

Jurnaliștii contra **CORUPȚIEI** 12

Chișinău 2022

Jurnaliștii contra **CORUPȚIEI** 12

Chișinău 2022

Această culegere de articole a fost editată în cadrul proiectului „Mobilizarea societății civile pentru monitorizarea și sesizarea asupra integrității instituțiilor statului și activităților anticorupție în Moldova” implementat de Transparency International – Moldova cu suportul Secției Justiție Penală și Aplicare a Legii a Ambasadei Statelor Unite ale Americii la Chișinău. Opiniile exprimate aparțin autorilor și pot să nu corespundă opiniei donatorului și a Transparency International – Moldova.

Caricaturi: Ion MÎȚU

Difuzare gratuită.

Versiunea electronică a culegerii poate fi descărcată de pe pagina web a Transparency International – Moldova www.transparency.md

Copyright © Transparency International - Moldova, 2021

Transparency International - Moldova

Str. „31 August 1989”, nr. 98, MD-2004, Chișinău, Republica Moldova

Tel. (373-22) 203 484, 203 485

www.transparency.md

e-mail: office@transparency.md

Imprimare: Casa Editorial-Poligrafică „Bons Offices”

str. Feredeului 4/6, MD-2005, mun. Chișinău

Tel.: +(373) 22 500 894

E-mail: bons@bons.md

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Jurnaliștii contra corupției / Transparency International Moldova ; caricaturi: Ion Mîțu. – Chișinău : S. n., 2022 (Bons Offices) – . – ISBN 978-9975-80-108-9.

[Partea] 12. – 2022. – 360 p. : caricaturi, tab. – Referințe bibliogr. în text. – Apare cu suportul Secției Justiție Penală și Aplicare a Legii a Ambasadei Statelor Unite ale Americii la Chișinău. – 200 ex. – ISBN 978-9975-166-47-8.

070:328.185(478)(082)

J 93

CUPRINS

Dosarul Bahamas: Administratorul firmei care a sponsorizat PSMR, protejat de Dodon și Stoianoglo.....	6
Bodygarzii financiari ai oligarhului.....	10
R. Moldova a pierdut toate bazele de odihnă de la Zatoka! Cine sunt cei implicați și cum a funcționat schema.....	17
Împrumutul.....	30
Afacerea necunoscută de la Orhei a procurorului Ruslan Popov.....	44
Încălzirea pe bază de biomasă: Istoria unui eșec local, alimentat cu milioanele japonezilor.....	50
Culisele dosarului angajărilor fictive în Poliție: „Documentarea” nașului Plahotniuc - misiunea secretă a finului Damir.....	58
Fugarul Andronachi! Afaceri și imobile ascunse. Cum a reușit să-și pună firmele la adăpost și cine sunt oamenii săi de încredere.....	65
Beneficiarii și interesele din spatele primei parcări supraetajate automatizate din Chișinău.....	77
Десант «шоровцев» из Оргеева заселился в детском лагере в Бельцах? Что говорят в партии.....	84
Afaceri cu iz penal între femeia de serviciu, intendentul și fostul președinte al Curții de Apel Bălți. Detalii noi despre dosarul penal în care Alexandru Gheorghieș este cercetat penal pentru îmbogățire ilicită.....	89
Adevărul despre dosarul Podarilov: PD ar fi încercat să preia controlul asupra traficului de persoane.....	93
Rezoluțiunea.....	102
Cel mai scump cartier al Durleștiului - „Poiana Domnească”: Zeci de terenuri, ajunse la rudele foștilor primari Crudu și Nedelea.....	111
Constantin Botnari, alias „borsetka”: între „problemele” cu legea de la Chișinău și firma afiliată familiei care recrutează personal în Marea Britanie.....	120
TOȚI PROCURORII GENERALI: Averi, ocupații și (unele) secrete.....	125
Șefii Moldovagaz și ANRE: milionarii afiliați politic care gestionează criza gazelor naturale.....	138
7 milioane de lei pe an – chiria sediului ANRE. Banii ajung la un om de afaceri cercetat penal.....	145
VLAD FILAT: Cum și-a scăpat averea de confiscare.....	151

Viața de după pușcărie a fostului premier.....	151
ARTUR REȘETNICOV: Imperiul imobiliar înregistrat pe frate, soacră și bunică.....	161
Dosarele de îmbogățire ilicită: Două condamnări, zero confiscări și zeci de bugetari milionari în libertate, anchetați în baza unei legi cu multe semne de întrebare.....	169
Achiziții „cu dedicație”: Ofertele unice ale distribuitorilor auto pentru cerințele trase la indigo ale unor primării	181
Transnistria: [HOȚII DE OAMENI] TRANSNISTRIZAREA JUSTIȚIEI	184
Cum se investighează și cum (nu) se pedepsește corupția de la Institutul Oncologic....	190
Milionarii din parlament.....	198
Secretul ascuns de Dodon timp de 15 ani! Cine a plătit pentru casa familiei sale de la Buiucani.....	205
Legăturile familiei Dodon cu pensiunea „Fata Morgana”: „Acolo va fi un restaurant cu 100 de locuri. Lumea care trăiește mai aproape spune că Dodon a cumpărat. Ca să nu bată tare la ochi, l-o pus pe cumnat”	216
O nouă schemă prin care Primăria Chișinău pierde terenuri de milioane! Vladimir Andronachi, printre beneficiari.....	220
Cronologia unei (noi) minciuni: sau cum familia Dodon și-a oficializat relația cu o bază de odihnă „de milioane” din Sadova, despre care anterior anunța că aparține „unui investitor din Rusia”	236
Firma de securitate a polițiștilor lui Igor Dodon.....	242
Funcționarul filantrop pe banii statului	251
Dosarele licitațiilor trucate: Ședințe amânate, zero condamnări cu executare și firme „abonate” în continuare la banii publici.....	258
PĂDURI INEXISTENTE. În căutarea copacilor care NU au mai crescut.....	278
PARAFAT „CONFIDENȚIAL”: Apartamente pentru judecători	288
Jaful de pe Bic sau casa boierilor țării	298
Ilan Șor, răsfăț în ascunziș.....	313
Vila de lângă Geneva a unei studente.....	318
AJUTOR UE ÎN PLIC. UITE, E - UITE, NU E.....	324
6,5 milioane de lei. Apartamentul de lux, cu vedere la parc, scos la vânzare de familia unei judecătoare	334
Miliardul dispărut: Avionul oligarhului	340
Protestatari în chirie. Investigație ZdG sub acoperire: Ne-am infiltrat printre protestatarii lui Șor și vă arătăm, din interior, cum sunt plătiți oamenii aduși organizat la Chișinău și cum funcționează mașinăria de protest.....	343
NEVOIAȘII DIN CERURI	355

Cuvânt înainte

Jurnaliștii de investigație au un rol primordial în lupta împotriva corupției, deoarece permanent cer autorităților publice centrale, locale sau sectorului privat cât mai multă responsabilitate, corectitudine și transparență. Mass-media, în special jurnaliștii de investigație, joacă un rol crucial în lupta împotriva impunității.

De ani buni, investigațiile și anchetele jurnalistice publicate în media din Republica Moldova stau la baza unor procese sau dosare penale, fiind surse de lucru pentru structurile anticorupție. Însă modul în care jurnaliștii pot contribui la descoperirea actelor de corupție depinde de libertatea mass-media, independența și accesul la bazele de date publice de

investigare a unor afaceri și proprietăți. De asemenea, pentru a încuraja jurnalismul de investigație e nevoie de un cadru legislativ care să protejeze jurnaliștii și redacțiile de procese nefondate.

În prezent, redacțiile de media din Moldova, atât la nivel local, cât și național duc lipsă de jurnaliști, iar de cele mai multe ori, reporterii au un volum mare de lucru și nu au suficient timp și resurse să se axeze pe anchete mai complexe. În acest context, jurnaliștii de investigație trebuie susținuți, motivați și promovați pentru a scoate în vileag abaterile și neregulile din sectorul public.

Astfel, pentru a încuraja și susține jurnaliștii de investigație, Transparency Internațional – Moldova a inițiat, acum aproape două decenii, concursul *Jurnaliștii contra corupției*. În acest an concursul este la a XII-ea ediție, la care au participat peste 20 de jurnaliști, atât novice, cât și reporteri cu experiență în domeniu. În total, circa 60 de articole (anchete și investigații) au scos în evidență eventuale acte de corupție la nivel național și local, îmbogățire ilicită a demnitarilor, ahiziții trucate și contracte păguboase pentru stat, utilizarea frauduloasă a patrimoniului public, conflicte de interese ascunse, mașinăria de organizare și finanțare a protestelor...

Toate produsele jurnalistice au fost evaluate în baza mai multor criterii: profunzimea investigației, calitatea argumentării, abordarea etică, riscul investigației, efortul depus etc. Membrii juriului au apreciat efortul autorilor, deoarece majoritatea anchetelor prezentate la concurs au abordat subiecte complexe, documentând și argumentând afirmațiile expuse. În rezultatul evaluării, premiul mare i-a fost acordat lui *Pavel Păduraru* (Jurnal.md), locul II l-au obținut *Iurie Sanduța* (RISE) și *Julieta Savițchi* (Centrul de Investitații Jurnalistice din Moldova), locul III i-a revenit lui *Victor Moșneag* (Ziarul de Gardă).

Îi încurajăm pe jurnaliști să abordeze în continuare domeniul anticorupției, să vocifereze obstacolele create intenționat de autorități sau de alte părți interesate și să fie siguri că cetățenii sunt de partea lor.

Dosarul Bahamas: Administratorul firmei care a sponsorizat PSRM, protejat de Dodon și Stoianoglo

Julietta Savițchi

30.09.2021

Persoana care a administrat firma Westerby Limited din Bahamas, în 2016, când a sponsorizat Partidul Socialiștilor din Republica Moldova, a fost Evgheny Kheyman. În perioada decembrie 2016 – noiembrie 2017, acesta a deținut funcția de administrator al Întreprinderii cu Capital Străin, Natur Bravo. Kheyman a fost urmărit penal pentru delapidarea averii străine în baza unui denunț depus de succesorul său, Mukhmad Galaev și condamnat cu executare. După preluarea guvernării de către socialiști, în noiembrie 2019, și numirea lui Alexandr Stoianoglo în funcția de procuror general, sentința în privința lui Kheyman a fost anulată, iar pe numele denunțatorului și al procurorului care a gestionat dosarul au fost pornite dosare pentru escrocherie și abuz în serviciu.

Procura lui Kheyman de la firma din Bahamas

La 25 aprilie 2016, directorul unic al firmei Westerby Limited, Yisa Guevara, a semnat o procură pe numele lui Evgheny Kheyman, cetățean al Federației Ruse cu domiciliul în orașul Krasnodar, o procură prin care i-a oferit împuterniciri largi privind gestionarea întreprinderii, inclusiv și a mijloacelor financiare. Procura a fost certificată de un notar public din Panama.

Astfel, pe lângă dreptul de a purta negocieri în interesele întreprinderii și de a o reprezenta în instanțele de judecată, Evgheny Kheyman a primit și dreptul de a deschide și închide conturile bancare, de a suplini conturile existente și care urmează a fi deschise, de a dispune de orice fonduri sau valori mobiliare depozitate în aceste conturi și să elaboreze controale, să gajeze bunurile societății, pentru a împrumuta bani sau pentru a garanta datoriile și obligațiile oricărei persoane fizice sau juridice și să semneze toate tipurile de documente în legătură cu conturile bancare.

Anume în 2016, potrivit investigației RISE, cu câteva luni înainte de alegerile prezidențiale din Republica Moldova, Westerby Limited a transferat 1,5 milioane de euro (echivalentul a 33 milioane de lei – n.r.) în contul firmei Exclusiv Media SRL, firmă a lui Corneliu Furculiță.

În perioada octombrie 2015 – martie 2016, Westerby Limited a împrumutat peste 6 milioane de euro societății Natur Bravo, una dintre cele mai mari fabrici de conserve din Moldova, administrată atunci de cetățeanul rus Vasily Kheyman,

fratele lui Evgheni Kheyman. Ultimul deținea în acel timp funcția de presedinte al Consiliului de administrare al Societății pe Acțiuni Natur Bravo.

Cine era în spatele la Natur Bravo și Westerby Limited

Fostul deputat din Duma de Stat a Federației Ruse, Vakha Abuevich Agaev, un prosper om de afaceri de origine cecenă, care a decedat anul trecut de Covid, a fost beneficiar atât al companiei Westerby Limited, cât și al întreprinderii Natur Bravo. Agaev este fondatorul companiei petroliere Юр-Нефтепродукт, proprietarul de facto al Natur Bravo.

Precizăm că Vakha Agaev, fost membru al Partidului Comunist din Rusia pe care l-a sponsorizat la greu, a deținut mandatul de deputat în Duma Rusă, începând cu anul 2011 până la deces, reprezentând regiunea Krasnodar, locul de trai al lui Evgheny Kheyman.

Acesta a lucrat aproape 20 de ani pentru familia Agaev și fostul deputat rus a avut încredere deplină în el, deși Kheyman avea la activ o condamnare penală pentru escrocherie. Acesta a fost condamnat la 3 ani de detenție, cu confiscarea averii, în septembrie 2000. Kheyman a scăpat însă de închisoare datorită amnistiei adoptată de Duma Rusă cu câteva luni mai înainte.

Învinuit și condamnat în Republica Moldova

În noiembrie 2017, Vakha Agaev l-a înlăturat pe Evgheny Kheyman de la conducerea întreprinderii Natur Bravo și l-a instalat în funcția respectivă pe Mukhmad Galaev, un antreprenor din Republica Moldova. Motivul înlăturării lui Kheyman ar fi fost fraudele comise de acesta. Galaev a depus un denunț pe numele lui Kheyman la Procuratula Anticorupție.

În august 2018, Evgheny Kheyman a fost găsit vinovat de Judecătoria Chișinău care i-a aplicat o amendă penală de 100.000 de lei și l-a privat de dreptul de a ocupa funcții legate de administrarea și sau gestionarea bunurilor și activelor patrimoniale, pe un termen 4 ani. Fratele său, Vasili Kheyman, s-a ales cu o amendă penală de 300.000 de lei și l-a privat de dreptul de a ocupa funcții legate de administrarea și gestionarea bunurilor și activelor patrimoniale, pe un termen 5 ani. Cei doi frați și-au recunoscut vina, au achitat amenzile și au părăsit teritoriul Republicii Moldova.

Procurorii au contestat sentința instanței de fond în instanța ierarhic superioară. În martie 2019, Curtea de Apel Chișinău a anulat sentința primei instanțe și l-a condamnat pe Evgheny Heyman la 3 ani cu executare, iar pe fratele său Vasili, la 7 ani.

La 1 decembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a anulat sentințele pe numele fraților Kheyman și a trimis dosarul la rejudicare în Curtea de Apel. „Instanța de recurs ordinar statuează că, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, dominată de ideea stabilirii pedepsei cu închisoarea doar din motivul gravității infracțiunii comise, nefiind oferite răspunsuri la toate chestiunile importante pentru individualizarea corectă a pedepsei”, și-a argumentat decizia Curtea Supremă de Justiție.

Prima ședință de rejudicare a cazului a fost programată pentru septembrie 2021, însă a fost amânată din cauza că nu s-au prezentat inculpații care se află în Rusia.

Răsturnare de situație după preluarea puterii de către PSRM

În toamna anului 2019, când la Chișinău se dădeau lupte în interiorul alianței de guvernare din cauza candidatului la funcția de procuror general, Evgheni Kheyman a depus o plângere adresată procurorului general și președintelui Igor Dodon. Kheyman își începe denunțul cu faptul că este cetățean al Federației Ruse și membru al Consiliului economic de pe lângă președintele Republicii Moldova, fiind în acest timp de folos atât președintelui Igor Dodon, cât și Republicii Moldova. Autorul plângerii susține că procurorul Roman Statnii, în complicitate cu Mukhmat Galaev, i-ar fi fabricat, în 2018, dosarul penal la comanda lui Vladimir Plahotniuc și a ex-procurorului general, Eduard Harunjen.

Kheyman mai susține în plângerea sa că ar fi fost amenințat de Statnii și impus să cedeze bunuri și bani în sumă totală de 1,8 milioane de euro. „Statnii m-a amenințat că voi fi condamnat la 15 ani de închisoare unde voi fi omorât”, a precizat autorul plângerii. Acesta a mai adăugat că după ce a transcris bunurile pe numele diferitor persoane, la 10 august i-a fost aplicată o amendă de 5.000 de euro, iar la 20 august 2018, a revenit în Federația Rusă. Ulterior, procurorul Statnii a contestat decizia Curții de Apel Chișinău, iar Mukhmadd Galaev, care i-a preluat funcția, ar fi cerut încă 85 de mii de euro, bani pe care a refuzat să-i dea. În consecință, Curtea de Apel Chișinău l-a condamnat la trei ani cu executare.

După desemnarea lui Alexandr Stoianoglo în funcția de procuror general, Procuratura Generală a dat curs plângerii lui Kheyman și a pornit dosar penal pe numele lui Statnii și Galaev. Dosarul a ajuns în gestiunea procurorului Vladislav Căruceru de la Procuratura Generală.

Procurorul Statnii și-a dat demisia în februarie 2020, la sugestia procurorului general, iar în martie avea calitatea de bănuț. Două luni mai târziu, Statnii a fost reținut și plasat în arest preventiv pentru 30 de zile.

Cu statut de învinuit s-a ales și administratorul de la Natur Bravo, Mukhmad Galaev. În iulie 2020, Compania rusă Юг Нефтепродукт a adresat o scrisoare președintelui Igor Dodon și procurorului general, Alexandr Stoianoglo, în care au denunțat presiuni din partea organelor de drept din R. Moldova împotriva reprezentanților săi din conducerea companiei Natur Bravo, iar cele expuse în denunțul semnat de Kheyman sunt „minciuni”. „Din informațiile apărute în mass-media din R. Moldova, compania noastră a aflat că se pune o anumită presiune din partea organelor de drept asupra reprezentanților companiei, inclusiv asupra directorului Galaev Mukhmad, a membrilor conducerii, dar și a partenerului nostru, acționarului Sagaev Zaourbek. Am depistat că această situație a apărut în urma deschiderii unui dosar penal pe numele responsabililor de la Natur Bravo. Dosarul penal a fost deschis în urma declarației fostului președinte al companiei, dar și a fostului director, Evgheny Kheyman, și a soției acestuia, Susana Kheyman”, se menționează în scrisoarea companiei Юг Нефтепродукт.

Galaev nu știe, iar Kheyman nu răspunde

Mukhmad Galaev ne-a declarat că a auzit din presă că firma Westerby Limited a finanțat Partidul Socialiștilor și nu cunoaște cine este beneficiarul firmei din Bahamas. În același timp, Mukhmad Galaev a declarat că știe că predecesorul său a fost administrator la Westerby Limited și că a auzit că acesta ar fi fost în relație bune cu frunțașii PSRM. „Am văzut personal această procură, dar mai mult nu cunosc”.

Lui Kheyman îi plăcea să se laude că se cunoaște cu persoane influente din Partidul Socialiștilor și că este încrezut că aceștia îl vor proteja. Dar Kheyman a fost înlăturat de Agaev de la Natur Bravo pentru că fura întreprinderea și a adus-o în prag de faliment. A fost denunțat și pe numele lui Evgheny a fost pornit dosar penal. Dar după preluarea puterii de către socialiști lucrurile au luat o întorsătură halucinantă. „Sunt acuzat că împreună cu Statnii I-am deposedat pe Kheyman de bunuri. În realitate, Evgheny și soția sa, Susana, au decis să achite benevol prejudiciul proprietarilor Natur Bravo pentru ca să scape de închisoare”, ne-a declarat Mukhmad Galaev.

Evgheny Kheyman nu a răspuns la apeluri și nici la mesajele scrise. Am reușit s-o contactăm pe Susana Kheyman care a promis să-i transmită soțului mesajul și datele noastre de contact. Afaceristul așa și nu ne-a contactat.

Ce se întâmplă cu dosarul Bahamas

Centrul Național Antocorupție a pornit la 1 iulie 2016 un dosar penal în cazul finanțării PSRM de către Westrby Limited. În 2019, fostul șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, a retras dosarul de la CNA. „Am retras dosarul din

gestiunea CNA, pentru că la el nu se lucra și Centrul era interesat de o hotărâre favorabilă socialiștilor. Pe urmă am conexas la acest dosar procesul penal privind discuția dintre Dodon, Plahotniuc și Iaralov. Proaspătul director de la CNA, Ruslan Flocea, mi-a cerut să clasez dosarul”, a spus Viorel Morari.

După preluarea puterii de către PSRM, în noiembrie 2019, dosarul Bahamas a trecut pe linie moartă, deși Stoianoglo ne dă asigurări că la el se lucrează. „Pe Bahamas am făcut mult mai mult decât toți dinaintea mea. Am audiat 29 de persoane, e un dosar de spălare de bani, nu e despre finanțare ilegală. Sunt sute de astfel de dosare pe bani veniți din off-shore și aceste dosare stau în aer. Am audiat 29 de oameni, am cerut informații de la fisc, ANI. Verificăm dacă înseamnă asta declarare incompletă, este încălcarea a legii? Avem suficientă informație, iar acum avem nevoie de un răspuns din Elveția și cum vine, vom lua o decizie pe caz. Asta poate dura și o lună, dar poate dura și un an. Au fost audiați și 3 deputați din parlament: Corneliu Furculiță, Vladimir Odnostalco și Vasile Bolea”, declara Alexandr Stoianoglo încă în toamna anului trecut.

Procuratura Generală nu a mai oferit informații despre careva prigrise în dosarul Bahamas, menționând doar că se află în faza urmăririi penale.

Varianta integrală a articolului: <https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/doc-dosarul-bahamas-administratorul-firmei-care-a-sponsorizat-psrm-protejat-de-dodon-si-stoianoglo>

Bodygarzii financiari ai oligarhului

Iurie Sanduța

04.10.2021

Nota de plată pentru oligarhul Vladimir Plahotniuc: 60.000 de euro, anual. Cu acești bani ar fi putut să-și înregistreze peste 20 de companii offshore, în jurisdicții diferite. El însă a ales să-i transfere pentru o singură organizație. OTIV Trust – se numește societatea paravan înființată în Noua Zeelandă pentru care oligarhul a scos din buzunar, de-a lungul anilor, sute de mii de euro ca să ascundă zeci de milioane. Bani nu au fost singurul motiv pentru care Plahotniuc și-a construit buncărul din sud-vestul Oceanului Pacific. A vrut să stea în spatele cortinei, înconjurat de bodygarzi financiari. Trustul i-a oferit această protecție, temporar. Documentele confidențiale din [#PandoraPapers](#) arată întreg lanțul de firme-clonă al Trustului OTIV, dezvăluie milioanele care s-au oprit pe conturile familiei Plahotniuc din Elveția și Letonia, prezintă rolurile din trust și cine l-a păzit în toată aventura sa prin paradisurile fiscale.

LA ÎNCEPUT A FOST... TRUSTUL

Trustul OTIV a fost creat în Noua Zeelandă pe 22 noiembrie 2011 de către grupul Asiaciti Trust, o fabrică internațională de companii offshore.

Asiaciti Trust anunța pe pagina oficială că: „*Pentru rezidenții anumitor țări, trusturile internaționale pot reduce la minimum taxele pe proprietate și impozitele pe venit. Cu toate acestea, ele sunt mai utile în reglementarea succesiunii la averea familiei și pentru protejarea activelor de o mare varietate de riscuri, oferă intimitate și confidențialitate sporită*”.

Trustul OTIV are o structură de funcționare diferită decât cea a unei companii tradiționale.

Societatea OTIV a fost proiectată astfel:

El este patronul sau bossul organizației. De regulă, preferă să acționeze din umbră, iar în tranzacții îi implică pe interpuși și persoanele sale de încredere.

La acel moment, Plahotniuc era deputat și prim-vicepreședintele Parlamentului. Ne-am uitat în declarația de avere pentru 2011, semnată pe propria răspundere, și nu am găsit nicio mențiune despre afacerea din Noua Zeelandă. La fel a acționat și în următorii ani. Nimic despre Noua Zeelandă, chiar dacă legea îl obliga să declare tot ce are.

Administratorii trustului (*the Trustees*) – Primul a fost AsiaTrust New Zealand Limited (împreună cu Asiaciti Trust New Zealand Limited).

Această fabrică de companii offshore se ocupă de administrarea trustului în beneficiul fondatorului și al familiei sale, inclusiv duce evidența activelor și gestionează conturile bancare ale trustului.

Al doilea administrator de trust – au devenit avocații ciprioți de la C.Argyrou & Associates (Trustees) Ltd.

Fondul inițial al trustului – 100 de euro. Aceștia sunt primii bani ai organizației transferați de fondator pentru a constitui capital social al trustului.

Beneficiarii (*The beneficiaries*) – Oxana Childescu (fosta soție a lui Vladimir Plahotniuc) Timofei și Inochentie Plahotniuc (cei doi copii ai lui).

Ei beneficiază direct de banii trustului.

Protectorii (*The Protector*) – Andrian Candu, deputat, finul de cununie al oligarhului Plahotniuc. Pe 15 iulie 2013, Candu se retrage din rolul de co-protector

(**Detalii, AICI**) pe care l-a deținut de la înființarea trustului și, în aceeași zi, este înlocuit cu Cezara Salinski, parteneră de afaceri a lui Plahotniuc și Candu.

Candu, ulterior, a devenit președintele Parlamentului.

– **Reporter:** *Facem o documentare despre Trustul OTIV. Am obținut mai multe documente din care reiese că, în 2011, ați fost protector al trustului.*

– **Andrian Candu:** Am comentat de atâtea ori, inclusiv pentru Dvs., tot ce este legat de OTIV.

– **Reporter:** *Am vorbit de holdingul OTIV dar nu și de acest trust din Noua Zeelandă. Documentele arată că Dvs. ați fost protector al trustului și ați semnat mai multe distribuiri de bani (transferuri) către doamna Childescu. Cunoașteți care era sursa banilor?*

– **Andrian Candu:** Dvs. știți cum funcționează un trust?

– **Reporter:** *Am încercat să aflu, am citit mult dar probabil că Dvs. știți mai bine.*

– **Andrian Candu:** Bravo! Și cine ia deciziile la un trust, dacă ați citit atât de mult?

– **Reporter:** *Am citit și sunt convins că, Dvs. știți mai multe, din moment ce ați fost protectorul trustului, persoana de încredere a dl. Plahotniuc, care era fondatorul trustului.*

– **Andrian Candu:** Dar eu v-am întrebat altceva... Cine i-a deciziile într-un trust? [...] Mai documentați-vă și după asta sunați-mă.

– **Reporter:** *Nu doriți să comentați ?*

– **Andrian Candu:** Nu am ce comenta că eu vorbesc cu cineva care nu știe ce înseamnă un trust. Ce să comentez? Nici nu știți ce înseamnă protector, dacă spuneți că eu am fost din interiorul trustului. Documentați-vă și după asta sunați-mă. [...] La revedere!

Luis Arias, un avocat elvețian, este al doilea co-protector al oligarhului.

I-am expediat mai multe întrebări însă până la publicarea acestui text nu am primit niciun răspuns. RISE Moldova l-a contactat telefonic, însă o colegă de a lui Arias ne-a răspuns că avocatul nu este disponibil la moment și că îi va transmite întrebările noastre.

Protectorii sunt persoanele de încredere ale fondatorului. Ei supraveghează mișcările interne ale trustului și aprobă distribuțiile de bani, inclusiv dețin puterea de schimbare a administratorului de trust.

Depozitarul final – Andrei Plahotniuc, fratele lui Vladimir Plahotniuc.

Are mai multe roluri, însă unul important se referă la faptul că, dacă trustul își întrerupe activitatea, administratorul trustului poate să transmită banii rămași către depozitarul final.

Crearea trustului OTIV l-a costat pe Plahotniuc 15 mii de euro, iar plata anuală de administrare a fost de la bun început de 60 de mii de euro.

În ziua în care a apărut trustul, Vladimir Plahotniuc a semnat un memorandum confidențial cu AsiaTrust New Zealand Limited prin care au convenit că societatea OTIV este înființată în beneficiul fostei soții și a celor doi copii.

Prin același document au mai stabilit că, în timpul vieții, Vladimir Plahotniuc va primi consultanță și consiliere de la administratorul trustului despre distribuția banilor și alte operațiuni importante, iar după decesul acestuia – activele trustului să fie administrate exclusiv în beneficiul membrilor de familie pentru întreținerea și educația lor. Mai mult, documentul secret prevede și faptul că administratorul trustului OTIV (AsiaTrust New Zealand Limited) se va consulta cu protectorii și beneficiarii trustului înainte de a face orice plată cu banii organizației.

LANȚUL DE COMPANII

29 noiembrie 2011. La șapte zile de la crearea Trustului OTIV, în Noua Zeelandă apare o nouă firmă offshore – Mavogan Overseas Holdings Limited. Aceasta este prima companie deținută în totalitate de Trustul OTIV.

Din facturile emise de către AsiaTrust New Zealand Limited reiese că oamenii lui Plahotniuc au plătit pentru înființarea Mavogan Overseas Holdings Limited suma de 7350 de euro.

2 decembrie 2011. Interesele lui Plahotniuc din Noua Zeelandă sunt extinse în Cipru. Astfel, Mavogan Overseas Holdings Limited (Noua Zeelandă) devine proprietară a firmei fiice: Mavogan Holding Limited din Cipru, ambele cu denumiri asemănătoare.

3 Februarie 2012. După ce s-a ascuns în spatele unor firme paravan și oameni de paie din Noua Zeelandă și Cipru, interesele lui Plahotniuc sunt vizibile și în Olanda. Mai exact, Mavogan Holding Limited din Cipru preia OTIV Prime Holding BV cu sediul în Amsterdam.

La rândul său, holdingul OTIV din Olanda a fost constituit din patru firme și toate încep cu acronimul OTIV, adică inițialele membrilor de familie (O – Oxana, T – Timofei, I – Inochentie, V – Vladimir): OTIV Prime Media BV, OTIV Prime

Real Estate BV, OTIV Prime Hospitality BV, OTIV Prime Services BV. Toate aceste societăți cu sediul juridic în Amsterdam au devenit stăpâne la zeci de firme din Moldova.

Astfel, din Olanda prin intermediul unor persoane interpușe, Plahotniuc a devenit magnat media în Moldova, proprietar de hoteluri și a unei companii aeriene, dar și beneficiarul unor clădiri de business.

DIN NOUA ZEELANDĂ ÎN CIPRU

În iunie 2017, Plahotniuc își aduce Trustul OTIV mai aproape de casă. Astfel, cea mai importantă organizație a lui este transferată din Noua Zeelandă în Cipru, fiind lăsată pe mâinile avocaților ciprioți de la C.Argyrou & Associates (Trustees) Ltd.

În documentul prin care s-a decis emigrarea OTIV-ului apare confirmarea că trustul deține 100% din Mavogan Overseas Holdings Limited, adică el este beneficiarul real.

Mutarea de pe o insulă pe alta a presupus și un transfer de documente originale și extrase din arhiva Trustului OTIV. Astfel, curierii internaționali au adus din sud-vestul Oceanului Pacific în Cipru peste 40 de acte, printre care se regăsesc un set de documente cu firmele din Olanda – ale holdingului OTIV Prime, și un set cu extrase ale firmelor din Moldova: Prime Broker SRL, Victoria Leasing SRL, Victoria Asigurari SRL, Argus-S SRL, Argus-Teh SRL, Nobil Air SRL, TOP Galeria SRL.

Un jurnalist din Noua Zeelandă suspectează că Plahotniuc și-a schimbat locația trustului după scandalul #PanamaPapers atunci când în Noua Zeelandă au intrat în vigoare mi multe reguli privind transparența.

LOCOMOTIVA OTIV ȘI VAGOANELE CU MILIOANE

RISE Moldova a analizat rapoartele financiare ale Trustului OTIV pentru 2012-2015 și a urmărit cele mai mari tranzacții financiare.

Astfel, potrivit raportului anual „OTIV Trust” pentru 2012 (anul fiscal se încheie la 31 decembrie 2013 – n.r.), redactat de AsiaTrust New Zealand Limited, trustul avea în primii ani de viață investiții de 127,7 milioane de dolari.

În următorul raport anual din 31 martie 2014, OTIV Trust înregistra pentru 2013 un venit de 35,5 milioane de dolari. O sumă asemănătoare, în perioada 2013-2014, a fost transferată Oxanei Childescu, fosta soție a lui Plahotniuc.

Conform unui raport ulterior, din 31 martie 2015, trustul raporta pentru 2014 un venit mai mic – 3,9 milioane de dolari.

Totodată, am consultat și rapoartele Mavogan Overseas Investments Limited și am observat că în 2016, compania a avut un venit net de 2,8 milioane de dolari.

BANII DIN BUNCĂR

Din documentele #PandoraPapers rezultă că, Mavogan Overseas Investments Limited avea deschise conturi la cel puțin două bănci: ABLV Bank AS din Letonia (implicată în Dispariția Miliardului) și Union Bancaire Privee din Elveția. În formularul de deschidere a contului la banca elvețiană, Vladimir Plahotniuc declara că este fondatorul trustului OTIV și are adresa de domiciliu în Chișinău, iar la rubrica „beneficiari” figurează fosta soție, Oxana Childescu, cu adresa de reședință la vila secretă din Elveția.

Milioane de euro și de dolari treceau printr-un lanț de firme și ajungeau pe conturile Trustului OTIV, iar de aici se pierdeau pe conturile familiei Plahotniuc.

Cele mai importante tranzacții le prezentăm mai jos, în ordine cronologică, sumele fiind extrase din documentele consultate de noi:

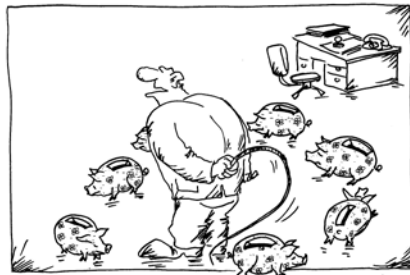
3 Martie 2013. Mavogan Overseas Investments Limited obține 2,1 milioane de dolari sub formă de împrumut de la Tukumaan Limited, o companie din paradisul fiscal Insulele Marshall, folosită în „Furtul Miliardului” și în „Laundromatul rusesc”. La scurt timp, Tukumaan mai plasează 1,3 milioane de dolari pe conturile Mavogan.

23 Mai 2013. Mavogan Overseas Investments Limited îi oferă firmei fiice din Cipru un credit de 3,5 milioane de dolari, aproape toți banii luați de la Tukumaan Limited.

10 decembrie 2013. Pe contul bancar al Mavogan Overseas Investments Limited de la ABLV Bank AS intră 4,6 milioane de dolari de la OTIV Prime Holdings BV.

20 Decembrie 2013. Mavogan Overseas Investments Limited transferă cele 4,6 milioane de dolari către Oxana Childescu.

14 februarie 2014. Mavogan Holdings Limited din Cipru virează pe conturile elvețiene ale firmei mamă – Mavogan Overseas Investments Limited suma de 7,7 milioane de euro și 18,9 milioane de dolari, drept dividende. Până la finalul lunii mai vin din urmă peste un milion de dolari.

14 martie 2014. Peste o lună, Mavogan Overseas Investments Limited decide să transfere banii încasați de la firma-fică: 7,7 milioane euro și 20,2 milioane de dolari către Oxana Childescu.

22 octombrie 2014. Într-un document redactat de AsiaTrust New Zealand Limited, administratorul Trustului OTIV, este indicat că OTIV Prime Real Estate BV (deținută de OTIV Trust) a vândut pe 12 august 2014 două companii din Moldova pentru care a încasat 31,2 milioane de euro. Acestea se numesc: Gerex-Cons SRL și Finpar Invest SRL, ambele implicate în dosarul cu privatizarea unor bunuri publice, din jurul scandalului cunoscut „insulele la Izvor”, dar și în alte scandaluri imobiliare.

12 Noiembrie 2014. Mavogan-fică varsă pe contul Mavogan-mamă suma de trei milioane de euro, dividende. Peste câteva zile, banii sunt transferați Oxanei Childescu pe contul ei din Letonia.

27 decembrie 2014. OTIV Prime Real Estate BV înregistrează o nouă tranzacție. Aceasta vinde 5.606.605 acțiuni deținute la Casa De Comerț Gemeni SA, la prețul de 17 lei per unitate (Suma totală fiind de aproximativ 95,3 milioane de lei – n.r.).

În următorii ani, între Mavogan și membrii familiei lui Plahotniuc au avut loc și alte transferuri. Însă, în luna mai 2021, Mavogan Overseas Investments Limited, cea mai importantă firmă a trustului OTIV, a fost exclusă din Registrul companiilor din Noua Zeelandă.

RISE Moldova i-a expedit lui Vladimir Plahotniuc o listă cu mai multe întrebări, prin intermediul avocatului său Lucian Rogac.

Ulterior, contactat telefonic, Rogac ne-a spus că a transmis întrebările lui Plahotniuc și că deocamdată nu are niciun răspuns: „*Eu le-am transmis conform destinației solicitate, dar nu am primit un răspuns*”.

OLIGARH, ÎN CĂUTARE

Oligarhul Vladimir Plahotniuc fuge de autoritățile din Republica Moldova de mai bine de doi ani, fiind acuzat de crearea și conducerea unei organizații criminale, escrocherie și spălare de bani.

La mijlocul lui 2019, el a ieșit din Moldova și s-a ascuns temporar în Statele Unite ale Americii. Acolo, s-a ales cu sancțiuni. Atât el cât și familia sa au primit interdicție de a intra în SUA.

Plahotniuc a ales o nouă destinație – Turcia. Autoritățile moldovene au cerut extrădarea lui, însă, între timp el a părăsit și țara care desparte Europa de Asia.

Varianta integrală a articolului: <https://www.rise.md/articol/bodygarzii-financiari-ai-oligarhului/>

R. Moldova a pierdut toate bazele de odihnă de la Zatoka! Cine sunt cei implicați și cum a funcționat schema

Mariana Rață, Stela Mihailovici

18.10.2021

După prăbușirea Uniunii Sovietice, R. Moldova s-a văzut nevoită să-și revendice bunurile construite pe teritoriul Ucrainei, în mare parte baze de odihnă, sanatorii și tabere pentru copii aflate pe litoralul Mării Negre. Autoritățile de la Chișinău au prezentat statului vecin o listă cu 113 bunuri pentru care solicitau recunoașterea drepturilor de proprietate. După lungi negocieri, Ucraina a recunoscut doar 47 de obiecte ca fiind proprietate a Moldovei. Multe dintre ele au fost supuse ulterior unor atacuri raider sau vândute pe bănuți la licitații. Cele care ne-au rămas au fost pur și simplu abandonate de statul nostru, ajungând niște ruine. Pământul este al Ucrainei și tot ce ar fi putut face autoritățile de la Chișinău a fost să-l ia în arendă, pentru a-și putea legaliza dreptul asupra construcțiilor ridicate acolo, dar în multe cazuri nu au făcut nici asta. Vă povestim cum a funcționat de-a lungul anilor schema de deposedare a R. Moldova de bazele de odihnă pe care le-a construit pe litoralul Mării Negre, iar autoritățile au privit pasiv la acest dezmăț.

În prezent, Agenția Proprietății Publice vorbește doar despre 26 de obiective situate în statul vecin care mai sunt la balanța unor instituții publice de la noi. Dar multe dintre ele figurează doar pe hârtie. Statul le-a pierdut după ce foștii chiriași le-au acaparat folosind aceeași schemă: au arendat baza, au demolat construcțiile, au ridicat blocuri noi și au înregistrat după sine dreptul de proprietate. Bazele de odihnă care ne mai aparțin se află într-o stare deplorabilă, ne spune APP. Am decis să mergem în Ucraina, să vedem situația la fața locului și să vă arătăm și vouă ce a mai rămas din averea R. Moldova de pe litoralul Mării Negre. Vom vizita două locații care cândva au fost principalele puncte turistice pentru moldoveni – Zatoka și Sergheevka, iar apoi vom trece prin Odessa, unde se află cel mai valoros sanatoriu – „Moldova”, pentru care statul luptă astăzi în judecată să-și recapete dreptul de proprietate.

Drumul de la Chișinău la Zatoka ne-a luat doar patru ore. La punctul de frontieră unde cu câțiva ani în urmă se formau cozi kilometrice, acum am trecut aproape fără nicio reținere, după ce am prezentat actele de identitate și certificatele de vaccinare împotriva virusului COVID-19.

Baza de odihnă ajunsă proprietate a viceprimarului de la Bălți

Ne-am cazat la baza de odihnă „Automobilist”, despre care Agenția Proprietății Publice ne spune că se află în administrarea sa. De facto, statul a pierdut-o demult. Aceasta este în prezent în proprietatea viceprimarului municipiului Bălți, Nicolae Grigorișin. Baza se află chiar pe malul mării, are ieșire din curte direct la plajă și este o zonă bine securizată. Este înconjurată de un gard de metal și nimeni nu are acces pe teritoriu, dacă nu este cazat aici.

Baza de odihnă administrată de viceprimarul mun. Bălți, prin intermediul companiei sale „NICDAL” se întinde pe un teren de 40 de ari, aproape jumătate din teritoriul fostei stațiuni balneare „Automobilistul”. Are 3 blocuri din piatră și 8 case din lemn, dar nu sunt din averea R. Moldova. Au fost construite de tatăl său, ne-a dat asigurări Nicolae Grigorișin. Acesta mai are în proprietate alți 20 de ari de teren din fostul teritoriu al „Automobilistului” pe care a amenajat o parcare. Lotul este separat și are un alt număr cadastral. Alte două porțiuni din terenul de peste un hectar pe care se întindea cândva „Automobilistul” au ajuns pe mâinile unor cetățeni ucraineni. Grigorișin afirmă că anume acolo ar fi fost proprietățile pe care le-a pierdut statul nostru.

La sfârșitul lunii iulie, Grigorișin a fost surprins pe plajă în timp ce se certa cu un grup de tineri. Cearta a degenerat într-o bătaie, Grigorișin implicându-se pentru a calma spiritele, iar imaginile video au ajuns pe internet.

Fiind surprins la baza de odihnă și pentru că și-a luat concediu până în luna septembrie, în august, când am mers la Zatoka, speram să-l găsim pe Nicolae Grigorișin acolo. Nu am reușit să îl prindem pentru că demnitarul de la Bălți a fost nevoit să revină la muncă, pentru a prelua interimatul funcției de primar, după ce Renato Usatii a renunțat la mandat. Contactat telefonic din Zatoka, acesta ne-a promis un interviu mai târziu, la Bălți, în care să ne povestească despre afacerea sa din Ucraina.

Luată în chirie și ajunsă în proprietate

Să revenim la baza de odihnă „Automobilist”. Aceasta are o istorie încurcată. A fost construită în 1968 și atribuită la 3 întreprinderi de stat : Combinatul auto nr. 1 din Bălți, societatea pe acțiuni „Flamingo” și Direcția aprovizionare cu apă și canalizare” din orașul Bender. Din 1995, baza a fost administrată de tatăl viceprimarului din Bălți, Nicolae Grigorișin. În anul 2000, prin intermediul firmei „NICDAL” pe care și-a înregistrat-o în Ucraina, Grigorișin a luat în arendă baza de odihnă „Automobilist”, semnând un contract cu Agenția teritorială de Privatizare Bălți.

În 2003, întreprinderea din Bender a înstrăinat o parte din bază a unei ucrainence, Irina Kravcenko. Aceasta și-a construit acolo un hotel, iar ulterior și-a înregistrat dreptul de folosință pe 22 de ari de teren ai „Automobilistului”. O altă persoană fizică a pus mâna pe partea întreprinderii „Flemingo” și a deschis o altă bază de odihnă cu numele „Ludmila”. Terenul acesteia, de 25 de ari, a fost luat oficial în arendă de la autoritățile locale abia în 2019, contractul fiind semnat de o oarecare Pozneak Maria. Astfel, teritoriul „Automobilist”-ului a fost divizat în 4 bucăți.

Firma lui Grigorișin, care avea inițial un contract de arendă a bazei de odihnă „Automobilist”, s-a adresat în judecată pentru a-și apăra drepturile. Viceprimarul, pe care l-am vizitat la Bălți pentru a ne oferi mai multe detalii despre stațiunea de odihnă din Zatoka, are propria interpretare a celor întâmplate.

„Noi am avut câștig de cauză în judecată că toate acestea sunt proprietatea Moldovei. Dar din păcate, când am adus toate documentele la Consiliul local ne-au spus: „da, voi ați demonstrat că această avere este la balanța întreprinderilor moldovenești” și ne-au spus: „luați-vă averea pentru că sunt construcții temporare și plecați în Moldova voastră... Când ei nu ne-au putut asigura arenda, atunci noi am renunțat la aceste construcții pe care nu le mai aveam în gestiune, pentru că ele au fost acaparate. Practic, într-un singur sezon le-au demolat și au construit clădirile lor. Atunci noi am refuzat. Am zis că nu ne vom mai judeca, pentru că noi apărăm interesele R. Moldova. Compania „NICDAL” și tatăl meu cheltuiau banii proprii, pentru că Fondul privatizărilor nu alocă niciun leu, nici pentru transportul juriștilor”.

Grigorișin, fără venituri oficiale din activitatea firmei din Zatoka

Potrivit actelor APP, la începutul anului curent, la balanța R. Moldova mai figurau două bunuri ale „Automobilistului” – o scenă de vară și o casă din lemn cu 10 camere. Am încercat să le căutăm pe teritoriul fostei baze de odihnă, dar am constatat că au fost demolate. Statul nu mai are niciun bun fizic aici. Terenul fostei baze de odihnă a fost delimitat. Firma lui Grigorișin a cumpărat de la autoritățile locale 60 de ari de pământ, mai mult de jumătate din teritoriul fostei baze de odihnă a statului. Potrivit documentelor cadastrale, consultate de „Cutia Neagră”, terenul a fost oferit pentru reconstrucția bazei „Automobilist”, iar contractul a fost semnat în 2017.

Grigorișin ne dă asigurări că terenul ocupat de el nu are nicio treabă cu proprietatea R. Moldova.

„Cu scheme eu și familia mea nu ne-am ocupat niciodată. V-am explicat la început. Era o bază de odihnă mare. Tatăl meu avea acolo imobile construite, recunoscute, înregistrate, date în exploatare. Este toată documentația de proiect. Sub aceste

imobile a fost cumpărat pământul. Dar tot ce a fost a Moldovei se află pe teritoriul bazei de odihnă „Irina”, bazei de odihnă „Ludmila”, plus ce a distrus marea în rezultatul unor calamități naturale. Acolo au fost plaje de 400-500 metri. Astăzi nu mai sunt pentru că marea a inundat. Și imobilele care erau ale Combinatului Auto nr.1, în fața blocului în care ați fost voi cazați, acolo erau 400 metri de plajă. Acele construcții au fost duse în mare, ca și ospătăria. Ele au fost inundate. A fost furtună, a fost tragedie, apa ajungea până la calea ferată. Tot ce este astăzi a fost cumpărat și construit de tatăl meu”.

Întrebat de ce nu indică în declarațiile de avere niciun venit din activitatea bazei de odihnă din Zatoka, Grigorișin a motivat că investește tot profitul.

„Tot ce se câștigă astăzi se cheltuie pentru întărirea malului, pentru că în fiecare an malul pleacă în mare câte 5-7 metri. Astăzi toți banii pe care îi câștigă baza de odihnă se cheltuie pentru întărirea malului, pentru ca această bază să rămână”.

Atac raider asupra bazei „Mecita”

Părăsim teritoriul bazei de odihnă „Automobilist” și ne îndreptăm spre un alt fost bun al R. Moldova, ras de pe fața pământului. La distanță de câteva sute de metri de la „Automobilist” a fost cândva baza de odihnă „Mecita”, aflată acum în gestiunea Penitenciarului Brănești, din subordinea Ministerului Justiției. Statul nostru a pompat din 2003 până în 2012 aproape două milioane de lei în acest obiectiv, dar a pierdut lupta cu niște cetățeni din Ucraina, care au distrus baza, încercând să pună mâna pe terenul valoros. La Chișinău nu s-a întreprins nimic.

În 2012, construcțiile bazei de odihnă „Mecita” au fost vândute ilegal, iar Ministerul Justiției s-a văzut nevoit să-și apere dreptul de proprietate în instanțele de judecată ucrainene. În decembrie 2015, Ministerul Justiției ne anunța printr-un comunicat de presă că a obținut câștig de cauză în litigiul din Ucraina, dar problemele au continuat.

La începutul anului curent, la Comisia parlamentară pentru controlul finanțelor publice, juristul care s-a ocupat atunci de caz a declarat că „Mecita” fusese acaparată de un deputat influent din Odesa.

„Având hotărârea de la apel, care intra în vigoare din momentul pronunțării, nu am putut să înregistrez baza de odihnă Mecita după noi. Era atunci principiul teritorial că nu puteai să înregistrezi nicăieri în afară de regiunea Odesa. Baza de odihnă a fost acaparată de deputatul Barvinenko Vitalii care este deputat în 7 legislaturi la rând. Este o persoană cu influență foarte mare până în prezent din regiunea Odesa. Problemele care au fost cu dânsul au fost foarte mari. Inclusiv am fost și răpit atunci

când ne-am ocupat. Nu vă vorbesc despre amenințările pe care le-am primit”, a declarat Eugen Buzgan, în prezent angajat la APP.

Reporterul Cutiei Negre a reușit să ia legătura cu deputatul ucrainean Vitalie Barvinenko, care a negat toate acuzațiile. Acesta susține că nu-l cunoaște pe Eugen Buzgan și nu a avut nicio legătură cu proprietățile R. Moldova din Ucraina.

VITALIE BARVINENKO: *„Nici nu știu unde se află baza de odihnă Mecita. Eu în Zatoka nu am niciun metru în proprietate, nici eu, nici familia mea. Aceasta a fost circumscripția mea electorală și nu voiam să se facă careva legături cu asta. Dar eu cunosc foarte mulți oameni, inclusiv în fostul Guvern, care, când se punea întrebarea proprietății moldovenești, brusc au renunțat la proprietate. Dar eu nu am participat la asta, pentru că înțelegeam că există legislație internațională și asta se va întoarce....Eu cred că aceasta este o provocare... Îmi este interesantă orice formă de PR, dacă asta a fost la o comisie parlamentară. Sunt gata să trec testul detectorului de minciuni că eu nu-l cunosc pe acest om și nu știu despre ce vorbește... Cu numele meu și al familiei mele s-au acoperit în ultimii 30 de ani foarte mulți afaceriști”.*

În februarie 2016, Ministerul Justiției s-a lăudat că R. Moldova a ajuns totuși proprietară cu acte în regulă a bazei de odihnă „Mecita”. *„S-a reușit înregistrarea în organele abilitate și eliberarea extrasului și certificatului de înregistrare conform cărora Republica Moldova a fost repusă în drepturi depline asupra bazei de odihnă “Mecita”, se spunea în comunicatul emis de minister.*

Privatizare eșuată, urmărită de demolarea bazei „Mecita”

Potrivit unui extras din registrul ucrainean, consultat de Cutia Neagră, pe teritoriul bazei Mecita se aflau 7 căsuțe de vacanță din lemn, un bloc din piatră cu două etaje, o casă pentru paznici, un bloc sanitar și câteva construcții auxiliare.

Dar din 2016, de când au fost înregistrate oficial ca proprietate a R. Moldova, s-au întâmplat multe lucruri dubioase. „Mecita” a fost scoasă la privatizare și vândută în 2017 la licitație unei femei din Ucraina cu 1,7 milioane de lei. După ce cumpărătura a plătit banii a fost anunțată de APP că rezultatele licitației sunt anulate.

Am întrebat Agenția Proprietății Publice din ce motiv a fost anulată tranzacția.

„În contextul criticilor invocate aferente prețului de expunere a bunurilor proprietate de stat în procedura vizată de privatizare, APP a emis ordinul cu privire la anularea rezultatelor licitației cu strigare, pentru toate bunurile adjudecate atunci, inclusiv baza de odihnă „Mecita”. La runda ulterioară de privatizare bunul în cauză a fost expus la prețul de 2,8 milioane lei. Dar la prețul respectiv nu a fost înregistrat niciun ofertant”, a răspuns Agenția Proprietății Publice la solicitarea Cutiei Negre.

Dar în următorii ani, în procesul de privatizare, prețul pentru „Mecita” a fost brusc redus, ajungând în 2019 la numai 226 de mii de lei, adică de 12 ori mai puțin decât în 2017.

După ce a preluat guvernarea, în vara anului 2019, prim-ministra Maia Sandu a cerut înghetarea procesului de privatizare.

MAIA SANDU, ex-premier: *„În special vorbesc despre Agenția Proprietății Publice, care continuă cu privatizările netransparente. Ordinul meu este să încetați și să găsiți metode legale prin care toate aceste tranzacții, privatizări ilegale să fie stopate”.*

Pentru baza de odihnă Mecita, ordinul Maiei Sandu nu a fost o salvare. Obiectivul a fost ras de pe fața pământului. Presa din Ucraina scria în 2019 că asupra bazei „Mecita” ar fi comis un „atac raider”, fostul secretar al Consiliului local din Zatoka, Veaceslav Bokiy.

O investigație jurnalistică a dezvăluit că Bokiy era beneficiarul bazei de odihnă „Gemenii”, aflată chiar alături de „Mecita” și planifica să-și extindă afacerea pe proprietatea R. Moldova, care fusese lăsată de izbeliște.

Fostul ales local din Zatoka este bănuț, potrivit presei din Ucraina, de preluarea ilegală a mai multor baze de odihnă și chiar de omor la comandă, din interes imobiliar. Anul trecut, Bokiy a fost învinuit într-un dosar de corupție, iar apoi a fost arestat, fiind cercetat într-un alt dosar pentru prejudicierea bugetului de stat. Nu am reușit să luăm legătura cu Veaceslav Bokiy. La sfârșitul lunii iulie, acesta a fost plasat în arest la domiciliu.

Construcții noi în locul proprietății R. Moldova

Dacă în noiembrie 2019, pe teritoriul bazei Mecita se aflau doar niște rămășițe din fostele clădiri, peste două luni, în ianuarie 2020, jurnaliștii au surprins o echipă de muncitori la fața locului care ridicau nestingheriți o construcție în locul proprietății moldovenești. Văzând jurnaliștii, muncitorii au fugit pe teritoriul bazei „Gemenii” de alături.

- *Ce faceți aici, ce construiți?*
- *Noi construim un hotel.*
- *– Pentru cine?*
- *Șeful de șantier este Serghei.*
- *Dar știți că această bază aparține statului R. Moldova?*
- *Eu nu știu.*
- *Dar pentru cine îndepliniți lucrările?*
- *Serghei este șeful de șantier.*

- *Dar documente vă prezintă?*
- *Sincer, nu. A spus să construim și gata. Ne plătește bani.*
- *– Voi cum ați intrat pe teritoriu?*
- *Dar dvs cine sunteți? Păziți aici ceva?*
- *Nu.*
- *Atunci care sunt pretențiile la noi?*

Un avocat l-a demascat pe „deputatul raider”

Despre încercarea fostului ales local de a pune mâna pe proprietatea R. Moldova a vorbit câțiva ani la rând avocatul Stanislav Klimenko, care a lucrat anterior pentru Bokiy și a decis să-l demascheze. Klimenko a fost și la Chișinău pentru a atenționa autoritățile noastre că vor pierde definitiv baza de odihnă „Mecita”. A ieșit într-o conferință de presă, alături de deputatul Platformei DA, Alexandru Slusari, dar acțiunile nu au fost atunci stopate.

„Câțiva ani în urmă eu am aflat că baza de odihnă Mecita, care se află pe strada Lazurnaia 101, aparține statului R. Moldova, dar oamenii noștri, să-i numim infractori, au distrus această bază, au demolat-o și au încercat să acapareze terenul. Atunci, din investigația noastră era clar că sunt implicați proprietarii bazei de odihnă de alături, care se află în vecinătatea bazei Mecita. Acești oameni doreau să extindă baza lor pe teritoriul vecin”, ne-a declarat avocatul Klimenko.

Avocatul a depus mai multe plângeri la diverse instituții de stat, au fost inițiate dosare penale, dar acestea nu au avut finalitate.

STANISLAV KLIMENKO: *„Este dosar penal pentru faptele distrugerii ilegale a proprietății și separat este dosar penal pentru încercarea de a falsifica acte și a obține prin escrocherie acest teren pentru construcție fictivă în baza unor documente false. Dar astăzi, din câte eu cunosc, nimănui nu i-a fost înaintată învinuirea. Sunt fapte, se fac investigații și cei implicați în infracțiune nu sunt identificați de organele de drept ale Ucrainei. Și baza pe hârtie este moldovenească, iar în realitate nu există.... Este clară neglijența autorităților R. Moldova în privința averii sale. Baza este înscrisă oficial în registrul ucrainean al drepturilor de proprietate după R. Moldova, dar Agenția Proprietății Publice nu face nimic ca să apere această proprietate, să o recupereze și să fie găsiți cei vinovați”.*

Astăzi, pe cei 40 de ari de teren ai fostei baze „Mecita” stă înghețată o construcție ilegală cu două etaje. Imobilul nu poate fi identificat în acte. Nici măcar terenul nu are atribuit un număr cadastral. Pe de altă parte, teritoriul este folosit fără probleme, ca parcare, pentru clienții bazei de odihnă „Gemenii”. Paznicul nu are idee că în acest loc a fost cândva proprietatea R. Moldova.

- „– De ce bază aveți nevoie?
- Acolo a fost o bază moldovenească, dar nu mai este. A fost demolată.
- Dar cum se numea baza?
- „Mecita”
- Nu știu.
- Dar dvs știți ceva despre bazele moldovenești care au fost aici?
- Nu am idee.
- Nici nu ați auzit?
- Nu. În general, baze moldovenești sunt la Sergheevka”.

Dosar penal târăgănat

De aproape 2 ani, la Chișinău se prăfuieste un dosar penal ce vizează baza de odihnă „Mecita”. La solicitarea Cutiei Negre, Procuratura Generală a confirmat existența anchetei, dar a evitat să ne spună dacă sunt persoane cu statut de bănuț sau învinuit în acest caz.

„Urmărirea penală a fost începută la 27 ianuarie 2020 pe faptul gestionării neglijente a patrimoniului public. La 23 iulie 2020, Procuratura Anticorupție a expediat autorităților competente ucrainene o cerere de asistență juridică internațională în materie penală, care până la moment nu este executată. La 5 mai 2021, Procuratura regiunii Odessa a comunicat că cererea de comisie rogatorie se află în curs de executare”, a concretizat Procuratura.

„Selecția” ajunsă în proprietatea unui deputat ucrainean

Nu s-a ales nimic nici din baza de odihnă „Selecția” construită în 1970 și aflată la evidența Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția” din subordinea Ministerului Agriculturii. Aceasta a ajuns la un deputat din regiune. Baza și-a păstrat doar denumirea din perioada sovietică, fiind între timp reconstruită. Este astăzi o locație foarte solicitată. La intrare era plasat un anunț pentru turiști că locuri libere nu sunt.

Și în acest caz s-a mers pe schema tradițională: un ucrainean a luat baza în arendă de la autoritățile Moldovei, începând cu anul 2002, contractul fiind semnat pe 10 ani. A demolat fără acordul institutului 36 de căsuțe de lemn și a construit clădiri capitale cu două etaje. Începând cu anul 2009, înainte să expire termenul, arendașul a renunțat la contractul de locațiune și s-a făcut proprietar pe baza moldovenească, susține APP.

Din actele cadastrale aflăm că un contract de arendă a terenului de 22 de ari pe care se află „Selecția” a fost încheiat în 2013 între autoritățile locale și persoana

fizică Vladimir Menzelințev. Acesta era deputat în Belgorod-Dnestrovsk și liderul fracțiunii partidului „Ucraina Puternică”, iar în august 2013 a fost ales secretar al Consiliului orașenesc.

„Intenția noastră era să investim. Eu am fost atunci personal la primarul din localitatea Zatoka. Condiția noastră era că noi investim, dar contractul de arendă va fi de 10-15 ani. Ea a spus că nu, contractul va fi pe un singur an. În așa caz, ce rost are noi să investim neavând vreo perspectivă că vom continua și peste ani de zile? Atunci ei au pus întrebarea că baza să fie dată neapărat în arendă cuiva, persoana care să gestioneze să fie din Ucraina. Noi am vrut omul nostru să-l punem acolo ca să avem un control anumit. Dar cu regret, ucrainenii ne-au. Noi ne-am adresat și la Procuratură, a intențat dosar penal, după asta lucrul a fost amânat că totul e corect, e proprietatea Ucrainei și cu asta a luat final. În principiu, noi nu mai avem drept să ne apropiem de proprietatea ceea. Rămâne să fie recunoscut că acest obiect demult nu mai este în proprietatea R. Moldova”, ne-a povestit directorul Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”

Nu am reușit să discutăm la Zatoka cu administratorul bazei de odihnă „Selecția”. În ziua în care am fost acolo, acesta era plecat. Am aflat ulterior numărul de telefon al fostului deputat ucrainean Vladimir Menzelințev și l-am contactat pentru a discuta despre baza de odihnă „Selecția”. După ce ne-am prezentat și i-am spus tema discuției, acesta a refuzat să vorbească cu noi.

VLADMIR MENZELINȚEV: *„Eu sunt ocupat. Nu am timp. Sunt acum în deplasare. Îmi cer scuze”.*

„Moldovagaz”, deposedată de baza de odihnă din Zatoka

De la „Selecția”, în 5 minute de mers pe jos, am fost deja la poarta unei alte baze de odihnă de care a fost deposedată R. Moldova – „Luminița albastră”, construită în anii ’70 de întreprinderea „Moldovagaz”. Pe hârtie, obiectivul se mai află în gestiunea APP-ului, dar în realitate este proprietate privată a unui cetățean ucrainean. Acesta a luat în arendă de la autoritățile noastre „Luminița Albastră”, care se întindea pe 81 de ari de pământ și avea atunci 8 căsuțe din lemn cu două etaje, 15 căsuțe cu un nivel, câteva construcții auxiliare și o cantină construită din beton. Contractul de locațiune a bunurilor a expirat în 2014. Între timp, căsuțele din lemn au ajuns într-o stare proastă și au fost casate, iar în locul lor au fost construite blocuri capitale cu 3 etaje.

„Peste tot unde sunt acum blocuri cu 3 etaje au fost construcții ale bazei de odihnă „Luminița albastră” care a aparținut R. Moldova. În ultimii ani mai era o singură construcție, ospătăria, dar după cum vedem și pentru mine este de mirare, în acest

sezon nu mai este ospătăria. A rămas doar fundamentul, respectiv ultima rămășiță a proprietății R. Mo.,șldova a dispărut. O construcție cu un etaj, destul de puternică, după calculele mele încă 20-30 de ani mai putea fi folosită, dar se pare că proprietarul bazei a decis să construiască două-trei etaje ca să câștige bani din acest obiectiv”, ne-a arătat avocatul Stanislav Klimenko.

În actele APP-ului mai figurează gardul și ospătăria de la „Luminița Albastră”, deși ultima construcție capitală a fost deja demolată.

„Din câte ne dăm seama chiar aici a fost acea ospătărie care se mai află la balanța autorităților R. Moldova. Clădirea a fost evaluată la aproape jumătate de milion de lei și anul trecut mai era aici. Acum a fost demolată. Nu au mai rămas decât niște lucruri: câteva uși, frigider, mese, ceea ce a făcut parte din inventarul unei ospătării”.

Cutia Neagră a făcut rost de actul cadastral care atestă că Grigorii Zaharov are încheiat din 2018 un contract de arendă cu Consiliul local Zatoka pentru cei 81 de ari de teren ai bazei de odihnă „Luminița albastră”. Dreptul R. Moldova asupra acestui obiectiv nu este recunoscut.

Amenințați de administratoare la „Luminița Albastră”

Am încercat să-l căutăm pe proprietarul bazei de odihnă, dar administratoarea a refuzat să ne facă legătura. Nu a vrut să discute cu noi, a chemat paza și ne-a alungat de pe teritoriu.

-*Acuș voi chema Serviciul de Securitate să se clarifice cine sunteți. Ce televiziune este asta? Deconectați camera sau o să vă iau acuș și camera.*

- *Explică-mi, de ce le-ai permis să intre aici?*

- *Eu prima dată le văd. Cred că eram undeva. Fetelor, voi m-ați văzut?*

- *Nu*

- *Eram pe teritoriu. Nu am permis la nimeni să intre.*

- *Dvs vreți să vorbiți cu noi să ne povestiți?*

- *Fetelor, eu nu știu cine sunteți. Nu o să vă arăt nimic. Voi nu ne-ați preîntâmpinat. De ce ați aprins din nou camera?*

Căsuțele din lemn de la „Politehnic”, evacuate fără acordul autorităților de la Chișinău

Într-o altă parte a orașului Zatoka, peste podul cunoscut în regiune, a avut cândva o bază de odihnă Universitatea Tehnică a Moldovei. Însă dreptul de proprietate asupra ei la fel nu a fost recunoscut de Ucraina, deși obiectivul a fost inclus în pachetul de negocieri dintre cele două state.

În anul 2001, toate bunurile bazei de odihnă „Politehnic” au fost transmise în locațiune, pe un termen de 15 ani, unei persoane fizice din Ucraina, Natalia Zveaghințeva. Dar până a-i expira contractul de arendă, căsuțele Universității Tehnice au fost evacuate, iar în locul lor s-au construit blocuri capitale. Astăzi aici este o bază de odihnă modernă, numită „Admiral”, cu mai multe blocuri de cazare, cu piscină, foisoare și ieșire directă la mare.

Proprietara povestește că bunurile bazei de odihnă „Politehnic” au fost distruse de vreme, fără vina ei, erau într-o stare deplorabilă, iar autoritățile R. Moldova ar fi responsabile de faptul că nu au investit la timp în reconstrucție.

„– Bază moldovenească a fost până în anul 2000, iar după anul 2000 – gata.

– Ați cumpărat-o?

– De ce să o cumpărăm? Pământul este proprietatea Ucrainei.

– Dar tot ce a fost aici, căsuțele?

– Ele erau slabe. Erau din 1965. Cred că vă dați seama. Ele s-au dărâmat. Acoperișul s-a prăbușit. Serviciul epidemiologic a închis totul, pentru că nu erau condiții ca oamenii să trăiască acolo. Cantina s-a prăbușit. Era din fier și sticlă. Totul a putrezit și s-a prăbușit. Când s-a destrămat Uniunea Sovietică, eu am propus institutului (n.r. Universitatea Tehnică), veniți și vă luați averea. Dar aceste căsuțe de lemn dărâmate, desigur că nimeni nu le-a evacuat la Chișinău.

– Dar Moldova a avut posibilitatea să construiască în loc de căsuțele de lemn o pensiune normală?

– Cred că autoritățile R. Moldova trebuiau să facă o înțelegere cu autoritățile Ucrainei ca să le permită să investească aici. Dar Moldova nu a venit cu o astfel de inițiativă”.

Potrivit actelor analizate de Cutia Neagră, în 2013 Natalia Zveaghințeva a încheiat un contract de arendă cu autoritățile locale din Zatoka pentru cei aproape 70 de ari de teren pe care a fost cândva baza „Politehnic”. Iar construcțiile sunt proprietate privată. Femeia susține că organele competente au făcut controale, dar nu au identificat ilegalități în activitatea sa.

NATALIA ZVEAGHINȚEVA: „Din Moldova au fost de la Curtea de Conturi, le-am prezentat toate actele. Au fost controale împreună cu Odesa. Noi le-am prezentat toate actele și oamenii s-au uitat că nu este nimic de-al lor aici. Tot ce se află aici a fost construit din surse ucrainesti și a fost dat în exploatare. Documente care să confirme că aceasta este proprietatea voastră, Moldova nu a prezentat. ...Dacă acolo cred că aceasta este proprietatea R. Moldova, nu. Aceasta este proprietatea Ucrainei la ziua de azi. Pământul este proprietatea Ucrainei”.

Rectorul UTM pasează vina la Guvern

Rectorul Universității Tehnice susține că de vină ar fi autoritățile centrale care au privit pasiv și nu au acționat atunci când ucrainenii preluau baza de odihnă.

VIOREL BOSTAN: „Universitatea Tehnică s-a adresat diferitor organe, inclusiv și de anchetă, i-am atenționat că suntem pe cale să pierdem controlul asupra acestor proprietăți. Efectul a fost zero. Nimeni nu a întreprins absolut nimic. Neoficial ni s-a spus că nu putem face nimic pentru că statul ucrainean nu permite proprietăți străine. Astfel, din 2015 practic nu mai avem niciun control asupra acestei baze de odihnă. La balanța universității mai stă o fundație a unui grup sanitar în sumă de 76 mii lei. Au fost și căsuțe de lemn, dar cu acordul ministerului, în 2015 au fost casate. Ni se reproșează de ce Universitatea Tehnică nu s-a adresat în judecată în Ucraina. Vă dați seama ce costuri ar presupune să ataci un alt stat sau să mergi la procese de judecată în state care sunt fie prietene, fie vecini”.

Lipsă de colaborare între R. Moldova și Ucraina

Am încercat să aflăm de la autoritățile ucrainene, care administrează Zatoka, dacă au vreo colaborare cu oficialii de la Chișinău și dacă se implică cumva în protejarea bunurilor statului nostru. La nivel local, nici nu se știe care dintre bazele de odihnă au vreo legătură cu R. Moldova. Se dă vina pe reforma teritorială care s-a desfășurat în ultimii ani în Ucraina.

„Din anul 2020 la noi s-au făcut schimbări în structura administrativă și nu mai sunt separate localitățile Zatoka și Karolino-Bugaz. S-au unit două localități în „Rada Karolino-Bugaz”. În procesul de reorganizare, din păcate, fosta conducere a satului Zatoka nu ne-a transmis nicio informație. Noi nu avem arhivă, nu avem un registru al bazelor de odihnă, dacă au avut așa registru. Nu pot vorbi despre conducerea precedentă, pentru că nu am avut nicio legătură cu ei. Noi nu avem un registru al bazelor de odihnă „a priori”. Acum noi singuri inspectăm fiecare bază de odihnă, primim date cu ajutorul administrației raionale. Departamentele de economie și turism ne ajută și împreună adunăm o bază de date. Noi suntem gata să colaborăm, nu ne ascundem, suntem deschiși pentru comunicare, deschiși pentru colaborare. Eu cred că este și în interesul nostru și al vostru”.

Nici locuitorii din Zatoka, care își amintesc cu nostalgie de perioada Uniunii Sovietice, nu mai știu nimic despre bazele de odihnă construite aici de statul nostru.

– Dvs sunteți originară de aici, din orașel?

– Da.

– *Dar știți despre bazele moldovenești care au fost anterior aici, în perioada Uniunii Sovietice?*

– *Bazele moldovenești? Dar ele nu mai sunt.*

– *Nu mai este niciuna?*

– *Nu. Erau foarte multe. Erau căsuțe mici din lemn. Veneau oamenii, se deserveau singuri. Pur și simplu li se dădea o cameră. Era bucătărie comună. Așa erau bazele de odihnă atunci.*

– *Mulți moldoveni veneau la odihnă aici?*

– *Da, veneau. Dar atunci nu ne împărțeam în moldoveni, ucrainenii, ruși. Eram toți.*

– *Ce a rămas din bazele noastre moldovenești? Vă mai amintiți de ele?*

– *Desigur, la Sergheevka.*

– *Dar aici, la Zatoka? Aici tot au fost.*

– *Nu știu.*

– *Nu vă amintiți? Ați locuit aici în perioada Uniunii Sovietice?*

– *Da, dar nu știu unde sunt bazele voastre.*

– *Niciuna?*

– *Dar care? Enumeră.*

– *Bazele moldovenești sunt toate la Sergheevka. Iar aici eu nu știu.*

Dacă tot am fost îndemnați de locuitorii din Zatoka să căutăm bazele de odihnă moldovenești la Sergheevka, ne-am deplasat încolo. Vă spunem la următoarea emisiune cum își duc existența de azi pe mâine mai multe baze de odihnă care mai sunt în proprietatea R. Moldova și de ce statul nu mai vrea să investească în aceste obiective aflate la Marea Neagră.

<https://tv8.md/2021/18/10/video-investigatie-r-moldova-a-pierdut-toate-bazele-de-odihna-de-la-zatoka-cine-sunt-cei-implicati-si-cum-a-functionat-schema/162625>

Împrumutul

Pavel Păduraru, Mihaela Culcinski

15.10.2021

Alexandru Sârghi din Dubăsari a fost condamnat la peste 18 ani de pușcărie în baza unor acte evident false. Acesta se declară a fi o victimă a lui Dorin Damir, de la care ar fi cerut altădată un împrumut.

Deputatul Ilan Șor, acuzat de escorcherie și spălare de bani, după ce ar fi obținut prin înșelăciune peste cinci miliarde de lei de la Banca de Economii, a fost condamnat la șapte ani și șase luni de închisoare, dar în aceeași zi a fost scos din arest. Ex-premierul Vlad Filat a fost trimis la pușcărie pentru nouă ani într-un dosar de trafic de influență și luare de mită în sumă de 250 de mln. de dolari, însă peste patru ani a fost eliberat condiționat. Controversatul Veaceslav Platon a fost condamnat la 18 ani de detenție pentru delapidarea BEM cu aproximativ 800 de mln. de lei, dar tot peste patru ani a văzut libertatea, fiind declarat nevinovat. În același timp, un bărbat din Dubăsari, pe nume Sârghi Alexandru, a fost judecat pentru că ar fi adus cuiva prejudicii de peste 800 de ori mai mici decât în cazul Platon și de peste 5000 de ori mai mici decât în cazurile Șor și Filat, dar a primit o pedeapsă mai dură decât cei trei, și anume 18 ani și cinci luni de închisoare.

Pe cine ar fi putut să-l calce atât de vartos pe bățură acest om? Ne-am pus și noi această întrebare la începutul lui august, când am solicitat Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) o întrevedere cu Alexandru Sârghi, la Penitenciarul nr. 2 din Lipcani. Dar a trecut aproape o lună și nu am primit niciun răspuns. Mai târziu, am aflat că deținutul a acceptat din start să ne acorde un interviu, dar văzând că timpul trece și noi nu venim, a cerut permisiunea să discutăm prin Skype. Pentru că și acest lucru, la care avea tot dreptul, i s-a interzis, Sârghi a anunțat greva foamei. Și tocmai atunci ANP a cedat și ne-a permis să-l vizităm.

„Dvs. vedeți cât de greu ați obținut accesul ca să veniți și să luați de la mine un interviu. Iarși, rădăcini, rădăcini foarte multe”. Acestea au fost primele cuvinte pe care le-am auzit de la Sârghi, când ne-am întâlnit la închisoare.

Povestea acestui om este destul de încâlcită. Autorii acestui material nu-și propun să se pronunțe asupra vinovăției sau nevinovăției sale, însă vom atrage atenția la gafele evidente din procesul penal. Cu atât mai mult cu cât Sârghi ne-a dezvăluit că dosarele sale, în total 14 la număr, au fost intentate după ce el ar fi cerut un împrumut de la o persoană foarte influentă din anturajul lui Vlad Plahotniuc. „Nu mai am ce pierde, sunt gata azi să deschid toate cărțile”, ne-a asigurat deținutul.

Șeful i-a devenit naș, dar din cauza banilor s-au despărțit

Alexandru Sârghi a lucrat în poliție până în 2007, după care s-a apucat de afaceri. Și-a deschis o companie de taxi, dar lucrurile nu-i mergeau prea bine și peste câțiva ani a vândut-o. În anul 2010, a mers la firma „Băcanprod-com”, despre care aflase dintr-un anunț de angajare și care se ocupa cu producerea fulgilor de cereale. Proprietarul companiei, Piotr Ghergheledji, i-a propus să fie responsabil de producere și realizare pe termen de încercare de o lună. La început, cei doi se împăcau într-atât de bine, încât peste câteva luni Gherghelegji a acceptat să-i fie naș de cununie lui Sârghi. L-a ajutat financiar la nuntă și i-ar fi promis că vor împărți afacerea în jumătate. Ulterior, lucrurile însă au luat-o razna. Deținutul precizează că toți banii achitați cash din tranzacțiile companiei îi ducea personal acasă nașului. Cu toate acestea, timpul se scurgea și el nu era nici angajat, nici salariat nu primea.

„Nu aveam acces la conturile întreprinderii și într-o bună zi m-am trezit că noi avem datorii de 1 mln și ceva de lei. Aproape toate mijlocele financiare care apăreau pe conturile „Băcanprod-com” el le folosea în scopuri proprii, puțin ce folosea pentru producere. Până am ajuns să ne despărțim, căci nu aveam cu ce plăti leaful celor aproape 16 oameni care lucrau la producere. Eu îi atrăgeam atenția deseori la situația aceasta. Pe urmă am aflat că el își făcea reparații pe acasă, și-a schimbat mașina, adică s-a făcut omul gospodar”, relatează Sârghi.

Îndrăgind această meserie, el și-a construit între timp cu mâinile sale utilaje pentru producerea fulgilor de cereale și peste un an a hotărât să-și deschidă propria afacere, cu firma „Alexlan&Co”. Neavând însă suficienți bani, povestește deținutul, era nevoit să ia împrumuturi, pentru a putea începe lucrul. Tot atunci, la el s-ar fi adresat activistul Fiodor Ghelici, care i-ar fi cerut ajutor pentru a instala utilaje de produs fulgi de cereale și la compania sa, „Vetuga-Zemif”. Ghelici l-a angajat în calitate de șef de producere. Dar și de aici Sârghi a fost nevoit să plece, în urma unui conflict cu șefii unei firme partenere, „Moldovanu Carolina”, care cereau de la el o datorie mai veche. Astfel, omul a intrat în datorii până peste cap, nefiind în stare nici să-și achite restanțele, darămite să-și pornească afacerea.

„Băncile nu-mi acordau credite, căci la noi istoria creditară era murdărită de către Ghergheledji. Anterior, ni s-au acordat vreo 70 de mii de lei, pe care tot el i-a investit la o bază de-a sa de prin Taraclia. Am început să caut bani pentru a dezvolta întreprinderea mai departe deja de la peroane fizice. Până când am ieșit la cetățeanul Damir, la Dorin.”

Propunerile finului lui Plahotniuc, după ce i s-a cerut un împrumut de 150 de mii de dolari

Potrivit lui Sârghi, persoana care i-a sugerat în anul 2012 să apeleze la Dorin Damir, finul lui Plahotniuc, și i-a intermediat întâlnirea cu acesta a fost un vecin de-al său, Serghei Andriuşcenco, alias Dizel, care ar fi membru al grupării criminale Makena. L-am căutat și noi pe acesta, pentru a confirma mărturiile intervievatului nostru, însă Andriuşcenco nu a răspuns la mesajele noastre. În continuare, Sârghi spune că s-a întâlnit cu Damir la restaurantul „Sarkis” și l-a rugat să-i dea cu împrumut 150 de mii de dolari pe termen de un an și șase luni. „Discuția practic a durat cinci minute. Dumnealui se gărbea undeva și a cerut numărul meu de telefon, și mi-a spus că o să mă sune. Am luat și eu numărul lui, pentru orice eventualitate”, își amintește condamnatul.

Au trecut câteva săptămâni, precizează Sârghi, însă împrumutul întârzia să vină. Damir nu dădea niciun semn și atunci l-a telefonat el. S-ar fi întâlnit iarăși, deja la restaurantul „Cactus”. Menționăm că acest local aparține firmei „VI-CC”, condusă de Sergiu Busuioc, fratele lui Vitalie Busuioc, șef-adjunct la PCCOCS în timpul guvernării Partidului Democrat.

„Dumnealui a venit cu propunerea să înregistrăm pe numele lui întreprinderea pe care eu am înființat-o sau să deschidem altă întreprindere și eu să-i fiu partener. Mi-a asigurat că așa lucrul va merge strună și că vom câștiga foarte multe licitații. Lui îi era interesant, căci acolo mergeau foarte mulți bani - sute de mii de dolari - și utilajele erau foarte scumpe. În Ucraina, ele costă 250 de mii de dolari, în India - 500 de mii și în Germania - vreun milion și 200 de mii de euro. Însă toate utilajele cu care lucram eu erau făcute personal de mine. Toată tehnologia și standardul de firmă erau adoptate de mine. Pe urmă am aflat că el avea cu mult mai mult de la FEA și din alte părți și m-am întrebat pentru ce-i trebuia să acapareze anume întreprinderea asta?”, mărturisește deținutul.

Presat de Fisc și Medicina Preventivă și hrănit cu pește crud

Cu alte cuvinte, Alexandru Sârghi dă de înțeles că i s-a propus să deschisă o altă companie, fondată de el și de o persoană terță din partea finului lui Plahotniuc. El spune că a refuzat oferta, înțelegând că Damir era interesat doar de tehnologia de producere și structura utilajelor construite de el. Ulterior, la a treia și ultima întâlnire dintre ei, Damir l-ar fi întrebat dacă nu s-a răzgândit. Și doar apoi s-a trezit cu numeroase controale de la Fisc și de la Centrul de Medicină Preventivă la firmele sale și ale soției.

„Până în 2017, am avut foarte și foarte multe controale. Primul a venit un băiețel de la Inspectoratul Fiscal, care mi-a dat de înțeles că, dacă voi ajunge la un consens

„cu cel cu care te-ai întâlnit”, adică era clar vorba despre Damir, o să se termine problemele, nu vei mai avea controale și vei lua licitațiile fără probleme. Au trecut vreo două, trei săptămâni și mi-au venit de la medicină preventivă. Deja o doamnă în vârstă fix aceleași chestiuni mi le-a spus. Ei nu pronunțau numele Damir, toți se temeau. Dacă vorbea cineva despre el sau despre Plahotniuc, spuneau „omul acela” sau „omul acela mare” sau „acel mare”, menționează Sârghi.

Puțin mai târziu, au fost intentate mai multe dosarele penale contra sa, iar pe 24 iunie 2017, a fost reținut. Iată cum povestește el despre primele zile de arest: „Am fost plasat în arest la izolatorul din Orhei. Am stat două zile într-o celulă. Mă aflu deja de patru ani în penitenciar, dar încă n-am văzut așa celule. Era dezastru total, un miros insuportabil. În loc de WC, era o saltea aruncată de pe un pat. Nu aveai aer, era o ferestruică micuță și bătută în cuie. Ce-am făcut, ce-am dres, și peste o zi am stricat geamul acela, ca să respir aer curat. De acolo am fost transferat la Penitenciarul nr. 17 din Rezina. Acolo eram hrănit cu pește crud. Îmi aduceau la vizietă ușii pește pur și simplu înghețat. „Mănânci?”, mă întrebau. „Da, normal, dacă nu am colete. Dar cum să mănânc peștele ăsta?”. Îmi spuneau să-l fierb, dar cum s-o fac, dacă nu aveam nici plită, nici tigaie, aveam o singură strachină și o lingură. Aflându-mă la Rezina, pe 13 septembrie, neavând o sentință definitivă, m-au adus la Lipcani, în Penitenciarul nr. 2. Am stat aici până pe 9 octombrie”.

Condamnat la opt ani și șase luni de închisoare într-o cauză aparent civilă

Putem admite că cele 14 dosare intentate contra lui Alexandru Sârghi, în care era acuzat de escrocherie și delapidarea averii străine, au fost doar niște sperietorii. Pentru că aproape toate au fost apoi clasate și, în cele din urmă, au rămas doar trei. Primul dintre acestea se referă la un împrumut de 160 de mii de lei, luat de la un bărbat pe care Sârghi l-a acceptat ca partener de afaceri. Deoarece nu putea să restituie toți banii odată și i-a propus creditorului să primească datoria în rate, acela s-a plans la poliție. Deși polițiștii din Orhei au conchis că era vorba despre un litigiu civil, creditorul nu s-a adresat în judecată, ci la procuratură. A fost pornit un dosar penal, care a ajuns în judecată. Iar pe 26 septembrie 2016, magistrata Veronica Cupcea, președinta Judecătoriai Orhei, l-a condamnat pe Sârghi la opt ani și șase luni de închisoare pentru escrocherie. Menționăm că judecătoria Cupcea a devenit cunoscută opiniei publice după ce și-a angajat în funcția de consilieră o persoană pe care tot ea a condamnat-o anterior pentru însușirea bunurilor materiale ale statului.

„De fapt, acolo nici nu trebuia să fie o cauză penală, acolo suntem în prezența unei cauze civile. Pur și simplu s-a luat un împrumut și s-a întocmit o recipisă,

prin care Sârghi și-a asumat răspunderea să restituie banii. Sunt de părere că partea vătămată avea careva relații ori la poliție, ori la procuratură”, susține Tatiana Tampei, avocata condamnatului.

„Cadoul” din partea nașilor: alți zece ani de pușcărie

În scurt timp a urmat a doua condamnare. Peste numai două luni, pe 19 decembrie 2016, judecătoarea Ina Dutca de la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, i-a mai adăugat 10 ani de pușcărie pentru escrocherie și delapidarea averii străine. Dosarul a fost pornit în urma plângerii nașului său Piotr Ghergheledji. Acesta îl învinuia că și-ar fi însușit o parte din banii din vânzări, pe când lucra la „Băcanprod-com” și a prezentat în instanță și unele facturi, care i-ar demonstra alegațiile. „În majoritatea cazurilor, produsele din facturile fiscale n-au existat. Nu le-am primit nici eu, nici nimeni absolut. Ele-s numai pe hârtie, dar îmi sunt incriminate mie”, explică pușcăriașul.

Elena, fosta soție a condamnatului, își amintește că nașa sa de cununie și-ar fi amintit atunci de ea și i-ar fi propus ajutor, în cazul în care ar fi fost de acord să declare în instanță că semnătura din aceste facturi îi aparține lui Alexandru Sârghi. „M-a invitat la o cafenea și a pus un teanc de facturi pe masă. Și mi-a propus să-l trădez pe dânsul, să pun cuvânt că el a luat banii și nu le-a dat lor, că acelea sunt semnăturile lui și, în schimb, ei pe mine o să mă ajute. Atunci mi-am făcut o concluzie că oamenii ăștia în primul rând nu-s sinceri față de mine. În al doilea rând, au niște gânduri... I-am spus clar: „La revedere”. Mai mult cu dânsii nu am contactat”, afirmă Elena Sârghi.

Documente evident false, folosite ca probă în dosar

În afară de aceasta, Piotr Ghergheledji, a indus în eroare instanța, prezentând și un ordin de angajare a lui Alexandru Sârghi în funcția de director executiv la „Băcanprod-com”, din 30 septembrie 2010. Acest document este fals, deoarece atât Fiscul, cât și Compania Națională de Asigurări în Medicină, și Casa Națională de Asigurări Sociale confirmă că Sârghi nu a activat la „Băcanprod-com” în anii 2010-2011. Interesant este și faptul că, în acest ordin, Piotr Ghergheledji apare cu prenumele Petru, iar pretinsul document este semnat și de o contabilă pe nume Eujenia Petraș. După cum arată Portalul Serviciilor Electronice, în R. Moldova nu există nicio persoană cu acest nume, dar nici cu numele Petraș Eugenia. Cu toate că fraudă era evidentă, procurorul Roman Recean, care gestiona dosarul, nu a luat măsuri pentru a-l sancționa pe Ghergheledji pentru falsificare de acte. Dimpotrivă, a acceptat falsul ca probă în dosar. Iar judecătoarea Dutca a făcut trimitere la acest ordin chiar la începutul sentinței, de unde se înțelege că ea a băgat un om la închisoare pentru un deceniu, în temeiul unei minciuni.

Alexandru Sârghi confirmă că, atât timp cât a lucrat la „Băcanprod-com”, nu a cunoscut vreo persoană cu numele Eugenia Petraș. „Am început să o căutăm, pentru a o chema în instanță, ca să explice în ce circumstanțe a fost semnat ordinul dat și de ce pe el nu există semnătura mea. Instanța a refuzat. I-am rugat pe foștii mei colegi din poliție să o caute în baza de date și nu există așa om”, subliniază deținutul.

Al treilea dosar, examinat de judecătorul Ghenadie Plămădeală de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a fost intentat la plângerea lui Fiodor Ghelici și a fiului său Andrei Ghelici, din numele firmei „Vetuga-Zemif”. Printre altele, inculpatul era învinuit că, activând la această companie, a semnat ilegal un contract și două facturi cu întreprinderea „Moldovanu Carolina” și ar fi primit de la acest agent economic 20 de tone de orz, pe care nu le-a plătit și pe care - atenție! - le-ar fi transportat dintr-o singură dată cu un automobil Volkswagen Caddy, cu capacitatea de încărcare de numai jumătate de tonă. La dosar sunt anexate doar copiile neautentificate ale contractului și facturilor. Potrivit deținutului, aceste acte au fost semnate și ștampilate după ce șefii de la „Moldovanu Carolina” l-au bătut și i-au luat cu forța ștampila. Neînțelegerea pornea de la o datorie mai veche, pe care Sârghi ar fi avut-o față de această firmă de pe când lucra la „Băcanprod-com”.

18 ani și opt luni, cu ajutorul lui Ghelici și a unor copii

Uluitor este încă un detaliu, care deconspiră inclusiv intențiile procurorilor. După ce Alexandru Sârghi a solicitat în instanța de la Ciocana audierea contabilei-fantomă Eujenia Petraș, în cel de-al treilea dosar apare un alt ordin de numire a sa în funcția de director executiv, din aceeași dată, dar semnat numai de Ghergheledji, cu prenumele său adevărat: Piotr. Adică, dacă nu vă place Eujenia, ne descurcăm și fără ea. Spre deosebire de primul ordin, acesta este autentificat de însuși semnatarul, cu ștampila „Băcanprod-com”. În orice caz, pe ambele ordine lipsește semnătura angajatului. Astfel, bizara complicitate dintre Ghergheledji și procurorul Roman Recean, care a fost acuzator de stat în ambele cauze penale și a acceptat ca veridice ambele falsuri, nu mai poate fi pusă la îndoială.

„Pentru a fi o infracțiune de delapidare, inculpatul trebuie să aibă calitate de persoană angajată. Pentru a-i da într-un fel un aspect mai greu dosarului, s-au pornit două cauze penale, s-a întocmit un ordin de angajare fals, cu data din urmă. Mai mult, la materialele dosarului nu se regăsește nicio cerere din partea lui Sârghi Alexandru că ar fi dorit să fie angajat director executiv. Nu există un contract individual de muncă. S-a reacționat cu rea-voință, pentru că și în ordonanța de pornire a urmăririi penale este indicat să Sârghi a fost angajat neoficial. Dar nici

în Codul Muncii, nici în Codul de Procedură Penală, nici în Codul Penal nu găsim așa expresie: „angajat neoficial”. Ori e angajat, ori nu e angajat”, explică avocata Tatiana Tampei.

Din materialele dosarului de la Buiucani, se observă că instanța și procurorii au refuzat solicitările inculpatului de a fi prezentate originalele contractului și ale celor două facturi, pentru a fi dispusă o expertiză grafologică, precum și de a fi audiați martorii apărării. Astfel, acuzarea se bazează strict pe mărturiile victimelor și pe cele trei copii neautentificate. „Când noi am cerut originalele facturilor date, nu a putut nimeni, nici măcar Inspectoratul Fiscal, să ni le prezinte”, adaugă apărătoarea.

Și dacă oriunde în lume nici la notar nu ești primit fără acte originale, în R. Moldova lui Plahotniuc niște copii xerox te puteau băga la ani grei de dubă. În acest mod, pe 12 februarie 2018, magistratul Plămădeală i-a stabilit lui Sârghi pedeapsa totală pentru cumul de infracțiuni de 18 ani și opt luni.

Primele propuneri ale directorului Penitenciarului nr. 13

În octombrie 2017, când primele două dosare se aflau la Curtea de Apel, iar ultimul era examinat în prima instanță, Alexandru Sârghi a fost transferat de la Lipcani la Penitenciarul nr. 13 din Chișinău. Aici, își amintește el, i s-au deschis toate cărțile, după ce l-a cunoscut pe directorul acestei instituții, Igor Pântea: „După condamnarea mea, în 2018, am fost invitat la dumnealui în birou, unde se afla și dl Munteanu, adjunctul său. Dl Pântea mă întreabă, așa mai ironic, dacă am cunoștințe mai importante decât el. Da, zic, normal că am. „Îl cunoști și pe Damir?”, mă întreabă. Da, îl cunosc. „Păi, voi aveți niște înțelegeri”. M-am uitat straniu și-i zic: „Bine, dar dvs. pentru ce vă trebuie toată chestiunea asta?”. Discuția avea loc față de Munteanu. Pântea a continuat: „Păi iată, el m-a rugat să vorbesc cu tine, ca să vezi cu tehnologiile celea. Știi despre ce vorbesc. Poate te gândești și le faci, oricum ești condamnat”. Atunci am înțeles tot absolut, începând cu reținerea mea și până am ajuns iarăși la Penitenciarul nr. 3”

Astăzi, presa anunță că prima afacere cu fulgi de cereale în R. Moldova a fost lansată în 2014. Se întâmplă așa, pentru că istoria lui Alexandru Sârghi a fost demult dată uitării, fiind zăvorâtă după zeci de gratii și sârme ghimpate. Dar, la acel moment, după ce firma „Băcanprod-com” s-a închis, acest om era singurul producător de fulgi de cereale din republică. Iată de ce, probabil, directorul Penitenciarului nr. 13 i-ar fi cerut să-i descrie în scris, în câteva zile, tehnologia fabricării produselor de morărit și standardul de firmă, la solicitarea lui Damir. „Eu atunci pe loc i-am spus: „Igor Dmitrevici, nu vă supărați, dar nici nu mai are rost să intrați peste câteva

zile”. Am motivat că nu am documentele respective și m-au dus în celulă. Pântea a mai trecut pe la mine, îmi zicea că omul întrebă și poate mă mai gândesc. „Spune, dacă trebuie bani, el îți dă”, mi-a mai spus. I-am zic că nu-mi trebuie nimic absolut, pur și simplu nu-s gata să fac asta”, precizează deținutul.

Trei sau patru luni după aceasta, afirmă deținutul, a fost lăsat în pace, până într-o zi, când pe neprins de veste, s-ar fi trezit iarăși cu directorul închisorii la ușa celei. „Vine într-o dimineață Pântea și mă cheamă în coridor la o discuție. Mă întreabă: „Vrei acasă?”. Da, zic. „25 de mii de euro și-i hotărâta întrebarea”. I-am spus că nu am așa bani. „Bine, a zis el, du-te în celulă.”

Un omor în schimbul libertății?

Peste alte câteva luni, la 31 octombrie 2018, își mai amintește deținutul, a fost condus iarăși în biroul lui Pântea. Acesta i-ar fi spus că a primit o încheiere de la Curtea de Apel privind transferarea sa într-o altă celulă, în subsol, unde se va afla sub paza batalionului Pantera, al cărui comandant-șef adjunct era Gheorghe Damir, fratele lui Dorin Damir. În noile condiții, subliniază Sârghi, Pântea îl vizita zilnic și el cerea în mod repetat de la director încheierea Curții de Apel la care s-a referit acesta. Într-o zi, precizează el, a fost escortat în biroul 24 al penitenciarului, unde îl așteptau Pântea și doi bărbați necunoscuți. Aceștia i-ar fi promis libertatea, însă i-ar cerut să săvârșească în schimb o crimă îngrozitoare. Și anume să-și bată un coleg de detenție până la ultima suflare.

„Mi-au spus că, dacă fac acest lucru, plec acasă. Atunci al treilea dosar al meu se afla la Curtea de Apel. Nu le-am spus nimic, pur și simplu a trecut rece prin mine. Cred că nici nu răsuflam în timpul cela, înțelegând ce probleme mă așteaptă plus la toate câte le am. Îmi dădeam bine seama că aici se finalizează ceva, dar nu înțelegeam ce. Ca să execut fapta dată nici prin cap nu-mi trecea. Permanent, mă întrebam cum să ies din situație, ca să nu-mi pierd, Doamne ferește, viața prin penitenciare. Intrasem în stare de depresie și mă gândeam că o să intre cineva și o să-mi ia viața”, accentuează interviueatul nostru.

Pentru a-și asigura securitatea, el și-a anunțat avocatul despre discuția din biroul 24. Iar câteva zile mai târziu, a fost vizitat la închisoare de către Oleg Afanasii, pe atunci procuror-șef al Secției control al activității speciale de investigații și asigurarea regimului secret al Procuraturii Generale. Deținutul spune că atât funcția procurorului, cât și întrebările pe care i le punea acesta i-au trezit suspiciuni, din care cauză el a refuzat să răspundă. „La un moment dat, mi-am dat seama că procurorul Afanasii nu e procuror de fapt, dar e avocatul lui Pântea. M-a întrebat de ce refuz să fac declarații și i-am spus că mă simt rău. Au chemat medicul, care a

constatat că mă simt bine. Atunci i-am spus în față că nu am încredere în el. Intră Pântea: „Tu oricum ai să vorbești anume așa cum trebuie să vorbești, nu cum vrei tu”. Mi-a pomenit și de Damir, că o să mă ajute și că undeva „influențează și el că tu ești azi în celula asta”. Deci, toată combinația vine de la Damir”, își dă cu părerea pușcărișul.

Mai exact, lămurește el, i s-ar fi cerut să declare procurorului că nimeni nu i-a propus să săvârșească omorul și că asta ar fi doar o minciună născocită de el. După aceasta, ar fi fost transferat într-o altă celulă, tot la subsol, unde vizeta de la ușă era sudată. Lucrurile personale i le-au adus gardienii din vechea celulă, peste vreo jumătate de oră. Însă, după ce le-a controlat, spune el, a rămas mască - unele documente în favoarea sa, pe care le păstra pentru judecată, ar fi dispărut...

„Pur și simplu au șters podeaua cu mine”

În aceeași zi, după miezul nopții, ușa celei s-ar fi deschis iarăși. Igor Pântea și Eugen Cornei, șeful secției operative a închisorii, i-ar fi ordonat să se îmbrace, pentru a merge la o nouă întâlnire cu procurorul. „Procurorul îmi punea aceleași întrebări și am cerut avocat. S-a enervat foc, a luat scurta, a ieșit. Peste câțva timp, s-a întors înapoi cu Pântea, Eugeniu și încă un colaborator. Au început să mă maltrateze. Pur și simplu au șters podeaua cu mine. Procurorul stătea într-un colț, în același birou. După ce ei s-au oprit, procurorul mă întrebă: „Mai vrei avocat?” Zic: „Nu mai vreau”. Mi-a fost clar că, dacă nu fac ceea ce îmi spun ei, îmi pierd viața. Și am făcut declarațiile de care au avut nevoie, îndreptându-l pe Pântea”, recunoaște Sârghi.

Oleg Afansii, astăzi procuror-șef al municipiului Chișinău, susține că afirmațiile lui Sârghi nu corespund adevărului. El spune că l-a audiat pe acesta în calitate de martor, pe timp de zi, că anume el i-a propus avocat, însă deținutul a refuzat inițial să dea declarații, iar a doua zi a acceptat să vorbească în fața camerei și a înfirmat faptul că i s-ar fi comandat un omor.

„L-am audiat cu video, în calitate de martor pe dosar. Specialistul de la pușcărie a început să filmeze cu camera de la ușă spre fereastră. Și se vedea că afară e zi, printre uși se auzeau oameni. Dar așa a fost numai la început, cinci minute, pentru că specialistului îi dădea bliț în cameră și a spus că nu poate filma, că bate soarele. A stins și a trecut invers – de la fereastră spre ușă. El acolo spunea că l-am bătut și eu sau l-a bătut Pântea, nu mai țin minte. A fost și în judecată cazul ăsta”, spune procurorul Afansii.

Nu este clar pentru ce cameramanul avea nevoie de bliț pe timp de zi. Alexandru Sârghi spune că, de fapt, acestuia îi băteau în față luminile instalate în birou, pentru a crea impresia că afară e zi. Am încercat să aflăm detalii de la Sergiu Fomov, care

ar fi filmat acea audiere, potrivit deținutului, și de la Eugen Cornei, care l-ar fi escortat în biroul 24. Când am telefonat la P-13, ni s-a comunicat că cei doi se află la serviciu, iar după ce ne-am prezentat și am rugat să ni se facă legătura cu ei, ni s-a spus deja că ambii lipsesc.

„Judecătorii de obicei nu sunt cointeresați să afle adevărul”

Dosarele Sârghi au ajuns până la Curtea Supremă de Justiție (CSJ), dar sentințele nu s-au schimbat, cu singura excepție că termenul de detenție i-a fost redus cu numai trei luni. La majoritatea ședințelor Curții de Apel, inculpatul a lipsit, pentru că timp de nouă luni, spune el, Igor Pântea i-ar fi interzis să se prezinte în fața instanței. Oricum, solicitările avocaților săi de a fi prezentate originalele copiilor care stăteau la baza acușării au fost respinse de către toți judecătorii. Menționăm că dosarele Sârghi au fost examinate la Curtea de Apel de către următorii magistrați: Silvia Vrabii, Ion Bulhac, Iurie Melinteanu, Iurie Iordan, Sergiu Furdui, Ludmila Ursu. Despre Iordan și Vrabii se știe că l-au scăpat de închisoare pe fostul deputat Valeriu Guma, acuzat de acte de corupție comise în România. Iar Ion Bulhac este unul dintre judecătorii care, după 7 aprilie 2009, a examinat dosare în incinta comisarierilor de poliție.

„De obicei, la Curtea de Apel sunt vreo câțiva judecători care intră în esența dosarelor. Restul așa: n-au vrut ori nu s-au străduit. Dacă nu știu, nu pot să spun că au îndeplinit o comandă. Dar din practica de la noi, judecătorii de obicei preiau poziția acușării și nu sunt cointeresați să afle adevărul. Unul dintre motive este crearea artificială a volumului de muncă al judecătorului, al procurorului. Și doi, nu exclud că este și factorul corupției”, consideră avocata Tatiana Tampei.

Igor Pântea, fostul șef al Penitenciarului nr. 13, și-a dat demisia după căderea regimului Plahotniuc și a fugit în SUA, el fiind condamnat la cinci ani de închisoare cu suspendare pentru maltratarea lui Anatol Mătăsaru. Fostul său adjunct, Victor Muntean, se află astăzi tot la Penitenciarul nr. 13, dar în calitate de reținut, în dosarul privind abuzul de serviciu în interesul grupării criminale Makena.

„El spune că a fost bătut, eu spun că nu”

În 2019, după instituirea Guvernului Sandu, Alexandru Sârghi a solicitat procurorului general Eduard Harunjen și ministrului de Interne Andrei Năstase tragerea la răspundere a persoanelor care l-ar fi maltratat în biroul 24 și clasarea dosarelor sale, motivând că a fost condamnat în baza unor falsuri. Cererile sale au fost examinate de prourorii Eugeniu Gore și Nicolae Gurev, care au emis ordonanțe de neîncepere a urmăririi penale pe motivul lipsei componenței de infracțiune. Sârghi a atacat în instanță cele două ordonanțe, dar, în mod ciudat, ambele au ajuns la unul și același judecător - Veniamin Chihai de la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana - care le-a lăsat în vigoare. Menționăm că magistratul Chihai este cunoscut și pentru că i-a redus termenul de detenție cu cinci ani așa-numitului hoț în lege, Vladimir Moscalciuc, alias Makena.

„Din câte țin minte, o cerere a condamnatului pur și simplu am examinat-o nu mai țin minte de ce. Noi nu intrăm în esența dosarului penal, a materialelor din cauza penală, pentru că deja este o hotărâre definitivă și irevocabilă. Nicidecum nu putem noi să clasăm dosarul. Cum să clasăm un dosar penal, pe care deja există sentință menținută în vigoare de Curtea de Apel și CSJ?”, și-a explicat decizia Gurev. De aceeași părere este și Gore: „Eu am înțeles că el duce în eroare organul de urmărire penală, dar care e scopul lui până la urmă doar el în cunoaște. El spune că a fost bătut, eu spun că nu”.

„Sârghi Alexandru este de fapt o victimă”

Alexandru Sârghi ne-a mărturisit că a acceptat să se întâlnească cu noi, sperând că Procuratura Generală se va autosesiza și îi va revizui dosarele, despre care el nu are nicio îndoială că ar fi fost intentate la comanda lui Dorin Damir, după ce ar fi îndrăznit să ceară de la acesta nefastul împrumut. „Eu nu cred, dar știu sută la sută că toată situația era controlată de Damir. Pentru că orice instanță, orice procuratură din R. Moldova erau controlate anume de el”, precizează deținutul.

„Sârghi Alexandru este de fapt o victimă la mijlocul unei scheme între două persoane juridice, o schemă de evaziune fiscală. Directorii persoanelor juridice cunosc foarte bine schema: încheie relații economice fictive, adică nu se cumpără și nici nu se vinde nimic, dar se întocmesc facturi fiscale false. Cineva trebuie să semneze și, în cazul nostru, a fost Sârghi Alexandru, care le-a semnat, neștiind care e rolul lui în toată această schemă”, conchide avocata condamnatului.

Părțile vătămate în dosarele Sârghi îl numesc la unison pe deținut drept un înșelător, dar se contrazic reciproc pe alocuri și fac unele declarații destul de dubioase. Fiodor Ghelici, fost director la firma „Vetuga-Zemif”, dă asigurări că deținutul este

un escroc ordinar și îl învinuiește pe acesta că ar fi falsificat documente. „L-am angajat pe acest om la serviciu, i-am încredințat ștampila pentru a primi marfă, dar el a aplicat-o pe o factură despre care noi nu știam, precum că ar fi primit 200 de tone de orz. Am aflat despre asta doar peste câțva timp, când ni s-a cerut să întoarcem datoria. De aceea el este pentru mine un un escroc ordinar. Noi am scris și plângere contra lui la procuratură, când am aflat că ne-a dus de nas și a folosit ștampila ilegal. El ne-a adus prejudicii serioase și a falsificat documente”, a menționat Ghelici omul de afaceri.

În cadrul aceleiași discuții, Ghelici a confirmat totuși că Sârghi a fost bătut la depozitul „Moldovanu Carolina”, fiind forțat să falsifice documentele pentru o datorie mai veche. „Pe el l-au amenințat și l-au forțat să semneze și să pună ștampila. Și el a semnat, și a pus ștampila că ar fi primit 20 de tone. Dar cu mașina care figurează în factură putea transporta maximum 500 kg, nu 20 de tone. El a venit bătut. L-am ajutat să scrie scrisoare și la CNA, și la procuratură”, a adăugat fostul director al firmei „Vetuga-Zemif”.

Nașul lui Sârghi fuge de o întrebare

La rândul său, Valentin Moldovanu, fost director al companiei „Moldovanu Carolina”, infirmă că el sau cineva dintr-ai săi l-ar fi bătut pe Sârghi și face trimitere în acest sens la Ghergheledji. Mai mult, Moldovanu spune că a prezentat instanței originalele copiilor pe care s-a bazat acuzarea, deși în realitate acestea nu au existat în dosar.

„E vinovat, e el escroc. A luat marfă, a pus ștampila și s-a iscălit pe contract. Eu nu l-am bătut. Pesemne cu nașul lui a avut ceva. Și acela l-o pisat oleacă, că tot i-o încredințat firma, dar el îl amăgea și-l fura de bani. Am fost chemat la poliție și m-au întrebat de bătaia asta. La judecată, am prezentat toate originalele și acolo pe loc s-au făcut copii. Eu în general, am crezut că o să se achite și nu vom ajunge în judecată. Dar când nașul l-a dat în judecată, m-am implicat și eu”, a spus Moldovanu.

După patru ani de închisoare Alexandru Sârghi este de părere că și nașul său, Piotr Ghergheledji, a fost influențat de către Damir pentru a depune plângere contra sa la procuratură. De altfel, fără nici un interes, consideră el, procurorii și judecătorii nu i-ar fi dat atâția ani de pușcărie în baza unor falsul. „Cum Damir a ajuns la Ghergheledji și cum l-a adus la situația ca să facă falsurile respective nu pot să vă spun. Dar cert e faptul că, după ce eu am fost condamnat, Ghergheledji și-a cumpărat o bază la Ghidighici de aproximativ 15-20 de ari, unde și-a făcut o bază de producere a materialelor de construcție. Iarși și-a schimbat mașina. Eu nu cred că sunt niște lucruri întâmplătoare. Ghergheledji nu avea nicio activitate, el în 2018 s-a oprit”, susține deținutul.

Piotr Ghergheledji sau Petru, după figurează în unul din cele două ordine false, declară în continuare că Sârghi a lucrat oficial la el. Dar când i-am cerut explicații despre veridicitatea celor două ordine, el s-a arătat deranjat și ne-a reproșat că acest lucru nu contează, pentru că acuzarea ar fi prezentat probe incontestabile care dovedesc vinovăția finului său.

„El este un escroc la scară largă, cum se zice. M-a deposedat de un milion de lei. Dacă vrea să iasă la libertate cu ajutorul jurnaliștilor, n-o să iasă, pentru că probatoriul este incontestabil”, ne-a dat asigurări Ghergheledji. După ce i-am explicat că cele ordine ale sale sunt false, el a răsmas pe aceeași poziție: „Nu contează cum lucra, oficial sau nu, pentru că furtul a avut loc și a fost demonstrat de 30-40 de martori. L-au prins de mână, ce să mai vorbim?”. Întrebat pe șleau dacă ordinele sale au fost falsificate, Ghergheledji ne-a reproșat: „Nu știu. Dacă vrei să-l scoateți basma curată, degeaba pierdeți timpul”.

Nu este adevărat nici numărul martorilor, de 30-40 de persoane, despre care Ghergheledji spune că ar fi dat depoziții contra lui finului său. În ultimile două dosare, au fost audiați 18 martori și o parte dintre aceștia au apărat poziția inculpatului. Totodată, Ghergheledji a negat și afirmațiile lui Moldovanu, precum că el l-a bătut pe Sârghi, chiar dacă în această privință există și un proces verbal de contravenție.

Procurorii și judecătorii se spală pe mâini

Din păcate, nu am reușit să aflăm nimic mai mult nici de la procurorii implicați în dosarele Sârghi. Ei spun fie că nu țin minte detalii, fie că instanța are întotdeauna dreptate, fie că întrebările noastre sunt inutile.

„Nu pot să vă răspund acum la întrebări, pentru că nu-mi aduc aminte. Întrebările astea sunt de prisos față de mine. Instanța de judecată a apreciat toate faptele prin sentință și a examinat toate probele”, a spus Roman Recean. „Nu pot acum să încep a critica o soluție sau alta. Atât timp cât au fost prezentate niște probe, care îi demonstrează vinovăția și instanța le-a apreciat și a emis o soluție, nu pot să comentez nimic”, a fost răspunsul Elenei Ceruța.

De la judecători n-am aflat nici atât. Căutând să discutăm cu unii dintre aceștia, am lăsat telefonul nostru grefierilor, dar magistrații nu au mai revenit. Singurul judecător cu care am reușit să discutăm este Simion Furdui, care a plecat din sistemul judecătoresc, dar și el spune că nu își amintește nimic despre dosarul Sârghi. „Nu cunosc să vă dau careva detalii, dar, cu tot respectul, chiar să cunosc ceva, nu știu ce aș putea să comentez. Evident că noi încercăm întotdeauna să pronunțăm o hotărâre legală”, a răspuns magistratul.

Avocatul lui Damir: „Sunt niște insinuări”

Solicitat de echipa noastră, Alexandru Levinschi, avocatul lui Dorin Damir, a spus că nu cunoaște nimic despre Sârghi Alexandru și ne-a asigurat că declarațiile acestuia nu sunt adevărate. „Vă dați seama că eu în genere le calific ca insinuări, declarații care n-au absolut niciun substatat faptic. Eu nici nu pot comenta, pentru că în primul rând mă depășește subiectul prin faptul că absolut niciun element din ceea ce ați relatat acum nu cunosc. Cred că sunt niște insinuări care n-au absolut nicio bază temeinică”, a adăugat avocatul.

Menționăm că, în prezent, Dorin Damir se află în arest preventiv, fiind acuzat de abuz de serviciu, delapidarea averii statului, trecerea ilegală a frontierei de stat, divulgarea secretului de stat și fals în acte publice. Potrivit procurorilor, el ar fi comis aceste infracțiuni în anii 2017-2019, când era angajat ilegal, în calitate de ofițer superior sub acoperire, la Direcția Operațiuni Speciale a Inspectoratului Național de Investigați. În acea perioadă, Damir ar fi verificat jurnaliștii și angajații misiunilor diplomatice și ar fi avizat candidații la funcțiile de judecători.

Procuratura Generală: „Procurorii nu trebuie să se implice în litigii civile”

În cadrul discuției noastre cu deținutul Alexandru Sârghi, acesta își pune următoarea întrebare: „Crima mea este una gravă, dar ea îl bate și pe cel cu crimă excepțional de gravă. Dacă a ucis oameni, ia 13 ani, dacă a dat foc la casă și are câte trei, patru cadavre, primește tot 18 ani. Oameni buni, stați puțin! Ce-am făcut eu, că mi-ați dat 18 ani de închisoare?”.

Recent, R. Moldova a fost condamnată la CtEDO, pentru arestarea ilegală a unei femei pentru o datorie pe care nu o putea stinge. Ca și în cazul lui Alexandru Sârghi, femeia a fost acuzată de escrocherie. Pe 16 septembrie, Procuratura Generală a venit cu o reacție la acest caz, subliniind că procurorii nu trebuie să se implice în litigii civile. Într-un comunicat de presă, instituția menționează că, în decursul a zeci de ani, mai multe persoane au fost condamnate pentru fapte de neonorare a unor obligațiuni rezultate din contracte sau alte angajamente civile, în baza articolelor 190, 191 și 196 ale Codului Penal. Această situație ar fi scos în evidență practica vicioasă și neuniformă la acest compartiment al activității organelor de urmărire penală și a procurorilor. În această ordine de idei, persoanele care se consideră victime ale urmăririlor penale abuzive din această categorie sunt îndemnate să sesizeze Procuratura Generală pentru a se interveni prin procedee legale și pentru a pune punct încălcărilor de lege.

Varianta video <https://www.youtube.com/watch?v=wupQGgfcnO0&t=2s>

Afacerea necunoscută de la Orhei a procurorului Ruslan Popov

Julietta Savițchi

28.10.2021

Familia procurorului general-adjunct, Ruslan Popov, cercetat penal pentru îmbogățire ilicită, ar controla, pe lângă livada și frigidarul din Mileștii Mici, o treime dintr-o afacere în agricultură în satul Brăviceni, raionul Orhei. Această afacere, pe care au identificat-o reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice, nu este trecută în acte pe numele procurorului, nu a fost și nu este declarată. Este vorba de o livadă de măr superintensivă, amenajată după cele mai moderne standarde. Cota din afacere a fost înregistrată inițial pe numele lui Alexandru Popov, fiul mai mare al procurorului, care la acel moment era student și avea 19 ani. Cu puțin timp înainte ca Ruslan Popov să fie reținut, în dosarul pentru îmbogățire ilicită, cota parte din afacerea de la Brăviceni a fost înregistrată pe numele unui locuitor din Mileștii Mici, stabilit cu traiul în SUA, cu care procurorul este de mai mulți ani în relații de prietenie.

Centrul de Investigații Jurnalistice din Moldova a publicat anterior o anchetă despre afacerea procurorului din Mileștii Mici, înregistrată pe numele tatălui său, un pensionar trecut de 70 de ani.

Livada de milioane

Livada de măr este amplasată în extravilanul satului Brăviceni din raionul Orhei și se extinde pe o suprafață de cca 20 de hectare. Pomii de măr sunt sădiți la distanța de cca 80 de cm unul de la altul.

Pe spalierale înalte, legate cu sârme din inox, care nu sunt afectate de corozie, a fost pregătit suportul pentru amplasarea plaselor antigrindină. Livada este dotată cu sistem de irigare prin picurare.

Costurile pentru crearea unei livezi superintensive de măr este de 30.000 de euro pentru un hectar. La plantațiile de măr superintensive producția obținută este cuprinsă între 30-60 tone/ha, dar investiția anuală în întreținerea plantației este de 5.000-6.000 de euro/ha. La un calcul simplu, dacă prețul cu care se comercializează aceste fructe este de 0,5 euro/kg, un producător poate obține între 15.000 de euro și 30.000 de euro pe hectar.

Pentru irigare, în mijlocului câmpului, la vre-o 2 km de la livadă, a fost construit, după o tehnologie modernă, în rezervor de apă, cu suprafața de cca o mie de metri

pătrați. Apa este pompată prin conducte din iazul de la marginea satului Brăviceni, aflat la câțiva kilometri, iar conductele trec pe sub traseul Chișinau-Bălți.

Lângă rezervor a fost construită o stație de pompare și o substație electrică, cablul care face conexiunea cu rețelele de înaltă tensiune, aflate la o distanță de cca 2 kilometri, fiind îngropat în pământ.

Oamenii din sat susțin că atât rezervorul de apă, cât și livada, au fost amenajate pe parcursul unui an. Ei mai declară că livada este a deputatului Paciu și a unui procuror din Chișinău.

Firmă preluată de la un afacerist certat cu legea și partenerul socialist

Livada de măr și rezervorul de acumulare a apei pentru irigare reprezintă activele întreprinderii Odl-Agro SRL. Societatea comercială a fost fondată în iunie 2011 de către soții Ludmila și Serghei Hersun din Chișinău, iar în calitate de adresă juridică figurează domiciliul lor de pe strada Memoriei din Chișinău. Numele lui Serghe Hersun a figurat în mai multe dosare ce țin de nerambursarea datoriilor și utilizarea creditelor contract destinației.

La începutul lunii martie a anului 2020, întreprinderea a fost înregistrată, cu cote egale pe numele lui Paciu Mihail, Popa Ștefan și Popov Alexandru.

Mihail Paciu este originar din satul Brăviceni, deține o gospodărie țărănească, iar în perioada respectivă era deputat din partea PSRM. Ștefan Popa este om de afaceri, originar din raionul Ungheeni, școlit la București, care de mai mulți ani se ocupă cu exportul de legume pentru supermarketurile din România. Cel de al treilea co-proprietar a fost Alexandru Popov junior, care a ajuns să dețină o parte din afacere cu puțin timp înainte ca să împinească 20 de ani.

Terenuri sub sechestrul sau în proprietatea unor pensionari

Terenurile pe care este amplasată livada este împărțit în cote, cu numere cadastrale diferite. O parte din aceste cote sunt proprietate a întreprinderii Odl – Agro. Unele terenuri au fost anterior sub sechestrul.

Alte terenuri care anterior au aparținut soților Hersun sunt înregistrate ca proprietate a SRL Naiada din Cahul, o întreprindere care prestează servicii de frizerie și închiriere a bunurilor imobile. Partea leului din societatea comercială Naiada, 91,75 la sută, aparține lui Grigore Condurache, despre care presa a scris că ar fi implicat în diferite scheme și că ar fi fost preferatul ex-președintelui Igor Dodon pentru funcția de director la Căile Ferate.

Terenurile firmei Naiada din extravilanul satului Brăviceni, pe care este plantată livada superintentsivă, sunt sub sechestru din iulie 2021. Terenurile respective au fost lăsate drept gaj la fosta bancă comercială Investprivatbank de către soții Hersun pentru un credit de 6.300.000 de lei.

O altă parte din terenuri, cu suprafețe de la 20 la 30 de ari, sunt înregistrate pe numele unor pensionari din Brăviceni.

Cota lui Alexandru Popov, înstrăinată înainte de arestul tatălui-procuror

Cota lui Alexandru Popov junior a fost înstrăinată pe numele lui Lilian Racoviță, la începutul lunii octombrie a anului curent, cu câteva zile înainte de arestarea lui Ruslan Popov și a șefului său, Alexandr Stoianoglo. Lilian Racoviță, originar din același sat cu Ruslan Popov, fost masterand al Academiei de Poliție din Chișinău, este stabilit de mai mulți ani cu traiul în SUA. Acesta a făcut anterior parte din anturajul lui Ruslan Popov împreună cu un coleg de al său de la Academie, Eugen Botnariuc, fost polițist în Ialoveni. Botnariuc este stabilit și el de câțiva ani cu traiul în SUA, iar numele său apare în Actul de constatare al Autorității Naționale de Integritate că i-a transferat lui Alexandru Popov junior 100 USD cadou.

Numele lui Racoviță, Botnariuc și Ruslan Popov au apărut într-un scandal mediatic, în 2017, pe când ultimul era șef la Procuratura sectorului Ciocana al Capitalei. Lui Racoviță și Botnariuc li s-au adus învinuiri că ar fi comis lucruri mai puțin legale, la comanda procurorului Popov, acuzăție respinsă vehement de Racoviță.

Lilian Racoviță a revenit în satul de baștină la 11 septembrie 2021, iar peste câteva zile a plecat într-o călătorie prin mai multe țări europene, de unde a revenit la începutul lunii octombrie.

Lilian Racoviță ne-a comunicat că a procurat cota din Odl – Agro cu 290.000 de lei, cu condiția să investească în dezvoltarea afacerii, iar cel cu care a negociat tranzacția este Alexandru Popov junior.

„Alexandru Popov s-a declarat disponibil să își vânda cota-parte din acțiunile ce le deține la SRL Odl-Agro. Se pare că acest lucru a coincis cu ultimele evenimente de la Chișinău. Înțelegerea o avusesem anterior cu administratorul, dl Ștefan Popa, dar perfectarea actelor am reușit s-o facem la revenirea mea în țară. Nu mi-am dorit niciodată o afacere în Moldova și dacă știam că ajung iarăși în gura presei, mai ezitam și cu asta. Ideea e că administratorul, dl Popa, este de mulți ani în acest domeniu și este probabil și cel mai mare exportator de fructe și legume pe piața europeană. Al doilea co-proprietar e un domn cu doctorat în agronomie și asta mi-a insuflat încredere că afacerea va merge”, ne-a declarat Racoviță.

Ce spun ceilalți co-proprietari

Ceilalți doi co-proprietari ai întreprinderii Odl-Agro au oferit declarații contradictorii, încercând să-l apere pe procurorul Popov.

Mihail Paciu ne-a spus că nu se cunoaște personal cu Ruslan Popov și nici nu știe de ce fostul său partener și-a înstrăinat cota sa. „Eu sunt om de știință, mi-am apărât doctoratul când aveam doar 27 de ani. Acum produc material săditor, am inventat, prin selecție, trei soiuri de mere. Propunerea cu afacerea a venit de la Ștefan Popa. Participarea mea în afacere constă ca să asigur cu material săditor și să implementez cunoștințele pe care le am în aplicarea tehnologiilor moderne”, ne-a declarat Paciu.

Ștefan Popa ne-a spus că a fost nevoit să-și caute parteneri pentru a investi într-o livadă superintensivă pentru că nu mai avea bani și nici posibilități de a lua credite noi. Antreprenorul a confirmat că a preluat întreprinderea de la soții Hersun în schimbul unei datorii de 6.000.000 de lei. Atât Paciu, cât și Popov, urmau să-i achite cotele de câte 270.000 de lei în fondul statutar, însă nu și-au onorat obligațiunile. Ștefan Popa susține că nu a negociat cu procurorul Ruslan Popov, iar pe fiul său l-a adus în afacere Alexandru Popov senior, tatăl pensionar al procurorului, care este proprietarul unui frigider și a zeci de terenuri de livadă în satul Mileștii Mici. „Am arendat de la Alexandru Popov un loc în frigiderul său pentru niște legume. În timp ce discutăm cu el, i-am spus ca intenționez să plantez o livadă superintensivă la Orhei. Dumnezeu mi-a zis că vrea să se extindă și în alte localități. Astfel, am bătut palma. Doar că mi-a zis să înregistrez cota lui pe numele nepotului care se numește tot Alexandru Popov”, a precizat Ștefan Popa.

Precizăm în acest context că, în primăvara anului 2020, frigiderul din Mileștii Mici era încă în construcție și este puțin probabil să fi fost funcțional pentru a putea oferi spații în chirie.

Ștefan Popa a precizat că a suportat singur cheltuielile pentru construcția rezervorului și plantarea livezii și că nu cunoaște că unele terenuri se mai află sub sechestru: „De perfectarea actelor pentru terenuri este responsabil Paciu. O să mă clarific”.

Am încercat să vorbim cu Serghei Hersun despre cum a vândut întreprinderea celor trei, acesta însă a refuzat să ofere detalii, menționând că nu vrea nici să-și amintească despre aceasta.

Unde e frigiderul?

Unii săteni din Brăviceni ne-au spus că afacerea în spatele căreia ar sta Ruslan Popov mai include și un frigider pentru păstrarea fructelor care s-ar afla în Mălăești, sat vecin cu satul Brăviceni.

Faptul că printre activele firmei se află un frigider a fost confirmat de Lilian Racoviță. Aceasta a spus că a văzut atât livada, cât și frigiderul, dar nu poate să ne spună exact unde se află: „Mi-ar fi mai ușor să vă spun acum despre un sătuc de pe undeva din Oklahoma, decât despre locația exactă a frigiderului în Moldova”.

Mihail Paciu ne-a spus că nu știe nimic despre frigider și nici nu are în proprietate așa ceva.

Ștefan Popa susține că afacerea nu include un frigider pentru păstrarea fructelor, precizând că în frigiderul de la Mălăești firma sa închiriaza spații.

Precizăm că în regiunea respectivă există un singur frigider, în Mălăești, la hotar cu satul Brăviceni. Acesta aparține, conform actelor, lui Adriano Dulghier, pretinsul proprietar al celor 1,6 milioane de euro descoperite în aprilie 2020 la vama Leușeni. Dulghieru este nepotul unuia din cei mai mari traficanți de marfă vie și deținător de bordeluri în Europa, Gheorghe Vărtosu, originar din Mălăești. Vărtosu și nepotul său au fost cercetați penal pentru spălare de bani, dar au ieșit basma curată după ce ar fi mituit procurorii.

În vara anului 2020, Adriano Dulghier a fost scos de sub urmărire penală în dosarul intentat pentru contrabandă. Anunțul a fost făcut de șeful Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Corupției, Ion Caracuian care este cumătru cu Ruslan Popov. Singurul vinovat în dosarul respectiv a fost găsit șoferul tirului care a adus banii, fiind condamnat la trei ani cu suspendare pentru tentativă de contrabandă.

Ce spune familia Popov

Ruslan Popov infirmă că el sau membrii familiei sale au o afacere în raionul Orhei: „Sunt aberații”. „Eu am un singur loc de lucru și acesta este la Procuratură”, ne-a declarat Ruslan Popov.

Am încercat să vorbim cu Alexandru Popov senior, tatăl procurorului, proprietarul în documente a afacerii din Mileștii Mici și cel care ar fi negociat afacerea de la Brăviceni. Imediat cum ne-am prezentat, Alexandru Popov i-a transmis receptorul soției. „El taie o găină, e cu mâinile de sânge, nu poate vorbi. Dar eu știu totul și pot să vă răspund. Ruslan n-are nicio atribuție. Baniii i-am adus eu, am muncit mulți ani în Italia. Ruslan ne-a ajutat doar la clacă. Am făcut clacă cu neamurile la curățit, la prășit. Mai mult nu s-a implicat”, ne-a declarat Maria Popov.

Femeia însă nu ne-a putut oferi un răspuns atunci când am întrebat-o despre afacerea de la Brăviceni. „Cum? Unde-i asta?”, s-a arătat nedumerită Maria Popov.

L-am contactat din nou pe Alexandru Popov senior. Acesta a spus că nu vrea să vorbească și că face declarații doar în prezența avocatului. O poziție similară a avut-o și nepotul său, Alexandru Popov junior. Tânărul ne-a transmis prin intermediul avocatului familiei că este supărat pe jurnaliști și nu vrea să vorbească cu ei.

Comentariul expertului

Experta anticorupție, Cristina Țărnă, ex-directoare a Centrului Național Anticorupție, consideră că chiar dacă partenerii lui Popov susțin că procurorul nu are nicio atrubuție, există suspiciuni că acesta ar fi beneficiarul cotei din afacere și că ar fi profitat de poziția înaltă pe care o are în Procuratură. „Din cele relatate de către protagoniștii investigației jurnalistice, adjunctul procurorului general suspendat Ruslan Popov nu ar avea nici o legătură cu afacerea cu livada superintensivă din Brăviceni și frigiderul din Mălăiești. Cu toate acestea, terenurile pe care se află livada sunt parțial puse sub sechestru, iar proprietarul în acte al frigiderului, Adriano Dulghier, a fost cercetat penal pentru contrabanda unei sume impunătoare de bani, de 1,6 milioane de euro, în bancnote mici, aduse cu TIR-ul, fiind ulterior absolvit de răspundere penală. Astfel, în pofida celor declarate, se pare că afacerea dată are totuși conexiuni cu organele procuraturii, în care Ruslan Popov ocupă un loc foarte important.

Dacă fiul său Alexandru, după atingerea majoratului, fiind student, continua să fie întreținut de părinți, acesta urma să fie trecut în declarațiile de averi și interese ale tatălui său, Ruslan Popov, ca și persoană aflată la întreținere, iar declarația urma să indice sursele de venituri din care ar fi achiziționat afacerea, dacă este doar proprietar nominal, urma să indice cine este beneficiarul efectiv.

Astfel, există presupuneri întemeiate pentru a crede că ar putea fi vorba despre fals în declarația de avere și interese personale ale procurorului Ruslan Popov, iar în dependență de sumele investite în afacerea cu livada și frigiderul raportate la veniturile legale ale procurorului – ar putea fi vorba chiar și de îmbogățire ilicită în sens penal sau, după caz, de îmbogățire nejustificată, pasibilă confiscării civile de către ANI prin intermediul instanței de judecată.

Este neobișnuit și faptul înstrăinării recente a cotei lui Alexandru Popov în livada din Brăviceni, unei persoane care pare a fi mai degrabă apropiat a lui Ruslan Popov decât a lui Alexandru Popov (fiul sau tatăl). Această persoană, Lilian Racoviță, confirmă cumpărarea cotei din livada superintensivă și a frigiderului de la Alexandru Popov (fiul), pe când în acte Alexandru Popov este proprietar doar a unei treimi din livadă, iar frigiderul era deținut de către Adriano Dulghier, cel cu probleme rezolvate nesperat de favorabil în procuratură. În acest context,

consider că există teme de a revizui încetarea / scoaterea de sub urmărire penală a lui Adriano Dulghier, eventuala implicare a procurorului Popov în soluționarea problemelor penale ale lui Dulghier la PCCOCS, precum și eventuala facilitare de către Popov a actelor de contrabandă în numerar. În general, legăturile dintre Ruslan Popov și Adriano Dulghier urmează a fi analizate, în virtutea relației de dependență care poate exista dintre un procuror aflat foarte sus în ierarhia Procuraturii și o persoană cercetată penal.

În continuare, dacă banii aduși de către Adriano Dulghier provin din activități ilicite și dacă aceștia au fost introduși în construcția frigiderului din Mălăiești – acest fapt urmează a fi cercetat și aspectul eventualelor spălări de bani. Schimbarea proprietarilor nominali fără a se schimba beneficiarul efectiv al livezii din Brăviceni, la fel suscită bănuieli legate de spălări de bani. Iar dacă procurorul Popov a influențat PCCOCS în vederea unui parcurs favorabil al dosarului penal lui Dulghier, atunci, adițional, trebuie verificate dacă nu au fost comise abuzuri, depășiri sau conflicte de interese în sens penal sau contravențional”, a declarat experta.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/afacerea-necunoscuta-de-la-orhei-a-procurorului-ruslan-popov>

Încălzirea pe bază de biomasă: Istoria unui eșec local, alimentat cu milioanele japonezilor

Victor Moșneag

01.11.2021

În timp ce autoritățile caută soluții alternative la gazul rusesc, la 15 km de Chișinău, o fabrică de producere a peleților, care urma să asigure cu energie termică mai multe instituții publice, stă nefuncțională de mai bine de șase ani.

153 de milioane de lei, bani proveniți din granturi oferite de Guvernul Japoniei, au fost „îngropați” de autoritățile de la Chișinău în construcția Fabricii de producere a peleților și în instalarea a 25 de cazane pe bază de biomasă, 24 dintre care urmau să producă energie termică pentru a încălzi tot atâtea instituții publice din R. Moldova.

Deși cazangeriile și fabrica au fost construite, la șase ani de la lansarea oficială, proiectul este practic nefuncțional. Cazanele pe bază de biomasă sunt utilizate în doar câteva localități, iar fabrica de producere a peleților, care a „înghițit” aproape

70 de milioane de lei, se scufundă în acuzații și în neputința tuturor guvernărilor din ultimii ani de a găsi soluții pentru a o face să funcționeze.

„Inițial au fost interese, pe urmă incompetență. Mai în scurt, problema cea mai mare e că nu au știut cum să fure de aici”, acuză ministrul Agriculturii din perioada implementării proiectului, și el acuzat, la rândul-i, că l-ar fi gestionat defectuos și cu interese.

30 iulie 2015. Nicolae Timofti, președintele țării, însoțit de mai mulți membri ai Guvernului, ajung în comuna Pașcani din raionul Criuleni, localitate aflată la 15 kilometri de capitală. Șeful statului este întâmpinat de Vasile Bumacov, pe atunci directorul tehnic al Unității de Implementare și Administrare a Proiectului moldo-japonez 2 KR.

În acea zi, cu suportul Guvernului Japoniei, care a oferit un grant generos în valoare totală de circa 12 milioane de dolari, în R. Moldova se lansa, cu mare fast, prima fabrică de producere a peleților din biomasă. Fabrica urma să proceseze reziduuri agricole pentru a reproduce peleți, care ulterior urmau să fie utilizați la producerea energiei termice, înlocuind metodele tradiționale de încălzire.

Fabrica de producere a peleților, nefuncțională

În 2021, sute de instituții ale statului, inclusiv școli sau grădinițe, riscuau să rămână fără agent termic, din cauza crizei gazului. La șase ani de la lansarea fabricii de producere a peleților din comuna Pașcani, care urma să propună o alternativă reală a încălzirii pe bază de gaze naturale pentru câteva zeci de instituții publice, aceasta NU activează. De fapt, ea nu a activat niciodată în regim normal, utilajul de milioane din interior fiind pornit doar pentru testare.

Astăzi, paznicul de pe teritoriu este singurul care vorbește despre faptul că obiectul este unul valoros. Cel puțin pe hârtie, clădirile și tehnica din interior au costat circa 69 de milioane de lei.

Fabrica de peleți din Pașcani are un singur paznic, angajat al unei companii care este plătită din bani publici. Întreținerea fabricii costă statul circa 200 de mii de lei pe an.

Ilie Bucuci este de câteva luni directorul Centrului de Perfecționare în Domeniul Mecanizării Agriculturii (CPDMA), instituție care activează pe lângă Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii (ADMA) și care a primit în gestiune fabrica, la scurt timp după ce a fost dată în exploatare. Acesta susține că fabrica nu este funcțională pentru că proiectul a pornit, din start, cu mai multe curențe.

„Când a fost dată în exploatare, au venit colegii din Japonia să vadă cum lucrează. Ei au pornit-o. Avem aici și un placat în prima zi cum a activat. Și cam atât. Vedeți că totu-i nou aici, totu-i nou. Deci iată, în 2015, a lucrat o oră de vreme. Ea a fost încercată ori de câte ori veneau colegii din Japonia să vadă ce-i cu ea,ăștia căutau niște modalități să arate că lucrează”, susține Bucuci.

Construcția Fabricii de peleți a făcut parte din proiectul „Utilizarea Eficientă a Combustibilului Solid din Biomasă”, gestionat de către Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare, actuala ADMA, instituție din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA).

69 de milioane de lei „investiți” în construcție și utilaj

Fabrica a fost construită de firma „Lincons” SRL, doar ridicarea clădirilor costând circa 18 milioane de lei. Linia tehnologică utilizată a costat alte 45 de milioane de lei. Ilie Bucuci afirmă că, în 2018 *„s-a solicitat de la Camera de Comerț și Industrie să se vadă încă o dată, totuși, cât costă clădirea în cauză – costul real al afacerii. S-a luat ca bază să se evalueze linia tehnologică. Dacă ea costă ca pe documente, 45 de milioane, în realitate ea-i 15 milioane. Așa a constatat Camera de Comerț, cu evaluatori, specialiști”*.

ZdG: *Adică proiectul ăsta n-a costat, în realitate, 69 de milioane de lei?*

Ilie Bucuci: *Evident, evident.*

Timp de șase ani, autoritățile nu au găsit soluții pentru ca Fabrica de peleți să poată deveni funcțională, pasându-și, de fiecare dată, responsabilitățile. În 2016, după ce Partidul Democrat condus de Plahotniuc a preluat guvernarea, printr-un contract de societate civilă, fabrica a trecut în gestiunea firmei „[Energ Pellet](#)”, fondată și administrată de un tânăr care avea pe atunci 27 de ani, Alexandru Țurcan, angajat acum în calitate de manager la compania „Acvila Grup”, deținută de familia omului de afaceri Nicolas Nicula.

Țurcan a [candidat la alegerile parlamentare din iulie curent pe listele Partidului Acasă Construim Europa \(PACE\)](#), condus de fostul polițist Gheorghe Cavaliuc, pentru un loc de deputat în Parlament. Peste cinci luni de la semnarea contractului însă, acesta a fost reziliat, fabrica revenind în proprietatea statului.

„Să rămână ca un monument istoric nu prea merită”

Acum, pentru a o reporni, ar fi nevoie de alte circa 20 de milioane de lei, susțin oameni implicați de-a lungul timpului în procesul de gestionare și implementare a proiectului. *„Vrem cu orice preț s-o pornim să lucreze, să activeze. E păcat. Să rămână ca un monument istoric nu prea merită, mai ales în ziua de azi, când*

avem probleme mari cu gazul, vorbim de sisteme alternative de încălzire”, susține directorul CPDMA.

„În momentul când ea a fost gândită, planificată, se vede că nu s-a ținut cont de situația reală de pe piață. În primul rând, materia primă, de unde o să ia materie primă pentru așa o fabrică, cu așa capacități, care să lucreze 24 de ore din 24. Al doilea moment este costul produsului finit. Costul produsului finit este constituit din costul propriu-zis al fabricii. Ea costă în jurul a 70 de milioane (de lei, n.r.) și respectiv, prețul (peleților, n.r.) nu-i cel competitiv pe piață”, menționează Bucuci, referindu-se la faptul că legislația din perioada implementării proiectului prevedea includerea în prețul peleților și investițiile de construcție a fabricii.

Cu alte cuvinte, la stabilirea prețului de piață al peleților urma să se țină cont de costul fabricii, iar întrucât aceasta a costat circa 69 de milioane de lei, și costul peleților ar fi fost mult peste media pieței. Ca fabrica să producă atunci peleți la preț de piață, urma să fie votată o lege specială, fapt care însă nu s-a întâmplat.

A doua etapă a proiectului: 85 de milioane pentru 25 de cazane pe biomasă. Doar 9 sunt utilizate

Proiectul „Utilizarea Eficientă a Combustibilului Solid din Biomasă” nu a constat doar în construcția Fabricii de producere a peleților. Guvernul Japoniei a alocat alte circa 85 de milioane de lei pentru procurarea și asamblarea a 25 de cazane pentru biomasă, dintre care 24 urmau să aprovizioneze instituții publice, în special școli, iar un cazan era urma să fie instalat la Fabrica de peleți. Cazanele pe biomasă, la modul ideal, urmau să fie alimentate cu peleții produși la fabrica din Pașcani. Realitatea însă și aici a fost una diferită față de planurile inițiale.

„Din 24 de cazangerii, numai 9 lucrează. Restul nu-s puse în funcțiune, nu a fost dusă activitatea până la capăt. Relațiile dintre primărie, școală, ministerele de resort... și, în rezultat, nu prea activează. A fost un gând foarte binevenit atunci și suntem recunoscători Guvernului Japonez că au intrat în esență profundă. La nivel politic ce s-a întâmplat, asta e altă întrebare. Cum au fost selectate acele primării, unde s-au dat cazanele respective, cum au fost puse în funcțiune, iarăși este o altă întrebare. Acolo s-au investit în jurul a 80 de milioane de lei. Niște sume enorme, enorme”, constată Ilie Bucuci.

„Asta nu... nicio logică nu-i. O coincidență cu închiderea instituției”

Cazangeria pe bază de biomasă din localitatea Mașcăuți, raionul Criuleni, este una dintre cele 15 astfel de cazangerii din țară care nu funcționează, deși fiecare a costat circa 3,5 milioane de lei. La Mașcăuți, cazanul pe bază de biomasă urma să

producă energie termică pentru două clădiri – a școlii și a primăriei, aflate alături una de alta. Doar că, la scurt timp după ce a fost instalat, autoritățile au decis să închidă școala, comasând-o cu o altă instituție de învățământ, iar Primăria a fost conectată la gaz. Astfel, cazangeria pe bază de biomasă a rămas doar la nivel de proiect. Și stă nefuncțională deja de mai mulți ani.

Cazangeria pe bază de biomasă din satul Mașcăuți, r. Criuleni nu a fost conectată niciodată. Școala care urma să fie încălzită cu ajutorul acestui cazan s-a închis în perioada în care cazangeria era dată în exploatare.

Valeriu Carțin, primarul comunei Mașcăuți, susține că atunci când a fost inițiat proiectul, nu se știa că școala care urma să beneficieze de cazanul pe biomasă urma să fie închisă. *„Păi ce, avea să procedăm că, știind că școala o închidem, dați să facem cazangerie. Asta nu... nicio logică nu-i. O coincide cu închiderea instituției. Noi am mers pe etape și a fost reținere, nu din partea noastră, dar... taman când au venit și au instalat-o... Vara au instalat-o, iar noi toamna am ridicat copiii, pentru că a fost decizia Consiliului Raional”*, afirmă primarul.

Valeriu Carțin spune că, dacă ar fi posibil, și-ar dori să aducă cazangeria la cealaltă școală, dar este sceptic în privința eficacității acestui proces și crede că cel mai bine ar fi să fie încălzită Casa de Cultură din apropiere cazangeriei, deși proiectul a fost creat pentru școală.

Valeriu Carțin: *Este o soluție la nevoia asta, pentru că ei au adus-o așa, întregă. Cum au adus-o, așa noi putem s-o ridicăm.*

ZdG: *Ați făcut vreo solicitare în sensul ăsta?*

Valeriu Carțin: *Nu, n-am făcut. Uitați-vă, nu-i așa de simplu. Bine, noi o ducem, noi avem traseul ăsta... Totuși, eu nu cred că dacă o ridicăm, o să se întâmple ceva, nu că bun, dar îmi pare că nu o să fie posibil. Și totuși, parcă cred că trebuie să ne ducem la casa de cultură cu ea.*

„Nu am ce să vă spun. Cu presa nu vrem să discutăm”

În satul Micăuți din raionul Strășeni, cazangeria pe bază de biomasă se află în imediata apropiere a școlii. Instituția de învățământ preferă însă să utilizeze pentru încălzire gazul natural, iar cazanul pe biomasă nici măcar nu a fost conectat vreodată. Directoarea Gimnaziului din Micăuți a refuzat să discute la subiect, spunându-ne doar că preferă încălzirea instituției pe bază de gaz.

Și primarul satului a evitat să vorbească la temă. Supărat pe jurnaliști, acesta a cerut să-i trimitem întrebările în scris. Vasile Dolghii este primarul comunei

Micăuți încă din anul 2011. „În formă scrisă vă adresați și eu o să vă dau răspuns oficial. În formă scrisă vă adresați, care sunt întrebările. Nu am ce să vă spun. Cu presa nu vrem să discutăm”.

„Ce avem noi – paie, bețe de răsărită, ce mai este – ele se folosesc și asta e foarte bine”

Comuna Ivancea din raionul Orhei este una dintre puținele localități implicate în proiect care utilizează cazanele pe bază de biomasă. La Furceni, sat care face parte din componența comunei, cazanul pe biomasă a încălzit până anul acesta grădinița din sat. Începând din acest an, el va încălzi și școala din localitate.

Și în Brănești, localitate aflată și ea în componența comunei Ivancea, cazangeria pe bază de biomasă funcționează, iar primarul localității afirmă că, dacă este dorință, cazanele pe bază de biomasă pot reprezenta o soluție reală pentru a furniza energie termică.

„Diferența (între cazanele pe gaz și cele pe biomasă, n.r.) când gazul era ieftin, nu era. Cam era la un nivel. Dar, reieșind din situația de astăzi, cu eficiența energetică, cu gazul, e clar că este binevenit (cazanul pe biomasă, n.r.). Noi suntem foarte mulțumiți. Probleme cu materia primă nu sunt. Sunt mulți. Noi am preferat persoana care este aici în raion la noi, face peleți. E bine, ok, preț are bun. De aceea, nu avem probleme deloc. Ce avem noi – paie, bețe de răsărită, ce mai este – ele se folosesc și asta e foarte bine. De ce noi trebuie să le dăm foc undeva pe deal, când noi putem să le folosim și să facem un lucru bun? Asta e cel mai important ce putem noi să facem. Pentru că noi, pe toate dealurile, uitați-vă, înainte ce se făcea? Se dădea focul. Pentru ce să cheltuim gazul, dacă se poate chestiile noastre, pe care le avem, să nu le aruncăm la gunoi, dar să le folosim, mai ales că acum e criză și nu se știe ce o să fie mai departe”, precizează Boris Ochișor, primarul comunei Ivancea.

Majoritatea primăriilor care au beneficiat de proiect erau reprezentate de primari liberal-democrați

Construcția fabricii de peleți din Pașcani și instalarea celor 25 de cazane pe biomasă s-a făcut sub umbrela guvernării Partidului Liberal Democrat din Moldova (PLDM), iar cel puțin 16 primari, care au fost selectați pentru a beneficia de proiect, reprezentau acest partid. În alte cazuri, directorii școlilor care urmau să beneficieze de proiect erau afiliați formațiunii aflate atunci la guvernare.

Valeriu Carțin, primarul comunei Mașcăuți, susține însă că nu a simțit că ar fi fost favorizat și că ar fi obținut proiectul doar pentru că reprezenta PLDM. *„Eram (în PLDM, n.r.), dar asta nu a contat. Eu nu știu, de fapt, care-s celelalte 23, dacă-s toți*

de la PLDM, făceți-vă voi singuri o concluzie, de exemplu. Eu nu pot să spun, că nu o să mă credeți, dar eu n-am văzut apartenența politică”, precizează primarul.

Bumacov: „Nu au știut cum să fure de aici”

Vasile Bumacov, ministrul Agriculturii în perioada în care a fost implementat proiectul și unul dintre artizanii și promotorii acestuia prin intermediul ADMA, acolo unde a fost director tehnic după ce a plecat de la minister, spune că nu poartă nicio vină, pentru că majoritatea cazanelor pe biomasă, dar și fabrica de peleți, în care s-au investit peste 150 de milioane de lei, sunt astăzi nefuncționale. El este sigur că, dacă rămânea la MAIA, proiectul ar fi devenit funcțional.

„Eu l-am elaborat, eu l-am implementat (proiectul, n.r.), am făcut tot și le-am dat-o (fabrica) gata. Dar eu m-am dus din minister. Cât am fost la minister, a lucrat și centrul, a lucrat și fabrica... adică se pregătea. M-am dus din minister, s-a terminat tot. Tu îți dai seama ce efort a trebuit ca să strici tot aici ce este, toată murdăria s-o cureți, s-o construiești și ce efort trebuie ca ea să funcționeze?.. Ca să funcționeze nu este o problemă”, este sigur Bumacov. „Nu funcționează din incompetența miniștrilor Agriculturii care au urmat după mine. Inițial, au fost interese, pe urmă – incompetență. Mai în scurt. Problema cea mai mare e că nu au știut cum să fure de aici. Asta e cea mai mare problemă. Ei se uită și nu văd cum ar putea face bani aici”, consideră fostul oficial.

„Prima mașină care se produce, voi știți cât costă? Pe urmă ele sunt mai ieftine”

Vasile Bumacov susține că nu ar trebui să se discute despre costul proiectului, pentru că banii au fost oferiți gratuit de către japonezi, proiectul din Republica Moldova fiind unul pilot, replicat ulterior cu succes chiar în Japonia. *„Când se face un proiect-pilot, că ăsta nu e produs în serie, e un produs nou, niciodată el nu poate să fie ieftin, asta trebuie să fie clar. Acesta a fost generos, oferit gratis de Japonia Republicii Moldova. Care-i discuția că a fost scumpă? A fost licitație, în baza licitației s-a făcut asta, compania japoneză a câștigat, a fost monitorizat de JICA. Învinuirile unui om care nicio tangență nu a avut cu fabrica asta, care n-a lucrat nicio zi aici, care n-a făcut un proiect în viața lui, să învinuiască japonezii că au dat utilaj scump, e prostie”, susține Vasile Bumacov.*

ZdG: *Acuzația e că el ar costa mai puțin decât scrie în documente.*

Vasile Bumacov: *Prima mașină care se produce, voi știți cât costă? Pe urmă, ele sunt mai ieftine.*

„I-am avertizat – să fiți atenți, fiindcă sunt primari care vorbesc foarte frumos, dar n-o să facă nimic”

Fostul ministru al Agriculturii afirmă că nu ar fi fost implicat în selectarea primăriilor care au beneficiat de construcția cazanelor pe bază de biomasă, iar faptul că majoritatea reprezentau PLDM ar fi doar niște coincidențe.

„Este scrisoare oficială din Japonia că au confirmat că totul a fost selectat de japonezi. Eu nici la una nu m-am dus. Eram ministru atunci și nu doream probleme, vorbe. Că dacă mă duceam la alt partid,ăștia de la PLDM aveau să facă gălăgie, dacă mă duceam de la PLDM, ceilalți aveau să facă gălăgie. Eu am avut o înțelegere cu japonezii. Atâta timp cât sunt eu ministru, nu mă implic, dar i-am avertizat – să fiți atenți, fiindcă sunt primari care vorbesc foarte frumos, dar n-o să facă nimic. O să-i puneți cazan, o să-i puneți tot, dar el n-o să-l unească la școală și la grădiniță. Și așa s-a și întâmplat”, susține Bumacov, care este sigur că dacă fabrica ar fi fost gestionată de compania „Agrofermotech”, firmă administrată de foștii săi colegi sau parteneri de afaceri, ea ar fi funcționat încă de la lansare. Compania, una afiliată lui Bumacov, a fost cea care a contribuit la instalarea utilajului fabricii de peleşi.

„Avea să meargă strună tot. Japonezii, când au terminat aici lucrul, oficial, au declarat că noi considerăm că așa utilaj nou, performant, poate fi administrat numai de echipa care a lucrat cu noi toată perioada asta. Zi și noapte aici au lucrat împreună toți. Așa au propus. Dar pe Sclifos (administratorul firmei „Agrofermotech”, n.r.) imediat au venit și l-au avertizat să nu calce cu piciorul aici. Și omul n-a venit. Și iată de atunci nu pot face nimic. Vă dați seama, vine cineva nou aici. Cine n-ar veni, fără Sclifos nu pot face nimic. Cine-o să se descurce în toată chestia asta? Sau o să facă ceva greșit și o să iasă din funcțiune matricele, o să iasă alte componente din funcțiune și o să trebuiască să plătim bani grei ca să reparăm”, este sigur Bumacov.

Compania „[Agrofermotech](#)” a fost fondată în anul 2001, an în care se fonda și proiectul 2KR de către Sergiu Sclifos (40%), partener de afaceri și fost coleg de lucru cu Vasile Bumacov, Anatolie Prisacaru (40%), tatăl lui Dan Prisacaru, ginerele lui Vasile Bumacov, și Valentin Gaberi (20%), fiul lui Gheorghe Gaberi, cel care, ulterior, devenea viceministru al Agriculturii și director al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în perioada în care ministru al Agriculturii era Vasile Bumacov.

„Voi vă dați seama ce stupid noi arătăm aici...”

Sergiu Sclifos, administratorul companiei „Agrofermotech” a confirmat, într-o discuție telefonică purtată cu ZdG, faptul că ar fi fost somat de către reprezentanții unei instituții de stat să renunțe la gestionarea fabricii de peleşi. Acesta consideră că

proiectul nu funcționează pentru că statul a evitat să contribuie la el cu bani, iar în jurul ei, de-a lungul anilor, au existat mai multe interese și lupte pentru gestionarea fabricii.

Ion Sula, ministrul Agriculturii care l-a succedat pe Vasile Bumacov, ne-a anunțat că nu este pregătit să discute la subiect, iar Eduard Grama, cel care a venit în funcție după Sula, a pasat responsabilitatea pentru nefuncționalitatea proiectului pe umerii predecesorului său. „Proiectul ăsta a fost făcut pe timpul dlui Bumacov și rămâne pe seama dlui Bumacov”, afirmă Grama.

„Voi vă dați seama ce stupid noi arătam aici? Japonezii au venit și ne-au făcut nouă gratis tot și noi ședem și ne uităm unul la altul și căutăm vinovați...”, concluzionează Vasile Bumacov.

153,4 milioane de lei a costat, în total, implementarea proiectului „Utilizarea Eficientă a Combustibilului Solid din Biomasă” în care a fost construită Fabrica de peleți și instalate cele 25 de cazane pe biomasă, se arată într-un răspuns oficial, primit de ZdG de la ADMA, în luna octombrie curent.

Toți banii au provenit din granturi oferite generos de Guvernul Japoniei. Felul cum a fost gestionat acest proiect este investigat, în această perioadă, și de către Procuratura Generală, în cadrul unui dosar penal.

<https://www.zdg.md/stiri/video-incalzirea-pe-baza-de-biomasa-istoria-unui-esec-local-alimentat-cu-milioanele-japonezilor/>

Culisele dosarului angajărilor fictive în Poliție: „Documentarea” nașului Plahotniuc - misiunea secretă a finului Damir

Victoria Borodin

04.11.2021

Dorin Damir, finul de cununie al oligarhului Vladimir Plahotniuc, a fost infiltrat în cadrul poliției pentru a-și documenta nașul. Așa se apără Alexandru Pînzari, șeful Inspectoratului General al Poliției din perioada în care Damir a fost „racolat” în calitate de „agent sub acoperire”. Pînzari se declară mândru de acest „proiect”, dar nu își amintește cum l-a convins pe finul lui Plahotniuc să lucreze împotriva acestuia.

Omul care l-a „angajat” pe Damir susține că acesta a devenit ofițer superior „sub acoperire” din cauza unei greșeli ortografice. Iluzia unei angajări reale a

lui Damir în poliție a fost completată cu patru rapoarte informative atribuite acestuia, în care se relatează cum, în 2017, Federația Rusă planifică să invadeze Odessa, iar Andrei Neguță, pe atunci ambasador la Moscova, denigra R. Moldova în interviurile acordate presei ruse. Două dintre rapoarte erau formate dintr-o singură frază. Deși era „racolat” pentru a-l documenta pe Plahotniuc, acesta nu este vizat în niciun raport de-al finului său.

Acum, Dorin Damir, Alexandru Pânzari și Valeriu Cojocaru, șeful Direcției nr. 5, cea care l-a angajat pe finul lui Plahotniuc, sunt învinuiți de comiterea a cinci infracțiuni. Întrucât se face referire la secrete de stat, ședințele de judecată din acest dosar se desfășoară cu ușile închise. Ziarul de Gardă a reușit însă să consulte documente din dosar și vă prezintă, în premieră, detalii despre munca „agentului sub acoperire” Dorin Damir.

5 iulie 2021. Ora 07:05.

Ofițerii Serviciului de Informații și Securitate (SIS) și procurorii din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) efectuează percheziții la mai multe locații din capitală, într-o cauză penală pornită la 22 ianuarie 2021. În urma descinderilor, sunt reținuți și, două zile mai târziu, plasați în arest preventiv Dorin Damir, președintele FEA (Fighting & Entertainment Association), și Valeriu Cojocaru, fost șef al Direcției nr.5 din cadrul Inspectoratului Național de Investigații (INI). Cei doi se află și acum în izolator.

30 iulie 2021. Ora 06:45.

Procurorii efectuează percheziții în automobilul și domiciliul lui Alexandru Pânzari, șef al Inspectoratului General al Poliției (IGP) în perioada 2016-2020. Acesta este reținut și, două zile mai târziu, plasat în arest preventiv. La 25 august, magistrații de la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, înlocuiesc, în privința lui Pânzari, măsura preventivă cu arest la domiciliu.

Potrivit procurorilor, în primăvara anului 2017, Damir s-ar fi folosit de influența pe care o avea datorită faptului că este finul lui Plahotniuc și i-a instigat pe Cojocaru și Pânzari să-l angajeze în calitate de „ofițer superior sub acoperire”. Acum cei trei sunt judecați pentru abuz de serviciu, delapidarea averii străine, complicitate la trecerea frontierei de stat, divulgarea secretului de stat și fals în acte publice. Niciunul dintre ei nu recunoaște comiterea faptelor incriminate, iar Damir a refuzat să facă declarații în fața procurorilor.

Finul trebuia să-și „documenteze” nașul

Deși dosarul penal se examinează cu ușile închise, ZdG a reușit să consulte mai multe documente și prezintă, în premieră, detalii despre circumstanțele cazului. În cadrul audierilor, Alexandru Pinzari a declarat că inițiativa de angajare a lui Dorin Damir în cadrul Secției nr. 1 „K” a Direcției nr.5 a INI îi aparține lui, dar nu își amintește cum a fost realizată. Acesta motivează că prin înrolarea lui Damir, care în 2017, conform procurorilor, *„acționa față de angajații Poliției prin influență, autoritate și putere conferită de statutul său social de fin de comunie al lui Vladimir Plahotniuc”,* a urmărit *„documentarea acțiunilor pretins ilegale ale lui Vladimir Plahotniuc și ale guvernanților”*.

Pinzari le-a mai spus procurorilor că nu ține minte ca Damir să fi manifestat *„careva intenție pentru angajarea în rândurile IGP”*. Afirmările acestuia sunt contrazise însă de Valeriu Cojocaru, care a precizat că *„angajarea lui Dorin Damir în cadrul MAI a fost o ambiție personală de-a lui, o dorință să se realizeze în cadrul serviciilor speciale”*.

Damir - ofițer superior „sub acoperire”, din cauza unei „greșeli gramaticale”

Fostul șef al IGP le-a mai spus procurorilor că nu cunoaște în ce funcție a fost numit Damir, chiar dacă în ordinul de angajare, semnat de el la 15 iunie 2017, este indicată funcția de *„ofițer superior sub acoperire”,* post inexistent la acea vreme în cadrul IGP al MAI.

La rândul său, Cojocaru motivează că sintagma *„sub acoperire”* a fost inclusă din cauza unei greșeli gramaticale și că aceste noțiuni ar fi fost preluate din Regulamentele anterioare.

Pinzari, mândru de proiectul „Damir”

În cadrul audierilor, Alexandru Pinzari le-a spus procurorilor că este *„mândru de această realizare”,* iar atunci când a fost întrebat dacă proiectul „Damir” în structurile Direcției nr.5 era de scurtă sau de lungă durată, acesta a afirmat că, *„pas cu pas trebuia să-l aprobe de persoane care încalcă legea, pentru documentarea acțiunilor lor”*.

Alexandru Pinzari se declară nevinovat. Acesta a refuzat să răspundă la întrebările reporterului ZdG, motivând că a semnat o declarație prin care se obligă să nu divulge informații din dosarul penal.

„Odată fiind pornit procesul penal, am semnat o declarație de nedivulgare a informațiilor din procesul penal. Prin urmare, nu am dreptul să vă spun despre circum-

stanțele dosarului. Una ce vreau să vă spun este că nu port nicio vină, exact ca și colegii mei care sunt încarcerați. După ce se va finaliza procesul și voi avea dreptul legal (voi face declarații - n.r.). Îmi doresc să declar toate circumstanțele pe acest dosar”, ne-a spus Alexandru Pînzari.

Angajare făcută „în mașina de serviciu, undeva prin jurul MAI”

Documentele din dosar arată că angajarea fictivă a lui Damir în structurile poliției a fost făcută în cinci zile, iar pentru a tăinui procedurile mimate, Cojocaru a parafat mai multe documente, atribuindu-le statutul de „secret de stat”. Dosarul a fost întocmit de Ana Railean, pe atunci șefa Serviciului Supraveghere a Secției nr. 1 „K” a Direcției nr. 5 a INI. Aceasta le-a spus procurorilor că a primit de la Cojocaru setul de documente necesar angajării. Pentru că pachetul era incomplet, Railean s-a întâlnit cu Damir „în mașina de serviciu, undeva prin jurul MAI”, pentru a primi documentele lipsă și a semna actul de angajare.

„Comisarul” Damir, încurajat cu o serie de măsuri și distincții

Numirea fictivă a lui Damir a fost făcută la 15 iunie 2017, el alegând să „muncească” sub pseudonimul „HOLRIO”. La două luni după aceasta, Pînzari i-a acordat, la propunerea lui Cojocaru, înainte de termen, gradul special de „*inspector principal*”, iar la 25 februarie 2019, la o zi după alegerile parlamentare, Cojocaru i-a propus lui Pînzari să-i acorde lui Damir, înainte de termen, gradul special de „*comisar*”. Finul lui Plahotniuc a primit gradul respectiv chiar în aceeași zi. Damir a fost „încurajat” și cu o serie de măsuri și distincții, premii bănești și ajutor material. În noiembrie 2017, a primit Crucea „*Meritul polițienesc clasa II*”, iar în decembrie 2018 a fost decorat cu medalia „*Pentru merite în combaterea criminalității clasa II*”.

O altă identitate pentru „comisarul” Damir

Sub pretextul efectuării unor „măsuri speciale de investigații”, în iunie 2018, lui Damir i-au fost perfectate buletin de identitate și pașaport, pe termen de un an, cu numele Dumitru Busuioc. Din mărturiile Anei Railean, pentru perfectarea actelor codificate, cei doi au mers, la 3 iunie, în ziua alegerilor locale, la Agenția Servicii Publice, „*fiindcă nu era nimeni atunci și ei au considerat oportun anume acel moment*”. Două luni mai târziu, Damir a folosit această identitate în scopuri personale, zburând în capitala Ucrainei, Kiev. Mai târziu, Damir a primit și un permis de conducere eliberat de autoritățile R. Moldova pe numele lui Dumitru Busuioc, dar cu fotografia sa. Busuioc este numele de familie al soției lui Dorin Damir.

În pragul alegerilor parlamentare din februarie 2019, sub pretextul că este antrenat „într-o cauză penală concretă la efectuarea măsurilor speciale de investigații”,

finul lui Plahotniuc obține pe numele lui Dumitru Busuioc buletin de identitate și permis de conducere, pe un termen de 10 ani. Conform documentelor consultate de ZdG, Damir a deținut, în cei doi ani de activitate fictivă, actele codificate cu o altă identitate, chiar dacă, procedural, acestea sunt emise pe perioada în care este autorizată o măsură specială.

Documentele din dosar relevă faptul că Dorin Damir nu a deținut dreptul de acces la secretul de stat, însă „angajatorii” săi i-au prezentat și divulgat un șir de acte și proceduri secrete care se referă la activitatea specială de investigație.

Ședințe de judecată cu ușile închise

Ședințele de judecată în dosarul angajărilor fictive se desfășoară cu ușile închise, presa având acces doar la deschiderea acestora. Prezenți la una dintre ședințe, Dorin Damir și Valeriu Cojocar au refuzat să răspundă la întrebările jurnaliștilor. Nici avocații acestora nu au dorit să facă declarații.

Iurie Tabarcea, unul din avocații lui Dorin Damir, susține că nu poate face declarații pe marginea procesului, invocând semnarea unor anumite „declarații privind nedivulgarea datelor”, dar punctează că clientul său pledează nevinovat.

Reporter: *Clientul d-voastră recunoaște că a fost angajat fictiv?*

Iurie Tabarcea: *D-voastră considerați că el a fost angajat fictiv?*

Reporter: *Din materialele pe care noi le-am consultat, asta reiese.*

Iurie Tabarcea: *Asta este versiunea Procuraturii, nimic mai mult. Am declarat și anterior că dânsul pledează nevinovat. Asta este răspunsul la întrebarea d-voastră.*

Munca lui Damir - rapoarte dintr-o singură frază

Pentru cei doi ani de „activitate” sub acoperire, Damir are trecute în dreptul său, în Registrul de evidență al Direcției nr.5, patru rapoarte informative, două dintre ele fiind redată în câte o singură frază. Documentele au fost secretizate cu gradul „Confidențial”, pe ele nefiind semnătura lui Damir. Ana Railean a recunoscut că rapoartele au fost scrise de ea, la indicația lui Valeriu Cojocar.

Deși Pinzari susține că l-a angajat pe Damir în structurile polițienești cu scopul de a documenta acțiunile lui Plahotniuc, în cele patru rapoarte atribuite acestuia, numele nașului său nu este pomenit, subiectul comun al rapoartelor fiind Federația Rusă.

În documentul înregistrat la 10 iulie 2017, se raporta, din spusele „surselor demne de încredere” că, aproximativ în luna septembrie 2017, Federația Rusă planifica să invadeze Odessa și că „Federația Rusă planifică, în momentul apropiat, să

aducă pe teritoriul Transnistriei aproximativ 300 de militari ruși, pentru instruirea populației din Transnistria. În caz de necesitate, militarii ruși împreună cu populația Transnistriei vor interveni la lupta care va avea loc pe teritoriul regiunii Odessa”.

Iar raportul din 16 noiembrie 2017 conține doar fraza - „Prin prezentul, vă aduc la cunoștința d-voastră despre aceea că mi-a devenit cunoscută informația precum că Andrei Neguța - ambasadorul R. Moldova cu sediul în Federația Rusă, cu regularitate are întâlniri cu jurnaliști ai F. Ruse, unde ultimul oferă interviuri eronate despre R. Moldova, astfel denigrând imaginea R. Moldova”.

O singură frază conține și raportul din 27 decembrie 2017 - „În conflictul armat din Donbas, separatiștii luptă de partea Federației Ruse, un cetățean de-al R. Moldova, pe nume Mihai, pseudonimul „Marcu”, deține gradul special de maior și fost angajat al SIS-ului. În cercul de soldați, „Marcu” este considerat cel mai bun lunetist al armatei ruse”.

Iar în cel de-al patrulea raport este scris despre o ședință cu tematică economico-culturală, care urma să se desfășoare în UTA Găgăuzia și la care urmau să participe oficiali din Sankt Petersburg.

Remunerat cu 170 de mii de lei pentru activități inexistente

Pentru a crea iluzia unei angajări reale, pe numele lui Damir au fost întocmite tabele de salarizare, fișe de stimulare, fișe de evaluare, rapoarte și alte documente. Astfel, deși nu s-a prezentat nicio zi la muncă, din iunie 2017 până în septembrie 2019, Damir a primit de la stat un salariu total de circa 170 de mii de lei. Potrivit mărturiilor Anei Railean, lui Damir salariul îi era oferit în mașina ei de serviciu, în apropiere de sediul MAI sau în alte „locuri sigure”.

„Prejudiciul cauzat de pe urma săvârșirii infracțiunilor date nu este doar material, ci rezultă și din aceea că o instituție a statului, cum este Poliția, a fost utilizată în vederea ascunderii unor fărâdelegi și acordarea unor facilități pentru persoane din nemijlocita apropiere a lui Vladimir Plahotniuc - dreptul de a beneficia de o altă identitate, dreptul de a săvârși orice fapte, ca ulterior să le transpună în calitate de „legendă” sau „misiune” de serviciu”, se arată în rechizitoriul întocmit de procurori.

Desființarea Direcției nr.5

La finele lunii iulie 2019, Direcția nr.5 a fost desființată. Atunci, angajaților li s-au propus posturi de muncă alternative. Pentru a tăinui angajările fictive însă, în proiectele de ordine de concediere erau indicate pseudonimele persoanelor, motiv pentru care Gheorghe Balan, pe atunci șef interimar al IGP în mandatul Guvernului Sandu, a decis inițierea unui control al activității Secției nr.1 „K”. Acesta

a mărturisit procurorilor că, în urma controlului, s-a constatat că „*informațiile expuse în rapoartele angajatului cu pseudonimul „HOLRIO” nu prezentau interes, era o informație care se regăsește în mijloacele de informare în masă și nu era o informație confidențială, iar sumele achitate acestuia erau exagerat de mari în raport cu activitatea prestată*”. Controlul a arătat că, pe lângă Damir, în Direcția nr.5 alte 6 sau 8 persoane erau angajate fictiv.

Solicitat de ZdG, Gheorghe Balan a refuzat să facă declarații pe marginea cazului, argumentând că în acest mod ar periclita ancheta.

„*Nu pot să fac careva declarații publice, atâta timp cât declarațiile mele făcute în timpul urmăririi penale au fost incluse în lista părții acuzării și urmează să fu citat în fața instanței de judecată pentru a face declarații. Pentru a nu pune o eventuală îndoială a legalității probelor, o să mă abțin din a face declarații*”, ne-a spus Gheorghe Balan.

Riscă pedepse de până la 12 ani de închisoare

„*La etapa actuală, examinarea se află la ședința preliminară. Urmează să discutăm chestiuni care țin de ședința preliminară și ulterior să trecem la cercetarea judecătorească*”, a precizat Roman Rusu, procurorul care prezintă în instanță acuzarea de stat în acest dosar.

Conform legii, dacă vor fi recunoscuți vinovați, Dorin Damir, Valeriu Cojocaru și Alexandru Pinzari riscă pedepse care variază între 2 și 12 ani de închisoare, cu privarea dreptului de a ocupa anumite funcții.

În acest dosar a fost reținut și Ion Cojocaru, inspector al Poliției de Frontieră. La 25 august, el a fost eliberat din detenție, prin ordonanța procurorului, pe motiv că atât el, cât și rudele sale au fost intimidat de alți învinuți și deținuți din Penitenciarul nr.13. Ion Cojocaru colaborează cu procurorii. La fel face și Ana Railean.

Cine este Dorin Damir

Dorin Damir (49 de ani) este președinte al Fighting & Entertainment Association (FEA) și al Uniunea Federațiilor Sporturilor de Contact din R. Moldova (UFSC). A fost coleg de promoție, la Academia de Poliție, cu Alexandru Pinzari, Valeriu Cojocaru și fostul ministru de Interne Alexandru Jizdan. În perioada anilor 1997-2002, a activat în departamentul pentru Combaterea Crimei Organizate și Corupției al Ministerului Afacerilor Interne. În februarie 1998, a fost condamnat de Colegiul penal al Curții de Apel la 5 ani închisoare, pentru că în anii 1995-1996 ar fi snopit în bătaie câteva persoane care nu rambursau datoriile. Două luni mai târziu, a fost achitat de Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție.

Damir este finul de cununie al fostului lider PDM, fugarul Vladimir Plahotniuc, pentru care ar fi pregătit luptători, în perioada în care acesta controla țara. Tot Damir este cunoscut ca fiind cel care intermedia acțiunile și deciziile exponenților sistemului judecătoresc cu nașul său de cununie.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/video-culisele-dosarului-angajarilor-fictive-in-poliie-documentarea-naului-plahotniuc-misiunea-secreta-a-finului-damir/>

Fugarul Andronachi! Afaceri și imobile ascunse. Cum a reușit să-și pună firmele la adăpost și cine sunt oamenii săi de încredere

Mariana Rață, Stela Mihailovici

08.11.2021

Este unul dintre cei mai controversați politicieni. A fugit din Republica Moldova imediat după alegerile parlamentare câștigate de cei care au declarat război corupției, în aceeași perioadă cu Veaceslav Platon și Gheorghe Cavcaliuc. Cutia Neagră PLUS vă prezintă o nouă investigație despre Vlad Andronachi. Vă povestim și arătăm proprietățile ascunse de fostul deputat democrat, casa pe care și-o construia în cel mai luxos cartier al capitalei, firme off-shore implicate în furtul miliardului, dar și în export de cărbune de la companii rusești acuzate de extracții ilegale din Donbass. Aflați astăzi cine sunt oamenii prin care acționează Vlad Andronachi și cum a reușit să își pună la adăpost cele mai importante afaceri din Moldova, înainte ca procurorii să pună sechestru pe ele. Acțiunile procurorilor nu au afectat decât într-o măsură foarte mică interesele și activele „fugarului”.

Vladimir Andronachi, 41 de ani, căsătorit, economist de profesie, deputat în două legislaturi din partea Partidului Democrat. Asociat de opinia publică drept persoană de încredere a oligarhului fugar Vlad Plahotniuc, partener de afaceri cu controversatul deputat fugar Ilan Șor, apropiat din 2020 de Partidul Socialiștilor și Igor Dodon. Acuzat de implicare în scheme imobiliare, energetice, extracție de zăcăminte, export de fier uzat, Furtul Miliardului! Fugar! A părăsit R. Moldova pe 14 iulie 2021, imediat după alegerile parlamentare câștigate de PAS.

Vlad Andronachi nu a mai ajuns în R. Moldova din 14 iulie 2021, atunci când a părăsit statul sub pretextul că merge în vacanță cu familia. Soția și copiii s-au întors. Andronachi – nu!, devenind fugar. Două luni mai târziu s-a aflat public că fostul deputat și soția sa sunt puși sub acuzare într-un dosar penal legat de furtul miliardului.

Documentele consultate de Cutia Neagră demonstrează însă că Andronachi s-a pregătit din timp, de la distanță, de venirea procurorilor. A reușit să își pună la adăpost cele mai importante active și afaceri, făcând la mijloc de septembrie, în regim de urgență, modificări în structura de acționari a companiilor cheie pe care le controla.

Cele mai importante și profitabile afaceri ale lui Vlad Andronachi erau oficial înregistrate pe numele tatălui fostului deputat. Anume în aceste companii s-au produs schimbări la mijloc de septembrie, cu câteva zile înainte ca procurorii să dea buzna cu percheziții acasă la controversatul politician.

Legătura directă a lui Andronachi cu SA Cariera Micăuți

În luna septembrie, tatăl fostului deputat democrat, Tudor Andronachi, a ieșit din acționariatul firmei „Dairpin” care administrează cunoscuta Carieră Micăuți. Aici, tatăl fostului deputat deținea o cotă-parte de 30 la sută. I-a transmis acțiunile lui Ruslan Berlinschi, care avea alte 30 % din companie. Berlinschi este unul dintre cei mai vechi parteneri de afaceri ai lui Andronachi. Jurist de profesie, angajat al Băncii Naționale până în 2011, iar ulterior angajat în câteva întreprinderi strategice de stat: Metalferos, Tutun CTC și Calea Ferată a Moldovei. Alături de Andronachi și Berlinschi, cu o cotă parte de 40 %, asociați în firma „Dairpin” mai sunt și membrii familiei Țugulea, Elena Țugulea fiind și administratoare.

„Dairpin” a devenit acționară la Cariera Micăuți în toamna anului 2019, când, potrivit portalului [Mold Street](#), ar fi cumpărat 75 % din acțiunile carierei la un preț foarte mic. Una dintre cele mai mari cariere de piatră din Moldova i-a costat 3 milioane de lei.

La începutul anului curent, Comisia parlamentară de anchetă privind modul de exploatare a substanțelor minerale utile anunța grave ilegalități la Cariera Micăuți, unde s-ar fi extras o cantitate mult mai mare de piatră, în comparație cu ce s-a declarat în acte. Astfel, au fost aduse prejudicii statului în valoare totală de 684 de milioane de lei. Anterior, mai mulți deputați au declarat că foștii parlamentari democrați Eugeniu Nichiforciuc și Vladimir Andronachi ar fi beneficiarii carierei.

LILIAN CARP, deputat PAS (03.09.2020): *„Această activitate ilegală este controlată de deputații Nichiforciuc și Andronachi. Aceasta este o schemă despre felul cum această carieră aparține prin persoane interpușe din familie: Tatiana fiind soția lui Nichiforciuc, Tudor- tatăl lui Andronachi”.*

Societatea pe Acțiuni Cariera Micăuți se află în proces de insolvență, iar activitatea ei a fost stopată, după ce în luna aprilie a fost un scandal la carieră. Fostul

vicepreședinte al Parlamentului, Alexandru Slusari, a blocat drumul de acces către carieră, acuzând că se fac extracții ilegal, fără acte permissive de la Inspectoratul de Mediu și alte autorități.

ALEXANDRU SLUSARI, ex-deputat Platforma DA (12.04. 2021): *„De câteva ori am cerut imperativ să fie oprite lucrările. Au fost pornite și câteva dosare penale, dar datorită faptului că această carieră este controlată de doi deputați Nichiforciuc și Andronachi toate organele de stat s-au făcut muți, surzi, că nu cunosc proceduri, că nu știu cum de sigilat. S-a făcut un teanc de hârtii, dar băieții continuă să extragă ilegal”.*

În prezent, Cariera Micăuți este administrată de Ruslan Allas, un alt om de afaceri apropiat de Andronachi. În 2019, acesta figura în acte ca fondator al SRL-ului Dairpin, cu o cotă-parte de 60%. Ulterior, acțiunile acestuia au fost împărțite în jumătate între Ruslan Berlinschi și Tudor Andronachi. Ruslan Allas mai are conexiuni cu Andronachi și în alte companii.

Magazinele „Birka” și „Kassa”, afaceri nedeclarate ale lui Andronachi?

Modificările de acționari din SRL Dairpin vor afecta nu doar afacerile de la Cariera Micăuți, dar și un alt business al familiei Andronachi. „Dairpin” administrează compania „Birka”, specializată în producerea de panouri Sandwich și sisteme pentru acoperișuri. Firma are în proprietate un mare centru comercial situat pe traseul Chișinău–Orhei, în satul Ratuș. Terenul de 40 de ari, pe care este construit magazinul, a fost cumpărat de firmă în 2016 de la Primăria Drășliceni cu 1,3 milioane de lei. În prezent, pe imobil este pusă interdicție, în baza unui contract de ipotecă în care figura inițial o sumă de 900 de mii de euro.

Legătura SRL-ului Dairpin cu societatea pe acțiuni Cariera Micăuți și magazinul din Ratuș ne-a fost confirmată și de paznicul carierei, atunci când am mers să-l căutăm pe Ruslan Allas.

„- Eu îl caut pe dl Ruslan Alass, administrator, director. Cum îl putem găsi? – Numai la Ratuș, unde se face tablă, la Birka. – Acolo e alt administrator. El acolo stă?- E a lor acolo tot. Aici nu-i nimeni. Cariera nu lucrează”.

SRL Dairpin mai este fondator al unei alte companii a cărei activitate ține tot de Cariera Micăuți, „Fixton Proiect”, care este administrată tot de Elena Țugulea. În aprilie curent, firma a cerut în instanța de judecată inițierea procedurii de insolvență, pentru că ar avea datorii pe care nu le poate achita. Aparent, acțiunea a fost inițiată pentru a salva activele, deoarece creditorii sunt de-ai casei – alte întreprinderi controlate de Andronachi și Berlinschi. „Fixton Proiect” are în proprietate mai multe terenuri agricole care, potrivit surselor Cutiei Negre, sunt

cele pe care s-a extins Cariera Micăuți. În judecată, a depus referință și un agent economic care a creditat SRL-ul Fixton Proiect. Acesta s-a opus procedurii de insolabilitate, invocând că este „fictivă și intenționată”, iar ulterior s-a plâns pe ilegalități și la Procuratură.

De la SRL Dairpin trecem la SRL Kass Expo Internațional Corp – o altă firmă cu exact aceeași componență a proprietarilor, unde Andronachi a acționat după un scenariu similar. În luna septembrie, i-a cedat cota sa de peste 30% lui Ruslan Berlinschi, care are acum 61,5% din acțiuni. Restul aparține familiei Țugulea, administratoarea fiind Elena Țugulea. Și această firmă l-a avut în 2019 ca fondator pe Ruslan Allas, care mai apoi a transmis acțiunile lui Andronachi și Berlinschi.

Kass Expo Internațional Corp este o companie cu venituri impresionante. Potrivit rapoartelor financiare, în ultimii 6 ani, firma a înregistrat venituri din vânzări de 478 de milioane de lei. Doar anul trecut a avut un rulaj de 88 de milioane și un profit net de peste 13 milioane de lei.

SRL Kass Expo Internațional Corp deține compania Kassa, care se prezintă ca fiind lider național în producția de țigă metalică pentru acoperișuri. Am mers la magazinul firmei din strada Uzinelor ca să o căutăm pe Elena Țugulea, partenera de afaceri a lui Andronachi și administratoarea companiei, dar nu am reușit să o găsim.

Contactată telefonic, Elena Țugulea a refuzat să discute cu reporterul Cutiei Negre, despre afacerile comune pe care le are cu familia Andronachi. Deși angajații magazinului ne-au spus că aceasta vine zilnic la serviciu, Țugulea ne-a răspuns scurt că se află în concediu.

Elena Țugulea: „- Sunt în concediu. – Nu ne putem întâlni undeva în oraș pentru 5 minute?- Nu. Sunt după oraș. – La telefon ați fi disponibilă să discutăm, doar când ajung în oficiu ca să fie liniște? – Nu. Sunt ocupată. Mă iertați vă rog”.

Cotrate cu statul de 20 de milioane de lei

Deși este specializată în vânzarea materialelor pentru acoperișuri, Kass Expo Internațional Corp a participat anul trecut și la licitații publice pentru reparația drumurilor. A reușit să câștige 13 tendere în valoare de 8 milioane de lei, pentru livrare de pietriș. În ofertele depuse la licitații, figura de fiecare dată piatră din Cariera Micăuți.

Cel mai mare contract, în valoare de 3,6 milioane de lei, a fost semnat în aprilie 2020 cu întreprinderea municipală „Exdrupo”. Curios este faptul că SRL-ul Kass Expo Internațional Corp, care a livrat pietriș din Cariera Micăuți, a propus la licitația organizată de „Exdrupo” un preț mai mic decât însuși producătorul.

Oferta societății pe acțiuni Cariera Micăuți a fost pe locul doi, cu 80 de mii de lei mai scumpă.

În 2020, Tudor Andronachi și Ruslan Berlinschi au fondat o altă companie „Kass Expo Cargo”, în care Andronachi avea o cotă-parte de 60 la sută. Chiar din primul an de activitate, firma a înregistrat venituri din vânzări de 24 de milioane de lei și un profit net de aproape 8 milioane de lei. În anul curent și această companie s-a abonat la banii publici și participă activ la licitațiile pentru reparația drumurilor. A câștigat deja 17 tendere în valoare totală de 12 milioane și jumătate de lei.

„Kass Expo Cargo” la fel livrează piatră din Cariera Micăuți. Cel mai scump contract, în valoare de 5,4 milioane de lei, l-a semnat în martie 2021 cu aceeași întreprindere municipală „Exdrupo”. La același tender a participat și firma „Kass Expo Internațional Corp”. Deși ambele companii aveau în oferte piatră de la Micăuți, prețurile propuse la licitație au fost cu o diferență de 40 de mii de lei. Faptul că au aceeași fondatori și livrează marfă de la același producător nu a fost un impediment când cele două firme s-au înscris la licitația publică.

La finele anului trecut, „Kass Expo Cargo” a ajuns proprietara unei alte companii, care are conexiune cu activitatea carierelor. A preluat firma „RDS- AMONIT-ERA”, ce deține licență pentru importul, depozitarea și comercializarea explozibililor utilizați în cariere.

Deși aduce profituri de milioane, tatăl lui Vladimir Andronachi s-a retras în mare grabă, acum o lună, și din compania „Kass Expo Cargo”. Cota sa de 60 la sută a fost preluată de Natalia Cazacu, soția lui Ruslan Berlinschi.

Proprietarii hidrocentralei de la Brânzenii Noi

Numele lui Vladimir Andronachi este legat și de domeniul energetic. S-a vorbit despre asta prima dată cu patru ani în urmă, când s-a iscat un scandal la Telenеști, după reconstrucția unei hidrocentrale pe râul Răut, ce a provocat un dezastru ecologic în zonă. O porțiune a râului care trece prin satul Căzănești a secat și malurile s-au umplut cu pește mort. La fața locului s-au deplasat atunci specialiștii de la Apele Moldovei și Inspectoratul Ecologic, care au constatat că hidrocentrala de la Brânzenii Noi a fost construită ilegal, fără acte permise, iar porțiunea Răutului din zona Căzăneștiului a secat după ce a fost închisă apa la hidrocentrală. A fost inițiat și un proces penal care nu a mai avut finalitate.

Hidrocentrala de pe Răut a fost proiectată pe ruinele unei foste construcții hidrotehnice abandonate în perioada sovietică. În 2015, Primăria Brânzenii Noi, care a obținut dreptul de proprietate asupra imobilului, l-a dat în arendă pentru

25 de ani companiei „Expertlab”, care aparține lui Ruslan Berlinschi și care achită anual o taxă de locațiune de 37 de mii de lei. Ulterior, Berlinschi a înregistrat SRL-ul „Hidroelectrică”, care să se ocupe de administrarea hidrocentralei. Deși presa scria încă în 2017 că în spatele proiectului energetic ar sta Vladimir Andronachi, iar Berlinschi ar fi doar omul de încredere al deputatului pus să gestioneze afacerea, cei doi au negat acest lucru. Anul trecut, totul a ieșit la iveală. Tudor Andronachi a preluat oficial o cotă-parte de 65% din SRL „Hidroelectrică”.

În pofida scandalului care a avut loc și al pericolului anunțat de ecologiști, hidrocentrala de pe Răut a lucrat în continuare și a produs energie. În ultimii 3 ani, SRL Hidroelectrică a declarat vânzări de un milion și jumătate de lei.

Șeful Inspecției Ecologice Telenești susține că agentul economic deține toate actele permise pentru activitatea hidrocentralei.

VLADIMIR LUNGU, șef Inspecția Ecologică Telenești: *„A obținut acte permise. Are autorizație de funcționare, are autorizație de folosință specială a apei pentru a produce energie electrică și activează de atunci, de când a și construit-o. La moment activează. – Dar Inspecția Ecologică a făcut între timp vreo verificare, vreun control? – Da, a făcut verificare la agentul economic și s-a constatat că deține autorizația dată”.*

Nu este clar cum a fost posibil de legalizat activitatea. Autoritățile locale ne-au declarat că nu au eliberat nicio autorizație pentru construcția hidrocentralei. Potrivit legislației, actele urmau să fie avizate obligatoriu de Primăria satului Pistruieni, deoarece hidrocentrala ocupă 15 ari de teren din gestiunea acestei localități.

MARIA MIHALCENCO, primară Pistruieni: *„Pe mine mă interesa ministerul Mediului și Inspectoratul Ecologic și celelalte fiindcă toate sunt importante, dar ei nu aveau așa ceva. Eu i-am strâns toate documentele și i-am spus când aveți toate în ordine, atunci o să mă uit în proiectul dvs și o să vedem. Și nu o să discutați cu mine, dar o să discutăm în cadrul Consiliului Pistruieni și de atunci s-a pierdut legătura. Cel care eliberează certificatul de urbanism pentru proiectare, urmează să semneze și autorizația de construcție. Suntem responsabili. La noi este pe teritoriul comunei amplasată construcția. Responsabil se face și primarul de la Brânzeni și cred că autorizația de construcție trebuia să o semnăm colegial....Eu nu am semnat niciun document pentru construcție. După aceea a fost o comisie de multe persoane, reprezentanți de pe la toate instanțele, dar eu nu am fost invitată.”*

Nu a eliberat acte pentru construcție nici Primăria din Brânzenii Noi, care i-a dat în locațiune lui Ruslan Berlinschi rămășițele din fosta hidrocentrală sovietică.

VEACESLAV TCACIUC, primar Brânzenii Noi: *„Deoarece clădirea ne aparține nouă, înseamnă că licitația am petrecut-o noi, dar ea se află pe teritoriul altei*

comune, adică Pistruieni. Tot ce se cere, certificat de urbanism, toată documentația trebuie să o elibereze Pistruieniul. ...Eu nu am ce semna. Conform procedurii de licitație eu nu am probleme. Dumnealui a achitat până la 31 decembrie anul acesta. Este achitat totalmente și eu ce pretenții pot să am la dânsul?"

La Pistruieni există și astăzi probleme provocate de activitatea hidrocentralei. Primara susține că au fost înecate izvoarele și intenționează să ceară intervenția autorităților competente.

MARIA MIHALCENCO, primara Pistruieni: *„Eu dl i-am spus din start, dl Berlinschi, noi avem 3 izvoare care sunt exact pe malul Rautului și dacă apa o să se stocheze o să le înecă, dar asta pentru noi este primordial. Nu, dna primar că noi o să facem acolo niște îngrădiri în cadrul proiectului și o să protejeze izvoarele. De când am indicat problemele date, ei nu au mai apelat la mine... Deja mă gândeam când se stabilește să intervin cu o solicitare la Procuratură, să investigheze cazul dat și să ne spună. Noi vrem să ne restabilească izvoarele cum au fost.*

În septembrie, când s-a aflat despre dosarul penal în care este vizat Vladimir Andronachi, tatăl său Tudor Andronachi i-a cedat lui Ruslan Berlinschi și cota pe care o avea la „Hidroelectrică”.

Partenerul de afaceri refuză să vorbească

Nu am reușit să discutăm cu Berlinschi despre proiectul energetic de la Telenești și asocierea pe care o are cu familia Andronachi în diverse companii. Acesta ne-a răspuns scurt la telefon și a închis.

RUSLAN BERLINSCHI, asociat în afaceri cu Andronachi: *„- Noi realizăm un subiect despre companiile în care dvs sunteți afiliat cu dl Tudor Andronachi și am vrea să discutăm cu dvs la acest subiect, dacă ar fi posibil să ne întâlnim. – Nu este posibil să ne întâlnim. Eu am grafic și nu sunt în țară. Despre afiliere eu nu cunosc și nu am nicio afiliere”.*

Ulterior, i-am trimis lui Berlinschi pe „WhatsApp” toate întrebările în scris. Deși a văzut mesajul nu ne-a răspuns.

Ultima companie, cea de-a cincea, din care Tudor Andronachi s-a retras, este SRL „Rivalass”. Firma a fost înregistrată în 2015 de către același Ruslan Alass de la Cariera Micăuți. Această companie are sediul juridic în orașul Șoldănești, într-un imobil cumpărat de Allas cu un an mai devreme.

În 2020, Tudor Andronachi a obținut o cotă-parte de 63% din SRL-ul Rivalass, iar cealaltă parte, de 37%, a fost înscrisă oficial pe Maria Berlinscaia, mama lui

Ruslan Berlinski. Femeia are 71 de ani. După schimbările urgente efectuate în septembrie curent, cota lui Andronachi a revenit la Ruslan Alass.

Nu există informații despre activitatea SRL-ului „Rivalass”. Oficial are ca gen de activitate exploatarea forestieră, tăierea și comercializarea lemnului, dar și transportul rutier de mărfuri și comerț cu autoturisme. Firma nu a depus niciodată rapoarte financiare la Biroul de Statistică, pentru a vedea dacă aduce profituri.

Casa de lux a părinților lui Vlad Andronachi

Am încercat să-l găsim pe Tudor Andronachi pentru a-l întreba de ce s-a retras în luna septembrie din cele 5 companii și dacă are asta vreo legătură cu inițierea dosarului penal pe numele fiului său. L-am căutat acasă. Părinții lui Vladimir Andronachi locuiesc într-un cartier prestigios din sectorul Râșcani al capitalei, unde au o casă luxoasă construită în perioada în care Andronachi era deputat. Am sunat la poartă, dar nimeni nu ne-a deschis.

Construcția unei case grandioase, tăinuită de ex-deputatul PDM?

Dacă Tudor Andronachi a reușit în timp util să salveze afacerile de milioane, cedând acțiunile unor oameni de încredere, după ce procurorii au pornit pe urmele fiului său, alta este situația cu proprietățile imobiliare pe care le deține Vladimir Andronachi.

Cutia Neagră a identificat mai multe imobile care au ajuns sub sechestru în luna septembrie, în dosarul în care fostul deputat democrat este învinuit de escrocherie și spălare de bani, împreună cu soția sa și juristul de încredere al familiei, după cum anunță Procuratura Generală. Vă arătăm în premieră și casa grandioasă pe care și-o construiește Andronachi într-o zonă de elită, în apropiere de Parcul Valea Morilor.

Potrivit unor surse de încredere ale Cutiei Negre, Vladimir Andronachi își ridică o casă pe strada Trifan Baltă. În acte figurează persoane interpușe, dar există și un fir roșu care duce direct la Andronachi. O bucată din teren este înregistrată pe numele Carolinei Andriuță, jurista familiei lui Vladimir Andronachi, numele căreia a figurat anterior în câteva investigații jurnalistice și cea care pare a fi a treia persoană vizată în dosarul penal.

Pe adresa unde ar fi imobilul în construcție a lui Adronachi sunt oficial două terenuri. Pe unul dintre ele, de 17 ari, la Cadastru este înregistrată o casă, construită în 1978, care a fost cumpărată în noiembrie 2017 de trei tineri: Edgar Negură, Igor Spiridon și Vadim Baltag, care aveau în momentul tranzacției 25, 26 și, respectiv, 29 de ani. Nu am identificat legături directe ale acestora cu Vladimir Andronachi.

Pe rețeaua de socializare Facebook, Vadim Baltag apare într-un filmuleț, postat de Edgar Negură, în timp ce se distrau împreună la o petrecere. (minutul 1.07). Echipa „Cutiei Negre” a descărcat imaginile, iar după publicarea investigației, Negură și-a blocat profilul, lăsându-l vizibil doar pentru prieteni.

10 ari de teren la Valea Morilor, cumpărat cu 1220 lei

În 2018, cei trei tineri au cerut Primăriei Chișinău să le vândă teren pentru deservirea casei pe care au cumpărat-o. Consiliul Municipal Chișinău a acceptat pe 8 octombrie 2018 să le atribuie 10 ari de pământ, fiind vândut la preț normativ, cu un leu și 17 bani pentru un metru pătrat. Adică, Primăria a vândut 10 ari de pământ în una dintre cele mai prestigioase și scumpe zone ale Capitalei, lângă Valea Morilor, cu 1 220 de lei. Deși au trecut 3 ani, la Cadastru nu s-au făcut modificări și terenul mai figurează ca proprietate municipală.

Cel de-al doilea teren de pe adresa unde își construiește casă Andronachi are 4 ari și a fost cumpărat în aceeași perioadă de timp ca și primul teren, în decembrie 2017, fiind înregistrat pe numele Carolinei Andriuță, jurista lui Andronachi. Pe 4 octombrie, pe acest teren a fost aplicat sechestrul în baza ordonanței ofițerului de urmărire penală, în dosarul în care este învinuit Vlad Andronachi.

Curios este faptul că, în aprilie 2021, cei trei tineri despre care v-am vorbit mai sus și-au înregistrat la Cadastru dreptul de folosință și pentru un alt teren municipal de 20 de ari, care cuprinde la hotar și terenul Carolinei Andriuță. Astfel, comasate – cele trei terenuri măsoară 41 de ari.

„Există o singură cale de acces spre bunurile imobile. Pe teritoriu se află o casă în construcție, dar lucrările au fost stopate. Nici terenul nu este îngrijit, fiind năpădit de buruieni. Se pare că proprietarii nu au mai călcat de mult timp pe aici. La intrare, pe acest pilon, sub o piatră, am găsit o scrisoare ... trimisă de Primăria Chișinău încă în luna august. Aceasta este de la Direcția de colectare a taxelor și impozitelor pentru bunurile imobile și este adresată lui Igor Spiridon, unul dintre coproprietarii bunului imobil”.

I-am identificat pe rețelele sociale pe cei trei tineri, care par a fi interpuși în aceste tranzacții imobiliare și le-am trimis mesaje în care i-am întrebat dacă imobilele pe care le dețin au vreo legătură cu fostul deputat democrat. Niciunul dintre ei nu ne-a răspuns până la publicarea investigației.

Sechestrul pe spațiile comerciale

Pe 16 septembrie, procurorii au aplicat sechestrul și pe spațiile comerciale din proprietatea soților Vladimir și Nadejda Andronachi. Este vorba de clădirea de pe bulevardul Grigore Vieru 28 în care a fost sediul companiei Victoria Leasing,

deținută de Andronachi, dar și a companiei de consultanță juridică și în afaceri a Carolinei Andriuță. În vara acestui an, firma Victoria Leasing a trecut printr-o procedură de rebranding, schimbându-și denumirea în „Expert Leasing & Finance” SRL. Soții Andronachi dețin o doime cotă-parte din imobilul de pe bulevardul Grigore Vieru, estimat în actele cadastrale la 4 milioane de lei. Clădirea a fost cumpărată la o licitație organizată de Banca de Economii care a scos la vânzare active gajate de companii care nu-și puteau onora angajamentele față de bancă. În prezent, clădirea pusă sub sechestru este gajată de proprietari la o instituție bancară, pentru un împrumut de un milion de euro, luat anul trecut.

Sechestru a fost aplicat și pe spațiul comercial de 260 de metri pătrați situat în inima capitalei, pe bulevardul Ștefan cel Mare 64. Imobilul, evaluat la două milioane de lei, a ajuns în proprietatea familiei Andronachi în anul 2013 și de atunci îl dă în arendă companiei care deține rețeaua „Andys Pizza”.

Patru apartamente, sub interdicția procurorilor

Pe 4 octombrie a ajuns sub sechestru și apartamentul părinților Nadejdei Andronachi în care aceasta are o cotă-parte și viză de reședință. Imobilul este situat în sectorul Ciocana și are 71 de metri pătrați.

Un alt apartament din sectorul Buiucani, de 218 metri pătrați, unde locuiesc Vladimir și Nadejda Andronachi, este sub interdicție încă din data de 16 septembrie. Abia peste o săptămână aici au avut loc percheziții. Am încercat să o găsim acasă pe Nadejda Andronachi, bănuită și ea de escrocherie și spălare de bani, care are interdicția de a părăsi țara, dar aceasta nu ne-a răspuns la interfon.

Sub sechestru au ajuns și două apartamente de 48 și 70 de metri pătrați, situate în sectorul Botanica, care aparțin Carolinei Andriuță. Imobilele au o valoare cadastrală de 650 de mii de lei.

Încă un bănuț în dosarul Andronachi

Am cerut Procuraturii Generale să ne spună cum a evoluat ancheta în dosarul Andronachi timp de o lună, de când au fost efectuate perchezițiile. Pe lângă fostul deputat democrat, soția sa și juristul familiei care sunt învinuiți, în dosar a mai apărut o persoană cu statut de bănuț.

MARIANA CHERPEC, responsabilă de comunicare PG: „*Pe cazul Andronachi este pornită urmărirea penală pentru săvârșirea acțiunilor de escrocherie și spălare de bani săvârșită în proporții deosebit de mari și în interesul unei organizații criminale. Trei persoane sunt puse sub învinuire, iar o persoană are calitate de bănuț. La moment este aplicat sechestru pe bunuri în sumă de 26 milioane de lei. Domnul*

Andronachi este anunțat în căutare și pe numele acestuia este luat un mandat de arest în contumacie”.

Firmele familiei Andronache din off-shore

Numele lui Andronache a fost legat și de câteva companii off-shore implicate în furtul miliardului. Două dintre acestea au legătură directă cu dosarul penal pornit în privința lui Vladimir Andronachi, a soției sale Nadejda și a juristei familiei, Carolina Andriuță. Companiile off-shore din paradisul fiscal Belize, Webwest Alliance LTD și Black Sea Holdings SA s-au succedat de-a lungul anilor în calitate de acționari ai firmei care deținea în proprietate conacul boieresc Rîșcanu-Derojinski de la intersecția străzilor București și Vlaicu Părcălab din centrul Capitalei.

„În curtea conacului monument de importanță națională, privatizat pe bănuși încă în anul 2009, a început construcția unui hotel cu 12 niveluri. Banca de Economii a investit aproape 33 de milioane de lei în construcția unui sediu la parterul viitorului hotel ridicat de firma lui Andronachi. Ulterior, contractul a fost reziliat, dar Băncii de Economii i-a fost restituită doar o mică parte din investiție”.

Banii sustrași din Banca de Economii

Potrivit unei investigații anterioare realizată de Rise, Banca de Economii a plătit avansul pentru viitorul sediu în noiembrie 2014, exact perioada în care din BEM au fost scurși cei mai mulți bani prin credite neperformante, iar guvernatorul Băncii Naționale, Dorin Drăguțanu, solicita Guvernului intervenție de urgență pentru a salva banca de la colaps. Banii au fost transferați pe contul firmei Universal Proiect SRL, proprietara viitorului hotel, înainte de introducerea administrării speciale și acordării garanțiilor de stat care ar fi trebuit să salveze BEM.

La doar câteva zile de la încasarea banilor, Universal Proiect SRL convertește milioanele de lei în valută străină și îi scoate din țară, folosind un off-shore intermediar. 715 mii de euro din banii de la BEM sunt transferați către Black Sea Holdings SA, acționar al Universal Proiect SRL, iar 400 de mii de dolari îi virează către un alt offshore cu denumire similară. În octombrie 2015, după ce a fost decisă

lichidarea celor trei companii implicate în jaful bancar, BEM reziliază contractul de investiții în viitorul sediu și primește înapoi de la Universal Proiect SRL doar 6,8 milioane de lei din 32,8 investiții. Care a fost soarta diferenței de 26 de milioane de lei nu se cunoaște. Acest fapt este investigat acum de procurori. Amintim că procurorii susțin că au pus sechestru pe proprietăți ale lui Andronachi exact în aceeași valoare, de 26 de milioane de lei.

Datele de la Cadastru arată însă că, în mod ciudat, pe clădirea viitorului hotel de pe str. București, vizată direct în dosarul penal, nu a fost aplicată nicio restricție de înstrăinare. În prezent, compania lui Andronachi, Universal Proiect SRL deține 18 % din imobil, restul a fost înstrăinat companiei apropiate de Ilan Șor „Exfactor-Grup”. Terenul pe care se află construcția îi aparține cu drept de folosință firmei fostului deputat democrat pentru o perioadă de o sută de ani!

De altfel, a scăpat de sechestru și clădirea Hotelului Național, despre care Cutia Neagră PLUS a realizat încă în vară o investigație care arată cum bunul statului a ajuns în mâinile lui Andronachi.

<https://tv8.md/2021/06/07/video-investigatie-cine-este-actualul-beneficiar-al-hotelului-national-vandut-prin-offshore-uri-de-plahotniuc-platon-si-sor/158219>

Revenim la companiile din paradisuri fiscale. Manos Alliance LLP, este un alt off-shore din palmaresul familiei Andronachi implicat în furtul miliardului. De data aceasta, dintr-o altă jurisdicție – britanică, cu sediul în Londra. Numele off-shoreului apare în primul raport Kroll, în anexa acționarilor din așa-zisul „grup Șor” care în 2012 au procurat acțiuni la Banca Socială și au preluat controlul asupra băncii. În lista acestor acționari, întocmită de Kroll, apar nume cunoscute precum fostul președinte Petru Lucinschi, deputatele Partidului Șor, Marina Tauber și Reghina Apostolova, o întreagă echipă de apropiați ai lui Șor – de la bodyguardzi și până la notarul Olga Bondarciuc. Off-shoreul lui Andronachi figurează în listă în calitate de creditor care a oferit un împrumut de peste 270 de mii de euro companiei Jet-Tech Industries LTD, iar cu acești bani ultima a procurat acțiuni la Banca Socială. Împrumutul oferit la sfârșitul anului 2013 urma să fie stins în termen de 8 ani, dar chiar peste doi ani și jumătate, Jet-Tech Industries este lichidat.

Firmă implicată în tranzacții cu cereale și vânzări de cărbune rusesc

Potrivit registrelor britanice de comerț, Manos Alliance a fost lichidat în 2017. Firma a fost anterior activă pe piața ucraineană unde tranzacționa cereale, potrivit siteului unei [burse ucrainene de vânzare a cerealelor](#).

De asemenea, a fost implicată în afaceri de vânzare pe piața din Turcia a cărbunelui de origine rusească. Lucru pe care îl menționează pe [pagina sa de LinkedIn](#), chiar managerul de vânzări al off-shoreului, ucraineanul Alexander Ostapenko. Faptul că off-shoreul care pare a fi controlat de membrii familiei Andronachi a fost implicat în afaceri de vânzare a cărbunelui rusesc reiese și din informațiile de pe siteul [ImportGenius](#) care oferă înregistrări despre importuri și exporturi din Rusia. Potrivit sursei, Manos Alliance ar fi cumpărat cărbunele exportat în Turcia de la câteva companii rusești cu nume aproape identic – „Угольные Технологии”.

Numele acestor companii rusești au fost vizate într-un [scandal în Ucraina legat de extragerea ilegală a cărbunelui](#) de pe teritoriul necontrolat de autoritățile ucrainene din Donbas. Nu este clar dacă Manos Alliance a exportat, până la lichidare, cărbune cumpărat de la firmele rusești cu proveniență din Donbas.

I-am trimis mai multe întrebări fostului deputat fugar Vladimir Andronachi pe adresa de email pe care acesta a oferit-o anterior presei, dar nu am primit niciun răspuns până la publicarea investigației.

<https://tv8.md/2021/08/11/video-investigatie-fugarul-andronachi-afaceri-si-imobile-ascunse-cum-a-reusit-sa-si-puna-firmele-la-adapost-si-cine-sunt-oamenii-sai-de-incredere/163444>

Beneficiarii și interesele din spatele primei parcări supraetajate automatizate din Chișinău

Daniela Calmiș

22.11.2021

Proiectul primei parcări supraetajate automatizate din Chișinău a fost prezentat cu mult fast și urma să fie lansat pe 14 octombrie, de Ziua orașului. La o lună de la data-limită anunțată de autorități, parcarea este nefuncțională, iar proiectul a stârnit un val de nemulțumiri și acuzații de nerespectare a normelor privind construcția în preajma unor monumente istorice incluse în lista patrimoniului cultural național. Totul a culminat cu solicitarea ministrului Culturii de a fi stopată construcția parcării.

Ziarul de Gardă a încercat să afle detalii din spatele acestei afaceri și a constatat că urmele beneficiarilor proiectului duc spre persoane publice, doi dintre ei fiind anterior vizați în dosare penale pentru fapte de corupție. Unul dintre beneficiari este nașul oligarhului Vladimir Plahotniuc, fugit din țară în urmă cu doi ani și jumătate, după ce a pierdut puterea.

Despre construcția primei parcări supraetajate automatizate, dotate cu ascensor, din Chișinău s-a anunțat cu mult fast la 31 mai 2021, atunci când a fost dat startul lucrărilor. Ideea a fost concepută câteva luni mai devreme, în septembrie 2020, lucru despre care anunța primarul de Chișinău Ion Ceban pe pagina sa de Facebook. Acesta vorbea despre „*proiectul inedit, pe care îl vom implementa în colaborare cu Universitatea Tehnică din Moldova (UTM)*” și care „*ne va permite să ne plasăm direct într-un ecosistem inovațional, cu ajutorul tehnologiei smart*” scria [edilul capitalei](#).

UTM vine cu terenul, investitorii – cu banii, Primăria – cu actele

Evenimentul de lansare al proiectului i-a avut în prim-plan pe Ion Ceban, Viorel Bostan, rectorul UTM și pe investitori. Atunci se anunța că parcare va fi construită în cadrul unui parteneriat dintre UTM, Primăria Chișinău și agentul economic care urmează să execute lucrările de construcție pe terenul oferit în locațiune de universitate. Potrivit contractului, terenul a fost oferit în locațiune pentru o perioadă de cinci ani, iar cuantumul chiriei urmează a fi stabilit anual. Pentru anul 2020, firma beneficiară a fost obligată să achite circa 37 de mii de lei.

În luna octombrie 2020, Primăria mun. Chișinău a eliberat certificat de urbanism pentru terenul din strada 31 august 1989, din preajma blocului de studii nr. 2 al UTM, iar în aprilie 2021 a fost emisă și autorizația pentru construirea unei parcări automatizate ușor demontabile.

500 de mii de euro pentru o parcare cu o capacitate de 40 de locuri

Potrivit schiței proiectului, parcare ar urma să aibă patru niveluri și să se întindă pe o suprafață de 180 de metri pătrați. Deși Ion Ceban sublinia că „prin acest proiect se propune soluționarea problemei lipsei locurilor de parcare în centrul capitalei”, capacitatea parcării ar urma să aibă doar 40 de locuri. Totodată, potrivit investitorilor, accesul în parcare va fi gratuit o perioadă, iar ulterior se va percepe o taxă. Prețul investiției era estimat la 350-500 de mii de euro, iar lucrările urmau să fie finalizate în aproximativ două luni, astfel încât deschiderea parcării era preconizată pentru Ziua orașului Chișinău, 14 octombrie.

„Această parcare supraetajată va funcționa după modelul unui ascensor, 3-4 mașini fiind puse la diferite nivele, una deasupra alteia. Procedura parcării propriu-zise e simplă: dacă sunt locuri disponibile, platforma coboară, proprietarul își pune mașina pe această platformă, intra în parcare, după care, la ieșire, apasă butonul și mașina este stocată. Achitarea se face prin telefon sau cu cardul, după introducerea codului de acces. De altfel, este o abordare interesantă, în special pentru studenții facultății mașini electrice, instalații electrice sau de la automatizări, ca să-și încerce

puterile. Să vadă cum funcționează un astfel de sistem, iar mai apoi să contribuie cu îmbunătățiri”, declara atunci rectorul UTM, Viorel Bostan.

Beneficiarii parcării supraetajate din inima Chișinăului

La 15 octombrie curent, am mers să vedem la ce etapă sunt lucrările. Am descoperit un șantier în lucru, iar parcareă nu părea să fie aproape de final, deși termenul promis de autorități expirase. Potrivit panoului informativ de pe șantier, lucrările de construcție sunt realizate de „AEP Revital” SRL, beneficiara parcării fiind firma „Top Parking” SRL, în parteneriat cu UTM.

Deși rectorul UTM susține că inițiativa realizării acestei parcări ar aparține Primăriei mun. Chișinău, într-o scrisoare de susținere semnată de Victor Chironda, viceprimarul de atunci al orașului, se arată că proiectul a fost propus de UTM, în colaborare cu „Top Parking” SRL, firma beneficiară a parcării. Despre acest lucru vorbește și Ion Ceban, care susține că *„noi nu putem selecta companii în baza unui parteneriat, pe un teren, care nu neapărat ne aparține. Dar dacă vrei să ne atribuieți nouă ideea, noi putem să ne-o atribuim, această idee, eu cred că este un proiect corect și este un proiect bun”*.

Fiul șefului companiei care anunță că este lideră pe piața de import și distribuție de carne din R. Moldova, printre beneficiarii parcării

Compania „[Top Parking](#)” SRL, care își are adresa juridică în satul Cojușna și un singur angajat, a fost fondată la sfârșitul lunii ianuarie 2018 de către Diana Coman, Eugenia Dari și Alexandru Triteac.

Haideți să-i luăm pe rând. Alexandru Triteac deține 35% din firmă, el fiind și administratorul ei. Totodată, Triteac mai este conectat la alte două companii: „[FruX Snacks](#)”, afacere pe care o gestionează singur, și „[Trialtex Plus](#)”, pe care o gestionează împreună cu Andrei Triteac, cel care deține și administrează compania „[MMD Brokers](#)”. Firma are ca gen principal de activitate „*comerțul cu ridicata al cărnii și produselor din carne*” și face parte din grupul „[MMD Group](#)”, care anunță că este lider pe piața de import și distribuție de carne din R. Moldova. Grupul este gestionat de către tatăl lui Alexandru, [Anatolie Triteac](#), președintele Asociației producătorilor și importatorilor de carne și produse lactate din Moldova.

În noiembrie 2009, Viorel Chetaru, pe atunci directorul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, [il includea pe Triteac într-o listă a persoanelor care ar fi contribuit la monopolizarea pieței cărnii din R. Moldova](#). Dosarele [penale deschise atunci nu au avut însă o finalitate](#) care să ducă la pedepsirea celor vinovați, câteva companii înregistrate la aceeași adresă – str.

Valea Bâcului 5/1, unde își avea adresa juridică și firma lui Alexandru Triteac, „Trialtex Plus”, fiind sancționate cu amendă. Până în 2014, Anatolie Triteac a fost membru al Consiliului de administrare al „Victoriabank”, perioadă în care banca era gestionată de Vladimir Plahotniuc.

Alexandru Triteac a negat însă orice implicare a tatălui său în construcția parcerii: *„Tatăl meu nu are nici o atribuție. El se ocupă cu business-ul lui, aceasta este o ramură aparte pe care o dezvolt eu cu compania mea, care importă carne. Deci, ne străduim să facem cât mai multilateral, să ne dezvoltăm pe verticală, nu doar pe orizontală”.*

Al doilea beneficiar: dosar penal pentru trafic de influență

Eugenia Dari deține 35% din capitalul social al companiei care investește în parcare. La evenimentul de lansare al proiectului a fost prezent soțul ei, Valentin Dari. Acesta a ajuns în atenția opiniei publice după ce a fost reținut în 2015, în flagrant, în timp ce ar fi estorcat bani. Atunci, pe numele lui Dari a fost deschis dosar penal pentru trafic de influență. [Potrivit autorităților](#), având calitatea de victimă într-un dosar, Dari [ar fi solicitat de la mama învinuitului circa 600 de mii de lei](#), invocând că ar putea interveni și influența asupra angajaților poliției care instrumentau cauza penală pentru a adopta o hotărâre favorabilă acestuia.

Elena Cazacov, șefa interimară a Procuraturii Anticorupție (PA) a precizat că dosarul penal pe numele acestuia a fost clasat câteva luni mai târziu, în iunie 2015, fiindu-i aplicată o amendă contravențională.

„El a fost scos de sub urmărirea penală și procesul penal a fost clasat, având în vedere faptul că s-a constatat în cadrul urmăririi penale că în acțiunile lui nu sunt întrunite elementele infracțiunii, nu a fost constatat momentul estorcării în vederea influențării cărorva persoane publice și a fost constatată contravenția prevăzută la articolul 335, Cod Contravențional (Samavolnicia, n.r.) și pentru contravenție dumnealui a primit o amendă de 400 de unități convenționale”, a declarat șefa interimară a PA.

Pe de altă parte, Valentin Dari susține că totul a fost regizat și că până în prezent se află în litigiu cu persoanele de la care a primit atunci bani:

„Adică, pe mine mă furau, mai am un alt gen de activitate, și hoții au decis să-mi întoarcă banii și când să-mi întoarcă banii, au venit cu poliția și au spus că eu am luat bani nu cum trebuie, ca ulterior să-și ceară scuze și să spună că e tot corect și să-mi pună amendă că am insultat. Nici în ziua de azi nu s-a încheiat dosarul cu ei, sunt în judecată. Ca să înțelegeți ce nivel de oameni: fecior de judecător și de avocat. Pe trei alți băieți care au fost cu ei împreună, care erau mai simpli, le-au dat câte

5,7 și 9 ani, care au fugit din R. Moldova. Dar acesta al cărui tată a fost judecător și mama avocată la nivel înalt, stau bine-mersi”.

Al treilea beneficiar: soția fostului șef al Agenției Medicamentului, tot el – nașul lui Plahotniuc

Diana Coman care deține 30% din capitalul social „Top Parking” [este soția lui Alexandru Coman](#), fostul director al Agenției Medicamentului, reținut în [dosarul trucerii licitațiilor în medicină](#). La distanță de șase ani de la reținerile din acest dosar, cauza penală se află, în prezent, la etapa cercetărilor judecătorești în instanța de fond. De-a lungul timpului, în spațiul public s-a vehiculat că Alexandru Coman este nașul de cununie al oligarhului Vladimir Plahotniuc, plecat din țară în iunie 2019, după ce a pierdut puterea.

Despre implicarea lui Alexandru Coman în proiectul parcerii vorbește și rectorul UTM, care susține că acesta a reprezentat compania la discuția cu universitatea: *„Deci, proprietarul acestei firme, domnul Coman, cred, și cu el am discutat și niciodată nu am discutat cu altcineva. Compania este reprezentată de domnul Triteac, dar a fost domnul Triteac și domnul Coman”.*

Pe de altă parte, solicitat de ZdG, Alexandru Coman a precizat că „nu are nici o funcție formală” în cadrul companiei: *„Nici o atribuție. Decât numai nevastă-mea are o treabă cu ei. Dacă consideri că asta e o legătură ceva, atunci ok. Eu am participat la discuția pe care le-a avut domnul director general al companiei „Top Parking” cu reprezentanții UTM, asta a fost toată treaba. La momentul respectiv, s-a decis semnarea unui acord conform legii în vigoare și cu asta s-a terminat toată treaba”.*

Totodată, Coman a evitat să comenteze relația sa cu Vladimir Plahotniuc, punctând doar că *„noi nu am avut relații personale cu el începând cu anul 2002. Atunci s-au terminat relațiile mele personale cu el”.*

Reprezentanții companiei „Top Parking” au negat orice afiliere politică.

„Zero. Ba dimpotrivă, dacă ar fi afiliată, ne-ar distrage. Zero, dar sub zero. Nu avem nimic. Eu merg de la „A până la la”, cum spun rușii, că nu avem nici gram de nimic cu politicul. Dacă îmi demonstrează cineva, eu această parcare o cadonez (dăruiesc, n.r.) municipiului Chișinău, dacă am legătură cu politicul. Nu are nimic domnul Alexandru, este doamna Diana care a participat, nici nu este domnul Alexandru. Doamne ferește, nu este domnul Alexandru. Nici într-un document nu este domnul Alexandru, unu la mână. Domnul Alexandru nu are treabă cu această parcare, domnul Alexandru are alte întrebări, care nu știu dacă trebuie să-l implicăm aici.

[...] *Eu personal am investit bani. Am toate documentele și toate actele necesare. Și demonstrez fiscal, european, cum doriți*”, a declarat, pentru ZdG, Valentin Dari, unul dintre beneficiari.

„În legătură cu faptul că am studiat și eu la UTM”

Valentin Dari susține că inițiativa construcției acestei parcuri a venit din partea firmei și a fost propusă universității *„în legătură cu faptul că am studiat și eu la UTM”*. *„Am vorbit și la primărie: „Da, da, da, trebuie”. Am vorbit cu toți. Întâmplător am nimerit cu rectorul de la UTM și i-am spus, la care ei s-au arătat mai interesați decât noi. Pentru că ei au zis „Cum? Aveți așa parcare în R. Moldova? Noi suntem cei care învățăm tehnicienii cum să construiască, cum să facă”. Chiar erau binevoitori, că noi nu ne-am așteptat*”, zice Dari.

Viorel Bostan, rectorul UTM, a negat că ar cunoaște despre afilierea companiei care va beneficia de parcare și a insistat că firma nu a fost selectată de universitate. *„Noi nu avem nimic cu acest antreprenor. Noi afaceri cu ei nu am făcut și chiar prima dată aud despre așa o afiliere. Adresarea a fost din partea primăriei. [...] A fost o convergență de idei care, în opinia noastră, sunt benefice și zonei, și facultății, și studenților*”, a precizat Bostan. Primarul capitalei a declarat și el că nu ar cunoaște nimic despre beneficiarii și interesele din spatele firmei. *„Despre ceea ce vorbiți d-stră, eu chiar nu cunosc și habar n-am, dacă vreți, la această etapă, chiar mai puțin mă interesează. Interesul municipiului Chișinău este să aibă parcuri. Dacă cineva vine și investește în această zonă, scutim primăria Chișinău de astfel de lucruri, poftim, invit și alții*”, a punctat Ceban.

Parcarea ridicată în „inima” Chișinăului: „Considerăm că sunt încălcări grave”

Construcția parcurii a stârnit un val de reacții și nemulțumiri. Întrucât parcare este construită pe terenul din preajma monumentului „Clădirea fostului Seminar Teologic”, astăzi partajat de Biblioteca Națională și UTM, Biblioteca a venit cu sesizări către autoritățile responsabile, semnalând că edificarea parcurii aduce prejudicii clădirii cu statut protejat. Elena Pintilei, directoarea Bibliotecii, susține că autoritățile responsabile nu au fost receptive și nu au susținut poziția bibliotecii.

„Noi considerăm că Chișinăul are nevoie de parcuri moderne, multietajate, cu echipament într-adevăr modern, dar nu în preajma unui monument istoric, care este unicat pentru Basarabia și istoria Basarabiei. [...] Considerăm că sunt încălcări grave, fiindcă dacă discutăm cu arhitecți care cunosc legislația în vigoare, însuși pământul aferent e al unui monument, fiindcă sediul primului Seminar Teologic este un monument istoric și de arhitectură al municipiului Chișinău. [...] Ca urmare a

lucrărilor pentru construcția acestei parcări, au apărut fisuri în blocul 2 al Bibliotecii Naționale. Tot ce se va întâmpla în preajma blocului 2 va fi cumva o distrugere treptată, fizică a acestui bloc”, a punctat directoarea Bibliotecii Naționale.

Solicitarea ministrului Culturii: „Stop construcției”

Printr-o [scrisoare oficială a ministrului Culturii, Sergiu Prodan](#), din 17 septembrie, adresată primarului Ion Ceban, se solicita stoparea construcției parcării multietajate, precizând că aceasta „*aduce prejudicii grave integrității și autenticității acestui bun de patrimoniu cultural național, prin construirea pe acest teren a unui edificiu fără legătură funcțională și fără argumentări de ordin istorico-arhitectural, distrugând spațiul verde adiacent monumentului, închizând accesul vizual la fațada de sud a edificiului de patrimoniu, creând aici un focar permanent de vibrații și de emanație de gaz dăunător pentru integritatea edificiului istoric, dar și pentru colecțiile de carte de patrimoniu păstrate în clădire, mărinind totodată considerabil presiunea traficului asupra întregii zone*”, se arată în scrisoarea semnată de ministrul Culturii, în care acesta atenționează asupra faptului că Primăria nu ar fi elaborat documentația urbanistică bazată pe respectarea rigorilor internaționale recunoscute de protejare a patrimoniului cultural construit și pe păstrarea identității culturale a orașului.

Ion Ștefăniță, directorul Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din R. Moldova [și-a manifestat dezacordul față de poziția ministrului Culturii](#), precizând că rămâne „*avocatul monumentelor istorice, dar în același timp susține dezvoltarea urbei echilibrate, cu integrarea perfectă a noilor proiecte urbane cu funcționalități necesare la acest început de secol XXI*”.

„E o chestie apărută tam-nisam”

Viorel Bostan, rectorul UTM, se arată nedumerit de evoluția situației create în jurul parcării și insistă că „*absolut totul a decurs conform tuturor prevederilor legale*”, referindu-se la actele autorizate de construcție. Totodată, cu referire la solicitarea ministrului Culturii, rectorul UTM crede că acesta a fost indus în eroare.

„De fapt, autosesizată a fost biblioteca, nu știu din ce motiv, că s-a discutat cu biblioteca. E o chestie apărută tam-nisam. Demersul lor în spațiul public, înainte ca să ne pună nouă întrebări: Ce se întâmplă? Să ne ceară nouă întâi explicații și era să le explicăm. Nu, au ieșit imediat în spațiul public, având în spate câteva organizații care se ocupă de „salvarea patrimoniului”. Acum să nu credeți că eu sunt împotriva patrimoniului istoric, dar mi se par probleme mai majore, pe care ei nu le observă, exact în această clădire, și se leagă de o parcare, o construcție temporară, care peste câțiva ani poate să fie demontată. [...] Deci, mie mi s-a părut cumva, într-un mod

deliberat, intenționat, manipulatoriu, așa se încearcă stoparea acestui proiect, fără ca să înțeleg clar de unde vine și care sunt argumentele de bază”, a punctat Bostan.

Aceeași poziție este împărtășită și de primarul capitalei Ion Ceban, care susține că toată documentația a fost coordonată cu toate instituțiile relevante, „așa că nu văd care ar putea fi problema în acest sens”. *„Există instrumentariu foarte corect, domnul ministru probabil că îl cunoaște. Eu nu știu de ce trebuie să ne scriem scrisori unii altora. Există instrumentariu prevăzut de legislație, atât. S-a coordonat absolut cu toată lumea. Din câte cunosc eu, și cu cei de la bibliotecă*”, a declarat Ion Ceban, precizând că parcare va fi finalizată și lansată „în scurt timp”, iar tergiversările ar fi fost „pe zona coordonării tuturor actelor și plus organizării șantierului ca să nu fie probleme acolo”.

Reprezentanții firmei „Top Parking” SRL au refuzat să comenteze neînțelegerile apărute în jurul construcției parcarii, precizând că toate actele sunt elaborate în conformitate cu legislația în vigoare. Valentin Dari, unul dintre beneficiarii proiectului, a precizat că prețul pentru o oră de parcare „va fi sub 50 de lei”.

„Pentru noi nu este o prioritate să facem business pe acest loc, dar să facem business ulterior, dar evident că dacă am investit acești bani în această parcare, vrem și noi să îi recuperăm. Cât o să fie costul parcarii, nu pot să-l spun acum, pentru că trebuie terminată parcare. Dar evident că noi vrem să fie cât mai convenabilă pentru clienții noștri. Avem o parcare în centrul orașului, care are un cost de 50 de lei ora, dar noi vă promitem că nu o să fie 50 de lei ora, mult, mult mai ieftin”, afirmă Dari, precizând că parcare va fi lansată „în cel mult două luni”.

Varianța integrală a articolului: <https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/video-beneficiarii-si-interesele-din-spatele-primei-parcari-supraetajate-automatizate-din-chisinau/>

Десант «шоровцев» из Оргеева заселился в детском лагере в Бельцах? Что говорят в партии

Константин Хайретдинов

18.11.2021

В Бельцах не первый день говорят о том, что в летнем лагере в районе городского озера поселилась группа сторонников партии «Шор», которые прибыли в Бельцы для участия в предвыборной кампании Марины Таубер. В том лагере действительно очень оживленно в последнее время.

О том, что в летний лагерь отдыха в районе городского озера в Бельцах завезли группу сторонников партии «Шор» не из города, рассказал один из кандидатов в примары Бельц Николай Кирильчук во время эфира на телеканале TVC21. По его словам, эти люди из Оргеева участвуют в предвыборной кампании кандидата в примары Бельц от партии «Шор» Марины Таубер якобы под видом бельчан. Сама Марина Таубер в телефонном разговоре эту информацию отрицала, полного комментария партии мы так и не получили. «Отдыхающие» в детском лагере также не захотели рассказать, откуда они и что там делают. Правда, их машины затем оказались припаркованы у офиса партии «Шор» в Бельцах, да и работники лагеря проговорились, что там находятся представители партии. В опубликованных отчетах о финансовых расходах партии по местным выборам нет пунктов об аренде лагеря, однако среди пожертвований кандидату Марине Таубер в виде услуг есть сумма на аренду помещений и размещение людей. Подробности — в видеоматериале «СП».

Кирильчук: «Таубер разместила своих сторонников из Оргеева в лагере в Бельцах»

В эфире передачи «Главное» на телеканале TVC21 Николай Кирильчук заявил, что его оппонент на выборах примара в Бельцах Марина Таубер свозит в город своих сторонников из Оргеева, которых разместили в летнем лагере «Олимпиаец». По его словам, эти же сторонники потом «переодеваются» в бельчан.

— Может, Марина Таубер, привозя из Оргеева своих сторонников... она их, кстати, размещает в лагере рядом с этой новой тюрьмой. Там воды нет, они там ночуют. Можете приехать. Сейчас 15-го числа приедет целый эскорт. Как они приезжают и переодеваются под бельчан и ходят по городу и рассказывают, какие они бельчане, — сказал во время эфира Николай Кирильчук.

Обитатели лагеря были неразговорчивы, их машины нашлись у офиса партии «Шор»

Однако обитаемым оказался не муниципальный лагерь «Олимпиаец», а частная база «Думбрава Албэ», которая находится рядом. Первый раз мы приехали туда вечером в понедельник, 15 ноября, примерно в 19.00. В помещениях горел свет, вокруг территория тоже освещалась. Было видно, что там кто-то поселился.

Второй раз мы туда отправились в среду утром. На территории лагеря стояли машины, ещё несколько машин заехали утром. На одной из них была надпись: «Марина придёт, порядок наведёт». Правда, снять это мы не успе-

ли. Ещё через какое-то время подъехала другая машина, с водителем которой мы поговорили.

Журналист — Вы работники этой базы?

Водитель — Смотрите, мы на турбазе работаем. Есть директор турбазы. Если вам что-то нужно, вы можете с ним поговорить. Я его позову, и если он вам разрешит, тогда пожалуйста. А вам кто-то из партии нужен?

Журналист — Если есть возможность, то да. Если нет, то хоть кого-нибудь.

Водитель — Ну у них в городе же есть офис. Почему туда не подходите?

Журналист — Мы приехали сюда и хотим здесь поговорить с людьми. Мне не офис их нужен, мне нужны те, кто здесь.

После вышел мужчина, который представился директором лагеря и стал выгонять журналистов.

Директор: — Что вы здесь ищете? Здесь частная территория, не имеете права тут быть.

Журналист — Что не имеем права?

Директор: — Сюда заходить.

Журналист — А мы куда заходим?

Директор: — Давай... уходите подальше отсюда.

Журналист — А почему? Вы кто, директор?

Директор: — Я директор, да.

Журналист — А кто здесь находится?

Директор: — А что тебя интересует?

Журналист — Я поэтому и приехал.

Директор: — Люди. Я директор, что...

Журналист — Так а кто здесь находится?

Директор: — А что, тебя интересует, кто здесь находится? Я здесь нахожусь.

Журналист — А остальные кто?

Директор: — Мои люди.

Журналист — Ваши люди? Не партийные?

Директор: — Эй, иди.

Журналист — Так партийные или нет?

Директор: — Да, до свидания.

Поговорили мы и с другим водителем, который тоже не захотел отвечать на вопрос, откуда он приехал и связан ли с партией «Шор». В начале разговора он достал телефон и начал снимать съёмочную группу.

Журналист: — Здравствуйте. Мы из газеты «СП», меня зовут Константин Хайретдинов.

Водитель: — А, тот, что снимает по Бельцам, да?

Журналист: — Да, я снимаю в Бельцах. Я журналист, это мои коллеги из газеты.

Водитель: — Супер. И что вы хотели?

Журналист: — Хотели вас спросить, откуда вы?

Водитель: — Из Молдавии.

Журналист: — Из Оргеева?

Водитель: — Из Молдавии, товарищ.

Журналист: — Вы не из партии?

Водитель: — Из чей партии?

Журналист: — Партии «Шор».

Водитель: — А кто это?

Журналист: — Вы не знаете? Об этом сказал г-н Кирильчук в передаче...

Водитель: — Передача какая, «Жди меня»?

Журналист: — Нет, на TVC21.

Водитель: — Приятно познакомиться, ребята.

Журналист: — А вас как зовут?

Водитель: — Меня Леонид зовут. Могу показать документы?

Журналист: — Документы нам не нужны. Но мы хотели узнать, откуда вы?

Водитель: — Просто вы говорите правду и больше ничего не надо. Я из Молдовы, серьёзно.

Пока мы стояли у ворот лагеря, с территории выехали несколько машин. Когда мы подъехали к офису партии «Шор» в здании у гостиницы «Бэлць», три из тех машин уже стояли у офиса припаркованные.

В самом офисе нам сказали, что Марины Таубер на месте нет, также нет и пресс-секретаря.

Представитель «Promo-LEX»: «Для расходов кандидатов есть потолок»

Мы обратились в ассоциацию «Promo-LEX», которая занимается мониторингом выбором, чтобы узнать, как по закону должно быть организовано финансирование избирательной кампании.

Как объяснил Николай Панфил, директор одной из программ «Promo-LEX», у всех партий есть лимит средств, который они могут потратить на выборы, и все расходы должны быть задекларированы, в том числе временный наём на работу людей, аренда помещений и многое другое. О том, что в лагере проживают сторонники партии «Шор», ассоциации неизвестно.

— На данный момент партия «Шор» представила в ЦИК два финансовых отчёта (*на момент публикации отчета на сайте ЦИКа размещены уже 3 отчёта. — «СП»*), последний — от 12 ноября, и там есть уже определённые расходы. Существуют условия, по которым должны быть соблюдены нормы расходов, должен быть определённый потолок. Для местных выборов в Бельцах был установлен властями порог в размере **759 289** леев и 20 банов, формула расчёта устанавливается законом. Эту сумму электоральный конкурент не может превысить в этом году в этой избирательной кампании.

Подробнее: Сколько кандидаты на пост примара могут потратить на выборы

На данный момент мы не располагаем подтверждённой информацией о такой деятельности или расходах, связанных с летним лагерем и т. д. Эти расходы могут быть отражены как расходы на персонал или расходы на политический консалтинг, что тоже разрешается. Но эти расходы обязательно должны быть задекларированы.

Судя по поданным отчётам, на данный момент партия Шор не имеет таких задекларированных расходов по политическому консалтингу, делегированию, командированию людей или на зарплаты персоналу, который нанят временно. Вы можете сами проверить эти данные, они размещены на сайте ЦИК. Но таких расходов нет, — объяснил процедуру Николай Панфил.

При этом представитель «Promo-LEX» отметил, что сторонники кандидата могут жертвовать как деньги, так товары и услуги на избирательную кампанию. И посоветовал нам обратить внимание на соответствующую графу в финансовых отчетах.

Что говорится в отчете партии

На сайте Центральной избирательной комиссии выложены три понедельных финансовых отчёта партии «Шор» по выборам в Бельцах. Из первых двух следует, что партия ничего не потратила. В отчёте за третью неделю указаны **45 тыс. леев** на рекламу на телевидении и банковские расходы.

До этого всё необходимое для кампании: палатки, транспортные расходы, даже доски и т. д. — кандидат Марина Таубер получала в качестве пожертвований в виде товаров и услуг, общая сумма которых более 200 тыс. леев. Среди этих пожертвований указана аренда какого-то помещения на сумму 3 тыс. леев и ещё какая-то аренда помещения с размещением на сумму 30 тыс. леев.

Мы позвонили Марине Таубер, но на звонки она не ответила. Однако днём ранее, во вторник, в разговоре с издателем «СП» Славой Перуновым она отрицала, что в лагере проживают её сторонники. На другие вопросы ответить она не захотела и отметила, что для интервью необходимо договориться отдельно и обещала позвонить. К моменту публикации никто так и не связался, хотя мы и сами пытались дозвониться до кандидата, и отправляли СМС.

<https://esp.md/ru/podrobnosti/2021/11/18/desant-shorovcev-iz-orgeeva-zaselilsya-v-detskom-lagere-v-belcah-cto>

Afaceri cu iz penal între femeia de serviciu, intendentul și fostul președinte al Curții de Apel Bălți. Detalii noi despre dosarul penal în care Alexandru Gheorghieș este cercetat penal pentru îmbogățire ilicită

Milena Onisim, Victor Moșneag

18.11.2021

Judecătorul Alexandru Gheorghieș, fostul președinte al Curții de Apel (CA) Bălți a fost reținut pentru 72 de ore, fiind cercetat penal pentru îmbogățire ilicită. ZdG a constatat că dosarul penal pe numele magistratului are la bază tranzacțiile puse la cale de familia Gheorghieș cu familia femeii de serviciu și a șefului serviciului aprovizionare tehnico-materială a CA Bălți.

Judecătorul a obținut, în 2020, în urma unui contract de schimb cu aceștia o casă de locuit, cedând un apartament. Totodată, fiul angajaților CA Bălți deține un automobil de lux, Mercedes GLE, utilizat, de fapt, de către judecător.

Alexandru Gheorghieș a fost reținut după perchezițiile efectuate la casa înregistrată pe numele soției sale, Ecaterina, amplasată pe str. Kogălniceanu din orașul Bălți. Datele cadastrale consultate de ZdG arată că imobilul a devenit oficial proprietatea soției judecătorului în octombrie 2020, în urma unui contract de schimb. În [declarația de avere și interese personale pentru anul 2020](#), Gheorghieș a indicat casa și construcțiile accesorii, menționând că imobilele au fost obținute în urma unui contract de schimb.

Familia angajaților CA Bălți i-a dat judecătorului casa de lux în schimbul unui apartament

Datele cadastrale consultate de ZdG arată că acest contract de schimb a fost semnat între Ecaterina Gheorghieș, soția judecătorului și familia Sîrbu. Ghenadie Sîrbu este șeful serviciului aprovizionare tehnico-materială a CA Bălți, iar soția acestuia, Lidia, este femeie de serviciu în cadrul instanței pe care Gheorghieș a condus-o.

Contractul de schimb a vizat casa de lux în care locuiește familia Gheorghieș și un apartament, obținut de soții Gheorghieș în 2019, în urma unui contract de donație semnat cu soacra magistratului. Cu alte cuvinte, familia Gheorghieș a cedat familiei Sîrbu un apartament de 74 de metri pătrați, indicat în [declarația de avere a lui Alexandru Gheorghieș pentru anul 2019](#) și a primit, în schimb, casa de locuit cu o suprafață cadastrală de 153 de metri pătrați, înregistrată pe numele soților Sîrbu.

Datele cadastrale arată că acest imobil a fost construit pe un teren obținut de Ghenadie Sîrbu în anii 2014-2015. Pe 5 noiembrie 2018, la Cadastru, pe acest teren a fost înregistrată casa și două construcții accesorii. În octombrie 2020, imobilul a trecut în proprietatea soției lui Alexandru Gheorghieș. În realitate, soții Ghenadie și Lidia Sîrbu locuiesc într-un imobil modest din apropiere, amplasat tot pe strada Kogălniceanu din Bălți.

Într-o anchetă [din octombrie 2017](#), portalul [anticorupție.md](#) scria că, în 2015, Alexandru Gheorghieș a ajuns în atenția presei în urma unui scandal legat de intenția de a privatiza apartamentul de 74,3 m.p. care i-a fost transmis în folosință, în 2012, de autoritățile locale din Bălți. Renato Usatii, pe atunci primar al orașului Bălți anunța că pentru ca judecătorul să evite achitarea a circa 400 de mii de lei pentru privatizarea locuinței, și-ar fi înscris soacra și socrul în apartament, luându-i la întreținere, și astfel costul pentru privatizare a scăzut la 19 mii de lei. Atunci magistratul afirma că nu a încălcat nicio normă legală, documentele fiind verificate și de către CNA.

Mercedes GLE de peste 50 de mii de euro, înregistrat pe numele fiului femeii de serviciu

Relațiile apropiate dintre familia Gheorghieș și familia Sîrbu nu s-au limitat doar la schimbul unui apartament de 74 de metri pătrați pe o casă de lux. Sursele ZdG din cadrul organelor de drept afirmă că judecătorul Alexandru Gheorghieș a utilizat de mai multe ori un automobil luxos, Mercedes GLE, care costă peste 50 de mii de euro. Mașina a fost procurată din salon, în 2018, și este înregistrată pe numele lui Dorin Sîrbu, fiul soților Ghenadie și Lidia Sîrbu. Aceleași surse precizează că, fiind audiat, Dorin Sîrbu, care în momentul achiziției avea 20 de ani, le-a spus anchetatorilor că mașina nu-i aparține, ea fiind înregistrată pe numele său în urma unei solicitări venite din partea tatălui său, care i-ar fi spus că automobilul aparține, de fapt, judecătorului Alexandru Gheorghieș.

„Mă scuzați, eu nu am timp acum de discuții. Puteți să reveniți mai târziu (...). Nu am timp acum să vorbesc. Sunați, vă rog, mai târziu. Peste vreo oră puteți să reveniți”, ne-a spus Dorin Sîrbu, evitând să discute cu ZdG. Lidia Sîrbu nu a răspuns la apelurile ZdG. Ghenadie Sîrbu, șeful serviciului aprovizionare tehnico-materială a CA Bălți, este reținut și el pentru 72 de ore.

În [declarația de avere și interese pentru anul 2020](#), Alexandru Gheorghieș a indicat că deține un alt automobil de lux, un Audi Q5, fabricat și cumpărat de magistrat în 2016. Conform surselor ZdG, procurorii și ofițerii SIS verifică și legalitatea procesului prin care fiica judecătorului Gheorghieș a procurat un automobil de model Skoda Superb.

Gheorghieș: „Nu m-am îmbogățit ilicit și nu dețin bogății”

Alexandru Gheorghieș este cercetat pentru îmbogățire ilicită. Potrivit procurorilor, începând cu anul 2014 și până în prezent, magistratul a deținut și folosit prin intermediul persoanelor terțe bunuri care nu au fost incluse în declarația de avere și interese personale și care depășesc substanțial valoarea mijloacelor dobândite oficial pe parcursul exercitării funcției de judecător.

În urma perchezițiilor, de la magistrat au fost ridicate mijloace bănești în valută străină (precum dolari, euro, hrivna ucraineană, roni) și valută națională, proveniența cărora magistratul nu a putut să o justifice, precum și două cartușe pentru armă de vânătoare cu țeavă lisă, care erau păstrate, fără respectarea regulilor de păstrare a armei și munițiilor. În rezultatul acțiunilor de urmărire penală, au fost depistate și ridicate telefoane mobile, înregistrări video din cadrul mai multor instituții, documente în original, contracte, recipise, care au importanță pentru cauza penală, afirmă procurorii.

În timpul perchezițiilor, fiind întrebare de reporterii portalului nordnews.md despre dosar, Gheorghieș a precizat că se declară nevinovat. „Nu m-am îmbogățit ilicit și nu dețin bogății”, a menționat magistratul.

Alexandru Gheorghieș, timp de opt ani, până în 2020, a fost președinte al CA Bălți. El activează în sistemul judecătoresc din 2002. În perioada 2006 – 2012 a fost președinte al Judecătoriei Glodeni, iar în 2012, la scurt timp după ce a fost promovată la CA Bălți, a fost ales președinte al instanței. În noiembrie 2017, a fost ales membru al CSM, însă la mai puțin de un an de la numire, în octombrie 2018, a renunțat la mandat. În aprilie 2020, el a depus cerere de demisie din sistemul judecătoresc, dar la scurt timp a revenit asupra deciziei.

Judecătorul va beneficia de un apartament la preț preferențial într-un nou proiect imobiliar destinat judecătorilor

În 2020, Gheorghieș s-a înscris în concursul pentru suplinirea funcției de magistrat la Curtea Supremă de Justiție, însă CSM a emis o hotărâre prin care candidatura lui nu a fost înaintată spre promovare. Ulterior, Gheorghieș a atacat decizia CSM la Curtea de Apel, iar instanța de apel a obligat Consiliul să-l promoveze pe judecătorul Alexandru Gheorghieș de la Curtea de Apel Bălți la CSJ. În cele din urmă, în august curent, Curtea Supremă de Justiție (CSJ) a admis recursul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) și a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău care a obligat Consiliul să-l promoveze pe Gheorghieș de la Curtea de Apel Bălți la CSJ.

În toamna lui 2019, Alexandru Gheorghieș a fost unul dintre judecătorii care au semnat pentru convocarea Adunării Generale Extraordinare a Judecătorilor, fiind chiar și președintele adunării desfășurate atunci. La 13 septembrie 2019 un grup din 87 de magistrați a cerut CSM să convoace, la 20 septembrie, Adunarea Generală Extraordinară a Judecătorilor pentru ridicarea mandatelor actualilor membri ai CSM. Magistrații și-au argumentat gestul prin necesitatea reformării sistemului din interior. În cadrul Adunării, organizate la 27 septembrie, peste 200 de magistrați au decis ridicarea mandatelor membrilor permanenți și membrilor supleanți ai CSM, aleși din rândul magistraților.

Președinte al Adunării a fost ales Alexandru Gheorghieș. Magistratul a fost cel care a expediat în adresa tuturor instanțelor un mesaj privind organizarea, pe 25 octombrie, a ședinței extraordinare a Adunării Generale a Judecătorilor, asta deși agenda și convocarea Adunării ține, de fapt, conform legii, de competența CSM. Gheorghieș preciza în mesajul expediat, că unul dintre subiectele de pe ordinea de zi se referă la alegerea noilor membri ai CSM. Întrebat în baza căror împuterniciri

a dispus ordinea de zi a Adunării Generale a Judecătorilor și dacă acest fapt nu reprezintă o depășire a atribuțiilor de serviciu, Alexandru Gheorghieș susținea că nu ar fi încălcat legea. Ridicarea mandatelor membrilor CSM nu a fost recunoscută de către Guvern și de către CSM, astfel că membrii CSM și-au păstrat mandatele.

În luna iulie curent, ZdG a scris că Alexandru Gheorghieș, fostul membru CSM și actual judecător în cadrul Curții de Apel (CA) Bălți va fi unul dintre beneficiarii de apartamente la prețuri preferențiale în Chișinău. Magistratul muncește și locuiește în orașul Bălți. Până în 2019, familia președintelui CA Bălți [a locuit într-un apartament de 74,3 m.p.](https://www.zdg.md/stiri/stiri-justitie/afaceri-cu-iz-penal-intre-femeia-de-serviciu-intendentul-si-fostul-presedinte-al-curtii-de-apel-balti-detalii-noi-despre-dosarul-penal-in-care-alexandru-gheorghies-este-cercetat-penal-pentru-imbogat/), pe care însă nu îl avea în proprietate.

<https://www.zdg.md/stiri/stiri-justitie/afaceri-cu-iz-penal-intre-femeia-de-serviciu-intendentul-si-fostul-presedinte-al-curtii-de-apel-balti-detalii-noi-despre-dosarul-penal-in-care-alexandru-gheorghies-este-cercetat-penal-pentru-imbogat/>

Adevărul despre dosarul Podarilov: PD ar fi încercat să preia controlul asupra traficului de persoane

Pavel Păduraru

24.11.2021

Singura probă contra lui Iurie Podarilov, actual șef al IGP, în dosarul în care fusese condamnat la patru ani de detenție în timpul guvernării PD pentru trafic de influență au fost declarațiile suplimentare ale așa-zisului său complice. În rest, acuzarea s-a bazat doar pe presupuneri. Jurnal.md a discutat la acest subiect cu Podarilov și a studiat unele materiale ale cauzei penale, din care rezultă că nici măcar reținerea în flagrant, despre care anunța altădată presa afiliată lui Plahotniuc, nu a avut loc.

Până la învestirea Guvernului Filip, Iurie Podarilov, pe atunci șef-adjunct al Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane (CCTP), era recunoscut ca un specialist cu vastă experiență în acest domeniu nu doar de către colegii săi, ci și de partenerii externi. El consideră că a devenit indezirabil pentru guvernarea PD în urma unor cauze penale intentate de CCTP. Unul dintre aceste dosare se referea la un grup criminal organizat, condus de cetățeanul rus Denis Klipov, care transporta în Rusia moldoveni, pentru a vinde droguri și anabolizante.

„Am solicitat implicarea de urgență în acest caz a autorităților de la Chișinău, dar nu eram auzit. Dimpotrivă, judecătorii noștri l-au eliberat de două ori pe Klipov, ajutându-l astfel să fugă din țară”, precizează Podarilov.

Totuși, cel mai răsunător dosar al CCTP din acea perioadă a fost cel cu privire la traficul în Ucraina și apoi în R. Moldova a 14 copii germani cu dizabilități, care erau supuși unor experimente medicale, pentru o lucrare științifică realizată de un cetățean al Germaniei. Capul grupării era Vladislav Badenko, luptător K-1 și fiu al colonelului SBU Alexandr Badenko. Victimele erau cazate la Chișinău, însă cei care refuzau medicamentele erau pedepsiți, fiind transferați în suburbiile Capitalei, unde locuiau în condiții inumane.

Podarilov spune că, la acea oră, legislația noastră nu conținea niciun articol prin care ar fi putut să le recunoască în calitate de părți vătămate pe victimele care atinseseră majoratul. Astfel, el a elaborat un proiect de modificare a legii, pe care l-a propus Ministerului Justiției în iunie 2016.

„În cazul traficului de copii, legea stipula că una din formele de exploatare este „și în alte scopuri josnice”. Dar la capitolul trafic de persoane, săvârșit în privința persoanelor majore, această formă nu se regăsea. Nu aveam altă ieșire decât să pregătesc proiectul legislativ, care în cele din urmă a fost aprobat peste doi ani, în 2018”, susține șeful IGP.

Demisia care nu a avut loc

Problemele pentru Iurie Podarilov s-au făcut simțite după 20 ianuarie 2016, când a fost investit Guvernul Filip. Atunci noul ministru de Interne, Alexandru Jizdan, i-ar fi cerut să-și dea demisia *„Noi aveam aprecieri foarte înalte din partea organizațiilor internaționale din domeniul traficului de persoane și l-am întrebat pe Jizdan despre cauza reală a acestei răfuieli, dar nu am primit răspuns”,* subliniază Podarilov.

Presiunile ar fi continuat din partea lui Gheorghe Cavaliuc, șeful adjunct al IGP. *„Insista să plec din funcție, motivând că aceasta este indicația categorică a lui Jizdan. Mă amenințau cu pușcăria și-mi spuneau că oricum vor găsi metode pentru a scăpa de mine. Înțelegând că toată puterea era în mâinile unui grup de persoane, care voia să preia controlul asupra fenomenului antitrafic, am hotărât să nu opun rezistență”,* susține șeful IGP.

În dimineața zilei de 29 ianuarie 2016, Podarilov și-a dat demisia. În aceeași zi, Cavaliuc l-a invitat la o ședință a Inspectoratului Național de Investigații (INI), unde, în locul său, urma să fie numit Nicolae Alexei de la Biroului Migrație și Azil.

„Partenerii de dezvoltare, cu care eram într-o cooperare foarte activă, se interesau despre cauza demisiei mele și le spuneam că e decizia mea personală. Dar pe neprins de veste ședința s-a închis. Cavaliuc a fost telefonat de cineva și a ieșit, după care,

probabil, ordinul privind demiterea mea a fost anulat. Am rămas în funcție. Presupun că și-au exprimat nedumerirea partenerii de dezolvare”, consideră Podarilov.

Mită de 3000 de euro, primul dosar eșuat

În seara aceleiași zile, în cadrul unei ședințe la MAI, Jizdan ar fi propus demararea unei campanii de denigrare a lui Podarilov în fața partenerilor externi. Tot atunci, Serviciul Protecție Internă și Anticorupție (SPIA) al ministrului a înregistrat denunțul unui angajat al CCTP, precum că Podarilov ar fi pretins 3000 de euro de la o persoană reținută.

„Pe marginea acestui denunț, mai mulți angajați ai Centrului au fost presați să depună mărturii contra mea. Materialele acumulate au fost expediate la Procuratura Anticorupție, care însă a constatat că fapta imputată mie nu a avut loc”, afirmă Podarilov.

Pe 29 martie 2016, Procuratura Anticorupție a refuzat în pornirea urmăririi penale pe acest caz. „Pentru Jizdan era deja o chestiune de principiu. Și atunci s-a recurs la cel de-al treilea plan”, spune șeful IGP.

Mită de 30 000 de euro de la un colonel al SBU?

În acest mod, ar fi apărut vestita cauză penală cu privire la mita de 30 000 de euro, pe care Podarilov ar fi pretins-o de la o altă persoană. Și nu de la oricine, ci de la Alexandr Badenko, colonelul serviciilor secrete ucrainene și tatăl învinutului în dosarul traficului de copii din Germania. „S-a mers pe această cale, căci dosarul Badenko era o realizare importantă a mea, în calitate de conducător, și un exemplu elocvent din partea R. Moldova pentru actorii antitrafic la nivel internațional”, este de părere Podarilov.

Materialele dosarului arată că, încă în primăvara lui 2016, Ruslan Ghenciu de la SPIA s-a deplasat la Odesa, unde i-a cerut colonelului Badenko să depună o plângere, precum că Podarilov i-ar fi cerut bani pentru a-l scăpa pe fiul său de răspundere. Colonelul a recunoscut că inițial a refuzat să intre în acest joc.

Șeful PCCOCS și activitatea sexuală online

Între timp, la Chișinău, dezacordul guvernării cu Iurie Podarilov creștea. Înainte de 1 august 2016, când a intrat în vigoare Legea cu privire la procuraturile specializate, acesta a bătut alarma că Procuratura Generală era lipsită de dreptul de a gestiona dosarele cu privire la traficul de ființe umane, în timp ce noua Procuratură pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) nu avea o subdiviziune specializată în acest domeniu. Astfel, Podarilov a intrat în conflict

direct cu unul dintre cei mai devotați oameni ai lui Plahotniuc - primul șef al PCCOCS, Nicolae Chitoroagă.

„Chitoroagă zicea că lui i se cuvin toate și astfel am devenit dușmanul numărul unu al lui. Am intrat cu el și cu Harunjen într-o polemică, în cadrul unei dezbateri la care participau reprezentanți ai OSCE, ai OIM și ai Ambasadei SUA. În aced mod, conflictele mele cu Jizdan și Chitoroagă s-au intersectat”, relatează șeful IGP.

Neînțelegerile sale cu Nicolae Chitoroagă au atins cote maxime în septembrie 2016, când procurorul s-ar fi opus inițiativei polițistului cu privire la recunoașterea activității sexuale online drept formă de exploatare. *„După aceasta, Chitoroagă nu voia să mă primească în biroul său nici cu întrebări de serviciu. Eram nevoit să lucrez cu el doar prin cancelarie”,* remarcă Podarilov.

„Orice om în plus vă va scurge de bani”

Tot în septembrie, a cedat insistențelor polițiștilor de la SPIA și Alexandr Badenko. Pe 7 noiembrie, el s-a înfățișat în biroul lui Podarilov, fiind bine echipat cu tehnică de interceptare. Polițistul era ocupat și l-a trimis la Igor Fucedji, anchetator în dosarul traficului de copii germani. Dar în ziua următoare, când Podarilov avea ore de audiență, colonelul i-a apărut iarăși la ușă.

„Am cerut să fie prezent la acea discuție și Fucedji. Badenko ne-a povestit că i s-au cerut zeci de mii de euro pentru judecătorii care, în primăvara lui 2016, i-au eliberat fiul din arest preventiv și l-au plasat în arest la domiciliu, iar apoi sub control judiciar. Ca urmare, Vladislav a fugit din Moldova. I-am cerut să depună o plângere pentru aceste acțiuni de corupție și să-și convingă fiul să revină în Moldova, de altfel va fi extrădat de Interpol. El mi-a spus că va încerca să-l aducă pe Vladislav și așa s-a terminat discuția”, relatează Podarilov.

Stenograma discuțiilor lui Alexandr Badenko la sediul CCTP este anexată la dosar. Din ea se înțelege că mita a fost cerută de Fucedji, după ce, ieșind din biroul lui Podarilov, colonelul s-a interesat cum ar putea fi clasat dosarul fiului său. Badenko a declarat în instanță că atunci Fucedji i-ar fi scris la telefon suma de 30 000 de euro. Stenograma mai arată că anchetatorul insistă în mod repetat să primească banii doar el, fără știrea lui „Iuri Sergheevici”, adică a lui Podarilov:

BADENKO: Aș vrea să mă adresez la el omenește.

FUCEDJI: În ce sens? De ce v-ar trebui un om în plus?

BADENKO: Am în vedere la Iuri Sergheevici.

FUCEDJI: Aaaa... Clar.

BADENKO: Dacă el ar hotări întrebarea, atunci...

FUCEDJI: Nu-i niciun sens să mai atrageți pe cineva. Orice om în plus vă va scurge de bani, pornind de la meritele sale.

BADENKO: Dar să-i mulțumesc măcar?

FUCEDJI: De ce să riscați?

Fragmente din discuția lui Alexandr Badenko (vocea 1) și Igor Fucedji (vocea 2) din 7 noiembrie 2016:

„Se vede clar că Fucedji cerea bani doar pentru el, iar Badenko insista să mă mituiască și pe mine, căci venise la Chișinău anume pentru mine. Iată de ce Badenko avea să declare apoi că și eu i-aș fi cerut bani”, precizează șeful IGP.

Primele gafe monumentale din dosarul Podarilov

Într-adevăr, pe 20 noiembrie 2016, într-o zi de duminică, colonelul Badenko a depus la SPIA o petiție, în care scria că la cei 30 000 de euro au pretins Podarilov și Fucedji.

Deși era zi de odihnă și cancelariile celor două instituții nu lucrau, nu se înțelege cum, în aceeași zi, SPIA a expediat denunțul la PCCOCS, printr-o scrisoare de însoțire.

Or, este evident că data din aceste documente este una falsă, mai ales că rezoluția privind expedierea la PCCOCS a petiției este semnată la 22 noiembrie.

Erorile din acest dosar nu conțin. În baza acestei dubioase petiții, pe 23 noiembrie a fost intentată o cauză penală. Iar în ordonanța de punere sub învinuire a lui Podarilov se menționează că faptele pentru care Alexandr Badenko s-a plâns în luna noiembrie 2016 ar fi fost săvârșite în viitor, adică în perioada noiembrie 2016 – februarie 2017.

Stenograma din 7 noiembrie confirmă și intenția lui Fucedji de a clasa dosarul, dar pentru aceasta îi cere lui Alexandr Badenko să-și adică fiul la Chișinău pentru o singură dată. Având în vedere că inculpatul fugise din Moldova și se afla sub control la frontieră, fiind acuzat de o infracțiune excepțional de gravă, anchetatorul îi recomandă colonelului SBU să-i creeze lui Vladislav „coridor verde” la trecerea hotarului, adică să-l aducă în R. Moldova în mod ilegal.

Fugarul Vladislav Badenko chiar ajunge la Chișinău pe 27 noiembrie, fără a fi stopat la frontieră. Acest lucru este demonstrat și prin urmărirea vizuală, exercitată de SPIA, care însă nu l-a reținut.

În acea zi, colonelul i-a transmis lui Fucedji prima tranșă de 10 000 de euro. Deși SPIA avea toate dovezile pentru a organiza flagrantul, nici acest lucru nu s-a întâmplat. Cu alte cuvinte, reținerea în flagrant a fost doar o invenție a presei lui Plahotniuc.

Procurorul Brânza - un necunoscut...

Primind banii, Igor Fucedji a mers imediat la o întâlnire cu Ion Brânza, procurorul de la PCCOCS care gestiona dosarul Badenko. Documentele privind urmărirea vizuală descoperă încă o ciudățenie. Și anume că Brânza este prezentat în fotografia în care apare alături de Fucedji drept „bărbatul nr. 1”, adică un necunoscut pentru cei de la SPIA.

„Nu l-au reținut pe Fucedji, nici nu au indicat numele procurorului, pentru că ținta lor eram eu. În acea perioadă, eu și familia mea eram urmăriți peste tot și telefoanele ne erau interceptate. Dar n-au găsit în privința mea nicio probă, căci nu eram implicat deloc”, menționează șeful IGP.

Solicitat de Jurnal.md, Ion Brânza a spus că nu cunoaște nimic despre dosarul Podarilov și a închis telefonul, adăugând că intră într-o ședință.

Singura probă

Igor Fucedji a fost reținut tocmai peste trei luni după ce primise prima tranșă de bani, pe 23 februarie 2017. El și-a recunoscut vina, explicând că avea de gând să rezolve dosarul Badenko cu ajutorul procurorului Brânza. În declarațiile sale inițiale, nici nu a pomenit despre șeful său. Însă a doua zi, fiind audiat de acum în calitate de învinuit, anchetatorul a adăugat că toate acțiunile sale au fost coordonate cu nimeni altul decât cu Podarilov. Aceste declarații au și reprezentat singura probă contra actualului șef al IGP.

„Am aflat că lui Fucedji i s-a promis că va fi sancționat doar cu o amendă, dacă va da declarații împotriva mea”, afirmă Podarilov. Mai târziu, dosarul anchetatorului a fost disjunct de cel al șefului său și Fucedji s-a ales cu o amendă. Ulterior însă, Curtea de Apel l-a condamnat la trei ani de pușcărie și astăzi el este fugar.

În orice caz, obținând în sfârșit o probă, pe 24 februarie procurorii PCCOCS l-au reținut și pe Podarilov.

„La reținerea mea a venit tot holdingul mediatic al oligarhului, care mă filmau încătușat, ca pe cel mai periculos bandit. Numai așa puteau să mă denigreze. Chiar și ipotetic, implicarea mea într-un dosar al PCCOCS era imposibilă, după conflictul meu cu Chitoroagă. Mai mult, pe 10 ianuarie, eu am trimis iarăși Ministerului Justiției, prin email, proiectul meu de modificare a legislației cu privire la traficul de persoane, căci prima dată nu primisem niciun răspuns. De ce aș fi făcut acest lucru, să fi avut interesul să clasez dosarul Badenko?”, se întreabă Podarilov.

Acuzatorul de stat în dosarul Podarilov a fost Denis Rotaru, procurorul care a gestionat și cauza penală privind tentativa de asasinare a lui Plahotniuc, și cazul

omorului din Codrii Orheiului cu implicarea lui Constantin Țuțu. Tot el a refuzat să pornească urmărirea penală în cazul fostului lider al PD, pe care Maia Sandu l-a acuzat în 2017 de uzurpare a puterii în stat.

Presiunile din izolatorul CNA

În primele două luni de detenție, Iurie Podarilov s-a aflat la izolatorul CNA. De fiecare dată, când urma să-i fie prelungit arestul preventiv, spune el, era vizitat de ofițerul SPIA Vladislav Lavric, fost coleg de facultate cu Alexandru Jizdan, Dorin Damir și Alexandru Pânzari, care-i propunea libertatea în schimbul recunoașterii vinovăției și a unor declarații contra procurorilor Eduard Bulat și Elena Cazacov. Până la crearea PCCOCS, Bulat era șeful secției prevenire și combatere a traficului de persoane a Procuraturii Generale, iar Cazacov era primul procuror în dosarul Badenko.

„În caz contrar, mă avertiza Lavric, voi putezi în pușcărie. Cred că și Bulat, și Cazacov le stăteau sub coastă, fiind incozi pentru procuratura lui Plahotniuc. După aceasta, când mergeam în instanță, deciziile cu privire la prelungirea arestului preventiv era deja tipărite”, susține Podarilov.

Și Eduard Bulat, astăzi viceprocuror general, consideră că a trezit în acei ani nemulțumirea șefilor PCCOCS, pentru că aceștia doreau să controleze toate dosarele cu privire la traficul de persoane.

„Celor care dirijau sistemul nu le erau pe plac inițiativele lui Podarilov și atunci au început presiunile asupra lui. Dosarul său a fost pornit neîntemeiat, fără probatoriu, ulterior s-a constatat că martorii erau forțați ca să dea declarații. Cei care au participat la fabricarea acestui dosar își doreau să rezolve întrebările învinutului din dosarul Badenko și să scape de noi”, afirmă viceprocurorul general. Bulat menționează că, după crearea PCCOCS, secția pe care a condus-o până atunci din cadrul Procuraturii Generale a avut doar atribuții de analiză și monitorizare.

O săptămână de meditație din partea instanței

După izolatorul CNA, a urmat un an de detenție în condiții inumane la Penitenciarul nr. 13. În primele 40 de zile, precizează șeful IGP, și aici era vizitat săptămânal de Lavric de la SPIA, care îi cerea să cedeze în schimbul libertății.

„Au trimis dosarul în instanța de judecată, fără să-mi ofere dreptul de a face cunoștință cu materialele cauzei. Cu toate acestea, am putut demonstra judecătorului că nu există, de fapt, nici măcar bănuială rezonabilă în privința mea. Cu atât mai mult cu cât ambii Badenko, tatăl și fiul, au declarat că eu nu am cerut bani de la ei”, subliniază poliștul.

Pe 18 ianuarie 2018, regretatul magistrat Nicolae Costin urma să pronunțe sentința în acest dosar. Înainte de ședință, își amintește Podarilov, un avocat care se afla în relații destul de apropiate cu procurorul general de atunci, Eduard Harunjen, i-ar fi promis același lucru, că va vedea libertatea în cazul în care va da declarațiile necesare.

„Îmi promitea eliberarea din sala de judecată și o pedeapsă condiționată. M-a sfătuit să mă gândesc o săptămână. Și când am intrat în ședință, judecătorul a amânat pronunțarea sentinței fix peste o săptămână”, menționează șeful IGP.

Pe 25 ianuarie 2018, Podarilov a fost condamnat la patru ani de închisoare.

„Fapta nu a fost comisă de inculpat”

La Curtea de Apel, condamnatul a ales o altă tactică de apărare, accentuând că este deținut în condiții inumane. Pe 22 martie, după ore întregi de deliberare, magistrații Liubovi Brânza, Galina Moscalciuc și Ludmila Ouș l-au eliberat condiționat, diminuându-i pedeapsa cu închisoare până la trei ani și patru luni, cu suspendare.

Doar atunci polițistul a putut să facă cunoștință cu materialele dosarului și a depus recurs la Curtea Supremă de Justiție (CSJ). Înalta Curte a dispus rejudecarea cazului la Curtea de Apel. Iar pe 30 septembrie 2019, judecătorii Ion Pleșca, Stelian Teleucă și Alexandru Spoială l-au achitat în sfârșit, din motivul că „fapta nu a fost comisă de inculpat”.

Întrebat pe ce probe s-a bazat, învinuindu-l pe Podarilov, procurorul Denis Rotaru ne-a spus că a indicat toate dovezile în rechizitoriu. Când i-am amintit că probele lipsesc, el ne-a sugerat să citim sentințele de condamnare ale lui Fucedji, în care nu am găsit nimic relevant.

„Probele au fost examinate în două instanțe, care l-au condamnat pe dl Podarilov. Ulterior, nu cunosc ce s-a întâmplat și nu pot să comentez deciziile instanțelor de judecată, nici declarațiile altor persoane. Să spun ceva sau să nu spun, o să pară că noi facem o discuție”, s-a spălat pe mâini Rotaru.

„Traficul de persoane este un business foarte profitabil”

La 3 septembrie 2019, în urma dezvăluirilor lui Podarilov pentru presă, Procuratura Anticorupție a pornit un dosar penal pe faptul depășirii atribuțiilor de serviciu de către factorii de decizie ai MAI, în care șeful IGP figurează ca parte vătămată. Elena Cazacov, primul procuror în dosarul Badenko, actualmente șefă a Procuraturii Anticorupție, a declarat pentru Jurnal.md că acest dosar se află încă în proces de examinare la instituția pe care o conduce.

Întrebat ce interes ar fi putut să aibă ministrul Jizdan pentru a-l înlătura din funcția de șef adjunct al CCTP, Podarilov consideră că la mijloc ar fi fost mai multe motive: „În primul rând, acest domeniu este destul de important pentru a promova imaginea instituției. Iar sub rezultatele frumoase, poți ascunde mai ușor ilegalitățile pe care le faci. În al doilea rând, traficul de persoane este un business foarte profitabil și intră în topul infracțiunilor care aduce venituri mari la nivel mondial, după droguri și armament. E părerea mea pur sibiectivă, dar presupun că acesta le-a fost scopul. Iar PCCOCS a fost la acea vreme bâta politică pentru toate persoanele incomode regimului.”

Menționăm că dosarul traficului de copii germani nu a avut o finalitate. Astăzi, potrivit unor surse, Vladislav Badenko se ascunde în Maroc.

Jizdan: „În spate stau forțe și bani ale unor servicii speciale”

Alexandru Jizdan s-a arătat deranjat de mărturiile lui Iurie Podarilov și s-a dat cu părerea că acest material face parte dintr-o campanie de denigrare contra sa, pusă la cale de serviciile secrete.

„Tot ce se face acum are un singur scop - să ne denigreze pe noi. Și în spate stau forțe și bani ale unor servicii speciale. Pe Podarilov l-am cunoscut ca pe un specialist bun și interesul meu era de a păstra astfel de oameni în domeniu. Îmi pare rău că el se apără prin modalitatea asta, căci din tot ce spune el, nimic factologic nu s-a întâmplat. Acum este foarte comod să-ți alegi o strategie de apărare, atacându-mă pe mine. Sunt catalogat ca omul lui Plahotniuc și gata, devii credibil cu niște imaginații. V-aș recomanda insistent să-l sunați și pe șeful SPIA de atunci și să-l întrebați dacă Podarilov poartă vreo vină și dacă Jizdan controla fiecare operațiune a lor”, a specificat fostul ministru.

Moisei: „Nu știu, nu-mi aduc aminte...”

Pe Vladislav Lavric nu am reușit să-l găsim, iar Ruslan Ghenciu nu a răspuns la apelurile noastre. În schimb, șeful SPIA de atunci, Vitalie Moisei, a fost foarte reticent la întrebările noastre. El a spus că nu cunoaște detalii despre cazul Podarilov, pentru că nu a fost membru al grupului de urmărire penală pe acest dosar. „Despre probele care au fost declarate nule nu mă pot expune, atâta timp cât prima instanță l-a condamnat”, a adăugat Moisei.

Fostul șef al SPIA a fugit de răspuns și la întrebarea dacă secretariatul instituției trimitea scrisori oficiale în zilele de duminică. „Nu pot să vă spun, nu-mi aduc aminte. Despre scrisoarea expediată duminică la PCCOCS, acum aud de la dvs.”, a punctat Moisei. Acesta ne-a mai spus că nu știe nici dacă Jizdan sau Chitoroagă ar fi avut vreun interes în dosarul Podarilov.

Cavaliuc: „L-am cunoscut ca pe un bun profesionist”

La rândul său, Gheorghe Cavaliuc, astăzi fugar în Marea Britanie, ne-a scris pe o rețea de socializare următoarele: *„Eu am fost împotriva demisiei dlui Podarilov, pentru că l-am cunoscut ca pe un bun profesionist, fapt pentru care și l-am susținut în anumite funcții anterior. Despre faptul că eu am fost împotriva demiterii dumnealui cunoaște și el, și tot Ministerul de Interne. Alte aspecte întrebați-l pe dl Podarilov”*. La alte întrebări ale noastre, Cavaliuc s-a eschivat să răspundă.

Nicolae Chitoroagă, primul șef al PCCOCS, învinuit astăzi de îmbogățire ilicită, nu a răspuns la apelurile repetate ale Jurnal.md.

https://www.youtube.com/watch?v=_5segHNHqIE

Rezoluțiunea

Pavel Păduraru

09.12.2021

Vasile Chirică, fondatorul companiei de construcții „Glorinal”, relatează în detalii despre modul în care întreprinderea sa a fost adusă în pragul falimentului, după ce Dorin Damir s-a arătat interesat de această afacere

Compania „Glorinal”, fondată în 1998, a fost cea mai cunoscută firmă de construcții pe timpul guvernării comuniste, când a restaurat Mănăstirea Curchi, clădirea Universității de Educație Fizică și Sport, sediul Ambasadei Belarusului la Chișinău și a edificat Biserica Sfinților Petru și Pavel a Mitropoliei Basarabiei. Întreprinderea a construit și numeroase blocuri de locuit până în 2017. În acel an, atrage atenția fondatorul companiei Vasile Chirică, „Glorinal” a devenit ținta unui atac raider dirijat de Dorin Damir, fiul lui Plahotniuc, cu participarea unor avocați, executori judecătorești, procurori și magistrați.

În anii 2007-2010, „Glorinal” a inițiat două proiecte de construcție a unor complexe de clădiri, pe străzile Valea Trandafirilor și Calea Orheiului din Chișinău. Pentru că nu toți investitorii au putut să achite prețul integral al viitoarelor apartamente, compania a încheiat contracte de ipotecă cu „Moldova Agroindbank” și a gajat bunuri ale întreprinderii, ale fondatorului, dar și construcții nefinalizate. Printre cumpărători, se numărau și doi frați, Oleg și Vladimir Nemțanu, care activau în domeniul transportului de pasageri. Aceștia au investit 885 de mii de euro pentru niște spații comerciale de aproape 3000 de metri pătrați în cele două complexe. Chirică precizează că, în 2013-2014, „Glorinal” a transmis celor doi încăperile

contractate și ei au început lucrările de finisare la Valea Trandafirilor. Dar peste un an le-au stopat, arătându-se nemulțumiți de faptul că spațiile erau gajate la bancă.

„În 2013, ei au început lucrul, iar la sfârșitul lui 2014 au stopat lucrările și au dispărut până în 2017. Au motivat că i-am amăgit, că nu le-am spus că suprafețele sunt gajate la bancă. Dar ei știau, știau și că o să le luăm degrabă din ipotecă, dar cred că ăsta a fost începutul atacului raider la compania noastră”, consideră Vasile Chirică.

Potrivit lui Victor Munteanu, avocatul șefului de la „Glorinal”, în anii 2011-2012, legea nu interzicea gajarea bunurilor către o bancă. „Oamenii vor investiții în apartamente, dar nu au sau nu vor să plătească suma integrală până își văd bunul gata. Însă dezvoltatorul trebuie să ia de undeva banii ăștia. La noi, fără a-i împrumuta ilegal de pe piața neagră, se apelează la contractul casei de creditare”, a precizat apărătorul.

La Calea Orheiului, unde au investit în 1000 de metri pătrați, menționează Chirică, frații Nemțanu s-au arătat nemulțumiți de înălțimea etajului. „Ne-am înțeles că le transmitem încăperile la parter, doar carcasa. Le-am făcut o ofertă de excludere a lucrărilor pe care urmau să le facă ei și, în primăvara lui 2015, ei oferta n-au mai examinat-o și au dispărut, ca să apară tot în 2017, cu cererea de reziliere a contractului. Au motivat că nu le place înălțimea etajului. Parcă ei n-au văzut când au contractat...”, subliniază Chirică.

12 zile

Astfel, pe 12 mai 2017, Oleg și Vladimir Nemțanu au solicitat de la „Glorinal” rezilierea contractelor de investiții și restituirea banilor alocați pentru construcții. Peste numai zece zile după aceasta, pe 22 mai, frații au chemat compania în judecată, solicitând deja să li se plătească 1,3 mln. de euro, după ce au adăugat la suma inițială și penalități. A doua zi, pe 23 mai, judecătoria Speranța Clima de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, a dispus aplicarea sechestrului pe activele „Glornal” în sumă de 885 mii euro, acțiune care a fost realizată în ziua următoare de către executorul judecătoresc Vitalie Guțu. Astfel, în 12 zile, activitatea întreprinderii a fost blocată.

Avocatul Victor Munteanu spune că rezoluțiunea contractelor de investiții nu se face în mod obligatoriu prin instanța de judecată și poate fi făcută printr-o simplă notificare a unui participant la proiectul de investiții. „În contract este prevăzut, în acest caz, părțile se repun în situația anterioară existenței contractului și între ele raporturi juridice nu mai există”, subliniază avocatul.

Solicitat de Jurnal.md, executorul Vitalie Guțu ne-a spus că nu cunoaște prea multe despre acest dosar, care s-a aflat la el două sau trei luni, după care a trecut în gestiunea colegului său, George Boțan.

„Oamenii noștri” și ai avocatului Tabarcea

Într-adevăr, în septembrie 2017, la cererea fraților Nemțanu, Guțu a fost înlocuit cu Boțan, supranumit „executorul lui Platon”, care fusese acuzat de atac raider la „Universalbank” și de implicare în Laundromatul rusesc. Cu de la sine putere, acesta a emis un proces-verbal de imposibilitate a aplicării sechestrului pus deja de Vitalie Guțu, pe motiv că „Glorinal” nu dispunea de creanțe și bunuri libere, în timp ce activele companiei, potrivit lui Chirică, constituiau circa șase mln de euro. În baza acestui document, pe 29 noiembrie 2017, Oleg și Vladimir Nemțanu au depus în instanță o cerere de insolabilitate a companiei. În același timp, spune Chirică, cei doi îi cereau restituirea imediată a investițiilor făcute de către ei, amenințându-l cu dosare penale.

În acest mod, întreprinderea chiar nu mai putea să activeze, pentru că nici alți investitorii nu mai puteau să-și înregistreze dreptul de proprietate a apartamentelor lor la Cadastru. „Atunci când ei au apărut cu prostiile lor, aveam înțelegere cu o companie locală să-i vindem niște active și să închidem creditul la bancă, ca să ne achităm și cu ei. Iată aici li s-a văzut scopul, căci la tratative au fost și reprezentanții lor, care spuneau întotdeauna că se vor consulta cu „oamenii noștri” și după aceea vor da rezultate. De fiecare dată, când ne duceam cu vreun investitor, ei așa făceau și dădeau refuz”, atenționează Vasile Chirică.

Chirică încă nu știa cine erau „oamenii noștri”, cu care frații Nemțanu se consultau. Totuși, el a observat că cei doi erau însoțiți deseori de un avocat din biroul lui Iurie Tabarcea, nașul judecătorului Oleg Sternioală, acuzat astăzi de îmbogățire ilicită. Apropo, la acea vreme, Tabarcea era și avocatul MAIB. Încercând să dezlege nodul, omul de afaceri a solicitat o întâlnire o Tabarcea și avocatul l-a invitat la restaurantul „Sarkis”.

Înțelegerea cu Damir

Iată cum își amintește Vasile Chirica despre acea întâlnire: „Tabarcea a venit cu dl Damir la întâlnire. Eu și avocatul am rămas șocați. Am discutat despre posibilitatea de a hotărî întrebarea. Negociam prețul, și le-am spus că nu plătim 1,3 mln. de euro. Am scăzut până la 1 mln., căci aveam altă companie, căreia trebuia iarăși să-i vindem active. Ne-am înțeles că instanța va respinge cererea lor introductivă și se va anula insolabilitatea, iar noi vom vinde active și le vom achita un milion, în loc de 885 de mii de euro”, își amintește fondatorul „Glorinal”.

După acea întâlnire, pe 11 mai 2018, judecătorul Nicolae Pasecinic a respins într-adevăr cererea de insolabilitate. Atunci Chirică i-ar fi invitat pe frații Nemțanu la alte discuții privind ridicarea sechestrului, pentru a înstrăina unele bunuri și a se achita cu ei. Însă lucrurile s-au înglodat iarăși. „Încercam să contractăm vânzarea activelor cu o companie și le-am solicitat să scoatem sechestrul, dar ei au început a târăgăna. Atunci investitorul a zis: „Mergeți voi la naiba, că nu sunteți serioși”, spune aceeași sursă.

Judecătorul Pasecinic se răzgândește...

Văzând că nimic nu se schimbă, Vasile Chirica a hotărât să discute iarăși cu Tabarcea și Damir. De data aceasta, cei doi i-ar fi pus condiția să vină fără avocat.

„Ne-am întâlnit și ei au zis că nu suntem serioși, că n-am îndeplinit prima promisiune și ei nu ne mai cred, și că ar fi mai bine să mergem în insolabilitate. Mi-au propus să accept situația ca ei să scrie o nouă cerere provizorie pentru insolabilitate și atunci nu voi avea nicio problemă. În schimb, ei o să-și facă planul lor cu falimentarea și cu vânzarea activelor, după cum socoteau de cuviință. Am zis că nu sunt de acord. Păi, dacă nu ești de acord, mi-au dat ei de înțeles, voi avea dosare penale și alte probleme”, relatează fondatorul „Glorinal”.

Pe 2 octombrie 2018, frații Nemțanu, cu ajutorul executorului George Boțan, au depus o nouă cerere de insolabilitate, care, în mod surprinzător, a ajuns tot la magistratul Nicolae Pasecinic, cel care a respins prima cerere. Acum însă judecătorul a intentat insolabilitatea, după cum ar fi promis Tabarcea și Damir.

Menționăm că, în 2015, același judecător Pasecinic l-a restabilit în funcție pe Boțan, care fusese lipsit de licență pentru acțiuni ilegale. Iar însuși Boțan a fost prezent la nunta judecătorului Sternioală, unde naș era Tabarcea.

Decizia inexplicabilă a judecătorului Bîrcă

Primul administrator al insolabilității la „Glorinal” a fost Roman Pelin, care își avea sediul pe aceeași adresă cu Boțan. Pelin a întocmit un raport favorabil falimentării companiei și s-a opus înregistrării la Cadastru a trei blocuri date în exploatare de pe Calea Orheiului. Întrebat de ce a procedat astfel, acesta s-a eschivat să răspundă: „Eu n-am nimic cu „Glorinal”. Asta a fost demult, adică nu pot să vă răspund la așa întrebare”.

George Boțan nu a răspuns la apelurile noastre, dar iată ce declarase el anterior într-o conferință de presă: „Despre acest fapt eu am întocmit un proces-verbal și am informat creditorii că nu pot asigura această acțiune, deoarece tot ce este la „Glorinal” este gajat, pus sub sechestrul de alți executori judecătorești. Oricum,

am participat la careva întruniri între dl Chirică, fondatorul „Glorinalul” și frații Nemțanu. Din aceste discuții, foloase a vrut să tragă doar „Glorinal”.

Ulterior, Curtea de Apel a anulat decizia lui Pasesc privind intentarea insolabilității. În situația creată, Chirică a făcut tot posibilul pentru a-și salva întreprinderea de la faliment și a o restructura. El s-a înțeles cu un grup de creditori, care nu puteau să-și înregistreze oficial apartamentele din cauza sechestrului, să depună și ei o cerere de insolabilitate, la care s-au alăturat și alți investitori, inclusiv frații Nemțanu. Pe 28 octombrie 2019, instanța a acceptat cererea și l-a numit ca administrator provizoriu pe Ruslan Vasilev. Acesta a inițiat imediat procedura de separare a bunurilor investitorilor care au achitat integral prețul apartamentelor, pentru a fi înregistrate la Cadastru. Nemulțumiți, frații Nemțanu și creditorii care sunt de partea acestora au atacat decizia de pornire a insolabilității la Curtea de Apel, iar judecătorul Boris Bîrcă a încălcat legea și a admis-o.

Potrivit avocatului Munteanu, acesta a fost o situație fără precedent în justiție, pentru că articolul 37 al Legii insolabilității spune că hotărârea cu privire la intentarea acestui proces poate fi atacată cu recurs doar de către debitor.

„Aici se vede interesul judecătorului. Ulterior, a fost luată o decizie foarte caraghioasă, că nimeni până în prezent așa decizie nu a luat. Deci, în ceea ce privește pornirea insolabilității, cererea a fost lăsată în vigoare, dar în ceea ce privește numirea administratorului a fost întoarsă la rejudecare, în prima instanță. Și iată la rejudecare Vasilev a fost înlăturat și a fost numit aleatoriu Ion Popa. Și asta

pentru că noi prea repede mergeam cu procedura de insolabilitate și într-un an ne-am fi achitat cu toți creditorii, am fi sfârșit construcția parcerii și am fi ieșit din insolabilitate. Dar asta nu era în planurile lor. Planul lor era atacul raider, ca să pună mâna pe active și să le vândă cum voiau ei”, subliniază Vasile Chirică.

Dosarele penale ale lui Petrușca

Nici cauzele penale nu au întârziat. Primul dosar a fost intentat în 2017, pe faptul ipotecării la bancă a 68 de apartamente. Dar tocmai peste doi ani, pe 16 decembrie 2019, procurorii au descins cu percheziții acasă la Chirică și la alți angajați ai Glorinal, în baza unui alt dosar, pornit ca urmare a plângerii fraților Nemțanu, precum că omul de afaceri ar fi însușit de le ei, prin înșelăciune, 15 mln de lei.

Procuror în aceste dosare este Sergiu Petrușca, care la început activa în cadrul Procuraturii Chișinău și care a devenit cunoscut opiniei publice prin faptul că, în 2019, a emis 20 de ordonanțe privind interceptarea convorbirilor telefonice ale reprezentanților opoziției.

„Ceea ce invocă procurorii, că am folosit banii în scopuri personale, nu este un adevăr. Construcția a fost finalizată, avem recepția finală la primele trei blocuri, care-s în procesul-verbal înregistrat la Cadastru. La celelalte două blocuri nu putem face recepția finală, pentru că nu sunt finalizate suprafețele de la parter și demisol ale fraților Nemțanu și legea nu ne permite. Ei au blocat toate lucrările”, afirmă fondatorul întreprinderii.

În ianuarie 2020, Petrușca a intentat un dosar penal și contra administratorului Ruslan Vasiliev, pe care l-a acuzat de abuz de serviciu în cazul „Glorinal”. Solicitat de noi, Vasiliev s-a eschivat să ne răspundă la întrebări.

După ce s-a adresat jurnaliștilor, a ajuns în pușcărie

Pe 4 septembrie 2020, într-o zi de vineri, încurajat de faptul că guvernarea Plahotniuc căzuse, Vasile Chirică a mers la o televiziune pentru a spune lucrurilor pe nume. El a convenit cu realizatorul unei emisiuni să-i aducă peste trei zile tot setul de acte cu privire la atacul asupra „Glorinal”. Însă chiar luni, pe 7 septembrie, a fost arestat.

Iată ce relatează despre cele întâmplate Sorin Stati, fost șef la „MoldATSA”, care l-a însoțit pe Chirică la televiziune: „Din materialele dosarului, ulterior s-a aflat că dumnealui era pus la interceptare și, mai mult, era și filat. Atunci vineri, pe 4 septembrie, când am părăsit sediul televiziunii date, el a comunicat pe linie deschisă cu rudele. A comunicat despre faptul că a fost la acel post de TV. Eu consider că reținerea sa a fost condiționată de faptul inițierii unei investigații jurnalistice pe cazul dat.”

În aceeași zi, au fost arestați și alți colegi ai lui Vasile Chirică, printre care și o femeie bolnavă de COVID-19. „Eram izolați în subsol, unde parcă trăiești în veceu. Și pe coridor, și în celule, e miros de veceu. Pentru că este un defect în sistemul de canalizare ori special e făcut așa, ca să fie ținută toți în condiții inumane”, își amintește Chirică.

În cele 42 de zile de arest, Chirică susține că a fost doar intimidat, deoarece nici la pușcărie, nici imediat după aceasta, procurorii nu s-au arătat interesați de el. Sergiu Petrușca și-ar fi amintit de el tocmai la sfârșitul lui decembrie 2020, când omul de afaceri era internat în spital. „Petrușca a apărut când am avut probleme de

sănătate și am nimerit la Spitalul de Urgență. Avocații se revoltau de toată chestia asta și eu am refuzat să comunic cu el”, spune omul de afaceri.

Explicația procurorului Petrușca

La rândul său, procurorul Petrușca susține că Vasile Chirică s-ar fi prefăcut bolnav după ce fusese citat la procuratură. „El a nimerit în spital în situația în care eu l-am invitat la mine. Și a considerat că nu trebuie să vină la mine, dar să se îmbolnăvească. Faptul că nu se simțea rău îl am confirmat prin declarațiile medicului curant”, ne asigură procurorul.

În momentul în care a apărut Petrușca, Sorin Stati se afla în vizită la Chirică, la spital. Iată cum povestește el acea stare de lucruri: „Din ceea ce am văzut, Chirică într-adevăr se simțea destul de rău. Ulterior, a fost inițiat un scandal de către Petrușca, care insistă numaidecât să fie realizată acea audiere. Mai târziu, după ceva timp după externarea lui Chirică din spital, am înțeles că audierea dată nu a avut loc. Am propria convingere că organul de urmărire penală, în persoana lui Petrușca, pur și simplu a efectuat presiuni asupra omului de afaceri”.

Judecata

În această vară, unul dintre dosarele penale contra lui Chirică a fost transmis în judecată. Acesta este acuzat că ar fi delapidat averi străine, ar fi săvârșit abuz de serviciu, escrocherie, falsificare de acte și altele. La toate ședințele de judecată, un grup de creditori, părți vătămate în dosarul penal, protestează contra sa. Fondatorul „Glorinal” este de părere că respectivii sunt plătiți de către frații Nemțanu. Mai mult, cei doi frați dau dovadă de un comportament agresiv față de alți protestatari, care, la rândul lor, manifestă pașnic în favoarea lui Chirică. Și poliția îi sancționează doar pe cei din urmă.

Încă un detaliu interesant. În ianuarie 2020, Vasile Chirică s-a plâns cu privire la acțiunile lui Sergiu Petrușca procurorului general Alexandr Stoianoglo, învinuit astăzi pe cinci capete de acuzare. După aceasta, dosarul „Glorinal”, împreună cu Petrușca, a fost transferat de la Procuratura Chișinău la PCCOCS, iar Chirică a fost declarat drept „membru al unui grup criminal organizat”. Mai târziu, Ala Raevschi, o altă avocată a omului de afaceri, ar fi aflat că petiția clientului său a fost examinată nu de Stoianoglo, ci de Ruslan Popov, adjunctul acestuia, acuzat în prezent de îmbogățire ilicită.

Procurorul Petrușca infirmă acuzațiile ce i se aduc. El spune că vina lui Chirică este demonstrată și că frații Nemțanu sunt victime. „Oamenii au investit banii în apartamente, iar Chirică s-a dus într-o bună zi la bancă și a spus că are

apartamentele deja achitate. Vă rog, luați-le în gaj în cont la datoria care o avea față de bancă, a zis el. Banca evident că nu are ce obiecta. Când au văzut că compania se îngloadă, oamenii se duceau la companie și cereau explicații. Și s-a stabilit că apartamentele sunt în gaj. Frații Nemțanu erau tot investitori, ca alte 50 de persoane. Ce are Nemțanu să hotărască întrebările la încă 58 apartamente care au fost gajate?”, se întreabă acuzatorul de stat.

Ion Popa, actualul administrator provizoriu la Glorinal este și președintele Uniunii Administratorilor Autorizați din Moldova. Potrivit lui Chirică, acesta nu a făcut deocamdată nimic în sprijinul creditorilor, iar sechestrul pe activele „Glorinal” a rămas aplicat până în prezent. „Îi iunie 2021, creditorii au votat unanim pentru restructurare, însă până în prezent administratorul Popa Ion nu a prezentat planul de restructurare și nu a fost convocată adunarea pentru a aproba acest plan, și a începe propriu-zis restructurarea”, afirmă Chirică.

De cealaltă parte, Ion Popa susține că adunarea creditorilor ar putea să aibă loc în scurt timp, în urma unei tranzacții de împăcare între bancă și investitori. „Acum s-a contestat banca și creditorii s-au contestat unii pe alții și-s 300 de părți în proces. Se pregătește o tranzacție care s-o încheie între ei și să se împace. Respectiv, cum se hotărăște problema dată, trecem la votarea planului. Ei încă nu-s validați niciunul, 300 creditori nu-s validați. Dar n-au atribuții frații Nemțanu cu problema dată”, a precizat Popa.

Frații Nemțanu, apropiați de poliție și cumetri cu unii procurori

Cine sunt Oleg și Vladimir Nemțanu? Familiile lor conduc mai multe companii în domeniul transportului: „Gorservit-trans”, „Magda-Tur”, „Nemțanu Service” și „Vasoltrans”, care declară în rapoartele financiare profituri mici. Cu toate acestea, „Magda-Tur” deține o companie de transport internațional și parcare specială pentru evacuarea mașinilor parcate neregulamentar în Chișinău, drept pe care l-a obținut în urma unei licitații oragizate de Inspectoratul General al Poliției. Această parcare, situată la intrarea în satul Trușeni, a fost construită ilegal pe două terenuri cu destinație agricolă, după cum a constatat în 2019 Curtea de Apel. În vecinătatea parcarii, firmele „Nemțanu Service” și „Vasoltrans” dețin o cafenea, un motel, o spălătorie auto și o stație de testare tehnică a automobilelor, unde sunt deservite mașinile poliției. Printre partenerii de afaceri ai fraților Nemțanu se numără Ion Crețu, fost angajat al Poliției de Frontieră, tot el fiul unui Inspector de la Vamă, dar și Corina Baciuc, soția lui Oleg Baciuc, adjunct al procurorului-șef al PCCOCS. În aceste condiții, veniturile ascunse ale celor doi frați trezesc cu adevărat semne de întrebare.

„Puteau să vină din Europa cu 50 de mii și să introducă 20 sau 30 de mii. Transportatorii rîd de situația dată, că niciunul din ei nu are posibilitate să construiască un centru de deservire tehnică de câteva milioane de euro, cu hotel, cu tot. Pe transportarea coletelor și a pasagerilor nu se fac așa bani. Noi presupunem ce era la originea conflictului Tabarcea cu procurorul Baciu, care e cumătru cu frații Nemțanu și soția sa e parteneră de afaceri într-o firmă de-a lor. Cred că și pe Tabarcea l-a propus el, la noi știți că cumetrii se ajută unul pe altul. Pentru că pe Nemțeni nu-i ducea capul să organizeze așa de bine un atac raider de tipul ăsta. Ce a vrut Damir? Poate, cum se vorbește prin Chișinău, au afaceri directe cu Damir, legate de contrabandă”, presupune Vasile Chirică.

Solicitat de Jurnal.md, procurorul Oleg Baciu a recunoscut că se află în relații bune cu frații Nemțanu, dar a adăugat că nu are nicio legătură cu „Glorinal”. „Nu-i adevărat, ei au scris și plângere la Procuratura Generală, dar eu n-am fost implicat în nimic, nici nu știu la cine e dosarul”, a spus Baciu.

Avocatul Victor Muneanu consideră că interesul unor persoane ascunse față de acest caz va fi demascat. „Cred că va depinde de cum va merge procedura de insolvabilitate în continuare. Dacă va fi restructurată întreprinderea și va lucra mai departe, atunci posibil că nu a existat interes sau poate că interesul a dispărut. Dacă acest interes a existat, procedura de insolvabilitate va fi deturnată în sensul lichidării întreprinderii, cu vânzarea activelor, pentru a pune compania pe butuci”, este de părere Muntean.

Răspunsul fraților Nemțanu

Reacția fraților Nemțanu la apelurile noastre a fost neordinară. La început, Oleg Nemțanu s-a arătat gata să ne răspundă la întrebări în fața camerei, dar numai dacă-i trimitem întrebările în scris. Apoi el ne-a acuzat că realizăm un material la comandă și a spus că e gata să facă declarații doar în cadrul unei emisiuni live, de față cu fondatorul „Glorinal”.

„Dacă faceți o emisiune împreună cu Chirică, sunt gata, uitându-mă în ochi la dânsul, să vă răspund la toate întrebările, fără să fie tăiate careva discuții sau momente și să rămână doar cele care îi convin persoanei care vă achită la ziua de astăzi pentru a efectua așa o emisiune. Dacă eu eram comanditarul emisiunii, nu era să mă deranjeze careva momente”, a spus sursa citată.

A doua zi, Oleg Nemțanu ne-a răspuns în scris. El nota că, înainte de a depune cererea în judecată contra „Glorinal”, a avut numeroase discuții cu Chirică, care se eschiva să le restituie datoria. „Inițial, am solicitat de la instanța de judecată rezilierea contractului, dar când am înțeles că dl Chirică a falimentat întreprinderea

și bani nu erau, am fost nevoit să-mi schimb pretențiile. Și alți creditori, care au reziliat contractele, și-ai pierdut bunul și banii”, concretizează Nemțanu. Potrivit lui, propunerile lui Chirică de a le întoarce datoria erau manipulatorii, căci nu au primit nici o garanție în scris: „Subliniez că nu am fost și nu suntem împotriva scoaterii măsurilor asiguratorii în cazul în care avem garanția reală că este executată obligația. Dvs. duceți în eroare evenimentele de fapt și de drept care au avut loc. Dl Chirică a înstrăinat bunuri la mai multe persoane, inclusiv și nouă, fără să ne comunice că acestea au fost gajate la bancă”. Totodată, Oleg Nemțanu infirmă că l-ar fi amenințat pe Chirică.

Nici Vladimir Nemțanu nu a dorit să vorbească cu noi. De asemenea, Iurie Tabarcea, care este și avocatul lui Damir, nu a răspuns la apelurile noastre.

În prezent, Dorin Damir se află în arest, fiind învinuit în două dosare penale de șantaj, abuz de serviciu, delapidarea averii statului, trecerea ilegală a frontierei de stat, divulgarea secretului de stat și fals în acte publice. În septembrie 2020, el a recunoscut că a participat la discuțiile cu Chirică, dar a dat de înțeles că a fost de partea acestuia. „Am fost la o întâlnire, m-a rugat cineva din anturajul dlui Chirică ca să conving cealaltă parte să renunțe la cererea de insolabilitate și să ofere timp pentru achitarea datoriilor. A fost și Iurie Tabarcea, dar în calitate de avocat al fraților Nemțeanu. De atunci nu am avut nicio implicare. Probabil că folosesc numele meu ca să-și justifice acțiunile”, a declarat presei Dorin Damir.

Varianta video <https://www.youtube.com/watch?v=5segHNHqIE>

Cel mai scump cartier al Durleștiului - „Poiana Domnească”: Zeci de terenuri, ajunse la rudele foștilor primari Crudu și Nedelea

Mariana Rață, Stela Mihailovici

13.12.2021

Un cartier întreg în una dintre cele mai scumpe zone ale Durleștiului și alte zeci de terenuri de construcții și terenuri agricole au ajuns printr-un șir de tranzacții dubioase în proprietatea rudelor foștilor primari ai localității – Nicolae Crudu și Veaceslav Nedelea. Ultimul a deținut anterior și mandat de deputat în fracțiunea PD. Schema implică mai multe persoane cunoscute opiniei publice, inclusiv activistul și luptătorul împotriva corupției Vasile Costiuc, tot el lider al Partidului Democrația Acasă. O parte dintre aceste tranzacții sunt cercetate în cadrul unui

dosar penal pornit încă acum opt ani, despre altele, procurorii nu suflă niciun cuvânt. Acum câteva săptămâni, a fost arestată Diana Crudu, fiica fostului primar, iar luni judecătorii au dispus plasarea acesteia în arest la domiciliu.

Ne aflăm în renumitul cartier de lux al Durleștiului – Poiana Domnească. Situate într-o zonă pitorească, chiar lângă pădure, terenurile din această regiune sunt la mare căutare printre oamenii prosperi de afaceri, dar și demnitari de stat cu averi colosale. De exemplu, în acest cartier și-au construit case fostul deputat democrat Constantin Botnari, zis „borsetka”, dar și fostul șef al Serviciului Prevenire și Combaterea Spălării Banilor, Mihail Gofman.

O serie întreagă de terenuri din acest cartier au ajuns, cu mulți ani în urmă, prin tranzacții dubioase, în proprietatea Diane Crudu, fiica fostului primar de Durlești. De exemplu, toate loturile situate pe partea stângă a acestei străzi – Tineretului 9, au fost oferite cu titlu gratuit de către primărie unor persoane apropiate familiei Crudu, iar apoi au fost vândute și revândute, ca într-un final să ajungă la Diana Crudu sau la compania Lustralis, cu care aceasta a încheiat mai multe tranzacții directe. Am identificat acțiuni concertate, care au avut loc chiar de la repartizarea loturilor de către Primăria Durlești. Patru beneficiari inițiali de terenuri erau vecini ai familiei Crudu.

Terenuri pentru vecinii familiei Crudu

Titlurile de proprietate pentru cele 9 loturi situate pe str-la Tineretului 9 au fost emise în aceeași zi – pe 15 noiembrie 2005. Primăria a oferit un teren pentru construcție în sectorul nou al Durleștiului lui Ilie Cara, care avea pe atunci 84 de ani. Bărbatul locuia pe strada Răzeșilor, în vecinătatea casei fostului primar Nicolae Crudu. Iar două terenuri alăturate au fost înregistrate pe cele două fiice ale sale de 49 și 47 de ani.

Un alt teren a fost repartizat Lilee Bucșan, care locuia pe strada Caucaz, vizavi de familia ex-primarului Crudu. Iar peste câteva luni, a primit un teren pentru construcție și mama acesteia, care avea aproape 60 de ani, doar că lotul se află pe o altă stradă din zonă – Tineretului 5.

O altă femeie a primit chiar două loturi de la Primăria Durlești – unul pe str-la Tineretului 9, iar altul la câteva străzi depărtare. Am încercat să o găsim pe femeie la adresa de domiciliu indicată în acte în momentul înregistrării tranzacțiilor, dar am aflat că adresa a fost indicată greșit.

-Noi o căutăm pe dna Viorica Postică. O cunoașteți? Ea a avut viză de reședință aici la dvs.

– *Nu a avut nimic. S-a încurcat cu numărul nostru Primăria. Ea trăiește acolo, unde vedeți doi oameni, o căsuță mică.*

Femeia nu mai locuiește la casa spre care ne-a direcționat bărbatul. O rudă a acesteia, care a ieșit la poartă, ne-a spus că s-a mutat după ce și-a cumpărat apartament tot în Durlăști. Am fost și la alte adrese indicate ca domiciliu de beneficiarii inițiali ai terenurilor, dar nu am găsit pe nimeni. Unii s-au mutat între timp, iar alții nu ne-au deschis poarta.

Tranzacții înregistrate pe Vasile Costiuc

La jumătate de an distanță după ce Primăria Durlăști a repartizat gratuit cele 9 terenuri pe str-la Tineretului 9, toate au fost vândute către membrii a două familii – Baraboi și Chicu. Tranzacțiile familiei Baraboi au fost înregistrate în aceeași zi, pe 15 iulie 2006. Iar peste 3 zile au fost perfectate contractele de vânzare-cumpărare ale familiei Chicu.

Ulterior în afacere a fost implicat și Vasile Costiuc, cunoscutul activist și președinte al Partidului Democrația Acasă, care este finul de cununie al ex-primarului de Durlăști, Nicolae Crudu.

În noiembrie curent, după reținerea Dianei Crudu de către oamenii legii, Costiuc a organizat un protest la sediul Procuraturii Anticorupție, unde a cerut eliberarea fiicei nașilor săi, scandând că este nevinovată. Ulterior, imaginile video de la protest au fost șterse de pe pagina de facebook a lui Vasile Costiuc.

Din actele cadastrale, consultate de reporterul Cutiei Negre, am aflat că Vasile Costiuc a avut chiar și viză de reședință în casa familiei Crudu de pe strada Caucaz, în ianuarie 2008. Atunci a cumpărat 3 dintre terenurile de pe stradela Tineretului 9. Ulterior, două le-a vândut Dianei Crudu, iar unul a ajuns la firma „Lustralis”.

Compania și fiica fostului primar au ajuns beneficiarii finali și la celelalte loturi de pe stradela Tineretului 9 din Poiana Domnească.

Vasile Costiuc a refuzat să vorbească despre achiziția terenurilor din 2008, motivând că este martor în dosarul ce vizează loturile. A promis că revine cu un apel după ce se consultă cu avocații, dar acest lucru nu s-a mai întâmplat.

VASILE COSTIUC, președintele Partidului Democrația Acasă: *„Stați să vorbesc numai cu domni avocați. Eu doar figurez în calitate de martor și vreau să întreb ce zic ei că altfel...- Reveniți dvs sau să vă sun eu mai târziu? – Dvs sau eu și vorbim, nicio problemă”.*

Chicu- coleg de facultate, Baraboi – rudă

Nu am reușit să luăm legătura cu Diana Crudu, telefonul ei fiind închis. Avocatul acesteia ne-a declarat că Diana are interdicția de a discuta fiind în arest la domiciliu. I-am transmis mai multe întrebări în scris, prin intermediul avocatului și am primit câteva răspunsuri.

„Cu Alexandru Chicu mă știi din facultate. Am fost colegi. Cu familia Baraboi, din câte cunosc, răposatul meu tată avea o legătură de rudenie, dar ținând cont de faptul că, din 1997 până în 2010 nu am stat în Republica Moldova, nu am întâlnit-o decât de câteva ori. Aș vrea să vă pot da mai multe detalii, dar ținând cont de faptul că preținsele acțiuni s-au produs în 2004- 2007 mi-e dificil să vă spun cu exactitate împrejurările în care au avut loc acele tranzacții, la o distanță de aproape 17 ani”, ne-a transmis Diana Crudu.

Primăria Durlăști a fost generoasă și cu socrii fostului primar Nicolae Crudu, care locuiau gard în gard cu el. În 2005, aceștia au primit două terenuri pentru construcții în cartierul Poiana Domnească și alte două terenuri agricole despre care vom vorbi mai târziu. Pavel și Maria Lupu aveau câte 65 de ani când Primăria le-a repartizat pământ.

Terenuri ajunse la fostul primar Nedelea și cumnații săi

În cadrul scandalului legat de distribuirea ilegală a terenurilor de la Durlăști se vorbește despre schema pusă la cale de fostul primar Nicolae Crudu și implicarea fiicei sale Diana Crudu, care a fost arestată în noiembrie de oamenii legii. Procurorii au anunțat câteva detalii din dosar. Investighează atribuirea a 21 de terenuri, în perioada anilor 2005 – 2006, care au ajuns la familia Crudu, sau la alte persoane implicate în schemă. În perioada vizată în ancheta procurorilor, Nicolae Crudu era consilier local la Durlăști, iar Primăria era condusă pe atunci de democratul Veaceslav Nedelea. Întâmplător sau nu, dar în acea perioadă, rudele familiei Nedelea au dezvoltat o adevărată afacere imobiliară cu terenuri din Durlăști. Veaceslav Nedelea neagă orice implicare în schemă.

Nedelea a fost primar interimar la Durlăști în perioada 2004-2007. În 2018 a ajuns deputat în Parlament pe lista Partidului Democrat, după ce un coleg de formațiune și-a dat demisia. În 2019, a candidat la parlamentare din partea PD, dar nu a ajuns în fotoliu de deputat. În octombrie 2019, a obținut un mandat de consilier în Consiliul Municipal Chișinău tot pe lista PD. În mai 2021 a părăsit Partidul Democrat și a rămas consilier municipal neafiliat politic. Astăzi, Veaceslav Nedelea este administratorul Zonei Antreprenoriatului Liber „Expo-Business-Chișinău”.

Surse din cadrul Primăriei Durlăști ne-au declarat că schema aplicată în anii 2005-2006 la distribuirea terenurilor nu ar fi fost posibilă fără implicarea exprimarului Nedelea. Cutia Neagră a extins investigația și a descoperit în Poiana Domnească mai multe terenuri care au ajuns în proprietatea familiei Nedelea și a rudelor acesteia. În câteva tranzacții, au figurat inițial aceleași persoane, care au fost proprietari interpuși ai terenurilor ajunse la familia Crudu. Iar unele tranzacții s-au făcut direct între rudele lui Nedelea și Diana Crudu.

În ultima declarație de avere, Veaceslav Nedelea indică 5 terenuri în intravilan, 4 dobândite în anul 2011 și unul – în anul 2019. Am reușit să identificăm patru dintre terenurile aflate astăzi în proprietatea familiei Nedelea. Loturile sunt adiacente, situate chiar lângă pădure, tot în cartierul Poiana Domnească, pe str-la Tineretului 8. Un astfel de teren, se vinde astăzi pe piața imobiliară cu cel puțin 50 de mii de euro. Dacă le-ar scoate la vânzare, Nedelea ar deveni pe loc milionar, încasând din tranzacții cel puțin 4 milioane de lei.

Titlurile de proprietate pentru două loturi care aparțin astăzi familiei Nedelea au fost emise pe 15 noiembrie 2005, în aceeași zi cu terenurile de pe str-la Tineretului 9, despre care v-am vorbit la început. Au fost cumpărate ulterior, tot de familiile Chicu și Baraboi. Apoi au ajuns în proprietatea lui Gheorghe Ciobanu și Feodosie Ceban. Aceștia sunt frații Claudiei Nedelea, soția lui Veaceslav Nedelea. O simplă căutare pe rețelele sociale ne-a dezvăluit legăturile lor de rudenie. Claudia Nedelea a lăsat comentarii la poze adresate fraților săi.

Terenuri repartizate fictiv?

Alte două terenuri care au ajuns în proprietatea familiei Nedelea au fost distribuite de Primărie în mai 2006, la două femei din Durlăști, care locuiau în același bloc. Iar peste o lună, ambele au vândut pământul lui Feodosie Ceban, cumnatul lui Veaceslav Nedelea.

Am reușit să luăm legătura cu una dintre femeile care, potrivit actelor, i-a vândut terenul lui Ceban. Aceasta afirmă că nu a primit pământ de la Primărie și nu a vândut nimic, dar a refuzat să ne povestească cum a ajuns în schema imobiliară.

NADEJDA MACAGON, proprietara inițială în acte:

- *Dvs ați primit terenul cela?*
- *Nu.*
- *Nu l-ați primit deloc, pe stradela Tineretului 8 din Poiana Domnească, lângă pădure?*
- *Nu.*
- *Da cunoașteți că ați primit terenul acesta sau nici nu știți?*
- *Eu nu pot să vă spun nimic. Nici nu vreau să mă implic în așa ceva. Eu îmi cer scuze”*
- *Documentele pe care le avem noi arată că dvs ați primit terenul acesta și pe urmă l-ați vândut. L-ați primit sau nu l-ați primit?*
- *Eu nu pot să vă spun nimic. Pot să vă spun la revedere.*

L-am găsit la domiciliu și pe Iurie Marițoi, care potrivit documentelor a primit un alt teren de la Primărie, ajuns mai târziu în proprietatea familiei Nedelea. Bărbatul a refuzat să vorbească cu noi și ne-a spus scurt că a vândut pământul.

- *De ce nu vreți să vorbiți? Dar l-ați vândut ulterior sau nici nu l-ați primit?*
- *L-am vândut ulterior. Da!*
- *Dar cui l-ați vândut?*
- *Noi cu Crudu nu am avut...*
- *Închide gura! (n.r. S-a adresat către soția sa care s-a apropiat de la colțul casei și a început să povestească)*
- *Am spus că nu discutăm și atât.*

În 2011, când Nedelea nu mai era primar și activa în sectorul privat, patru terenuri au fost înregistrate pe numele soției sale. În 2014, când a candidat la alegerile parlamentare, Nedelea a omis din declarația de avere depusă la CEC trei dintre aceste terenuri, indicând un singur lot din cele pe care le avea la Durlești.

Nedelea neagă orice implicare în schema de atribuire a terenurilor și declară că este o simplă coincidență faptul că rudele sale au cumpărat pământuri la Durlești în perioada în care el se afla la cârma Primăriei.

VEACESLAV NEDELEA, ex-primar Durlești: *„Acestea sunt unicele bunuri imobile care le dețin la Durlești. Și nu pot să vă comentez absolut nimic. Totul e legal după mine. Am dobândit acest drept în baza unui contract de vânzare-cumpărare de la o persoană cunoscută mie care nemijlocit practica și practică asemenea gen de activitate. Eu bănuiesc că e legal a vinde și a cumpăra bunuri imobile. ... – Erau foarte multe tranzacții comune și cu Diana Crudu direct. Domnul Feodosie a vândut Dianeii sau invers, el a cumpărat de la Diana. -Vedeți că îmi dați dreptate prin faptul că el e*

autonom? Asta e o coincidență că e rudă cu mine. ... Dar vă rog, nu faceți tangențe între mine și dumnealui. El are 50 de ani. El e om care știe ce face și poartă răspundere. ... Ce ține de Gheorghe Ciobanu, el a plecat în Germania pentru a munci, locuiește în Germania. Și la momentul când a plecat m-a rugat ca să procur respectivul teren. El fiind alături de mine, inițial planificam să ne facem toți trei case”.

Pe aceeași stradă, Tineretului 8, Feodosii Ceban, cumnatul lui Nedelea a mai avut un teren, cumpărat în iunie 2006, pe care ulterior i l-a vândut Dianei Crudu, iar aceasta l-a cedat companiei „Lustralis”, despre care am pomenit mai sus. Nu am reușit să aflăm nimic despre activitatea acestei firme. Numele fondatorului și administratorului companiei Mihai Lungu este total necunoscut. Firma activează din 2003, dar nu a depus niciodată rapoarte financiare la Biroul de Statistică.

„Numele companiei Lustralis nici măcar nu îmi sună cunoscut. Cu domnul Nedelea nu am avut niciodată colaborări. El era primar, iar eu eram studentă la Iași. Cu Feodosie Ceban la fel nu am avut careva relații de amiciție. Presupun că era un cunoscut de-al tatălui meu. Nu cunosc dacă tatăl meu a influențat cumva alocarea acestor terenuri, cert este că timp de 17 ani Centrul Național Anticorupție nu a trimis în judecată niciun dosar pe Primăria Durlești. Dacă alte procuraturi – da, CNA s-a oprit la ordonanțe de clasare a dosarelor. Nici măcar calitate de învinuit nu a avut niciun funcționar din cadrul Primăriei. Acum, când tatăl meu nu mai este, îmi este greu să mă expun pe marginea unor fapte sau date”, susține Diana Crudu.

Echipa Cutiei Negre a identificat încă 8 loturi pe stradelele Tineretului din Poiana Domnească, care au fost în proprietatea cumnatului lui Nedelea, Feodosii Ceban, pe care le-a înstrăinat între timp. Iar alte 3 terenuri, în aceeași zonă, au fost cumpărate de celălalt cumnat al lui Nedelea, Gheorghe Ciobanu, un lot chiar de la socrul lui Nicolae Crudu – familia Lupu.

Apartamentul de lux al lui Nedelea, primit în schimbul a două terenuri agricole

Mai multe semne de întrebare apar și în cazul unor tranzacții cu terenuri agricole, în care a fost implicată familia Nedelea. Două loturi, cu suprafața totală de 1,7 hectare, distribuite în 2008 de Primăria Durlești au ajuns în proprietatea Claudiei Nedelea. Iar ulterior au fost schimbate pe un apartament de lux din centrul Chișinăului.

Titlurile de proprietate pentru cele două terenuri agricole au fost eliberate în aceeași zi, pe 6 octombrie 2008. În acel moment, primar la Durlești era deja Nicolae Crudu. Peste patru zile de la eliberarea titlurilor de proprietate, pământul a fost deja înstrăinat familiei Genunchi. Peste alte 5 luni, în martie 2009, terenurile

agricole ajuns în proprietatea familiei Nedelea. Iar ulterior au fost cedate familiei Vasilachi, în schimbul unui apartament.

Imobilul are 131 de metri pătrați și este situat chiar în inima capitalei, într-un bloc nou construit pe strada Alexandru cel Bun, în apropiere de Parcul Catedralei. Apartamentul este indicat în declarația de avere a lui Veaceslav Nedelea, fiind estimat la 865 de mii de lei. Valoarea de piață este evident mult mai mare.

Nedelea susține că voia să inițieze o afacere când a cumpărat terenurile agricole, dar a renunțat la idee și le-a schimbat pe apartament.

VEACESLAV NEDELEA: „Acolo poate fi construit un baraj hidrotehnic pe teren agricol, un lac și în jurul lacului se poate de amenajat o destinație turistică. Asta a fost ideea de bază inițială. Voiam să mă asociez tot cu ai mei și să creăm asemenea afaceri. Pe urmă lucrurile s-au schimbat și într-adevăr am finalizat printr-o tranzacție de schimb”.

În 2017, cele două terenuri agricole au fost din nou vândute, iar actuala proprietară din acte este Evdochia Ciobanu. O altă rudă a lui Nedelea.

-Iarăși pur întâmplător au fost vândute și au revenit la familie? Cum explicați această coincidență?

-Eu nu văd coincidență. Eu văd ca tranzacție de vânzare-cumpărare. Ca investiție. Evdochia Ciobanu într-adevăr e ruda mea, nu neg lucrul ăsta, dar eu nici tangențial nu am treabă cu tranzacțiile ulterioare. La momentul când eram noi proprietari eu cunoșteam subiectul. A fost achiziționat de la Genunchi Dorin cu ideea de a ne asocia și a face o afacere. Ulterior, ceea ce s-a întâmplat și cum s-a întâmplat urmează ei să stabilească. Acum are loc anchetă, cercetare. Urmează să pună ei punct pe subiectul respectiv. Eu am fost chemat pe perioada anilor de zeci de ori la organele abilitate cu exercitarea controlului de stat, Procuratură, CNA, toate care sunt. În calitate de martor am dat zeci de explicații.

Familii Genunchi și Vasilachi, care au avut legături cu tranzacțiile de vânzare ale celor două terenuri agricole ajunse la Nedelea au avut în proprietate și terenuri pentru construcții la Poiana Domnească, cel puțin câte două, pe care le-a identificat reporterul Cutiei Negre.

-Familia Vasilachi a avut mai multe loturi în Poiana Domnească.

-Nu poate asta să fie. Asta e eronat.

-Și familia Genunchi la fel a avut mai multe loturi în această zonă.

-Și ce, credeți că eu le-am dat lor terenurile astea? s-a arătat indignat Veaceslav Nedelea.

Nedelea angajat la stat cu averi de milioane

Deși a lucrat toată viața la stat, cu excepția a câțiva ani în care a fost jurist la o companie privată, Veaceslav Nedelea a reușit să adune o avere de invidiat. Pe lângă apartamentul de lux de 131 metri pătrați din centrul Chișinăului și terenurile pentru construcții din Poiana Domnească, acesta a achiziționat pe parcursul anilor și mașini luxoase.

În 2018, Veaceslav Nedelea a cumpărat un autoturism de model „Range Rover”, din salon, cu peste 111 mii de euro, echivalentul a peste 2 milioane de lei. În 2020, a achiziționat o „Toyota Rav 4”, produsă în același an, pentru care ar fi plătit 664 de mii de lei.

În anul curent, Veaceslav Nedelea s-a cumpărat o motocicletă de marca „Harley Davidson”, care l-ar fi costat 170 de mii de lei. În 2015, Nedelea și-a luat o mașină nouă de model „Nissan Qashqai” pentru care a plătit 22 300 euro, dar ulterior a vândut-o.

Cumnatul lui Nedelea cumpără pământ lângă traseul național M1

Tranzacțiile cu terenuri din cartierul de elită Poiana Domnească nu sunt singurele în care au fost implicate rudele foștilor primari de Durlăști Nicolae Crudu și Veaceslav Nedelea. Au fost cumpărate și loturi lângă traseul național M1. Pe numele fratelui Claudiei Nedelea, Feodosii Ceban am identificat 3 terenuri pentru construcții a câte 4 ari. Toate au fost distribuite de Primăria Durlăști pe 13 mai 2005 și cumpărate ulterior de Ceban.

Alte patru terenuri, tot de 4 ari, în aceeași zonă, dar care figurează în acte drept grădini, au ajuns în proprietatea lui Ceban în 2014 și 2021 și le deține și astăzi. Un lot fusese atribuit inițial de Primăria Durlăști chiar socrilor lui Nicolae Crudu – Pavel și Maria Lupu.

Terenuri agricole ajunse la Diana Crudu

În 2008, când deja primar de Durlăști era Nicolae Crudu, socrii săi au mai primit un teren agricol de 78 de ari, transmis ulterior Diane Crudu, care l-a vândut.

Tot în 2008, Diana Crudu a ajuns proprietara altui teren agricol de aproape un hectar și a mai pus mâna pe alți 10 ari de teren situat chiar pe marginea traseului național M 1. Pământul fusese scos la vânzare de Primăria Durlăști, prin licitație, care a fost câștigată de fiica primarului.

Ulterior, terenul a fost vândut de două ori, iar astăzi se află sub interdicție și urmează a fi expropriat la cererea Administrației de Stat a Drumurilor care planifică să extindă traseul național M 1. În ziua în care a fost arestată, Diana Crudu a negat orice implicare în schema de acaparare a terenurilor de la Durlăști.

Amintim că dosarul în care fostul primar de Durlești Nicolae Crudu și alți funcționari ai Primăriei sunt acuzați de repartizarea ilegală a terenurilor se plimbă de 8 ani prin instanțele de judecată. Între timp, mai mulți figuranți din dosar, victime și martori, printre care și Nicolae Crudu au decedat. Acesta fusese condamnat în 2019 de Curtea de Apel Chișinău la 7 ani de închisoare, dar sentința a fost atacată la Curtea Supremă de Justiție. Instanța a trimis dosarul la rejudicare la Curtea de Apel și de un an se prăfuiește pe masa magistraților, fiind amânate mai multe ședințe.

Crudu promite dezvăluri incendiare

Prin intermediul avocatului său Diana Crudu ne-a comunicat că intenționează să facă dezvăluri incendiare despre demnitari de stat, procurori și judecători care au primit ilegal terenuri la Durlești și presiunile care s-au făcut în dosar.

„Atunci când ne va permite situația juridică vom organiza o conferință de presă unde vom expune pe larg toate abuzurile care s-au făcut pe marginea acestui dosar. Despre amenințările asupra martorilor cu închiderea lor la subsol. Pe acest aspect am depus o plângere la Procuratura Generală. Despre manipularea în instanțe cu declarații fără probe. Despre ofertele care au venit din partea angajaților CNA de a „pica” la pace. Despre celebra „agendă” în care erau trecute date cu privire la terenurile atribuite judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor, angajaților PCCOCS, comisarilor de oraș și de sector, deputaților și miniștrilor, consilierilor municipali și altor funcționari care în perioada 2007-2015 au beneficiat de terenuri. Voi povesti și despre includerea într-un program de protecție a martorilor și multe alte detalii”.

<https://tv8.md/2021/13/12/video-investigatie-cel-mai-scump-cartier-al-durlestiului-poiana-domneasca-zeci-de-terenuri-ajunse-la-rudele-fostilor-primari-crudu-si-nedelea/165037>

Constantin Botnari, alias „borsetka”: între „problemele” cu legea de la Chișinău și firma afiliată familiei care recrutează personal în Marea Britanie

Victor Moșneag

22.01.2022

La Chișinău, Constantin Botnari, poreclit „borsetka”, fost secretar general al Partidului Democrat, este anunțat în căutare și anchetat într-un dosar penal pentru depășirea atribuțiilor de serviciu și instigarea la falsificarea actelor

publice. În același timp, la Londra, o companie afiliată familiei acestuia recrutează personal pentru deschiderea unui local într-un cartier select din capitala Angliei. Firma a fost înregistrată în noiembrie 2019, la scurt timp după ce Constantin Botnari a plecat, fără restricții, cu toată familia din R. Moldova.

Constantin Botnari. 55 de ani. S-a născut în satul Grozești, r-nul Nisporeni, localitatea de baștină a oligarhului Vladimir Plahotniuc, în același an cu acesta. Astfel că activitatea politică a lui Constantin Botnari a fost strâns legată de cea a consăteanului său. Botnari a apărut în vizorul opiniei publice după apariția lui Plahotniuc. A fost în două rânduri deputat în Parlamentul R. Moldova pe listele Partidului Democrat din Moldova (PDM), dar nu s-a reținut mult în Legislativ. În noiembrie 2014 a devenit deputat, iar în februarie 2016 a renunțat la mandat, la jumătate de an după ce și Plahotniuc demisiona din Parlament. La fel a fost și în 2019. El a ajuns deputat în luna februarie, dar a demisionat în decembrie 2019, la aproape jumătate de an după ce plecase, în același timp cu prietenul său Plahotniuc, din R. Moldova. PDM pierduse guvernarea în iunie 2019.

Botnari: „Nu este corect și tare m-a uimit acest caz”

Sâmbătă, 15 ianuarie, [pe un canal de youtube creat în aceeași zi](#), a apărut unul dintre puținele discursuri publice rostite vreodată de politicianul Constantin Botnari. Deși a fost deputat în Parlament timp de doi ani și jumătate, Botnari nu s-a remarcat prin inițiative legislative sau discursuri publice, ci prin faptul că a fost ținta unor acuzații de intimidare a primarilor, forțându-i să treacă la PDM, dar și prin porecla sa devenită celebră, „borsetka” lui Plahotniuc, acordată de fostul premier Filat în 2015, când acestuia urma să-i fie ridicată imunitatea.

La doi ani și jumătate după ce a plecat din țară, Botnari s-a plâns că este persecutat politic de către „foștii mei oponenți politici care astăzi sunt la guvernare”. În acel video, care durează mai puțin de două minute, Botnari spune că în 2019 a emigrat cu familia în Marea Britanie, unde locuiește și muncește la o firmă privată, fără a menționa cu ce anume se ocupă. El afirmă că a aflat din presă, în luna decembrie, că este căutat prin intermediul Interpol și cercetat penal în R. Moldova și crede că tot ce i se întâmplă „nu este corect și tare m-a uimit acest caz”.

Vizibil deranjat de prezența camerei de filmat și nesigur în discurs, Botnari cere să fie formată o comisie rogatorie pentru a fi audiat în Marea Britanie, dar menționează în același timp că este deschis să colaboreze cu ancheta și că nu se ascunde.

Învinuirile oficiale aduse lui Botnari: „Și-a folosit autoritatea conferită prin poziția sa socială din acel moment”

Oficial, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS), instituție creată pe timpul guvernării conduse de Vladimir Plahotniuc, a anunțat că Botnari este învinuit de complicitate la depășirea atribuțiilor de serviciu și instigarea la falsificarea actelor publice, fapte comise în iunie 2019.

„Mai exact, la indicația cetățeanului Plahotniuc, deputatul afiliat dânsului (Constantin Botnari, n.r.) și-a folosit autoritatea conferită prin poziția sa socială din acel moment ca să obțină buletine de identitate și pașapoarte de călătorie, cu încălcarea prevederilor legale, pentru persoane din anturajul lui Vladimir Plahotniuc. Astfel, actele de identitate au fost perfectate în lipsa solicitanților, prin contrafacerea cererilor acestora, fără semnătura lor și fără prelevarea amprentelor digitale sau captarea imaginilor fotografice ale persoanelor. Mai mult decât atât, actele de identitate le-au fost eliberate învinuiților în aceeași zi. Prin faptele comise, au fost încălcate un șir de acte și proceduri obligatorii pentru toți solicitanții”, se menționa în nota PCCOCS din luna decembrie 2021, când s-a aflat, în premieră, despre dosarul penal în care este cercetat Constantin Botnari.

Filipov: „Eu cred că dl Botnari încă are multă susținere în R. Moldova, în multe instituții de stat”

Constantin Botnari a ajuns să fie cercetat penal la doi ani și jumătate după ce PDM-ul prietenului său din copilărie (Vladimir Plahotniuc) a plecat de la guvernare, deși, în perioada în care PDM gestiona guvernarea, Botnari a fost ținta unui șir de acuzații cu iz penal. Multe dintre acuzațiile aduse lui Botnari au vizat negocierile acestuia cu mai mulți primari din R. Moldova pentru trecerea acestora la PDM. Dacă negocierile eșuau, primarii se alegeau, la scurt timp, cu dosare penale.

Serghei Filipov este doar unul dintre primarii care, după negocieri eșuate purtate cu Constantin Botnari, s-a ales cu dosar penal. *„El mi-a spus că dacă eu aș trece la PDM, va câștiga, în primul rând, orașul, va primi investiții. Eu am refuzat categoric, iar el după asta mi-a zis că eu voi regreta pe viitor. Eu nu m-am gândit, dar după asta s-a început totul...”,* își amintește Serghei Filipov, fostul primar al orașului Taraclia, care a ajuns să fie cercetat penal, acuzat că ar fi ordonat tăierea a 31 de arbori din scuarul amplasat vis-à-vis de Primăria orașului Taraclia. Ulterior, Filipov a fost însă achitat de instanțele de judecată.

„Azi, mulți oameni din poliție și procuratură, pe care el i-a susținut, și nu doar moral, ei continuă să lucreze. La noi puțin ce s-a schimbat. S-a schimbat procurorul general, ministrul de Interne, dar 90% din cei care lucrau anterior, lucrează și acum și e clar

că prin orice metode ei încearcă să influențeze anumite procese. Eu cred că dl Botnari încă are multă susținere în R. Moldova, în multe instituții de stat”, consideră Serghei Filipov. „Eu cred că sunt motive pentru ca dl Botnari să fie vizat și în alte dosare penale, dar pentru asta trebuie de schimbat radical sistemul procuraturii, trebuie să vină oameni noi, care să privească altfel lucrurile”, consideră fostul primar.

PG: „La momentul oportun, societatea, inclusiv și presa, va fi informată dacă Constantin Botnari este vizat și în alte cauze penale”

Constantin Botnari a mai fost acuzat public că ar fi fost implicat sau că a gestionat multe dintre schemele ilegale în care a fost implicat Vladimir Plahotniuc, el fiind considerat „mesagerul” lui Plahotniuc, inclusiv în procesul de corupere a mai multor deputați, în perioada 2011 – 2019. În iulie 2019, Sorin Stati, fost director al Moldatsa, l-a acuzat public pe Constantin Botnari că [ar fi protejat contrabanda cu chihlimbar prin R. Moldova](#).

Nu există însă informații despre inițierea unor dosare penale după aceste acuzații. *„Ținând cont de principiul confidențialității urmăririi penale, pentru a nu admite prejudicierea unor anchete prin divulgarea lor, la momentul oportun, societatea, inclusiv și presa, va fi informată dacă Constantin Botnari este vizat și în alte cauze penale”,* ne-a transmis procurora Mariana Cherpec, purtătoarea de cuvânt a PG.

Afacerile și proprietățile oficiale ale familiei Botnari

Oficial, lui Constantin Botnari și familiei sale le-a mers bine, chiar și după ce PDM-ul lui Plahotniuc a pierdut puterea. Împreună cu familia, Botnari a plecat, în iunie 2019, în Marea Britanie, acolo unde copiii săi au studiat anterior, pe banii lui Plahotniuc. Încet, familia Botnari și-a vândut cele mai importante proprietăți de la Chișinău și a inițiat afaceri în capitala Angliei.

Pe opt octombrie 2019, Laurenția Botnari, unul dintre cei patru copii ai lui Constantin Botnari, a înregistrat la Londra firma „[Lali Lifestyle LTD](#)”, ea deținând pachetul majoritar de acțiuni. Laurenția avea, în 2019, când a fondat compania, 22 de ani. Chiar la începutul lunii ianuarie curent, firma anunță că recrutează [personal pentru a deschide o cafenea în inima cartierului de lux Mayfair din Berkeley Square, Londra](#). În octombrie 2020, Laurenția Botnari, care a studiat anterior în Marea Britanie, [a cedat cota sa parte din firmă partenerului său inițial din afacere](#), unui lituanian în vârstă de 24 de ani, Laurynas Lebedevas.

Constantin și Victoria Botnari dețin la Chișinău doar un apartament de 172 de metri pătrați, procurat încă în anul 2003. Cu doar patru luni înainte să fie anunțat

oficial dosarul penal pe numele lui Constantin Botnari, soții Botnari au înstrăinat imobilul de lux în care au locuit, începând cu anul 2015, aflat în Poiana Domnească, un cartier select, atribuit orașelului Durlești din municipiul Chișinău. Imobilul a ajuns în proprietatea lui Valeriu Măciucă, proprietarul clinicii medicale Galaxia din Chișinău. Anterior, Botnari a fost acuzat că a îngrădit, [ilegal, circa 40 de ari de pădure de lângă casa sa, fără a avea acordul firmei care deținea în arendă acel teren.](#)

Marta Bîzgan, procuroră, dosarul Constantin Botnari

„Noi, luni, pe data de 17 ianuarie, am examinat demersul privind arestul preventiv. După emiterea de către judecătorul de instrucție a unui mandat de arestare, deja persoana poate fi anunțată în căutare în scop de reținere și extradare. Până luni era vorba doar de localizarea lui Botnari de către Interpol. Acum așteptăm răspuns de la autoritățile engleze”.

Iuliana Pascal, avocata lui Constantin Botnari

„Dl Botnari nu a solicitat azil politic în Marea Britanie. El a solicitat instituirea unei comisii rogatorii pentru a fi audiat de autoritățile din R. Moldova în Marea Britanie. Este o procedură legală, mai ales în situația pandemică de acum. Dl Botnari dorește să revină în R. Moldova... Lui îi este imputată o aberație, precum că nu a semnat recipisa la momentul predării pașaportului. Dumnealui are un pașaport perfect legal, eliberat pe numele său, valabil până în 2029. În privința altor învinuiți pe dosar, au fost anulate pașapoartele, fiind constatate încălcări. În privința clientului meu, pașaportul este valabil. Cu toate acestea, ei au pornit o cauză penală pentru complicitate la abuz în serviciu, precum că dumnealui nu ar fi semnat o recipisă, dar asta nu e obligația sa să știe că, la eliberarea pașaportului, trebuie să semneze o recipisă. În învinuire se indică că el, „prin sfaturi și indicații către Răileanu Serghei”, deși în declarațiile dlui Răileanu el nu și-a recunoscut vina, precizând că nimeni nu i-a dat sfaturi și indicații. Dar cum pot fi oferite și sfaturi, și indicații? Nu cunosc despre existența altor cauze penale pe numele domnului Botnari”.

<https://www.zdg.md/stiri/stiri-justitie/constantin-botnari-alias-borsetka-intre-problemele-cu-legea-de-la-chisinau-si-firma-afiliata-familiei-care-recruteaza-personal-in-marea-britanie/>

TOȚI PROCURORII GENERALI: Averi, ocupații și (unele) secrete

Natalia Zaharescu, Daniela Calmiș, Victor Moșneag

29.01.2022

Funcția de procuror general al R. Moldova a coincis, în multe cazuri, cu obținerea, în aceeași perioadă, a unor averi de milioane de către cei care au fost aleși în fruntea Procuraturii Generale, funcție prin care erau obligați, prin lege, să lupte cu corupția. Există însă și foști procurori generali care au trait sau trăiesc modest, nivelul bunăstării foștilor șefi ai Procuraturii Generale crescând proporțional comparativ cu promisiunile de a reforma această instituție.

În cei 30 de ani de independență, R. Moldova a avut 10 procurori generali. Ziarul de Gardă vă propune o incursiune în istoria Procuraturii Generale pentru a face cunoștință cu toți cei care au condus această instituție.

În acest articol:

[Dumitru Postovan, cel mai longeviv procuror general, cu apartament de 140 de metri pătrați, primit de la stat](#)

[Valeriu Catană, al doilea procuror general: „Toți vor să se cațare în capul procuraturii, iar ai noștri șed acolo și acceptă tot”](#)

[Mircea Iuga a decedat în decembrie 2021. A locuit într-o casă modestă, de 90 de metri pătrați](#)

[Vasile Rusu, din fotoliul de deputat comunist în cel de procuror general](#)

[Valeriu Balaban, primul procuror general cercetat penal. Avere și interese](#)

[Valeriu Gurbulea – casă de lux în centrul capitalei, înregistrată pe soră](#)

[Valeriu Zubco – casă de milioane ascunsă pe perioada mandatului](#)

[Gurin și Harunjen: Afacerea comună a feciorilor celor doi foști procurori generali](#)

[Stoianoglo: Afacerea nedeclarată a soției și acuzații de conexiune cu firmele lui Veaceslav Platon](#)

În cei 30 de ani de independență ai R. Moldova, pentru funcția de procuror general al R. Moldova s-au dus bătălii, atât în Parlament, cât și în culise. În 2019, Procuratura Anticorupție a deschis și un dosar penal, după acuzațiile conform cărora, în 2009, funcția de procuror general, în care fusese instalat Valeriu Zubco, ar fi fost vândută pentru 2 milioane de euro. Dosarul penal nu a avut însă nicio finalitate.

R. Moldova [independentă a avut 10 procurori generali desemnați oficial](#) pentru mandate depline, fără a-i lua în calcul pe cei care au deținut, pentru scurte perioade, interimatul acestei funcții. De Ziua Lucrătorului Procuraturii, consemnată anual la 29 ianuarie, ZdG vă propune o incursiune în istoria Procuraturii Generale (PG) pentru a face cunoștință cu toți cei care au ocupat funcția de procuror general în cei 30 de ani de independență ai R. Moldova.

Postovan, cel mai longeviv procuror general, cu apartament de 140 de metri pătrați, primit de la stat

Primul procuror general al R. Moldova independente a fost și cel mai longeviv, singurul care și-a dus un mandat la final: **Dumitru Postovan**. Acesta a ocupat fotoliul de procuror general între anii 1990 și 1998. Din 2006 Dumitru Postovan deține licență de avocat. În ultimii ani, [Postovan a deținut funcția de președinte al Curtii de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a R. Moldova](#).

Dumitru Postovan locuiește **într-un apartament de 140 de metri pătrați din sectorul Râșcani al capitalei**, bun dobândit încă în 1996, pe când era procuror general. Locuința este amplasată într-un bloc „gubernamental” din strada Florica Niță, în care anterior au primit, gratuit, apartamente mai mulți demnitari de stat, inclusiv cel mai recent procuror general, Alexandr Stoianoglo. De-a lungul timpului, soții Postovan au deținut alte câteva apartamente în Chișinău, donate ulterior celor doi copii.

În 2018, reprezentat de fostul procuror Petru Bobu, Dumitru Postovan a acționat în judecată Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS), cerând să-i fie recalculată pensia, după ce, în 2013 și 2016, prin lege, salariile procurorilor în funcție au fost majorate substanțial. Instanța [i-a dat dreptate, CNAS-ul fiind obligat să-i recalculeze pensia](#).

În 2019, Dumitru Postovan a ajuns în atenția opiniei publice după [ce a fost desemnat de către Zinaida Greceanii, pe atunci președinta Parlamentului, în Comisia pentru selectarea procurorului general](#). După ce a participat la o ședință a grupului de lucru, Postovan s-a retras, în locul său fiind desemnat Petru Bobu, acuzat ulterior că l-ar fi favorizat pe Alexandr Stoianoglo, cel care ulterior a câștigat acel concurs.

„Anume politicienii nu au vrut niciodată ca instituția asta să fie puternică, să fie deoparte și să se facă treabă”

„În primul rând, sunt pensionar. În al doilea rând, pe lângă Camera de Comerț și Industrie a R. Moldova activează în mod autonom Curtea de Arbitraj Comercial

Internațional, deci, eu sunt președintele acestei Curți. În afară de asta, mai am activități obștești, sunt membru al organelor de conducere și unul din fondatorii Uniunii Juriștilor din Moldova, Asociația Veteranilor procuraturii, Asociația primului Parlament, pentru că eu am fost deputat în primul Parlament. Deci, sunt destul de activ. Nu mi-i urât”, afirmă primul procuror general al R. Moldova, care își amintește cum a ajuns să obțină de la stat apartamentul de 140 de metri în care locuiește. „Clădirea asta era pregătită pentru ambasadori, dar pe urmă ambasadorii unul după altul se duceau și iată așa am venit și eu în clădirea asta”.

Dumitru Postovan admite că, de-a lungul timpului, și-a ajutat copiii să aibă loc de trai. *„Eu dintâi am luat ipoteca pentru fecior, au trăit cinci ani aici cu soția și fica. După aceea fica, dar le-am luat pe noi, pe mine, pentru că erau studenți și eu le plăteam încetișor. După ce au devenit independenți, sigur că le-am dat lor, pentru ei le-am și luat. În primul rând, pe timpurile celea și salariul era comparativ mai mărișor decât la alții, și pe urmă am ieșit la pensie și am lucrat într-o firmă Kentford, unde aveam un salariu bun. Și apartamentele nu erau așa de scumpe atunci, dar era ipotecă, vă spun, încetișor, hai, hai, hai... Pe rând le-am luat”.*

Primul procuror general al R. Moldova susține că *„independența procurorului general e problemă mare”.* *„În primul rând, partidele politice trebuie să fie atente atunci când numesc procurorul general, ca el să fie al tuturor, dar cei care erau la guvernare, pentru moment, îl alegeau să fie al lor. După veneau alții și îl dau jos, pentru că „nu e al nostru”. Iată asta e toată socoteala. Dar chestiunea asta că procurorul trebuie să fie al cuiva chiar din 1990 s-a simțit lucrul acesta. Cu ajutorul procurorului partidele fac politică, asta-i marea problemă. Dacă noi am ajuns unde am ajuns, anume politicienii nu au vrut niciodată ca instituția asta să fie puternică, să fie deoparte și să se facă treabă. Dar, încetișor, am alunecat unde suntem. Funcția asta stă la intersecția intereselor politice, așa e funcția asta, iată socoteala, și asta nu e o noutate, urmăriți ce se face și în altă parte. Mie îmi pare rău că instituția asta, care trebuie statului, o ajuns așa. Dă Doamne să reușească actuala guvernare să realizeze ceea ce și-a pus în plan, ca instituția să servească societății, omului ș.a.m.d”.*

Valeriu Catană, dintr-un apartament de 70 de metri pătrați: „Toți vor să se cațäre în capul procuraturii, iar ai noștri șed acolo și acceptă tot”

După Postovan, în fruntea PG a venit **Valeriu Catană**. El a deținut fotoliul de procuror general timp de un an, între 1998 și 1999, iar politicienii din acea perioadă afirmă că ar fi fost unul dintre puținii șefi ai PG cu verticalitate, motiv pentru care a și rezistat în funcție doar un singur an.

Valeriu Catană a plecat din organele procuraturii în 2002, când ocupa funcția de procuror-șef adjunct al Direcției Urmărire Penală, obținând în același an licență de avocat. Și-a suspendat activitatea din avocatură în decembrie 2015.

Acum Valeriu Catană își trăiește anii de pensie într-un apartament cu două camere, de 70 de metri pătrați, din sectorul Râșcani al capitalei, care aparține unuia dintre fiii săi. Locuise anterior într-un apartament mai mare, de 110 metri pătrați, pe strada Pușkin. Anul trecut, [Termoelectrica l-a acționat în judecată pentru datorii](#) la consumul energiei termice acumulate în perioada noiembrie 2019 – mai 2020 în sumă de 6,2 mii de lei, el fiind obligat să le achite.

Vara, uneori, Valeriu Catană poate fi văzut într-o căsuță modestă din orașelul Cricova, mun. Chișinău, care încă de la începutul anilor 2000 aparține membrilor familiei sale.

În 2018, Valeriu Catană, la fel ca și Dumitru Postovan, a acționat în judecată CNAS, cerând să-i fie recalculată pensia, după ce, în prealabil, instituția îi refuzase acest drept. El a cerut ca pensia pentru vechime în muncă să-i fie recalculată, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef adjunct al Direcției Urmărire Penală din cadrul PG, cu recalcularea ei în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la ieșirea la pensie.

Solicitarea a fost expusă după ce, în 2013 și 2016, prin lege, salariile procurorilor au fost majorate substanțial. Catană a cerut instanței să oblige CNAS-ul ca, și pe viitor, de fiecare dată când are loc majorarea salariului procurorului în exercițiu, să-i recalculeze pensia. Iar [instanța i-a dat dreptate](#). Pensia i-a fost recalculată. Dacă în februarie 2002, când s-a pensionat, Valeriu Catană avea o pensie lunară de 1471 de lei, [prin decizia CNAS din 28 decembrie 2018, i s-a stabilit o pensie lunară de 22,3 mii de lei](#).

„Acum nu fac nimic. Mă odihnesc. Nu am niciun fel de serviciu. Mașină n-am, casă n-am”, ne zice Valeriu Catană. Fostul procuror general afirmă că urmărește actualitatea din procuratura ultimilor ani și spune că totul poate fi descris „într-un cuvânt — bardac (haos, n.r.). Bardac îi. Din ce cauză? Că toți vor să se cațăre în capul procuraturii, iar ai noștri șed acolo și acceptă tot. Nu mă mai interesează nimic. Nu sunt ca să dau note cum era și cum este. Soluții să dea cei care acum lucrează acolo”, ne-a zis fostul procuror general din perioada 1998-1999.

Mircea Iuga a decedat în decembrie 2021. A locuit într-o casă modestă, de 90 de metri pătrați

După Catană, funcția de procuror general a fost preluată de **Mircea Iuga**, cel care, înainte de a ajunge șef al PG, a fost executor judecătoresc, judecător și procuror. A ajuns procuror general direct din funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în 1999, demisionând în 2001, când a fost desemnat în funcția de judecător al Curții Constituționale, de unde a demisionat în februarie 2007.

Mircea Iuga a locuit practic toată viața într-un imobil modest din sectorul Buiucani al capitalei, de aproape 90 de metri pătrați, procurat în 2004. În 2014, la fel ca și predecesorii săi, [Iuga a acționat în judecată CNAS-ul](#), cerând să-i fie recalculată pensia. La fel ca și ceilalți procurori generali, instanța i-a dat dreptate, CNAS fiind obligat să-i recalculeze pensia lunară. Mircea Iuga a decedat în luna decembrie 2021, la vârsta de 78 de ani.

Din fotoliul de deputat comunist în cea de procuror general

A decedat, în 2018, și cel care l-a succedat pe Iuga în funcția de procuror general, **Vasile Rusu**, acesta ocupând fotoliul de șef al PG între anii 2001 și 2003. Până la numirea în fruntea PG, Rusu lucrase în calitate de avocat, apărând inclusiv interesele Partidului Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM), dar și pe cele ale liderului de atunci al partidului, Vladimir Voronin. Înainte de a ajunge procuror general, Rusu a activat, timp de două luni, în calitate de deputat, ales pe listele PCRM.

El a fost ales procuror general cu voturile comuniștilor, iar în 2003 a fost demis, [tot cu voturile deputaților comuniști, acuzat](#) cu o săptămână înainte că nu ar fi ordonat intentarea unor acțiuni penale împotriva organizatorilor unor demonstrații de protest care au avut loc atunci la Chișinău. După plecarea de la PG, Rusu a fost avocat, iar în 2014 a candidat din nou [pe listele PCRM pentru un loc în Parlament, fără a reuși să-l obțină](#).

Valeriu Balaban, primul procuror general cercetat penal. Fermă la Bardar, cumpărată de fiica de 20 de ani

După demiterea lui Rusu, cu voturile deputaților comuniști, în fotoliul de procuror general a fost urcat **Valeriu Balaban**, cel care lucrase până atunci la Serviciul de Informații și Securitate. Balaban a fost procuror general în perioada 2003 – 2007. În acest timp, președintele Vladimir Voronin i-a acordat gradul special de general-maior. Imediat după ce și-a depus demisia, Valeriu Balaban a fost numit consilier al Președintelui de atunci al R. Moldova, Vladimir Voronin.

Balaban este primul procuror general care a ajuns să figureze, oficial, într-un dosar penal. În 2017, [el a fost reținut și acuzat că ar fi achiziționat, când era procuror general](#), o clădire pentru sediul Procuraturii, la un preț de câteva ori mai mare decât cel de piață și ar fi prejudiciat astfel statul cu peste 24 de milioane de lei. Dosarul său a fost expediat în judecată în 2018, dar o sentință nu a fost pronunțată nici până acum, ședințele fiind amânate de mai multe ori.

În cadrul dosarului penal a fost aplicat sechestrul pe toată averea lui Valeriu Balaban, inclusiv pe o fermă din localitatea Bardar, raionul Ialoveni, înregistrată pe numele fiicei sale, Valeria Lebedinschi, soția fostului secretar al Comisie Electorale Centrale (CEC), Maxim Lebedinschi, fost consilier prezidențial al fostului președinte Igor Dodon.

Judecătoria Chișinău [a lăsat în vigoare sechestrul](#), contestat de Valeria Lebedinschi, după ce procurorii au constatat că, de fapt, Valeriu Balaban era beneficiarul efectiv al acestui bun. Hotărârea a fost atacată la Curtea de Apel (CA) Chișinău, [care a dat curs solicitării Valeriei Lebedinschi, fiind ridicat sechestrul în aprilie 2019](#).

Ferma și terenul pe care aceasta este amplasată au fost achiziționate de Valeria Lebedinschi în 2004, pe când ea avea 20 de ani și în perioada când tatăl său era procuror general. Complexul agroindustrial se întinde pe un teren de circa 6 hectare, pe care se află mai multe construcții, dintre care trei au suprafața de peste o mie de metri pătrați. Bunurile imobile au fost ipotecate de două ori, pentru împrumuturi bancare de 280 de mii de lei și, respectiv, de 85 de mii de euro, datorii stinse între timp.

„**Se vând porci mari**” – un scurt anunț lipit pe o anexă situată la poarta complexului lasă de înțeles care ar fi activitatea economică a acestuia. Din mica încăpere a ieșit o femeie care ne-a spus că nu putem filma, pentru că e proprietate privată.

„În hotărârea judecătii sunt toate probele că aceasta a fost o achiziție legală”

„*Eu zilnic merg la judecată și înapoi, în urma învinuirilor aberante ale actualilor procurori*”, a precizat Valeriu Balaban, solicitat de ZdG, cu referire la activitatea sa din prezent. Despre complexul agroindustrial de la Bardar și dacă este sau nu beneficiarul real al acestuia, fostul procuror s-a arătat indignat de întrebare și a făcut trimitere la hotărârea CA, cea care a ridicat sechestrul. „*În hotărârea judecătii sunt toate probele că aceasta a fost o achiziție legală și de unde au fost sursele de finanțare. Mai mult, adăugător, nu am ce vă spune nimic*”, a punctat Valeriu Balaban.

Prima instanță a stabilit că Valeria Lebedinschi nu a prezentat probe că deține suficiente resurse financiare pentru a cumpăra complexul agroindustrial, reținând și faptul că în momentul achiziției avea 20 de ani. Pe de altă parte, CA a stabilit că, în perioada 2003-2006, fiica lui Valeriu Balaban, Valeria, a studiat în Moscova, unde ar fi „obținut anumite venituri”. În aceeași perioadă, ea ar fi participat la privatizarea unui apartament, care ulterior a fost vândut. Instanța de Apel mai constata că Valeria Lebedinschi s-a comportat „de facto ca un proprietar” prin faptul că a dat în arendă mai multe spații de pe teritoriul agroindustrial, inclusiv firmei administrată de tatăl său, „Serviciul juridic european” SRL.

Averea familiei Balaban: Apartamente și terenuri

Valeria Lebedinschi și soțul său mai dețin un apartament pe strada București, cu suprafața de 126 de metri pătrați. În anul 2000, înainte de a deveni procuror general, tot pe strada București, soții Valeriu și Galina Balaban au achiziționat un imobil de 24 de metri pătrați, care se află sub sechestru din 2018, în cadrul dosarului penal în care este vizat fostul procuror general. Aici este înregistrată o companie, „Serviciul juridic european” SRL, fondatori fiind soții Balaban, fiul lor Alexandru Balaban și fiica Valeria Lebedinschi. Compania a luat în arendă până în 2038 o locație de pe teritoriul complexului de la Bardar. Soția și fiul lui Valeriu Balaban sunt avocați.

În 2017, Valeriu Balaban a mai făcut o achiziție la Bardar, un teren de șase ari pe care se află câteva construcții, situat chiar alături de complexul agroindustrial deținut oficial de fiica sa. Și tot la Bardar, în 2010, cumpără un teren agricol de patru ari. În 2016, Valeriu Balaban a achiziționat și un teren pentru construcții de șase ari la Durlești. În 2015 a cumpărat un teren extravilan pe care se află o construcție în localitatea Pojăreni, raionul Ialoveni. În satul său de baștină, Lalova, raionul Rezina, fostul procuror general a cumpărat o casă în 2016 și un teren agricol în 2014. Toate aceste bunuri se află sub sechestru.

Soții Balaban dețin un apartament de 193 de metri pătrați, situat pe str. Nicolae Sulac, cumpărat în 2011, într-un bloc construit pentru lucrătorii procuraturii. Locuința, de asemenea, se află sub sechestru, din 2018. Totuși, sursele ZdG afirmă că Valeriu Balaban locuiește într-un apartament de lux din complexul Crown Plaza, în centrul Capitalei.

Valeriu Gurbulea — casă de lux în centrul capitalei, înregistrată pe soră

După plecarea lui Balaban, la șefia PG a fost instalat **Valeriu Gurbulea**, cel care a ocupat fotoliul de procuror general în perioada 2007-2009. Gurbulea a plecat de la PG în octombrie 2009, la câteva luni după ce comuniștii au pierdut puterea.

ZdG a constatat că, în prezent, Valeriu Gurbulea locuiește într-[o casă de lux, cu două etaje, situată în sectorul centru al capitalei](#), într-un zonă privată, îngrădită de jur-împrejur. La intrare în această zonă este o poartă, accesul fiind restricționat. Oficial, imobilul nu este și nu a fost vreodată înregistrat pe numele fostului procuror general.

Casa a fost înregistrată, în iulie 2009, cu câteva luni înainte de finalul mandatului său de procuror general, care s-a încheiat în octombrie 2009, pe numele surorii sale, Zinovia Rufală, anterior – Gurbulea. Oamenii din localitatea lor de baștină, Glinjeni, raionul Fălești, ne-au confirmat că cei doi sunt frați.

Faptul că Valeriu Gurbulea locuiește în casa respectivă ne-a fost confirmat și de vecinii care trăiesc în casa de alături. În fața casei erau și urme proaspete lăsate pe zăpadă de două automobile.

O altă dovadă că Valeriu Gurbulea locuiește, de mulți ani, în casa situată în cartierul de lux din centrul Chișinăului este și o fotografie publicată în 2016 pe Facebook de către fiica fostului procuror general, Mihaela, făcută în fața casei respective, lângă care se poate vedea parcat și un BMW X5, mașina cu care poate fi văzut, zilnic, fostul procuror general.

Gurbulea: „Eu ce, trebuie să vă dau datele despre toate rudele mele?”

În 2002, pe când era secretar al Consiliului Suprem de Securitate, Valeriu Gurbulea a achiziționat un apartament pe strada Creangă din capitală, cu suprafața de 132 de metri pătrați. În 2016, apartamentul este transmis, printr-un contract de vânzare-cumpărare, fiicei sale Mihaela Gurbulea. Anul trecut, în 2021, la aceeași adresă, a fost înregistrată o firmă, „Evocative Brands” SRL, fondată de fiul acestuia, Maxim Gurbulea, și o altă persoană, Adrian Șeremet.

În 2017, Valeriu Gurbulea s-a înmatriculat, cu taxă, la ULIM, pentru a-și susține doctoratul cu tema „Sistemului național de ocrotire a normelor de Drept”. Conducătorul tezei este Andrei Smochină. Deocamdată, teza nu a fost publicată. El predă drept penal la ULIM, la cursurile de limbă rusă.

Solicitat de ZdG, Valeriu Gurbulea ne-a spus că oferă servicii de consultanță unei întreprinderi, fără să menționeze denumirea acesteia. Referitor la locuința sa, fostul procuror general a spus că nu mai este persoană publică și nu ar fi cazul să vorbească despre asta. Totodată, el s-a indignat atunci când l-am întrebat despre casa în care locuiește, înregistrată pe numele surorii sale: *„Hai să nu vorbim la capitolul respectiv, sunt niște chestiuni pur familiale, nu cred că trebuie să manifeste interes pentru cineva. Asta deja nu este de ziua Procuraturii, dar sunt niște investigații vizavi de persoana mea”*.

Valeriu Gurbulea nu a dorit să spună nici dacă Zinovia Rufală este sau nu sora lui: „Eu ce, trebuie să vă dau datele despre toate rudele mele? Astea sunt întrebări care mă privesc. La întrebările la care am considerat că pot să vă răspund, v-am răspuns”.

Valeriu Zubco — casă ascunsă în perioada mandatului. „Aici locuiește vecinul nostru, domnul Valeriu”

Gurbulea a fost succedat la șefia PG de către **Valeriu Zubco**, cel care a fost procuror general al R. Moldova între 2009-2013. În prezent, Zubco predă, la fel ca și predecesorul său, la Catedra de drept public, la ULIM, la cursurile de masterat. Locuiește, la fel ca și Gurbulea, într-o casă cu două etaje, în zona Gării de Sud, despre care [ZdG a scris încă în 2011](#) că i-ar aparține, fapt negat atunci de familia Zubco.

Potrivit [documentelor cadastrale](#), terenul pe care este ridicată casa a ajuns în proprietatea lui Valeriu Zubco în ianuarie 2010, la un an de la preluarea mandatului său de procuror general, în urma unui contract de moștenire, de la Claudia Cogan, despre care soția lui Valeriu Zubco spunea că este o rudă a acestuia.

Peste jumătate de an, în iulie 2010, terenul și construcțiile de pe el i-au fost vândute notarei Mariana Huzinschi. În această perioadă, pe teren a fost construit actualul imobil în care locuiește Valeriu Zubco. Potrivit datelor cadastrale, locuința a revenit în proprietatea soților Zubco în aprilie 2014, la un an și câteva luni după ce Valeriu Zubco era demis din fruntea PG, în urma scandalului provocat de vânzatoarea ilegală din Pădurea Domnească, în urma căreia a decedat Sorin Paciu.

Solicitat pentru un comentariu legat de tranzacțiile efectuate ca locuința să nu figureze pe numele său în timpul mandatului de procuror general, Valeriu Zubco ne-a răspuns doar: „O zi bună, sănătate!”. Câțiva dintre vecinii lui ne-au confirmat că el locuiește în casa cu două niveluri, cu balconul încă decorat cu globuri de Crăciun și cu tricolorul arborat, înconjurată de un gard înalt de piatră și cu un garaj alături.

„Aici locuiește vecinul nostru, domnul Valeriu”, ne-a spus o femeie. „E foarte bun băiat, foarte cuminte, aranjat”, ne-a povestit un alt vecin. Din spusele lui, fostul procuror conduce „un automobil mare, japonez”. Mașină din aceea mare, cu care e bine de dus la pescuit, „polnoprivodnaia” (cu tracțiune integrală 4×4)”, a precizat bărbatul.

O [investigație a ZdG](#) arăta, în 2014, că Valeriu Zubco, alături de alți procurori, a beneficiat și de un apartament la preț redus, într-un bloc construit pe strada Melestiu din capitală, construit special pentru angajații Procuraturii. Locuința cu suprafața de 119,7 metri pătrați este și acum înregistrată pe numele soților Zubco, fiind înregistrată la Cadastru în 2016 și obținută de Zubco în urma unui contract de investiții din 2011, pe când era procuror general. În prezent, Valeriu

Zubco predă la Facultatea de Drept de la ULIM, la Catedra drept public. El deține și licență de avocat, fiind șeful Baroului „ZUBCO și ASOCIAȚII”.

Gurin: Din fotoliu de procuror general în cel de judecător constituțional

După demiterea lui Zubco, în fruntea PG a ajuns **Corneliu Gurin**, cel de-al șaptelea procuror general al R. Moldova. Deși a fost numit în funcție în anul 2013, prin hotărâre de Parlament, pentru un mandat constituțional de cinci ani, la nici o lună de la numire, acesta este demis. Ulterior, după ce Curtea Constituțională (CC) a declarat neconstituțională demisia lui, Gurin a fost restabilit în funcție. La distanță de trei ani, în februarie 2016, Gurin a demisionat din funcția de procuror general.

Doi ani mai târziu, în 2018, Gurin a fost desemnat de CSM în funcția de judecător la CC. În iunie 2019, după ce PSRM și ACUM au format o majoritate parlamentară și au investit Guvernul Sandu, iar democrații refuzau să părăsească sediile instituțiilor de stat, Înalta Curte declara anticonstituțională alegerea speakerului Zinaida Greceanii și investirea Guvernului Sandu. Ulterior, după ce PDM a anunțat că se retrage de la guvernare, CC a anulat aceste hotărâri, iar la scurt timp, Gurin, împreună cu ceilalți judecători ai CC, și-au dat demisia.

În prezent, Corneliu Gurin, potrivit CV-ului său de pe rețeaua LinkedIn, activează în calitate de avocat în cadrul Biroului de Avocați „Tuhari și Partenerii”, iar în paralel este și lector la Universitatea de Studii Europene din Moldova.

Familia fostului procuror locuiește într-un apartament de 118,3 metri pătrați, amplasat pe strada Lazo din capitală. Imobilul a ajuns în proprietatea soției lui Gurin, Ala Solonaru, în 2009, prin contract de donație. În același an, tot prin donație, familia a primit un alt apartament de circa 50 de metri pătrați. Tot cu titlul de donație a obținut un alt apartament, în 2017. În cea mai recentă declarație de avere, depusă în 2019, Gurin declara că deține un autoturism Hyundai Santa Fe, fabricat în 2015, și un teren pentru construcții de aproape șase ari.

Harunjen: A demisionat „din motive de sănătate”, după ce societatea civilă i-a cerut demisia pentru că s-ar supune intereselor de partid

După demisia lui Corneliu Gurin, funcția de procuror general a fost preluată de către Eduard Harunjen. În iunie 2019, după plecarea de la guvernare a PDM-ul condus de Plahotniuc, mai multe organizații care reprezintă [societatea civilă au inițiat o petiție](#) prin care solicitau demisia lui Harunjen, pe motiv că acesta „a demonstrat în activitatea sa că nu se supune adevărului și justiției, ci intereselor de partid”. O lună mai târziu, în iulie 2019, [Harunjen a demisionat](#), invocând „motive de sănătate”, deși pe final de activitate reitera că nu va pleca benevol din funcție.

În prezent, Eduard Harunjen susține că activează „pe lângă niște companii private” și oferă consultanță juridică unor agenți economici „cu care se cunoaște de mai mult timp”: „Aduc un mic suport. Este unica sursă de venit, desigur”.

Familia fostului procuror general locuiește în Chișinău, în același imobil de milioane în care trăia și când Eduard Harunjen era procuror general, în apropiere de cartierul luxos din strada Ciocârliei. Casa a fost dată în exploatare în 2011, pe când Harunjen deținea funcția de procuror pentru misiuni speciale în cadrul PG. Harunjen a declarat de mai multe ori că a vândut apartamentul pe care l-a primit în 1995 de la stat, iar din banii câștigați la nuntă și-a construit casa.

Fostul procuror general se poate lăuda că gospodăria sa se întinde pe zece ari. Pe lângă terenul aferent casei, Harunjen deține și un alt teren de 5 ari, amplasat lângă imobilul său, pe care l-a cumpărat în vara anului 2000.

Totodată, în 2008, [fostul procuror general a procurat un apartament de 117 metri pătrați](#) la un preț redus într-un bloc destinat procurorilor, de pe strada Nicolae Sulac din capitală, vândut ulterior.

Gurin și Harunjen: Afacerea comună a feciorilor celor doi foști procurori generali. „Nu suntem prieteni de familie cu domnul Gurin”

După plecarea lui Harunjen de la șefia PG, ZdG a constat că feciorul lui Eduard Harunjen, Eduard-Daniel Harunjen, împreună cu fiul lui Corneliu Gurin, predecesorul său la șefia PG, Cristian Gurin, în primăvara anului 2021, au lansat o afacere: compania „[DC Trading International](#)”. Firma își are adresa juridică într-un apartament înscris pe numele socrilor fostului procuror general Corneliu Gurin, cumpărat de ei în 2017.

Eduard-Daniel Harunjen, mai este fondatorul și administratorul companiei „Lumin Green Technology”, înregistrată în casa tatălui său, dar și a unei companii „Danlyn Limited”, înregistrată în Londra, Marea Britanie. „Da, au importat niște aromatizatoare. Au adus câteva cutii de astea, le-au importat și se comercializează prin stațiile Peco. E o chestie foarte mică, sunt niște încercări pentru ei... Asta nu aduce venit ca să poți exista, fiindcă ei ambii fac școală acum, învață, sunt studenți și asta a fost o încercare de-a lor de a se manifesta puțin. Nu știi la ce fază e asta, pentru că eu nu m-am ocupat, nu este domeniul meu, niciodată nu m-am implicat în business, nu am făcut business și nu prea cunosc căile de dezvoltare ale unui business”, afirmă Eduard Harunjen, fiind întrebat despre firmele fiului său.

„Nu suntem prieteni de familie cu domnul Gurin, feciorii noștri se cunosc de la facultate, ei au studiat împreună, fac masterul, au fost în asociația Elsa. Fiul meu a

fost președinte. I-a legat școala, facultatea, nu altceva [...] Firma din Marea Britanie vinde tablouri online, picturi de astea pe care le pictează oamenii singuri. Sunt chestii care se fac online, eu nu cunosc domeniul acesta și o să vă spun niște lucruri care o să duc în eroare sau o să-i fac o problemă lui. [...] Nu am absolut nicio implicare. Uitați-vă ce rulaș au și o să înțelegeți. Acum tineretul vrea să încerce ceva să facă, să se manifeste, încearcă, studiază. Eu nu-l încurc și nici nu-l ajut cu nimic. Asta este o mică practică, pentru că studiile pe care le face la drept sunt legate anume cu dreptul comercial”, a mai precizat Harunjen cu referirea la companiile pe care le gestionează fiul său.

Fostul procuror a refuzat să comenteze actuala situație din cadrul PG: „*Procuratura a fost casa mea și eu nu o să vorbesc niciodată de procuratură. Eu știu problemele cu care se confruntă procuratura, le-am îndurat și eu mulți ani și de aceea eu nu vreau să mă transform în mulți aceia care și-au făcut carieră în procuratura, dar după asta au început a o critica, a o huli pe toate domeniile*”, susține fostul procuror general.

Stoianoglo, procurorul general al R. Moldova, suspendat din funcție și cercetat penal pentru cinci capete de acuzare

Alexandr Stoianoglo, ultimul procuror general numit pentru un mandat de șapte ani în noiembrie 2019, este acum suspendat din funcție după ce, [la începutul lunii octombrie 2021, după percheziții în cadrul PG](#), a fost reținut, fiind cercetat penal pentru abuz de serviciu, corupere pasivă și fals în declarații. În prezent, Stoianoglo se află sub control judiciar, în urma deciziei din 9 decembrie luată de magistrații CA Chișinău.

Familia Stoianoglo locuiește într-un apartament din sectorul Râșcani al capitalei. Imobilul care se întinde pe o suprafață de 161,3 metri pătrați a intrat în proprietatea familiei procurorului general suspendat în anul 2003. Apartamentul este înregistrat pe numele tuturor membrilor familiei Stoianoglo: soții Alexandr Stoianoglo și Țvetana Curdova și cele două fiice, Cristina și Corina Stoianoglo.

În 2015, Cristina Stoianoglo, fiica mai mare a familiei Stoianoglo, de 19 ani atunci, a cumpărat un apartament de 134,9 m.p. în același bloc, vecin cu celălalt bun imobil al familiei candidatului la funcția de procuror general. Locuința a fost achiziționată la câteva luni după plecarea lui Stoianoglo din PDM, respectiv, din Parlament.

Conform declarației de avere și interese depusă pentru anii 2013-2014, Alexandr Stoianoglo și soția sa au avut venituri oficiale de aproximativ 500 de mii de lei, în timp ce un apartament de 134,9 m.p. costa de câteva ori mai mult la prețul de piață.

Afacerea nedeclarată a soției procurorului general și acuzații de conexiune cu firmele lui Veaceslav Platon

Din 2013, familia Stoianoglo a investit și într-o încăpere nelocativă de 60 metri pătrați, amplasată într-un bloc de locuit de pe bd. Renașterii Naționale din Chișinău. Bunul imobil a intrat, oficial, în posesia familiei Stoianoglo în aprilie 2016, iar la scurt timp, la acea adresă a fost deschis, cu mare fast, un salon de frumusețe gestionat de familia Stoianoglo, Opium Beauty Salon.

În 2018, după ce firma ÎI „Curdova Țvetana” a fost închisă, la această adresă a fost înregistrat un SRL cu același nume, fondat și administrat de soția procurorului general suspendat. În declarația de avere pentru anul 2020, Alexandr Stoianoglo nu a indicat însă compania gestionată de soția sa.

În prezent, pe aceste imobile sunt aplicate sechestre. Unul dintre capetele de acuzare incriminate lui Stoianoglo se referă la faptul că [soția procurorului general suspendat ar figura în calitate de beneficiar final al unor companii controlate de Veaceslav Platon](#): Verloc Development INC SRL și Jet Business Limited.

Soția procurorului general suspendat: „Eu sunt obligată să vă răspund la aceste întrebări?”

Am surprins-o pe Țvetana Curdova în fața blocului din sectorul Râșcani în care locuiește familia Stoianoglo. Soția procurorului ne-a asigurat că acesta „este bine”. Întrebată despre motivele pentru care Stoianoglo nu a declarat firma pe care aceasta o gestionează, dar și despre informațiile cu privire la faptul că ar fi beneficiara unor companii afiliate lui Veaceslav Platon, aceasta a refuzat să comenteze. *„Eu sunt obligată să vă răspund la aceste întrebări?”*

Pe perioada suspendării lui Stoianoglo din funcția de procuror general, procuror general interimar, desemnat de către Consiliul Superior al Procurorilor (CSP), este Dumitru Robu. Candidatura sa a fost propusă de CSP și aprobată de președinta Sandu la 6 octombrie 2021. Robu a mai fost procuror general interimar în perioada iulie – noiembrie 2019. [El activează în organele procuraturii din anul 2006.](#)

<https://www.zdg.md/stiri/stiri-justitie/toti-procurorii-generalii-averi-ocupatii-si-unele-secrete/>

Șefii Moldovagaz și ANRE: milionarii afiliați politic care gestionează criza gazelor naturale

Daniela Calmîș, Victor Moșneag

04.02.2022

Vadim Ceban, președintele Consiliului de Administrație al Moldovagaz, care a refuzat să vorbească public despre salariul său oficial, a ridicat, în 2021, un salariu lunar de circa 150 de mii de lei, mai puțin decât a încasat în 2020. Ceban este ajutat în activitatea sa de o armată de consilieri. Printre ei se numără soțul președintei interimare a Partidului Democrat Monica Babuc, dar și un fost deputat transfug, actual consilier municipal.

Și la Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică s-au dat, anul trecut, salarii grase. Ștefan Creangă, cel care a ocupat fotoliul de director al Agenției până la finalul lunii noiembrie, a încasat, în 2021, un milion de lei din salariul de funcție, echivalentul a circa 92 de mii de lei lunar. Creangă și-a cumpărat în 2021, înainte de a-și da demisia, un Range Rover, pentru care a plătit 2,5 milioane de lei, echivalentul a circa 125 de mii de euro, dar și un Ford Mustang de colecție, fabricat în 1968, pentru care susține că a scos din conturi 20 de mii de USD (360 de mii de lei).

În ultimele luni, Moldovagaz și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) au fost instituțiile care, ținând cont de criza gazelor naturale, au fost în prim-planul vieții politice și sociale din R. Moldova. Moldovagaz a propus, iar ANRE a acceptat, fără rezerve, în două rânduri, majorarea pentru consumatori a tarifului la gazele naturale. Tot ANRE este instituția care stabilește, zilnic, prețul plafon la combustibili, dar și cel pentru energia electrică.

ZdG vă propune să vedeți cine sunt persoanele care iau aceste decizii, cum trăiesc, ce salarii lunare ridică și cum au ajuns să ocupe aceste funcții.

Actuala componență a ANRE, votată de PDM și PSRM

ANRE este instituția publică care implementează politica statului privind reglementarea în sectoarele energetice, asigură reglementarea și monitorizarea funcționării eficiente a pieței de energie și desfășurarea activităților în sectoarele energetice. Consiliul de Administrație al ANRE este format din cinci directori, unul dintre ei având statutul de director general.

Actuala componență a ANRE a fost numită la 7 februarie 2019, la ultima ședință a Legislativului de atunci, cu voturile deputaților Partidului Democrat și

ale transfugilor din Partidul Liberal, după ce fosta conducere a ANRE și-a dat demisia *in corpore*, în condiții neclare, în decembrie 2018.

Atunci, Ștefan Creangă, Eugen Carпов și Octavian Calmîc au fost numiți în funcția de directori ai Agenției, iar lui Veaceslav Untilă i-a revenit fotoliul de director general. Deputații din opoziție afirmau atunci că concursul pentru desemnarea directorilor Agenției a fost mimat și că aceștia au fost promovați în funcții pe criterii politice. Un an mai târziu, în funcția de director al ANRE, cu voturile deputaților socialiști și democrați, a fost avansată și Violina Șpac, pe atunci șefa departamentului juridic și protecția consumatorilor în cadrul ANRE.

Creangă – venituri salariale de un milion de lei în 2021

În perioada crizei gazelor naturale și a criticilor care s-au înmulțit în adresa instituției, primul director al ANRE care a părăsit „corabia” a fost Ștefan Creangă. El [și-a depus demisia din funcția de director al ANRE la 22 noiembrie](#) 2021. La plecarea din funcție, acesta a depus [declarația de avere și interese personale, de unde aflăm, că, în 2021](#), a încasat un salariu de un milion de lei, adică circa 92 de mii de lei lunar. Totodată, 40 de mii de lei Creangă i-a obținut din vânzarea unei arme de vânătoare și 400 de mii de lei – din vânzarea unui teren, iar alte circa 600 de mii de lei i-a încasat din darea în locațiune a unor spații comerciale.

[Anul trecut](#) Creangă și-a cumpărat un automobil de marcă Range Rover, fabricat în 2020, pentru care a scos din buzunar circa 2,5 milioane de lei. Fiind la ANRE, în 2020, Creangă și-a procurat și o mașină de colecție, un Ford Mustang, fabricat în 1968, pentru care susține că a plătit 20 de mii de USD (360 de mii de lei). Un an mai devreme, în 2019, acesta a cumpărat un vehicul motorizat de model Harley Davidson FXSB, fabricat în 2013, cu 358 de mii de lei.

Familia Creangă deține o casă în Chișinău, cumpărată în perioada în care Ștefan Creangă era deputat, dar și mai multe spații comerciale și terenuri. Creangă a fost deputat PLDM, ulterior părăsind însă partidul și afiliindu-se Partidului Democrat din Moldova (PDM) condus de Vladimir Plahotniuc, formațiune care l-a propulsat mai târziu la ANRE.

Untilă, propus de Andrian Candu în funcția de director general al ANRE

Din februarie 2019, Veaceslav Untilă este director general al ANRE, iar în 2020, în calitate de director general, a încasat un milion de lei, echivalentul a circa 84 de mii de lei lunar. Pe lângă salariu, Untilă are și o pensie lunară de circa 11 mii de lei. ZdG a scris anterior că familia Untilă locuiește într-o casă cu suprafața de 322

de metri pătrați. Imobilul a fost indicat în declarațiile sale de avere și interese abia după ce, în 2016, [ZdG](#) a scris că Untilă locuia în casa cu trei etaje, înregistrată pe numele fiicei sale. Familia Untilă deține două apartamente, două automobile și are cote-părți în câteva companii: SAR „Moldcargo” SA, IM „Novarent”, și Agenția Imobiliară „Retraco Grup” SRL.

Veaceslav Untilă a fost numit director general al ANRE, [la propunerea lui Andrian Candu](#), pe atunci președinte al Parlamentului, la scurt timp după ce a demisionat din funcția de președinte al Curții de Conturi, unde fusese numit în 2016. Untilă a ajuns la ANRE, cu voturile deputaților PDM-ului controlat pe atunci de Vladimir Plahotniuc.

Calmic, Carpov și Șpac: Doi – votați de majoritatea PDM, altul – de majoritatea PSRM

Octavian Calmic nu și-a depus, deocamdată, declarația de avere și interese personale pentru anul 2021, dar potrivit [declarației din 2020](#), Calmic a ridicat un salariu de aproximativ 937 de mii de lei din funcția de director al ANRE, echivalentul a circa 78 de mii de lei lunar. Conform declarației de avere pentru anul 2020, familia Calmic deține, în proprietate sau posesie, mai multe bunuri: două apartamente, dintre care unul de 112 metri pătrați, o vilă și două automobile, inclusiv un Porsche, fabricat în 2015 și dobândit în 2018 prin contract de posesie. Înainte de a ajunge la ANRE, Octavian Calmic a ocupat funcția de consilier al prim-ministrului Pavel Filip în domeniul economic. Acesta [a fost ministru al Economiei și Infrastructurii în Guvernul Filip](#).

Eugen Carpov a avut, [în 2020, un salariu lunar de circa 75 de mii de lei](#). Familia Carpov locuiește într-o casă de 217,4 metri pătrați, estimată la 1,6 milioane de lei, pe care directorul ANRE a cumpărat-o în 2014. Totodată, familia mai are în proprietate două apartamente, un Audi Q7, fabricat în 2013, și trei terenuri. Înainte de a ajunge la ANRE, Carpov a fost deputat pe listele PLDM, iar în 2015 a plecat din partid și a fondat, împreună cu Iurie Leancă, Partidul Popular European din Moldova. Carpov a votat în Parlament mai multe proiecte de lege împreună cu PDM-ul condus de Plahotniuc, înainte de a fi promovată de același partid la ANRE.

Violina Șpac a avut, în 2020, venituri salariale lunare de circa 70 de mii de lei din funcția de director al ANRE. Comparativ cu colegii săi, Șpac declara, în 2020, o avere modestă: un apartament de 59,8 metri pătrați și un autoturism de model Opel, fabricat în 2011 și achiziționat în 2018 cu circa 9 mii de lei. Șpac activează în cadrul ANRE din 2011, fiind șefă a departamentului juridic și protecția consumatorilor, iar în februarie 2020 a fost votată în funcția de director de către majoritatea parlamentară formată în jurul PSRM.

Eugen Carpov, unul dintre directorii ANRE, susține că numirea actualei conduceri a ANRE nu a fost una pe criterii politice și susține că politicul nu a influențat în vreun fel activitatea instituției.

„Nu consider că a fost o numire politică. Am candidat de bună voie, nesilit de nimeni, necoordonat de nimeni și am fost votat. Nu am avut nici un angajament față de nimeni și nu am în continuare. Unde vedeți dumneavoastră că ANRE a fost cumva influențat de acele decizii, sau noi în activitatea ANRE-ului? Uitați-vă că în scurt timp după intrarea noastră în funcție, practic trei ani în urmă, Plahotniuc a plecat din țară și majoritatea aia (parlamentară, n.r.) nu a mai existat. Deci noi, practic acești trei ani, suntem în afara statului capturat, cum putea să influențeze activitatea noastră?”, a declarat Carpov pentru ZdG.

Solicitați de ZdG, Veaceslav Untilă și Octavian Calmîc nu au răspuns la apelurile ZdG.

Moldovagaz – controlată de Gazprom

Moldovagaz este întreprinderea care asigură aprovizionarea R.Moldova cu gaze naturale. În formula sa juridică actuală, societatea pe acțiuni a fost fondată în anul 1999. Concernul rusesc Gazprom, furnizorul exclusivist de gaze naturale pe teritoriul R. Moldova, deține 50% din acțiuni, Agenția Proprietății Publice (APP) a R. Moldova – 35,33%, Comitetul de gestionare a patrimoniului din Transnistria – 13,44%, iar alte persoane fizice și juridice dețin, în total, 1,23% din acțiuni.

Moldovagaz este condusă de un Consiliu de Administrație, format din nouă persoane: **cinci sunt cetățeni ruși, angajați ai concernului rus Gazprom**, iar patru sunt din R. Moldova, inclusiv președintele Consiliului de Administrație.

Președintele Consiliului de Administrație al Moldovagaz: propus oficial de Guvernul Sandu, numit cu aprobarea lui Dodon și a Gazprom-ului

Vadim Ceban, președintele Consiliului de Administrație al Moldovagaz a ajuns în acest fotoliu în septembrie 2019, printr-o hotărâre a Consiliului de Observatori al Moldovagaz. Candidatura lui a fost propusă de Guvernul R. Moldova, condus pe atunci de actuala președintă Maia Sandu, prin intermediul ministrului Economiei, Vadim Brînzan, fiind agreată cu Gazprom, cu [Igor Dodon, președintele de atunci al R. Moldova](#), dar și cu reprezentanții Partidului Socialiștilor din R. Moldova (PSRM), care forma în acea perioadă o coaliție cu Blocul ACUM.

„Candidatura lui Vadim Ceban a fost propusă și convenită cu acționarul majoritar „Gazprom” de către PSRM, care pe atunci era parte din majoritatea parlamentară. Menționăm că Vadim Ceban a fost numit în funcție după ce prima candidatură,

agreată de către PRSM și „Gazprom”, a fost respinsă de conducerea Guvernului”, se precizează într-un răspuns remis în adresa ZdG de către Maia Sandu.

Vadim Ceban este economist, iar între 2005-2019 a deținut mai multe funcții de conducere în structurile de stat, precum și în companii private. Între 2008-2009 și 2010-2014, desfășurându-și activitatea în cadrul Ministerului Economiei, Ceban a fost reprezentantul statului și membru al Consiliului de Observatori al Moldovagaz, iar în 2015 a participat, în calitate de expert, la elaborarea conceptului de reformare a întreprinderilor Moldovagaz de distribuție a gazelor.

Între 2009 și 2010 a fost director general al ANRE, iar ulterior, între 2014 și 2015, a fost director general al Societății pe acțiuni „Cariera Micăuți”, companie [afiliată foștilor deputați democrați Eugeniu Nichiforciuc și Vladimir Andronachi](#). Originar din satul Cișmichioi, raionul Vulcănești, Ceban a ocupat fotoliul de prim-vicepreședinte al Comitetului Executiv în guvernul autonomiei, după ce Irina Vlah a preluat funcția de bașcan al Unității Teritoriale Autonome (UTA) Găgăuzia.

A refuzat să spună public ce salariu are, pentru că ar fi „secret comercial”

Vadim Ceban nu este obligat prin lege să depună declarații de avere și interese, așa cum fac șefii instituțiilor de stat. În octombrie 2019, la scurt timp după ce demisiona din funcția de prim-vicepreședinte al Comitetului Executiv al Găgăuziei pentru a prelua șefia Moldovagaz, Ceban [își depunea ultima sa declarație de avere și interese](#). El declara că, împreună cu soția, Luminița, dețineau două apartamente în Chișinău, unul, de 52 de metri pătrați, în sectorul Ciocana al capitalei și altul, de 147 de metri pătrați, dobândit în perioada 2009-2010, în urma unui contract de investiții.

ZdG a constatat că blocul select în care se află apartamentul președintelui Moldovagaz se află vizavi de bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt, pe strada Mitropolit Petru Movilă, acesta fiind achiziționat în perioada în care Vadim Ceban era director al ANRE. În celălalt apartament al familiei Ceban, din sectorul Ciocana, este înregistrată [compania „C&V Assistance”, la care Luminița Ceban este parteneră cu Vladimir Cebotari](#), fost ministru al Justiției și fost deputat democrat. Firma este [astăzi inactivă, arată datele publice](#).

În ultimele luni, Ceban a refuzat să spună public care este salariul pe care-l încasează din funcția de președinte al Consiliului de Administrație al Moldovagaz, precizând că remunerarea sa reprezintă „secret comercial”.

„Salariul meu este adecvat acelor funcții și atribuții pe care le exercit în cadrul SA Moldovagaz ca președinte al Consiliului de administrație. Ce ține de remunerarea

membrilor Consiliului de administrație și a membrilor Consiliului de observatori, informația este confidențială. Salariul meu este mult mai mic decât spune domnul Sturza. Luând în calcul responsabilitățile și funcțiile pe care le îndeplinesc, eu consider că merit acest salariu (...)”, a precizat Ceban, în cadrul unei conferințe de presă. Anterior, fostul premier Ion Sturza lăsa de înțeles că Vadim Ceban ar avea un salariu lunar de circa 250 de mii de lei.

„Remunerarea membrilor Consiliului de observatori al companiei Moldovagaz este stabilită printr-o decizie a Consiliului și reprezintă un anumit procent din suma anuală de cheltuieli operaționale ale companiei”, se arată într-un răspuns al Agenției Proprietății Publice, la o solicitare de informație a lui Veaceslav Negruță, care, din noiembrie 2021, este membru al Consiliului de Observatori al Moldovagaz din partea Președinției.

Salariul șefului de la Moldovagaz: 150 de mii de lei lunar în 2021, mai mic decât cel din 2020

ZdG a aflat că, în 2021, Vadim Ceban a încasat, lunar, circa 150 de mii de lei, el având venituri oficiale de circa 1,8 milioane de lei pe parcursul anului trecut. Conform acelorași informații deținute de ZdG, în 2020, salariul lunar ridicat de președintele Consiliului de Administrație al Moldovagaz a fost și mai mare, de circa 180 de mii de lei, pentru un total de 2,2 milioane de lei pe tot parcursul anului.

Faptul că Moldovagaz își remunerează extrem de generos angajații nu este însă o noutate. De exemplu, Mihail Soțchi, cel care a fost președinte al Consiliului de Observatori al Moldovagaz, după ce a fost delegat de APP, [a raportat pentru anul 2021 venituri de 1 milion de lei de la Moldovagaz](#), iar [Călin Negură, șef de direcție la Ministerul Economiei, care a făcut parte în 2020](#) din Consiliul de Observatori al Moldovagaz, a indicat în declarația de avere pentru anul 2020 că a beneficiat de indemnizații de la Moldovagaz în valoare totală de 1,1 milioane de lei.

Soțul Monicăi Babuc și un fost deputat transfug, printre consilierii șefului Moldovagaz

În octombrie 2020, într-o analiză semnată de Comitetul Central al Partidului Comuniștilor din R. Moldova (PCRM), actualii parteneri din Parlament ai PSRM, [se arăta că Vadim Ceban a ajuns în funcția de președinte al Moldovagaz pentru că ar fi „un foarte bun prieten al lui Dodon”](#), cei doi activând anterior împreună la Ministerul Economiei. Totodată, în acea analiză se preciza că președintele Moldovagaz are șase consilieri, toți primind salarii lunare de circa 30 de mii de lei, în timp ce alte patru persoane au rolul de asistenți sau consultanți ai acestuia.

ZdG a verificat acele informații și a constatat că, printre consilierii președintelui Moldovagaz se regăsește Anatolie Babuc, soțul fostei deputate democrate Monica Babuc, actuala președintă interimară a Partidului Democrat din Moldova (PDM). Informația se confirmă inclusiv în cea mai recentă declarație de avere depusă de Monica Babuc, în august 2021, după plecarea din Parlament. Babuc a indicat că, în 2021, [soțul său a primit de la Moldovagaz 313 mii de lei](#), iar în 2020 – [210 mii de lei](#).

Un alt consilier [al șefului Moldovagaz este fostul deputat transfug Victor Mândru](#), actual consilier municipal pe listele PDM. Mândru a fost anterior deputat PCR, dar în 2017 a aderat la PDM. În calitate de consultant al președintelui Moldovagaz figurează [Gheorghii Eftenii, care, în paralel, este și deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei](#).

Vadim Ceban a refuzat să discute cu ZdG despre salariul său, dar și despre „armata” sa de consilieri. *„Eu nu comentez aceste lucruri și informația este confidențială. Informație corporativă, confidențială. Atât pot comenta”*.

Cine sunt ceilalți membri ai Consiliului de Administrație al Moldovagaz

Vitalie Țurcanu, unul dintre cei trei vicepreședinți ai Consiliului de Administrație al Moldovagaz, numit în funcție în aprilie 2020, anterior a fost [secretar al Consiliului economic pe lângă Președintele R. Moldova Igor Dodon](#) și un apropiat al PSRM.

Ilie Tutunaru, un alt membru al Consiliului de Administrație al Moldovagaz, a preluat fotoliul [după ce a demisionat din funcția de director al „Chișinău-Gaz”](#), unde i-a făcut loc lui Oleg Teterea, fost deputat socialist și [unul dintre cei mai apropiați prieteni de familie ai fostului președinte Igor Dodon](#).

Ilie Tutunaru fusese director al „Chișinău-Gaz” timp de câteva luni, între anii 2019 și 2020. Anterior, [el a lucrat la Moldovagaz, fiind șeful Secției Economie](#). Al treilea membru al Consiliului de Administrație al Moldovagaz din partea R. Moldova este **Alexandru Șevciuc**, șeful direcției economico-financiare a Moldovagaz.

Din partea Gazprom, în Consiliul de Administrație al Moldovagaz fac parte cinci persoane: **Mihail Iuriev, Nicolai Vasilev, Denis Emelianov, Elena Tkaciuk și Anton Bubeonov**. Toți cinci ocupă funcții în organele de conducere ale Gazprom.

Cei nouă 9 membri ai Consiliului de Administrație al Moldovagaz au fost numiți în aprilie 2020, pe un termen de trei ani, la propunerea principalilor acționari, cu excepția lui Vadim Ceban, care a fost instalat în funcție în septembrie 2019. **Consiliul de Observatori al Moldovagaz** este format din șase membri, doar doi dintre ei fiind propuși de R. Moldova: **Veaceslav Negruță**, fost ministru al Finanțelor și actualul

consilier economic al președintei Sandu și **Constantin Borosan**, secretar de stat în cadrul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltări Regionale.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/sefii-moldovagaz-si-anre-milionarii-afiliati-politic-care-gestioneaza-criza-gazelor-naturale/>

7 milioane de lei pe an – chiria sediului ANRE. Banii ajung la un om de afaceri cercetat penal

Daniela Calmîș

11.02.2022

Doar în 2021, Agenția Națională pentru Reglementare Energetică a achitat circa 7,1 milioane de lei pentru închirierea sediului în care activează, o clădire luxoasă, cu cinci etaje, aproape de centrul Chișinăului. Lunar, Agenția plătește circa 600 de mii de lei pentru a închiria imobilul în care a ajuns la câteva zile de la emiterea actului de recepție cu privire la finalizarea lucrărilor de construcție. Banii ajung în conturile președintelui Federației de Judo din R. Moldova, figurant într-un dosar penal și acuzat anterior pentru legăturile sale cu lumea criminală.

După ce timp de aproape două decenii, în care și-a avut sediul într-o clădire din strada Columna 90, la începutul anului 2020, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) s-a mutat într-o clădire nouă, dată în exploatare cu puțin timp înainte de semnarea contractului de chirie. Perioada coincidea cu numirea noii conduceri a instituției, după ce vechea administrație demisionase *in corpore*, în condiții neclare.

7,1 milioane de lei anual pentru chiria sediului ANRE

Lunar, pentru închirierea noului sediu, ANRE achită circa 30 de mii de euro, echivalentul a 600 de mii de lei. Din totalul spațiului închiriat de 2 115 metri pătrați, 1 468 metri pătrați sunt amenajați pentru activitatea de muncă pentru angajați. **Anul trecut, 7,1 milioane de lei a plătit Agenția pentru chiria sediului în care activează 134 de persoane din cele 168 angajate în cadrul instituției. În 2020, timp de 10 luni, ANRE a achitat alte circa 5,6 milioane de lei.** Informațiile sunt confirmate printr-un răspuns oficial remis în adresa ZdG de către reprezentanții ANRE.

ANRE și-a desfășurat activitatea timp de două decenii într-o clădire din strada Columna 90, care aparținea companiei petroliere „Tirex Petrol”, dar care, ulterior, a fost cumpărată de firma „A-STAR IMMO”.

Astfel, la începutul anului 2020, ANRE s-a mutat într-un bloc nou, construit pe strada Pușkin 52/A. Potrivit actelor cadastrale consultate de ZdG, instituția a semnat contractul de locațiune la 31 decembrie 2019, la 14 zile distanță de la emiterea actului de recepție cu privire la finalizarea lucrărilor de construcție a clădirii, care datează din 17 decembrie 2019. Contractul a fost semnat pe un termen de 5 ani, până în anul 2025.

ANRE – în blocul președintelui Federației de Judo din R. Moldova, figurant într-un dosar penal

Clădirea aparține soților Aliona și Andrei Golban, care este președintele Federației de Judo din R. Moldova. În 2016, [Golban a fost reținut de organele de urmărire penală](#), fiind suspectat că, împreună cu un sportiv de performanță și un fost polițist, ar fi extorcat prin șantaj 13 milioane de ruble rusești de la un moldovean care activa în Federația Rusă. Atunci, Inspectoratul General al Poliției preciza că Andrei Golban și complicitii săi erau membri ai grupării criminale, condusă de interlopul Grigore Caramalac, alias „Bulgaru”.

Dosarul a ajuns în instanța de judecată, unde Golban a fost achitat de prima instanță, iar ulterior recunoscut vinovat de instanța de apel în săvârșirea infracțiunii de samavolnicie. Cazul a ajuns și pe masa magistraților de la Curtea Supremă de Justiție, care [au dispus transmiterea dosarului la rejudecare la Curtea de Apel](#) Chișinău. Dosarul penal nu are încă o finalitate, fiind pe rolul instanței de apel.

Solicitat de ZdG, Andrei Golban a refuzat să discute despre circumstanțele prin care ANRE a ajuns să închirieze blocul înregistrat pe numele său, la câteva zile după ce acesta a fost dat în exploatare.

Hotel revoluționar în locul fostei clădiri ANRE

Potrivit reprezentanților ANRE, necesitatea schimbării sediului a intervenit după ce „A-STAR IMMO”, compania de la care închiriau sediul anterior, a notificat instituția în luna iunie 2019 despre decizia de a rezilia contractul de locațiune.

Două luni mai târziu, în mai 2019, compania „Besix Stay” anunța despre construcția unui hotel revoluționar pe locul fostului sediu al Agenției. Inițial, clădirea din strada Columna 90 a ajuns, în 1996, din proprietatea statului în cea a companiei „Tirex Petrol”. În 2018, firma petrolieră a vândut imobilul companiei [„A-STAR IMMO”](#), care, la rândul ei, în septembrie 2019, l-a cedat holdingului belgian [„Besix Stay”](#). În prezent, clădirea se află în gestiunea firmei [„A-STAR CONSTRUCT”](#).

Cum a fost identificat noul sediu?

Într-un răspuns pentru ZdG, reprezentanții ANRE precizau că au solicitat suportul prim-ministrului R. Moldova și Ministrului Economiei și Infrastructurii pentru a identifica un nou sediu.

În scurt timp, autoritățile au găsit și au propus spre analiza ANRE trei clădiri care ar corespunde necesităților instituției. Într-un final însă, ANRE susține că nu a fost posibil ca una dintre acestea să devină sediu pentru ANRE. Reprezentanții Agenției susțin că, după ce a fost selectată una dintre cele trei oferte, s-a solicitat ca acel imobil să fie adaptat necesităților instituției. Drept răspuns, autoritățile au propus parcurgerea unei proceduri legale pentru transferarea sediului juridic al ANRE în clădirea selectată și au informat reprezentanții Agenției despre necesitatea adoptării unei hotărâri de Guvern în acest sens. ANRE a decis însă instituirea unui Grup de lucru pentru identificarea unui alt spațiu.

„După examinarea celor trei oferte s-a constatat că imobilele propuse nu corespundeau amplasării geografice, se aflau într-o stare deplorabilă și necesitau cheltuieli de reparație capitală. Totodată, având în vedere procedura laborioasă de emitere a unei hotărâri de Guvern în contextul termenului restrâns până la încetarea contractului de locațiune existent, dar și necesitatea lucrărilor de reparație capitală a spațiului propus de către APP (prin procedurile de achiziție prevăzute de lege), Agenția a fost impusă să identifice în termen proxim un spațiu necesar asigurării continuității activității instituției”, se arată în răspunsul ANRE pentru ZdG.

Astfel, după examinarea pieței imobiliare, Grupul de lucru instituit de ANRE a identificat trei clădiri care corespundeau cerințelor, ulterior fiind selectată clădirea actuală din strada A. Pușkin 52/A.

„Urmare evaluării ofertelor de proprietăți comerciale pentru locațiune a noului sediu și selectării de către grup a celei mai avantajoase oferte, încheierea contractului de locațiune a fost condiționată de executarea de către ofertantul respectiv a lucrărilor de restructurare/amenajare a spațiului din incinta bunului imobil ce urmează a fi închiriat, precum și a terenului aferent acestuia și să transmită imobilul liber de orice viciu material sau juridic . În acest sens, la finele lunii decembrie 2019 a fost încheiat un antecontract”, se arată în răspunsul Agenției.

Directorul ANRE: „O simplă coincidență”

Solicitat de ZdG, Eugen Carpov, directorul ANRE, a precizat că semnarea contractului de locațiune la 14 zile de la darea în exploatare a blocului este „o simplă coincidență”.

„Este chiar o simplă coincidență, având în vedere că clădirea s-a dat în exploatare, pe interior încă nu era amenajată, practic nu avea nici pereții despărțitori, pe spațiile etajelor, și din clădirile pe care le-am primit oferte asta ni s-a părut cea mai bună. Plus că, pe ultima sută de metri, proprietarii au și adaptat ultimele aspecte la necesitățile noastre. Asta a fost. Practic așa și avem etajele cu open space, nu sunt cabinete separate, sunt spații cu toate persoanele amplasate, fără despărțituri, deci e un sediu care, cel puțin, la momentul în care îl căutam, altul nu a existat care să fie mai bun decât acesta. Sau să fie în condiții financiare mai potrivite. Este o simplă coincidență. [...]

Totodată, Carpov a evitat să se pronunțe asupra sumei plătită de ANRE pentru chiria sediului. *„Eu nu pot să comentez suma, dacă este mare sau mică. Este o sumă care a fost atunci negociată. Înțeleg că ea corespunde nivelului prețurilor pe care le practică sediile de genul acesta. Pentru sediul precedent, aproximativ suma era la fel, poate puțin mai mică era, dar și sediul era unul vechi, facilitățile pe care le are acest sediu fiind nou”,* a precizat Carpov.

Veaceslav Untilă, directorul general al ANRE, a precizat prin intermediul serviciul de presă al instituției că *„directorii Consiliului de Administrație nu se află și nu s-au aflat în careva relații cu proprietarii imobilului închiriat”*. Totodată acesta a evitat să comenteze dacă i se pare echitabilă suma chiriei, reiterând modalitatea de selectare a clădirii și precizând că în spațiul luat în locațiune activează 134 de angajați.

Cum se formează bugetul ANRE?

Potrivit [legii cu privire la energetică](#), ANRE își formează bugetul pentru anul următor în baza plăților regulatorii, aplicate anual de Agenție de către titularii de licențe, dar și în baza altor surse prevăzute de lege. Astfel, instituția stabilește mărimea plăților regulatorii pentru anul următor la un nivel suficient, încât să acopere cheltuielile necesare pentru asigurarea activității sale în conformitate cu legea, în baza estimărilor cantităților de energie electrică, de energie termică, ale volumelor de gaze naturale necesare pentru aprovizionarea consumatorilor, ale volumului serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și în baza estimărilor volumelor de produse petroliere principale și de gaze lichefiate importate pentru anul următor, prezentate de către titularii de licențe până la data de 1 noiembrie a anului precedent.

Astfel, pentru anul 2020, conducerea ANRE a aprobat bugetul instituției cu venituri în sumă de 71,3 milioane de lei. Totodată, instituția a prevăzut cheltuieli în sumă de 105 milioane de lei, cu un deficit de 34 de milioane lei. Mărimea plăților regulatorii era de 0,20% pentru sectorul energetic, cel al gazelor naturale, cel

termic și pentru piața produselor petroliere, iar 0,15% era stabilit pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Prin urmare, veniturile calculate pentru anul 2020 au constituit 65 de milioane de lei, potrivit raportului ANRE. Totodată, cheltuielile sumare au constituit 90,8 milioane. În anul 2021, [ANRE a aprobat un buget cu venituri de 85 de milioane de lei](#) și cheltuieli în aceeași sumă. Totodată, mărirea plății regulatorii a fost majorată până la 0,30% pentru sectorul energetic, cel al gazelor naturale, cel termic și pentru piața produselor petroliere, iar pentru serviciul public de alimentare cu apă și canalizare – până la 0,20%.

Pentru anul curent, [ANRE a aprobat atât venituri cât și cheltuieli](#) în sumă de circa 97 de milioane de lei, iar mărirea plăților regulatorii a rămas neschimbată, fiind similară cu cea din 2021.

ANRE are 168 de angajați. Aproape tot bugetul instituției revine remunerării personalului

ANRE a fost creată în 1997 prin hotărâre de Guvern. Agenția este o autoritate publică centrală de reglementare, investită cu atribuții de reglementare și monitorizare a sectoarelor în domeniul energiei: gaze naturale, energie electrică, energie termică, energie regenerabilă, produse petroliere.

Dacă la începutul anului 2019, în cadrul ANRE activau 214 persoane, inclusiv personalul cu atribuții de Supraveghere de Stat, până la sfârșitul anului numărul angajaților s-a redus până la 195 de persoane. Numărul acestora a continuat să scadă. În 2020, ANRE avea 170 de angajați, iar în prezent, în cadrul Agenției activează 168 de persoane. Potrivit raportului privind executarea bugetului pentru 2020, ANRE a recurs la optimizarea numărului de angajați, cu scopul diminuării cheltuielilor. Astfel, pentru anul 2020, pentru remunerarea personalului, Agenția a cheltuit circa 75 de milioane de lei, cu trei milioane de lei mai mult decât în 2019, atunci când pentru salariile angajaților au fost cheltuite circa 72 de milioane de lei, asta deși, în perioada 2019-2020, numărul persoanelor angajate la ANRE a fost redus cu 44 de funcții.

Consiliul de Administrație al ANRE, cel care conduce instituția, este format din cinci directori, unul dintre ei având statutul de director general. Actuala componență a ANRE a fost numită la 7 februarie 2019, la ultima ședință a Legislativului de atunci, cu voturile deputaților Partidului Democrat și ale transfugilor din Partidul Liberal. ZdG a scris anterior că cei cinci directori ai ANRE primesc, anual, salarii de circa un milion de lei. De exemplu, Ștefan Creangă, cel care [și-a depus demisia din funcția de director al ANRE la 22 noiembrie](#) 2021, la plecarea din funcție, a

depus și [declarația de avere și interese personale, de unde aflăm, că, în 2021](#), a încasat un salariu de un milion de lei, adică circa 92 de mii de lei lunar.

În octombrie 2021, [Parlamentul a demarat consultări publice privind comasarea ANRE și Consiliului Concurenței](#). În continuare, urmează a fi elaborat un proiect de lege pentru modificare cadrului normativ relevant, care, de asemenea, va fi supus dezbaterilor.

Sergiu Tofilat, expert în energetică, susține că inițiativa de a comasa cele două instituții a pornit de la necesitatea de a rezolva anumite probleme: *Prima este o disfuncție, o pasare de responsabilități, între instituții. De-o pildă, pe piața de carboranți, fiecare spune că: „De asta nu răspund eu, de asta răspund ceilalți, ceilalți spun că asta nu noi, asta trebuie ANRE-ul”. Și tot așa, își pasează responsabilitatea între ei. Dacă o să fie o singură instituție, ei se vor ocupa și vor rezolva. Al doilea lucru este nivelul de remunerare la Consiliul Concurenței. Salariile sunt mici, la un salariu de 12-14 mii de lei, ce motivație are personalul cela să nu se ocupe de șmecherii? El a semnat o hârtie și și-a făcut salariu pentru cinci ani înainte. Trebuie motivați, salariul nu este competitiv, comparabil cu sectorul privat. Da, noi avem nevoie să reglementăm, adică statul trebuie să fie prezent ca arbitru pe diferite piețe, dar asta nu înseamnă că pe fiecare segment trebuie să avem instituție aparte. Suntem țară mică, nu prea ai cadre din care alege, așa că să ai directori aici, cinci dincolo, e costisitor și nu se merită. Atunci putem să ne uităm la țările vecine care sunt comparabile cu noi după populație, după economie și să vedem cu se face la dânsii. La bază s-a luat, de exemplu, Estonia”.*

Cât despre activitatea ANRE, expertul susține că sunt „și chestii bune pe care le-a făcut ANRE, sunt și chestii nu prea bune pe care le-a făcut”.

„Ei acolo au fost puși, clar, pe criterii politice și mai puțin au trebă cu reglementarea. Da, ei se adaptează, ei încearcă, dar formarea lor de bază nu ține de reglementare. Și deja am văzut că în Parlament este proiect de lege ca să fuzioneze ANRE cu Consiliul Concurenței, ca să fie posibilă modificarea managementului. ANRE-ul trebuie să fie o instituție proactivă, iar în deciziile pe care le ia să țină cont de modificările de pe piață. Da, au fost și decizii bune, iată pe 30 noiembrie, ANRE a luat o decizie de a reduce sau de nu a accepta în tarif de reevaluare făcută de Moldovagaz în 2009. Adică, au scos din tarif circa 150 de milioane de lei. Pe mecanismele de balansare, energia de echilibrare – aici sunt întrebări”.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/doc-7-milioane-de-lei-pe-an-chiria-sediului-anre-banii-ajung-la-un-om-de-afaceri-cercetat-penal/>

VLAD FILAT: Cum și-a scăpat averea de confiscare

Viața de după pușcărie a fostului premier

Julieta Savițchi

18.02.2022

Fostul prim-ministru, Vladimir Filat, și-a aranjat un trai pe picior larg după eliberarea condiționată din penitenciar. Acesta locuiește într-un imobil luxos dintr-un cartier select al Capitalei și se plimbă cu mașini scumpe, având șofer personal. Cu toate că sentința de condamnare prevedea și confiscarea averii, inclusiv a imobilelor pe care fusese aplicat sechestrul, fostul șef de guvern a reușit, prin diferite scheme, să își păstreze cea mai mare parte din bunurile sale. Au fost confiscate doar patru automobile. Mai multe probe pe care le-am obținut în procesul de documentare arată că Filat a organizat și a dirijat aceste scheme chiar în perioada în care era încarcerat.

O zi obișnuită de februarie, ora 08.45. La poarta unei case din strada Ciocârliei din Chișinău se oprește un Mitsubishi Outlander negru perlat. Șoferul coboară, deschide ușile, aerisește mașina. În timp ce așteaptă, bărbatul scutură preșurile și șterge geamurile automobilului și așa curat-lună.

La ora 09:20, se deschide poarta și din ogradă iese fostul premier Vlad Filat și urcă în automobil alături de șofer. Peste câteva minute din curte iese și avocata Cristina Bancu ce urcă pe bancheta din spate. Mașina pornește din loc și se oprește peste vreo 30 de minute în fața sediului Buiucani al Judecătorei Chișinău. Între timp, culoarea mașinii devine argintiu din cauza pigmentului cameleon.

Vlad Filat și Cristina Bancu urcă la etajul patru și așteaptă la ușa biroului judecătoarei Djeta Chistol, alături de alți justițiabili. Aproape nimeni nu îl recunoaște în bărbatul cu mască și chipiu cu cozoroc larg pe fostul premier Vlad Filat.

Fostul șef de guvern este surprins când îl luăm la întrebări. Evită să răspundă la întrebările despre averea sa. Ne spune că a fost la tratament peste hotare, de unde a revenit recent, și că se simte bine.

În scurt timp, începe ședința de judecată. E a 32-a la număr, în dosarul în care fostul președinte PLDM este învinuit de spălare de bani în proporții deosebit de mari.

Fostul premier i se incriminează că în 2013 a achitat unei firme de consultanță din SUA 12.847.902 lei pentru servicii de promovare a imaginii formațiunii în campania electorală din 2014. Se presupune că acești bani ar fi provenit din acțiuni de corupție prin care a fost devalizată Banca de Economii.

Alături de avocata Cristina Bancu, Filat mai este asistat și de avocații Viorel Berliba și Tudor Osoianu. La proces lipsește cel de-al patrulea avocat, Ion Vâzdoagă. Despre acești apărători se vorbește că sunt unii din cei mai scumpi din Capitală.

La trei ani după ce dosarul a fost pus pe rol, avocații ex-premierului au venit cu un demers în care cer să fie precizate acuzațiile. Ședința durează vreo 20 de minute, timp în care procurorul pe caz solicită să fie respins demersul apărătorilor, acuzându-i de tergiversarea examinării cauzei.

Casa în care locuiește Filat

Vlad Filat și Cristina Bancu au fost surprinși de mai multe ori la casa din strada Ciocârliei, aflată în una dintre cele mai scumpe zone rezidențiale din Chișinău.

Politicianul călătorește cu Mitsubishi Outlander, cu șofer personal. Automobilul cu pigment cameleon este de model hibrid, dotat cu motor cu arde internă cu benzină și cu autonomie electrică. Pe piața moldovenească, prețul unui automobil de acest model, fabricat în 2016, este de 19.500 de euro. Cristina Bancu a fost surprinsă la volanul unui Audi Q5 al cărui preț variază între 20.000 și 50.000 de euro, în funcție de anul în care a fost produs.

Conform datelor cadastrale, casa din strada Ciocârliei are 125,4 metri pătrați și este amplasată pe un teren cu suprafața de patru ari. La cadastru, pe adresa respectivă mai este înregistrată și o construcție subterană cu suprafața de 13,2 metri pătrați. În gospodăria înconjurată de un gard înalt de doi metri se mai găsește o construcție auxiliară, o piscină și un loc amenajat pentru parcare a automobilelor.

Casa este înregistrată pe numele soților Anatolie și Claudia Bondarevski, doi pensionari în vârstă de 80 și 73 de ani. Întâmplător sau nu, aceștia au procurat imobilul la 2 decembrie 2019, cu o zi înainte ca Vlad Filat să fie eliberat din închisoare.

Cei doi pensionari locuiesc într-un imobil de lux din strada Timiș, care le aparține. În 2017, fiica soților Bondarevski, care dispune de un imobil de lux pe strada Cireșilor, a vândut o casă de 196 de metri pătrați pe strada Lăpușnei, în apropiere de casa în care Vlad Filat a locuit cu prima sa soție, Sanda Filat.

Claudia Bondarevski ne-a declarat că i-a dat lui Filat casa să o folosească gratuit. „Nu i-am vândut casa și nici nu iau bani pentru chirie. I-am dat-o să trăiască pe degeaba, căci e bolnav și a suferit în închisoare. Este prieten cu feciorul meu și suntem și neamuri”, ne-a declarat femeia.

Precizăm că prețul unui astfel de imobil în zona respectivă pornește de la 300.000 de euro, iar chiria unei asemenea case este de 3.000 de euro lunar. Filat a declarat în cadrul unei emisiuni la PRO TV Chișinău că achită lunar pentru gazdă 1.000 de euro.

Casele din Valea Morilor, afiliate fostului premier

Pe strada Gurie Grosu din Chișinău se află o casă cu suprafața peste 180 de metri pătrați. Pe terenul de 13,9 ari se mai găsesc două construcții auxiliare și o piscină. Casa a fost dată în exploatare în 2001 și a fost înregistrată pe numele lui Vasile și Maria Filat, părinții lui Vlad Filat. În 2006, imobilul a fost înregistrat pe numele lui Vlad Filat în baza unui contract de donație.

După divorțul cu Sanda, în august 2012, Filat îi lasă acesteia casa. Divorțul celor doi a fost pronunțat fără partajarea averii deoarece cei doi nu au solicitat acest lucru.

În aprilie 2015, Sanda Filat s-a recăsătorit cu Daniel Diviricean, fostul consilier al lui Vlad Filat, și a trecut cu traiul în România. În octombrie 2015, Vlad Filat este arestat pentru corupție, iar în lista bunurilor supuse sechestrului se regăsesc și imobilele fostului premier din strada Gurie Grosu.

În 2016, Sanda Diviricean a cerut în instanță partajarea averii. Chiar dacă a fost depusă peste termen, cererea a fost admisă în martie 2017 de instanța de fond și menținută de Curtea de Apel Chișinău, fiind anulat într-un final sechestrul asupra imobilului. În baza deciziei judecătorești, imobilul este înregistrat pe numele Sandei Filat.

Locuitorii din zonă susțin că imobilul este locuit de alte persoane.

Sanda Diviricean avea în perioada respectivă viză de reședință în Chișinău într-un apartament de pe strada Armenească 41 bl.1, care, conform înregistrărilor de la Cadastru, aparține lui Dorin Damir, finul de cununie al lui Vladimir Plahotniuc.

În decembrie 2013, Vlad Filat s-a căsătorit cu jurnalista Angela Gonța. Cu un an înainte de a fi pronunțat divorțul dintre Sanda și Vlad Filat, în iunie 2011, părinții jurnalistei, doi oameni simpli din satul Bardar, raionul Ialoveni, au devenit proprietarii unei case din strada Dâmbului.

Imobilul în care locuiește ca atare Angela Gonța și fiica sa din căsătoria cu Vlad Filat a aparținut în acte din 2010 până în aprilie 2011 lui Vladimir Rusu, nepotul lui Vlad Filat și fiul nașilor de cununie al fostului premier cu jurnalista. Până să ajungă în proprietatea părinților Angelei Gonța, imobilul a fost înregistrat timp de două luni pe numele omului de afaceri Alexandr Iuzvac.

Deși în momentul căsătoriei Angela Gonța dispunea de un imobil care valorează pe piață în jur de 300.000 de euro, fostul premier nu a dorit să locuiască în această casă.

În iulie 2014, presa scria că cei doi s-au mutat într-o reședință de lux din strada Pirogov. Casa, cu suprafață de aproximativ 600 de metri pătrați, are trei niveluri și un subsol, două piscine și chiar o sală de sport. În această casă, Filat a locuit împreună cu Gonța până a fost arestat.

Presa scria în 2014 că imobilul a fost procurat de Vlad Filat de la Victor Bostan, proprietarul vinăriei Purcari, cu 1,5 milioane de euro, bani pe care fostul premier s-ar fi obligat să îi restituie în rate. Nimeni nu a dezmințit atunci informația.

Datele cadastrale arată că imobilul aparținea societății comerciale Crama Ceptura, o proprietate din România a lui Victor Bostan. Omul de afaceri Victor Bostan locuiește cu familia de 10 ani în România.

În decembrie 2017, imobilul din strada Pirogov din Chișinău a fost înregistrat pe numele soților Aliona și Victor Bostan. Potrivit documentelor cadastrale, businessmanul a procurat imobilul de la propria întreprindere, cu achitarea în rate. Casa nu este locuită. Vecinii susțin că sunt persoane angajate să aibă grijă de întreținerea godpodăriei.

Averea care urma să fie confiscată

Magistrații Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, care l-au condamnat în 2016 la nouă ani de închisoare pe Vlad Filat, au dispus și confiscarea averii fostului premier, dând astfel curs demersului procurorilor anticorupție. În lista bunurilor confiscate au fost incluse patru automobile de lux cu o valoare totală de peste 4,5 milioane de lei, dar și mai multe imobile și terenuri de circa 792 milioane de lei, printre care și casa fostului premier, dar și clădirea IPTEH din centrul Capitalei.

Lista bunurilor confiscate citită la pronunțarea sentinței:

- Volkswagen Touareg, fabricat în 2013, cu o valoare de 973.828 de lei;
- Volkswagen Touareg, fabricat în 2013, cu o valoare de 1.018.124 de lei;
- Toyota Land Cruiser 200, fabricat în 2013, cu o valoare de 1.246.266 de lei;
- Porsche Cayenne, fabricat în 2013, cu o valoare de 1.255.976 de lei.

Instanța a confiscat și bunurile care constituie contravaloarea remunerației ilicite în sumă de 791.298.222 de lei:

- Cota socială a companiei SC Kapital Invest Company SA, de 49,63% din acțiunile Ipteh SA, în valoare de peste 6,2 milioane de lei;
- Cota-parte din cadrul unei alte companii de 35,28% din acțiunile companiei Ipteh SA, în valoare de peste 4,4 milioane de lei;
- Imobilul amplasat pe strada Mitropolit Gurie Grosu 27 din municipiul Chișinău, estimat la peste 4,6 milioane de lei (casa fostului premier - n.r.);

- Cota-parte de 95,3% din compania SC Kapital Invest Company SA, estimată la circa 5,8 milioane de lei;
- Teren amplasat pe strada Ismail 33/1 din Capitală, cu valoare cadastrală de 1.597.859 de lei;
- Construcție amplasată pe strada Ismail 33/1 în valoare de aproape șase milioane de lei;
- Teren de pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 65, cu valoare cadastrală de peste 15 milioane de lei;
- Construcție amplasată pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 65, cu valoare cadastrală de peste 62 de milioane de lei;
- Construcție amplasată pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 65, cu valoare cadastrală de circa 18 milioane de lei;
- Construcție amplasată pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 65, cu valoare cadastrală de 1.175.540 de lei;
- Încăpere pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 65, cu valoare cadastrală de 337.141 de lei;
- Construcție pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 65, cu valoare cadastrală de 571.624 de lei;
- Încăpere pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt 65, cu valoare cadastrală de 316.863 de lei.

Vila de pe malul lacului Geneva

În 2012, pe când conducea Guvernul de la Chișinău, Vlad Filat a reușit să își procure și o vilă de lux la poalele munților Alpi, pe malul lacului Geneva. Costul imobilului a fost achitat prin intermediul a două firme offshore.

Din dosarul penal pe numele lui Vlad Filat:

Conform anchetelor penale efectuate de Procuratura Republicii Moldova, s-a constatat că Ion Rusu gestionează direct companiile offshore EARLSFORD FINANCE LTD (manager nominal Alin Dor Ciocoiu) și SUPERKEY GRONIT LLP, în numele și în interesul domnului Filat Vladimir. De asemenea, ca urmare a analizei cifrelor de afaceri bancare ale companiei Superkey Gronit LLP, s-a constatat că la data de 19.01.2012, compania EARLSFORD FINANCE LTD, a primit în contul bancar nr. LV 17 AIZK 0000 0103 4326 2 deschis la ABLV BANK AS, numerar în sumă de 64.905,50 EUR de la compania canadiană AMAYA GAMING GROUP INC, conturi înregistrate la HSBC BANK CANADA. În timpul examinării dosarului penal, s-a constatat că între nerezidenții EARLSFORD FINANCE LTD (Belize) și SUPERKEY GRONIT LLP (Regatul Unit) a fost încheiat un contract de

agent, prin care SUPERKEY GRONIT LLP, se angajează să identifice și să cumpere o proprietate în Europa. Prin urmare, fondurile primite în cont de EARLSFORD FINANCE LTD de la compania AMAYA GAMING GROUP INC, sunt transferate către societatea SUPERKEY GRONIT LLP, contul nr. LV17AIZK0000010343262, reprezentat de Jesse Grant Hester. Astfel, fondurile în valoare de 749 779,5 EUR încasate în contul societății SUPERKEY GRONIT LLP, sunt transferate către asociația notarială din Republica Franceză, SCP BAUD O. ET NEUVECELLE B. NOTARI ES ASSOCIES LE MAJESTIC, conturi deschise grupului financiar CAISSE DES DEPOTS ET CONSIGNATIONS, nr. contul FR6040031000010000176167K65, având ca destinație plata pentru achiziția imobilului. De asemenea, în cadrul urmăririi penale s-a constatat că imobilul identificat de asociația notarială SCP BAUD O. ET NEUVECELLE B. NOTARI ES ASSOCIES LE MAJESTIC, se află în Republica Franceză, comuna Veigy Foncenex, iar contractul de vânzare-cumpărare a fost semnat între cetățeanul Emiratelor Arabe Unite, Sheikh Nehayan Hamdan Mohd ALNEHAYAN, în calitate de vânzător și cetățeanul Republicii Moldova, Ana ROȘCA, anul 03.11.1985 (în prezent Ana BUDILIVSCHI). Astfel, există probe că fondurile transferate în conturile bancare ale SUPERKEY GRONIT LLP și transferate ulterior în scopul cumpărării proprietății fac obiectul unei remunerații ilicite primite de domnul Filat, ex-prim-ministru în Republica Moldova, dovadă este relația dintre Ana ROȘCA, anul 03.11.1985 (în prezent Ana BUDILIVSCHI) în calitate de cumpărător și tatăl ei, Victor ROȘCA, care este secretarul general al Partidului Liberal Democrat din Republica Moldova, partid care la momentul achiziției clădirii a avut funcția de prim-ministru și a avut ocazia să influențeze emiterea Hotărârii Guvernului nr. 371 din 24.05.2011, privind crearea Societății pe Acțiuni Loteria Națională a Moldovei.

Într-o ordonanță emisă în 2016 de către un tribunal din Paris privind aplicarea sechestrului pe un bun imobiliar se arată că există suspiciuni că bunul ar aparține fostului premier moldovean Vlad Filat, încarcerat în 2015 pentru acțiuni de corupție de 250 de milioane de euro. Vila estimată la un 1.337.000 de euro se află în Veigy-Foncenex, o comună situată la poalele Alpilor, în departamentul Haute-Savoie din sud-estul Franței, pe malul lacului Geneva.

În ordonanță se precizează că vila este înregistrată pe numele Anei Roșca, nepoata fostei soții a lui Vlad Filat, Sanda Filat, că proprietara este studentă și nu a avut venituri legale pentru a procura un astfel de imobil.

Fostul șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, ne-a comunicat că în perioada în care Vlad Filat se afla sub urmărire penală a fost formată o comisie rogatorie pentru stabilirea bunurilor deținute de fostul premier în afara țării. Autoritățile de la

Chișinău au înaintat un demers privind aplicarea sechestrului pe vilă, însă autoritățile franceze au refuzat pe motiv că au inițiat și ele o cauză penală și că imobilul lui Filat urmează să fie supus sechestrului în interesul statului francez.

Fiind în penitenciar, Filat a căutat modalități să își salveze proprietatea. El i-a transmis fostei soții mesaje prin intermediul avocaților în care i-a cerut să vândă de urgență imobilul. Fostul premier a reușit să-și salveze de confiscare, printr-o schemă, și această proprietate. Centrul de Investigații Jurnalistice a obținut un contract de împrumut, întocmit în septembrie 2019 între Vlad Filat și nașul său, Ion Rusu, prin care ultimul i-ar fi împrumutat 750.000 de euro pentru procurarea vilei din Franța. Contractul a fost expediat de Cristina Bancu prin poșta electronică lui Ion Rusu în seara de 1 septembrie 2019 pentru semnare. A doua zi, Cristina Bancu a plecat în penitenciar la Vlad Filat, care a semnat contractul respectiv. Ulterior, acest contract a fost prezentat drept argument procurorilor francezi că vila nu a fost procurată din bani proveniți din infracțiuni de corupție.

Vladimir Rusu, fiul lui Ion Rusu, ne-a declarat că nu știe despre faptul că tatăl său i-ar fi împrumutat lui Vlad Filat o sumă atât de mare ca să-și procure vila din Franța. „Tata nu mi-a vorbit niciodată despre asta”, ne-a declarat Vlad Rusu.

Cumnatul și nașul lui Filat, Ion Rusu, a decedat în martie 2021, la nici două săptămâni după ce a fost diagnosticat cu cancer pulmonar.

Ion Rusu, cumnatul și nașul de cununie al lui Vlad Filat, a fost reținut la 15 iulie 2015, iar la 6 noiembrie același an, după ce și-a recunoscut vina, a fost condamnat la cinci ani de închisoare în dosarul spălării de bani de la Banca de Economii (BEM).

Magistrații au recunoscut BEM drept parte vătămată și au admis cererea privind încasarea de la companiile lui Ion Rusu a mijloacelor financiare în valoare de 2.793.229 de euro în beneficiul instituției. Sentința a fost menținută de Curtea de Apel Chișinău, iar Curtea Supremă de Justiție i-a micșorat pedeapsa până la trei ani și patru luni. Ion Rusu a fost eliberat la 14 septembrie 2018, cu două luni înainte de termenul prevăzut în sentință.

IPTEH - mina de aur din centrul Chișinăului

În centrul Capitalei, la intersecția dintre bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt și strada Izmail, se află cea mai mare clădire de birouri din centrul Chișinăului. Imobilul are aproximativ 8.400 de metri pătrați destinați pentru chirie, iar valoarea oficială cadastrală a întregului imobil este de circa 80 milioane de lei. Clădirea este proprietatea societății pe acțiununi IPTEH, ai cărei fondatori sunt societatea pe acțiuni Kapital Invest Company din Iași, 49,63 la sută, societatea comercială

Worldway LTD din Gibraltar, 35,29 la sută și Ion Rusu - 11,79 la sută. Restul acțiunilor sunt deținute, în cote mici, de către un grup de acționari.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în anul 2020, SA IPTEH a obținut venituri din vânzări de peste 30,61 milioane de lei și 13,13 milioane de lei profit net.

Kapital Invest Company este succesoarea, din 2005, a SA Dosoftei, fondată și deținută de statul român. Vlad Filad a venit în SA Dosoftei în 1997, cu o cotă de 23,66%. Puțin mai târziu, Filat este ales președinte al Consiliului de administrație al Dosoftei. După o vărsare de capital, Vlad Filat a ajuns să controleze 66,32%. Peste alte două luni, Filat își mărește cota până la 90,46%.

În anul 2005, Dosoftei își schimbă numele în Kapital Invest Company. La acel moment, Filat era acționar majoritar, deținând 95,37% din acțiuni, iar soția sa, Nadejda (Sanda Filat) – 0,4765%.

Worldway LTD este o firmă offshore din Gibraltar, la fel, controlată de Vlad Filat, dar care era înregistrată pe persoane interpuse din Africa de Sud. Faptul că Filat controla Worldway LTD o demonstrează și faptul că în urma perchezițiilor din toamna anului 2015 în biroul lui Filat de la sediul PLDM a fost descoperită ștampila acestei firme, fapt confirmat și în sentința de condamnare a fostului politician.

Clădirea IPTEH, proprietate a statului, a fost vândută în 1997, în perioada când Vlad Filat era ministru de stat în Guvernul Sturza, cu 4,9 milioane de lei, un preț de două ori mai mic decât prețul de piață din perioada respectivă. S-a întâmplat în timp ce Vlad Filat ocupa funcția de ministru de stat în Guvernul Sturza. Preluarea clădirii s-a făcut printr-o schemă alambicată, prin intermediul unor firme interpuse, ca în 2001 să ajungă proprietatea Worldway LTD și Kapital Invest Company.

După ce, în 2015, Vladimir Filat a fost arestat, instanța de judecată a aplicat sechestrul și pe acțiunile deținute de fostul premier la Kapital Invest Company.

Fiind în arest, fost premier implementează scheme pentru a păstra clădirea IPTEH. Într-o scrisoare adresată nașei sale, Ala Rusu, Vlad Filat îi cere să-l convingă pe Ion Rusu să nu se opună planurilor sale.

Situația este salvată și de această dată de procesul de partajare a averii, în urma căruia Sanda Diviricean se alege cu 48,445% din acțiunile Kapital Invest Company. Rămânând cu 48,445 la sută în compania din Iași, Vlad Filat ajunge beneficiarul a cca 20 la sută din IPTEH.

În aprilie 2017, la o lună după ce Judecătoria Chișinău i-a dat câștig Sandei Diviricean în procesul de partajare a averii cu fostul soț, Kapital Invest Company a vândut mai

multe proprietăți deținute de întreprindere în România. În mai 2017, Sanda Filat și Virgil Păvăleanu, administratorul Kapital Invest Company și fin de cununie al fostului cuplu Filat, convoacă la Chișinău adunarea acționarilor IPTEH, la care se decide majorarea capitalului social cu 17.400.000 de lei. În urma acestei operațiuni sunt diminuate substanțial cotele deținute de ceilalți acționari la IPTEH.

În 2018, Vladimir Rusu, nepotul lui Filat, a venit cu o declarație publică în care a acuzat-o pe Sanda Diviricean că împreună cu cel de al doilea soț al ei l-au deposedat de avere atât pe unchiul său, cât și pe familia sa. Acesta a depus o plângere la Procuratura Anticorupție, însă nu i s-a dat curs.

Vladimir Rusu ne-a declarat că pregătește să depună o altă plângere în acest sens și speră că odată ce s-a schimbat guvernarea speră să i se dea curs. „Nu am pretenții la unchiul meu. El nu a dorit să se întâmple așa. Fosta soție și cu soțul ei Daniel, care a ajuns pe urmă consilier l-a Plahotniuc, au deposedat familia noastră de acțiunile de la IPTEH. Sunt sigur că au fost ajutați de Plahotniuc, astfel nu pot să explic toate ilegalitățile, inclusiv deciziile judecătorești. A fost o schemă gândită de altcineva, nu de Sanda. Dar ea s-a implicat”, a decarat nepotul fostului premier.

Vladimir Rusu a mai precizat că proprietar al Worldway LTD a fost tatăl său, iar acum compania a ajuns să fie controlată de soția Diviricean. „După moartea tatei noi am moștenit o datorie de peste 2.000.000 de euro, prejudiciul din dosarul Caravita, pe care trebuie să-l restituim”, a adăugat tânărul.

Vladimir Rusu, fondatorul Caravita SRL și nepotul liderului PLDM, a fost reținut în iulie 2015, cu câteva luni înainte de a fi reținut unchiul său, și plasat în arest preventiv pentru 30 de zile.

Tânărul a fost eliberat din închisoare și transferat în arest la domiciliu la 20 august 2015. Vladimir Rusu a scăpat de închisoare după ce tatăl său, Ion Rusu, și-a asumat întreaga vină. Ion Rusu, și-ar fi mărturisit implicarea în alte firme implicate în tranzacții suspecte cu banii de la BEM. Centrul Național Anticorupție spune că firma Caravita și o altă firmă, Business Estate SRL, ar fi prejudiciat Banca de Economii cu peste 52 milioane de lei, ca urmare a împrumuturilor neperformante. Presa de la Chișinău, dar și mediile internaționale, au scris în perioada respectivă că în spatele schemei de fraudare a Băncii de Economii prin compania Caravita ar sta liderul PLDM, Vlad Filat.

Fostul avocat al lui Filat, Igor Popa, ne-a declarat că relația cu clientul său a început să se deterioreze atunci când a refuzat să se implice în procesul de salvare a proprietăților care urmau să fie confiscate. „A fost o schemă gândită împreună de Filat și Daniel Diviricean, protejată de Vladimir Plahotniuc. Filat vorbea cu

Plahotniuc la telefon aproape în fiecare zi. Eu nu am vrut să particip, m-am retras și au urmat supărările care au avut consecințele pe care le știți. Pe urmă nu mi s-au plătit onorariile. Cristina Bancu care era angajată în baroul meu a primit de la Kapital Invest Company 50 de mii de euro ca să reprezinte interesele lui Filat”, ne-a declarat Igor Popa.

Amintim că Popa a rămas, în 2020, fără licență de avocat, după ce a făcut dezvăluiri despre Vlad Filat la o emisiune de la Jurnal TV.

Sanda Diviricean locuiește în Bali. Fosta soție nu ne-a răspuns la întrebările trimise în scris.

Ion Popa, avocatul de la Chișinău al Sandei Diviricean, s-a abținut să ne răspundă la întrebări pe motiv că nu a putut să obțină acordul clienței sale.

Cum comentează fostul premier

I-am trimis lui Vlad Filat mai multe mesaje electronice cu întrebările legate de această anchetă, dar nu ne-a răspuns. Am reușit să vorbim cu el vinerea trecută, în sediul Judecătoriai Chișinău. Vlad Filat ne-a confirmat în fața camerei că a văzut întrebările noastre și ne va răspunde până luni. A venit cu un mesaj miercuri dimineată, anunțându-ne că va răspunde peste o zi. Miercuri seara am primit răspuns de la fostul premier. Redăm integral mesajul primit de la Vlad Filat:

„Având în vedere insistența și modalitatea în care ați decis să faceți acest material, reiterez:

1. Casa din strada Ciocârliei, este în locațiune, locuiesc în ea în baza unui Contract de locațiune care este înregistrat la Serviciul Fiscal.
2. Sunt angajat, trăiesc din surse legale.
3. Nu am acțiuni la “IPTEH SA” sau la altă companie.
4. Nu dispun de mijloc de transport.
5. După cum am mai spus, eu nu am avut și nu am vilă la lacul Geneva. În consecință, nu am avut probleme de rezolvat.

Vreau să-mi exprim regretul că așa numita investigație conține multe lucruri neadevărate, manipulatorii, scoase din context, menite să inducă în eroare opinia publică. Îmi rezerv dreptul să demonstrez aceste lucruri în instanța de judecată”, ne-a declarat Vlad Filat.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/justitie/cum-a-fost-scapata-de-confiscare-averea-lui-vlad-filat>

ARTUR REȘETNICOV: Imperiul imobiliar înregistrat pe frate, soacră și bunică

Julieta Savițchi

28.02.2022

Fostul deputat și judecător constituțional, Artur Reșetnicov, a reușit, în perioada când deținea funcții publice, să se pricopsească cu două case de lux, care nu s-au regăsit în declarațiile de avere. Costul proprietăților depășește cu mult veniturile declarate ale familiei. Unul din imobile se află la marginea pădurii din apropierea localității Dumbrava din municipiul Chișinău și este înregistrat pe numele soacrei. O altă locuință de lux, în care familia Reșetnicov a locuit, începând cu anul 2010, se află pe strada Drumul Viilor din Chișinău. Și acest imobil a fost înregistrat pe numele soacrei în perioada cât Artur Reșetnicov s-a aflat în funcții publice. Soții Reșetnicov s-au folosit și de numele unei bunici pentru a înregistra patru apartamente reconstruite la un parter preluat printr-o schemă de la o autoritate locală.

Datele cadastrale arată că majoritatea bunurilor au ajuns în posesia familiei după anul 2014, când Artur Reșetnicov, alături de alți 13 colegi de ai săi din Parlament, a părăsit Partidul Comuniștilor care l-a făcut director SIS, iar mai apoi și deputat, pentru a adera la Partidul Democrat care l-a adus la putere pentru câțiva ani pe Vladimir Plahotniuc. Soția fostului funcționar, Ala Reșetnicov, susține că toată averea ar fi moștenit-o de la tatăl său, fostul deputat comunist Albert Dașco, decedat la începutul anului 2007.

Artur Reșetnicov și-a început cariera în calitate de funcționar public în 2001, fiind cooptat în Aparatul președintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin. La vârsta de 25 de ani, Reșetnicov era șef al Direcției generale, consilier pe probleme juridice. La 1 noiembrie 2007, Reșetnicov a fost desemnat printr-o hotărâre a Parlamentului director al Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova. Funcția a fost deținută până în anul 2009, când a căzut regimul Voronin. În 2009, ajunge deputat în Parlamentul Republicii Moldova. În perioada 28 octombrie 2011 - 6 martie 2012, a deținut funcția de vicepreședinte al Parlamentului. Din decembrie 2018 până în iulie 2019 a fost judecător la Curtea Constituțională. Artur Reșetnicov se numără printre cei 14 deputați comuniști, care în 2014 au abandonat Partidul Comuniștilor și au trecut la Partidul Democrat, consolidând regimul oligarhului Vladimir Plahotniuc. Artur Reșetnicov este cercetat penal în arest preventiv pentru îmbogățire ilicită.

Fostul deputat și judecător constituțional și alți patru foști colegi de parlament au fost reținuți săptămâna trecută, în cadrul dosarului, numit sugestiv, al transfulgilor, în care sunt cercetați penal pentru îmbogățire ilicită 13 foști parlamentari care în 2015 au migrat de la fracțiunea Partidului Comuniștilor din Parlament la cea a Partidului Democrat, la solicitarea lui Vladimir Plahotniuc. Vladimir Vitiuc, Anatolie Zagorodnii, Artur Reșetnicov și Sergiu Sirbu au fost arestați pentru 30 de zile, iar Violeta Ivanov – pentru 20 de zile. Toți sunt cercetați pentru îmbogățire ilicită, iar cazurile sunt investigate în conexiune cu anchetele penale efectuate pe faptul coruperii unor parlamentari pentru părăsirea fracțiunii din care făceau parte.

Palatul de lângă Dumbrava

La poalele pădurii de lângă satul Dumbrava, comuna Trușeni, departe de ochii lumii, se înalță două case identice, a câte trei nivele. Ambele imobile sunt înconjurată de un zid masiv din piatră, cu o înălțime de cel puțin trei metri.

Aproape la fiecare colț sunt instalate camere de supraveghere. Ambele case au pe lângă ele construcții accesorii și reprezintă gospodării separate. Una din gospodării este a omului de afaceri Igor Tarasiuc, iar alta, a familiei Reșetnicov.

Gospodăria fostului director de la SIS este înregistrată pe Ludmila Dațco, mama Alei Reșetnicov, o pensionară în vârstă de 63 de ani. În timp ce jurnaliștii filmează cu drona, de după zid apare chipul unei femei care ne amenință să nu filmăm. Cei care o cunosc susțin că aceasta este Ludmila Dațco.

În curtea casei este amenajat un teren de sport cu aparate de fitness. În fața casei se găsește o căsuță jucărie pentru copii. Gospodăria are amenajată și o grădină ca la carte, cu irigare prin picurare.

Seara, în casă se aprinde lumina, semn că este locuită. Familia fostului deputat s-ar fi mutat în acest imobil încă în 2020.

Gospodăria familiei Reșetnicov se întinde pe un teren de 0.3355 ha, iar terenul ocupat de Tarasiuc este puțin mai mare. Cele două terenuri au aparținut până la începutul anului 2009 omului de afaceri Iurie Borș care le-a vândut lui Tarasiuc și familiei Reșetnicov în perioada când Artur Reșetnicov era director la SIS. Terenul a fost înregistrat pe numele lui Tarasiuc și Dațco. La 30 iulie 2015, Tarasiuc și Dațco au semnat un acord de încetare a proprietății comune pe cote părți în baza căruia terenul a fost delimitat și formate două bunuri cadastrale noi.

Sursele noastre susțin că responsabilul de construcția celor două case a fost Igor Tarasiuc, iar familia Reșetnicov ar fi contribuit financiar.

Igor Tarasiuc este singurul fondator și administratorul SRL Geamprest grup, o întreprindere fondată în 2007, specializată în instalarea termopanelor. Până în iunie 2018, Igor Tarasiuc a avut-o ca parteneră de afaceri, cu o cotă de 50 la sută, pe Ludmila Dațco, după care soacra lui Reșetnicov a fost exclusă din lista fondatorilor.

Datele cadastrale indică că Igor Tarasiuc a dat casa în exploatare în 2018, înregistrată la cadastru cu suprafața de 243 de metri pătrați. Cât privește casa și acareturile din gospodăria familiei Reșetnicov nu sunt date oficial în exploatare.

Igor Tarasiuc nu a dorit să facă declarații. Contactat la numărul de telefon pe care l-am obținut din mai multe surse, acesta a zis că nu este el Tarasiuc după ce i-am adresat întrebarea. Persoane din anturajul businessmanului ne-au comunicat că Igor Tarasiuc a fost mai mulți ani prieten al familiei Reșetnicov, iar relația dintre ei s-a fi deteriorat anume din cauza acestor imobile.

Întrebată despre casa de lângă Dumbrava, Ala Reșetnicov ne-a declarat că a fost construită de mama sa care a fost o importantă femeie de afaceri, dar a renunțat la business din cauza vârstei.

Întrebată cu puțin timp înainte dacă mama sa continuă să locuiască în apartamentul de pe strada Drumul Viilor, unde a trăit și Albert Dațco, Ala Reșetnicov ne-a declarat: „Mama locuiește cu noi. Am decis s-o luăm după declanșarea pandemiei. Are o vârstă și vrem să o protejăm. Și noi avem copii mici”.

Întrebată din ce cauză s-au deteriorat relațiile cu Tarasiuc, Ala Reșetnicov ne-a răspuns: „Nu știu. A fost partenerul mamei”.

Casa de la Drumul Viilor

Casa familiei Reșetnicov de pe strada Drumul Viilor dintr-un cartier select al Capitalei are 212.7 metri pătrați și este amplasată pe un teren cu suprafața de 0.078 ha. În ograda înconjurată de un gard înalt se mai regăsesc o construcție accesorie și o piscină.

Terenul de pe strada Drumul Viilor, pe care se afla o casă veche, a fost procurat la 26 septembrie 2007, pe când Reșetnicov era încă consilierul președintelui Voronin, cu o lună înainte de a fi numit director la SIS. Terenul a fost înregistrat pe Ludmila Dațco. Peste doi ani, la 31 decembrie 2009, noua casă a fost dată în exploatare.

La 9 octombrie 2019, la aproape trei luni după ce Artur Reșetnicov a demisionat din funcția de judecător constituțional după retragerea PDM de la guvernare, Ludmila Dațco a semnat un contract de donație, în baza căruia terenul și casa de pe strada Drumul Viilor au fost înregistrate pe Artur și Ala Reșetnicov și cei doi gemeni ai lor, care atunci aveau puțin peste un an.

Cuplul Reșetnicov s-a mutat cu traiul în casa de pe Drumul Viilor la puțin timp după ce a fost dată în exploatare.

În noiembrie 2010, Artur Reșetnicov a fost internat în spital după ce a fost răpit și bătut de persoane necunoscute. Deputatul a declarat la poliție că după ce a fost snopit în băți, cei care l-au răpit l-au dus cu mașina și l-au aruncat la poarta casei sale de pe strada Drumul Viilor. Reșetnicov susținea atunci că răpitorii i-ar fi cerut să le dea informații compromițătoare despre Vladimir Voronin. Ulterior, foștii colegi de partid ai lui Reșetnicov au declarat că a fost „o răfuială de business”.

Acum casa este pustie, obloanele sunt trase, iar seara nu se văd lumini în geamuri.

Ala Reșetnicov ne-a declarat că imobilul a fost construit de părinți. „Această casă au construit-o părinții mei timp îndelungat. Tata avea posibilități, era om văzut. Eu sunt singura moștenitoare. Mai am un frate, dar acela are a lui”, a declarat soția fostului deputat.

Amintim că Albert Dațco a decedat cu 9 luni înainte să fie procurat terenul.

„Justiție televizată”

Reșetnicov consideră că în cazul său, de reținere în dosarul penal pentru îmbogățire ilicită, s-ar face „justiție televizată”, iar arestul reprezintă „o pedeapsă pentru hotărârile votate în calitate de judecător al Curții Constituționale”. Și tot din această cauză asupra sa s-ar face presiuni și în izolatorul de detenție preventivă unde este plasat acum, a declarat el la ultima ședință de judecată la care a fost adus: „După ce am transmis declarațiile respective din închisoare, avocatul a fost înlăturat și asupra mea, cât și a familiei mele, s-au făcut presiuni psihologice. M-au lipsit de apărător, m-au lipsit de asistență medicală, cu scopul ca eu azi să nu am puteri. Abia astăzi dimineață, cu greu am reușit să contractez noi avocați, noi apărători”.

Artur Reșetnicov era judecător constituțional în iunie 2019, când Înalta Curte a luat mai multe decizii controversate și contradictorii, între care cea prin care a calificat drept nelegitimă decizia Parlamentului la formarea noului guvern, după ce se constituise alianța parlamentară dintre blocul ACUM și Partidul Socialiștilor. Ulterior judecătorii constituționali și-au revizuit hotărârile din 7-9 iunie 2019, după care au demisionat in-corpore.

„Legea prevede că în privința judecătorilor constituționali, inclusiv a celor în demisie, urmărirea penală poate fi începută numai cu avizul prealabil al plenului Curții Constituționale”, a invocat Artur Reșetnicov. Faptul că nu există avizul Curții Constituționale „constituie o încălcare gravă a Constituției Republicii Moldova”, scrie el în scrisoarea trimisă din izolatoare.

Curtea Constituțională, al cărei membru Reșetnicov a fost în perioada 2018-2019, a evitat să comenteze acest caz, dar ne-a oferit mai multe prevederi din legislație cu privire la imunitatea judecătorilor constituționali.

Bunăoară, o hotărâre relevantă a Curții Constituționale din 26 martie 2020 subliniază că judecătorii constituționali rămân răspunzători pentru orice infracțiune comisă în afara procesului de luare a deciziei. Aceștia pot fi trași la răspundere pentru luare de mită, materială sau politică, în vederea soluționării unui caz într-un anumit mod. Totuși, în asemenea situații, judecătorii constituționali ar putea fi pedepsiți doar pentru infracțiunea concretă de luare de mită.

O recomandare a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei cu privire la judecători menționează că „atunci când nu exercită funcțiile judiciare, magistrații sunt responsabili civil, penal sau administrativ, ca și orice alt cetățean”. Totuși imunitatea funcțională continuă să se aplice și după încheierea mandatului judecătorilor constituționali, doar că aceasta ține exclusiv de deciziile luate, se arată într-un alt document - o opinie a Comisiei de la Veneția, din 2019, în care se precizează că asta nu exclude urmărirea penală în cazurile care nu au legătură cu procesul de judecare, pentru că „infracțiunile pot fi comise de oricine, inclusiv de judecători ai Curții Constituționale”.

Casa de la Schinoasa

La poarta unei case de lux din Dealul Schinoasei se află de mai mulți ani o gheretă pentru pază, care acum stă pustie. Aceasta amintește că aici a trăit Artur Reșetnicov în perioada când era director la SIS. Casa are trei nivele, iar datele cadastrale arată că are suprafața de puțin peste 105 metri pătrați, deși pare mult mai încăpătoare. Având această suprafață indicată la cadastru, de până la 120 de metri pătrați, proprietarii sunt scutiți de achitarea impozitului pentru lux.

Soții Reșetnicov au cumpărat imobilul în iunie 2003, la aproape doi ani după ce capul familiei a fost numit consilier prezidențial.

Din 22 iunie 2016, casa este înregistrată pe numele altor proprietari, în baza unui contract de vânzare cumpărare. Totuși, numele lui Artur Reșetnicov figurează în continuare în documentele cadastrale din cauza unei datorii de 700.000 de lei pe care cumpărătorii imobilului s-au obligat să o achite în rate. Artur Reșetnicov a declarat că imobilul respectiv a fost vândut cu 720.000 de lei, bani care urmau a fi achitați în rate până în iunie 2021.

Ala Reșetnicov ne-a declarat că noii proprietari au achitat datoria, iar faptul că numele soțului mai figurează în înregistrarea cadastrală se explică prin faptul că nu a avut timp să anuleze interdicția.

Casa de la Schinoasa a fost singura din cele trei case ale familiei Reșetnicov pe care capul familiei a declarat-o în calitate de funcționar public.

Schema cu imobilul invalizilor și implicarea bunicii

Socrul lui Artur Reșetnicov, Albert Dațco, a fost președinte al Asociației Organizațiilor de Reabilitare a Invalizilor prin Sport AORIS. În anul 1998, Asociația AORIS a luat în locațiune de la Primăria Chișinău o încăpere de peste 276 de metri pătrați pentru necesitățile Asociației, la un parter dintr-un bloc de pe strada Valea Dicescu nr.45.

Locuitorii își amintesc că acolo era un centru cu тренажоаре pentru reabilitarea invalizilor.

În 2014, încăperea a fost trecută în proprietatea Galinei Carpenco, mama Ludmillei Dațco și bunica Alei Reșetnicov. Atât Galina Carpenco, cât și fiica sa, au viză de reședință într-un apartament de pe strada Drumul Viilor, în care a locuit și Albert Dațco până la sfârșitul vieții.

Parterul de la Valea Dicescu care a aparținut Asociației AORIS a fost reconstruit în patru apartamente, înregistrate în continuare pe numele bunicii. Unul din aceste apartamente, cu suprafața de 67,8 metru pătrați, a fost vândut, în aprilie 2018. În aceeași perioadă, un alt apartament, cu suprafața de 83,8 metri pătrați, a ajuns în proprietatea lui Igor Reșetnicov, fratele mai mic al lui Artur Reșetnicov.

Alte două apartamente rămân în proprietatea Galinei Carpenco.

Întrebată despre „afacerea” de la Valea Dicescu, Ala Reșetnicov ne-a spus că a fost moștenită de la regretatul ei tată.

Celelalte imobile ale familiei

În afară de imobilele enumerate mai sus, familia Reșetnicov mai dispune de alte imobile mai mici, pe care le dă în chirie.

În 2009, Artur Reșetnicov a ajuns proprietarul unui apartament cu suprafața de 101 metri pătrați, pe strada Grenoble din Chișinău. Imobilul în care fostul deputat nu a locuit niciodată, a fost dobândit în urma unui contract de investiții, evaluat la 603.805 mii lei.

În 2013, soții Reșetnicov au devenit proprietari a două imobile cu suprafață nelocativă pe strada București 90, cu suprafața de 70,9 și 34,6 metru pătrați, care au costat bugetul familiei 2.282.737 de lei.

În una din încăperi se află biroul notarial al Alei Reșetnicov. Notara a perfectat un contract de locațiune cu ea însăși, astfel familia încasează anual 233.970 de lei din venitul biroului notarial. Cealaltă încăpere este dată în chirie, cu 78.624 lei anual, firmei Cansur Com SRL. Întreprinderea, cu afaceri în turism și domeniul imobiliar, a avut-o până în 2016 în calitate de co-fondator pe Ala Reșetnicov.

Pasiunea pentru bolizi

În 2012, Artur Reșetnicov nu raporta niciun automobil. În Declarația de avere pentru 2013, deputatul Reșetnicov declara un Land Rover Freelander, fabricat în 2010, în valoare de 553.548 de lei, pe care îl deținea în comodat din... 2010. În 2015, Reșetnicov renunță la acest automobil și îl schimbă pe unul mai scump, un Land Rover Discovery Sport, fabricat în același an, care costa 982.425 de lei.

În 2017, familia Reletnicov mai achiziționează un automobil, un Ford Fiesta nou-nouț, pentru care achită 266.256 lei.

În 2018, Artur Reșetnicov schimbă din nou mașina, optând tot pentru un bolid de model Land Rover, doar că de această dată pentru un Range Rover Sport în valoare de 1.558.905 de lei.

Ala Reșetnicov susține că soțul ei procura mașinile în rate, iar după o perioadă le restituia înapoi vânzătorului și, adăugând bani, își lua o mașină mai nouă.

De ce nu au fost declarate casele de la Dumbrova și de pe Drumul Viilor

În perioada anilor 2012-2019, familia Reșetnicov a avut venituri oficiale de 12,9 milioane de lei. În calcul au fost incluse și cele 720.000 de lei care urmau să fie achitate în rate pentru casa de la Schinoasa. Grosul bugetului familiei a fost asigurat oficial de către Ala Reșetnicov, care a raportat venituri din activitatea notarială, în jur de un milion de lei pe an.

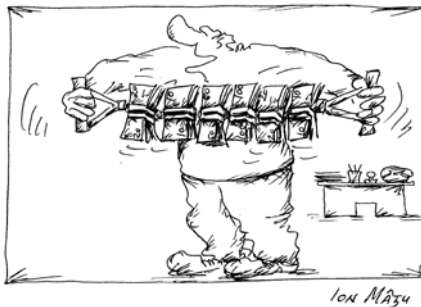
Din acești bani, familia a trebuit să achite două contracte de investiții, în sumă de 2.282.737 de lei pentru spațiile comerciale, iar alte aproximativ două milioane de lei l-ar fi costat pe fostul deputat capriciul pentru bolizi noi. Altele 266.256 de lei au fost cheltuite pentru automobilul de model Ford.

Cuplul Reșetnicov a mai suportat niște cheltuieli și în vara anului 2020 pentru a-l ajuta pe fiul lor mai mare, Nichita, care abia împlinise 20 de ani, să-și deschidă propria afacere.

Acum tânărul este proprietarul și administratorul localului MOON-bar de la etajul 3 al complexului comercial Sun Sity din Chișinău. Localul este unul luxos, cu băuturi fine și bucate pentru gurmanzi.

Nichita Reșetnicov, fiul de 21 de ani al fostului deputat și director SIS, Artur Reșetnicov, urmează să apară în timpul apropiat pe banca acuzaților. Tânărul care pledează nevinovat este învinuit că și-a șantajat fosta prietenă cu imagini video înregistrate în momente intime.

Prețul unei case de lux de pe strada Drumul Viilor pornește de la 400.000 de euro, adică de la 8.000.000 de lei în sus. Judecând după dimensiunile terenului și a imobilului, prețul gospodăriei de lângă Dumbrava ar putea să o depășească cu vre-o 100.000 de mii de euro (cca 2.000.000 lei) pe cea de pe Drumul Viilor. Astfel, banii declarați oficial de familia Reșetnicov în perioada 2012-

2019 nu sunt suficienți să acopere costul celor două imobile, chiar dacă familia nu ar fi cheltuit niciun bănuț pentru întreținere.

Cum comentează soții Reșeniconv

Artur Reșetnicov se află în arest preventiv, fiind învinuit de îmbogățire ilicită. Fostul deputat susține că este un dosar politic și că a demonstrat că familia sa a avut venituri suficiente ca să-și acopere cheltuielile.

O poziție similară are și Ala Reșetnicov. Notara a declarat că a moștenit averea de la părinți: „Eu provin dintr-o familie înstărită, sunt singura moștenitoare. Tata a fost invalid și deputat. Mai am un frate, dar el e cu altceva”.

Întrebată care ar fi acel motiv politic pentru care soțul său s-a ales cu dosar penal și a ajuns în arest preventiv, Ala Reșetnicov a declarat că actuala guvernare l-a folosit ca să-i sperie pe alții să nu părăsească formațiunea politică PAS. „Am auzit că sunt disensiuni în partid și că unii vor să plece. Așa că au avut nevoie de un dosar politic ca să demonstreze ce li se poate întâmpla celor care părăsesc partidul”, a precizat notara.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/artur-resetnicov-imobile-inregistrate-pe-frate-soacra-si-bunica>

Dosarele de îmbogățire ilicită: Două condamnări, zero confiscări și zeci de bugetari milionari în libertate, anchetați în baza unei legi cu multe semne de întrebare

Natalia Zaharescu

28.02.2022

Îmbogățirea ilicită este incriminată în R. Moldova deja de opt ani, dar până în prezent au fost pronunțate doar două sentințe de condamnare, din 50 de cauze penale inițiate în total de Centrul Național Anticorupție și Procuratura Anticorupție. Doar o sentință este cu executare, iar cealaltă – cu amendă. Ultima a fost posibilă numai pentru că inculpatul și-a recunoscut vina, iar la 7 ani de închisoare cu executare a fost condamnat judecătorul Oleg Melniciuc, sentința fiind pronunțată în septembrie 2021. Acesta, însă, își exercită în continuare meseria. Procurorii anticorupție s-au activizat în ultimele luni ale anului 2021, inițiind un număr record de cauze penale pe faptul îmbogățirii ilicite. Experții, însă, atrag atenția asupra lacunelor din lege și a lipsei de practici, care fac imprezvizibilă finalitatea acestor dosare.

Judecătorul **Oleg Melniciuc** de la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, este prima și deocamdată singura persoană condamnată la închisoare pentru îmbogățire ilicită în R. Moldova. Dosarul a fost inițiat în vara anului 2017 la solicitarea procurorului general de atunci, Eduard Harunjen. Cauza urma să fie examinată la Judecătoria Chișinău, acolo unde era și continuă să fie angajat magistratul, dar a fost strămutată, în decembrie 2019, la Judecătoria Anenii Noi.

Instanța l-a condamnat la 7 ani de închisoare în penitenciar de tip închis, prin [sentința pronunțată la 3 septembrie 2021](#), de către judecătoarea Aurelia Pleșca. Totodată, s-a dispus confiscarea a circa 1,2 milioane de lei, dintre care 640 de mii de lei ar constitui avere nejustificată, iar alte 600 de mii – donații de la mama sa pensionară, calificate de instanță ca fiind suspecte și care au constituit 42% din veniturile declarate de către soții Melniciuc în perioada 2014-2016.

Oleg Melniciuc afirmă că instanța nu i-a dovedit veniturile ilicite

Judecătorul se declară nevinovat și spune că instanța nu a luat în considerare depozițiile sale, ci doar a copiat sentința din rechizitoriul procurorilor. Potrivit lui, în ședința de judecată nici nu s-a discutat aspectul privind donațiile de la mama sa, iar dovezi privind legalitatea banilor, proveniți din venituri obținute din darea în arendă a trei spații comerciale și a unui teren, va oferi la Curtea de Apel, unde prima ședință a fost stabilită pentru luna martie 2022.

Oleg Melniciuc: „*Caracterul legal al achiziționării imobilelor se probează. Numai că noi nu am fost întrebați în ședința de judecată de unde.*”

ZdG: *Are resurse mama dumneavoastră să achiziționeze asemenea imobile?*

Oleg Melniciuc: *Sigur. Eu vă spun, prezentăm la Curtea de Apel actele și o să vedeți ce sume figurează acolo”.*

Încrezător și vorbind despre sine la persoana a treia, judecătorul argumentează că nici procurorul, și nici instanța, nu ar fi dovedit proveniența venitului său ilicit.

„Dacă dumneavoastră ați citit sentința... iată, actul de învinuire... Găsiți o frază că Oleg Melniciuc a obținut măcar un leu ilicit. Este aici? Nu este. Conceptual, articolul dat din Codul Penal este chemat să contracareze veniturile ilicite. Atunci când lui Melniciuc nu i se incriminează niciun leu venit ilicit, cum poate fi învinuit de îmbogățire ilicită?”, se indignează magistratul.

Instanța a mai stabilit că magistratul a achiziționat un automobil declarând o valoare diminuată a acestuia și că în declarația de avere pentru 2016 ar fi indicat venituri din vânzarea unui teren, în valoare de 151 de mii de lei, pe care, de fapt, l-a vândut în 2013 cu 160 de mii de lei și a dispus sechestrarea lui și a unei încăperi comerciale.

Condamnat doar la achitarea unei amenzi, pentru că și-a recunoscut vina

Cea de-a doua condamnare pentru îmbogățire ilicită, însă doar la achitarea unei amenzi și a prejudiciului, îl vizează pe **Silviu Condrea**, fostul șef al Secției radiologie și tomografie computerizată a Centrului Republican de Diagnosticare Medicală, vizat în dosarul „Tomograf”, instrumentat de CNA. Cauza a fost examinată relativ rapid de instanță, unde a ajuns la 11 ianuarie 2019, iar sentința a fost pronunțată la 12 iunie 2019. Explicația e simplă – învinuitul și-a recunoscut vina și s-a mers pe procedură simplificată.

Potrivit procurorilor, în perioada ianuarie 2017 – iulie 2018, Silviu Condrea a prejudiciat material instituția medicală cu 1,08 milioane de lei, prin faptul că mai mulți pacienți erau impuși să achite pentru investigații tomografice, deși erau asigurați medical, sumă pe care a fost obligat de instanță s-o achite, pe lângă amenda de 260 de mii de lei. În cadrul perchezițiilor, însă, au fost depistate la domiciliul și în casele metalice închiriate de către Silviu Condrea la băncile comerciale, mijloace bănești în lei, euro și dolari americani în sumă totală de peste 6,5 milioane de lei. Totodată, s-a stabilit că peste 3,5 milioane de lei erau de proveniență nejustificată.

Incriminarea îmbogățirii ilicite – contestată la CC, la mai puțin de un an după intrarea în vigoare a normei

Codul Penal al R. Moldova a fost modificat în decembrie 2013, fiind incriminată îmbogățirea ilicită. Articolul 330 (2) a intrat în vigoare la începutul anului 2014 și definește îmbogățirea ilicită ca: *„Deținerea de către o persoană cu funcție de răspundere sau de către o persoană publică, personal sau prin intermediul unor terți, a bunurilor în cazul valoarea acestora depășește substanțial mijloacele dobândite și s-a constatat, în baza probelor, că acestea nu aveau cum să fie obținute licit”*. Pedepsele încep de la 3 ani și ajung până la 15 ani, în cazul persoanelor cu funcție de demnitate publică.

La scurt timp după adoptare, însă, a fost contestat la Curtea Constituțională (CC) de avocatul poporului Tudor Lazăr. La 16 aprilie 2015, [CC a decis să lase în vigoare articolul 330](#) (2), stabilind, însă, că acesta nu are efect retroactiv asupra averilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a normei și că organele de drept sunt cele care trebuie să demonstreze caracterul ilicit al averii. Totuși, CC a înaintat Parlamentului [o adresă](#) în care cerut să clarifice noțiunea de „valoare care depășește substanțial mijloacele dobândite” și să îi dea o valoare concretă sau să o înlocuiască utilizând noțiunile deja existente în Codul Penal. Totuși, deși au trecut aproape șapte ani de la solicitarea CC, legea rămâne vagă și în prezent, deoarece modificările nu au fost operate.

Au existat de atunci câteva proiecte elaborate de Ministerul Justiției, unul elaborat de deputatul PAS, Dumitru Alaiba, la începutul anului 2021, dar legea nu a mai fost completată. *„Din acest motiv, norma dată, astăzi, are o problemă de aplicabilitate”, afirmă Petru Virlan*, lector la Universitatea de Stat din Moldova, care își face teza de doctorat la subiectul îmbogățirii ilicite, pe care îl studiază de trei ani.

„Potrivit articolului 8 din Codul de procedură penală și a Convenției CEDO, orice dubiu în incriminarea unei fapte este interpretat în favoarea bănuțitului, învinutului sau inculpatului, depinde de statutul procesual pe care îl are. La incriminare, trebuie ca norma să fie clară și strictă, ca să nu existe rezerve. (...) În 2021 am văzut că au fost pornite foarte multe cauze în acest sens. Organului de urmărire penală îi este foarte complicat și eu nu-i invidiez pe cei care duc urmărirea penală, pentru că este foarte complicat pe cazuri de îmbogățire ilicită”, constată Virlan.

Președinta Comisiei juridice afirmă că se dorește modificarea Constituției pentru ca îmbogățirea ilicită să fie anchetată mai ușor

În acest context, Olesea Stamate, președinta Comisiei juridice, numiri și imunități, amintește de [o decizie a CC, din 5 decembrie 2019](#), pronunțată la sesizarea judecătorului Oleg Melniciuc, în care s-a făcut trimitere la Legea privind declararea

averilor și intereselor, unde „diferența substanțială” se definește ca diferența care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie între averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării.

Deputata recunoaște, însă, că există dificultăți la aplicabilitatea articolului, mai ales atunci când vine vorba de efectele lui și anume, confiscarea extinsă a averilor ilicite. Legea stabilește, în prezent, că instanța de judecată trebuie să constate, în baza probelor prezentate în dosar, că bunurile respective provin din activități infracționale. Deputata PAS a precizat că, în prezent, se așteaptă avizul CC, pentru a putea fi modificat articolul 46 din Constituție, potrivit căruia caracterul licit al dobândirii averii se prezumă, care, de asemenea, reprezintă un impediment în investigarea cazurilor de îmbogățire ilicită.

„Eu cred că pe alocuri este o problemă, în special pe acțiunile care au avut loc cu mai mult timp în urmă, care sunt mult mai greu de a fi documentate. De exemplu, persoana a început să acumuleze averi nejustificat de mari, prin diverse metode, care nu au fost investigate la momentul acumulării. Acum se constată faptul că persoana deține averi ce depășesc mult sursele legale de venituri, dar este foarte greu să demonstrezi de unde. Și nici persoana nu poate demonstra de unde le are, dar ea nu este obligată să demonstreze de unde le are”, constată Stamate. Întrebată dacă, din cauza acestor impedimente de ordin legislativ, dosarele penale inițiate pentru îmbogățire ilicită s-ar putea încheia cu achitarea persoanelor vizate, Stamate afirmă că *„probabil, ele vor merge (în instanță, n.r.) de comun cu alte infracțiuni, cu alte capete de acuzare, nu doar îmbogățire ilicită, fiindcă este, într-adevăr, o problemă să demonstrezi că bunurile au fost dobândite ilicit.”*

CNA și PA au inițiat în total 50 de cauze pe îmbogățire ilicită

Centrul Național Anticorupție (CNA) a fost instituția care a inițiat primele dosare pe îmbogățire ilicită, chiar înainte de contestarea normei la CC, în decembrie 2014. Până în decembrie 2021, CNA a pornit 25 de cauze penale pentru îmbogățire ilicită, dar majoritatea dintre ele, 18, au fost clasate, pentru că faptele nu au întrunit elementele infracțiunii, după cum se arată într-un răspuns al CNA pentru ZdG.

Doar 4 cauze au fost expediate în instanța de judecată, inclusiv cea a lui **Silviu Condrea**, sancționat cu amendă. Altele îl vizează pe fostul primar al orașului Durlăști, **Nicolae Crudu**, care a decedat, pe fostul șef al Direcției Educație, Tineret și Sport a sect. Buiucani, **Ion Vrânceanu**, care a fost condamnat pe alte capete de acuzare, nu și pentru îmbogățire ilicită, precum și pe fostul șef al Direcției Juridice din cadrul Aparatului Președintelui R. Moldova, **Alexandru Ohotnicov**, al cărui dosar a fost expediat în judecată în septembrie 2020 și care se află în examinare.

Și Procuratura Anticorupție (PA) a inițiat, până în decembrie 2021, 25 de cauze penale pentru îmbogățire ilicită, procurorii activizându-se abia în ultimele luni ale anului 2021. Astfel, potrivit datelor oferite ZdG de PA, în perioada 2014-2015, nu au fost pornite cauze pe îmbogățire ilicită, în 2016 a fost inițiată o singură cauză, în 2017 – două cauze, în 2018 – 5 cauze, în 2019 – 3 cauze, iar în 2020 nu a fost inițiată nicio cauză penală pentru îmbogățire ilicită. Un număr record de cauze a fost pornit în toamna anului trecut. În total, 14 cazuri, inclusiv pe numele mai multor procurori și judecători.

Șefa interimară a PA: „Suntem pe o cale incipientă de investigare a acestui gen de infracțiune”

Elena Cazacov, șefa interimară a PA, admite că investigarea cazurilor de îmbogățire ilicită reprezintă o provocare pentru procurori și că nu există practici bine stabilite. *„Ce ține de perioada 2020 – prima jumătate a anului 2021, care a fost cauza neinvestigării acestei categorii de infracțiuni, chiar nu mă pot pronunța. Dar din momentul intrării în interimatul funcției pe care o dețin acum, cu certitudine pot să spun că investigăm orice informație care parvine în cadrul PA și, din 15 octombrie 2021, de când mă aflu în funcție, au fost inițiate 14 cauze penale. (...)”*

Deși primele dosare au fost inițiate în 2016, dar au fost câte un dosar-două, putem să zicem că suntem pe o cale incipientă de investigare a acestui gen de infracțiune. Procurorii au multe provocări în față, iar una este lipsa unei practici de investigare a acestei infracțiuni, deoarece necesită cunoștințe speciale, urmează să fie studiată legislația bancară, fiscală. O provocare este faptul că sunt implicate și persoane terțe, care de asemenea urmează să fie investigate. O altă provocare sunt subiecții investigațiilor, care sunt cu statut, ei cunosc legislația, știu cum să ocolească legea și cum să ascundă veniturile ilicite”, spune Elena Cazacov.

Și tot ea precizează că în aceste dosare, nu este necesar să se dovedească proveniența banilor, adică o ilegalitate comisă de cei vizați, contrazicându-i astfel pe judecătorul Oleg Melnicuc și pe deputata Olesea Stamate. *„Trebuie să fie demonstrat doar faptul că persoana nu avea posibilitatea din surse legale să obțină astfel de bunuri. Doar atât. Însă asta nu e atât de simplu”.*

Astfel argumentează și expertul **Petru Virlan**: *„Această infracțiune și pedeapsa pe care o produce această infracțiune este relevantă anume pentru faptele prezumate ca fiind ilicite, dar care nu sunt dovedite de către stat, dar ele sunt cu ușurință vizibile în cheltuielile persoanelor, în modul de viață pe care îl duce, în bunurile pe care le are. (...) Vedem că, în mare parte, această infracțiune este incriminată în țările în curs de dezvoltare, pentru că mecanismele nu sunt atât de bine aplicate”.*

Procurori cu funcții înalte – anchetați pentru îmbogățire ilicită, din toamna anului 2021

Din informațiile făcute publice, **Ruslan Popov**, adjunctul procurorului general deja suspendat, Alexandr Stoianoglo, a fost prima „victimă” a noului val de dosare. Acesta a fost reținut la 9 octombrie 2021, la patru zile după reținerea șefului său, iar ulterior, Consiliul Superior al Procurorilor (CSP) l-a suspendat din funcția de procuror.

În 2013, [ZdG a scris că Ruslan Popov locuiește împreună cu soția sa](#), Iulia Popov, și ea procuror la Procuratura Ialoveni, într-o casă cu două niveluri din Mileștii Mici, r-nul Ialoveni. De asemenea, Centrul de Investigații Jurnalistice a publicat în 2020 o anchetă despre afacerea procurorului din Mileștii Mici, înregistrată pe numele tatălui său pensionar, o livadă. El a fost și subiectul controlului din partea ANI, care a finalizat procedura cu câteva zile înainte de reținerea acestuia, la 30 septembrie 2021, fără să stabilească diferențe substanțiale între averea dobândită și veniturile realizate.

La o lună după reținerea lui Ruslan Popov, un alt procuror, **Igor Popa**, a fost reținut, la 9 noiembrie 2021, după efectuarea unor percheziții la domiciliul acestuia. Adjunctul procurorului șef al municipiului Chișinău, șef al oficiului Ciocana al Procuraturii Chișinău este în prezent suspendat din funcție, prin decizia CSP.

Portalul Anticoruptie.md a scris despre [locuința lui de lux](#) dintr-un bloc din Chișinău, care nu se regăsește în declarația de avere și interese a oficialului, la fel ca și alte bunuri pe care acesta le folosește. Igor Popa este divorțat în acte și nu declară imobilele și automobilele înregistrate pe numele fostei soții, a mai notat sursa citată, afirmând că ar fi vorba de un divorț fictiv.

Într-un dosar de îmbogățire ilicită este vizat și fostul șef Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, **Ion Caracuian**. Acesta și-a dat demisia din funcție la mijlocul lunii octombrie 2021, iar peste două luni, în decembrie a fost vizat de o serie de percheziții. PA a anunțat că urmărirea penală pentru îmbogățire ilicită a fost începută la 4 noiembrie 2021. Portalul Anticoruptie.md a făcut trimitere la surse din cadrul Procuraturii, potrivit cărora Ion Caracuian este bănuit că în luna noiembrie 2021 ar fi vândut cu 30.000 de euro un automobil de model Hyundai Santa Fe, care i-ar fi aparținut, dar care era înregistrat pe o altă persoană.

Solicitat de ZdG, Ion Caracuian, a refuzat să comenteze dosarul său, subliniind că ancheta este în desfășurare și nu ar vrea să o influențeze. „Nu au decât să verifice tot ce și-au propus să verifice și vedem care o să fie finalitatea. Din perspectiva poziției

mele, eu chiar nu sunt, nici măcar pe aproape, om bogat”. Referitor la acuzațiile care i se aduc, fostul procuror spune: *„Acolo e foarte simplu, scrie că m-am îmbogățit ilicit în perioada de când este în vigoare legea, din 2014 până în 2021, că am obținut careva îmbogățiri. Dar ce fel de îmbogățiri, ce anume, eu chiar nu știu. Eu mașină nu am. Am doar o casă pe care am construit-o pe lotul bunicii și asta e tot. Tot ce pot să vă spun, asta este. Iaca așa-s de bogat eu”*, a explicat Ion Caracuian.

Ion Caracuian a mai explicat că a luat în folosință mai multe automobile până acum, la fel și pe cel vizat în dosarul penal. *„Am avut două automobile în viața mea și după ce le-am vândut și nu am cu ce mă folosi, cer de la unul, de la altul, și-mi dau voie să mă folosesc de ele. Acum mă folosesc de un automobil al verișorului, anterior m-am folosit de automobilul socrului. Și chestiile astea ei le văd că eu, cumva, le-am deținut prin persoane interpose”*, se apără fostul procuror.

Un judecător și un ofițer CNA – apărați de același avocat pe cauzele de îmbogățire ilicită

La 16 noiembrie 2021, ofițerii Serviciului de Informații și Securitate (SIS) și procurorii anticorupție au făcut percheziții în biroul de serviciu și în alte locații ce-i aparțin judecătorului **Alexandru Gheorghies**, de la Curtea de Apel (CA) Bălți, fost șef al instanței.

PA a anunțat că magistratul este cercetat pentru îmbogățire ilicită, fiind bănuțat că, din 2014 și până în prezent, ar fi deținut și folosit prin intermediul altor persoane bunuri care nu au fost incluse în declarația de avere și interese personale și care depășesc substanțial valoarea mijloacelor dobândite oficial pe parcursul exercitării funcției de judecător: trei automobile de lux și o casă de locuit. [Ziarul de Gardă a aflat](#), de la surse din cadrul anchetei, că judecătorul ar fi obținut, în 2020, o casă de locuit cu suprafața de 152 de metri pătrați de la familia unor angajați ai Curții de Apel, în schimbul unui apartament de 74 de metri pătrați. Totodată, fiul acestora ar deține un automobil de lux, Mercedes GLE, utilizat, de fapt, de către judecător.

altă cauză penală pentru îmbogățire ilicită a fost inițiată la 6 decembrie 2021, pe numele șefului Direcției Generale Urmăririi Penale a CNA, **Ghenadie Tanas**, cunoscut. ZdG a scris în cadrul mai multor anchete despre activitățile și tranzacțiile acestuia.

Șeful de direcție de la CNA este vizat în mai multe cauze penale, nu doar pentru îmbogățire ilicită, dar și pentru fals în declarații și practicarea ilegală a activității financiare. [În 2017, ZdG scria](#) că Ghenadie Tanas deținea bunuri mobile și imobile a căror valoare depășea veniturile sale declarate și că acesta a practicat cămătăria, împrumutând mai multor persoane zeci de mii de euro. În [decembrie 2021, ZdG](#)

[a publicat](#) o altă investigație cu detalii noi despre averea lui Ghenadie Tanas, după ce acesta fusese numit de la tribuna Parlamentului „milionarul în euro de la CNA”.

Alexandru Gheorghieș și Ghenadie Tanas sunt apărați de același avocat pe dosarele privind îmbogățirea ilicită, fostul procuror **Sergiu Moraru**. Deși inițial acceptase să discute cu ZdG la acest subiect, ulterior avocatul a refuzat, argumentând că altfel ar prejudicia interesele clienților săi.

Totuși, el a subliniat că legea actuală oferă limite prea largi procurorilor și că se aplică selectiv. Veniturile dinainte de 2014 nu se iau în considerare de către acuzatorii de stat, pe motiv că legea nu este retroactivă, s-a mai plâns avocatul. El a mai spus că procurorii îi impun pe avocați să nu divulge informații din anchetă și că preferă să nu ofere declarații până la expedierea cauzelor în judecată.

A refuzat să discute și avocatul șefului suspendat al oficiului Ciocana al Procuraturii Chișinău, Igor Popa, Valeriu Bodean, și el fost procuror. Motivul: nu îi permite clientul său. Am încercat să-i contactăm și pe alți avocați ai funcționarilor vizați în dosarele cele mai recente, inițiate de PA în toamna anului trecut, însă aceștia au evitat să discute cu noi.

Cauze inițiate după anchete ZdG și după controale ale ANI (dar și în lipsa acestora)

O anchetă ZdG a stat la baza inițierii unui control al averii pe numele judecătoarei din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, **Tatiana Avasiloaie**, de către ANI. [Actul de constatare](#), ce indică existența unei diferențe substanțiale între veniturile obținute și cheltuielile efectuate de peste 1,2 milioane lei, a stat, la rândul său, la baza cauzei penale pentru îmbogățire ilicită, inițiată de PA pe numele magistratei.

Totodată, ea ar fi procurat un imobil în valoare de 1,33 de milioane de lei pe care l-a înregistrat pe numele altei persoane, fără să-l declare oficial. În februarie 2020, [ZdG dezvăluia](#) că judecătoarea era văzută zilnic ieșind sau intrând într-un bloc de locuit amplasat în inima capitalei, pe strada Bernardazzi, cu un preț de piață ce depășea 120 de mii de euro, și care nu se regăsește în declarația de avere și interese. Tatiana Avasiloaie nu a fost suspendată din funcție. [ZdG a scris că ea continuă să examineze și să emită hotărâri.](#)

După un control al ANI, a fost pornită urmărirea penală pentru îmbogățire ilicită și pe numele fostului director al Serviciului de Protecție și Pază de Stat (SPPS), **Anatolie Golea**, la 6 noiembrie 2021.

[ANI a constatat](#) o diferență substanțială dintre averea dobândită și veniturile obținute, în perioada ianuarie 2012 – august 2016, atunci când a înregistrat,

împreună cu membrii familiei sale, un venit de 15 milioane lei, dar a suportat cheltuieli de 1,8 milioane, cu aproximativ 250 de mii de lei mai mult.

Un alt caz de îmbogățire ilicită inițiat de procurori, dar pe care [ANI nu dispus nici măcar inițierea controlului](#) este cel al fostului director al Termoelectrica, **Veaceslav Eni**.

Procurorii au anunțat la 24 noiembrie 2021 că au stabilit în cadrul urmăririi penale, o bănuială rezonabilă că în perioada 2015 – noiembrie 2021, cheltuielile efectuate de către Veaceslav Eni, personal și prin intermediul unor terți, ar fi depășit veniturile oficiale, cu 3,8 milioane lei. De asemenea, ar fi înregistrat în proprietate, personal și pe numele altor persoane, 10 bunuri imobile și 2 bunuri mobile în valoare de aproximativ 6,6 milioane lei, ar fi dobândit în proprietate două apartamente, precum și un automobil de marca Hyundai Tucson, fabricat în anul 2021, a căror valoare estimată este de aproximativ 990 de mii de lei.

Într-o cauză penală de îmbogățire ilicită este vizat un alt protagonist al anchetelor ZdG. Fostul director al Moldtelecom, **Vitalie Iurcu**, și rudele acestuia a fost supuși perchezițiilor la 26 noiembrie 2021.

[ZdG scria în 2015](#) că Vitalie Iurcu, fost director al Moldtelecom în perioada 2009—2015, numit ulterior, în august 2015, viceministru al Economiei, a reușit să adune, în perioada când a condus una din cele mai mari companii de stat, o avere impresionantă. Acesta locuiește într-o casă de lux, conduce un Porsche Cayenne, deține mai multe terenuri în Chișinău care valorează milioane de lei, iar prin intermediari, în special prin intermediul unui nepot, controla mai multe firme cu activități în agricultură și arenda jumătate de hectar de pădure lângă Ialoveni.

După o anchetă ZdG a fost reținut și fostul viceministru al Afacerilor Interne, și fost președinte al raionului Criuleni, **Ion Țurcan**, la 24 noiembrie 2021, în cadrul unui dosar pentru îmbogățire ilicită.

În aprilie 2021, [ZdG a scris că generalul Ion Țurcan și-a scos în vânzare casa de lux](#), situată pe malul Nistrului. ANI a inițiat ulterior controlul averii pe numele lui Țurcan și [a constatat o diferență substanțială de aproximativ 390 de mii de lei](#) între averea dobândită și veniturile realizate.

Plahotniuc – cercetat de PCCOCS pentru îmbogățire ilicită în proporții deosebit de mari

Un dosar pentru îmbogățire ilicită în proporții deosebit de mari a fost inițiat și pe numele lui **Vladimir Plahotniuc**, la 17 noiembrie 2021, fiind în gestiunea PCCOCS, după ce în vara anului trecut, procuratura condusă de Alexandru Stoianoglo refuzase să pornească urmărirea penală.

Noul dosar penal a fost pornit în baza unui act de sesizare al SIS, a anunțat Procuratura. Potrivit investigațiilor preliminare, Plahotniuc ar fi achiziționat mai multe bunuri mobile, inclusiv un iaht de lux, și imobile, aflate în Elveția, România și Spania, inclusiv în perioada când acesta era deputat. La această etapă, se efectuează urmărirea penală pe segmentul identificării bunurilor infracționale și persoanelor interpușe, conform unui răspuns al PG pentru ZdG.

Deși PA a informat ZdG că a inițiat 14 dosare penale pentru îmbogățire ilicită în 2021, alte nume decât cele menționate mai sus nu au fost făcute publice, deocamdată.

Expert: „Nu avem un mecanism care să prevadă strict cum se face urmărirea penală sau cum se depistează aceste fapte”

Expertul **Petru Vîrlan** atrage atenția asupra faptului că nu s-a format o practică bine stabilită și nu au fost instituite mecanisme funcționale de investigare a cauzelor de îmbogățire ilicită. Totodată, acesta atenționează asupra necesității unor anchete bine documentate, care să nu afecteze finalitatea dosarelor.

„Din informația făcută publică am văzut că veniturile persoanelor vizate (în dosarele inițiate în 2021) depășesc 20 de salarii medii pe economie. Deja, sarcina probei a organelor de urmărire penală urmează să fie făcută conform cerințelor, deoarece orice probă care nu a fost colectată corect sau nu a fost respectată procedura, este nulă. Și chiar și celelalte probe care decurg pot fi anulate. Am văzut și în cazul hotărârii pe cazul Melniciuc, că unele probe lasă loc de interpretare și aici, deja, noi avem o problemă. (...) Noi nu avem un mecanism care să prevadă strict cum se face urmărirea penală sau cum se depistează aceste fapte. Am văzut în practică situații în care ANI constată că există averi nejustificate și procurorul constată contrariul. Sau invers, când ANI constată că nu există averi nejustificate, iar procurorii vin cu altă opinie. Și aici este o problemă de conlucrare a organelor statului”.

Datele ANI oferite pentru ZdG arată că instituția a sesizat organele de urmărire penală în 17 cazuri, dar au fost inițiate numai patru cauze penale pentru îmbogățire ilicită. În 7 cazuri, ANI a primit refuz din partea procuraturii. Totodată, au fost inițiate 4 dosare penale pentru îmbogățire ilicită, după ce Autoritatea a constatat averi nejustificate pe numele unor subiecți ai declarării.

Elena Cazacov: „Sigur că percepția că aceste cauze ar putea să nu aibă finalitate există și o să existe, mai ales reieșind din categoria subiecților”

Elena Cazacov, șefa interimară a PA, recunoaște că nu există confiscări pe dosarele de îmbogățire ilicită, întrucât nu avem nicio sentință definitivă, în afara celei pe

numele lui Silviu Condrea, dar pe care nu o pune la socoteală, fiindcă persoana și-a recunoscut vina.

Referitor la finalitatea dosarelor, procurora spune că anchetarea lor riguroasă necesită timp. „*Sigur că percepția că aceste cauze ar putea să nu aibă finalitate există și o să existe, mai ales reieșind din categoria subiecților. Însă, PA pune accentul pe investigarea multilaterală și obiectivă, pentru a putea fi adoptată o soluție legală și corectă pe aceste cauze. (...) În ceea ce privește cauzele inițiate anterior, nu pot să zic că investigarea se împotmolise. Cauzele erau în investigație. Dar asta necesită timp, este necesară interpelarea mai multor autorități. Dacă vrem calitate și să obținem ulterior și o sentință de condamnare, cauzele urmează să fie lucrate*”, a subliniat Elena Cazacov.

Cinci cauze – expediate de procurori în judecată

Din dosarele inițiate anterior de procuratură, până acum au fost trimise în judecată 5 cauze, inclusiv cea a judecătorului **Oleg Melniciuc**, pe care prima instanță deja s-a pronunțat. După revenirea în fruntea procuraturii, în 2021, a lui Dumitru Robu, instituția a anunțat într-un comunicat că urma să verifice modul cum au fost cercetate în această perioadă cele patru dosare inițiate în 2019, în perioada în care deținuse prima dată interimatul funcției de procuror general, pentru a determina „*motivele care au determinat tergiversarea dispunerii unor soluții legale în termeni rezonabili pe aceste cazuri*”.

La scurt timp, s-a anunțat că a fost trimis în judecată dosarul fostului deputat PDM, **Constantin Țuțu**, învinuit de îmbogățire ilicită, precum și de fals în declarații. Potrivit procurorilor, între 2014-2019, el ar fi realizat venituri de aproape 6,5 milioane lei, dar ar fi cheltuit peste 10 milioane.

Avocatul lui Constantin Țuțu, **Viorel Berliba**, spune că până acum nu a avut loc nicio ședință. Dosarul pentru îmbogățire ilicită a fost conexas cu cel pentru trafic de influență și escrocherie. Deși a promis să discute cu clientul său referitor la un interviu pentru ZdG, avocatul nu a mai răspuns la apeluri. Într-o discuție la telefon, el totuși a atenționat asupra problemelor legate de procedurile de probare și că, până nu demult, dosarele pe îmbogățire ilicită trenau. „*Și, brusc, la un moment dat, se deschide „Cutia Pandorei” prin condamnarea lui Melniciuc. Este un argument din punct de vedere faptic și nu vrem să-l spunem la telefon, de ce s-au intensificat toate dosarele acestea și ce conotații au. O mare parte nu vor avea finalitate... Dosarul s-a pornit, nu s-a făcut nimic și acuma, când a apărut necesitatea, doar s-au trimis în judecată, fără ca să se desfășoare vreo urmărire penală cu participarea persoanei*”, a menționat Viorel Berliba.

La 5 noiembrie 2021, în instanță a fost expediat și dosarul lui **Nicolae Chitoroagă**, fost procuror-șef al PCCOCS, inițiat de asemenea în 2019, fiind pe rol la Judecătoria Chișinău.

Potrivit rechizitoriului întocmit de procurorii anticorupție, în perioada 2014-2019, Nicolae Chitoroagă ar fi obținut în proprietate bunuri imobile de aproape 6,5 milioane de lei, având venituri, împreună cu membrii familiei, de 2,2 milioane de lei. Asupra bunurilor a fost aplicat sechestrul.

În 2019 și 2020, procurorii au expediat în instanță două cauze penale pe îmbogățire ilicită, în care sunt vizati **Valeriu Bacalin**, inspector principal în cadrul Biroului Vamal Bender și, respectiv, **Ruslan Ghenciu**, fost șef de secție în cadrul Direcției informații și securitate internă a DGPI, din cadrul SPIA, al MAI.

Dosare inițiate în 2019, care nu au ajuns încă în instanță

Din dosarele inițiate în 2019, încă nu a fost expediat în judecată cel al fostului președinte al Curții Supreme de Justiție (CSJ), **Ion Druță**.

El a fost acuzat de îmbogățire ilicită, după ce fiica, socrii și părinții pensionari ai magistratului au cumpărat mai multe bunuri imobile în Chișinău. A fost aplicat sechestrul pe bunuri imobiliare și autovehicule în valoare de 12,8 milioane de lei, înregistrate pe numele persoanelor din familie și anturajul judecătorului.

Un alt dosar care nu a ajuns încă în judecată este cel al fostului judecător la CSJ **Oleg Sternioală**, care este cercetat și într-o cauză penală pe faptul spălării banilor în proporții deosebit de mari.

Conform informațiilor obținute de ZdG, una dintre principalele acuzații aduse magistratului e legată de achiziționarea unei case în orașul Codru, din municipiul Chișinău, din bani ce ar fi provenit din surse ilegale și care a fost înregistrată pe numele părinților săi, [fapt relatat de ZdG încă în 2016](#). De asemenea, veniturile obținute în ultimii ani de familia Sternioală, de aproximativ 7 milioane de lei, erau cu mult mai mici decât cheltuielile pe bunuri de lux în valoare estimată la 13,8 milioane de lei.

<https://www.zdg.md/importante/dosarele-de-imbogaire-ilicita-doua-condamnari-zero-confiscari-i-zeci-de-bugetari-milionari-in-libertate-anchetati-in-baza-unei-legi-cu-multe-semne-de-intrebare/>

Achiziții „cu dedicație”. Ofertele unice ale distribuitorilor auto pentru cerințele trase la indigo ale unor primării

Natalia Munteanu

11.03.2022

Din martie 2020 și până în februarie 2022, pe timp de pandemie, mai multe primării și-au cumpărat autoturisme noi, al căror cost variază între 150 și 374 mii de lei. La cele 15 concursuri de achiziții publice, organizate de primării în ultimii doi ani, a participat un singur agent economic.

Multe primării, fără a ține cont de Legea privind achizițiile publice, copiază specificațiile tehnice ale autoturismelor care urmează a fi procurate, astfel încât doar un singur model poate corespunde solicitărilor autorităților publice locale.

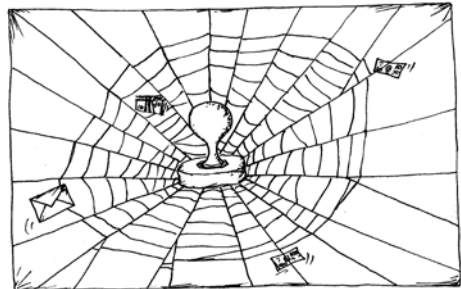
„Din păcate, multe primării fac anunțuri de achiziții cu „dedicație”, prin care favorizează un anumit operator economic. Primarul și-a pus scopul să cumpere, de exemplu, o Dacia Logan, intră pe site-ul producătorului și copiază specificațiile tehnice la autoturismul Dacia. Mai mult, se face din neștiința autorităților contractante de a elabora un caiet de sarcini care să corespundă cerințelor legii”, afirmă Vadim Țurcan, expert asociat în achiziții publice la IDIS „Viitorul”.

Specificațiile tehnice nu trebuie să indice o anumită marcă de mașină

În același timp, legea nu interzice participarea la concurs a unui singur operator economic, însă astfel poate fi favorizată indirect o anumită companie.

„La procurarea de bunuri și servicii e permis să fie ales câștigătorul dintr-un singur ofertant dacă el corespunde cerințelor. Nu e nimic ilegal”, susține Țurcan.

Conform documentelor publicate de primării pe www.tender.gov.md, majoritatea banilor alocați pentru procurarea autoturismelor de serviciu au un singur beneficiar: grupul financiar-industrial „DAAC Hermes” S.A. Tot de pe www.tender.gov.md am aflat prețurile și marca autoturismelor procurate, exact ofertele agenților economici „DAAC AutoSport”, „DAAC AutoTest” și „Integral Auto”. Doar Primăria Hâncești, una dintre cele 15 primării menționate în acest articol, a cumpărat mașina de la „Continent” SRL.

În 2018, anticoruptie.md a scris că, de ani buni, majoritatea banilor publici alocați pentru autoturismele de stat ajung la compania „DAAC Hermes”. Iar în 2015, [Ziarul Național](#) scria că firmele-fiice ale „DAAC Hermes” au pus ochii pe banii publici din anul 2003, când au livrat Cancelariei de Stat 70 de mașini de „[Skoda Octavia](#)”.

Funcționarii publici și primarii cu care am reușit să discut mi-au spus că autoturismele au fost procurate strict pentru necesitățile primăriei. Majoritatea mașinilor au fost procurate din banii alocați din bugetul local, la decizia consiliului local. La ședința consiliului s-ar fi decis ce fel de model auto să se achiziționeze.

Cu un buget anual de 6 milioane și 500 mii de lei, Primăria Văratîc, r-l Râșcani, și-a achiziționat în 2021 o Dacia Duster de 330.325 lei, echivalentul a 16.500 de euro. Autoturismul era o necesitate, spune contabilă, deoarece mașina de model Lada e nefuncțională. „Am făcut evaluarea mașinii vechi la Camera de Comerț și Industrie. Costă 17 mii de lei. Dacă o putem vinde – bine, dacă nu și nu, o dăm la fier uzat”, susține Diana Pleșca, contabilă-șefă la Primăria Văratîc.

Primăria Sireți a decis să cumpere o mașină de model Renault Kadjar în valoare de 374.388 de lei, sau aproape 19 mii de euro. E cea mai scumpă mașină dintre cele 15 procurate de primăriile despre care vă relatăm în acest articol. „Primăria nu are potențial economic să cumpere mașină. Și încă așa mașină. Am câștigat un proiect transfrontalier cu România. Noi nu avem bani în bugetul primăriei pentru cheltuieli elementare. Dacă nu era proiectul, noi era să umblăm cu mașina pe care o avem din 2010 și care-i vai de ea, prezintă pericol pentru angajații primăriei”, susține Leonid Boaghi, primar de Sireți, r-l Strășeni.

Și Primăria Cantemir și-a ales în februarie 2022 un Renault Megan, în valoare de 350 mii de lei. Mașina veche de 15 ani urmează a fi dată la „Apă Canal Cantemir” sau o va conduce viceprimarul, aflăm de la Roman Ciubaciuc, primar de Cantemir.

Autoturisme cumpărate din economii

În aprilie 2021, Primăria Covurlui s-a ales cu o mașină Dacia Logan în valoare de 205 mii de lei. Primarul Ion Neghina susține că autoturismul a fost achiziționat din economiile făcute la bugetul local. „Fiind primar în al treilea mandat, în toți acești ani am folosit doar mașina mea peste tot. Primăria nu e mică, iar necesitățile sunt mari. Am făcut multe economii la buget și am decis să cumpărăm o mașină pentru primărie, cu care să rezolvăm problemele instituției”, zice primarul de Covurlui.

Tot o Dacia Logan în valoare de 249.900 de lei a cumpărat și Primăria Molovata Nouă din raionul Dubăsari. Primarul Oleg Gazea a precizat că la consiliul

local s-a decis să fie cumpărat un autoturism pentru necesitățile primăriei. De asemenea, 244 mii de lei a costat autoturismul cumpărat de Primăria Vișneovca, r-l Cantemir, în aprilie 2020. Primarul Olga Pac susține că mașina veche va ajunge la metal uzat.

În 2020, Primăria Sărata Galbenă, Hâncești, a ales Dacia Sandero Stepway pe care a plătit 260 mii de lei. „Am vrut să reparăm mașina veche, dar când am auzit cât costă... Am decis să cumpărăm una nouă”, argumentează Mihail Lozovoi, primar.

Primăria Tabani din r-l Briceni și-a luat Dacia Duster în decembrie 2020, pe care a dat 368.500 de lei. „Noi am vândut pământ, una, alta, am strâns banii și am cumpărat mașina. Era nevoie de această mașină. Mașina o conduce primarul. [Așa-i după lege](#), unde primarul e bărbat – el conduce mașina, iar unde primar e femeie – se angajează un șofer sau o conduce femeia primar. Femeile angajate în primărie nu au permis de conducere”, menționează contabilă Primăriei Tabani.

Au mai cumpărat mașini primăriile Boldurești din r-l Nisporeni (298.300 lei); Gotești din r-l Cantemir (150.000 lei); Primăria Hâncești (304.150); Primăria Sturzovca din r-l Glodeni (321.222); Primăria Taraclia (305.000 lei); Primăria Chioselia Mare din r-l Cahul (213.000 lei) și Primăria Leova (258.000 lei). Cea mai ieftină mașină a ales primăria Gotești, pe care a plătit 150 mii de lei.

Eficiență în gestionarea banilor publici

Experta în achiziții publice de la IDIS „Viitorul”, Diana Ranga-Enachi, susține că autoritățile publice locale trebuie să respecte principiile de gestionare eficientă a resurselor financiare publice, conform Legii privind achizițiile publice și Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

„Dacă autoritatea publică demonstrează că achiziția este o necesitate reală și o prioritate pentru comunitate (nu dispune de niciun mijloc de transport de serviciu) pentru a-și desfășura corespunzător activitatea și a planificat-o (se regăsește în Planul anual de achiziții), achiziția auto poate fi argumentată. Altfel este un moft al primarului, care nu are nimic în comun cu prioritățile oamenilor, necesitățile comunității și principiile de bună guvernare”, explică experta.

La 17 martie 2020, Parlamentul a adoptat Hotărârea prin care a declarat stare de urgență în Republica Moldova din cauza pandemiei de Covid-19.

<https://gazetadechisinau.md/2022/03/11/achizitii-cu-dedicatie-ofertele-unice-ale-distribuitorilor-auto-pentru-cerintele-trase-la-indigo-ale-unor-primarii/>

Transnistria: [HOȚII DE OAMENI] TRANSNISTRIZAREA JUSTIȚIEI

Vladimir Thorik

21.03.2022

Majoritatea absolută a dosarelor intentate de procurorii Republicii Moldova pentru răpirea, torturarea și privarea ilegală de libertate a locuitorilor din regiunea transnistreană nu mai ajung pe masa judecătorilor.

Paradoxal, de anchetarea acestor cazuri sunt responsabili inclusiv angajați ai forțelor de ordine care activează, domiciliază sau chiar dețin „cetățenia” republicii nerecunoscute din stânga Nistrului.

Pe de altă parte, administrația de la Tiraspol vrea să poată băga la răcoare pe cei care reclamă „peste hotare” încălcarea drepturilor omului pe malul stâng, pe motiv că acest lucru ar fi „o încălcare flagrantă a intereselor justiției”.

ANCHETĂ FĂRĂ JUDECATĂ

Angajații instituțiilor de forță subordonate regimului nerecunoscut de la Tiraspol [practică răpirea](#) oamenilor de mai mulți ani. Uneori, chiar cu concursul forțelor de ordine subordonate Chișinăului. Fenomenul are loc pe ambele maluri ale râului Nistru, indiferent de cine se află la guvernare.

În ultimii zece ani, autoritățile constituționale ale Republicii Moldova au intentat circa 140 de dosare penale pe marginea acestor cazuri, însă pe masa judecătorilor au ajuns doar 11 dintre ele. Reporterul RISE a analizat sute de materiale din dosarele penale intentate de oamenii legii de la Chișinău pentru privarea ilegală de libertate și răpirea locuitorilor din regiunea transnistreană. Victime ajung atât oameni simpli care, prin tortură, sunt determinați să se autocalomnieze, cât și opozanți politici ai regimului susținut de holdingul „[Sheriff](#)”.

Mai multe detalii despre „Sheriff” și fondatorii acestuia, Victor Gușan și Ilya Kazmaly, puteți afla din materialele RISE Moldova:

- Republica Sheriff;
- Corporația „Sovietul Suprem”;
- Firmele-căpușe ale bugetului transnistrean;
- Relațiile de afaceri Poroșenko – Sheriff.

Majoritatea celor care au reușit să scape de abuzurile sistemului de drept din regiunea transnistreană se refugiază pe malul drept al Nistrului. Totuși, chiar și pe teritoriul controlat de Chișinău, aceștia sunt expuși pericolului.

Natalia ȚURCAN, avocată: *Reprezentanții structurilor neconstituționale se deplasează nepedepsiți pe teritoriul țării, răpind cetățeni pe care-i duc, ulterior, pe teritoriul aflat în afara controlului autorităților și îi plasează în arest. Acțiunile nehotărâte ale organelor de drept din Moldova sunt ineficiente. Deși numele conducătorilor structurilor ilegale sunt binecunoscute, cei vinovați nu sunt trași la răspundere. Astfel, inacțiunile încurajează alte răpiri și acte de tortură în raport cu cetățenii.*

RĂPITORII SE CAUTĂ SINGURI PE EI

27 iulie 2018. Pe traseul Chișinău-Leușeni, polițiștii moldoveni trag pe dreapta un automobil la volanul căruia se afla Ghenadi Kuzmiciov, fost șef al așa-numitului Minister de Interne din regiunea transnistreană, persoană cunoscută pentru criticile publice aduse „[regimului Sheriff](#)”.

Polițiștii îi solicită lui Kuzmiciov să iasă din automobil, timp în care de ei se apropie o mașină de teren din care ies câțiva mascați. Aceștia îl snopesc în bătaie pe Kuzmiciov și îl înghesuie în automobilul lor.

Din dreapta Nistrului, Kuzmiciov a fost transportat pe malul stâng, la Tiraspol. Ulterior, după un proces de judecată desfășurat chiar în incinta închisorii și cu ușile închise, acesta a fost condamnat la 13 ani privațiune de libertate pentru contrabandă. De atunci, este deținut singur în celulă.

Natalia Țurcan: „Nu au obținut dreptul de acces atât la ședințele de judecată, cât și dreptul de a se familiariza cu sentința instanței de judecată din regiunea transnistreană”. Mai mult, potrivit avocaților, el nu are acces la serviciile medicilor, în pofida acutizării maladiilor cronice și a faptului că rudele lui sunt gata să le achite consultațiile. Iar astfel de condiții de detenție avocații le echivalează cu tortura.

Kuzmiciov mai deține și cetățeniile Federației Ruse și a Republicii Moldova, însă avocații lui din Chișinău nu au acces la el, la fel cum nu li se permite nici să încheie cu el un acord de reprezentare a intereselor. Respectiv, nu au obținut dreptul de acces atât la ședințele de judecată, cât și dreptul de a se familiariza cu sentința instanței de judecată din regiunea transnistreană.

„Despre condamnarea sa am aflat din mass-media. Dosarul lui Kuzmiciov avea parafa „secret”, iată de ce chiar și avocatul său de la Tiraspol avea interdicția să facă copii ale actelor din dosar, iar acest lucru complica extrem de mult procesul de apărare”, spune Natalia Țurcan, avocata lui Kuzmiciov.

Potrivit avocaților, pe parcursul tuturor acestor ani, autoritățile din stânga Nistrului i-au cenzurat corespondența lui Kuzmiciov sau chiar blocat expedierea

ori recepționarea unor scrisori. Avocata Natalia Țurcan spune că, din cele opt scrisori expediate de Kuzmiciov, a primit-o doar pe ultima.

Din spusele rudelor lui Kuzmiciov G. Iu., din momentul răpirii acesta a fost supus diverselor forme de tortură de către colaboratorii MAI al nerecunoscutei Transnistrii, administrația Izolatorului de Anchetă Penală și a Închisorii nr. 1.

Din scrisoarea avocatei Natalia Țurcan, din 4 august 2021, adresată organelor de drept și ambasadelor străine din Republica Moldova: *„În timpul răpirii, la 27.07.2018, au fost aplicate mijloace speciale, anume spray lacrimogen și cătușe, abuzul fizic, adică aplicarea pe parcursul unui interval mare de timp a unor lovituri în zona capului. [...] Din spusele rudelor lui Kuzmiciov G. Iu., din momentul răpirii acesta a fost supus diverselor forme de tortură de către colaboratorii MAI al nerecunoscutei Transnistrii, administrația Izolatorului de Anchetă Penală și a Închisorii nr. 1”.*

În timp ce avocații solicită examinarea eficientă a răpirii lui Kuzmiciov de pe malul drept al Nistrului și privarea ilegală de libertate în zonele care se află în afara controlului autorităților constituționale, dosarul penal intentat practic nu s-a urnit din loc. Timp de trei ani, investigațiile au fost suspendate de trei ori, motivul fiind: *„nu este identificată persoana căreia îi poate fi înaintată acuzarea.”*

Pe parcursul mai multor ani, grupul de anchetă care investiga răpirea lui Kuzmiciov [era format din polițiști ai Direcției nr. 5](#) din cadrul Inspectoratului Național de Investigații din Moldova, direcție care s-a ocupat și de interceptarea sistematică a convorbirilor telefonice ale opozanților pe timpul guvernării Partidului Democrat, precum și ale jurnaliștilor și activiștilor civici, lucru dezvăluit de RISE Moldova în ancheta [„Ministerul Interceptărilor”](#).

De altfel, mass-media din Transnistria a anunțat că Kuzmiciov a fost *„reținut în cadrul unei operațiuni comune a MAI din Moldova și a serviciilor speciale transnistrene”*. Ulterior, Procuratura Generală a Republicii Moldova a acuzat angajații aceleiași Direcții nr. 5 de complicitate la răpirea lui Kuzmiciov.

POLIȚIȘTI ȘI PROCURORI CU CETĂȚENIE TRANSNISTREANĂ

Piotr Mustea a locuit în stânga Nistrului și a fost adjunctul liderului comuniștilor locali Oleg Horjan, un politician aflat în opoziție față de autoritățile din regiune. Din anul 2017, Mustea este nevoit să locuiască în Chișinău. S-a mutat pe malul drept al Nistrului după ce a petrecut câteva luni în izolatorul de anchetă din Tiraspol.

Conform unei scrisori deschise semnată de Mustea în anul 2018, lui i se încredințează faptul că, în 2014, pe când era funcționar transnistrean, și-a însușit un laptop.

După evadarea sa la Chișinău, procurorii moldoveni au inițiat un proces penal pentru „*privațiunea ilegală de libertate săvârșită de două sau mai multe persoane*”.

Dosarul lui Mustea a fost suspendat de mai multe ori. Motivul oficial a fost același ca și în cazul lui Kuzmiciov: anchetatorii nu au reușit să-l găsească pe suspect, care „*a dispărut, sustrăgându-se de urmărirea penală*”. **Detalii, [AICI](#)**

În timpul documentării acestui material, reporterii RISE Moldova au identificat mai mulți angajați ai organelor de forță din dreapta Nistrului care au viză de reședință pe malul stâng, pe teritoriul controlat de autoritățile nerecunoscute de la Tiraspol. Din motive de securitate, am decis să nu le divulgăm deocamdată numele.

Între timp, Serviciul de Informații și Securitate (SIS) din Moldova ne-a confirmat faptul că unii dintre ofițerii moldoveni dețin „cetățenie” transnistreană.

Din răspunsul SIS: „*În anul 2020, s-a stabilit că 158 de cetățeni ai Republicii Moldova, deținători și așa-numitei cetățenii „rmn”, activau în cadrul autorităților publice naționale. Din numărul total identificat, 119 cetățeni activau în cadrul organelor de drept. Majoritatea cetățenilor își desfășoară activitatea în raza teritorială a orașelor/raioanelor Bender, Rezina, Râbnița și Florești.*”

De altfel, dosarul penal intentat în baza plângerii lui Mustea este examinat de angajații Comisariatului de Poliție Bender, sediul căruia se află peste drum de Direcția Bender a miliției transnistrene: în oraș activează atât reprezentanți ai autorităților constituționale de la Chișinău, precum și a celei nerecunoscute de la Tiraspol.

Procuratura și poliția nu o dată a respins cererile unor persoane de a le transfera dosarele de la Bender la Chișinău. În cazul lui Piotr Mustea, solicitarea de transfer a fost calificată de MAI drept un amestec în dosarul penal.

Pe de altă parte, procuratura și poliția Republicii Moldovei îi expediau periodic lui Mustea răspunsurile la solicitări nu la adresa sa de la Chișinău, unde domiciliază de facto, lucru despre care el i-a informat, ci la adresa unde își are viza de reședință. Adică în Râbnița, pe teritoriul controlat de administrația de la Tiraspol.

MAI și Procuratura Generală ne-au confirmat că dosarele de răpire și priver de libertate care au avut loc în regiunea transnistreană sunt repartizate pentru investigație, de obicei, la locul de reședință a victimei.

Din răspunsul MAI din Moldova: „*Urmărirea penală se efectuează în sectorul unde a fost săvârșită infracțiunea sau, la decizia procurorului, în sectorul unde a fost descoperită infracțiunea ori unde se află bănuitul, învinuitul sau majoritatea martorilor. Dacă locul săvârșirii infracțiunii nu este cunoscut, urmărirea penală se*

efectuează de organul de urmărire penală în a cărui rază de activitate a fost descoperită infracțiunea sau se află domiciliul bănuțitului, învinuitului.” **Detalii, [AICI](#)**

ȘAPTE ANI PENTRU O PLÂNGERE

Când am luat legătura cu Mustea prima dată, el și-a anunțat disponibilitatea de a comenta desfășurarea procesului penal privind răpirea lui de pe teritoriul controlat de autoritățile de la Chișinău. Însă, cu puțin timp înainte de publicarea acestui articol, Mustea a renunțat la orice comunicare cu reporterii RISE.

Situația a coincis cu [anunțul](#) autorităților nerecunoscute ale regiunii transnistrene privind includerea unor pedepse penale de până la 7 ani de detenție pentru cei care se plâng „peste hotare” pe acțiunile administrației de la Tiraspol. Deocamdată, totul e la nivel de proiect.

Din proiectul legii ([DOC](#)) privind completarea Codului Penal al regiunii transnistrene: „Adresările către un stat străin, inclusiv prin intermediul mijloacelor de informare în masă sau prin rețeaua globală Internet, privind tragerea la răspundere a reprezentanților puterii de stat, ai administrației și ai autorităților locale din Republica Moldovenească Nistreană, pentru acțiunile și deciziile luate în legătură cu realizarea atribuțiilor de serviciu sau îndeplinirea obligațiilor de serviciu, dacă astfel de adresări sunt făcute din interese meschine sau din alte interese personale și s-au soldat cu consecințe grave.”

Autorul inițiativei, Anatoli Gurețki, procurorul-șef al regiunii transnistrene, prin consecințe grave înțelege următoarele: „Efectuarea de către organele puterii ale statelor străine a unor acțiuni de anchetă și de procedură, aplicarea oricăror măsuri asiguratorii și a măsurilor preventive în raport cu persoanele indicate la alineatul (1) al acestui articol în cadrul dosarelor penale intentate și a altor proceduri prejudiciare, precum și alte consecințe grave.”

Proiectul a fost înregistrat în Sovietul Suprem – legislativul regiunii, la 15 februarie, de Vadim Krasnoselski, liderul administrației transnistrene. În nota informativă a inițiativei legislative se precizează că orice contestare „peste hotare” a acțiunilor organelor puterii locale sau ale organelor de forță „urmează a fi calificată ca o imixtiune în activitatea lor și o încălcare flagrantă a intereselor justiției, serviciului de stat și a celui municipal”.

ÎN AFARA LEGISLAȚIEI INTERNAȚIONALE

Dacă Mustea a avut norocul să evite o detenție de durată în regiunea transnistreană, atunci fostul său șef, Oleg Horjan, a fost mai ghinionist.

Horjan este liderul comuniștilor transnistreni – formațiunea aflată în opoziție față de actuala administrație de la Tiraspol. În 2018, o instanță din stânga Nistrului l-a condamnat la 4 ani și 6 luni de colonie pentru o încăierare cu miliția, în timpul unui miting. El, potrivit anchetatorilor, a smuls epoleții unui milițian.

În iunie 2020, Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova a declarat ilegală privarea sa de libertate de către autoritățile neconstituționale din regiunea transnistreană. Totuși, Horjan continuă să se afle în detenție, iar administrația de la Tiraspol nu are intenția, aparent, să execute decizia Curții Supreme din Moldova.

Pavel Cazacu, jurist în cadrul Asociației „Promo-LEX”, organizație neguvernamentală din Chișinău care activează în domeniul drepturilor omului, este de părere că „*cel mai mare impediment în procesul [...] de promovare și respectare a drepturilor omului în regiunea transnistreană este existența fenomenului impunității*”.

Pavel CAZACU: *Pentru infracțiunile comise pe malul stâng al Nistrului, nimeni nu este pedepsit, iar victimele infracțiunilor nu sunt repuse în drepturi. Din numărul total de circa 100 de dosare de care se ocupă Asociația „Promo-LEX” (în cadrul acestora sunt vizate peste 2.000 de victime), doar două dosare au fost remise instanței de judecată și doar în cazul unuia a fost emisă o sentință de condamnare, dar aceasta nu este, deocamdată, una definitivă.*

Annual, Asociația „Promo-LEX” [publică lista funcționarilor](#), politicienilor și angajaților din domeniul justiției din regiunea transnistreană a căror rol în încălcarea drepturilor omului în stânga Nistrului este confirmat prin deciziile CEDO.

Doar că Vitali Ignatiev, reprezentantul Tiraspolului în cadrul negocierilor privind reglementarea conflictului transnistrean, [consideră](#) că privarea de libertate, precum și modul în care sunt tratate persoanele reținute în stânga Nistrului, sunt „*un aspect care reprezintă o chestiune internă a Transnistriei și nu ține de domeniul de interacțiune a reprezentanților politici*”.

<https://www.rise.md/articol/hotii-de-oameni-transnistrizarea-justitiei/>

Cum se investighează și cum (nu) se pedepsește corupția de la Institutul Oncologic

Natalia Zaharescu, Victor Moșneag

28.03.2022

În ultimii patru ani, doi medici care activau la Institutul Oncologic, reținuți pentru corupere pasivă, despre care Centrul Național Anticorupție anunța că riscă „până la 10 ani de închisoare”, au fost ulterior trimiși în judecată în baza unui alt articol din Codul Penal, care prevede o pedeapsă mult mai blândă: amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității. Într-un caz, în instanță, doctorul a reclamat că a fost provocat să comită infracțiunea, instanța l-a achitat, iar procurorii nu au contestat sentința, iar în celălalt caz, doctorul judecat și-a recunoscut vina, a fost amendat și a revenit la locul de muncă.

Pe 18 februarie curent, instanța de judecată a emis mandat de arestare pe numele medicului Virgiliu Urechi, șeful secției radiologie din cadrul Institutului Oncologic, reținut în flagrant de ofițerii CNA și procurorii anticorupție pentru corupere pasivă, după ce ar fi pretins 2000 de euro pentru a asigura internarea unui bolnav de cancer și a urgenta începerea tratamentului oncologic. CNA a anunțat că a fost pornită o urmărire penală în temeiul art.324, Cod penal – coruperea pasivă.

În prezent, el se află în arest la domiciliu, pentru 30 de zile. Anterior el a fost în arest preventiv, fiind plasat în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău, pentru 30 de zile. După ce procurorii anticorupție au înaintat demers pentru prelungirea arestului preventiv cu încă 30 de zile, magistrații de la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, au decis plasarea lui în arest la domiciliu pentru 30 de zile, joi 24 martie. Potrivit purtătoarei de cuvânt a Procuraturii, Mariana Cherpec, procurorii anticorupție urmau să conteste decizia la Curtea de Apel Chișinău.

Februarie 2022: Două denunțuri pe numele unui șef de secție de la Institutul Oncologic

La câteva zile după ce a fost reținut, pe numele lui Urechi a fost depus un nou denunț de către o persoană, care susține că i-ar fi oferit mită medicului pentru servicii similare. Potrivit denunțătorului, șeful de secție ar fi primit de la el 50 de mii de lei pentru a grăbi internarea mamei sale, bolnave de cancer, în instituția medicală. Declarantul susține, în plângerea sa, că i-ar fi transmis banii chiar în biroul de serviciu al angajatului Institutului Oncologic, documentând discuția cu mijloace audio, pe care a atașat-o ca probă la denunț.

CNA anunța că, dacă va fi găsit vinovat, șeful de secție, care este persoană publică, riscă o pedeapsă de până la 10 ani de închisoare cu amendă și privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe o perioadă de până la 15 ani.

Asemenea comunicate din partea CNA au mai fost. În ultimii 4 ani, alți doi medici de la Institutul Oncologic au fost reținuți, fiind acuzați că ar fi cerut mită de la bolnavi incurabili. Deși cazurile făcute publice au indignat opinia publică, ZdG a constatat că finalitatea lor a fost diferită față de mesajele inițiale ale organelor de drept, deși scenariile sunt parcă trase la indigo.

CNA, în februarie 2018: Medicul ar fi pretins 7 mii de lei pentru a interna și opera un pacient. Risca să facă pușcărie

Pe 14 februarie 2018, Centrul Național Anticorupție (CNA) anunța că, în ajun, [un medic urolog din cadrul Instituției medico-sanitare publice „Institutul Oncologic” din Chișinău a fost reținut de ofițerii CNA și procurori, fiind bănuț de luare de mită](#). CNA preciza într-un comunicat de presă că medicul i-ar fi cerut unui bolnav incurabil 7000 de lei pentru o intervenție chirurgicală.

„Potrivit denunțatorului, acum o lună, medicul ar fi pretins de la el 7000 de lei pentru a-l interna și pentru a-i asigura o intervenție chirurgicală urgentă. La externare, medicul a insistat asupra achitării banilor pentru operație, dar și pentru eliberarea documentelor necesare ce confirmă intervenția chirurgicală, prescrierea în continuare a tratamentului medical și monitorizarea lui până la însănătoșire. Înșă, din cauza că nu ar fi avut toți banii, denunțatorul i-ar fi transmis medicului 2000 de lei. La rândul său, medicul l-ar fi atenționat pe pacient că, doar când îi va da restul banilor, îl va externa și își va onora promisiunile legate de prescrierea tratamentului și monitorizarea stării sănătății”, se preciza în comunicatul CNA.

Ion Măruț

CNA a inițiat o cauză penală pentru corupere pasivă, iar pe 13 februarie 2018 medicul a fost reținut pentru 72 de ore în momentul primirii celei de-a doua tranșe de bani. Instituția anunța că, dacă va fi găsit vinovat, doctorul risca pușcărie și privarea de dreptul de a profesa pe un termen de până la 10 ani, [el urmând să fie suspendat din funcție](#). Urmărirea penală a fost condusă de Procuratura Anticorupție.

Aprilie 2018: Dosarul este trimis în judecată, deși medicul era învinuit în baza unui articol care nu prevedea pedeapsa cu închisoarea

În aprilie 2018, CNA [a anunțat că dosarul pe numele medicului a fost trimis în judecată](#). Inițial, medicul a fost suspendat, provizoriu, din funcție. Ulterior, el a contestat în instanță ordinul prin care a fost suspendat, magistrații restabilindu-l în funcție, cu interdicția de a părăsi țara.

În luna aprilie 2018, când dosarul a fost trimis în judecată, CNA nu mai anunța că medicul este pasibil de a face pușcărie și preciza că, dacă va fi găsit vinovat, acesta risca o pedeapsă cu amendă de cel mult 37.500 de lei sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore. De asemenea, acesta putea fi obligat să recupereze cheltuieli judiciare în sumă de 5.216 de lei.

Schimbarea de discurs din comunicatele CNA s-a produs pentru că, între timp, procurorii au modificat articolul din Codul Penal, în baza căruia a fost învinuit medicul: articolul 324 – „*Corupere pasivă*”, care prevedea o pedeapsă maximă de 10 ani de închisoare a fost înlocuit cu articolul 256, „*primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației*”, care prevede o pedeapsă mult mai blândă, amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității.

În judecată, procurora a cerut ca medicul să fie liberat de pedeapsa penală

Medicul reținut în februarie 2018 era Boris Duda. Din martie 2001, el activa în calitate de medic urolog-oncolog la Institutul Oncologic.

Sentința [pe numele lui Boris Duda a fost pronunțată de Judecătoria Chișinău în iunie 2021](#), la trei ani și patru luni de la reținerea sa în flagrant și la mai bine de trei ani după ce dosarul penal pe numele său a fost trimis în judecată.

În ședința de judecată, procurora Cristina Gladcov a solicitat ca medicul să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.256 alin.(1) din Codul penal, dar să fie dispusă liberarea de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Procurora preciza că legea stabilește faptul că „*persoana se liberează de răspundere penală, dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare, iar infracțiunea care este imputată lui Duda Boris este comisă în perioada de timp 13.01.2018-13.02.2018*”.

În cadrul ședinței de judecată, Emil Iorga, avocatul inculpatului, a solicitat instanței pronunțarea unei sentințe de achitare, motivând că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Totodată, avocatul a susținut că medicul a fost tinta unei provocări.

Declarațiile martorului-pacient în judecată

În ședința de judecată, pacientul Lilian Mițic le-a spus judecătorilor că, în prima discuție cu medicul, acesta i-ar fi zis că operația „*va costa de la 5 la 7 mii lei*”, iar suma „*depinde de operație, adică de cât de complicată va fi aceasta*”. Pacientul a mai precizat că i-a dat medicului „*suma de 2.000 lei, însă Duda i-a zis să-i dea doar 1.500 lei, deoarece e suficient. Bani i-a pus la dumnealui pe masă, după calculator. Așa i-a spus să-i pun acolo. El a ieșit din cabinet, apoi au intrat colaboratorii CNA*”. Pacientul a recunoscut că banii pe care i-a oferit medicului i-au fost dați de către colaboratorii CNA.

Pacientul le-a mai spus judecătorilor că în ziua externării „*nu i-a zis nimeni de careva bani*” și că anterior colaborării cu CNA „*el a încercat să îi mulțumească, încercând să îi dea 1.000 lei, dar (medicul, n.r.) a făcut o privire că nu a dat suma deplină*”. Totodată, acesta a precizat că „*personal, în mână, lui Duda Boris i-a dat 2.000 de lei. Bani i-a pus în buzunar, dar nu își amintește în care buzunar la halat și ce culoare are halatul*” și că „*în acea zi nu i s-au cerut bani, dar a dat pentru lucru care s-a făcut...*”, doar că „*nimeni nu poate confirma transmiterea banilor*”.

În instanță medicul a spus că nu a cerut bani de la pacient: „Măi, ai vrut să dai acolo o mie și jumătate, cât vrei, dai și du-te odată...”

Medicul Boris Duda a pledat nevinovat în cadrul examinării dosarului în instanța de judecată. El le-a spus judecătorilor că nu a discutat niciodată despre bani cu pacientul și că nu a condiționat niciodată operarea acestuia de achitarea unei anumite sume de bani. Doctorul afirmă că inițial, când s-a adresat la Institutul Oncologic, pacientul Lilian Mițic nu avea poliță de asigurare, astfel că el i-a recomandat să întrebe în casa instituției medicale cât l-ar costa operația, iar de aici și discuția ulterioară că operația „*poate să varieze între 5 și 7 mii de lei, în dependență de zilele de spitalizare, analize suplimentare, perioada anesteziei și analiza histologică care, la fel, trebuie să fie contra plată*”.

Medicul a susținut la judecarea cauzei penale că i-a recomandat pacientului să-și procure poliță de asigurare, iar ulterior să se opereze după sărbătorile de iarnă, pentru că situația sa nu reprezenta o urgență, iar dacă dorește să fie operat imediat, să se adreseze la un alt medic, pentru că el urma să meargă în concediu anual de odihnă. „*Pacientul s-a revoltat brusc, s-a agitat, era nehotărât și zicea că nu dorește să-l interneze și să-l trateze*”, a declarat doctorul, care a susținut în instanță că „*pacientul categoric a refuzat să fie operat de altcineva, a insistat să fie operat anume de el. Aceasta deja confirmă versiunea că Mițic de la bun început a fost un provocator, trimis special*”, s-a apărut Boris Duda. Medicul a insistat în ședința de

judecată în care a fost audiat că cel care insista să-i dea bani de fiecare dată ar fi fost pacientul.

Totuși, Boris Duda a confirmat că a primit de la pacient o sumă de bani „ca să plece mai repede de pe capul său, pe negândite i-a zis «măi, ai vrut să dai acolo o mie și jumătate, cât vrei, dai și du-te odată...», afirmând că pacientul „a fost foarte insistent să lase bani”. Doctorul susține că „avea intenția să meargă, după ce termină cu pacienții, la jurist, la administrație, să declare că Mițic a intrat în birou abuziv și a insistat să-i transmită o sumă de bani”. Apărarea lui Duda a precizat că, după ce l-au verificat, pacientul „s-a dovedit a fi o persoană dubioasă, cu antecedente penale, judecat de 4 ori..., o persoană comodă și ușor de manipulat, pe care l-au folosit polițiștii”.

Întrebat în cadrul procesului despre starea de sănătate a victimei, medicul a precizat că el „consideră că operația, rezultatul histologic, starea de sănătate a lui Mițic a fost reală, dar nu se exclude faptul că a fost și înscenat pentru că, până la urmă, rezultatele au arătat că el nu avea cancer”.

În timpul urmăririi penale medicul și-a recunoscut parțial vina, dar a spus instanței că procurorul „a insistat și l-a amenințat să recunoască măcar parțial vina, dacă nu, îl trimite pe 30 de zile înapoi în celulă”.

Concluziile instanței: „Nu a estorcat mijloace financiare pentru internare, efectuarea operației chirurgicale și nu a condiționat în niciun mod tratamentul”

Instanța a decis că, în cadrul cercetării judecătorești „nu s-a probat faptul primirii și estorcării acestei remunerații pentru intervenția chirurgicală, nefiind prezentate în acest sens careva probe concludente și pertinente”. Instanța a precizat că în cadrul ședinței de judecată „martorul Mițic Lilian a declarat că Duda Boris nu l-a condiționat că, dacă nu achită careva sume de bani, nu va fi efectuată intervenția chirurgicală. La fel, a declarat că până la operație și în ziua operației, precum și pe perioada spitalizării nu i s-au cerut careva sume de bani”, a constatat instanța.

„Acuzarea nu a prezentat nicio probă că medicul Duda în ziua internării persoanei la 12.01.2018, până la operația din 15.01.2018 și externarea pacientului la 18.01.2018, a avut un comportament care ar favoriza estorcarea de mijloace bănești și sau l-ar pune în situație dificilă pe Mițic Lilian. Duda Boris nu a estorcat mijloace financiare pentru internare, efectuarea operației chirurgicale și nu a condiționat în niciun mod tratamentul postoperatoriu sau obținerea rezultatelor histologice, în schimbul banilor. Din contra, probele cercetate relevă că Mițic Lilian a fost cel care îl telefona pe inculpat și îl aborda cu solicitările de genul respectiv,

cât și cu prezența fizică în Institutul Oncologic întrebând «cât trebuie»», [se precizează în sentința Judecătoriei Chișinău semnată de judecătorul Radu Grecu.](#)

În cadrul examinării dosarului au fost audiați mai mulți martori, colegi cu Boris Duda, care au relatat despre faptul că pacientul denunțator ar fi avut un comportament „straniu”. Toți martorii medici l-au apărut pe colegul lor.

Sentința de achitare pe numele lui Boris Duda nu a fost contestată la Curtea de Apel Chișinău, astfel încât ea a devenit definitivă și irevocabilă. Emil Iorga, avocatul lui Duda, a confirmat pentru ZdG că nu a fost informat despre contestarea sentinței, dar a evitat să discute cu ZdG despre circumstanțele cauzei penale. Boris Duda nu mai activează în cadrul Institutului Oncologic.

ZdG nu a reușit să discute cu Lilian Mițic, dar soacra acestuia ne-a zis că, ulterior, bărbatul, care muncește acum la o carieră de piatră din Edineț, a regretat că s-a adresat la CNA pentru a-l denunța pe medicul Boris Duda.

August 2020: CNA anunța că o pacientă incurabilă l-a denunțat pe un medic care a cerut mită în sumă de 8 mii de lei, iar doctora risca 10 ani de închisoare

Un alt caz de corupție de la Institutul Oncologic a fost mediatizat în spațiul public în august 2020. [CNA informa atunci](#) că o pacientă care suferea de o maladie incurabilă l-a denunțat pe un medic de la instituția respectivă pentru că i-ar fi cerut mită în sumă de 8.000 de lei. Potrivit CNA, medicul a chemat-o pe pacientă în birou și i-a spus că „toată echipa, care va asista la operație, trebuie „mulțumită”, iar banii urmau să fie transmiși după intervenție. Cu câteva zile înainte de operație însă, același medic a invitat-o din nou, spunându-i că până la operație trebuie să-i transmită 1.000 de lei și 7.000 după intervenție”, potrivit comunicatului CNA. Instituția mai anunța că medicul a fost reținut pentru 72 de ore, fiind cercetat pentru corupere, riscând „până la 10 ani de închisoare, amendă penală și privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pentru o anumită perioadă”.

Sanționată cu amendă de 25 de mii de lei, ce putea fi achitată în jumătate

ZdG a constatat că medicul vizat este Diana Lișinschi, chirurg oncoginecolog, angajată din 2009 la Institutul Oncologic. Dosarul a ajuns în instanță rapid, iar sentința a fost pronunțată la 20 noiembrie 2020. Deși, inițial, era cercetată pentru corupere și risca până la 10 ani de închisoare, după cum informase CNA, în instanță, Mariana Boșcănean, procurora de caz, a solicitat ca inculpa să fie

recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.256 alin.(1) din Codul penal, la fel ca și colegul său, Boris Duda, articol care prevede pedeapsă cu amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității.

Procurora a cerut să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 de unități convenționale. Instanța a condamnat-o pe Diana Lișinschi doar la achitarea unei amenzi de 25 de mii de lei, care putea fi plătită în jumătate, în 72 de ore de la intrarea în vigoare a sentinței. Diana Lișinschi este în continuarea angajată a Institutului Oncologic.

Recalificarea articolului în baza căruia a fost condamnată Diana Lișinschi a fost decisă în cadrul urmăririi penale, după ce s-a constatat că aceasta nu avea statut de persoană publică, potrivit explicațiilor obținute de ZdG de la procuratură. Potrivit Marianei Cherpec, procurora responsabilă de comunicare în cadrul instituției, pacienta care a denunțat-o pe medică, a indicat că aceasta ar fi șefă de secție, adică persoană publică, iar în cadrul urmăririi penale s-a stabilit că ea nu deținea această funcție, ci era simplu medic în cadrul Institutului Oncologic.

„Îi pare foarte rău de cele săvârșite și sincer se căiește”

Pe lângă faptul că doctora a scăpat cu o pedeapsă mult mai blândă decât cea anunțată de CNA, în hotărârea de judecată se menționează că ea a stat în arest doar 11 ore, și nu 72. Potrivit hotărârii, inculpata și-a recunoscut vina, „*nesolicitând administrarea de noi probe*”. Totodată, ea a solicitat instanței judecătorești să i se aplice o pedeapsă mai blândă, sub formă de amendă, „*menționând că-i pare foarte rău de cele săvârșite și sincer se căiește*”, după cum este citată în hotărâre.

Instanța i-a găsit doctorei care a cerut mită și circumstanțe atenuante, și anume faptul că ar fi săvârșit o infracțiune pentru prima dată, precum și „*contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, recunoașterea săvârșirii faptelor indicate în rechizitoriu și insistența ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, stagiul general de muncă și caracteristica pozitivă, căința sinceră, lipsa unor date care i-ar compromite sau i-ar denigra personalitatea și trăsăturile distincte ale inculpatei*”.

Astfel, potrivit judecătorului, „*corectarea și reeducarea Dianei Lișinschi este posibilă cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) de unități convenționale, ceea ce constituie 25.000 (douăzeci și cinci mii) de lei*”. Judecătorul Veaceslav Cernalev se arată convins și de faptul că pedeapsa stabilită de el „*are drept scop corectarea și reeducarea în spiritul executării stricte a legii, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea Dianei Lișinschi, cât și a altor persoane*”.

Totodată, Diana Lișinschi a refuzat munca neremunerată în folosul societății, pronunțându-se pentru stabilirea pedepsei sub formă de amendă.

Medica susține că pacienta i-a oferit bani în mod „benevol”

În instanță, Diana Lișinschi a spus că, de fapt, pacienta ar fi venit „benevol” în biroul său „și i-a comunicat că dorește s-o mulțumească, întrebând-o care ar fi suma potrivită”. Diana Lișinschi i-ar fi răspuns că 1.000 de lei ar fi suficienți și „acești bani nu sunt pentru ea, dar pentru echipă, și anume pentru surorile medicale, anesteziolog”, după cum a declarat ea instanței. Și mai susține Diana Lișinschi faptul că „nu ține minte dacă i-a solicitat pacientei suma de 8.000 lei”, dar înainte de externare „pacienta iarăși a intrat singură la ea în birou și i-a transmis a doua tranșă de bani, iar ea nu a refuzat. Pacienta era mulțumită de tratament și atitudinea pe care a avut-o. Au comunicat și a ajutat-o și după aceasta”, se mai arată în hotărârea de judecată. Contactată de ZdG, persoana care a denunțat-o pe Diana Lișinschi a refuzat să discute cu ZdG.

Banii au fost transmiși sub controlul ofițerilor CNA. La 1 iunie 2020 a fost transmisă suma de 1.000 de lei, iar la 4 iunie – cea de 7.000 de lei. Cauza penală a fost examinată timp de o lună, între 19 octombrie 2020 – 20 noiembrie 2020, după cum se precizează în sentință.

„Acum nu am timp. Sunt ocupată la serviciu”

Contactată de ZdG pentru un comentariu, la numărul de telefon din secția de ginecologie a Institutului Oncologic, Diana Lișinschi nu a dorit să discute. „Dacă aveți întrebări, puteți să vă apropiați la mine și eu o să discut. Așa, prin telefon, acum nu am timp. Sunt ocupată la serviciu”, a spus Diana Lișinschi, însă nu a precizat când și în ce mod ne putem întâlni pentru a discuta, închizând repede telefonul.

Am mers la Institutul Oncologic pentru a discuta cu ea. Accesul în instituție este însă restricționat, iar pentru a lua legătura cu Diana Lișinschi am fost nevoiți să apelăm la același număr de telefon al secției ginecologie. Ne-a răspuns o infirmieră care a spus că doctora Lișinschi este în biroul său și că nu are timp să o cheme. Deși am revenit de câteva ori la numărul respectiv și i-am explicat persoanei care a răspuns că am venit să discutăm cu Diana Lișinschi, așa cum ne-a sugerat ea însăși, aceasta nu a mai fost chemată la telefon și nici nu a ieșit pentru a discuta.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/cum-se-investigheaza-si-cum-nu-se-pedepseste-coruptia-de-la-institutul-oncologic/>

Milionarii din parlament

Felicia Crețu

30.03.2022

Aproape zilnic, mai mulți aleși ai poporului intră pe poarta Parlamentului la volanul unor mașini care valorează zeci de mii de euro. Branduri de clasa lux ca: Mercedes, Porsche sau Lexus fac parada în parcare din curtea Legislativului.

Cu o mașină scumpă vine la muncă deputatul Blocului Comuniștilor și Socialiștilor, Oleg Reidman. Acesta coboară de la volanul unui Mercedes, fabricat în 2019, care valorează peste un milion de lei, echivalentul a circa 55.000 de euro, potrivit declarației sale de avere, depusă la validarea mandatului. „Și ce dacă? Este singura de acest fel aici?”, se apără Reidman.

Un Porsche Macan negru, cumpărat în 2019 nou-nouț, conduce deputata PAS, Olesia Stamate. Mașina a costat puțin peste un milion de lei, conform declarației sale de avere. „Este mașina pe care a ales-o soțul acum câțiva ani. Este predilecția soțului pentru asemenea mașini”, explică Stamate.

Preferă mașinile Porsche și Alla Dolință, deputata Blocului Comuniștilor și Socialiștilor. Peste 980.000 de lei costă Cayenne-ul la volanul căruia am surprins-o. Intră în parcare Parlamentului la înălțimea unui Lexus de 35.000 de euro, adică peste 600.000 de lei, Doina Gherman, deputata Partidului Acțiune și Solidaritate. Iar dintr-o Toyota Land Cruiser iese Radu Mudreac, deputat al Blocului Comuniștilor și Socialiștilor. 600.000 de lei este valoarea declarată a acestei mașini.

Se poate lăuda cu o mașină de lux și deputatul PAS, Ion Șpac, aflat la primul mandat. Spune că și-a cumpărat-o după ce a revenit în țară din Irlanda, pentru a-și ocupa fotoliul din Parlament.

ION ȘPAC, deputat PAS: *Are un motor adăugător electric de 116 cai putere, consumul mediu e mai puțin de opt litri la suta de kilometri, în rest – nu știu. Ceea ce e legat de siguranță, dacă marcajul este pe carosabil, conduce singură, să spunem așa. Și dacă v-ar interesa [cât costă], pot să vă spun în lei, vreo 610.000 lei, adică cam vreo 30.000 de euro.*

Ca să-și cumpere această bijuterie pe patru roți, Șpac susține că a vândut un alt Mercedes Benz de 47.000 de euro, pe care l-a condus în Irlanda, unde a locuit împreună cu familia în ultimii 20 de ani. Mai deține un minivan al aceluiași brand, cumpărat anul trecut cu 56.000 de euro direct de la producător.

Cel care conduce detașat topul deputaților cu cele mai scumpe mașini de lux este, însă, deputatul fugar Ilan Șor, cercetat penal și condamnat în primă instanță pentru implicare în “Furtul miliardului”. Și asta datorită soției sale, interpreta de muzică ușoară din Federația Rusă – Jasmine, care deține din 2018 un Bentley Mulsanne cumpărat cu peste 25 de milioane de ruble, adică peste 300.000 de euro.

În top 10 deputați cu cele mai scumpe mașini se mai regăsesc: deputatul Partidului „ȘOR” Denis Ulanov și deputații de la PAS, Andrian Cheptonar și Adrian Belii. Fie că dețin un autoturism sau mai multe, valoarea totală a mașinilor pe care le conduc cei din top, împreună cu partenerul sau partenera de viață, începe de la câteva sute de mii de lei și se ridică până la câteva milioane.

ADRIAN BELÎI, deputat PAS: Chiar vă mulțumesc pentru această întrebare. Veniturile le-am obținut din cercetarea științifică pe care, apropo, am avut o plăcere extraordinară să o fac împreună cu partenerii australieni. Remunerarea pentru această cercetare mi-a permis să-mi achiziționez această mașină.

Sunt și deputați care declară că au mașini de doar 10.000 de lei, ceea ce înseamnă mai puțin de 500 de euro. Printre ei este și deputata PAS, Iulia Dascălu. Deține un Volvo din 2010. Pe piață un astfel de autoturism se vinde cu mii de euro.

IULIA DASCĂLU, deputată PAS: Când am perfectat actele la biroul de înmatriculare, acolo mi s-a propus un contract pe care eu l-am semnat și, mai apoi, am văzut că acolo valorează suma de 10.000 [de lei], că așa probabil toată lumea făcea. Chiar n-am citit cu atenție. Am pus o semnătură și asta a fost, după care mi-am dat seama că a fost o greșală. Dar ea nu costa mii de euro. Eu pot să vă spun sincer, noi am cumpărat-o cu 17.000 de euro.

Iar mașina Ford Focus l-a costat tot 10.000 de lei și pe deputatul PAS, Igor Chiriac. Cel puțin asta vedem în declarația sa de avere. „Am făcut declarația. Dacă o să atrageți atenția, am indicat, de fapt, că este valoarea de piață”, răspunde scurt deputatul.

TOPUL DEPUTAȚILOR CU CELE MAI SCUMPE LOCUINȚE DECLARATE

Nu doar mașinile, dar și casele în care locuiesc unii aleși ai poporului atrag priviri. Aproape de Parcul Dendrariu, găsim această casă cu două nivele. Aparține familiei lui Radu Mudreac, deputat pe lista Blocului Comuniștilor și Socialiștilor. Pe un teren de aproape șapte ari, în 2018, a fost ridicată această locuință de aproape 300 de metri pătrați care valorează în acte puțin peste două milioane de lei. În timp ce filmam, l-am surprins acasă pe proprietar.

RADU MUDREAC, deputat BCS: Casa este construită de mine personal. Dată în exploatare conform cerințelor care sunt expuse. Altceva despre ce să vă spun?

REPORTER: Dumneavoastră, cum ați zice, că aveți o casă bogată, de lux sau nu?

RADU MUDREAC, deputat BCS: Dumneavoastră mă considerați ca gospodar sau nu? O casă de gospodar.

Se remarcă și vila în care locuiește Olesia Stamate. Este cu două etaje, are peste 300 de metri pătrați și e situată într-un cartier rezidențial din sectorul Centru al capitalei. Casa aparține în acte părinților deputatei, iar Stamate a indicat în declarația sa de avere, depusă la validarea mandatului, că este beneficiara efectivă a imobilului. De fapt, Stamate a fost proprietara imobilului timp de circa șapte ani, până în 2010, când a vândut casa mamei și tatălui ei – Larisa și Vladimir Kovali. Tatăl deputatei este fost comisar adjunct al Inspectoratului de Poliție al municipiului Chișinău. În 2008 și-a luat licența de avocat, renunțând la cariera în organele de drept.

OLESEA STAMATE, deputată PAS: A fost construită de părinții mei, dar noi locuim împreună cu familia. Hai să spunem așa, de la fondarea familiei noastre, locuim în acea casă. Am zis să declar acest bun, fiindcă locuiesc acolo, dar nu am niciun drept, niciun contract, nici de uz, nici de folosință asupra aceluși bun, dar am zis, ca să fie foarte clar, fiindcă într-adevăr locuim acolo de mult timp, am zis că, uite, eu sunt beneficiarul efectiv.

Se numără printre deputații cu cele mai scumpe locuințe și Denis Ulanov de la Partidul „ȘOR”. Demnitarul declară patru apartamente și alte imobile, care în total valorează peste două milioane și jumătate de lei. Unul dintre apartamente se află într-un bloc din sectorul Râșcani din Chișinău, iar proprietar în acte figurează unul dintre copiii lui. Deputatul l-a cumpărat în 2004, iar peste doisprezece ani l-a donat fiului său care avea atunci șapte ani.

DENIS ULANOV, deputat, Partidul „ȘOR”: Am trei copii și, prin urmare, am decis în cadrul familiei să cumpărăm trei apartamente pentru copii. Într-unul din apartamente locuiește fiica mai mare. Celelalte apartamente își așteaptă rândul. Nu este o formă de a ascunde veniturile, pentru că, făcând cadou copilului, după ceva timp am cumpărat încă trei apartamente pe numele meu. Nu se încadrează la categoria „locuințe de elită”. Sunt apartamente obișnuite, la Telecentru.

Peste cinci milioane de lei. Atât valorează proprietățile deținute de deputatul PAS, Dumitru Alaiba și soția sa.

DUMITRU ALAIBA, deputat PAS: Eu nu m-am jucat cu valori cadastrale și așa mai departe și așa-i, probabil, motivul din care aceste patru locuințe pe care le avem însumează această sumă. Avem două împrumuturi în același timp.

Alaiba este al treilea în topul deputaților cu cele mai scumpe locuințe din Parlament. Pe lângă apartamentul din Chișinău, care valorează 92.000 euro, mai are unul în orașul București într-un bloc ridicat la sfârșitul anilor '90, care l-a costat 80.000 euro. Iar soția sa, originară din Estonia, deține o garsonieră de circa 21 de metri pătrați în Tallinn într-un bloc cu două nivele și jumătate dintr-o casă la țară, aproape de litoralul Mării Baltice, moștenită de la bunica sa.

Facem un tur virtual în vestul capitalei Irlandei, Dublin. Aici se află un business park, promovat drept cel mai mare din țară. Lângă blocurile cu birouri, nu departe de șoseaua de centură, se află un complex rezidențial, iar unul dintre apartamente îi aparține lui Ion Șpac. Apartamentul are 155 de metri pătrați, trei dormitoare și un balcon generos, unde deputatul și-a încropit o mică grădină.

Șpac spune că și-a luat apartamentul, care valorează aproape jumătate de milion de euro, în 2006, după ce a obținut permis de muncă și a pus pe roate o afacere în domeniul construcțiilor în Irlanda. Doar că nu cu bani gheață, ci în rate. Acum, imobilul reprezintă cam jumătate din averea sa.

ION ȘPAC, deputat PAS: Eu actele, oficial, pe acel apartament o să le am în '41 când o să scap de a achita ratele. Atunci, oficial, o să fie al meu. Până când, la moment, este al băncii. Dacă nu greșesc, mai am încă vreo 260.000 de euro încă de achitat. Așa că...

Mai devreme v-am arătat o parte din imobilele a cinci aleși ai poporului cu cele mai scumpe locuințe. Alături de ei, în top 10 mai sunt: Ilan Șor, Vladimir Voronin, Fiodor Gagauz, Vasile Bolea și Alla Pilipețcaia. Valoarea proprietăților începe de la aproape 2 milioane de lei și se ridică până la 9,3 milioane de lei.

TOP 10 CEI MAI BOGAȚI DEPUTAȚI

Marina Tauber, deputată a Partidului „ȘOR”, ne-a obișnuit cu ținutele sale de brand și bijuterii care valorează mii de euro. De exemplu, în 2020, cu ocazia zilei sale de naștere, și-a cumpărat un set de bijuterii Boucheron în valoare de 6.000 de euro. Iar unii invitați i-au dat 12.000 de euro și 5.000 de dolari, bani gheață, drept cadou. Tot în 2020, de Revelion, a primit în dar un ceas Rolex și cercei Van Cleef, care valorează alte câteva mii de euro. „Eu pentru cerceii mei și pentru tot pot să răspund. Nu mă invidiați, vă rog”, se apără Tauber.

Tauber are 35 de ani și o avere declarată de 38 de milioane de lei. Dacă e să credem

declarațiilor de venit, depuse de cei 101 deputați la validarea mandatului, Tauber este, de departe, cel mai bogat deputat din Legislativul de la Chișinău.

MARINA TAUBER, deputată, Partidul „ȘOR”: Eu mă simt cea mai bogată cu dragostea și familia mea și oamenii iubiți și apropiați. Iată cu asta, într-adevăr, mă simt cea mai bogată.

De fapt, grosul averii lui Tauber reprezintă acțiuni în valoare de circa 36 de milioane de lei pe care le deține la Unibank, una din cele trei bănci implicate în „Furtul miliardului”, acum aflată în proces de lichidare. Tocmai calitatea de acționară Unibank a adus-o în vizorul Procuraturii Anticorupție, care, în 2019, timp de un an, a anchetat-o pentru implicare în „Frauda bancară”, fiind bănuită că a contribuit la preluarea controlului băncii în interesul unui grup criminal organizat, condus de Ilan Șor.

MARINA TAUBER, deputată, Partidul „ȘOR”: Situația în care s-au pomenit aceste bănci, dumneavoastră înțelegeți, bine, nu este unica, dar nu a fost planificată de nimeni. Poate o să fie careva schimbări, dar nu cred. Cel puțin, din câte eu înțeleg, deja nu o să primesc bani.

Marina Tauber este una dintre persoanele de încredere ale lui Ilan Șor, iar relația de prietenie a celor doi se poate observa și în declarația de avere a deputatei. Aceasta a indicat că, începând din 2017, aproape cu regularitate ia cu împrumut, fără dobândă, sume importante de bani de la mama vitregă a lui Ilan Șor – Ilona Șor. Vorbim de o cifră totală de peste două milioane de lei. „Este o persoană și prietenă apropiată. Am avut nevoie și am apelat la acest împrumut, pentru că am nevoie de bani pentru întreținerea mea și a familiei mele”, explică deputata.

Pe lângă Tauber, în Parlament mai sunt alți 66 de milionari în lei. Atenție, milionari în lei.

IGOR GROSU, președintele Parlamentului: Milionari?! N-am știut. Un lucru pot să vă spun că eu nu fac parte, la sigur. Atât timp cât sunt declarate și declarațiile de avere indică veniturile, proprietățile, plătite impozite, e ceva firesc. Important să fie plătite impozitele și să fie totul transparent.

De fapt, și Grosu este milionar, având o avere estimată la 1,5 milioane de lei. Dacă raportăm numărul tuturor milionarilor din Parlament la mandatele obținute de fiecare dintre cele trei partide, cei mai mulți sunt în cadrul fracțiunii ȘOR. Mai exact, cinci din șase deputați. Și 40 din cei 63 de aleși ai poporului din fracțiunea PAS, cea mai numeroasă din Parlament, se pot lăuda cu titlul de „milionari”. La fel, doi din trei deputați ai Blocului Comuniștilor și Socialiștilor au agonisit averi de peste un milion de lei, mai exact, 20 din cei 32 de deputați.

CORNELIU FURCULIȚĂ, vicepreședinte, Frațiunea „BCS”: Deputați care să fie supra sau extra bogați nu avem. Majoritatea sunt oameni cu un statut și cu o avere medie.

MIHAI POPȘOI, președinte, Frațiunea „PAS”: Nu știu dacă un milion de lei sau 50.000 de euro ar putea fi numită o avere în Republica Moldova, dar indiferent de câți bani au deputații noștri, sunt muncii cinstit, spre deosebire de deputații din alte fracțiuni sau din alte legislaturi.

VADIM FOTESCU, deputat, Frațiunea „Partidul ȘOR”: Ideea este că noi avem puțini deputați, de aceea și ați obținut această proporție. Luați altă proporție și veți vedea că [fracțiunea Partidului „ȘOR”] nu se deosebește cu nimic de alte fracțiuni.

TOP 10 cei mai bogați deputați, conform informațiilor din declarația de avere, depusă la validarea mandatului:

1. Marina TAUBER – 38 MLN lei
2. Ion ȘPAC – 17 MLN lei
3. Ilan ȘOR – 15 MLN lei
4. Denis ULANOV – 9,7 MLN lei
5. Vladimir VORONIN – 9,7 MLN lei
6. Olesea STAMATE – 9,6 MLN lei
7. Dumitru ALAIBA – 7,2 MLN lei
8. Adrian LEBEDINSCHI – 6 MLN lei
9. Oleg REIDMAN – 5,7 MLN lei
10. Doina GHERMAN – 5,6 MLN lei

Dacă unii au intrat în topul milionarilor datorită caselor sau mașinilor de lux pe care le dețin în țară și peste hotare, alții datorită unor investiții financiare. Spre exemplu, fostul președinte Vladimir Voronin, se remarcă cu venituri de peste 4 milioane de lei de la Fincombank, pe care soția sa i-a încasat în 2020 doar din răscumpărarea acțiunilor deținute la această bancă, ceea ce constituie aproape jumătate din averea sa.

VLADIMIR VORONIN, deputat BCS: Nu știu. Asta e treaba voastră cum calculați și cum apreciați lucrurile. Eu în declarație am scris tot ce trebuie de scris.

Totodată, Denis Ulanov se remarcă în afaceri, încasând, în 2020, doar din dividende peste două milioane de lei de la două firme pe care le deține împreună cu soția sa și care oferă servicii juridice.

DENIS ULANOV, deputat, Partidul „ȘOR”: Declar toată averea mea, nu o ascund prin intermediul rudelor, prietenilor sau cunoscuților. De-a lungul activității mele juridice îndelungate, am reușit să adun o bază de clienți care a rămas alături de mine, în ciuda la toată această mizerie cu care se încearcă să fiu murdărit.

La polul opus, sunt deputații cu averi și venituri declarate foarte mici. Cel mai sărac ales al poporului este Diana Caraman de la Blocul Comuniștilor și Socialiștilor. Nu are proprietăți sau mașini și a declarat că a trăit, în 2020, în mare parte, doar din salariu, având un venit anual de circa 52. 800 de lei, adică aproape 4.400 de lei pe lună.

DIANA CARAMAN, deputată BCS: Locuiesc împreună cu sora mea, de aceea nu plătesc chirie. Locuiesc cu permisiunea rudelor, de aceea... Folosesc mașina Parlamentului, de serviciu, pentru a mă deplasa în teritoriu, pentru că fac vizite în teritoriu destul de des.

Printre deputații cu venituri modeste mai sunt cei de la Blocul Comuniștilor și Socialiștilor: Elena Bodnarenco și Valeriu Muduc, dar și deputații de la PAS: Eugeniu Sinchevici și Victoria Cazacu.

VICTORIA CAZACU, deputată PAS: Eu pentru prima dată sunt implicată în politică, poate de atâta și sunt modeste toate averile.

EUGENIU SINCHEVICI, deputat PAS: E normal la vârsta asta să nu am averi. Dacă aș avea averi, probabil, din domeniul public, cred că ar fi o problemă. Dar așa, e ok.

ELENA BODNARENCO, deputată BCS: Nu am furat nimic, nu am luat mită. Am lucrat cinstit și din cauza aceasta nu am avere.

Autoritatea Națională de Integritate este instituția care trebuie să ne spună cât de sinceri sunt demnitarii atunci când își completează declarațiile de avere și interese personale. În prezent, averea a nouă deputați din actualul Parlament este în vizorul Autorității și asta datorită unor controale inițiate anterior, pe când erau deputați în vechiul Parlament.

ALINA MUNTEANU, șefă, Inspectoratul Național de Integritate, ANI: Cele nouă controale inițiate sub aspectul regimului juridic al averilor în privința deputaților sunt inițiate în mare parte în baza sesizărilor din exterior. Două dintre acestea sunt inițiate în baza sesizărilor din oficiu: una ca urmare a verificării declarațiilor, alta în baza unei investigații jurnalistice.

Totodată, în cazul a doi deputați, inspectorii de integritate au constatat că ar avea averi nejustificate. Este vorba de deputații Blocului Comuniștilor și Socialiștilor, Radu Mudreac și Grigore Novac, care au contestat deciziile în instanța de judecată.

ELENA PROHNIȚCHI, expertă, Asociația pentru democrație participativă ADEPT: Întotdeauna cei care vroiau să ascundă averile erau cu un pas înainte decât cei care le verificau. Eu nu sunt Dumnezeu ca să vă spun dacă ei au mințit atunci când și-au declarat averile și veniturile și ANI nu este o instituție care deține toate competențele și instrumentele să facă acest lucru, dar ce observăm noi că, surprinzător, după câțiva ani când jurnaliștii de investigație scot în evidență anumite averi nedeclarate, peste câțiva ani, fie ANI, fie Procuratura Anticorupție, descoperă că, de fapt, jurnaliștii de investigație au avut dreptate.

31 martie este ultima zi în care deputații depun declarațiile de avere și interese personale, deja pentru anul 2021. Ca să vezi ce venituri și bunuri au acumulat în primul an de mandat, dar și cine și-a păstrat locul din lista milionarilor din Parlament, intră pe platforma Parlamentul Virtual.

Varianta integrală a articolului: <https://cusens.md/ro/investigatii/milionarii-din-parlament/>

Secretul ascuns de Dodon timp de 15 ani! Cine a plătit pentru casa familiei sale de la Buiucani

Mariana Rață, Stela Mihailovici

09.05.2022

Igor Dodon a fost prins de mai multe ori cu minciuna, atunci când venea vorba de casa grandioasă din sectorul Buiucani al capitalei în care locuiește împreună cu familia. În 2011, când Ziarul de Gardă scria pentru prima oară că imobilul a fost construit pentru familia Dodon, politicianul nega că are vreo legătură cu această casă și cataloga informațiile drept „zvonuri și bârfe”. În 2013, după ce a înregistrat casa la Cadastru pe numele său, afirma că a cumpărat-o de la o rudă, stabilită cu traiul în Italia. La distanța de 9 ani de atunci, Cutia Neagră a reușit să afle mai multe detalii despre schema prin care fostul președinte Igor Dodon a cumpărat imobilul de milioane, tăinuind proveniența banilor. Vă dezvăluim în premieră cine a fost primul proprietar din acte al casei de pe strada Xenopol și cât a costat în realitate imobilul, cu mult peste valoarea indicată de Igor Dodon în declarațiile de avere.

Deși a negat întotdeauna acest lucru, sursele noastre susțin că Igor Dodon a investit din start în construcția casei de pe strada Xenopol și vizita în permanență șantierul, de când au început constructorii să ridice casa. Contractul de investiție a fost semnat în anul 2007, pe când Dodon ocupa funcția de ministru al Economiei.

Pe hârtie, însă, inițial, investitor al viitorului imobil era indicat Lilian Filipov, finul de cununie al familiei Dodon și unul dintre feciorii actualului președinte al raionului Dubăsari, Grigore Filipov.

Contractul de investiție în casă

Cutia Neagră a intrat în posesia contractului de investiții semnat în februarie 2007 de Filipov cu „Reconscivil”, compania care a construit casa. Potrivit documentului, investitorul urma să plătească 2,1 milioane de lei pentru construcția imobilului de 414 metri pătrați. Bani erau să fie achitați în rate, până în noiembrie 2008, cu prima plată de 160 de mii de lei, la data semnării contractului. Iar restul banilor, în tranșe de câte 280 de mii de lei, la fiecare trei luni. Potrivit surselor noastre, toți banii au fost plătiți cash.

Cutia Neagră a încercat să afle dacă dispunea Filipov în acea perioadă de timp de bani atât de mari pentru casă. În momentul în care investea milioane de lei în viitorul imobil, Lilian Filipov avea 28 de ani. Îl ajuta pe tatăl său care avea o mică afacere cu ustensile de pescuit în Grigoriopol, iar un alt loc de muncă nu avea, ne-au confirmat apropiații ai acestuia.

Cu 3 ani mai devreme, tânărul reușise să-și cumpere și un apartament de 67 de metri pătrați, pe strada Calea Orheiului, în același bloc în care locuia în acel moment și familia Dodon.

Contactat de reporterul Cutiei Negre, Lilian Filipov a negat că a fost investitor în casa de pe strada Xenopol și a închis rapid telefonul.

LILIAN FILIPOV, finul familiei Dodon:

- „- Prima dată aud de la dvs. Ceva ați greșit.
- Noi avem contractul de investiții semnat de dvs.
- Îmi pare rău, dar prima dată aud. O zi bună”.

După ce am revenit de mai multe ori cu apeluri telefonice, Filipov ne-a asigurat că va răspunde în scris la întrebări. Dar nu am mai primit răspunsurile.

Casa și terenul au costat peste 4 milioane de lei

Documentele consultate de Cutia Neagră arată că aceeași companie de construcție a realizat și lucrările de finisare în interiorul casei de pe strada Xenopol, cu un cost de 160 de euro pentru un metru pătrat. Respectiv, reparația și amenajarea imobilului de 414 metri pătrați a costat peste 66 de mii de euro, echivalentul unui milion de lei în acea perioadă. Terenul pe care a fost ridicată casa a costat și el peste un milion de lei.

Deși pe documente terenul și casa au un cost total de 4,3 milioane de lei, în ultimele declarații de avere, Igor Dodon indică o valoare de 2,6 milioane de lei pentru imobile.

Oficial, Dodon a ajuns proprietar al casei în iulie 2013. În acel moment, era deputat neafiliat, după ce cu un an mai devreme a părăsit fracțiunea comunistilor pentru a-l vota pe Nicolae Timofti președinte de stat. Peste câțiva ani, liderul PCRM Vladimir Voronin a declarat că Dodon ar fi primit 3 milioane de euro de la Plahotniuc pentru a părăsi formațiunea și a-l vota pe Timofti președinte.

Potrivit datelor cadastrale, Dodon a intrat în proprietatea casei de la Buiucani în baza unui contract de vânzare-cumpărare semnat însă direct cu Reconcivil și nu cu finul său care investise în imobil peste 3 milioane de lei. Cum a fost posibil acest lucru, am încercat să aflăm de la directorul companiei de construcții.

VALERIU SUFRAI, director „Reconcivil”: *„Persoana ceea (n.r. investitorul) era plecată după hotare și dumnealui direct cu noi a semnat contractul. A fost prelungirea cu aproape un an și la urmă, când a fost achitarea, dumnealui a fost la bancă, a luat atunci creditul și banca nouă ne-a transferat banii pentru această casă. Înainte nu era legea cum este în ziua de astăzi. Acum din prima zi este stăpân, dar înainte nu era așa ceva. Acum să reziliezi un contract cu un oarecare investitor trebuie ori împreună la notar, ori prin judecată. Dar înainte era simplu. Singur antreprenorul încheia și singur antreprenorul, dacă nu se achita benevol investitorul, făcea la notar”.*

Potrivit surselor noastre, directorul companiei „Reconcivil” Valeriu Sufrai a legat o strânsă relație de prietenie cu Igor Dodon pe când acesta conducea Bursa de Mărfuri a Moldovei.

„Reconcivil” a construit blocurile de pe strada Onisifor Ghibu, aflate în vecinătatea casei lui Dodon. Acolo și-au cumpărat câte un penthouse Alexandru Dodon, fratele fostului șef de stat, Sergiu Catană, nașul de cununie al lui Igor Dodon, dar și fostul deputat socialist Oleg Teterea, actual director la „Chișinău Gaz”.

Tot în unul dintre aceste blocuri își are sediul fundația de binefacere „Din suflet” a Galinei Dodon, într-un apartament rămas în proprietatea firmei „Reconcivil”.

În premieră, despre cum a fost inițiată construcția casei

Directorul Reconcivil a decis să ne povestească, în premieră, cum a ajuns firma sa să construiască casa de pe strada Xenopol și să o vândă ulterior lui Dodon, care voia să fie vecin cu rudele sale ce aveau penthous-uri în blocurile de alături.

VALERIU SUFRAI, director „Reconscivil”: *„În genere nu trebuia acolo să fie construită casă particulară. Acolo trebuia să fie un bloc. Vecina ceea, care astăzi încă tot trăiește, noi nu am putut să găsim limbă comună. Noi cu dânsa am negociat și ea a cerut două apartamente cu două odăi pentru lot. A trecut timpul și ea spune nu, 3 apartamente. Când ne-am dus să facem tranzacția, ea spune că are tutela pentru încă un copil - patru apartamente. I-am spus că al patrulea la Doina. Am pus punctul și am primit hotărârea să construim casă. Am pornit pentru nimeni, pentru vânzare liberă. Nu era pornită casa pentru Dodon. Nici pentru acela care a spus că investește. El a încheiat contract și a plecat după hotare. Și noi am fost nevoiți să vindem cuiva, la altul. Și a nimerit Igor Nicolaevici că eu pe dumnealui îl cunoșteam. - Cum ați ajuns să vindeți la persoana care a investit ulterior? Cum ați găsit-o, dacă vă amintiți? - Foarte simplu. Toți prietenii lui au trecut aici, au luat la noi și într-un moment a vrut și el să ia aici. Nu a avut el atunci bani așa ca să plătească tot apartamentul. El pe urmă a luat creditul. Încă o dată vă spun, eu am lucrat pînă la sfârșit cu chestia aceasta. Nu era banul de undeva luat, nu știu de unde. Banul era o parte investit de domnul și restul, ce nu a ajuns, el a luat creditul. Puneți punctul. Mai mult banii nu căutați. Aceștia au fost banii”.*

Sursele Cutiei Negre ne-au comunicat că, în anul 2009, după demisia Guvernului Greceanii, în care deținea funcția de ministru al Economiei, Igor Dodon și-a dus lucrurile personale din biroul de serviciu în casa de pe strada Xenopol, care i-a ajuns în proprietate abia peste 4 ani.

În prima declarație de avere în care indica imobilul, Dodon a prezentat cifre eronate despre suprafața și valoarea acestuia. Casa era estimată la 2,1 milioane de lei, cu tot cu teren. Iar suprafața imobilului era indicată de 162 de metri pătrați, de două ori mai mică decât suprafața reală.

Salarii la stat care nu permiteau achiziția și întreținerea unei case de 414 metri pătrați

De-a lungul anilor, Igor Dodon a fost acuzat de nenumărate ori că și-a tăinuit casa de lux din sectorul Buiucani, iar veniturile modeste ale familiei sale nu-i permiteau o astfel de achiziție. De la începutul carierei sale, Dodon a lucrat doar în funcții publice și a trăit cu familia din salariile câștigate la stat.

O analiză minuțioasă a declarațiilor de avere, disponibile începând cu anul 2008, arată că familia Dodon avea lunar venituri oficiale de pînă la 12 mii de lei, pînă când și-a cumpărat casa. Din acești bani, politicianul - singurul care lucra în acel moment în familia lor, a reușit să-și întrețină soția și cei doi copii, dar și să facă donații generoase Partidului Comuniștilor, care l-a promovat în carieră.

În 2010, a donat PCRМ-ului 150 de mii de lei, aproape toți banii pe care i-a câștigat. Veniturile declarate în acel an fiind de 152 de mii de lei. Iar în următorul an, a donat formațiunii chiar mai mult decât a câștigat muncind la stat - 226 mii lei, veniturile fiind de 135 de mii de lei.

În anul 2013, când a ajuns oficial proprietar al casei din sectorul Buiucani, Dodon a vândut apartamentul de 56 de metri pătrați, pe care-l avea pe strada Calea Orheiului, cu 735 de mii de lei. Și a luat un credit de aproape un milion și jumătate de lei, pe care urma să-l restituie în 15 ani. Împrumutul a fost acordat de Victoriabank, în condiții preferențiale, cu o dobândă mai mică decât cea de piață.

IGOR DODON (10 noiembrie 2016): „În acea perioadă cota standard a fost de 11%. Noi am obținut cu o dobândă de 8 la sută pentru că am luat un credit într-un volum destul de mare și cu un gaj destul de bun cu riscuri minore. De aceea restul sunt falsuri și însinuări”.

Un calcul făcut anterior de jurnaliștii de la Ziarul de Gardă arată că familia Dodon urma să înteoarcă băncii, timp de 15 ani, cu un milion de lei mai mult decât a împrumutat, adică 2,5 milioane de lei. Iar plata lunară pentru credit ar fi de cel puțin 15 mii de lei, mai mult de jumătate din veniturile familiei Dodon în acea perioadă.

Într-o dezbatere electorală din 2016, Maia Sandu l-a întrebata pe Dodon despre asta, dar socialistul a evitat să răspundă concret la întrebare.

MAIA SANDU (10 noiembrie 2016): „Întrebare de la un grup de studenți la economie. Aveți cheltuieli lunare de cel puțin 50 de mii de lei împreună cu familia. Facturi pentru casa de 422 m.p. , credit bancar pe care plățiți 15 mii de lei lunar, școala copiilor - 3 mii de lei lunar, activități de sport, mâncare, transport, călătorii. În același timp, aveți venit de vreo 20 de mii de lei lunar. Explicați-le acestor tineri de unde se ia diferența”.

IGOR DODON: „Ce ține de restul cheltuielilor, dacă încălcăm legislația, există organe competente care pot să verifice și să vedem care vor fi sancțiunile, dacă vom fi vinovați.

Dodon s-a încurcat în declarații

Tot în 2016, într-o altă emisiune televizată, Dodon a declarat că este ajutat de părinți să facă față cheltuielilor.

19 septembrie 2016: *„-Din ce trăiți? - Este soția. Sunt eu. Avem părinți care ne ajută”*.

Peste câțiva ani, deja din fotoliul de președinte, Igor Dodon a făcut declarații contradictorii. Nu mai spunea că-l ajută părinții. Dimpotrivă, el investise bani în reparația casei părintești din Sadova, chiar în anul 2013, când și-a cumpărat oficial și casa de la Buiucani.

IGOR DODON, ex-președinte: *„V-am arătat casa părintească. Soba asta am construit-o în 2013 sau 2014. După ce a decedat tata, mama m-a rugat să facem reparație în casă și cu fratele atunci am făcut”*.

Veniturile familiei Dodon au început să crească din 2017, ajungând la 40-50 de mii de lei pe lună. Dar grosul banilor nu era din salariul de șef de stat. Mai mulți bani aducea în casă soția președintelui, Galina Dodon, angajată la compania „Exclusiv Media” ce aparține deputatului socialist Corneliu Furculiță.

În 2020, Autoritatea Națională de Integritate a inițiat un control al averii și intereselor pe numele lui Igor Dodon. Dar la doi ani distanță, inspectorii de integritate încă nu au emis un act de constatare.

I-am transmis mai multe întrebări lui Igor Dodon prin intermediul purtătorului său de cuvânt, dar președintele de onoare al PSRM a evitat să ne răspundă concret la întrebări.

„Subiectul abordat a constituit obiect al multiplelor interpelări, investigații, insinuări și manipulări. Toate datele privind venitul și averile pe care le-am deținut sau le dețin sînt publice și accesibile tuturor celor interesați. La fel de accesibile sînt și declarațiile mele cu referire la acest subiect. În speranța că tehnicile și metodele de identificare și analiză a datelor pe care le utilizați se fondează pe principiul corectitudinii datelor și relatării doar a informațiilor veridice, însoțite de probe solide, îmi rezerv dreptul de a nu remite repetat informația formulată și relatată de nenumărate ori, ne-a răspuns în scris Igor Dodon.

Finul lui Dodon, cu avere de milioane din salarii modeste

Dar să revenim la finul lui Igor Dodon, cel care a plătit în cash pentru construcția casei. În ziua în care Igor Dodon a fost investit în funcția de președinte al republicii, pe 23 decembrie 2016, Lilian Filipov a fost angajat de Serviciul de Protecție și Pază de Stat, pentru a-i asigura paza lui Dodon. Nu uităm că despre proprietarul inițial

al casei, Dodon declara că plecase cu traiul în Italia și i-a vândut imobilul. Iarăși informații false.

În cei 4 ani cât a lucrat la SPPS, asigurându-i paza de corp lui Igor Dodon, Lilian Filipov a devenit milionar. Declarațiile de avere ale acestuia, consultate de Cutia Neagră, arată că atunci când a venit în funcție, Lilian Filipov declara un venit de 41 de mii de lei în calitate de jurist într-o companie privată. Deținea un apartament primit prin donație când a împlinit 18 ani și unul de 129 de metri pătrați, proaspăt cumpărat cu aproape un milion de lei. De asemenea, familia dispunea de patru automobile, printre care o Skoda Superb nou-nouță, evaluată la 657 de mii de lei. În același an, familia Filipov a accesat și un credit de 400 de mii de lei, tot de la Victoriabank, de unde s-a împrumutat și Igor Dodon.

Mașină de 61 mii euro și apartament de 500 mii lei, cumpărate în 2 ani

În 2021, când s-a condat de la SPPS, finul lui Dodon deținea deja trei apartamente, dintre care unul procurat în 2020, alte trei bunuri imobile și pe lângă două dintre mașinile anterioare încă una de marca Volvo, procurată în leasing în 2019 cu 1,2 milioane de lei.

În această perioadă, Filipov a câștigat bani doar la SPPS, cu un salariu de 7 mii de lei în primii doi ani, care a crescut până la 18 mii în 2020. Din declarația de avere depusă de Filipov la ANI în august 2021 a dispărut împrumutul de 61 de mii de euro, luat pentru procurarea mașinii Volvo. În mod miraculos, Filipov a reușit să acopere leasingul de peste un milion de lei timp de 2 ani.

Firme nedeclarate la ANI

Când și-a început activitatea la SPPS, finul lui Igor Dodon a tănuțit faptul că este implicat și în afaceri. Lilian Filipov este cofondator în două companii, dar a indicat asta în declarațiile de avere abia în anul 2020. Filipov deține o cotă de 50% în SRL-ul „TOM-MIN GRUP”, fondat în 2010, cu adresa juridică în apartamentul de pe strada Calea Orheiului, care i-a aparținut lui Lilian Filipov.

Firma are ca activitate principală comerțul cu băuturi, iar printre activitățile secundare vânzarea și închirierea mijloacelor de transport și construcții. Cu toate acestea, TOM-MIN GRUP a încercat să facă anterior afaceri cu statul în cu totul alte domenii. În 2014 a câștigat două tendere mici pentru vânzarea detergenților, iar în 2013 a vândut scaune pentru complexul sportiv al Universității de Medicină.

În rapoartele financiare depuse la Biroul de Statistică, până în anul 2017, firma indica active de 400 de mii de lei, dar nu înregistra profituri. În ultimii ani, compania nu a mai depus rapoarte financiare. În prezent, TOM-MIN GRUP are datorii la bugetul de stat de peste 36 de mii de lei.

Într-un alt SRL REAL ESTIM, fondat în 2011, Lilian Filipov este asociat cu deputatul socialist Petru Burduja. Firma este administrată de fiul deputatului Valeriu Burduja și prestează servicii de evaluare a diferitor bunuri: imobile, mașini și chiar active mobiliare ale companiilor.

În 2020, firma a înregistrat un profit de peste 100 de mii de lei. Nici deputatul Petru Burduja, nici fostul bodyguard al lui Dodon, Lilian Filipov nu au indicat niciodată careva dividende încasate din activitatea firmei „REAL ESTIM”.

<https://tv8.md/2022/09/05/video-ancheta-secretul-ascuns-de-dodon-timp-de-15-ani-cine-a-platit-pentru-casa-familiei-sale-de-la-buiucani/199955>

Istoria arvunei de 25 de mii de euro pentru „utilaje de bucătărie”, plătită cash de soția ex-președintelui Dodon. Urmele duc spre cumnatul său și o bază de odihnă „all inclusive” de pe malul Nistrului

Natalia Zaharescu

25.05.2022

Utilaj de bucătărie profesionist, inclusiv aragaz și cuptor cu aburi – pentru asta a lăsat o arvună de 25 de mii de euro Galina Dodon, soția fostului președinte Igor Dodon. Informația a fost confirmată pentru Ziarul de Gardă de către cel care a semnat recipisa pentru primirea arvunei, Dumitru Stanchevici, proprietarul companiei „Horecagrup” SRL de la care a fost achiziționat utilajul. El a confirmat că tranzacția a avut loc în vara anului 2021.

În cadrul perchezițiilor efectuate de procurori marți, 24 mai, la domiciliul fostului președinte, Igor Dodon, au fost ridicate mai multe obiecte, acte și sume de bani. Printre acestea,

Ziarul de Gardă a identificat persoana care a semnat această recipisă: omul de afaceri Dumitru Stanchevici, care deține mai multe companii, inclusiv „[Horecagrup](#)” SRL, care importă mai multe tipuri de marfă, inclusiv utilaje de bucătărie. El a fost de acord să relateze istoria acestei recipise și motivul pentru care a fost lăsată arvuna de 25 de mii de euro, de către fost primă doamnă a R. Moldova.

Omul de afaceri a explicat că arvuna a fost dată **sub formă de bani cash**, fiind o tranzacție între două persoane fizice. El a spus că s-a asigurat în acest fel că marfa comandată va fi cumpărată. Potrivit lui, arvuna de 25 de mii de euro ar fi fost mai mare decât prețul total al utilajelor.

„Eu pot să confirm că am luat de la dumneaei această arvună, în calitate de persoană fizică. Eu, ca persoană fizică, m-am asigurat că nu o să fiu păcălit”, a declarat pentru ZdG Dumitru Stanchevici.

Totodată, acesta a menționat că toate specificațiile tehnice ale utilajelor au fost discutate cu fratele Galinei Dodon, Petru Merineanu.

Ulterior, când marfa a fost importată în R. Moldova, cei 25 de mii de euro i-au fost întorși Galinei Dodon, iar utilajul modern de bucătărie a fost achitat prin transfer bancar de compania deținută de Petru Merineanu, [„Artic Nova” SRL](#). Firma a fost înregistrată în ianuarie 2011, în satul Molovata, raionul Dubăsari, unicul asociat și administrator fiind Petru Merineanu.

„Până am semnat recipisa, nu am știut cu cine vorbesc”

„Domnul Igor Dodon nu a fost la noi niciodată. Să vă spun sincer, până am semnat recipisa, nu am știut cu cine vorbesc. Nu cunoșteam cine este doamna. Nu s-a prezentat. La momentul discuției, ea a spus că ar fi vrut să nu piardă timp pentru precomenzi, ca să fie totul la timp”, a spus Stanchevici.

„Este vorba despre niște unități pentru bucătărie profesională. Sunt produse specializate care au fost ulterior vândute către persoana juridică, care a făcut transferul, iar după asta a fost întoarsă arvuna”, a precizat omul de afaceri.

Marți, 24 mai, Dumitru Stanchevici a precizat pentru ZdG că nu a fost contactat, deocamdată, de oamenii legii, pentru a discuta acest subiect.

Dodon declara venituri mai mici decât valoarea arvunei lăsate pentru utilaje de bucătărie

Potrivit [ultimei declarații de avere depuse de către Igor Dodon, în noiembrie 2021](#), când a renunțat la mandatul de deputat, el indica venituri de 95 de mii de lei din salariul de la Parlament și de la Partidul Socialiștilor, la care se adaugă salariul de 295 de mii de lei al soției sale, încasat de la firma lui Corneliu Furculiță, „Exclusiv Media” SRL. În total, familia Dodon ar fi acumulat aproape 400 de mii de lei, adică mai puțin decât valoare sumei de 25 de mii de euro achitată cash în luna august 2021, echivalentă cu aproximativ 500 de mii de lei.

În [declarația depusă la preluarea mandatului de deputat, în august 2021](#), Igor Dodon declara venit din salariul de la președinție de 321 de mii de lei și din salariul soției sale, de 377 de mi de lei, în total acumulând aproape 700 de mii de lei.

Compania lui Merineanu, care ar fi achiziționat utilajele de bucătărie, deține o pensiune pe malul Nistrului

ZdG a constatat că firma care a plătit ulterior utilajele pentru bucătărie, „Artic Nova” SRL – înregistrată pe numele cumnatului lui Igor Dodon, Petru Merineanu, deține pensiunea „Fata Morgana”, situată în satul Molovata, raionul Dubăsari, aflată pe malul drept al râului Nistru. Aceasta este localitatea de baștină a Galinei Dodon și, respectiv, a fratelui său, Petru Merineanu.

În descrierea de pe site-ul stațiunii, aceasta este situată la o depărtare de 27 km față de orașul Criuleni, la 55 km depărtare de orașul Chișinău și la 30 km de orașul Orhei.

Pensiunea dispune de locuri de cazare, în trei căsuțe cu câte două nivele, plajă amenajată pe malul Nistrului și piscină. Oferă și servicii de cicloturism și motociclism off road, precum și pentru practicarea zborurilor cu deltaplanul și paraplanul. Proprietarii promit și că vor oferi în curând și servicii de închiriere a hidrobicicletelor, luntrelor cu vâsle și jet ski-ului. Turiștilor li se propun și activități precum pescuitul sau vânătoarea.

Ofertele pensiunii variază între 92 de euro și 212 euro pe zi pentru o persoană, în funcție de serviciile alese.

Imobilele și terenul pe care se află pensiunea – cumpărate recent de firma lui Merineanu

Datele de la Cadastru arată că terenul pe care se află pensiunea „Fata Morgana” și imobilele au fost recent vândute de către actualul administrator al stațiunii, Anatolie Crețu, companiei „Artic Nova”, înregistrată pe numele cumnatului lui Igor Dodon, Petru Merineanu.

Terenul și cele trei căsuțe cu două nivele au fost cumpărate de firma înregistrată pe Petru Merineanu în mai 2021, fiind înregistrate la Cadastru în luna iunie, iar clădirea principală a pensiunii a fost oficial procurată în ianuarie 2022, fiind trecută la Cadastru pe numele noului proprietar în februarie 2022.

De asemenea, Anatolie Crețu, administratorul pensiunii și al companiei „Artic Nova” SRL, arendează un teren aflat în proprietatea administrației publice locale, situat chiar pe malul Nistrului, lângă stațiunea „Fata Morgana”.

Cumnatul lui Igor Dodon a cumpărat un teren pentru o altă bază de odihnă la Molovata

[Ziarul de Gardă a dezvăluit în 2020, în cadrul unei anchete](#) că fratele Galinei Dodon, Petru Merineanu, a cumpărat în februarie 2020, un alt teren în Molovata, tot pe malul Nistrului, teren cu o suprafață de 0.1044 ha, pe care a început

construcția unei alte baze de odihnă. Acest fapt a stârnit nemulțumirea mai multor localnici atunci, care afirmau că această proprietate ar urma să servească drept zonă de odihnă și pentru familia președintelui Igor Dodon. Președinția a negat atunci orice legătură a fostului șef al statului cu această construcție. Între timp, pe acel teren au fost construite deja câteva imobile.

Cumnatul lui Dodon a încercat să înghită o recipisă

În timpul perchezițiilor efectuate de procurori la mai multe locații ale familiei fostului președinte al R. Moldova Igor Dodon, Petru Merineanu, cumnatul lui Dodon, a încercat să distrugă o recipisă prin înghițire, potrivit unor surse ale Ziarului de Gardă din cadrul organelor de drept.

În cadrul unui briefing de presă, Elena Cazacov, șefa interimară a Procuraturii Anticorupție (PA), a declarat că una dintre persoanele, la care au fost efectuate percheziții, a încercat să distrugă înscrisurile care confirmă tranzacțiile cu bunuri imobile ce depășesc suma de 700 de mii de euro. Aceasta nu a oferit niciun nume.

„ (...) În cadrul efectuării perchezițiilor, una din persoane a încercat să distrugă probele prin înghițire – înscrisurile depistate la domiciliu care confirmă tranzacțiile cu bunuri imobile în valoare ce depășesc suma de 700 de mii de euro. În același timp, la persoana respectivă au fost găsite și alte surse bănești în valoare de peste 37 de mii de euro (...). În același timp, în contextul infracțiunilor investigate, este relevant de a menționa că în una din locațiile supuse percheziției au fost depistați peste 600 000 lei, iar într-un plic cu simbolică unui partid politic se păstra suma de 17 000 de euro, și 1000 dolari SUA (...)”, a declarat Elena Cazacov.

[Fostul președinte socialist al R. Moldova, Igor Dodon](#), a fost reținut pentru 72 de ore, după ce procurorii au efectuat mai multe percheziții la mai multe locații deținute de Dodon.

Fostul lider al PSRM este bănuit de corupere pasivă, acceptarea finanțării partidului politic de către o organizație criminală, trădare de patrie și îmbogățire ilicită.

Marți, 24 mai, procurorii anticorupție au efectuat zece percheziții la mai multe imobile ale familiei fostului președinte al R. Moldova Igor Dodon. În cadrul perchezițiilor efectuate, procurorii au depistat bunuri și bani în sumă de zeci de milioane de lei, iar în una din locațiile supuse perchezițiilor au fost depistate peste 600 de mii de lei, 17 mii de euro și 1000 de dolari.

<https://www.zdg.md/stiri/stiri-justitie/istoria-arvunei-de-25-de-mii-de-euro-pentru-utilaje-de-bucatarie-platita-cash-de-sotia-ex-presedintelui-dodon-urmele-duc-spre-cumnatul-sau-si-o-baza-de-odihna-all-inclusiv/>

Legăturile familiei Dodon cu pensiunea „Fata Morgana”: „Acolo va fi un restaurant cu 100 de locuri. Lumea care trăiește mai aproape spune că Dodon a cumpărat. Ca să nu bată tare la ochi, l-o pus pe cumnat”

Victoria Borodin

03.06.2022

În timp ce Petru Merineanu, cumnatul fostului președinte Igor Dodon, se află în izolatorul nr. 13 din Capitală, la pensiunea „Fata Morgana” de pe malul Nistrului, cumpărată de acesta în vara anului trecut, lucrările de reconstrucție sunt în plină desfășurare.

Oamenii din localitate vorbesc despre faptul că, în curând, pensiunea ar putea să își redeschidă porțile pentru public, administrația fiind în căutare de bucătari pentru restaurantul construit recent, chiar în apropiere de apele râului.

Tot sătenii spun că înainte de a fi arestat, Merineanu putea fi văzut aproape zilnic la pensiunea din satul său de baștină, Molovata. Unii spun că și Igor Dodon, fostul președinte, a fost văzut acolo nu o singură dată.

Cumnatul fostului președinte și-a cumpărat pensiune pe malul Nistrului

Oficial, pensiunea „Fata Morgana”, situată în satul Molovata, raionul Dubăsari, aparține firmei „[Artic Nova](#)” SRL, unde Petru Merineanu figurează în calitate de fondator și administrator. Datele de la Cadastru arată că terenul și cele trei căsuțe cu două niveluri au fost vândute de fostul proprietar, Anatolie Crețu, firmei sale „Artic Nova” SRL, în mai 2021, fiind înregistrate la Cadastru în luna iunie. Două luni mai târziu, firma a fost vândută lui Petru Merineanu, cumnatul fostului președinte Igor Dodon.

Tot în mai 2021, „Artic Nova” SRL a cumpărat terenul și clădirea principală a pensiunii, însă construcția a fost trecută la Cadastru pe numele noului proprietar abia în februarie 2022. Asta pentru că vechea clădire a fost demolată, iar în locul ei a fost construită și amenajată una nouă.

Lucrările de construcție în plină desfășurare, după perchezițiile procurorilor

Vineri, 27 mai, am mers la Molovata, satul de baștină al fostei prime doamne, Galina Dodon, și, respectiv, al fratelui său, Petru Merineanu, pentru a vedea achiziția făcută de acesta anul trecut. La poarta pensiunii „Fata Morgana”, unde la 24 mai procurorii au efectuat percheziții, am observat o statuie cu mesajul „Ctitor

Anatol Crețu”, iar pe teritoriul ei am găsit mai mulți muncitori antrenati în lucrări de construcție, irigare și confecționare a unor piese din lemn.

Pensiunea „Fata Morgana” este situată la 55 de km depărtare de orașul Chișinău și la 30 de km de orașul Orhei. Ea dispune de trei căsuțe cu câte două niveluri. Alături este o construcție care va servi drept bucătărie pentru restaurantul cu două niveluri aflat încă în construcție, iar lângă viitorul restaurant, tot în construcție, este o altă clădire mai mică. La câțiva metri de aceste construcții, este amenajat un foișor, cu vedere spre apele Nistrului. Tot pe teritoriul pensiunii poate fi văzută o **construcție veche**, despre care muncitorii ne-au spus că urmează să fie demolată.

„Caută-ți de treabă. Nu știi că la stroică (pe șantier - n.r.) poate să cadă o piatră în frunte?”

La fața locului am fost întâmpinați de doi bărbați. Unul dintre ei ne-a spus că pensiunea este închisă, pentru că se fac lucrări de reconstrucție. Acesta ne-a mai zis că una dintre clădirile noi construite, din vecinătatea celor trei căsuțe cu două niveluri, urmează să fie bucătăria noului restaurant. De fapt, bucătăria este construită pe locul pe care cândva se afla principala clădire a pensiunii. Întrebat cine administrează pensiunea și dacă aceasta îi aparține, așa cum e menționat în acte, lui Petru Merineanu, bărbatul a spus că nu ar cunoaște.

Alți muncitori de pe șantier au refuzat să ne spună cine i-a angajat și cui aparține pensiunea.

„Nu întrebați, că nu vă răspunde nimeni. Caută-ți de treabă. Nu știi că la stroică (pe șantier - n.r.) poate să cadă o piatră în frunte?”, ne-a spus un muncitor.

Am găsit muncitori și pe terenul aflat în proprietatea administrației publice locale, situat chiar pe malul Nistrului, lângă stațiunea „Fata Morgana”, în prezent arendat de Anatolie Crețu, fostul proprietar al zonei de agrement.

Doi tineri antrenati în confecționarea unei piese din lemn au evitat să ne spună cine i-a angajat și cine le va achita salariul.

„Avem două zile de când lucrăm și nici idee nu am (cine e proprietarul - n.r.). Nu știm a cui este. Noi am găsit și ne-am angajat. Vom vedea la urmă (cine va achita - n.r.)”, a spus un tânăr.

„Și Dodon a trecut pe aici, și nu o singură dată”

Dacă muncitorii găsiți pe teritoriul pensiunii au fost laconici, un localnic întâlnit în preajmă ne-a spus că atât Merineanu, cât și Dodon pot fi văzuți des pe drumul care duce spre pensiune.

„Anatol Crețu era aici stăpân. Poate ar fi vândut-o. Dar el era cândva aici stăpân. De fapt, cândva se spunea că nu el este stăpân, dar o africană. Pe el (Petru Merineanu - n.r.) prin sat îl văd, dar aici nu l-am văzut de mult. Ei trec des pe aici. Și Dodon a trecut pe aici, și nu o singură dată”, ne-a spus un localnic din Molovata.

„Se spune că un milion a dat”

Iar o femeie ne-a spus că, în sat, oamenii vorbesc despre faptul că pensiunea ar fi fost vândută cu un milion de euro și i-ar aparține, de fapt, politicianului Igor Dodon.

„Se spunea că degrabă acolo trebuia să deschidă, să taie panglica roșie. Dar s-o întâmpilat scârba asta. Cu două săptămâni în urmă, a intrat o doamnă de la administrație, dar nu a spus de-a cui e, și căuta femeii la lucru. Îi trebuiau bucătari, dar nu cu grad mare, că cei calificați vor veni de la Chișinău. Îi trebuiau așa mai prostie (simpli - n.r.), care să curețe ceapă, cartofi, să spele podele. Acolo va fi un restaurant cu 100 de locuri. Lumea care trăiește mai aproape (de pensiune - n.r.) spune că Dodon a cumpărat. Ca să nu bată tare la ochi, l-o pus pe cumnat. Se spune că un milion a dat (de euro - n.r.)”, ne-a zis femeia.

„Da, Merineanu acolo e șef. În toată ziua e acolo. El și cu soția”

Mai mulți localnici ne-au spus că, până a fi arestat, Petru Merineanu putea fi văzut zilnic la pensiune.

„Eu am lucrat acolo. Acum sunt la pensie. Într-un moment, am aflat că a vândut. M-am mirat cum domnul Anatol a putut să vândă. Tare mult a muncit. El trăiește acum la Mărcăuți. L-am întrebat de câteva ori de ce a vândut și a mârâit puțin și nu a spus. (...) **Da, Merineanu acolo e șef. În toată ziua e acolo. El și cu soția Larisa**”, susține femeia.

„Da, anul trecut au cumpărat-o aceștia a lui Dodon...cumnatul lui”, a completat o altă femeie.

Întrebați de unde ar fi avut bani pentru a face achiziția, localnicii ne-au spus că Merineanu a muncit mai mulți ani în Federația Rusă.

„El e în Moscova de când a terminat școala. În Moscova, în Leningrad. Spun că a vândut și un apartament”, a precizat o altă femeie.

„De când au cumpărat ei, s-a stricat totul”

Iar o altă localnică s-a arătat revoltată de faptul că, după ce pensiunea „Fata Morgana” a fost cumpărată de Merineanu, sătenii nu mai au acces la Nistru.

„Acolo a fost toloacă. În 2007, domnul Anatol Crețu a cumpărat și a făcut construcțiile. Până anul trecut el era. Anul trecut le-a cumpărat Merineanu. Nu are cum să fie a lui Dodon. Acolo a fost locul domnului Anatol Crețu. Acolo a fost foarte frumos. Dar de anul trecut...de când au cumpărat ei, s-a stricat totul. Acolo mergea lumea să se odihnească, era și bazin gratis. Deja nu avem acces la Nistru, să ne spălăm picioarele”, ne-a mărturisit femeia.

Arvuna de 25 de mii de euro pentru „utilaje de bucătărie”, plătită cash de soția ex-președintelui Dodon

În cadrul perchezițiilor efectuate de procurori marți, 24 mai, la domiciliul fostului președinte, Igor Dodon, au fost ridicate mai multe obiecte, acte și sume de bani. Printre acestea, se numără și o recipisă care demonstrează că soția lui Igor Dodon, Galina Dodon, a oferit o arvună de 25 de mii de euro, pentru achiziționarea utilajelor profesionale de bucătărie, inclusiv aragaz și cuptor cu aburi.

ZdG a constatat că arvuna a fost dată sub formă de bani cash, fiind o tranzacție între Galina Dodon și Dumitru Stanchevici, care deține mai multe companii, inclusiv „[Horecagrup](#)” SRL, care importă mai multe tipuri de marfă, inclusiv utilaje de bucătărie. Bărbatul ne-a spus că specificațiile tehnice ale utilajelor au fost discutate cu Petru Merineanu.

După ce marfa a fost importată în R. Moldova, cei 25 de mii de euro i-au fost întorși Galinei Dodon, iar utilajul modern de bucătărie a fost achitat prin transfer bancar de compania deținută de Petru Merineanu, „Artic Nova” SRL.

Cumnatul lui Dodon a încercat să înghită o recipisă

Procurorii au anunțat că în timpul perchezițiilor cumnatul lui Igor Dodon a încercat să distrugă, prin înghițire, înscrisurile depistate la domiciliu, prin care se confirmau tranzacții de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile în valoare de circa 700 de mii de euro. În aceleași circumstanțe, procurorii și ofițerii au depistat circa 37 de mii de euro, care erau păstrați la domiciliul lui Petru Merineanu.

Într-un mesaj pe o rețea de socializare, postat în ziua reținerii, Igor Dodon scria că cumnatul său a muncit mai mult de 20 de ani în afara țării, și-a vândut apartamentul din Moscova și a lansat o afacere în satul natal, „creând astfel câteva zeci de locuri de muncă”. Acesta a mai spus că familia sa nu deține imobile în localitatea Molovata.

<https://www.zdg.md/stiri/video-legaturile-familiei-dodon-cu-pensiunea-fata-morgana-acolo-va-fi-un-restaurant-cu-100-de-locuri-lumea-care-traieste-mai-aproape-spune-ca-dodon-a-cumparat-ca-sa-nu-bl>

O nouă schemă prin care Primăria Chișinău pierde terenuri de milioane! Vladimir Andronachi, printre beneficiari

Mariana Rață, Stela Mihailovici

18.06.2022

O nouă schemă de corupție prin care Primăria Chișinău riscă să piardă hectare de teren din cauza unei legi aplicate eronat. Beneficiarii sunt persoane bine cunoscute opiniei publice - fostul deputat democrat Vladimir Andronache, un fost consilier din același partid, dar și mai mulți oameni de afaceri.

Acum trei ani, Guvernul democrat condus de Pavel Filip anunța cu mare fast că va moderniza Codul Civil al R. Moldova, aplicând practici bune preluate din Europa. În mai 2018 a și propus în Parlament un proiect de lege în acest sens.

NICOLAE EȘANU, ex-secretar general Ministerul Justiției (31 mai 2018): „*Domnilor deputați, proiectul de lege supus atenției dumneavoastră cred că nu o să exagerez dacă spun că este unul dintre cele mai importante proiecte examinate de actuala legislatură a Parlamentului, deoarece Codul Civil chiar dacă nu este un act superior altor legi organice, în mod formal este considerat de foarte multe persoane drept o Constituție economică a unei țări. Proiectul de lege vine să asigure alinierea Codului Civil al R. Moldova în conformitate cu cele mai moderne reglementări în domeniu*”.

În documentul voluminos, care avea zeci de pagini, s-a propus modificarea mai multor acte legislative, printre care și cele ce vizau dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile. Astfel, au apărut reguli noi de joc la înregistrarea dreptului de suprafață asupra unor terenuri publice, dacă pe acestea existau construcții private.

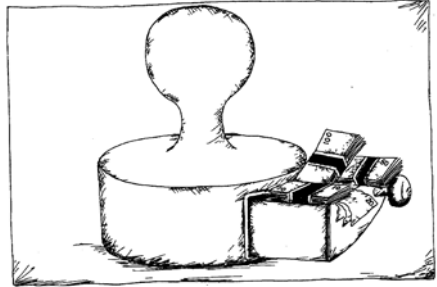
Prevederi legale aplicate eronat

Atunci când Legea pentru modernizarea Codului Civil a fost dezbătută în plenul Parlamentului, niciun deputat nu a avut întrebări la autori la acest subiect. Nimeni nu a atenționat în Parlament că noile prevederi legale vor deschide porțița pentru acte de corupție și abuzuri, iar autoritățile locale vor rămâne de fapt fără terenuri de milioane.

Referindu-se în general la tot proiectul de lege pentru modernizarea Codului Civil, doar deputatul socialist Vasile Bolea a atenționat că noile prevederi vor crea probleme în timp.

VASILE BOLEA, deputat PSRM: „*Odată ce va fi adoptat acest act și odată ce va fi implementat, noi nu vom avea modernizare sau evoluție, dar vom aduce haos*

în sistem. Ați adus unele lucruri legate de moștenire, de dobândire a dreptului de proprietate, de viață privată, sunt foarte multe lucruri care nu aș spune că sunt noi, dar sunt formulate în așa sens că cetățenii noștri și cei care vor trebui să aplice legea, o să aibă multe bătăi de cap”.

Legea a fost votată totuși de majoritatea parlamentară deținută de Partidul Democrat, iar la Cadastru au apărut rapid și solicitările de înregistrare a dreptului de suprafață pe terenuri publice atât din Chișinău, cât și din raioanele țării.

INGA GRECU STĂVILĂ, șefă adjunctă Departamentul Cadastru: *„Potrivit Codului Civil modernizat, care a intrat în vigoare la 1 martie 2019, bun imobil se consideră terenul. Clădirile sau construcțiile nu mai sunt bunuri imobile. Ele sunt părți componente ale terenului. Respectiv, cine este proprietarul terenului, se prezumă că este proprietar la tot ce este amplasat pe teren. Și doar în cazul în care există un drept de suprafață, atunci clădirea este bun imobil și aparține pe durata suprafeței suprafațarului. Astfel, pentru a aduce la normalitate situația când pe terenul statului sau al unității administrativ teritoriale sunt situate clădiri private, privatizate, adică pentru a încadra aceste situații în albia noilor reglementări ale Codului Civil modernizat, ori clădirea nu stă în aer, clădirea folosește de fapt terenul statului sau al unității administrativ-teritoriale, legea a prevăzut că de la data de 1 martie 2019 se instituie suprafață în baza legii în folosul persoanelor care la acea dată dețin în proprietate o clădire înregistrată în Registrul Bunurilor Imobile pe terenul statului sau al altei autorități teritoriale sau persoane private”.*

Cum a ocupat Andronachi abuziv un teren municipal

S-au găsit și dintre cei care au reușit să fenteze noua lege și au ajuns să dețină drepturi asupra unor terenuri publice pe timp nelimitat și la prețuri derizorii. Unul dintre ei este chiar fostul deputat democrat Vladimir Andronachi, fugit din R. Moldova imediat după alegerile parlamentare anticipate din vara anului trecut.

Pe 28 iulie 2021, la două săptămâni după ce Vlad Andronachi fusese surprins în aeroport, plecând din țară, soția sa Nadejda a reușit să obțină drept de suprafață asupra unui teren municipal de 9 ari, situat pe strada Albișoara. Nadejda Andronachi, împreună cu partenera sa de afaceri au luat în arendă de la Primăria

Chișinău acest teren încă cu 9 ani în urmă, fiind amenajată aici o parcare cu vânzare de mașini. Pentru 9 ani de pământ, chiar aproape de centrul capitalei, chiriașii au plătit autorităților locale doar 17 mii de lei pe an. Asta în timp ce aici se vând mașini de lux care costă sute de mii de euro.

Potrivit contractului de arendă, semnat cu Primăria care a fost valabil doar până în 2018, Nadejda Andronachi și partenera sa de afacere Valentina Fink-Paraschiv nu aveau dreptul să privatizeze terenul și nici să construiască pe el. Odată cu înregistrarea dreptului de suprafață, acestea pot folosi deja terenul municipal pe un timp nelimitat și pot iniția construcții, deoarece la Cadastru lotul este înregistrat ca fiind pentru construcții. De asemenea, legea permite transmiterea dreptului de suprafață, ceea ce înseamnă că terenul poate fi vândut sau gajat la bancă, la fel ca o proprietate privată, chiar dacă este municipal.

Un control inițiat la ASP, la finele anului 2021, a scos la iveală faptul că Nadejda Andronachi ar fi obținut suprafața pe teren fără a avea acest drept, iar registratorul de la Cadastru, care a examinat cererea, ar fi comis o ilegalitate.

Coincidență sau nu, dar dosarul s-a aflat în gestiunea aceluiași registrator despre care v-am povestit anul trecut la Cutia Neagră. Funcționarul înregistrase ilegal tot un drept de suprafață pe 20 de ani de teren municipal, din zona luxoasă a parcului Valea Morilor, pe care își construia casă Vladimir Andronachi.

De 4 ani, Primăria nu încasează niciun leu pentru terenul parcării

Revenim la terenul parcării de pe strada Albișoara și neregulile stabilite de ASP. Legea spune că suprafața putea fi instituită în folosul persoanelor fizice, doar dacă acestea aveau o construcție pe teren, înscrisă în Registrul Bunurilor Imobile până la data de 1 martie 2019. Pe cei 9 ani de pământ de pe strada Albișoara, nu erau construcții, terenul fiind doar îngrădit pentru parcare. Respectiv, foștii arendași nu aveau dreptul la înregistrarea suprafeței, susține Agenția Servicii Publice. Instituția s-a adresat în instanța de judecată pentru a anula dreptul la teren înscris pe numele Nadejdei Andronachi.

Pe administratorul parcării nu l-am găsit la fața locului, dar l-am sunat la numărul de telefon indicat la intrarea în clădirea administrativă. Acesta a refuzat să vorbească despre teren și să ne spună cine este proprietarul parcării.

VADIM CHIRPII, administrator parcare: „- *Da cu ce întrebare? – Noi realizăm un material la TV8 despre acest teren pe care e situată parcare și am vrut să vă întrebăm câteva detalii. – Eu nu pot să vă dau detalii pentru că nu sunt stăpân la terenul ăsta. – Știm că nu sunteți stăpân, dar oricum administrați parcare care se află pe acest teren. – Eu administrez parcare, dar nu sunt stăpân la această parcare.*

– Adresați-vă la stăpân, pe cine este înregistrat pământul. Ce-i legat de parcare vorbiți cu stăpânul parcării, dacă vă interesează vreun automobil ceva, discutați cu mine. – Persoanele proprietare din câte înțeleg nu sunt în țară, noi nu le putem găsi. – Dar ce, asta e problema mea că nu-i puteți găsi în țară pe dânsii? – Puteți să ne spuneți cine plătește chiria pe teren? Iată pe 2022, persoanele nu erau deja în țară. Cine a plătit chiria pentru terenul ăsta? – Nu se plătește chiria pe teren la momentul dat cât nu sunt persoanele pe loc”.

Direcția Funciară a Primăriei ne-a confirmat faptul că a încasat bani din chiria terenului de pe Albișoara doar până în iunie 2018, când a expirat contractul de arendă. Iar de atunci, beneficiarii nu au mai plătit niciun leu, pentru că folosesc terenul municipal.

Un alt teren, cumpărat de la Primăria Chișinău, a fost în proprietatea familiei Andronachi

Clădirea administrativă a parcării a fost construită pe un teren alăturat de 5 ari, cumpărat în 2010 de către Valentina Fink-Paraschiv de la Primăria Chișinău cu 2,6 milioane de lei. Iar în august 2012, coproprietari ai lotului au ajuns oficial Vladimir și Nadejda Andronachi.

Am identificat pe Facebook profilul Valentinei Fink-Paraschiv și i-am expediat un mesaj în care am întrebat-o despre tranzacțiile cu imobilele de pe strada Albișoara, dar nu am primit niciun răspuns. Fără reacție a rămas și mesajul trimis Nadejdei Andronachi pe aceeași rețea de socializare. Aceasta a părăsit de curând R. Moldova, după ce instanța de judecată i-a permis să meargă la un curs de tratament în Austria, deși femeia de afaceri are interdicție de părăsire a țării. Nadejda Andronachi este cercetată penal împreună cu soțul său, fostul deputat democrat, într-un dosar legat de fraudă bancară.

În toamna anului trecut, la parcare de pe Albișoara au avut loc percheziții într-un dosar penal inițiat pentru escrocherie. Poliția anunța că a destructurat o grupare criminală care falsifica contracte de vânzare-cumpărare a mașinilor, fiind implicat și un angajat al ASP. La solicitarea Cutiei Negre, Poliția a refuzat să ofere orice informații despre acea operațiune și cine sunt suspecții, motivând că ancheta penală este în desfășurare. Astăzi, parcare lucrează în regim normal, iar administratorul ei neagă acuzațiile de escrocherie.

VADIM CHIRPII: *„Aici au fost percheziții legate de un automobil care a fost cumpărat de cineva și el nu a făcut acte. A cerut plata la automobil de două ori. Asta e problema care a fost. Parcare nu are nimic cu percheziția sau cu alte situații care se întâmplă”.*

Conexiunile lui Andronachi cu „piața” de mașini de pe Albișoara

Deși administratorul a evitat să ne spună direct cine este proprietarul parcerii, am identificat mai multe conexiuni care duc la fostul deputat democrat Vlad Andronachi. Mica piață de mașini de lux se numește „Dream Auto”. În 2013, la Chișinău a fost creat un SRL cu aceeași denumire. Ca fondator a figurat un offshore din Belize „Webwest Alliance”, iar administratoarele erau Carolina Andriuță, jurista lui Vlad Andronachi. În 2015, SRL-ul Dream Auto a fost redenumit în „Hidroenergie-Cons”, iar proprietar în acte a ajuns Fiodor Vasilev, socrul ex-deputatului Andronachi.

Un alt indiciu este banner-ul afișat și astăzi pe clădirea din parcare, care promovează compania „Victoria Leasing”, o altă proprietate a soților Andronachi.

În noiembrie 2014, chiar înainte ca Andronachi să candideze la alegerile parlamentare, terenul de 5 ari, cumpărat anterior de la Primărie și clădirea administrativă a parcerii „Dream Auto”, au fost vândute familiei Gușan. Zinaida și Anatolie Gușan sunt părinții lui Sergiu Gușan, un om de încredere al lui Andronachi. Acesta este administrator al companiei „Universal Proiect”, afiliată lui Andronachi și fondată de același offshore ca și „Dream Auto” - „Webwest Alliance”. Sergiu Gușan a reprezentat la Chișinău și un alt offshore „Black Sea Holdings”, care a preluat în 2013 SRL-ul „Universal Proiect”.

Jurnaliștii de la Rise Moldova au scris anterior că soții Andronachi au fost beneficiarii ambelor companii din Belize. Sergiu Gușan și Carolina Andriuță au primit interdicția de a părăsi țara, fiind cercetați penal pentru spălare de bani în dosarul în care este învinuit Vlad Andronachi și soția sa, beneficiari ai SRL-ului Universal Proiect.

Într-o investigație anterioară v-am povestit la Cutia Neagră că această companie a ajuns proprietara conacului boieresc Rîșcanu-Derojinski din centrul Chișinăului, care a fost privatizat. În anul 2009, firma lui Andronachi începuse construcția unui hotel cu 12 niveluri pe terenul fostului conac, iar Banca de Economii a investit aproape 33 de milioane de lei în construcția unui sediu la parterul viitorului hotel. Ulterior, contractul a fost reziliat, dar Băncii de Economii nu i-au fost restituite 26 de milioane de lei.

Chiar săptămâna trecută Interpolul a decis să-l includă pe Vlad Andronachi în baza de date internațională, fiind căutat pentru arest și extrădare. Interpolul a acceptat cererea procurorilor de la Chișinău în „dosarul fraudei bancare” în care este vizată firma „Universal Proiect”.

În prezent, compania lui Andronachi, deține doar 19% din imobilul din centrul capitalei, iar restul a fost înstrăinat companiei „Exfactor-Grup”, despre care presa a scris de nenumărate ori că era apropiată guvernării democratice și a fost implicată în afaceri cu fostul lider PDM Vlad Plahotniuc și Ilan Șor.

Cum a ajuns „Exfactor” să gestioneze un teren municipal de 2,6 ha

Compania „Exfactor” gestionează astăzi și un teren municipal de 2,6 hectare din sectorul Ciocana al capitalei, după ce la fel, în vara anului trecut, a fost înregistrat un drept de suprafață. Actele au fost perfectate de același registrator de la Cadastru care i-a atribuit terenul de pe Albișoara familiei Andronachi, iar schema a fost similară.

„Exfactor Group” a fost vizată în ultimii ani în mai multe investigații jurnalistice. Este compania care a realizat lucrări de modernizare la Aeroportul Internațional Chișinău, după ce acesta a fost concesionat firmei „Avia Invest”, controlată de Ilan Șor. În 2018, Exfactor a cumpărat hotelul „Cosmos” de la firma „Infoton-Com, asociată cu Ilan Șor. În același an, Exfactor a fondat compania „Gărire Auto Moderne” care a primit în concesiune găările și stațiilor auto din Republica Moldova pentru 25 de ani. Și tot în 2018, Exfactor a cumpărat 5 hectare de teren în apropiere de gara de Nord din Chișinău, care au aparținut companiei Finpar Invest, afiliată lui Vladimir Plahotniuc.

În iulie 2021, Exfactor a depus la Cadastru o cerere pentru a-și înregistra dreptul de proprietate pe 3 construcții nefinalizate, care se află pe strada Industrială, pe un teren municipal de 2,6 hectare. Pământul fusese luat în arendă de la Primăria Chișinău încă în anul 2006 de către compania „Glorinal”. Aceasta urma să amenajeze aici o piață pentru comercializarea materialelor de construcție.

De-a lungul anilor, Glorinal nu a reușit să deschidă piața, iar în 2016 a încheiat un parteneriat cu firma Exfactor, care s-a obligat să construiască singură pe teren o bază de producere și depozitare. Potrivit contractului semnat de cele două firme, care a ajuns în posesia Cutiei Negre, construcțiile urmau să fie finalizate până în mai 2018, iar Glorinal să primească gratuit 1% din viitorul obiectiv imobiliar.

Reporterul Cutiei Negre s-a întâlnit cu proprietarul „Glorinal”, Vasile Chirică, pentru a afla mai multe detalii despre parteneriatul cu Exfactor. Acesta a refuzat să fie filmat, dar în afara camerei a povestit că firma sa acumulasese datorii la plata arendei către Primărie și atunci când a bătut palma cu Exfactor, aceștia și-au asumat să achite restanțele și să plătească arenda pe teren până va expira contractul. În contractul de parteneriat mai scrie că Exfactor trebuia să-i achite Glorinalului două milioane de lei „în scopul compensării cheltuielilor suportate anterior” pentru terenul de pe strada Industrială.

În vara anului trecut, registratorul de la Cadastru a înregistrat dreptul de proprietate a Exfactor-ului pe cele 3 construcții începute pe strada Industrială și a modificat tipul grevării pe terenul municipal - din arendă în suprafață, dar pe numele Glorinalului. Firma avea contract de arendă semnat cu Primăria pentru 15 ani, însă actul expira peste câteva luni, în noiembrie 2021.

Astfel, existând deja un drept de suprafață, Exfactor-ul poate folosi terenul public după bunul plac pentru o perioadă nelimitată de timp, plătind o redevență anuală Primăriei. Taxa stabilită a fost chiar de 3 ori mai mică decât cea de arendă care se plătea anterior pentru teren. Timp de trei ani, din 1 martie 2019 - până la 1 ianuarie 2022, Exfactor a plătit anual Primăriei doar 92 de mii de lei pentru două hectare și jumătate de pământ. Până atunci, taxa anuală de arendă constituia 277 de mii de lei. Începând cu anul 2022, autoritățile municipale au majorat redevența până la 160 de mii de lei pentru terenul de pe strada Industrială. Chiar și așa, este mai avantajos pentru Exfactor decât să cumpere pământul. Lotul de 2,6 hectare are astăzi o valoare de piață de zeci de milioane de lei. Cadastru l-a evaluat încă în anul 2009 la un preț de 10 milioane și jumătate de lei.

Am mers pe strada Industrială să vedem ce a construit pe acest teren compania Exfactor. Paznicul șantierului ne-a spus că lucrările au fost stopate de câteva luni, deși la fața locului am surprins un grup de muncitori. La vederea camerei, aceștia s-au ascuns în una dintre clădiri.

Discuție cu paznicul șantierului de construcție de pe strada Industrială: „*Vă spun că nu o să găsiți pe nimeni că acum s-a stopat lucrul. Vedeți ce iarbă crește? - Dar de când s-a stopat? - Are vreo două-trei luni de zile. Dar de ce s-au stopat eu nu pot să vă spun. Iată o să vină șeful și o să vă spună, ori șeful de șantier o să vină și o să vă spună. - Dar băieții ăștia ce construiesc aici? - Iată ei stau, nu fac nimic. - Oamenii nu vin să se odihnească, să stea aici în clădirea Exfactor. - Ei singuri nu știu la ce au venit. Iată stau cu mașina de dimineață aici.*

Potrivit ASP-ului, dreptul de suprafață pe cele 2,6 hectare de teren al Primăriei Chișinău a fost înregistrat eronat pe numele Glorinal. Nici această firmă și nici Exfactorul nu aveau înregistrate oficial construcțiile pe acest teren până la data de 1 martie 2019, așa cum prevede legea. Construcțiile au fost înregistrate în Registrul Bunurilor Imobile în aceeași zi cu suprafața pe teren, explică ASP. Instituția s-a adresat în instanță pentru a anula înscrierea din Registrul Bunurilor Imobile și se judecă astăzi cu Glorinalul.

Vasile Chirică susține că nu știe nimic despre înregistrarea dreptului de suprafață pe terenul de pe strada Industrială după Glorinal și prima dată aude că ASP a atras

în judecată firma sa. Precizăm că Glorinal se află de mai mulți ani în faliment și compania este gestionată de un administrator de insolabilitate.

„Exfactor” neagă bănuiala de corupere a registratorului de la Cadastru

Am încercat să aflăm de la directorul „Exfactor”, Vladimir Tonu cum s-a reușit înregistrarea unui drept de suprafață pe terenul Primăriei, cu încălcări de procedură, după cum susține ASP. Am mers la sediul firmei din centrul capitalei. Tonu se afla în birou, dar l-a delegat pentru interviu pe avocatul care apăra interesele companiei sale.

SERGIU GĂINA, avocat: *„Exfactor nu a câștigat nimic prin faptul că a fost schimbat cuvântul din arendă în suprafață. Plățile de utilizare a terenului s-au micșorat nu pentru că a fost schimbată arenda cu suprafață, dar pentru că au fost înregistrate construcții. Autorizația de construire a fost emisă în 2018. Nu avea sens să iei suprafața ca să te bucuri de drepturile prevăzute după modificarea Legii cu privire la autorizarea lucrărilor de construcție. Așa că nu putem spune că Exfactor, în cârdășie cu cineva, și-a înregistrat greșit dreptul de suprafață, mai ales că este înregistrat nu după Exfactor, dar după Glorinal. În cazul când tu la data de 1 martie 2019 deja aveai un contract, iar contractul de arendă îți stabilea strict care este dimensiunea lotului, coordonatele, atunci nu ai trebă să mergi la autoritatea publică locală și să soliciți emiterea unui astfel de plan (n.r. plan geometric pentru teren)”*.

Avocatul neagă categoric o posibilă înțelegere între reprezentanții companiei cu registratorul de la Cadastru care a examinat dosarul și i-a favorizat la înregistrarea suprafeței pe terenul de pe strada Industrială.

SERGIU GĂINA, avocat: *„Exfactor s-a dus și a depus cererile pentru înregistrarea drepturilor de proprietate la ghișeu. Cui ele sunt ulterior repartizate, cine le examinează, Exfactor nu poate să știe în măsura în care el vede doar persoana care stă și cu care interacționează la ghișeu. Mai departe cum parcurg ele acest drum este în afara controlului Exfactor și noi nu putem influența”*.

Directorul companiei de construcții Vladimir Tonu ne-a declarat că intenționează în următoarea etapă să cumpere terenul de 2,6 hectare de la Primăria Chișinău.

Litigiul ASP împotriva unui businessman care a obținut suprafață pe 2 ha de teren municipal

Un alt teren de peste două hectare din proprietatea municipiului Chișinău a ajuns, tot în vara anului trecut, în gestiunea unui om de afaceri pentru o perioadă nelimitată, după ce la Cadastru a fost înregistrat un drept de suprafață. Și în acest caz a existat anterior un contract de arendă semnat cu Primăria, care a fost înlocuit, iar agentul

economic construiește astăzi nestingherit pe acest teren. Investigația noastră a scos la iveală faptul că aceeași persoană și firmele sale au arendat sau au cumpărat de la Primăria Chișinău mai multe terenuri, cu o suprafață totală de 5 hectare.

Pe terenul municipal de 2 hectare, situat pe strada Uzinelor, pentru care ASP-ul solicită astăzi în instanță să fie rectificat dreptul de suprafață, înregistrat cu încălcarea procedurii, au fost anterior mai multe construcții ce aparțineau Carierei de piatră Micăuți. În 2005, bunurile au fost vândute societății pe acțiuni Rabel. Iar 3 ani mai târziu, Primăria a acceptat să-i transmită firmei în arendă două hectare de teren pentru exploatarea imobilelor pe care le avea în proprietate. Pe parcursul anilor, societatea pe acțiuni Rabel a gajat bunurile la diferite instituții bancare, dar s-a înglodat în datorii. În 2014, în urma unei decizii definitive a Curții Supreme de Justiție, firma a fost obligată să transmită silit clădirile și dreptul pe terenul arendat de la Primărie, unei bănci în schimbul unui credit pe care nu l-a putut rambursa.

În decembrie 2020, proprietarul imobilelor a ajuns Mihail Grițcan, un om cu afaceri în domeniul construcțiilor. Acesta deține împreună cu fratele său Vasile Grițcan mai multe companii: Polistar, Iacobaș Construct și Polistar Grup.

În iunie 2021, Mihail Grițcan depune o cerere la Cadastru pentru a înregistra un drept de suprafață asupra terenului de 2 hectare de pe strada Uzinelor. Cererea ajunge din nou la registratorul vizat în cazurile anterioare, iar acesta înregistrează dreptul pe teren, deși dosarul nu ar fi fost complet. Potrivit ASP-ului, Grițcan trebuia să prezinte obligatoriu un plan geometric al lotului, cu indicarea părții din teren asupra căreia se instituie suprafața, sau o confirmare în scris de la Primăria Chișinău că permite suprafața asupra întregului teren municipal de 2 hectare. Asta lipsea la dosar, susține ASP, care a inițiat un proces de judecată pentru a putea rectifica Registrul Bunurilor Imobile și anula dreptul de suprafață înregistrat pe numele lui Grițcan.

Omul de afaceri construiește acum pe teren un depozit. La fața locului, nimeni nu a vrut să discute cu reporterul Cutiei Negre. După ce l-a sunat pe proprietar, un angajat a intrat grăbit pe teritoriu și a închis poarta. Mai târziu am reușit să discutăm la telefon cu Mihail Grițcan, care susține că a acționat legal atunci când s-a adresat la Cadastru și nu știe nimic despre procesul de judecată inițiat de ASP împotriva sa.

MIHAIL GRIȚCAN, director SRL Polistar: „De la Primărie s-a depus tot pachetul de documente. Absolut tot, și contractul vechi, și extras, și plan și tot absolut s-a depus, tot pachetul de documente. – Și ați obținut acordul Primăriei ca să înregistrați dreptul și v-ați dus la Cadastru, da? – Eu nu mai țin minte ce am făcut că a fost demult și nu mai țin minte toate întrebările. Eu nu am numai o afacere. Eu am mai mult afaceri. Eu am

depus toate actele. Acolo oamenii care vor să-mi facă rău și pot să le scoată din dosar, duceți-vă și anchetați lucrurile astea. Nu mă deranjați pe mine cu așa întrebări. Vă rog frumos. Eu de la Cadastru nu am primit nicio scrisoare că ei s-au adresat în judecată. Dacă Cadastru a socotit că nu-i legal, să se adreseze în judecată. Dacă nu-i legal, las' să o anuleze. Care-i treaba atunci?"

Pentru cele două hectare de teren de pe strada Uzinelor, s-a plătit o redevență anuală Primăriei în mărime de numai 74 de mii de lei pe an, din 2019 până în 2022, ne-a informat Direcția Funciară. Abia din anul curent, taxa a fost ridicată la 129 de mii de lei pe an. Omul de afaceri declară că este gata să cumpere terenul de la Primărie, dar autoritățile locale nu i-ar fi răspuns la solicitări. Cu 13 ani în urmă, terenul a fost evaluat de Cadastru la aproape 6 milioane de lei. Dar de atunci valoarea lui de piață a crescut de câteva ori.

MIHAIL GRIȚCAN: „Primăria nu vrea să-l vândă. Primăria vrea să-și ia chirie. Eu ce treabă am cu asta? - Ați fost, ați depus dosar? Ați încercat să-l cumpărați? - Am scris vreo 3 cereri la Primărie. Niciun răspuns, nimic. Dvs nu sunteți corectă față de problema mea. Eu nu sunt implicat în politică. Nu sunt în laundromat. - Dar noi nu scriem doar despre politicieni. Aici e vorba de un teren municipal. - Eu sunt om de afaceri care lucrez și care plătește taxe la stat. Dacă eu vreau să mă dezvolt în țara noastră și am cumpărat niște imobile. Eu eram bucuros să le cumpăr cu terenul, dacă era privat era încă mai bine. Ce treabă am eu acum dacă așa e legislația la noi?"

Primăria a ratat jumătate de milion de lei

În anii precedenți, Primăria a ratat venituri din arenda acestui teren. Compania Rabel, care ocupase anterior pământul a acumulat datoriile de peste jumătate de milion de lei față de Primărie. Banii ar putea să nu mai fie recuperați, pentru că firma Rabel a falimentat. Primăria ne-a răspuns că „materialele cu privire la validarea creanțelor au fost transmise administratorului de insolabilitate” al firmei. Pe de altă parte, acesta nu cunoaște nimic despre datoria societății Rabel pentru arenda terenului de pe strada Uzinelor.

ANDREI POSTICĂ administrator de insolabilitate SA Rabel: „Nu știi, în tabel Primăria nu figurează ca creditor. Cel puțin în tabel nu este. Poate ei au depus-o și nu s-a examinat. Asta e altă situație”.

Scandaluri în care a fost vizată familia Grițcan

Actualul proprietar al construcțiilor de pe terenul Primăriei, Mihail Grițcan a mai fost în atenția jurnaliștilor de investigații, fiind vizat în anchete ce țin de tranzacții cu terenuri municipale. Ziarul de Gardă a scris anterior despre un teren de pe

strada Mircești, care a fost luat în arendă de la Primărie, apoi cumpărat de firma Polistar a fraților Grițcan și ulterior vândut unei alte companii care a construit acolo, cu abateri de la lege, un bloc locativ. Compania constructoare avea legături cu un fost șef al Inspecției de Stat în Construcții.

În 2014, Ziarul Național scria despre construcția scandalosă a unui bloc de locuit lângă parcul La Izvor. Terenul fusese luat în arendă de la Primăria Chișinău în 2010 de Olimpiada Grițcan, mama fraților Vasile și Mihai Grițcan, o bătrână care avea pe atunci 75 de ani și locuia într-un sat din raionul Căușeni. Deși în contractul de arendă semnat cu Primăria scria că pe teren va fi construit un „obiectiv comercial”, ulterior pământul a fost vândut de Grițcan unei firme care a ridicat acolo un bloc locativ.

MIHAIL GRIȚCAN: „Acolo, când m-am apucat, am vrut să construiesc pentru ce a fost dat terenul, acela din parc. Au venit toți oamenii ceia și cereau bani de la mine. Erau puși la cale. Și eu cam știu de cine erau puși la cale, pe timpul cela. Eu știu, dar nu vreau să spun prin telefon. Și eu am zis că nu dau bani la nimeni, scap de el și îmi caut de drumul meu și m-am refuzat. M-am dus să construiesc în partea cealaltă, să-mi iau autorizație și nu au vrut să-mi dea autorizație, la Buiucani. Eu am început acolo, adică nu eu, noi familia am vrut să construim. Au început problemele. Tot cineva a pus la cale să-mi creeze probleme și mă deranjau. Am vândut, pentru că am ridicat mâinile în sus. Am zis că duceți-vă naibii de țara asta de nebuni. Eu nu am mai construit blocul, care e problema dvs? La Buiucani pot să vă spun și numele consilierului care m-a sunat și m-a amenințat, pe timpul cela la Primărie. Mi-a zis că tu nu o să construiești niciodată aici. Și nu am construit. Am vândut și m-am dus în drumul meu, pentru că mafia e mare în țară. Oamenii care plătesc bani și primesc autorizații, ei construiesc blocuri locative și merg înainte în Chișinăul ăsta”.

Încă 3 ha de pământ, cumpărat sau arendat de la Primărie de familia Grițcan

Mama omului de afaceri, Olimpiada Grițcan a mai cumpărat de la Primăria Chișinău un teren de 12 ari pe strada Uzinelor 138, unde a fost pornită construcția unui centru comercial. În 2019, bătrâna i-a transmis imobilele, prin donație, fiului său Mihai Grițcan.

Tot Olimpiada Grițcan a arendat în 2010 de la Primăria Chișinău 82 de ari de teren pe strada Vadul Băcului, cu intenția de a construi o bază de producție și depozitare. Pe teren sunt înregistrate mai multe construcții nefinalizate, care în toamna anului trecut la fel au ajuns prin donație la Mihai Grițcan de la mama sa.

MIHAIL GRIȚCAN: „Eu l-am cumpărat la licitație cu un scop. Am vrut să fac depozit mare de materiale de construcție. Poate la anul o să mă apuc. Poate o să

crească copiii mai mari și o să vrea să se apuce ei. Asta e problema mea. Eu am luat atunci, 12 ani în urmă. Care e treaba dvs? - De ce ați înregistrat acele drepturi de arendă pe mama dvs. De ce nu pe numele dvs, a companiei Polistar? De ce pe numele mamei, o bătrână care stă într-un sat? - Corect. Mama a vrut să facă pentru noi, pentru copii ceva ca să stea acasă și să nu plece peste hotare. - Mama, la 80 de ani din sat ia terenuri în Chișinău ca să facă, da? - Care-i problema? Contravine legii că e pe numele ei? Eu asta vreau să vă întreb. - Nu contravine, dar e dubios. E lipsă de transparență. - Asta trebuia să fie afacere de familie. Iată de ce s-a pus pe mama. Ca să pui pe companie trebuie să te duci la registrul comerțului, să scoți extras până la licitație. Asta e umblătură și timp pe drum. Asta e cheltuială de bani, taxe la Registru. Care e problema că eu mă duc ca persoană fizică și mă înregistrez și o cumpăr ca persoană fizică? Eu nu văd nicio problemă”.

Pe strada Uzinelor, compania Polistar a fraților Grițcan mai are câteva terenuri, cu o suprafață totală de două hectare, pe care le-a arendat, iar apoi le-a cumpărat în rate de la Primăria Chișinău. Aici își desfășoară activitatea compania „Iacobaș Construct”, gestionată tot de Mihail Grițcan.

MIHAIL GRIȚCAN: „- Dvs și companiile dvs anterior au mai luat în arendă...- Am luat și o să mai iau, pentru că eu îmi permit. Eu am bani. Dvs uitați-vă la venituri, ce venituri am eu, în primul rând.

Fost consilier PDM, beneficiarul unor terenuri într-o zonă de lux a Chișinăului

De-a lungul anilor, Primăria Chișinău a pierdut nu doar terenuri de la periferia capitalei, unde diverși agenți economici își dezvoltă afaceri, dar și pământuri în zone rezidențiale, considerate de lux pentru chișinăuieni. De exemplu, un fost consilier local din Căușeni al Partidului Democrat, a ajuns beneficiarul unor terenuri din sectorul Râșcani al capitalei, profitând de prevederile legii care permit înregistrarea dreptului de suprafață pe terenuri publice. Înregistrările la Cadastru au fost efectuate de același funcționar. Ex-consilierul democrat este cunoscut opiniei publice, fiind anterior condamnat penal pentru evaziune fiscală de 21 de milioane de lei.

Într-o zonă de lux, aproape de centrul capitalei, pe stradela Aerodromului, deține astăzi terenuri Marin Gogu, fiul fostului consilier democrat din Căușeni Petru Gogu, care a condus și organizația teritorială Căușeni a Partidului Democrat. Primul teren din zonă, de 10 ari, ex-consilierul Petru Gogu l-a cumpărat în anul 2012. După cum ne-au spus vecinii, în afara camerei video, imediat după această achiziție, au fost asaltați de Gogu cu diverse oferte să le vândă casele pe care le

aveau aici. Construcțiile vechi nu se mai încadrează în peisajul acestui cartier împânzit cu imobile luxoase.

În iunie 2014, familia care locuia chiar alături de terenul cumpărat de Petru Gogu, și-a vândut casa cu 15 ari de pământ. Imobilele nu au fost însă înregistrate pe numele lui Petru Gogu, ci al fiului său Marin. Ulterior, o jumătate cotă parte a fost trecută în proprietatea unei rude a acestora Ion Gogu. Cei 15 ari de teren nu au fost privatizați de vechii proprietari ai casei și aparțin oficial Primăriei Chișinău. În iulie 2021, Marin Gogu a obținut dreptul de suprafață pe teren. Registratorul de la Cadastru i-a acceptat cererea cu abateri de la lege. Potrivit ASP, la dosar a fost anexat un plan al lotului pe care era aplicată doar parafa Direcției Relații Funciare a Primăriei, fără nicio semnătură.

INGA GRECU STĂVILĂ, șefă adjunctă Departamentul Cadastru: „Iată 15 ari și casa e aici. Respectiv, registratorul a înregistrat suprafața pe întregul teren, fără plan, fără ca Consiliul să spună nu, eu îți dau doar atâtă suprafață”.

În plus, funcționarul de la Cadastru a înregistrat dreptul de suprafață doar pe numele lui Marin Gogu, deși o jumătate cotă-parte din imobile are oficial alt proprietar - Ion Gogu. În Registrul Bunurilor Imobile fiind introdusă mențiunea „pentru toți coproprietarii”.

Și mai mult șochează răspunsul primit de la Primăria Chișinău. La solicitarea Cutiei Negre, autoritatea locală a precizat că acest teren nu este astăzi atribuit nimănui. Asta înseamnă că Gogu nici măcar nu plătește o redevență pentru teren în bugetul Primăriei. Agenția Servicii Publice a inițiat un proces de judecată împotriva lui Marin Gogu, pentru a rectifica dreptul de suprafață înregistrat pentru cei 15 ari de teren municipal.

7 ari care nu au putut fi legalizați de foștii proprietari ai casei, cumpărați cu ușurință de Gogu de la Primărie cu 700 de lei

Vizavi de terenul aflat în litigiu, Ion și Marin Gogu au o altă proprietate - o casă veche pe care au cumpărat-o în 2017. Aceasta este situată pe 7 ari de teren, care la fel au aparținut Primăriei Chișinău. Foștii proprietari ai casei s-au judecat mulți ani cu Primăria pentru a legaliza pământul, dar au pierdut în instanța supremă. Autoritatea locală a reușit să demonstreze la CSJ că terenul public a fost ocupat abuziv.

În vara anului trecut însă, Ion Gogu a reușit însă să obțină drept de suprafață pe cei 7 ari de teren, în aceeași zi în care a fost înregistrat și dreptul pe lotul de alături după Marin Gogu. Peste câteva luni, în noiembrie 2021, Consiliul Municipal Chișinău a decis să-i vândă pământul lui Ion și Marin Gogu.

În decizia CMC prin care s-a acceptat vânzarea terenului, nu scrie exact prețul plătit de Gogu, fiind inclusă doar mențiunea „preț normativ”. Cutia Neagră a aflat că Gogu a plătit Primăriei un preț derizoriu - 700 de lei pentru 7 ari de pământ într-o zonă rezidențială de lux din capitală. Încă în 2005, Cadastru evaluase acest teren la 650 de mii de lei, iar astăzi valoarea lui de piață este de câteva ori mai mare.

Direcția Funciară a Primăriei ne-a informat că este deja înregistrat și un proiect de decizie pentru vânzarea unei părți din celălalt teren, cu drept de suprafață pe Marin Gogu, tot la preț normativ. Decizia urmează să fie votată de CMC. În 2005, lotul de 15 ari a fost evaluat de Cadastru la aproape un milion de lei.

Cei care locuiesc în zonă îl cunosc pe fostul consilier din Căușeni, Petru Gogu și în afara camerelor video ne-au declarat că anume el ar fi cumpărat terenurile.

Petru Gogu a evitat să dea răspunsuri despre tranzacțiile imobiliare de la Chișinău

Petru Gogu nu mai deține funcții publice din noiembrie 2019 și în zadar am încercat să-l căutăm în orașul Căușeni, acolo unde a fost consilier local și unde avea deschisă o fabrică de țigări. Mai mulți oameni ne-au spus că acesta nu mai locuiește la Căușeni. Ar fi fugit din țară după ce a fost vizat într-un dosar penal deschis pentru contrabandă cu țigări. Iar fiul său Marin Gogu s-ar afla în Federația Rusă, ne-au spus localnicii în afara camerei video. Pe de altă parte, avocatul acestora a negat informația și ne-a asigurat că clienții săi nu au fugit din R.Moldova.

Deoarece Petru Gogu nu mai este consilier raional la Căușeni, am încercat să-l căutăm la această adresă din oraș. Aici este înregistrată una dintre companiile sale. Tot aici își are viza de reședință fiul său Marin Gogu. Nu am găsit pe nimeni acasă. Vecinii ne-au spus că aici locuiește mama lui Petru Gogu care este bolnavă și stă la pat, iar fostul funcționar mai vine uneori să o viziteze.

Pe aceeași stradă din orașul Căușeni își are viza de reședință și Ion Gogu, cel care s-a legat cu Marin Gogu în afacerea imobiliară de la Chișinău. Încercările noastre de a-l găsi aici au eșuat. Actualii proprietari ai casei ne-au spus că acesta nu mai locuiește aici. Ei au cumpărat imobilul cu patru ani în urmă.

Discuție cu proprietara casei: „- Pe Ion Gogu îl cunoașteți? - Nu-l cunosc. Nu-i rudă de-a dumneavoastră? -Nu,nu. Pe doamna Lidia Gogu, da. Eu de la ea am cumpărat casa. Dar cine-i Ion... - Dar pe Petru Gogu îl cunoașteți, care a fost consilier raional? - E fratele Lidiei. Ei sunt mai mari ca mine. Eu nu-i cunosc”.

Imediat după vizita echipei Cutiei Negre la Căușeni, am fost contactați la redacție de avocatul lui Petru și Marin Gogu, care s-a interesat pentru ce îi căutăm. Prin

intermediul avocatului, le-am trimis acestora întrebările pe care le avem vizavi de tranzacțiile imobiliare de la Chișinău. Până la publicarea investigației, nu am primit niciun răspuns.

Ex-consilierul democrat, condamnat pentru evaziune fiscală de 21 milioane lei

Fostul lider democrat de la Căușeni, Petru Gogu, a fost implicat în 2017 într-un mare scandal, după ce s-a aflat că fabrica sa de țigări a făcut evaziune fiscală de zeci de milioane de lei. Atunci, oamenii legii au descins cu percheziții la fabrică, iar Petru Gogu și fiul său au fost arestați. Marin Gogu administra compania „Imperial Unit”, care deținea fabrica de țigări. Iar coproprietară a firmei era o societate din Dubai, unde tatăl său Petru Gogu era acționar.

Compania fusese indicată de Gogu în prima sa declarație de avere, depusă din funcția de consilier local la Căușeni, iar în următorii ani a dispărut din declarații.

Petru și Marin Gogu au scăpat în 2017 de închisoare după ce și-au recunoscut integral vina și au întors statului 21 de milioane de lei, prejudicii cauzate prin evaziune fiscală. Dosarul a fost judecat într-o lună, în procedură simplificată. Judecătoria Chișinău le-a aplicat celor doi doar amenzi, deși pentru evaziune fiscală în proporții mari, aceștia riscau să ajungă după gratii pentru 5 ani.

În 2018, presa a scris că aceeași fabrică de țigări din Căușeni era vizată într-un nou dosar penal, deschis de această dată pentru contrabandă. Angajații SIS și PCCOCS au făcut atunci noi percheziții la fabrica lui Gogu. La începutul anului curent, procurorii au anunțat că au anihilat o schemă infracțională de fabricare și vânzare a țigărilor, inclusiv în zonele duty-free. Iar jurnaliștii au scris că ar fi implicată din nou fabrica de la Căușeni.

În prezent, SRL-ul Imperial Unit, care deține fabrica, nu mai este înregistrat pe numele lui Gogu, ci al unei companii străine. Iar ca beneficiar apare un cetățean din Ucraina. Pe de altă parte, clădirea din Căușeni, în care își are sediul juridic „Imperial Unit” continuă să fie în proprietatea lui Marin Gogu.

Dosar penal la CNA privind înregistrarea dreptului de suprafață pe terenuri publice

Revenind la terenurile publice și neregulile identificate la înregistrarea dreptului de suprafață, am aflat că Centrul Național Anticorupție verifică în prezent dacă a existat o schemă de corupție la Cadastru. O anchetă penală a fost deschisă după sesizările primite de la ASP. Centrul Anticorupție a refuzat să ne spună câți registratori au statut de bănuț sau învinuț în acest dosar.

ANGELA STARINSCHI, ofițer de presă CNA: „CNA a examinat 3 sesizări din partea Agenției Servicii Publice, care se refereau la unele abateri de la lege comise de unii registratori la înregistrarea dreptului de suprafață asupra unor terenuri din Chișinău. În urma examinării acestora a fost inițiată o urmărire penală, într-un caz. Într-un alt caz s-a intentat o procedură contravențională. Iar în cel de-al treilea caz, în urma examinării, a fost încetată procedura din motivul expirării termenului de prescripție”.

Reprezentanta Departamentului Cadastru ne-a dezvăluit că aproape în toate cazurile identificate în urma unui control la ASP, în care s-a depistat înregistrarea dreptului de suprafață asupra unor terenuri din Chișinău cu abateri de la lege, este vizat un singur registrator. După ce a fost deconspirat, acesta și-a luat concediu de îngrijire a copilului și nici măcar nu a putut fi demis din funcție.

Conducerea Direcției Funciare a Primăriei Chișinău recunoaște că municipalitatea ratează venituri de milioane de lei în buget, după ce mai multe terenuri au fost înregistrate cu drept de suprafață cu abateri de la lege.

ANDRIAN GRIGORIȚCHI, șef adjunct Direcția Relații Funciare, Primăria Chișinău: „În momentul în care autoritatea a constatat că în Registrul Bunurilor Imobile a fost înregistrat dreptul de suprafață fără respectarea drepturilor legale, noi ne-am adresat către Departamentul Cadastru, Agenția Servicii Publice să fie radiat acest drept. – Și aveți multe astfel de cazuri? – Avem foarte multe cazuri. Sunt foarte multe litigii la ziua de astăzi. Departamentul Cadastru a constatat într-adevăr că unii registratori au încălcat prevederile legale și ei inițiază acțiuni în rectificare. Sunt zeci de mii de terenuri, imposibil să le ținem la control pe toate, dar cum noi depistăm momentan se adresează la Cadastru să fie radiat drept de suprafață, deoarece trebuie să fie decizia Consiliului, prin care să fie stabilite hotarele terenului pentru care se instituie suprafața. Da, persoana are dreptul legal la suprafață, dar suprafața exactă o stabilește anume Consiliul, nu proprietarul terenului în cauză. Atâta timp cât nu există o decizie a Consiliului nu poate persoana să înregistreze drept de suprafață, cu excepțiile care sunt prevăzute în lege”.

Achiziția unui soft la Primărie pentru monitorizarea contractelor de arendă

În prezent, Primăria Chișinău caută soluții pentru a putea monitoriza mai bine situația contractelor de arendă și a evita ocuparea abuzivă a terenurilor.

ANDRIAN GRIGORIȚCHI, șef adjunct Direcția Relații Funciare, Primăria Chișinău: „*La moment este o licitație publică pentru elaborarea unui soft mult mai sofisticat, mai performant, care ar identifica astfel de cazuri practic la zi. Să sperăm că în viitorul apropiat să avem elaborat acest soft care ne-ar permite momentan să depistăm persoanele în cauză...Solicităm contractarea unui serviciu care la ziua de azi să ne prezinte toate datoriile, toate încetările de contract, să nu se mai întâmple așa cazuri.*

Din martie 2019, de când au intrat în vigoare prevederile Codului Civil modernizat, Departamentul Cadastru a înregistrat peste 100 de terenuri din municipiul Chișinău cu drept de suprafață după persoane fizice sau companii.

<https://tv8.md/2022/18/07/o-noua-schema-prin-care-primaria-chisinau-pierde-terenuri-de-milioane-vladimir-andronachi-printre-beneficiari/205738>

Cronologia unei (noi) minciuni: sau cum familia Dodon și-a oficializat relația cu o bază de odihnă „de milioane” din Sadova, despre care anterior anunța că aparține „unui investitor din Rusia”

Anatolie Eșanu, Victor Moșneag

14.06.2022

Familia Dodon a devenit, oficial, proprietara bazei de odihnă „Sadovo” din satul de baștină al fostului președinte Igor Dodon. Tranzacția a fost oficializată pe parcursul anului trecut, în perioada în care Dodon anunța că renunță la mandatul de deputat, după aproape cinci ani de când ZdG demonstra faptul că baza de odihnă fusese preluată de oameni apropiați lui Igor Dodon.

În toată această perioadă, politicianul nega că ar avea vreo legătură cu proprietatea care se întinde pe o suprafață de 11 hectare, în codrii Moldovei, menționând cu mai multe ocazii că ea aparține „unui investitor din Rusia”.

Baza de odihnă „Sadovo”, situată într-o zonă ecologic curată și pitorească a codrilor, se află la aproape 3 km de centrul satului Sadova, localitate unde s-a născut și a

copilărit Igor Dodon. Proprietatea, extinsă pe o suprafață de peste 11 ha, a fost, în trecut, o tabără cu profil militar-sportiv, transformată ulterior în tabără pentru copii.

La începutul anilor 2000, aceasta ajunge din proprietatea statului în „buzunarul” omului de afaceri Iurie Gulla, care a transformat tabăra într-o zonă de agrement. Vara aceasta găzduia copii, iar în extra-sezon, oaspeți, inclusiv din străinătate. Pe site-ul bazei de odihnă se anunța că aceasta avea o capacitate de circa 250 de persoane, având cinci clădiri în care puteau fi cazați oaspeți, un lac natural, o vinărie, restaurant, cafenea în stil național, dar și o mini grădină zoologică.

Februarie 2014: Igor Dodon vizita, cu mai mulți bloggeri, baza turistică „Sadovo”

Baza de odihnă a fost tot timpul gestionată de SRL „Baza de Odihnă Sadovo”, fondat în 2001 de Iurie Gulla. În februarie 2014, politicianul Igor Dodon organiza o întâlnire cu bloggeri de la Chișinău în satul său de baștină, Sadova, raionul Călărași. Prima destinație vizitată a fost chiar baza turistică „Sadovo”. *„I-am făcut înconjurul, am gustat vinurile albe și cele roșii, pe care le păstrează administratorul bazei turistice, Alexandru Gulla”,* scria Dodon pe blogul său personal.

„Domnul Dodon a repetat ideea că atunci când va avea bani va cumpăra tabăra”, scria pe blog după acel offline unul dintre participanți.

Peste un an și jumătate de la acea vizită, în 2015, vara, baza de odihnă își schimba stăpânul, ajungând, prin intermediul unei firme offshore, în posesia unor persoane apropiate lui Igor Dodon.

La sfârșit de mai 2015, în Marea Britanie, pe adresa, 84, Park Road din Rosyth, Scoția, era înregistrată firma „Chester Business” LP, administrată de un cetățean englez și fondată, la rândul-i, de alte două firme din zonă. De fapt, toate personajele și entitățile implicate în fondarea acestei firme erau simpli intermediari, care de-a lungul timpului au participat la crearea a zeci de firme, ai căror stăpâni reali preferau anonimatul.

La doar o lună de la fondare, pe 31 iulie 2015, „Chester Business” LP decidea să investească în Sadova, Călărași, R. Moldova, cumpărând firma SRL „Baza de Odihnă Sadovo”, dar și terenul pe care este amplasată aceasta. Pe 21 august 2015, la mai puțin de o lună după ce cumpără terenul, firma „Chester Business” îl oferă în folosință, printr-un contract de comodat, pe un termen de 10 ani, SRL-ului „Baza de Odihnă Sadovo”.

În septembrie 2015, se vinde și firma care a primit terenul în folosință și care deținea clădirile de pe acel teren. Fondator al SRL-ului „Baza de Odihnă Sadovo”

devine offshore-ul „Chester Business” LP, iar administrator – cetățeanul R. Moldova, Mihail Porubin.

Primele legături dintre baza de odihnă și familia Dodon

Porubin era membru PSRM, originar din satul Vorniceni, localitate vecină cu Sadova lui Igor Dodon, și unul dintre apropiații familiei Dodon. În octombrie 2014, în plină campanie electorală, acesta a fost unul dintre cei care au întâmpinat la Aeroportul Chișinău, alături de Igor Dodon, pe fratele acestuia, Alexandru, și Ion Ceban, actualul primar al Capitalei, icoana cu chipul sfântului Serghii Radonejskii, adusă din Rusia. În martie 2015, Porubin, alături de Dodon, l-a întâlnit la aeroport pe celebrul boxer Nicolai Valuev, tot el – deputat în Duma de Stat a Rusiei.

Porubin, care apare în mai multe poze alături de Dodon, este participant activ la activitățile PSRM, fiind, mai tot timpul, în anturajul fostului președinte. În 2014, acesta era angajat la „Exclusiv Media” SRL, firmă la care activează soția lui Igor Dodon și care deține astăzi mai multe instituții media din R. Moldova, afiliate PSRM. Din acea postură, Porubin a donat 85 de mii de lei pentru campania electorală a partidului. În 2015, în electorala pentru alegerile locale, Mihail Porubin dona partidului încă 49,5 mii de lei. Mihail Porubin apărea frecvent alături de Igor Dodon, inclusiv la evenimente de partid.

ZdG a scris, în noiembrie 2016, că, deși, oficial, Mihail Porubin era administratorul firmei care deținea baza de odihnă, de facto, de administrarea ei se ocupa Ghenadie Merineanu, cumnat al fostului lider PSRM, adică fratele soției acestuia, Galina.

ZdG a discutat atunci cu cumnatul lui Dodon, „negociind” găzduirea unui grup de aproximativ 50 de persoane, în preajma sărbătorilor de iarnă. Deși baza de odihnă din Sadova se afla într-un amplu proces de reconstrucție, cumnatul lui Dodon, filmat cu o cameră ascunsă, ne anunța că aceasta putea fi funcțională până la Anul Nou, iar pentru găzduirea unei persoane, pentru o noapte, trebuie să achitam aproximativ 300 de lei, fără a include în preț și masa.

Dodon în 2016: „Nu este a mea și vă rog să nu repartizați minciuni...”

Deși toate indiciile duceau spre faptul că familia Dodon era, de facto, proprietara bazei de odihnă, în noiembrie 2016, Igor Dodon nega acest fapt și ne amenința cu judecata.

„Nu este a mea și vă rog să nu repartizați minciuni... Dacă vor fi repartizate minciuni, eu de mult nu am mers în judecată, dar de data asta am să merg împotriva voastră. La baza de odihnă este un investitor din Rusia, care a decis să o cumpere, după ce cineva

voia să o vândă vreun an-doi în urmă. Mai departe cine se ocupă... bine, eu i-am recomandat o persoană-două... Toate întrebările la investitorul străin. Este investitor din Federația Rusă, dacă o să vrea, o să iasă și o să spună. Eu nu pot să vă spun. Cu ce ocazie să divulg informația despre cumpărător, care e una confidențială?.. Mă bucur că el a hotărât să facă această investiție, să creeze locuri de muncă. Eu nu am nicio legătură cu tabăra de odihnă din Sadova”, ne asigura Igor Dodon în noiembrie 2016. La scurt timp, acesta urma să fie ales președinte al R. Moldova.

În decembrie 2019, ZdG a scris din nou despre baza de odihnă din Sadova. Între timp, reconstrucția ei fusese finalizată, iar oameni din sat, cu care ZdG discutase, ne spuneau că Dodon, pe atunci șef al statului, își petrecea mai toate weekend-urile libere anume în acea locație.

„Vine des (Igor Dodon – n.r.). De obicei, vineri seara, cu mașini, cu pază, cu tot. Vinerea trecută a fost. Este proprietatea lui. În sat toți știu. Sunt angajați oameni care fac mâncare. Acolo cresc porci, cresc capre, mai multe”, ne spunea o persoană care locuia aproape de drumul ce duce spre baza de odihnă.

Drona: Case particulare, iaz și căsuțe din lemn

Filmată cu drona, proprietatea arăta „de milioane”. Puteau fi zărite mai multe clădiri multietajate, case, un lac bine amenajat, cu o căsuță din lemn chiar pe mal, dar și câteva foișoare. La intrarea pe teritoriul bazei de odihnă era instalată o barieră, cu litere vizibile fiind anunțat că este „proprietate privată”, iar accesul – interzis.

Documentele aferente tranzacției din 2015, analizate de ZdG, arată că prețul plătit de compania înregistrată în Marea Britanie a fost de 1,52 milioane de lei, iar în negocieri au fost incluse și datoriile pe care le aveau vechii proprietari, în sumă de 7 milioane de lei.

Actele consultate de ZdG arată că firma engleză „Chester Business” LP, fondată, la rândul-i, de două companii din Belize, îl avea ca beneficiar pe Vadim Ciubară, omul din spatele unei companii din domeniul media, afiliată PSRM. ZdG a scris anterior că Vadim și Natalia Ciubară sunt finii de cununie ai lui Lilian și Diana Filipov, care, la rândul lor, sunt finii cuplului Galina și Igor Dodon.

În perioada tranzacției, însă, ZdG constata că firma engleză a fost reprezentată în R. Moldova de un cetățean rus, Iaroslav Țurcan. Doar că acel cetățean rus este originar din Dubăsari, a studiat la Universitatea de Stat din Moldova și vorbește limba română. Iaroslav Țurcan deține pașaport rusesc din 2013, iar pe rețelele de socializare și în viața reală este susținător al PSRM și al familiei prezidențiale. Numele lui Țurcan a figurat anterior și în calitate de președinte al Fundației „Din Suflet”, fondată și administrată, de fapt, de Galina Dodon, inactivă din octombrie 2020, perioadă în care Igor Dodon pierdea alegerile prezidențiale.

Dodon în 2019: „Tabăra a fost procurată de un investitor rus”

Și în decembrie 2019, deși dovezile despre legăturile familiei Dodon cu baza de odihnă erau din ce în ce mai multe, Igor Dodon nega în continuare că ar avea vreo legătură cu această proprietate.

„La această întrebare am răspuns detaliat și în 2016, de mai multe ori. Repet – acel obiectiv a fost scos la vânzare de fostul proprietar în anii 2014-2015 și urma să fie procurat de către niște investitori arabi. Am intervenit la acea etapă, am găsit un investitor cunoscut din Rusia (care mai are investiții în Moldova, în special în uzina Macon), care a și procurat tabăra și, pe parcursul ultimilor ani, a făcut investiții. Tabăra e în reparație și sper să fie redeschisă ca obiectiv turistic în câțiva ani. La fel cum mi-aș dori să vină investitori străini și în alte astfel de obiective aflate în paragină. Referitor la zvonul că mi-aș petrece weekendurile acolo, acesta e un fals. Dacă ați urmări activitatea mea, v-ați convinge că weekendurile le petrec în activități ce țin de funcția de șef de stat, la Chișinău. Nu prea am timp să mă odihnesc. Abia reușesc să-mi văd familia, cu atât mai puțin să merg prea des la Sadova. Merg acasă, la Sadova, mult mai rar decât înainte. Merg la casa părintească, uneori vizitez și alte locuri unde am copilărit, am vizitat și tabăra de odihnă și o voi mai face când voi mai ajunge în zonă, în limita timpului de care dispun”, preciza Dodon.

„După cum am menționat mai sus, tabăra a fost procurată de un investitor rus, iar suportul acestuia pentru chestii tehnice, de gestionare și de logistică, a fost acordat de mai multe persoane, inclusiv de unele recomandate de mine la acea etapă, când nu știa pe nimeni în zonă”, mai spunea acesta.

Decembrie 2019: Cum s-a pregătit terenul pentru preluarea bazei de odihnă

Între timp, în perioada în care Igor Dodon era președintele R. Moldova, Alexandru Dodon, fratele său, a făcut primul pas spre lansarea sa oficială în afaceri pe teritoriul R. Moldova. Anterior, el se implicase în afaceri în Rusia, unde devenise cofondator la două companii, împreună cu Igor Ceaika, fiul fostului procuror general al Rusiei.

În R. Moldova, în decembrie 2019, Alexandru Dodon lansa compania „Agrofactory” SRL, cu activități declarate în agricultură. SRL-ul era înregistrat la Sadova, raionul Călărași. Ulterior, firma a preluat zeci de terenuri agricole din Sadova, unele dintre ele aparținând Galinei Dodon, mama fraților Igor și Alexandru Dodon.

În noiembrie 2020, Igor Dodon a pierdut alegerile prezidențiale, iar în iulie 2021, PSRM, cu el la șefie, a pierdut și alegerile parlamentare anticipate, trecând în opoziție. În octombrie 2021, Igor Dodon renunța la mandatul de deputat. „*Eu, dacă sincer, nu văd sensul să fiu în acest Parlament. Eu consider că pot fi eficient în alte funcții*”, declara fostul președinte, care, la scurt timp, renunța și la funcția de președinte al PSRM.

Oficial: de la offshore-ul britanic la firma fratelui lui Igor Dodon

În octombrie 2021, perioadă în care Igor Dodon renunța la mandatul de deputat și pleca din Parlament, firma fondată de fratele său, „Agrofactory” SRL, prelua compania „Baza de Odihnă Sadovo” SRL, cea care deține baza de agrement din satul Sadova, despre care Igor Dodon spunea anterior, cu mai multe ocazii, că aparține „unui investitor din Rusia”.

Astfel, la începutul lunii octombrie 2021, „Baza de Odihnă Sadovo” SRL, proprietara clădirilor de pe teritoriul bazei de agrement trecea din proprietatea firmei offshore „Chester Business” LP în portofoliul companiei „Agrofactory” SRL, fondată de Alexandru Dodon, fratele lui Igor Dodon. Tot atunci a fost schimbat și administratorul, locul lui Mihail Porubin fiind luat de un oarecare Andrei Birca.

Cu cinci luni mai devreme, în mai 2021, și terenul de 11 hectare al bazei de odihnă fusese cumpărat de firma lui Alexandru Dodon („Agrofactory” SRL) de la același offshore britanic „Chester Business” LP. Dreptul de proprietate asupra terenului a fost înregistrat la Cadastru pe 14 mai 2021.

Igor Dodon: „Lăsați procurorii să-și facă lucrul”

Igor Dodon a fost plasat în arest la domiciliu după ce, la 24 mai, procurorii anticorupție și ofițeri ai Serviciului de Informații și Securitate au efectuat mai multe percheziții la bunuri imobile care aparțin familiei sale, fostul președinte fiind cercetat penal pentru corupere pasivă, acceptarea finanțării partidului politic de către o organizație criminală, trădare de Patrie și îmbogățire ilicită.

Fostul președinte Igor Dodon a fost reținut pe 24 martie pentru 72 de ore. Ulterior a fost plasat în arest la domiciliu. ZdG i-a solicitat fostului președinte să explice situația din jurul bazei de odihnă și declarațiile sale din ultimii ani despre această proprietate. Igor Dodon însă a refuzat: „*Lăsați procurorii să-și facă lucrul*”, ne-a transmis fostul șef al statului.

Nu este pentru prima dată când declarațiile lui Igor Dodon sunt ulterior contrazise de realitate. În mai 2011, pe când mai era parte a PCR, ZdG scria că Igor Dodon, care candida atunci la funcția de primar al Chișinăului, era văzut de vecinii de pe str. A. Xenopol din sect. Buiucani, aproape zilnic, intrând în curtea unei case cu 3 niveluri, care era aproape gata pentru a fi dată în exploatare.

Atunci, deși oamenii ne anunțau că imobilul a fost construit de Compania „Reconscivil” special pentru familia Dodon, el nega că ar locui sau că ar intenționa să se mute în acea casă. „Vă referiți la casa de la Buiucani? Acolo, în vecinătate, în blocurile cu multe etaje, locuiește fratele și nănașul meu. Poate acolo, când vin în vizită la ei, m-au văzut vecinii?” ne întreba Dodon.

Peste doi ani, însă, acesta și-a oficializat achiziția, înregistrând-o la Cadastru, deși anterior susținea că nu are nicio legătură cu acea casă. Tranzacția a avut loc, oficial, pe 29 iulie 2013, zi în care Dodon a luat un credit de 1,477 milioane de lei de la Victoriabank, bancă pe atunci controlată de politicianul Vladimir Plahotniuc, cu o rată a dobânzii de doar 8%, sub media de piață, care era în jur de 12%.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/video-cronologia-unei-noi-minciuni-sau-cum-familia-dodon-si-a-oficializat-relatia-cu-o-baza-de-odihna-de-milioane-din-sadova-despre-care-anterior-anunta-ca-apartine-unu/>

Firma de securitate a polițiștilor lui Igor Dodon

Julietta Savițchi

20.06.2022

Întreprinderea de Pază și Securitate Premium Security Grup, al cărei beneficiar efectiv este fostul ministru de Interne din perioada aflării la guvernare a Partidului Socialiștilor, Pavel Voicu, a reușit să câștige câteva contracte bănoase cu instituțiile statului, licitațiile fiind desfășurate după ce Parlamentul a votat în a doua lectură amendamentele la legislație, prin care a fost interzisă prestarea serviciilor de pază pentru instituțiile statului de către firmele private. PSG este singura companie privată care a „pus mâna” pe contracte cu instituțiile statului, printre acestea fiind și cele cinci sedii ale Judecătoriei din Chișinău. Vulnerabilitatea situației a ieșit la suprafață în ziua în care fostul președinte Igor Dodon, unul dintre clienții PSG, a fost escortat la sediul Ciocana al Judecătoriei Chișinău. În acea zi unor reprezentanți ai presei, printre care și cameramanul portalului Anticorupție.md, li s-a îngăduit accesul în incinta judecătoriei.

Legi dictate de PSG la judecata lui Dodon

26 mai 2022. Forfotă mare la sediul Ciocana al Judecătoriai Chișinău. Urmează să se decidă soarta pentru următoarele 30 de zile a fostului președinte Igor Dodon, cercetat penal pentru trădare de Patrie și infracțiuni de corupție. În fața sediului instituției se desfășoară concomitent două proteste – pro-Dodon și anti-Dodon. La intrarea în sediu, vreo cinci carabinieri stau de-a gata să intervină pentru a asigura ordinea publică.

Intrarea în sediul instanței este restricționată. La ușă se înghesuie vreo 20 de jurnaliști. Aceștia sunt ținuți la intrare, nevoiți să aștepte în picioare ore întregi. Jurnaliștii nu au acces nici pe holul instanței, unde sunt mai multe scaune, iar ca să li se permită să treacă la baie sunt impuși să lase lucrurile personale, inclusiv telefoanele și camerele de luat vederi.

Regulile sunt dictate de un bărbat înalt care se prezintă „Oleg Ungureanu, șeful pazei Judecătoriai Ciocana”. Oleg Ungureanu verifică dacă cei care vor să intre în sediul instanței au la ora respectivă procese de judecată și legitimațiile jurnaliștilor. În rest, accesul este interzis. Regulile nu se referă și la frunzașii socialiști, inclusiv la cei fără mandat de deputat, care intră în sediul instanței când vor și de câte ori vor. Oleg Ungureanu discută cu liderii socialiști și pare să primească de la aceștia anumite indicații.

În sediul instanței încearcă să intre și cameramanul de la portalul Anticorupție.md. Acesta este observat de deputatul Grigore Novac care îi aruncă nemulțumit lui Ungureanu: „Da aista ce mai caută pe aici?”. Ungureanu intervine prompt și îi blochează calea cameramanului. Bărbatul inventează repede și un motiv pentru a nu-i permite cameramanului nostru să-și facă munca: „A zis că se duce la o ședință, dar nu are ședință. A încercat să pătrundă fraudulos în instanță”.

Carabinierii, plătiți din banii publici, execută indicațiile lui Oleg Ungureanu. La fel, și polițiștii aflați acolo. De asemenea, și femeia de lângă turnichet, îmbrăcată în uniformă cu însemnele firmei PSG, care notează într-un registru numele celor care intră în instanță. Femeia spune că Oleg Ungureanu îi este șef și îi execută ordinele. Ungureanu mai este însoțit și de mascați, în uniforme cu însemnele firmei PSG, care, la fel, ascultă de el.

Ulterior, am aflat că Oleg Ungureanu nu este cel care s-a recomandat și deține o funcție cheie în cadrul întreprinderii PSG, aflându-se mai mult timp în sediul firmei.

Ungureanu este fost polițist din Brigada de Poliție cu Destinație Specială, este [activ pe rețelele de socializare](#) unde postează zilnic mesaje de ură în adresa guvernării și, în special, a președintei Maia Sandu.

Licitații dubioase, la limita legii

Inițiativa legislativă privind asigurarea pazei instituțiilor de stat doar de către structurile statului [a fost înaintată](#) în luna septembrie a anului trecut de către deputații PAS Lilian Carp, Oazu Nantoi, Igor Grosu și Boris Marcoci.

După retragerea de la guvernare a PDM și fuga oligarhului Plahotniuc în vara anului 2019, Guvernul condus de Maia Sandu a venit cu inițiativa de a reține dreptul întreprinderilor private de a presta servicii de pază instituțiilor statului. Cu puțin timp înainte, portalul Anticorupție.md publicase [o anchetă](#) în care se arăta cu două firme de pază, una afiliată lui Vladimir Plahotniuc, iar alta, unui fost condamnat pentru tentativă de omor, au câștigat contracte prestigioase cu statul, ajungând să păzească și instanțele.

Inițiativa a rămas fără finalitate, fiind retrasă de către succesorul Maiei Sandu la Guvern, Ion Chicu, după preluarea puterii de către PSRM.

La 5 noiembrie 2021, majoritatea parlamentară formată în urma alegerilor anticipate din 11 iulie [a votat](#) în prima lectură amendamentele la Legea privind activitatea particulară de detectivi și pază, precum și la Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, iar la 20 decembrie amendamentele [sunt votate](#) și în a doua lectură, fiind publicate a doua zi în Monitorul Oficial.

În același timp, prin dispozițiile finale și tranzitorii, intrarea în vigoare a legii a fost programată pentru data de 21 februarie 2021.

La 30 noiembrie 2021, Judecătoria Chișinău a publicat anunțul privind licitația de achiziționare a serviciilor de pază fizică pentru anul 2022 pentru 5 sedii pe 12 luni, suma propusă fiind de 1,415,000 lei.

La licitație s-au înscris patru întreprinderi, dintre care două de stat, aflate în subordinea Ministerului de Interne, și două private. Inițial, cel mai mic preț a fost propus de firma Delta Forța.

La 21 decembrie, a doua zi după votarea în a doua lectură a amendamentelor care interzic paza instituțiilor statului de către companiile private, Judecătoria Chișinău a desfășurat licitația.

Pe parcursul desfășurării licitației, PSG a micșorat oferta, ajungând să fie cu 100 de lei mai mică decât cea propusă de Delta Forța.

La 22 decembrie a avut loc deschiderea ofertelor, fiind desemnat și câștigătorul, firma Premium Security Grup PSG, care a înaintat cea mai mică ofertă, de 1.301.900 lei, fără TVA. La 1 ianuarie 2022, conducerea Judecătoriei Chișinău a semnat contractul cu PSG în valoare de 1.562.280 lei, aici fiind inclusă și suma TVA.

Acesta nu este singurul contract pentru prestarea serviciilor de pază instituțiilor statului, pe care PSG reușește să-l semneze pe ultima sută de metri. La 29 decembrie 2021, PSG a semnat un contract de 3.941.280 de lei cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie, iar la 31 ianuarie 2022 a mai semnat două contracte avantajoase, de 1.397.360 lei, cu Casa Națională de Asigurări Sociale, și de 585.720 de lei, cu Serviciul Național Unic pentru Apelurile de Urgență 112.

Cât de bine sunt păzite instanțele din Chișinău

Sarcinile indicate la publicarea anunțului despre licitație privind serviciile pază ale Judecătoriei Chișinău sunt: organizarea și asigurarea pazei fizice a bunurilor materiale ale autorității contractante, asigurarea regimului de trecere cu permis, controlul bunurilor primite sau trimise de pe teritoriul obiectivului păzit, instalarea și deservirea butonului de alarmă în regim non-stop, sosirea grupului operativ în decurs de 3-5 minute.

În setul de documente prezentate pentru participare la licitație, compania PSG a anexat și o caracteristică scurtă a personalului, în care se arată că toți angajații sunt cu experiență și bine instruiți.

În realitate, la intrarea în sediile Judecătoriei Chișinău întâlnim de cele mai multe ori persoane de vârstă pensionară, majoritatea dintre ele neavând nici cea mai vagă idee despre drepturile cetățenilor privind accesul în sediile instanțelor.

Paznicii solicită de la cei care vin în instanță actele de identitate și scriu datele personale într-un registru, indicând și ora intrării în sediul instanței. Unii paznici cer să fie lăsate actele de identitate la ei pentru a permite oamenilor să treacă de turnichet. Alții cer să le fie prezentate dovezi că persoana are la ora respectivă ședință de judecată. Când li se spune că ședințele de judecată sunt publice, unii paznici cer să le fie prezentat acordul președintelui instanței de a asista la o ședință sau alta.

Un paznic ne-a oferit detalii despre regimul de lucru. Acesta este trecut de 50 de ani, locuiește în satul Izbiște din raionul Criuleni și lucrează o zi din trei, fiind remunerat lunar cu 3800 de lei. Bărbatul a recunoscut că toată pregătirea sa constă în serviciul militar făcut în perioada sovietică.

Unii dintre paznicii de la turnichetele din instanțe reacționează agresiv atunci când jurnaliștii fac poze la intrarea în instituție sau chiar ale sediului în întregime. Un paznic PSG de la sediul central al Judecătoriei Chișinău a încercat să-i ia camera reporterului anticorupție.md pentru că a făcut poze la statuia Femeidei de pe holul instituției.

La rândul lor, magistrații declară că nu se simt protejați la locul de muncă. „Odată i-am dat câștig de cauză unui justițiabil, însă acestuia i-a părut prea mică suma

prejudiciului moral. A început să mă amenințe, să se îndârjească la mine. Era furios. Am depus eforturi ca să-l aduc la calm și mi-a reușit. Dar dacă nu-mi reușea? Pe etaj nu era nimeni, nu există pază. Cum să ajung în astfel de cazuri la omul care stă lângă turnichet? Și cum poate să mă ajute acesta în astfel de situații?”, ne-a declarat magistratul Serafim Vasilache.

Însuși președintele interimar al Judecătoriei Chișinău, Nicolae Șova, recunoaște că magistrații rămân neprotejați. „Există probleme atunci când birourile se află la etaj și paznicul nu poate să intervină prompt. Am avut un caz când un judecător a fost lovit în cap cu un cod de legi. Dar sunt multe situații conflictuale”, ne-a spus Nicolae Șova.

Cui de jure și de facto aparține PSG

Organizația de pază Premium Security Grup (PSG) [a fost înregistrată](#) la 11 decembrie 2015 pe numele lui [Tudor Șișcanu](#), fost polițist, apoi șef al serviciului de pază la omul de afaceri Arcadie Pincevschi în perioada când acesta deținea brandul de benzinării Elita-5.

Tudor Șișcanu mai deține o firmă în domeniul construcțiilor, [înregistrată](#) în decembrie 2020, Premium Marketing Limited, iar anul trecut a înregistrat asociația obștească Sport Invest. Șișcanu este co-fondator, cu o cotă de 70 la sută, la întreprinderea TEHNO T.L.T, o companie specializată în instalarea cablajelor.

PSG a început să lucreze de facto în 2018, cu un potențial de 6 angajați, înregistrând pierderi de 286.000 de lei. În 2019, anul când PSRM face alianță cu blocul ACUM și socialiștii reușesc să preia controlul asupra unor instituții ale statului, iar Pavel Voicu este numit ministru al Apărării, începe să se ridice și compania PSG. Numărul angajaților ajunge la 20, veniturile din vânzări se ridică la peste 2 milioane de lei, firma înregistrând și un profit de 417,200 de lei. Anul 2020, când PSRM se află la guvernare, afacerea PSG înregistrează succese și mai mari. Veniturile din vânzări ajung la 9,5 mln de lei, iar profitul net, la 1,2 mln. de lei.

Succesul pare să se datoreze preluării unor contracte prestigioase de la compania de pază Argus, afiliată lui Vladimir Plahotniuc, cum ar fi [contractul cu Moldova Gaz](#), de aproape trei milioane de lei.

O altă sursă de venit pentru PSG au fost achizițiile publice pentru prestarea serviciilor de pază instituțiilor statului, după ce la sfârșitul anului 2019 ex-premierul Ion Chicu a dat undă verde companiilor private. Potrivit portalului [openmoney.md](#), doar suma contractelor PSG cu instituțiile statului este de 11,1 mln. de lei.

Deși firma este înregistrată pe numele lui Tudor Șișcanu, beneficiarul de facto ar fi Pavel Voicu, fost ministru de Interne în Guvernul Chicu, persoană din anturajul fostul președinte Igor Dodon, care l-a însoțit, în 2017, pe muntele Athos.

Pavel Voicu și Tudor Șișcanu sunt originari din satul Măcărești, raionul Ungheni, și prieteni de copilărie, diferența dintre ei fiind de doi ani. Ambii s-au antrenat la lupte, iar cei din anturajul lor susțin că ar fi și cumetri.

PSG a avut doi administratori, la fel din anturajul lui Voicu. Este vorba de Radu Ciorici care a lucrat cu fostul ministru la o firmă din România și de Sergiu Paiu, pe care Voicu, în timp ce se afla la conducerea Ministerul de Interne, l-a făcut șef al Inspectoratului General de Poliție.

La moment, administrator al PSG este Valeriu Hangan, fost poștitist în Inspectoratul de Poliție al sectorului Botanica, unde a fost șef Pavel Voicu.

Faptul că Pavel Voicu este beneficiarul PSG este confirmat și de un fost angajat al firmei, care a deținut o funcție cheie. „Este firma lui Voicu, care a fost promovată de socialiști în perioada în care se aflau la putere. Socialiștii s-au pregătit să aibă o firmă de pază pentru când vor ajunge la putere, dar și pentru firmele lor, ca banii să rămână la ei și în partid. Real, am început să lucrăm în 2018. Printre primii clienții ai PSG au fost oamenii din anturajul lui Dodon. Apoi am început să semnăm contracte și cu firmele altor reprezentanți ai socialiștilor. După preluarea puterii de către PSRM, în companie au început să se facă tranzacții murdare și am decis să plec”, ne-a spus fostul angajat, care a solicitat să nu-i dezvăluim numele.

Că Pavel Voicu este beneficiarul din umbră al companiei PSG îl confirmă și un fost angajat cheie de la compania de pază Argus: „Firma este a lui Voicu, toți știu de asta, dar el nu figurează în documente. Este scrisă pe un cumătru de al lui, Fiodor Șișcanu, îl cunosc bine. Ei nu au avut contracte avantajoase. În perioada când Plahotniuc se afla la putere, lider pe piață era compania Argus. Apoi cu Plahotniuc a fost ce a fost, iar când socialiștii lui Dodon au ajuns la putere, PSG a preluat contractele de la Argus. Cum au fost preluate? Simplu și obraznic, așa cum se face atunci când o întreprindere este protejată de guvernare. Și nu este nevoie de imaginea pe care unele companii o dobândesc cu anii. Să înțelegeți, lor le sunt suficiente două contracte avantajoase, cum ar fi cu Moldtelecom și cu Moldova Gaz ca să existe și să aibă profit. Cu paza judecătoriilor sunt semne de întrebare. Este logic ca Pavel Voicu, care a fost ministru de Interne, să aibă posibilitatea să afle care va fi oferta întreprinderii de stat din custodia Ministerului de Interne. Dar apare întrebarea, cum cei din actuala guvernare și-a încălcat principiile și a permis ca această firmă să mai câștige niște contracte cu statul, după ce au interzis

firmelor private să asigure paza instituțiilor statului. Este curios dacă s-a făcut lobby sau este vorba de o greșeală a guvernării”.

Protecția lui Igor Dodon

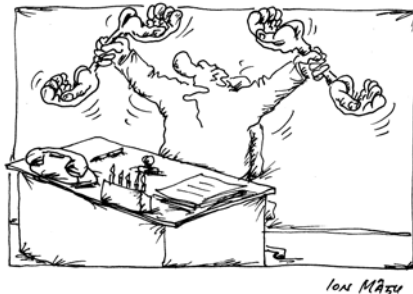
Fostul președinte Igor Dodon este unul din clienții companiei PSG. Deși acesta, în calitate de fost președinte al Republicii Moldova, beneficiază în continuare de pază de stat, este păzit și de PSG. La 24 mai, ziua în care procurorii au descins la domiciliul lui Dodon, acolo au fost observați câțiva agenți de pază de la PSG. Unul din ei avea grijă să închidă și să deschidă poarta oamenilor legii.

Un fost angajat al PSG susține că Igor Dodon nu ar fi avut prea mare încredere în paza de stat nici în perioada când se afla în fotoliul de șef al statului, apelând la serviciile companiei lui Voicu.

„În iunie 2019, când erau organizate proteste în stradă în susținerea lui Plahotniuc, la Dodon a ajuns o informație că se pregătește reținerea sa pentru trădare de Patrie. Atunci Dodon a înnoptat în sediul Ambasadei Federației Ruse. Chiar dacă Dodon a infirmat acest lucru, este adevărat. Noi am primit misiunea de a-i evacua de la vila din Condița pe Galina Dodon și copiii lor. Am participat personal la această operațiune. Mașina în care se afla soția și copiii președintelui era însoțită de o mașină a Serviciului Pază și Protecție de Stat. Mașinile noastre se aflau prin apropiere și eram pregătiți să intervenim în forță în caz dacă automobilul aflat sub supraveghere se abătea de la traseu. Galina Dodon a înnoptat într-un imobil din satul Logănești, raionul Hâncești, care aparține [fraților Ududovici](#), iar noi i-am asigurat paza”, își amintește fostul angajat de la PSG.

Bărbatul a mai povestit cum a organizat paza în timpul vizitelor la Chișinău ale afaceristului rus, Victor Ceaika, și ale vicepremierului, Dmitri Kozak: „Ceaika avea bodyguardii săi, iar Kozak, în calitate de persoană oficială, beneficia de pază din partea statului. Dar Dodon a vrut să ne implicăm și noi, pentru siguranță. L-am întâmpinat la aeroport, l-am păzit noaptea în tabăra din pădurea de la Sadova, unde au cheful, am fost și la hotel, am stat în preajma lor când mâncau zeamă în restaurantul hotelului Președinte, de unde i-am însoțit, de la distanță, la aeroport”.

Bărbatul ne-a mai comunicat că Igor Dodon a apelat la serviciile PSG pentru a-i fi fi la unii oameni din anturajul său. „L-am urmărit pe Ion

Ion MĂȘU

Ceban, pe Vladimir Țurcan, pe Bogdan Țirdea și pe Vlad Bătrîncea. Vladimir Țurcan îl avea în calitate de șofer pe un fost angajat al Ministerului de Interne. Acesta și-a dat seama că este urmărit și de fiecare dată reușea să scape de coadă. Dar cel mai greu a fost cu Țirdea. Acesta umbla și cu mașina, și pe jos, și cu transportul public”, a precizat fostul angajat.

Pavel Voicu: „Îmi dau cuvântul de general că nu e așa”

Pavel Voicu infirmă că este beneficiarul din umbră al PGS și acuză guvernarea că îi caută nod în papură. „Firma este a lui Tudor Șișcanu de care mă leagă o prietenie frumoasă încă din fragedă copilărie. Casa bunelor mele este alături de casa părinților lui Tudor. Am stat mult la bunele în copilărie, cum se spune, de cum am deschis ochii. Apoi am studențit împreună cu Tudor, împreună am făcut sport. Omenește vă zic, cum să renunț la o prietenie atât de frumoasă, care a rezistat peste ani, pentru ca să lăsați afacerea lui Tudor în pace. Nu este afacerea mea și nu am contribuit cu nimic la dezvoltarea ei. Nu l-am ajutat cu nimic, nu l-am promovat deloc. Vă dau cuvântul de general că nu este așa cum se spune. Tudor a muncit singur. Acum cei de la guvernare vor să iasă la mine prin intermediul firmei lui Tudor, să-mi născocescă ceva, ca să-mi poată face un dosar ca la ceilalți. Tudor crede că este vorba de concurenți care plătesc jurnaliștii. Dar ca atare mă țintesc pe mine. Eu i-am zis lui Tudor să fie foarte atent la contabilitate, să achite toate impozitele, că multe se pot întâmpla cu această guvernare”, ne-a declarat Pavel Voicu.

Am încercat să vorbim cu Tudor Șișcanu, i-am trimis un mesaj prin intermediul soției, dar nu ne-a contactat. Au eșuat și tentativele de a-l contacta pe administratorul Valeriu Hangan. La telefoanele întreprinderii ni se comunica de fiecare dată că acesta tocmai a ieșit din birou. Am mers la sediul PSG de pe strada Serghei Lazo 15.

Un angajat ne-a spus că Hangan este plecat într-o deplasare, iar Tudor Șișcanu nu vine când acesta lipsește. Bărbatul ne-a mai spus că singurul responsabil care se află la întreprindere este Oleg Ungureanu.

Nicolae Șova: „Nu puteam să rămânem fără pază”

Președintele interimar al Judecătoriei Chișinău, Nicolae Șova, ne-a declarat că instituția a fost nevoită să desfășoare licitația pentru că să nu rămână instanțele fără pază. Totodată, a fost desemnat câștigător al licitației agentul economic care a oferit cel mai mic preț, în condițiile când banii alocați de la buget sunt foarte puțini, iar „hârtia s-a scumpit”.

„Legea care interzice paza instituțiilor statului de către companiile private a intrat în vigoare la 21 februarie 2022. Corespunzător, la momentul desfășurării achiziției

nu putea fi aplicată o lege care nu era în vigoare. În lege mai sunt și dispozițiile finale și tranzitorii, în care se stipulează continuarea contractelor semnate anterior, adică prestarea serviciilor până la sfârșitul anului. La 1 ianuarie 2022, noi nu puteam să rămânem fără pază. La fel, nu puteam să motivăm refuzul unui agent economic câștigător al unui tender desfășurat oficial”, ne-a declarat magistratul.

Nicolae Șova ne-a mai spus că se dorește o pază mai bună, însă banii de care dispune Judecătoria Chișinău permite doar câte un paznic pentru fiecare instituție și că apar situații de conflict, iar acesta nu reușește să intervină.

La fel, Șova a recunoscut că parvin sesizări din partea cetățenilor care se plâng pe acțiunile paznicilor din instanțe.

Șeful interimar al Judecătoriei Chișinău a mai declarat că soluția ideală ar fi formarea unei structuri speciale a poliției judecătorești, instruită să apere atât drepturile justițiabililor, cât și a membrilor completelor de judecată.

Opiniile experților

Olga Diaconu, expertă în cadrul Agenției pentru Guvernare Responsabilă și Eficientă, consideră că la prima vedere totul este corect și nu a fost încălcată legea. „Totuși, faptul că a fost lăsată o cărarușă ca pe ultima sută de metri unii agenți economici să poată beneficia încă un an de banii publici ridică semne de întrebare”, a spus experta.

Olga Diaconu nu exclude faptul că atunci când în spatele unei întreprinderi se află o persoană care deține sau a deținut o funcție de răspundere în domeniul în care are loc licitația acesta a obținut informații în interesul firmei pe care o protejează: „Pentru un actual sau un fost ministru de Interne nu este dificil să afle care este oferta pe care o va propune o subdiviziune aflată în subordinea instituției și chiar să influențeze această ofertă. Având astfel de pârghii, nu este exclusă trucarea licitației în interesul unui agent economic”.

Președintele Asociației pentru Protecția Vieții Private, Sergiu Bozianu, consideră că prin modul în care este organizată paza în instanțele judecătorești se încălcă Legea privind protecția datelor cu caracter personal. „Pe cât de corect poate să fie ca niște simpli angajați ai unui întreprinderi private, care nu sunt operatori de date cu caracter personal, să colecteze astfel de date de la cei care vin în instanță, să aibă acces la informația confidențială și să le înregistreze datele din buletinul de identitate? Există riscul ca aceste date să ajungă și pe alte mâini. Mai ales, dacă sunt consemnate într-un registru pe hârtie care nu se știe cum se păstrează. Cunoscut cazuri când paznicii din instanțe au luat la ei actele de identitate pe durata cât

cetățeanul s-a aflat în sediul instanței. Dar un proces de judecată poate dura mai mult de o oră, timp suficient ca aceste acte de identitate să fie folosite în alt scop”, ne-a declarat expertul.

<https://anticoruptie.md/ro/investigatii/bani-publici/firma-de-securitate-a-politistilor-lui-igor-dodon>

Funcționarul filantrop pe banii statului

Adela Șevciuc

03.08.2022

Sute de refugiați ucraineni au fost cazați în raionul Criuleni, în opt centre de plasament, dintre care doar două au primit ajutor financiar de la stat. Grosul banilor, 1,2 milioane de lei, i-a primit centrul deschis pe teritoriul acestei baze de odihnă din spatele meu, care aparține unui fost vicepreședinte de raion. Mai mult, acesta era în funcție și făcea parte din Comisia raională pentru Situații Excepționale, direct responsabilă de gestionarea crizei refugiaților. Cine e funcționarul cu pricina și de ce a fost demis de două ori, în ultimii doi ani, îți spunem în ancheta ce urmează.

Satul Slobozia-Dușca, raionul Criuleni. Pe o suprafață de circa trei hectare, nu departe de râul Nistru, mărginită de pădure, se află tabăra de odihnă „Cristiano”. În aceste imobile cu două niveluri pot fi cazate simultan peste o sută de persoane. Încă din primele zile ale războiului, aici și-au găsit refugiul sute de cetățeni ucraineni. Nu pentru mult timp, însă.

ALIONA OGOR, administratoarea tabărei „Cristiano”: *Centrul s-a închis pe data de 28 mai. Deoarece noi suntem ca o tabără de odihnă pentru copii și noi nu am activat din cauza Covidului, nu am activat doi ani de zile și am hotărât ca să ne redeschidem, să renovăm, să ne deschidem ca o tabără de copii.*

Femeia din imagini este Aliona Ogor, administratoarea taberei de odihnă. Ne face un tur al complexului ca să ne arate condițiile în care au locuit refugiații din Ucraina.

ALIONA OGOR, administratoarea tabărei „Cristiano”: *Iată erau și pătucuri pentru copii mici, am avut bebeluși. Adică s-a adus, s-a pus ca ei să aibă unde să locuiască. Odăile sunt de trei-patru persoane. Baie, veceu la un bloc de patru odăi. Haideți la etajul doi, să vedem. Aici, la fel, au fost cazați refugiații. Unde puteau să fie câte doi, unde câte trei, după cum la ... alege. Adică, după necesitate.*

Tabără de copii „Cristiano” este proprietate privată, cu alte cuvinte - un SRL, și aparține fratelui Alionei Ogor - Oleg Ogor care atunci când aici a fost creat un centru de plasament temporar pentru refugiați, era în funcția de vicepreședinte al raionului Criuleni. Mai mult, acesta făcea parte din Comisia raională pentru Situații Excepționale, direct responsabilă de gestionarea crizei refugiaților. Ogor a fost demis pe 25 martie, inclusiv din cauza unor probleme de integritate, la nici o lună de funcționare a centrului. Acesta susține că decizia de a deschide ușile cetățenilor ucraineni a fost luată spontan.

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Noi ne-am adunat într-o zi cu câțiva voluntari și atunci s-a luat și decizia. Practic noi în patru-cinci ore am pregătit o parte din pensiune ca să poată să fie cazați refugiații la prima etapă. A fost pe data de 26 februarie. Era o perioadă destul de grea, era frig, noi nu eram adaptați pentru a putea să primim persoanele. La noi pensiunea e prevăzută mai mult pentru copii și perioada de vară, dar ne-am adaptat. Noi am conlucrat și cu primăria. Primăria tot a susținut ideea de a deschide acest centru.*

Într-adevăr, primarul satului Slobozia-Dușca, Sergiu Istrati, a fost cel care a semnat demersul adresat Consiliului raional Criuleni de a crea în sat un centru de plasament temporar pentru refugiați.

SERGIU ISTRATI, primarul satului Slobozia-Dușca, Criuleni: *Noi am fost adunați la Consiliul raional. La Consiliul Raional s-a vorbit despre necesitate identificării locațiilor pentru, întru ajutorarea refugiaților, pentru acreditarea la centrele acestea de plasament. Acolo a venit informația lucrați în strânsă legătură cu asistenții sociali. Mai multe informații la doamna Ogor pentru că ea e și asistent social.*

Reporter: *Asistent social, unde?*

SERGIU ISTRATI, primarul satului Slobozia-Dușca, Criuleni: *Asistent social care deservește localitatea noastră, angajată de Direcția Asistență Socială. Ca să vă fie clar. Adică tot ce se făcea, se făcea clar că la asistentul social. Că noi tot ce am făcut, ghidat, să zicem, nemijlocit de către Direcția Asistență Socială. Așa trebuie, așa trebuie.*

Altfel spus, Aliona Ogor, administratoarea taberei de odihnă și sora vicepreședintelui raionului Criuleni, este și asistentă socială în localitatea Slobozia-Dușca. Prin urmare, s-a ocupat de problema refugiaților atât din rolul de angajat la stat, cât și la firmei fratelui său.

LUDMILA BRÎNZA, șefa Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei, Criuleni: *Fiecare asistent din localitate care a avut centre și nu numai care a avut centre, au fost implicați nemijlocit în oferirea serviciilor și informații, date statistice.*

Reporter: *Sora lui Oleg Ogor, Aliona Ogor, este asistent social în cadrul Direcției Asistență Socială?*

LUDMILA BRÎNZA, șefa Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei, Criuleni: *Da, da.*

Reporter: *Faptul că dumneaei tot este angajată aici, cumva a influențat ca să fie deschis...?*

LUDMILA BRÎNZA, șefa Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei, Criuleni: *Nu cred, nu. Nu are nicio, cum să zic, cuvânt ca să propună careva .. nu o influențat poate că nici nu a cunoscut. Este asistent social și clar că a abordat problema care este în teritoriu și sigur că cu primarul împreună hotărâsc întrebările.*

Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Criuleni este cea care a înregistrat demersul Primăriei Slobozia-Dușca și, l-a rândul ei, l-a propus votului Comisiei raionale pentru Situații Excepționale. Vă reamintim că, pe atunci, membru al comisiei respective era și Oleg Ogor.

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Eram în Comisia Stării Excepționale fiindcă sunt vicepreședinte. Toți vicepreședinții, președintele și vicepreședinții sunt membri ai Comisiei Stării Excepționale.*

Reporter: *Nu ar fi un conflict de interese?*

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Nu a fost de atâta că asta nu a fost decizia nici a surorii mele, nici a mea personală. A fost a Comisiei.*

Potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei Situații Excepționale a raionului Criuleni din 7 martie 2022, Oleg Ogor, vicepreședintele raionului, a votat ca Oleg Ogor - afaceristul, să creeze un centru de plasament temporar pentru refugiați pe teritoriul taberei de odihnă care îi aparține. De fapt, toți membrii Comisiei, prezenți la ședință, și-au dat votul. Printre aceștia - președintele raionului Criuleni, Pavel Spînu.

PAVEL SPÎNU, președintele raionului Criuleni: *Nu aveam altă soluție. Am propus și probabil și am votat. Nu putea să fie altfel fiindcă nu era... Și nu regretăm pentru că noi nu am făcut o excepție sau nu contează cum se numește. Contează să avem decizia luată și să salvăm situația.*

Reporter: *Totuși cum calificați faptul că a fost deschis la tabără centru, unde proprietar este un vicepreședinte al raionului Criuleni?*

PAVEL SPÎNU, președintele raionului Criuleni: *Socot că asta nu este, la general, că asta nu este benefică. Nu este bun. Dar din ceea ce... posibilitățile care erau la moment...*

Decizia finală de a transforma proprietatea funcționarului din Criuleni într-un centru pentru refugiați, însă, a luat-o Agenția Națională de Asistență Socială de la Chișinău.

IRINA BANOVA, directoarea Agenției Naționale Asistență Socială: *Noi nu verificăm cine îi fondatorul, pe noi asta nu ne interesează. Pe noi ne interesează să corespundă demersul conform regulamentului. Și în funcție de demers, noi aprobăm sau refuzăm. Acolo nu scrie cine e proprietarul, când se înaintează. La noi scrie că e structură teritorială care a înaintat demersul, încăperea, capacitatea, dispune de anumite condiții de trai care sunt prevăzute în regulament și ulterior emitem ordin. Și atâta e tot, care permite crearea centrului.*

Reporter: *Bine. Dar dumneavoastră sunteți cumva ultimii care dau verdictul final dacă este deschis sau nu. Dacă se comit pe parcurs niște abuzuri, cineva ar trebui să le verifice?*

IRINA BANOVA, directoarea Agenției Naționale Asistență Socială: *Corect. Sunt organele competente în acest sens care pot verifica dacă într-adevăr în perioada dată au fost efectuate careva abuzuri. noi ca agenție nu avem funcție de control sau pârghii legale pentru a efectua aceste controale. Pentru asta există organe create. Nu cunosc care. Deja în funcție de problema pe care o abordați sau, de exemplu, încălcările care s-au depistat. Asta e.*

Nu a durat mult și Direcția Asistență Socială și Protecție a familiei din Criuleni a decis să aloce firmei lui Ogor suma de 1,2 milioane de lei pentru serviciile sociale prestate refugiaților.

LUDMILA BRÎNZĂ, șefa Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei, Criuleni:

În fiecare lună, ne solicitau demersul pentru ..., planul pentru cheltuielile care vor fi suportate în luna care vine. Și se făcea contabilitatea, calculele respective de persoană și înaintam demersul. Se trecea prin Comisia Situații Excepționale republicane, apoi se așezau la consiliul raional banii. Ulterior, veneau la noi la Direcție, conform necesităților.

Cu banii transferați pe conturile sale, baza de odihnă din Slobozia-Dușca și-a închis porțile pentru refugiați la sfârșitul lunii mai, după trei luni de activitate. Cei care erau cazați aici, au fost nevoiți să plece, iar unii dintre ei au fost adăpostiți la

alte centre de plasament temporar din raion. Este și cazul lui Nelly Belici, în vârstă de 55 de ani, originară din regiunea Cernigov. Am întâlnit-o la centrul pentru refugiați, amenajat în căminul Școlii Profesionale din orașul Criuleni.

NELEA BELICI, refugiată din Ucraina: *Când eu am plecat [din centrul de la Slobozia-Dușca], eram singură. Adică, eu și copiii mei. Toți plecaseră, noi am rămas ultimii și atunci deja ne-au adus aici. Aici am venit eu, nepotul și fiica, iar nepoata, alaltăieri seara. Aici la fel este minunat. Aici îmi place. Este parc mare. Orașul e bun, oameni sociabili, înțelegători, buni la suflet. Se comportă foarte bine cu noi. Alimentația este în general, (zacarmili), ne-au săturat? cu trei mese pe zi. Foarte bine ne hrănesc.*

Centrul în care locuiește acum femeia, a fost deschis de Agenția Națională de Asistență Socială prin intermediul Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Deși, aici și-au găsit refugiul un număr mai mare de persoane decât la tabăra de odihnă a lui Ogor, acest centru a beneficiat de o sumă de trei ori mai mică, ajutor de la stat. În cazul dat, banii au fost alocați direct de la Minister.

VASILE IAPĂRĂ, administratorul Centrului pentru refugiați, Școala Profesională Criuleni:

În total a fost vreo 282 de mii [de lei], care i-am cheltuit odată pentru încălzire. A doua oară, vreo 132 de mii. Cam așa, dar nu este suficientă suma, fiindcă noi am avut niște cheltuieli adiționale la ceea ce, dacă vorbim despre asigurarea cu căldură și apă, canalizare. Am avut nevoie de niște boilere procurate din banii instituției. Am avut nevoie de alte chestiuni care necesitau nemijlocit la moment, pentru ca să-i asigurăm să nu simtă că au rămas de unii singuri.

Celelalte șase centre din raionul Criuleni, care au găzduit refugiați, nu au primit niciun ajutor financiar din partea statului. Asta, deoarece nu au făcut demersurile necesare pentru a se înregistra oficial. Între timp, cinci dintre ele s-au închis. Când am realizat filmările, la începutul lunii iunie, doar Centrul multifuncțional creștin din satul Bălțața încă mai funcționa. Aici, de la începutul războiului, au fost cazați cei mai mulți refugiați din raionul Criuleni, ajungând la peste 2.500 de persoane.

Reporter: Din partea statului ați avut vreun ajutor?

IAN BOTNARI, administratorul Centrului Multifuncțional Creștin Bălțața, Criuleni: *Probabil susținerea morală și permisiunea de a activa.*

Reporter: *Dumneavoastră ați cerut vreun ajutor, sau...?*

IAN BOTNARI, administratorul Centrului Multifuncțional Creștin Bălțața, Criuleni: *Am cerut, dar am înțeles că suntem mai mulți care cer și statul nu reușește*

să-i ajute pe toți. Au venit foarte mulți reprezentanți ai statului, trebuia să ajungă și doamna prim-ministră aici. În ultima minută, a intervenit ceva. Dar cam atât despre statul nostru scump și drag.

Dacă tragem linie, constatăm că tabăra lui Oleg Ogor a fost singurul Centru de plasament temporar pentru refugiați din Criuleni care a primit bani de la raion. Nu e pentru prima dată când firma demnitarului, care deține tabăra din Slobozia-Dușca - Olcriscom SRL, câștigă contracte de milioane cu statul. Potrivit datelor Agenției Achiziții Publice, în ultimii 12 ani, firma lui Ogor a câștigat zeci de licitații publice în valoare totală de peste 30 de milioane de lei. Cu toate acestea, Ogor declară o avere relativ modestă. În ultima sa declarație de avere nu a indicat nicio locuință. Fostul funcționar susține că locuiește în unul dintre imobilele construite pe teritoriul taberei de odihnă.

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Iată în căsuța asta numărul unu eu am locuit până acum și aici este o bucătărie unde eu pregăteam mâncarea.*

Reporter: *Acum, de când s-a deschis sezonul?*

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Acum eu locuiesc într-o căsuță din partea cealaltă și atât.*

Până să ajungă vicepreședinte de raion, din anul 1999 până în 2007, Oleg Ogor a fost primarul satului Slobozia-Dușca. Anume pe vremea lui, mai exact în decembrie 2004, fosta tabără pionierească a fost scoasă la mezat. Cumpărătorul - un oarecare Ruslan Obreja din Chișinău. Peste trei ani, în 2008, când Ogor nu mai era primar la Slobozia-Dușca, dar consilier al raionului Criuleni, firma sa a devenit noul proprietar al taberei.

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Am început lucrul de la zero, aici era pur și simplu un teren liber. Gol. Și construcțiile acestea sunt toate făcute pe perioada când eu am fost proprietar.*

Reporter: *La ce preț ați cumpărat?*

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Nu mai țin minte eu ce preț era atunci. Nu pot să vă spun. Cât erau prețurile normative atunci plus cheltuielile pe care le-a avut dumnealui pe perioada întreținerii. Cât a întreținut-o acolo doi-trei ani, cu paza, cu tot ce a avut dumnealui aici.*

Reporter: *Cine este acea persoană fizică care a cumpărat?*

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Nu o cunosc.*

Reporter: *Ruslan Obreja?*

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Nu îl cunosc. Îi locuitor pare-mi-se ori Chișinău, ori...dar eu nu îl cunosc. Personal nu îl cunosc. Practic dumnealui numai a ținut paznicii și nu a făcut nicio mișcare.*

Mișcarea lui Oleg Ogor a intrat, însă, în gura satului. Astfel, succesorul său în funcția de primar a depus o sesizare la Centrul Național Anticorupție pe acest caz. Dosarul, însă, a fost clasat.

SERGIU ISTRATI, primarul satului Slobozia-Dușca, Criuleni: *Știți noi când venim, noi ca primari, sau ca organe care suntem aleși de lume suntem nevoiți într-un fel să apărăm drepturile lor, cel puțin să încercăm să le promovăm interesele. Poate să fie și schemă. Dar nu pot să mă expun, adică, posibil să fie și schemă. Vă spun încă o dată asta trebuie să se expună organele de drept.*

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Dumneavoastră socotiți-o cum doriți. Schemă nu schemă. Persoana a participat la licitație, a procurat pensiunea. Dumnealui a refuzat că a plecat peste hotare. Și eu evident că nu am vrut să o ia altcineva cum și... mai multe lucruri care eu nu vreau ca să vie cineva din altă parte să le gestioneze. Am decis ca să o iau.*

În 2015 Oleg Ogor a fost ales vicepreședinte al raionului Criuleni, iar peste un an a ajuns și în Parlament, pe lista Partidului Liberal, funcție la care, însă, a renunțat în 2017. Peste doi ani, revine în fotoliul de vicepreședinte al raionului Criuleni. Iar, în scurt timp, a intrat în vizorul Autorității Naționale de Integritate care a constatat că, în perioada 20 decembrie 2019 - 6 martie 2020, a deținut simultan funcția de vicepreședinte al raionului Criuleni și cea de consilier. Pentru asta, dar și alte motive, în 2020 Ogor a fost demis din funcția de vicepreședinte al raionului Criuleni, prin votul de neîncredere al consilierilor raionali. Aceștia au declarat că Ogor a utilizat transportul de serviciu în interes personal și a favorizat numirea în funcție a unor șefi de direcție. Ogor a dat în judecată Consiliul raional Criuleni, iar în scurt timp a fost restabilit în funcția de vicepreședinte de raion. Nu a durat mult, că din nou ANI l-a luat la ochi pe Ogor. De această dată, în urma unei anchete a Centrului de Investigații Jurnalistice care scotea la lumină faptul că, în 2020,

în plină pandemie de Covid-19, la aceeași tabăra de odihnă din Slobozia-Dușca, au fost cazați 25 de medici. Pentru asta, firma lui Ogor a primit 170 de mii de lei din fondul de rezervă al raionului. Și atunci Oleg Ogor era membru al Comisiei raionale pentru situații Excepționale care era direct responsabilă de gestionarea pandemiei de Covid-19. Într-un final, însă, Autoritatea Națională de Integritate nu a constatat vreo încălcare. Pe 25 martie 2022 Ogor a fost din nou demis din funcție.

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Asta e decizia consilierilor. Eu nu pot să spun de ce, cred că...*

Reporter: *Cum au motivat?*

OLEG OGOR, ex-vicepreședinte al r-lui Criuleni, proprietarul taberei „Cristiano”: *Au motivat că așa trebuie. Asta legea așa permite, noi am atacat în judecată.*

S-au tras sau nu sforile la Criuleni în favoarea fostului vicepreședinte de raion și dacă putem vorbi de un conflict de interese, abuz de putere sau trafic de influență în acest caz, trebuie să ne spună autoritățile competente, cum ar fi Autoritatea Națională de Integritate și procurorii. Dacă se vor autosesiza pe acest caz, vom afla în curând. Până atunci, vom continua să monitorizăm felul în care au fost sau sunt cheltuiți banii alocați pentru gestionarea crizei refugiaților. Stai aproape!

<https://www.youtube.com/watch?v=kRYkvvAR5CU>

Dosarele licitațiilor trucate: Ședințe amânate, zero condamnări cu executare și firme „abonate” în continuare la banii publici

Natalia Zaharescu

09.08.2022

Mai multe dosare penale inițiate, anterior, pentru fraudarea licitațiilor publice rămân, până în prezent, fără finalitate și nicio persoană vizată nu a fost condamnată cu executare. Companiile implicate continuă să câștige proceduri de achiziții publice, inclusiv cu autoritățile contractante vizate în aceleași dosare de trulare a licitațiilor. Ziarul de Gardă a analizat parcursul acestor dosare și ale companiilor vizate, dar și al altor firme ale aceluiași proprietari. Majoritate nu au fost înscrise, nici până în prezent, în Lista de interdicție a operatorilor economici.

Achiziții cu probleme la procurările pentru instituțiile de învățământ din Chișinău

Achizițiile în domeniul educației, organizate în municipiul Chișinău, prezintă vulnerabilități majore. Cel mai mare scandal al achizițiilor în educație a avut loc în 2016, când au fost vizate mai mulți factori de decizie din cadrul direcțiilor de educație și agenți economici, [potrivit CNA](#).

Unele dintre firmele vizate câștigă, în continuare, licitații, inclusiv în Chișinău, organizate de Direcția Generală Educație, Tineret și Sport și de direcțiile de sector.

Printre acestea, Lovis Anglo SRL, deținută de Lilian Sofrone. Compania continuă să câștige numeroase proceduri de achiziții publice privind achiziționarea de produse alimentare, organizate de instituțiile de stat, inclusiv de [Direcția Generală Educație Tineret și Sport Chișinău](#). Și [Direcțiile sectoriale de educație](#) au achiziționat, în 2022, produse alimentare de la Lovis Anglo SRL.

O altă companie ce ar fi avut legături cu proprietarul Lovis Anglo SRL este Artprest-Grup SRL. Potrivit unui studiu al Centrului Național Anticorupție, elaborat în 2016, referitor la achizițiile Direcției generală educație, tineret și sport din municipiul Chișinău în perioada 2015, compania a fost introdusă în lista de interdicție, din noiembrie 2015 până în noiembrie 2018, însă persoanele care reprezintă agentul economic au procurat firma Lovis Agro SRL, cu care au continuat să participe la licitații și să încheie contracte cu DGETS.

Numeroase ședințe de judecată amânate

Printre firmele vizate de controalele CNA din 2016, suspectate că au participat la licitații trucate, se numără și Crinic Grup SRL și Cordacom SRL, deținute de Ghenadie Nicorici.

Societatea Comercială Crinic Grup SRL a semnat în 2016 mai multe contracte cu DETS Buiucani și Rîșcani. De atunci [nu mai figurează în calitate de câștigătoare](#) la licitații publice. Cordacom SRL [a mai câștigat licitații publice](#) după 2016, exclusiv la DETS Buiucani, până în 2018.

Proprietarul lor, Ghenadie Nicorici, este cercetat penal pentru exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu.

Dosarul pe numele lui se află în proces de examinare în prima instanță, [la Judecătoria Chișinău](#), din februarie 2019. Prima ședință a avut loc abia în iunie 2020, iar, de atunci, ședințele au fost amânate sau întrerupte de mai multe ori.

În același studiu al CNA, se mai constata că soția lui Ghenadie Nicorici deținea funcția de inspector principal în cadrul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, iar un fost asociat al Crinic Grup SRL a fost angajat al DETS Rîșcani în perioada 2011-2013.

[Ziarul de Gardă a dezvăluit într-o anchetă](#) realizată în 2019 că Ghenadie Nicorici ar fi fost, de fapt, beneficiarul final și al companiei Lovis Anglo SRL, și că el ar fi fost ar fi autorul schemei infracționale de fraudare a licitațiilor, potrivit rechizitoriului întocmit de procurori.

Șefa grupului alimentar al DETS Buiucani, Natalia Braga-Bajora, a recunoscut în totalitate acuzațiile care i-au fost aduse și ilegalitățile pe care le-a admis, descriind schemele prin intermediul cărora firmele gestionate de Ghenadie Nicorici obțineau contracte cu statul. Aceasta a admis că favoriza cele două firme prin faptul că permitea livrarea de produse ce nu corespundeau cerințelor contractelor de achiziții. Pe 20 decembrie 2017, Natalia Braga-Bajora a fost condamnată la amendă penală de 28 de mii de lei și privată de dreptul de a ocupa funcții publice timp de trei ani, prin [decizia Judecătoriai Chișinău](#). [Curtea de Apel Chișinău](#) i-a înăspriț puțin pedeapsa, majorând termenul de interdicție de ocupa funcții publice până la patru ani. Natalia Braga-Bajora a făcut recurs la CSJ, însă acesta a fost declarat [inadmisibil](#).

Condamnați penal, cu suspendare, dar câștigă în continuare la licitații

Una dintre companiile vizate de CNA în dosarul achizițiilor truate în domeniul educației a ajuns, totuși, în lista de interdicție, însă beneficiarii acesteia au continuat să câștige licitații prin intermediul altor companii. Este vorba despre beneficiarii efectivi ai companiei Sanex Comerț SRL, Natalia și Serghei Bahcivanji, fiica și ginerele Tatianei Cebotari, consiliera de atunci a ministrei Educației din acea perioadă, Corina Fusu.

La 2 ianuarie 2017, Sanex Comerț [a fost inclusă în lista de interdicție](#) a AAP, neavând, astfel, dreptul să participe la licitații publice până în 2020. Firma și-a schimbat denumirea, la 23 august 2021, în Bravissimo Group SRL. Fondator este, în prezent, Serghei Bahcivanji, administrator – Cristina Falinciuc.

Natalia și Serghei Bahcivanji au fost condamnați pentru trucarea unor licitații pentru achiziția produselor alimentare, organizate de Spitalul raional Hîncești. Ei au fost condamnați, la [10 iulie 2017](#), la pedeapsă cu închisoarea pe un termen de doi ani și șase luni, cu suspendarea pedepsei pentru un an. Cu toate acestea, o altă firmă condusă de Serghei Bahcivanji și Cristina Falinciuc, Alim-Total SRL, continuă să câștige, inclusiv în 2022, [numeroase licitații publice](#), pentru

aprovizionarea cu produse alimentare a mai multor spitale, școli, grădinițe, centre de plasament și alte instituții publice.

Au încălcat Legea concurenței, dar nu au fost introduse în lista de interdicție

În 2019, [CNA anunța despre noi percheziții](#) la mai multe Direcții de educație, tineret și sport (DETS) din Capitală, fiind vorba despre achiziții pentru servicii de construcții și reparații.

Două dintre companiile vizate, Sardis-Exim SRL și Vanro-Com SRL, îi aparțin unei singure femei de afaceri, Valentina Malișevschi. Ea a fost atunci reținută, după perchezițiile CNA, iar un dosar pe numele ei și al Liliei Manoilă, divizieră în cadrul DETS Râșcani, se află [pe rol la Judecătoria Chișinău](#), ele fiind cercetate pentru corupere activă. Dosarul a fost înregistrat în octombrie 2019, iar, de atunci, au avut loc zeci de ședințe care au fost amânate sau întrerupte de mai multe ori.

Cele două companii au încălcat Legea Concurenței prin participarea cu oferte trucate la proceduri de achiziții publice organizate încă în 2015 și 2016 de Direcțiile Educație Tineret și Sport din sectoarele Botanica și Râșcani ale municipiului Chișinău. [O decizie în acest sens](#) a fost luată de Consiliul Concurenței în martie 2018.

Cele două companii „*au recunoscut, total și în mod expres, săvârșirea faptei anticoncurențiale încriminate*”. Vanro-Com SRL a fost amendată cu 53 de mii de lei și Sardis-Exim SRL – cu 32 de mii de lei.

Firmele, însă, nu au fost introduse în Lista de interdicție a agenților economici și au câștigat, în continuare, licitații organizate de Direcțiile de educație din Chișinău. Vara aceasta, [Vanro-Com](#) SRL va face lucrări de reparație la mai multe școli și grădinițe din Capitală.

Am solicitat o explicație din partea Consiliului Concurenței referitoare la motivul pentru care nu a cerut introducerea celor două companii în Lista de interdicție.

„Deși cadrul normativ prevede înscrierea în Listă a operatorilor economici care au participat la procedura de achiziție cu oferte trucate, ca membri ai grupului de întreprinderi dependente la aceeași procedură de achiziție publică cu mai multe oferte sau au creat o concurență neloyală între participanți (a se vedea: pct. 14 subpct. d) din Hotărârea Guvernului Nr. 1418/2016), totuși mecanismul de transmitere a unor astfel de informații pentru includerea operatorilor respectivi în Listă nu este absolut clar. Totodată, toate deciziile Consiliului Concurenței sunt publice, și respectiv, pot servi teme pentru solicitarea de includere în Listă de către autoritatea contractantă”, se arată în răspunsul Consiliului Concurenței pentru ZdG.

Într-un studiu CNA privind achizițiile efectuate în municipiul Chișinău, se menționează că Valentina Malîșevschi, proprietara celor două companii, ar avea legătură și cu o a treia firmă, Nord-Universal SRL, de asemenea, vizată în dosarul privind licitațiile trucate. Și Nord-Universal SRL a câștigat, anul acesta, [licitații în Capitală](#), oferind utilaje de uz gospodăresc instituțiilor de învățământ din Chișinău.

Reprezentanții direcțiilor de educație se justifică: firmele nu sunt în lista de interdicție

Reprezentanții direcțiilor de educație, solicitați de ZdG, susțin că nu pot interzice participarea acestor companii la licitații, atât timp cât ele nu figurează în lista de interdicție.

Jurista Direcției Educație Tineret și Sport, Botanica, Inga Frunză, unde companiile Vanro-Com SRL și Nord-Universal SRL au câștigat licitații vara aceasta, spune că, atât timp cât cele două companii nu sunt în lista de interdicție, nu le poate fi interzisă participarea la licitații. La fel este și în cazul firmelor ce vând produse alimentare pentru instituțiile de învățământ din capitală, Lovis Anglo SRL și Alim-Total SRL, vizate în dosarul inițiat încă în 2016 și care, de asemenea, au câștigat licitații.

Efmia Pălitu, responsabilă de organizarea licitațiilor de la DETS Centru, a declarat că firmele nu sunt în lista de interdicție, deci nu le poate fi interzisă participarea. În caz contrar, ele s-ar adresa la Agenția Achiziții Publice, pentru a contesta procedurile.

Legea, însă, le contrazice pe funcționarele din cadrul Direcțiilor de educație, deoarece stipulează clar că autoritățile contractante trebuie să ceară introducerea în Lista de interdicție a agenților economici care nu sunt de bună credință. Potrivit [Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici](#), adoptat prin Hotărâre de Guvern în 2016, înscrierea în lista de interdicție se efectuează prin decizia Agenției Achiziții Publice în cazurile de autosesizare, la sesizarea autorității contractante care a suportat un prejudiciu sau căreia i-a fost afectată activitatea ori la sesizarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor în urma realizării atribuțiilor sale.

Directorul adjunct al Direcției Generale Educație, Tineret și Sport din capitală, Andrei Pavaloi, afirmă că procedura de introducerea în Lista de interdicție a agenților economici este dificilă și îi favorizează pe aceștia.

Pentru ca autoritatea contractantă să poată solicita acest lucru, operatorii economici trebuie să admită cel puțin trei nereguli în decursul a jumătate de an. Totodată, agenții economici trebuie să-și recunoască oficial neregulele admise.

„Noi am reușit să facem un dosar, să-l depunem la Agenția Achiziții Publice. Cu toate acestea n-am avut câștig de cauză iarăși din cauza anumitor chestiuni birocratice sau chestiuni ce țin de procedura de includere în Lista de interdicție. Acolo urmează să ai acte contrasemnate de către agentul economic precum că el nu a livrat la timp produsul sau produsul era neconform, noi l-am întors înapoi, urma actul să-l semneze și agentul economic, lucru pe care ei nu-l fac, practic, niciodată”, susține șeful adjunct al DGETS.

Referitor la faptul că persoane condamnate pentru fraudarea licitațiilor câștigă în continuare contracte cu statul prin intermediul altor companii, Andrei Pavaloi subliniază că legislația trebuie modificată. *„Nu numai o dată am sesizat aceste lucruri: urmează a fi modificată legea în sensul în care nu întreprinderea este introdusă în Lista de interdicție, dar persoana, administratorul. Sunt două lucruri care, cumva, sunt separate de legiutor, în sensul ăsta. Și atunci, clar că noi avem probleme”.*

Licitațiile trucate în medicină și achizițiile de milioane ale companiilor vizate

Unul dintre cele mai vechi dosare inițiate pentru fraudarea licitațiilor publice și care nu este finalizat, nici până în prezent, este cel din domeniul medicinei. În aprilie 2015, CNA anunța că fostul ministru al Sănătății, Andrei Usatii, a fost reținut într-un dosar privind trucarea licitațiilor pentru procurarea echipamentelor medicale. Fraudele ar fi avut loc în 2014, prin formularea caietelor de sarcini și a parametrilor tehnici, astfel încât să corespundă cu echipamentele comercializate de companiile GBG-MLD SRL și Intermed SRL, deținute de Tudor Ceaicovschi și soția acestuia, Zinovia Ceaicovschi.

Dosarul penal pe numele lui Tudor Ceaicovschi și al mai multor factori de decizie din cadrul instituțiilor medicale vizate a ajuns să fie examinat în prima instanță, la Judecătoria Chișinău, în februarie 2019, De atunci, [zeci de ședințe au fost amânate](#), din diverse motive. Ultima ședință a avut loc în iunie 2022.

La fel s-a întâmplat și în cazul ședinței din 29 iulie, la care a dorit să asiste și reporterul ZdG. Deși planificată pentru ora 10:00, ședința nu a avut loc, fiind contramandată de către judecătorul care are în gestiune acest dosar, Aureliu Postică.

„Într-adevăr, pentru astăzi a fost preconizată o ședință în cauza Ceaicovschi și alții. Având în vedere incidența cazurilor de Covid, am fost anunțați inclusiv și de participanți despre faptul că sunt îmbolnăviri.

Ca să înțelegeți, noi avem 29 de inculpați. Dacă se mai adaugă câte un apărător sau doi la fiecare inculpat, noi în sala de ședințe adunăm în jur de 60 de participanți. Și am luat această decizie pentru a contramanda ședința, având în vedere și Codul portocaliu care a fost anunțat. Dosarul într-adevăr durează de mai mult timp, dar sunt motive obiective, sunt foarte mulți participanți și chiar e foarte complicat să organizăm prezența tuturor participanților”, a argumentat magistratul.

O sentință pronunțată, după ce o administratoare a firmei și-a recunoscut vina

O sentință de condamnare a fost, totuși, pronunțată pe numele administratoarei companiei Intermed SRL, fondată de soția lui Tudor Ceaicovschi. Ina Vorona și-a recunoscut vina și a fost găsită vinovată de comiterea abuzului de serviciu, soldat cu urmări grave, fiind amendată cu 30 de mii de lei.

Cu toate acestea, cele două companii continuă să câștige achiziții de milioane de lei, inclusiv cu autoritățile contractante vizate în dosarul penal privind licitațiile trucate.

Numai în 2022, GBG-MLD SRL, deținută integral de Tudor Ceaicovschi, [a câștigat zeci de contracte](#), în valoare de câteva sute de mii de lei. Și Intermed SRL, deținută de Zinovia Ceaicovschi, a câștigat numeroase contracte, nefiind, însă, la fel de prolifică în obținerea contractelor cu instituțiile publice, ca și GBG-MLD SRL. Anul acesta a obținut [numai 14 contracte](#).

Familia Ceaicovschi mai deține și alte companii care câștigă licitații cu instituțiile publice. Intermed Service SRL, care oferă servicii de mentenanță a utilajelor medicale, de reparație, are [numeroase contracte](#) cu statul, iar Euroclinic SRL a câștigat licitații [în 2013-2014](#).

O altă firmă a familiei Ceaicovschi, tot în domeniul medicinei, este Clinica Invitro Diagnostics, care aparține oficial fiului lui Tudor și Zinovia Ceaicovschi, Alexandru. Clinica se află pe locul doi după numărul testelor efectuate în perioada pandemiei. [ZdG a scris despre laboratoarele private](#) care au făcut cele mai multe teste Covid, de la începutul pandemiei de COVID-19 și până în ianuarie 2022. În aceeași anchetă arătam că firma lui Tudor Ceaicovschi, GBG-MLD SRL, a livrat statului 300 de mii de teste PCR, la un preț total de 11,7 milioane lei, potrivit datelor Ministerului Sănătății, oferite pentru ZdG.

Fraudarea Fondului de eficiență energetică

Fondul de eficiență energetică a anunțat, în martie 2016, că a aprobat finanțarea a 246 de proiecte, în valoare de 575 de milioane de lei, în perioada anilor 2013-2016. Era vorba despre proiecte de eficiență energetică și de promovare a energiei din surse regenerabile, înaintate de instituții publice, printre care spitale, școli, grădinițe, cămine culturale. Au fost finanțate, de asemenea, și proiecte de iluminat stradal în mai multe localități.

Peste un an, [în aprilie 2017, CNA anunța](#) despre reținerea mai multor primari și directori de școli, precum și a angajaților unor companii. Potrivit CNA, ar fi fost fraudate proceduri de achiziții în valoare totală de peste 28 de milioane de lei. Ziarul de Gardă a identificat câteva dintre companiile vizate în aceste dosare, legăturile dintre ele și modul cum acționau, pentru a câștiga licitații publice. Unele continuă să câștige licitații și în 2022.

Lucrările de iluminat public efectuate de firma bănuită de fraudare

Firma DSRM-3 SA are mai mulți asociați și este administrată de Ecaterina Ababii. În august 2016, compania a fost desemnată câștigătoare în două proceduri organizate de primăria comunei Chioselia Mare, din raionul Cahul, pentru reabilitarea și modernizarea sistemului de iluminat public din Chioselia Mare – proiect în valoare de peste un milion de lei – și în satul Frumușica, ce face parte din comună, fiind un proiect de 936 de mii de lei.

După percheziții și reținerea Svetlanei Cealîcu, care deținea atunci mandatul de primar al localității, banii din Fondul de eficiență energetică nu au mai fost alocați pentru aceste proiecte. Actualul primar, Gheorghe Sarioglo, a declarat, pentru ZdG, că lucrările au fost finalizate, totuși, din resursele autorităților locale. Cei care au luat banii sunt, însă, tot proprietarii firmei DSRM-3, care au fost angajați de primărie să continue lucrările pe care le începuseră.

Informațiile au fost confirmate de către reprezentanți ai companiei DSRM-3, care au spus pentru ZdG că ei au finalizat lucrările la Chioselia Mare.

Firme cu aceeași adresă juridică și aceleași persoane răspunzând la numerele de telefon

La aceeași adresă ca și DSRM-3 este înregistrată și compania Coteaf SRL, vizată în același dosar penal. Firmele afișează aceleași numere de telefoane, la care răspund aceleași persoane. Coteaf SRL, deținută de Constantin Vrabie, a câștigat, în septembrie 2019, un contract de 742 de mii de lei, pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică în cadrul sistemului de iluminat public din satul Corlăteni, raionul Rîșcani.

Actualul primar al localității, Veaceslav Bold, a declarat, pentru ZdG, că, după ce banii din Fondul de eficiență energetică au fost retrași, primăria și-a finalizat proiectul de iluminat public din bani proprii, însă nu a mai contractat compania Coteaf SRL.

Cele două firme aveau obișnuința să participe la aceleași proceduri de achiziții publice. De exemplu, au participat la aceeași licitație, [organizată de primăria Cimișlia](#), în 2020, pentru construcția unui turn de apă. [Altă licitație](#), la care au participat împreună, este la Institutul de cardiologie, în 2018, unde a câștigat Coteaf SRL.

Ambele companii au câștigat mai multe licitații organizate după anul 2016. Coteaf SRL [a câștigat licitații până în 2018](#), iar DSRM-3 a câștigat, până în 2021, [numeroase contracte](#) pentru reparații ale unor stații de pompare, a unor sonde arteziene, pentru construcția unor turnuri de apă, iar, în 2022, a obținut majorarea valorii unui contract cu primăria Cimișlia.

Două companii – același fondator

Alte două companii vizate în același dosar sunt Reindetal SRL și Atractiv Invest SRL, ambele deținute de Dragoș Manole.

Reindetal SRL a semnat două contracte, unul cu primăria Cimișeni, raionul Criuleni, în valoare de 344 de mii de lei, pentru reconstrucția unui stadion de minifotbal, și altul cu gimnaziul „Alexandrina Rusu” din Dănceni, raionul Ialoveni, pentru lucrări de termoizolare, în valoare de 2 milioane 240 de mii de lei.

Directoare gimnaziului, Maria Cordonean, a declarat, pentru ZdG, că ar fi fost vorba despre un dosar politic, ce ar fi fost clasat, fără să ajungă în judecată. Ea a mai explicat că lucrările de termoizolare erau făcute deja când a fost inițiat dosarul, astfel încât, în prezent, școala poate face economii la încălzirea clădirii.

Pe de altă parte, firma Reindetal SRL a atacat în instanță gimnaziul „Alexandrina Rusu” și a cerut returnarea sumei de 396 de mii de lei – garanția pentru buna executare a lucrărilor de termoizolare, care fusese reținută de Fondul pentru Eficiență Energetică până la finalizarea tuturor lucrărilor după respectarea condițiilor de recepție finală.

Prima instanță, Judecătoria Hâncești [a respins acțiunea firmei](#), iar Curtea de Apel Chișinău [a casat-o și a trimis cauza spre rejudecare](#) în aceeași instanță, în alt complet de judecată. Reindetal SRL [a câștigat mai multe licitații](#) și după 2016, precum și numeroase acorduri de prelungire a termenului de executare sau de majorare a bugetelor proiectelor.

Lucrări rămase nefinalizate

Cealaltă firmă deținută de Dragoș Manole, Atractiv Invest SRL, a fost desemnată câștigătoare în cel puțin trei proiecte finanțate din Fondul de eficiență energetică. Cu școala primară din satul Baurci, raionul Ceadir-Lunga contractul a fost semnat în noiembrie 2016, pentru lucrări de termoizolare a fațadei și înlocuirea tâmplăriei, în valoare de 1,9 milioane de lei.

ZdG reușit să discute cu directoarea școlii, Evdochia Ostrioglo, care fusese reținută, în 2017, alături de mai mulți primari și manageri de școli. Ea a declarat că toate învinuirile i-au fost retrase, astfel că dosarul nu a mai ajuns în judecată. Lucrările nu au mai fost finalizate de compania Atractiv Invest SRL, pentru că firma a refuzat, deoarece nu putea obține banii din Fondul de Eficiență Energetică.

Atractiv Invest SRL a mai semnat, în aprilie 2016, un contract cu gimnaziul din Hăsnășeni Mari, raionul Drochia, de asemenea, pentru lucrări de izolare termică, în valoare de aproape 2 milioane de lei, și cu Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir” și orașul Rîșcani – un contract de 2,8 milioane de lei pentru lucrări de eficiență energetică.

Atractiv Invest SRL a câștigat de atunci [numeroase licitații, inclusiv în 2022](#). Cel mai nou și valoros contract pentru bani publici, Atractiv Invest SRL l-a semnat, în iunie 2022, cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud, [în valoare de 70,7 milioane lei](#), pentru modernizarea stației de epurare a apelor uzate din orașul Căușeni, etapa a II, și construcția sistemului de canalizare în sectorul „Căușenii Vechi”. Proiectul este finanțat din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală și de Consiliul Raional Căușeni.

O altă firmă vizată este Foremcons SRL, deținută de Dumitru Axentii, dar care tot are legături cu Dragoș Manole. Acesta a participat în calitate de administrator al companiei la o [ședință a Consiliului raional Soroca](#). Firma a câștigat, în iunie 2016, un contract în valoare de 1,7 milioane de lei pentru termoizolarea gimnaziului din localitatea Bocani, raionul Fălești. Un contract similar a fost semnat, în august 2016, și cu Liceul Teoretic „D. Tanasoglo”, din localitatea Chiriet Lunga, regiunea găgăuză, în valoare de 2,8 milioane de lei. Compania câștigă în continuare [numeroase licitații publice](#). În activitatea acestor companii se observă tendința de a semna contracte adiționale de majorare a prețurilor pentru lucrările efectuate.

Beneficiarul mai multor companii care au fraudat Fondul Ecologic – condamnat cu suspendarea pedepsei

Este vorba despre omul de afaceri Alexei Voloșciuc, care, potrivit [sentinței pronunțate la 29 mai 2019 de Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani](#), controla

mai multe companii, prin intermediul unor rude și persoane apropiate, cu care participa în mod coordonat la proceduri de achiziții. Alexei Voloșciuc a decedat în septembrie 2020.

În noiembrie 2017, [CNA anunța](#) despre reținerea mai multor primari, reprezentanți ai unor agenți economici și a unui funcționar de la Fondul Ecologic, cu toții bănuți de fraudarea unor licitații publice, pentru achiziționarea lucrărilor de aprovizionare cu apă a diferitor localități din raionul Strășeni. Alexei Voloșciuc îi mituia pe primari pentru ca firmele sale să câștige licitațiile, iar, ulterior, lucrările nu erau executate, fiind prezentate documente false cu privire la executarea lucrărilor prevăzute în contracte pentru a obține plățile din Fondul Ecologic.

Printre contractele vizate se numără cel al firmei Barzine-Cons SRL cu primăria Gălești, raionul Strășeni, pentru construcția unui apeduct, în valoare de aproape 54 de milioane de lei, semnat în ianuarie 2017. Primarul Nicolae Budu, vizat și el în dosar, a declarat că proiectul nu a mai fost realizat, contractul fiind reziliat după perchezițiile CNA. În sentința pronunțată pe numele lui Alexei Voloșciuc, se arată că Nicolae Budu i-ar fi influențat pe membrii grupului de lucru să aleagă anume compania Barzine-Cons SRL, controlată de omul de afaceri. Primarul, care se află și acum în fruntea satului, a negat că s-ar fi lăsat corupt. „Aveam 2-3 săptămâni de când intrasem în funcția de primar. Despre ce mită putem vorbi?”, a argumentat acesta, solicitat de ZdG.

O altă companie, Regal Rent SRL a semnat, în iunie 2017, un contract de 21,5 milioane de lei cu primăria Tătărești, raionul Strășeni, pentru alimentarea cu apă și canalizare. Actualul primar al localității, Vadim Celeev, a spus pentru ZdG că firma a reușit să facă lucrări doar în sumă de un milion de lei, pe două porțiuni, dar apeductul nu este funcțional.

De asemenea, Regal Rent SRL a câștigat o licitație în satul Ghelăuza, raionul Strășeni, pentru un proiect de aprovizionare cu apă, dar rezultatele acesteia au fost anulate ulterior. Firma oferise suma de 5,7 milioane de lei, pe când cea mai avantajoasă ofertă era de 4,8 milioane a firmei Polimer Gaz SRL.

În iunie 2018, [procuratura a trimis în judecată](#) dosarul în care figura Alexei Voloșciuc, soția lui Galina Voloșciuc și încă trei persoane care gestionau companiile acestuia: Ciornei Elena, Frățescu Eduard și Casco Evgheni. Se mai menționa că învinuții au încheiat acorduri de recunoaștere a vinovăției.

Astfel, Alexei Voloșciuc și-a recunoscut vina în instanță și fost condamnat la închisoare pentru un termen de 4,5 ani, pedeapsa fiind suspendată pentru o perioadă de probă de 2 ani și 6 luni. De asemenea, i-a fost aplicată o amendă în

valoare de 290 de mii de lei și interdicția de a ocupa funcții administrative în întreprinderi private sau publice pe un termen de 3,5 ani. Soția sa, Galina Voloșciuc, a fost sancționată cu amendă de 55 de mii de lei și interdicția de a ocupa anumite funcții. Elena Ciornei, inculpată în același dosar, fondatoarea Barzine-Cons SRL, a fost amendată cu 53 de mii de lei, la fel ca și Eduard Frățescu, și Evgheni Casco. Cei doi administrau două companii care au fost lichidate, între timp.

Decizia Judecătorei Chișinău a fost atacată în instanța de apel, unde [au fost amânate până acum mai multe ședințe](#). Totodată, primărița comunei Ghelăuza, Nicoleta Malai, a cerut la CSJ ca dosarul în privința lui Voloșciuc Alexei, Voloșciuc Galina, Ciornei Elena, Frățescu Eduard și Casco Evgheni, să fie strămutat de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad. Ea susține că prin sentința JC i-au fost prejudiciate „interesele sale legale”.

La 17 martie 2021, [CSJ respinge solicitarea primăriței](#). Ea argumentează că examinarea recursului se tergiversează: „după o perioadă de doi ani de tergiversare, apelul depus la 28 iunie 2019 nu a mai ajuns să fie examinat, existînd dubii rezonabile de influențare a examinării cauzei”.

Alexei Voloșciuc și Elena Ciornei au fost acuzați de fals în declarații, pentru că aceștia au mințit că firma Barzine-Cons SRL avea mai mulți angajați și utilaje pentru a face o lucrare, conform unui contract cu Primăria Tohatin.

[Judecătoria Chișinău](#) a recunoscut-o vinovată de fals în declarații doar pe Elena Ciornei, însă a eliberat-o de răspundere penală pentru că expirase termenul de prescripție. Alexei Voloșciuc a fost achitat pe motiv că „nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”. Curtea de Apel Chișinău a lăsat în vigoare decizia primei instanțe, iar [Curtea Supremă de Justiție](#) a casat decizia CA Chișinău și au trimis cauza la rejudecare.

Firmele implicate – continuă să câștige licitații

Firmele controlate de Alexei Voloșciuc au continuat, însă, să câștige licitații de milioane de lei. Ziarul de Gardă a relatat în cadrul unei anchete despre compania Barzine-Cons SRL, deținută oficial de Elena Ciornei, și care a câștigat contracte importante cu statul, precum cel pentru construcția Punctului de Trecere a Frontierei (PTF) de stat Palanca, în noiembrie 2019, din care a câștigat 2,77 milioane de dolari, sau 48 de milioane de lei. Aceeași firmă a luat două contracte pentru reabilitarea Parcului „Alunelul” din capitală, în valoare totală de peste 21 de milioane de lei. Barzine-Cons SRL [câștigă în continuare licitații de milioane de lei](#), inclusiv în municipiul Chișinău.

O altă companie, Levprocons SRL, administrată și deținută oficial de Sergiu Aramă, a câștigat tot din Fondul Ecologic, un contract de 11 milioane de lei pentru construcția unei stații de epurare la Băcioi. Potrivit unui raport al Curții de Conturi, aceasta era o cheltuială inutilă, pentru o stație de epurare se află la o distanță mică. În februarie 2022, banii au fost întorși în Fondul Ecologic, printr-un [contract de rezoluțiune](#).

Firma a fost introdusă în Lista de interdicție a agenților economici, în 2018, pentru un termen de trei ani. Cu toate acestea, a fost subcontractată de o altă firmă, Lusmecon SRL, pentru a efectua lucrări de reparație a trotuarelor din capitală, fate descrise, de asemenea, în [ancheta ZdG](#).

Levprocons SRL nu se mai regăsește în Lista de interdicție, după ce în 2021 a expirat termenul de trei ani. Compania a atacat în instanță decizia prin care i s-a interzis participarea la licitații, dar nu i s-a dat dreptate. În această perioadă, firma continua să efectueze lucrări conform contractelor anterioare, solicitând majorarea bugetelor sau extinderea termenelor de predare.

După ce a fost scoasă din listă, a câștigat aproape imediat un contract de aproape 13 milioane de lei cu Pretura Buiucani din capitală, pentru lucrări de reabilitare a infrastructurii stradale (acesele pietonale) din str. A. Sciusev tronsonul cuprins între bd. Ștefan cel Mare și Sfânt și str. Lev Tolstoi. Ulterior, au urmat și [alte contracte](#).

Compania Regal-Rent SRL, administrată și deținută oficial de Galina Voloșciuc, soția lui Alexei Voloșciuc, de asemenea, [a câștigat numeroase licitații](#). Unele lucrări, inițiate încă în 2015, nu au fost finalizate nici până acum, bugetul fiind majorat în câteva rânduri. Este vorba despre un [contract cu primăria Romanești, raionul Strășeni](#), pentru lucrări la sistemul de canalizare și stația de epurare, cu o valoare inițială de aproape 32 de milioane de lei, care s-a majorat pe parcurs cu aproape 6 milioane de lei. Ultima modificare la buget a fost operată în februarie 2022.

O altă firmă vizată în dosar, Santeh Trans SRL, deținută oficial de Igor Luchian și Ilie Nepotu, [a câștigat câteva licitații, ultima în 2018](#). Două companii care au fost dirijate din umbră de către Alexei Voloșciuc, Universal Instal SRL, deținută de Doina Casco și administrată de Evgheni Casco, și Aspir Construct SRL, la care fondator figurează Eduard Frățescu, au fost lichidate.

Totodată, compania Valenscor-Design SRL fondată și administrată, oficial, de Nadejda Panainte, a fost introdusă în Lista de interdicție a operatorilor economici, neavând dreptul să participe la proceduri de achiziții publice din noiembrie 2021, până în noiembrie 2024, la solicitarea primăriei s. Mateuți, pentru ne-executarea

clauzelor contractuale. Cu toate acestea, firma a câștigat încă 893 de mii de lei, printr-un acord aditional de ajustare, în februarie 2022.

A fost făcută o nouă modificare la un contract semnat încă în februarie 2016 pentru lucrări cu alimentare cu apă potabilă în comuna Sîngerei Noi, r-nul Sîngerei, în valoare inițială de 16 milioane 794 de mii de lei. Pe parcursul anilor, [contractul a mai fost modificat](#), adăugându-se încă 901 mii lei la cheltuieli.

Companiile Regal-Rent SRL, Levprocons SRL, Barzine-Cons SRL și Santhe Trans SRL, potrivit datelor Fondului Ecologic, au câștigat în total contracte în valoare de 386,2 milioane de lei. Potrivit [raportului de audit Curtții de Conturi privind gestionarea Fondului Ecologic în 2017](#), nivelul de realizare al proiectelor investiționale de către acești operatori variază între 2% și 29%, ceea ce înseamnă foarte puțin.

Dosar penal pentru fraudarea fondurilor europene, recalificat în contravențional

Fostul președinte al raionului Criuleni, Iurie Andriuța, a fost reținut, în aprilie 2017, alături de reprezentanții unor agenți economici, pentru că ar fi fraudat fonduri europene. Alesul local ar fi favorizat firma fiului său, Crioleal-Com SRL, pentru ca aceasta să efectueze unele lucrări pentru școlile din localitate, [potrivit unui comunicat al CNA](#).

Iurie Andriuța ar fi dat indicații ca toate lucrările de reparație necesare în instituțiile de învățământ din raion să fie efectuate prin intermediul întreprinderii municipale „Edilitate Criuleni”. După ce a fost desemnată câștigătoare a licitației de achiziționare a serviciilor de reparație, întreprinderea municipală ar fi încheiat un contract de subantrepriză cu firma fiului președintelui raionului Crioleal-Com SRL, condusă de fiul președintelui Consiliului, mai nota comunicatul CNA.

Deși a fost învinuit de abuz de putere prin complicitate, Iurie Andriuța nu a mai ajuns să fie condamnat penal. [Judecătoria Criuleni a stabilit](#) că fostul președinte al raionului Criuleni și administratorul de atunci al „Edilitate Criuleni”, Nicolae Rotaru, nu pot fi trași la răspundere penală, pentru că faptele lor ar fi purtat un caracter contravențional. Totodată, instanța a decis că cei doi inculpați nu pot fi sancționați nici contravențional, pentru că expirase termenul de prescripție. [Ziarul de Gardă a relatat, anterior](#), că Procuratura Anticorupție nu a atacat sentința prin care fostul președinte al raionului Criuleni, judecat pentru fraudarea licitațiilor pe bani europeni, scăpase de pedeapsă.

Iurie Andriuța a declarat, pentru ZdG, că dosarul a fost unul politic, deși el făcea parte din Partidul Democrat, aflat atunci la guvernare. Potrivit acestuia, asupra lui

se făceau presiuni, dar nu a dorit să ofere detalii. Totodată, el a negat faptul că firma Crioleal-Com SRL ar fi semnat contracte de antrepriză cu „Edilitate Criuleni”. Firma Crioleal-Com SRL nu a mai câștigat [nicio procedură de achiziții publice din 2016](#).

Dosarul licitațiilor trucate de la Băcioi – inițiat în 2017, încă nu a fost trimis în judecată

CNA [anunța acum cinci ani](#), în iulie 2017 despre ilegalități depistate la primăria Băcioi, care ar fi favorizat doi agenți economici pe care i-a angajat să repare grădinița numărul 140 din localitate, semnând cu ei contracte de peste 17 milioane de lei. Pe numele primarului de atunci al localității, Vitalie Șalari, a fost deschis un dosar penal, care, însă, nu a ajuns nici până astăzi în judecată.

Fostul primar, reprezentant al Partidului Liberal, a declarat pentru ZdG că dosarul ar fi fost inițiat la comandă politică, atunci când la guvernare era Partidul Democrat.

Pe numele lui au fost deschis mai multe dosare penale, el acuzând în acest sens fost guvernare democrată. [Un dosar penal pentru corupere pasivă](#) a ajuns în instanță în decembrie 2018.

O companie vizată în dosar este fondată de Asociația Surzilor din Moldova – Relaxare SM SRL, administrată de Sergiu Bologan, iar anterior, de Alexandru Valuța. În septembrie 2013, firma a câștigat un contract cu primăria Băcioi, în valoare de 5,3 milioane de lei, pentru lucrări de reconstrucție capitală la grădinița-creșă numărul 140. Potrivit CNA, agentul economic nu avusese, în 3 ani anterior semnării contractului, afaceri ce depășesc 2 milioane de lei și nu avea experiența necesară. În 2018, suma a fost diminuată cu 2 milioane de lei. Din 2016, compania [nu mai apare în calitate de câștigătoare](#) a unor proceduri de achiziții publice.

Un contract în valoare de 11,6 milioane de lei a fost semnat cu firma Silans-IS SA în noiembrie 2014, pentru construcția grădiniței-creșă 140. Potrivit CNA, contractul ar fi fost semnat contrar condițiilor indicate în caietul de sarcini, deoarece agentul economic nu avea experiență în domeniu. Compania urma să efectueze lucrări interioare de reparație a grădiniței, mai notează CNA.

Silans-IS SA mai câștigase anterior contracte cu primăria Băcioi, în 2013, pentru lucrări de tâmplărie, în valoare de 143 de mii de lei, în aceeași grădiniță, și pentru lucrări de amenajare a terenului sportiv, în valoare de peste 4 milioane de lei. Ulterior, firma a semnat un acord adițional de majorare, adăugând la bugetul pentru reparația grădiniței 140 din Băcioi încă 883 de mii de lei.

Solicitat de ZdG, proprietarul firmei Silans-IS SA, Igor Muntean, a declarat, de asemenea, că dosarul ar fi fost politic și că lucrările la grădinița 140 din Băcioi au fost finalizate. Firma sa nu apare în lista de interdicție a agenților economici și a câștigat [mai multe contracte](#) cu instituțiile publice, inclusiv în 2022.

Pentru reparația grădiniței 140, autoritățile locale din Băcioi [au cheltuit în total peste 20 de milioane de lei](#), fiind angajate și alte companii, precum: Eusevans Cons, Proincon SRL și Sorom Proiect, care a proiectat lucrările de reparație. Trei milioane de lei au fost oferite de Guvernul României, în cadrul Programului de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României în anul 2016 pentru instituțiile preșcolare din Republica Moldova. Fostul Ambasador, Daniel Ioniță, [a participat în ianuarie 2021 la ceremonia de inaugurare a grădiniței](#).

Și-a recunoscut vina și a primit doi ani cu suspendare

Primarul comunei Seliște din raionul Orhei, Vasile Scripnic, a fost reținut în mai 2019, fiind bănuț de corupere pasivă, pentru că ar fi pretins 10 la sută din suma unor contracte pentru lucrări de iluminare stradală. Era vorba despre contracte în valoare totală de 190 de mii de lei, atribuite companiei Algracom SRL, deținută de Alexandr Sircov.

Dosarulul fostului primar de la Seliște a ajuns în instanță, însă cu acuzații mai blânde, nu de corupere pasivă, care se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani, ci de trafic de influență, care se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani. Astfel, Vasile Scripnic a fost condamnat, prin [decizia Judecătorei Orhei](#) din decembrie 2020, la 3 ani de închisoare în penitențiar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice tip de 3 ani. Pedepsa lui, însă, a fost suspendată pentru un termen de 2 ani, fiindu-i confiscată și suma de 7500 de lei.

În fața instanței, el și-a recunoscut vina și a spus că se căiește sincer. Solicitat de ZdG, Vasile Scripnic a declarat că, de fapt, el ar fi fost victima unei înscenări pusă la cale de un cunoscut al agentului economic, care i-ar fi propus banii, după ce firma deja câștigase licitația, iar el i-a acceptat. Totodată, el a spus că lucrările de iluminat public au fost efectuate de firma respectivă.

Fostul primar a mai fost condamnat penal anterior, în octombrie 2017, pentru huliganism, pentru că a lovit cu pumnii o persoană, în incinta primăriei. Pentru asta, a fost amendat cu 30 de mii de lei, potrivit [deciziei Judecătorei Orhei](#). Curtea de Apel Chișinău [a respins apelul lui Vasile Scripnic](#) și a lăsat în vigoare decizia primei instanțe.

Algracom SRL a câștigat licitații publice până în 2018, [cele mai multe în raionul Orhei](#).

Casa de cultură din Gotești, care nu a mai ajuns să fie finalizată

La sfârșitul anului 2018, în noiembrie, firma Anagrama Grup SRL, deținută atunci de Anna Gramma, era desemnată câștigătoarea unei licitații publice pentru reparația Centrului de tineret din satul Gotești, raionul Cantemir, fiind vorba despre un proiect de 15,5 milioane de lei.

În septembrie 2020, [CNA anunța despre reținerea unor aleși locali](#): primarul satului, fostul primar și un consilier local, pentru că aceștia ar fi cerut mită de la agentul economic, în schimbul votării în Consiliul local pentru alocarea unei sume de 6 milioane de lei, pentru acest proiect.

[Ziarul de Gardă a publicat o anchetă](#) pe acest caz și a descoperit că, de fapt, până la începutul anului 2021, fuseseră cheltuite deja 14 milioane de lei, dar clădirea era departe de a fi finisată.

Într-o înregistrare audio, consultată atunci de ZdG, reprezentanții agentului economic recunoșteau deschis că au oferit mită fostului primar al satului, Panainte Chicicov. Într-o discuție cu actualul primar de la Gotești, Romeo Bolocan, directoarea companiei, Anna Gramma, și directorul adjunct al firmei, soțul ei, Ivan Russu, spuneau că l-ar fi mituit pe fost primar.

Consilierii locali din Gotești au relatat pentru ZdG că plățile din contract au fost majorate cu aproximativ 5 milioane de lei, după o înțelegere a fostului primar cu firma Anagrama SRL să fie pus un tip de acoperiș mai scump.

După alegerile locale din 2019, când primar a devenit Romeo Bolocan, firma a refuzat să continue lucrările, solicitând autorităților locale să-i achite o datorie de 6 milioane de lei, care includea plata pentru noul tip de acoperiș și restanța de 1,5 milioane din totalul sumei contractate. Noua conducerea a satului nu a recunoscut această datorie.

Un dosar penal pentru corupere pasivă a fost inițiat pe numele fostului primar Panainte Chicicov și al reprezentanților companiei Anagrama Grup SRL. Fostul primar a declarat, în cadrul anchetei ZdG, că nu ar avea nicio vină și că acest scandal a fost iscat doar pentru a-l denigra înaintea alegerilor locale.

Directorul adjunct a Anagrama Grup SRL, Ivan Russu, a declarat atunci că cele 14 milioane de lei nu ar fi ajuns în totalitate la companie, iar lucrările la Casa de Cultură au fost stopate din lipsa banilor. Totodată, el a recunoscut că i-a mituit atât pe fostul primar, cât și pe actualul.

În legătură cu acest proiect, Agenția pentru Supraveghere Tehnică a constatat exagerări ale cheltuielilor de aproximativ 5,4 milioane de lei.

De atunci, firma Anagrama Grup și-a schimbat proprietarul. Fondatoarea Anna Gramma a decedat, iar actualul asociat unic este Eric Sulim, din iunie 2022.

Dosarul pe numele fostului primar, Panainte Chicicov, [se află pe rol la Judecătoria Cahul](#). Prima ședință a fost stabilită pentru în mai 2021, iar de atunci a fost amânată de 11 ori. Ultima amânare a avut loc în mai 2022. Următoarea ședință a fost stabilită pentru data de 28.09.2022.

Actualul primar, Romeo Bolocan, nu este vizat în dosar. El a declarat pentru ZdG că în prezent lucrările la casa de cultură au fost oprite și clădire este nefinisată. Totodată, el nu cunoaște că firma are în prezent un nou proprietar.

Vadim Țurcan, expert asociat IDIS „Viitorul”:

„Sesizarea pentru introducerea unei companii în lista de interdicție poate să vină din partea autorității contractante care a suportat un prejudiciu de pe urma faptului că operatorul economic nu și-a îndeplinit atribuțiile, nu și-a executat clauzele contractuale sau a prezentat documente false. Această sesizare se expediază Agenției Achiziției Publice, care, după evaluarea documentelor prezentate, se pronunță asupra cazului. Decizia AAP privind includerea sau nu în lista de interdicție a unui agent economic este una administrativă, astfel că poate fi contestată în instanța de judecată.

Cea mai frecventă problemă cu care se confruntă autoritățile contractante este faptul că ele nu reclamează, nu depun sesizări la AAP. Din lipsa cunoștințelor sau din rea-voință, autoritățile contractante nu fac uz de a include operatorii economici de rea-credință în lista de interdicție. Sunt cazuri pe care le-am atestat personal. Dar există și autorități care fac acest lucru, iar aici intervin instanțele de judecată, care pot să anuleze introducerea în listă a unor agenți economici. Astfel, nu avem foarte mulți operatori economici în lista de interdicție, în total – 39, iar, pentru unii, decizia este suspendată de instanțele de judecată”.

Ruslan Malai, directorul Agenției Achiziției Publice:

În conformitate cu prevederile p.8 din Hotărârea Guvernului nr. 1418 din 26.12.2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici ”înscrisura în Listă a operatorului economic se inițiază obligatoriu dacă sînt întrunite temeiurile prevăzute la pct. 14 din prezentul Regulament și dacă autoritatea contractantă a suportat un prejudiciu (cheltuieli suplimentare) sau dacă acesteia i-a fost afectată activitatea.

Respectiv, temeiurile stabilite la pct. 14 din Hotărârea Guvernului nr. 1418 din 26.12.2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici sunt:

1. există o hotărîre definitivă a instanței de judecată prin care a fost reziliat contractul de achiziții ca rezultat al neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare de către operatorul economic a clauzelor contractuale;
2. operatorul economic nu își îndeplinește obligațiile contractuale, livrează bunuri, prestează servicii sau execută lucrări din proprie inițiativă, altele decît cele prevăzute în contract, ori calitatea bunurilor, serviciilor și lucrărilor este mai joasă decît cea stipulată în contract și în documentele privind desfășurarea procedurii de achiziție;
3. prezentarea documentelor false în cadrul procedurilor de achiziție publică. Pentru aplicarea prezentului punct, survenirea prejudiciului sau afectării activității nu reprezintă o condiție obligatorie;
4. există dovezi prezentate de autoritatea contractantă sau de organul de control care demonstrează faptul că operatorii economici au participat la procedura de achiziție cu oferte trucate, au participat ca membri ai grupului de întreprinderi dependente la aceeași procedură de achiziție publică cu mai multe oferte sau au creat o concurență neloială între participanți.

Respectiv, includerea în lista de interdicție poate fi efectuată doar pentru temeiurile indicate mai sus și doar cu condiția cauzării unui prejudiciu sau afectării activității autorității contractante, demonstrată prin probe.

Astfel, intentarea dosarelor penale în privința unor operatori economici sau a asociațiilor/organelor de conducere a acestora nu constituie temei de includere în lista de interdicție.

Înscrierea în Listă se efectuează prin decizia Agenției Achiziții Publice în cazurile de autosesizare, la sesizarea autorității contractante care a suportat un prejudiciu sau căreia i-a fost afectată activitatea ori la sesizarea Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor în urma realizării atribuțiilor sale.

De asemenea, în conformitate cu pct. 20) din Hotărârea Guvernului nr. 1418 din 26.12.2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici ”operatorul economic înscris în Listă sau operatorul economic care are cel puțin un fondator care este sau a fost fondator al unui operatorul economic înscris în Listă nu are dreptul să participe la procedurile de achiziții publice, iar autoritatea contractantă nu le va atribui contracte de achiziții publice.

Respectiv, [Lista de interdicție publicată pe pagina Web](#) a agenției conține, în măsura în care Agenția dispune de aceste date, informații cu privire la administratori și asociați, iar autoritatea contractantă la etapa evaluării și atribuirii contractului urmează a consulta lista de interdicție pentru a evita atribuirea contractului către operatori economici incluși în lista sau cu fondatori incluși în lista.

Totodată, în conformitate cu art. 19 din Legea achizițiilor publice ”autoritatea contractantă are obligația de a exclude din procedura de atribuire a contractului de achiziții publice orice ofertant sau candidat despre care are cunoștință că, în ultimii 5 ani, a fost condamnat, prin hotărîrea definitivă a unei instanțe judecătorești, pentru participare la activități ale unei organizații sau grupări criminale, pentru corupție, pentru fraudă și/sau pentru spălare de bani, pentru infracțiuni de terorism sau infracțiuni legate de activități teroriste, finanțarea terorismului, exploatarea prin muncă a copiilor și alte forme de trafic de persoane.”

Obligația de excludere a ofertantului/candidatului se aplică și în cazul în care persoana condamnată printr-o hotărîre definitivă a unei instanțe de judecată pentru infracțiunile prevăzute la alin. (1) este membru al organismului de administrare, de conducere sau de control al respectivului ofertant/candidat sau are putere de reprezentare, de decizie sau de control în cadrul acestuia.

În concluzie, Autoritatea contractantă exclude de la procedura de atribuire atât operatorul economic condamnat cît și oricare alt operator economic care are ca și membru al organismului de administrare, de conducere sau de control al respectivului ofertant/candidat sau are putere de reprezentare, de decizie sau de control în cadrul acestuia o persoană condamnată pentru infracțiunile indicate mai sus.

Astfel, includerea în lista de interdicție a acestor operatori economici nu este necesară or aceștia urmează a fi excluși de drept de la atribuirea contractelor de achiziții publice de către autoritatea contractantă.

<https://www.zdg.md/stiri/video-dosarele-licitatiilor-trucate-sedinte-amanate-zero-condamnari-cu-executare-si-firme-abonate-in-continuare-la-banii-publici/>

PĂDURI INEXISTENTE. În căutarea copacilor care NU au mai crescut

Victor Moșneag, Anatolie Eșanu

12.08.2022

Terebna, raionul Edineț. În 2015, pe un deal de la marginea satului, au fost plantate câteva hectare cu puiți de salcâm. Astăzi au rămas, abia vizibile, doar brazdele care au fost săpate cu tractorul pentru a sădi copacii. Nici măcar un singur copac nu a crescut, iar ceea ce trebuia să fie deja o pădure frumoasă, a rămas doar un deal acoperit de buruieni.

La 20 de km de Terebna, pe teritoriul comunei Brătușeni, am găsit alte păduri... inexistente. Cazuri similare am găsit și în alte localități din țară. Pădurile inexistente au devenit realitate pentru că, de cele mai multe ori, după ce puiții erau plantați, de soarta lor ulterioară nimeni nu mai avea grijă.

Acum, autoritățile centrale anunță cea mai masivă campanie de împădurire din istoria R. Moldova: 100 de mii de hectare în următorii 10 ani. În acest context, ZdG a încercat să afle cum și dacă cei responsabili de noul program de împădurire au învățat din greșelile trecutului, astfel încât banii statului să nu mai fie irosiți, iar munca silvicultorilor să nu fie în zadar.

În anul 2021, comparativ cu 2015, suprafețele terenurilor acoperite cu păduri s-au diminuat cu 8503 ha, constata, recent, Curtea de Conturi a R. Moldova.

Un prim pas în realizarea Programului Național de Împădurire, în care se promite plantarea a 100 de mii de hectare de terenuri, a fost făcut în luna mai curent, când Ministerul Mediului și Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) au semnat, la Chișinău, un acord prin care instituția internațională oferă țării noastre asistență în valoare de 325 de mii de dolari pentru elaborarea unui proiect care va fi aplicat la fondul verde pentru climă și care vizează acest proiect în domeniul sectorului forestier. „Acest proiect va fi una din picături în marea de necesități care există pentru atingerea acestui obiectiv”, puncta Iuliana Cantaragiu, ministra Mediului, la evenimentul de semnare a proiectului de cooperare.

Intenția autorităților: 100 de mii de hectare de pădure în următorii 10 ani

În luna iunie curent, în cadrul unei emisiuni de la postul public de televiziune, ministra preciza că pentru derularea proiectului va fi nevoie de circa un miliard de euro, bani care nu se regăsesc în bugetul de stat. „Acum suntem în proces de dialog cu partenerii de dezvoltare care ar putea să ne ajute în acest sens. Obținerea finanțării

este un proces destul de birocratic”, afirma Cantaragiu, care susținea că autoritățile centrale se află în discuții cu autoritățile publice locale pentru identificarea terenurilor pentru împădurire. Or, primăriile urmează să fie principalul furnizor de terenuri pentru campania promisă de autorități, ele având cele mai multe terenuri disponibile pentru acest proces.

Deși reprezintă cea mai mare campanie națională de împădurire anunțată vreodată în R. Moldova, aceasta nu este unica. În ultimii 30 de ani, în țară au derulat mai multe campanii cu un scop similar: de a împăduri terenuri din preajma satelor, care aparțin, în mare parte, autorităților publice locale.

Rezultatele însă nu au fost, de fiecare dată, cele scontate de autorități. Astăzi, pe multe dintre terenurile pe care anterior s-au plantat copaci, în loc de păduri, avem doar buruieni, iar singurele dovezi care demonstrează că pe acele terenuri s-au plantat copaci sunt mărturiile primarilor, foști sau actuali, și imaginile din satelit.

Primar: „Ei de plantat au plantat, dar de ce nu s-au prins nu pot să spun”.

Terebna, raionul Edineț. În 2015, pe un deal de la marginea satului, au fost plantate câteva hectare cu puietii de salcâm. Astăzi au rămas, abia vizibile, doar brazdele care au fost săpate cu tractorul pentru a sădi copacii. Nici măcar un singur copac nu a crescut, iar ceea ce trebuia să fie deja o pădure frumoasă, a rămas doar un deal acoperit de buruieni. Lucrările de plantare au fost făcute cu zeci de muncitori și tehnică mecanizată de către Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț, aflată în subordinea Agenției Moldsilva. După lucrările de „împădurire”, terenul a revenit în gestiunea autorității publice locale, în acest caz primăria Terebna.

Primarul de atunci al localității, Vitalii Vicol, care a condus primăria între 2015 și 2019, spune că problema împăduririi eșuate de la Terebna a ajuns și în vizorul procurorilor, doar că nu se cunoaște finalitatea. *„Ei de plantat au plantat, dar de ce nu s-au prins nu pot să spun. Au fost materiale la procuratură, s-au ocupat cu ăștia de la Moldsilva, cine s-a ocupat acolo de plantare... Eu personal, ca primar, nu am fost chemat nicăieri și nu m-a întrebat nimeni despre asta”*, ne-a spus fostul primar.

Actualul primar, Valentin Țițanu, confirmă și el că niciunul dintre salcâmi plantați nu s-a prins. Acum primăria își dorește să încerce din nou să împăduască acel deal: *„Acolo sunt niște terenuri care se duc la vale, alunecă și noi vrem să le plantăm”*.

Tot la Terebna, un exemplu că, de fapt, se poate

Tot la Terebna, pe un deal din imediata apropiere a locului unde împădurirea a eșuat, avem și un exemplu pozitiv de împădurire. Plantarea a avut loc în 2008, iar acum există deja o adevărată pădure de salcâmi. *„Atunci au participat peste 100 de*

persoane în toată ziua și a fost totul bine. Depinde și de puieti, dacă sunt calitativi. Că să fie totul bine, trebuie din toate punctele de vedere să fie ok: și terenul, și aratul, și plantatul, și puietii, și udatul. Atunci noi am rămas foarte mulțumiți, pentru că erau niște terenuri degradate. Acum sunt niște copaci... 50 de hectare e foarte bine pentru noi. Cum a crescut acum prețul la gaz, peste câțiva ani putem face autorizație de tăiere și apoi se face regenerarea”, afirmă actualul primar, tot el fiind cel care conducea primăria și în acea perioadă.

Pădurea însă nu ar fi crescut dacă, după plantare, ar fi fost lăsată de izbeliște. „Au fost probleme cu ciobanii, dar noi am protejat, am păzit, am prășit. Acum e o pădurice de salcâmi jos pălăria. Erau probleme că le-am luat imașul ciobanilor, dar i-am chemat, am discutat, am făcut niște dispoziții și i-am preîntâmpinat. După ce au crescut copacii, la vreo 5-6 ani de zile, îmi ziceau «domn primar, ce-i de bine». Toamna animalele mănâncă păstăile, copacii deja îs mari, animalele nu-i pot roade, crește iarbă, îi umbră. E foarte bine. Așa-i la noi, deodată când trebuie să faci – îi rău, îi greu, dar pe urmă, când vezi lucrul că e făcut, atunci ne pare bine”, ne-a spus Valentin Țițanu.

Contabilă: „Toată întrebarea constă în bani, paza nu depinde numai de dorință”

La 20 de km de Terebna, pe teritoriul comunei Brătușeni, am găsit alte păduri... inexistente. La hotarul de nord-est al comunei urma să se întindă acum o pădure de salcâm de peste 25 de hectare. În realitate însă, după 7 ani de la plantare, copacii abia dacă ocupă o jumătate din această suprafață, restul fiind un imens imaș cu câțiva copaci din loc în loc. Rata de prindere a salcânilor a fost mai bună doar pe marginile terenului, unde puietii au fost plantați pe brazde făcute cu tractorul. Aici salcâmi sunt deja mai înalți de 3 metri. Pe alte laturi ale terenului, chiar dacă au fost plantați pe brazde, rata de prindere a puietilor a fost mult mai mică, iar completări ulterioare nu s-au mai făcut. Pe mijlocul terenului însă, unde puietii au fost plantați în gropi, fără prelucrarea mecanizată a pământului, terenul a rămas practic gol.

Tot la Brătușeni, pe șesul din preajma unui iaz, au fost plantați plopi, dar și aici au supraviețuit doar câțiva copaci. Majoritatea puietilor fie nu s-au prins, fie au fost mâncați de animale sau cosiți de localnici. În locul unor plopi care ar fi trebuit să depășească 3 metri în înălțime, pe cea mai mare parte a terenului am găsit doar niște lăstari de un metru, crescuți din tulpinile tăiate ale copacilor. Aceași situație am întâlnit-o și pe o altă fâșie de teren din apropiere, unde ar fi trebuit să crească tot plopi.

În locul unei plantații cu plopi care trebuiau să depășească 3 metri înălțime, au rămas mai mult buruieni și, din loc în loc, câte un copăcel sau doar lăstari de popl.

Primarul spune că salcâmii s-au prins prost din cauza secetei, iar plopii, pe lângă secetă, ar fi fost afectați și de animalele care sunt păscute în acea zonă. Reprezentanții primăriei recunosc că nu au asigurat paza acelor terenuri și nici lucrări de îngrijire a copacilor nu au fost făcute. *„Eu din 2016 am venit aici contabilă și nu țin minte așa activități. Toată întrebarea constă în bani, paza nu depinde numai de dorință”,* ne-a spus contabilă primăriei Brătușeni.

Din 1500 de copaci plantați în 2019 în fâșia de protecție a râului Bîc, niciunul nu a „supraviețuit”

Pe 26 octombrie 2019, în cadrul Campaniei Naționale de Înverzire „Un arbore pentru dănuirea noastră”, zeci de angajați ai Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi” și ai Direcției generale locativ-comunale și amenajare, au plantat arbori în fâșia de protecție a râului Bîc, pe un segment situat între str. Muncăști a Capitalei și satul Bîc. Acțiunea de plantare a fost anunțată cu câteva zile înainte pe site-ul primăriei Chișinău. Se spunea, în acel anunț, că urmau a fi sădiți 1500 de arbori.

La acțiunea de plantare din fâșia de protecție a râului Bîc au participat consilierii municipali, dar și politicianul Andrei Năstase, în acel moment ministru de interne și candidat în turul doi la alegerile locale din Chișinău.

Participanții, printre care și politicieni, au plantat copacii în gropi făcute direct pe terenul neprelucrat în prealabil – o tolocă bătătorită folosită până atunci pentru pășunatul vitelor. În aceste condiții, rezultatul era previzibil din start. Niciunul dintre copacii plantați în 2019 nu a „supraviețuit” până astăzi. Au rămas doar urmele gropilor în care au fost plantați puieții, iar vacile pasc în continuare pe acel imaș.

Agenția „Apele Moldovei”, în gestiunea căreia se află terenul de pe malul Bâcului, ne-a răspuns la o solicitare de informații că *„nu cunoaște cauza deteriorării și nici nu a fost sesizată în acest sens, or controlul respectării fâșiilor riverane de protecție a apelor nu este de competența Agenției”*.

Plantație forestieră în Suruceni: Buruienile mai înalte decât pomii

Satul Suruceni, r. Ialoveni, a fost printre cele 24 de localități din R. Moldova care au beneficiat, în urmă cu doi ani, de un grant nerambursabil din partea Fondului Global de Mediu (GEF) din cadrul Programului Rural de Reziliență Economico-Climatică Incluzivă (IFAD VI) și resursele fondului special ASAP din cadrul Proiectului de Reziliență Rurală (IFAD VII). Localitatea a primit 350 de mii de lei pentru a înființa o plantație forestieră pe o suprafață de 10 hectare. La aproape doi

ani de la inițierea proiectului, la fața locului am descoperit că buruienile sunt mai înalte de câteva ori decât copacii, iar pe alocuri aceștia lipsesc de tot, în timp ce alții sunt deja uscați. Lucrurile puteau fi și mai grave dacă, după plantarea inițială, autoritățile locale nu alocuau bani pentru replantare.

Sergiu Gorceac, primarul satului Suruceni, susține că autoritățile locale nu poartă nicio vină pentru starea actuală a plantației. *„Pădurea o să crească, dar va trebui iarăși să reparăm. Din păcate seceta a... posibilitatea să irigăm 10 ha... primăria nicicum nu are așa finanțe. Noi ne-am aventurat inițial să facem un lucru frumos, dar să uzi 10 ha, trebuie niște surse financiare mai (mari, n.r.)... Banii au fost pentru plantare, nu și pentru întreținere. S-au prins pe undeva mai rău, pe undeva mai bine. Anul trecut am reparat și în primăvară era binișor. Prima dată i-am prășit, a doua oară îi prășim săptămâna asta. Ca să frezezi tot buruienul și să-l faci mai mic decât copacii, trebuie 40-50 de mii (de lei, n.r.). Pentru bugetul nostru e o sumă mare. Dacă mai aveam 50 de mii, mai făceam o bucată de iluminat. Dar noi am prășit împrejurul copacilor”,* afirmă primarul, care e sigur că, pentru viitor, a învățat o lecție. *„Pe viitor la sigur eu n-o să-mi asum întreținerea, adică întreținerea depinde de cel de sus, să spunem așa. Dacă nu plouă – sunt niște costuri enorme”,* constată primarul de Suruceni.

Pădurar: „Pădurea trebuie îngrijită”

Există însă și exemple pozitive. Unul dintre ele este localitatea Hârtop, din raionul Cimișlia. De mai mulți ani, în cadrul Primăriei din comună există funcția de pădurar. De câteva luni în această funcție, Eugeniu Dutca afirmă că rolul său este de a păzi și îngriji fondul forestier.

„Vara avem grijă să nu fie pășunat, tăieri ilicite. Păzim. Toamna, iarna, primăvara, sunt lucrări de îngrijire a pădurii. Normal că este important ca un om să aibă grijă de pădure într-o localitate, pentru că, altfel, aceste lucrări de îngrijire nu are cine să le facă. Pădurea trebuie îngrijită. În sat nu avem exemple de plantații care să nu devină pădure. Practic ce s-a plantat la noi în localitate sunt păduri frumoase. Dacă unei păduri nu-i faci lucrările de îngrijire, ea se usucă. Și evident, trebuie să o păzești. Animalele ca animalele, dar oamenii... Vedeți că au ridicat tarifele la tot, așa că lumea o să se bage și o să fure”, susține pădurarul.

Acest caz este însă unul izolat, pentru că, în majoritatea satelor din R. Moldova, nu există persoane responsabile de gestionarea pădurilor care aparțin primăriilor. Astfel, multe plantații de pe terenurile autorităților publice locale nu au mai devenit pădure pentru că nimeni nu a avut grijă de soarta lor.

Directorul Moldsilva: „Ar trebui să înțelegem foarte serios că, în R. Moldova, pădure fără pază nu există”

Pe parcursul anului 2021, în timp ce ZdG documenta cum se fură lemnul din pădurile țării, am filmat zone fără urmă de copac inclusiv în interiorul fondului forestier gestionat în exclusivitate de către Agenția Moldsilva. Oamenii erau sceptici că, pe acele terenuri, vom mai avea pădurile de altădată, deși fuseseră plantați copaci.

Valeriu Caisin a fost numit, recent, director al Agenției Moldsilva. Cu o experiență de peste 20 de ani în silvicultură, acesta a fost martorul multor campanii de împădurire care au derulat în R. Moldova și crede că autoritățile, dar și instituția pe care acum o conduce, au ce învăța din greșelile trecutului. *„Trebuie să învățăm sau să înțelegem în primul rând că împădurirea este un proces tehnologic care are niște operațiuni obligatoriu de respectat. La acest proces poate și trebuie să participe și societatea civilă, dar el trebuie să fie făcut de specialiști. Ar trebui să înțelegem foarte serios că, în R. Moldova, pădure fără pază nu există. Oricare suprafață de pădure lăsată fără pază, va dispărea”*, atenționează directorul Moldsilva.

„Cred că sunt mai multe greșeli din care ar fi bine să învățăm. Cred că una din cauzele dispariției fostelor plantații sau a unei părți din acestea sunt aceste cauze. Ele nu au fost asigurate cu pază în continuare și cu structuri funcționale... Autoritățile publice locale nu au în statele lor personal specializat pe păduri, dar ar trebui, după părerea mea. Au fost și greșeli tehnologice, nu e nimeni scutit de această treabă, dar au fost și momente de neîngrijire a pădurii după ce ea a fost creată și după ce ea a fost întoarsă la proprietari și la deținătorii de terenuri”, constată directorul Moldsilva, care este sigur că statul *„are capacitatea să învețe din aceste greșeli, cu siguranță”*.

„Nu este de neglijat costul creării plantațiilor forestiere și asta ar fi o problemă destul de importantă. Ele nu sunt ieftine. Și este păcat să nu învățăm din aceste greșeli, ca să admitem niște costuri și niște consumuri de bani nejustificate, care peste o perioadă de timp să dispară”, precizează Valeriu Caisin.

Director ICAS: „Fiecare comunitate trebuie să vadă ce face, că au nu doar de pășunat, dar au și de încălzit”

Programul Național de Împădurire anunțat de Ministerul Mediului, prin care se promite împădurirea a 100 de mii de hectare în următorii 10 ani, încă este în elaborare, iar Dumitru Galupa, directorul Institutului de Cercetări și Amenajări Silvice (ICAS) afirmă că acesta se află abia la prima etapă, în care sunt identificate terenurile. *„Va fi o hotărâre de Guvern prin care vor fi stabilite responsabilitățile, care vor fi atât pentru cei care vor efectua plantările, cât și pentru cei care le vor prelua după ce vor fi plantate și vor fi atinse gradele de reușită. E clar că autoritățile*

locale poartă responsabilitatea pentru terenurile pe care le au și care vor fi plantate, o să poarte responsabilitate de starea lor”.

Galupa afirmă că statul trebuie să învețe din greșelile trecutului și să aloce bani și pentru paza pădurilor nou create, nu doar pentru plantare. *„Trebuie să găsim mijloace financiare pentru organizarea personalului specializat care va asigura integritatea acestor terenuri. Altă soluție nu este. La nivel de comună, fiecare primărie, fiecare comunitate, trebuie să vadă ce face, că au nu doar de pășunat, dar au și de încălzit”,* susține oficialul.

Promisiunea Ministerului Mediului: „Noi am planificat acțiunile care acoperă toate etapele astea”

Ministerul Mediului este entitatea care a anunțat Programul Național de Împădurire și care urmează să asigure buna lui desfășurare. ZdG a încercat, mai multe zile la rând, să discute cu reprezentanți din conducerea Ministerului Mediului. Nici ministra Iuliana Cantaragiu, nici alte persoane din conducerea acestei instituții nu au fost disponibile pentru dialog, fiind delegat să discute cu noi Dumitru Gorelco, șeful Direcției Politici în domeniul Biodiversității, angajat în cadrul acestei instituții din anul 2015. El promite că, în noua campanie de împădurire, autoritățile vor învăța din greșelile care s-au făcut anterior.

Dumitru Gorelco: *În programul dat, noi am planificat acțiunile care acoperă toate etapele astea, inclusiv paza și protecția ulterioară. După ce ea (pădurea, n.r.) ajunge în stare de masiv și copacul este mare, dependent de factorii climatici și el singur se dezvoltă și nu mai are riscul ăsta..., atunci el este dat primăriei.*

ZdG: *Adică Moldsilva o să se ocupe până când copacul o să ajungă în stare de masiv?*

Dumitru Gorelco: *Evident, corect. Altfel nu avem nicio șansă. Chiar și paza și protecția, ca să evităm factorii ăștia sau faptele astea. Noi încercăm cu primăriile să discutăm, să le explicăm anume riscurile și să identificăm care au fost problemele anterioare. Să identifice ei terenurile unde va fi pășunat, să nu plantăm sau să avem riscurile astea, dar să ne dea terenuri care, evident, nu vor mai fi utilizate în scopul dat.*

Expert: „E suficient o oră-două, poate și mai puțin, ca o cireadă de oi sau capre să pască și am falimentat cu toată investiția făcută”

Expertul în silvicultură Aureliu Lozan precizează că eșecul unor campanii de împădurire anterioare s-a datorat mai multor factori, care, pe viitor, trebuie luați în calcul, pentru ca istoria să nu se repete. *„A intervenit factorul biotic, factorul climateric. După asta a intervenit factorul uman. Acolo unde s-a împădurit și pădurea poate nu s-a dezvoltat în calitățile sale excelente a intervenit factorul uman,*

spre exemplu, prin pășunat. Deci, imaginați-vă că unde am plantat o pădure tânără e suficient o oră-două, poate și mai puțin, ca o cireadă de oi sau capre să pască și am falimentat cu toată investiția făcută”, constată expertul.

Ecologiștii atrag atenția și asupra faptului că un program de împădurire de succes presupune mai multe etape, care durează ani de zile. *„Din păcate, dacă lucrul ăsta se întâmplă superficial, neplanificat bine, consecința acestui fapt se vede cu ochiul liber. Și astfel se iroiesc bani publici”,* constată ecologistul Petru Vinari, președintele Asociației Obștești „Parcurile Viitorului”. Acesta afirmă că orice plantație în masă, pentru a deveni pădure, are nevoie de un amenajament silvic.

„Plantațiile nu ajung să fie păduri din cauza că ele is doar simple plantații și ele nici măcar nu corespund unor norme tehnice. Este un principiu simplu. În conformitate cu legislația în vigoare, nu contează ce fel de pădure, ce fel de natură a terenului, în ce proprietate ea se găsește, dacă se găsește o intenție pentru a iniția un proces de împădurire a acestui teren, trebuie în primul rând să fie făcut un amenajament silvic, adică un document tehnic care se bazează pe principii de continuitate, de eficiență și de protecție a biodiversității”, remarcă ecologul.

Ecologist: „...în timp nici nu se mai vede urmă că acolo s-a plantat ceva”

„Ce se întâmplă dacă nu avem grijă de pădure, o plantăm și am uitat de ea? Se întâmplă că terenul dat rămâne în starea, plus-minus, de până la activitățile de împădurire și în timp nici nu se mai vede urmă că acolo s-a plantat ceva”, precizează activistul civic. Acesta afirmă că pentru ca o plantație să devină pădure este nevoie ca terenul să fie îngrijit, în medie, 3-5 ani *„cu decopleșiri de buruiian, să fie completat, adică puietii care nu s-au prins ar trebui să fie completați pentru ca terenul să intre în stare de masiv cât mai rapid”.*

Despre o planificare corectă a procesului de plantare a unei păduri vorbește și expertul în silvicultură Aureliu Lozan. *„Dacă am plantat în primul an o pădure, asta nu înseamnă că prin asta am finalizat totul. Asta e doar începutul. Trebuie să avem grijă, în fiecare an, să replantăm, să venim cu completări acolo unde nu s-a prins materialul săditor și tot așa până aducem pădurea la o stare anumită, pe care noi o considerăm suficientă pentru ca pădurea, sau ecosistemul format, să-și capete funcțiile ecologice de autoreglare care pot să se mențină”,* menționează acesta.

Curtea de Conturi: „În anul 2021, în comparație cu anul 2015, suprafețele terenurilor acoperite cu păduri s-au diminuat cu 8503 ha”

În decembrie 2021, și Curtea de Conturi a R. Moldova (CCRM) stabilea că procesul de regenerare și împădurire a terenurilor fondului forestier se efectuează

cu încălcarea normelor și a cadrului regulator în domeniul silvic. „Regenerarea deficientă poate avea un impact negativ imediat sau un impact care s-ar putea manifesta doar după un timp îndelungat, cu implicații greu de estimat”, constatau raportorii Curții de Conturi.

Pe parcursul a 17 ani, **perioada realizării Programului de stat de regenerare și împădurire a terenurilor fondului forestier pe anii 2003-2020**, indicatorii principali aferenți domeniului fondului forestier au avut tendințe de creștere modestă. Suprafața terenurilor acoperite cu păduri înregistrează o creștere de 1,8 p.p. (puncte procentuale, n.r.) față de indicatorul anului 2003 (9,6 %), constituind la finele anului 2020 – 11,4%, sau de patru ori mai mic decât media pe continent (30%-45%), se precizează în raportul CCRM.

Informația privind lucrările de regenerare efectuate în anii 2003-2020 de către Agenția „Moldsilva”, ha

Indicatori	2003	2017	2018	2019	2020
Regenerarea pădurilor în fondul silvic de stat	3153	4639	4853	4702	4371
prin plantări și semănături	998	978	1026	1228	1076
prin ajutorarea regenerării naturale a pădurilor	1615	2955	3410	3110	2899
prin regenerarea naturală	540	706	417	364	396

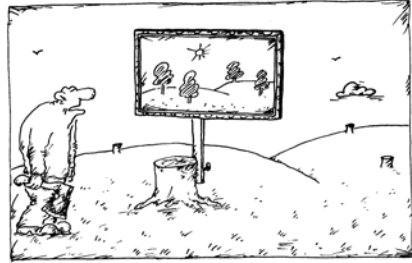
Sursă: Raportul privind realizarea Programului de stat de regenerare și împădurire a terenurilor fondului forestier pe anii 2003-2020.

Dinamica suprafețelor de teren acoperite cu păduri din cadrul fondului forestier național

Terenuri ale fondului forestier	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Suprafața terenurilor forestiere	402310	402963	402345	403614	405078	405461	405826
Suprafața terenurilor acoperite cu păduri	371050	378050	378150	366082	370339	364963	362547
Pondere suprafețelor acoperite cu păduri	92,2%	93,8%	94,0%	90,7%	91,4%	90,0%	89,3%

Sursă: Cadastrul funciar pentru anii 2015-2021

Datele din Cadastrul funciar pentru anii 2015-2021 arată că, în această perioadă, atât gradul de împădurire în cadrul fondului forestier, cât și suprafețele împădurite au înregistrat un trend neuniform, în anii 2018 și 2020-2021 ambii indicatori fiind în descreștere. În anul 2021, în comparație cu anul 2015, suprafețele terenurilor acoperite cu păduri s-au diminuat cu 8503 ha, sau cu 2,3%, și ponderea suprafețelor acoperite cu păduri, respectiv, a scăzut cu 2,9 p.p.

CCRM a constatat că, în ultimii ani, în R. Moldova au fost derulate activități de împădurire prin mai multe programe. Unul dintre acestea a fost Programul de regenerare și împădurire a terenurilor fondului forestier pe anii 2003-2020. Conform informațiilor prezentate de către Agenția „Moldsilva”, pentru realizarea Programului de stat au fost cheltuite resurse financiare în sumă totală de 526 de milioane de lei sau cu 62,1 milioane de lei mai puțin decât valoarea estimată a proiectului, de 588,1 milioane.

CCRM: „Auditul are suspiciuni asupra faptului dacă aceste lucrări real au fost executate”

Auditorii Curții de Conturi au mai constatat, în rezultatul vizitelor în teritoriu, mai multe devieri de la norma legală.

„De exemplu, în cadrul vizitei la OS Vadul lui Vodă (Î.S. Î.S. Chișinău), au fost supuse verificării lucrările de regenerare artificială. Potrivit documentelor prezentate pe parcela 81 D-2 pe 0,8 ha, în toamna anului 2020, au fost realizate lucrări de regenerare artificială prin sădirea a 1866 de salcâmi. La fața locului însă auditorii au constatat că parcela menționată era într-o stare neîngrijită. Respectiv, auditul are suspiciuni asupra faptului dacă aceste lucrări real au fost executate”, se precizează în raportul Curții de Conturi. „De menționat că pe această parcelă erau constatate urme ale mijloacelor de transport, lăsate direct pe copacii sădiți”, enunțau auditorii CCRM.

La sfârșitul lunii iunie curent, atunci când am mers la fața locului, am găsit pui de salcâm de dimensiuni diferite, semn că, după plantarea inițială, s-au făcut completări în sezonul următor de plantare. De asemenea, pe rândurile tinerilor salcâmi, în special în jurul lor, buruienile erau proaspăt tăiate.

Dumitru Alexei, inginer fond forestier în cadrul Întreprinderii Silvice Chișinău, afirmă că „*acolo sigur s-au plantat, pur și simplu copacii nu se observă în primii ani de vegetație. Totul pare urât, pare straniu. După o tăiere rasă, primul an în care se plantează, noi nu facem ca agricultura, să curățim tot și să plantăm în rând, iar la ochi arată nu prea plăcut. Dar, al 4-lea, al 5-lea an, acolo deja se vede că s-au făcut lucrări. Sigur că au greșit (auditorii de la Curtea de Conturi, n.r.). Nu există suprafață care nu este replantată*”, susține Dumitru Alexei.

Datele prezentate pentru ZdG de către ICAS arată că în R. Moldova cele mai masive plantări de pădure au avut loc în perioada guvernării comuniste. Între anii 2002-2009 s-au plantat, în medie, circa 8 mii de hectare de pădure în fiecare an. Începând cu anul 2010, cifrele s-au diminuat de câteva ori, fiind împădurite doar circa o mie de hectare pe an.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/video-paduri-inexistente-in-cautarea-copacilor-care-nu-au-mai-crescut>

PARAFAT „CONFIDENȚIAL”: Apartamente pentru judecători

Nicolae Cușchevici, Liudmila Hițuc, Maria Doaga

16.08.2022

45 de judecători. Ei sunt doar cei pe care am reușit să-i identificăm din surse deschise.

Numărul exact îl știe Consiliul Superior al Magistraturii, dar nu-l divulgă. E parafat: „Confidențial”.

Prețul este și el confidențial, dar înșiși judecătorii l-au desecretizat – mai puțin de jumătate decât cel de piață.

Afacerea „Apartamente pentru judecători”, ediția a III-a, e aproape de final.

COMPLEXUL

În sect. Ciocana al capitalei, în capătul bd. Mircea cel Bătrân, lucrările de amenajare a două blocuri destinate angajaților din sistemul judecătoresc sunt pe ultima sută de metri. Construcția lui este o continuare a unei inițiative mai vechi a Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) de a îmbunătăți condițiile de trai ale angajaților din sistem, începând cu judecătorii și asistenții judiciari și terminând cu consultanții și șefii de direcții.

Primele [blocuri](#) au fost date în exploatare în sect. Rîșcani încă în 2017, iar o bună parte dintre judecătorii care au obținut atunci apartamente nu s-au grăbit să se mute în ele. Din contra, [le-au vândut](#), unii chiar a doua zi de când s-au văzut proprietari cu acte în regulă.

Dar dacă la realizarea proiectelor anterioare CSM a făcut publice [criteriile de selecție](#), [lista beneficiarilor](#), precum și [contractele](#) încheiate cu compania de construcție, de data aceasta instituția a schimbat macazul. În afară de desemnarea grupului de lucru pentru selectarea companiei de construcție, [hotărâre](#) publicată încă în 2017, nu am reușit să identificăm pe site-ul CSM nicio informație despre acest proiect.

Respectiv, am expediat [o cerere](#), încercând să precizăm mai multe detalii, inclusiv numărul apartamentelor care îi revin CSM-ului în complexul de pe bd. Mircea cel Bătrân, prețul oferit angajaților din sistemul judiciar, precum și lista beneficiarilor.

Însă, în [răspunsul](#) întins pe mai bine de două pagini, CSM ne anunță că informația solicitată are caracter confidențial și nu poate fi divulgată. Practic singura informație furnizată a fost criteriile de selecție a beneficiarilor.

Criteriile de selecție a beneficiarilor de spațiu locativ:

- persoana activează în sistemul judecătoresc;
- nu are spațiu locativ în mun. Chișinău, inclusiv soțul/soția;
- nu a beneficiat anterior de apartamente la un preț preferențial;
- asistenții judiciari, grefierii și alte categorii de personal din instanțele judecătorești au stagiul de muncă minim de 4 ani;
- alte condiții apreciate ca relevante de membrii Grupului de lucru.

REFUZAȚI DE CSM, „AJUTAȚI” DE ANI

În pofida refuzului CSM, judecătorii [sunt obligați](#) să depună anual declarații de avere la Autoritatea Națională de Integritate. Respectiv, am analizat peste 400 de declarații de avere pentru anul 2021 și, astfel, am identificat 45 de magistrați care sunt pe cale să intre în proprietatea unui apartament în complexul de la Ciocana. Cei mai mulți dintre ei lucrează în Chișinău și Bălți, urmați la distanță considerabilă de colegii din alte instanțe.

Tot din declarațiile analizate am aflat și prețul cu care judecătorii au bătut palma: 420 de euro per metru pătrat, față de 1 100, cât e cel de piață în aceleași blocuri. Cu titlu de exemplu, un apartament de aproape 100 de metri pătrați îi costă pe magistrați puțin peste 40 de mii de euro.

Prețul simbolic reiese dintr-un barter: CSM pune la dispoziția companiei de construcție terenul, iar la schimb primește un anumit număr de apartamente la preț preferențial. În cazul proiectului de la Ciocana – 40% din spațiul locuibil, după cum reiese dintr-[un raport](#) al Curții de Conturi.

TERENUL DISCORDIEI

Doar că CSM nu a cumpărat terenul. Pentru asta ar fi trebuit să plătească cel puțin câteva milioane de lei. Cifra reiese din faptul că, în 2021, autoritățile municipale [au licitat](#) un teren de două ori mai mic, aflat la nici 200 de metri distanță, și [au încasat](#) pe el 42 de milioane de lei.

Terenul de mai bine de jumătate de hectar pe care au fost construite blocurile judecătorilor a fost luat în arendă de CSM, în schimbul unei [taxe anuale](#) de aproape 260 de mii de lei. Altfel spus, pentru a-i acoperi prețul actual de piață, CSM ar trebui să plătească arenda cel puțin 160 de ani. De fapt, inițial Primăria Chișinău a considerat „inoportună” atribuirea terenului, deoarece „numărul de apartamente proiectate și, estimativ, a celor în curs de proiectare depășește numărul de judecători angajați în instanțele de judecată din țară”.

Refuzul autorității municipale se baza pe faptul că, în [2013–2014](#), deja oferise trei loturi în același scop – îmbunătățirea condițiilor de trai ale angajaților din sistemul judecătoresc. Două au fost date CSM-ului – pe [str. Vasile Alecsandri](#) și [str. Ceucari](#), și unul Judecătoriei sect. Rîșcani – pe [str. Hristo Botev](#), decizii prin care, în lipsa unor licitații publice, municipalitatea a ratat circa 20 de milioane de lei, după cum avea să constate, ulterior, [un audit](#) al Curții de Conturi.

ARENDA VS FOLOSINȚĂ [GRATUITĂ]

Însă CSM a insistat și, la finele anului 2014, aleșii municipali emit [o nouă decizie](#). De data aceasta, terenul de la Ciocana nu-i mai este oferit gratuit, [cum s-a întâmplat](#) în cazul celor de pe str. Ceucari și str. Vasile Alecsandri, ci în arendă, pe un termen de trei ani.

După ce a obținut terenul, CSM nu s-a grăbit să transfere banii, astfel încât a ajuns să datoreze municipalității peste un milion de lei, constată [un nou audit](#) al Curții de Conturi. (În răspunsul la solicitarea noastră, CSM a evitat să explice apariția datoriei, la fel ca și juristul instituției, cu care am încercat, fără succes, să discutăm direct.)

Între timp, Primăria Chișinău a mers în instanță să-și scoată banii. Procesul a început în primăvara lui 2017 și imediat a și fost suspendat, din cauza unui proces paralel intentat de Asociația Judecătorilor din Republica Moldova.

Inițial, Asociația Judecătorilor s-a adresat autorităților municipale și, invocând ilegalitatea deciziei prin care terenul de la Ciocana a fost atribuit CSM-ului în arendă, a solicitat modificarea unor prevederi. Mai exact, a cerut municipalității să înlocuiască – „darea în arendă” [pe o perioadă de trei ani] cu – „darea în folosință pe o perioadă nedeterminată”. Altfel spus, a cerut excluderea limitei de timp, precum și a taxei pentru arendă.

Și cum autoritatea i-a neglijat cererea, asociația [s-a adresat în instanță](#) și, în 2018, consilierii municipali [au fost obligați](#) să-i dezbată cererea la una din ședințe, lucru care nu s-a întâmplat nici până în prezent, când complexul judecătorilor de la Ciocana e practic finisat.

„NU SUNT PREVĂZUȚI BANI”

Solicitarea Asociației Judecătorilor adresată autorităților municipale a survenit când CSM încă nu plătise niciun banuț pentru arenda terenului, iar contractul încheiat cu Primăria Chișinău urma să expire în mai puțin de an. În acea perioadă, președinte al Asociației Judecătorilor era [Ion Druță](#), acuzat, în prezent, de [imbogățire ilicită](#).

„În bugetul CSM-ului sau a sistemului judecătoresc nu este un capitol cum ar fi – Asigurarea cu spațiu locativ a judecătorilor. Și noi atunci de-atâta și am venit la Consiliu[l municipal Chișinău] cu o adresare, prin care am rugat ca, ținând cont că suntem bugetari și că nu sunt prevăzuți bani...”, explică Ion Druță motivul care a stat atunci la baza cererii de a scuti CSM-ul de plata arendei.

„Noi am avut rugămintea și a CSM-ului, și a judecătorilor, și a Primăriei, ca să soluționăm cauza dată într-un fel”, continuă Druță. „La început noi credeam că o să putem noi, asociația, [să plătim], [...] fiindcă noi eram o asociație obștească și fiecare membru plătea un procent din salariu. Adică noi aveam ceva bani. Dar atunci ni s-a dat [spre plată] o sumă enormă și noi nu am putut [s-o achităm], de atâta și am făcut adresarea asta la Consiliul municipal”, conchide fostul președinte al Asociației Judecătorilor.

De altfel, Ion Druță este unul dintre magistrații care, în 2015, [au obligat](#) Guvernul să achite companiei de construcții Basconslux peste 14 milioane de lei pentru demolarea Stadionului Republican din Chișinău, lucrări efectuate în lipsa unei licitații publice. Pentru această decizie, Druță a și fost, ulterior, [sanționat](#) disciplinar.

La momentul emiterii deciziei de judecată, Basconslux deja [se înțelesese](#) cu CSM să construiască blocurile judecătorilor de pe str. Ceucari și str. Vasile Alecsandri, iar în 2018 va bate palma și pentru complexul de pe Mircea cel Bătrân.

PROCESUL DATORIEI

După ce, în 2018, procesul privind încasarea datoriei intentat de Primărie împotriva CSM-ului a fost reluat, acesta nu a înregistrat practic niciun progres. Toate cele 15 ședințe stabilite de atunci [au fost constant amânate](#), iar următoarea confruntare dintre părți ar urma să aibă loc abia la toamnă.

Inițial, dosarul intentat de Primăria Chișinău împotriva CSM-ului a ajuns pe masa judecătorei Maria Alexei, [fostă Cozma](#). Conform [ultimei sale declarații de avere](#), Alexei urmează să devină proprietara unui apartament de aproape 80 de metri pătrați în blocurile judecătorilor de la Ciocana, în schimbul a 33 de mii de euro.

Ulterior, însă, cazul a fost preluat de judecătoreea Oxana Parfeni. Spre deosebire de colega ei Alexei, Parfeni [obținuse încă anterior](#) un apartament preferențial. E amplasat în blocul judecătorilor de pe str. Ceucari, are [42 de metri pătrați](#) și a costat-o puțin peste 15 mii de euro.

Însă CSM nu a mai așteptat să se pronunțe instanța și și-a asumat datoria. Conform [datelor](#) furnizate de Direcția funciară a Primăriei Chișinău, începând cu 2021, CSM a virat în bugetul municipal 1,8 milioane de lei – plata pentru arenda terenului, pentru perioada 2016-2021.

În rezultat, „cred că deja o să trebuiască să ne revedem poziția [în proces]”, ne-a declarat Valerii Bogdan, șeful Direcției asistență juridică a Primăriei Chișinău.

ÎN PARAGINĂ

De la [decizia](#) municipalității din 2014, terenul de la Ciocana a stat în paragină patru ani, timp în care contractul de arendă deja expirase, blocurile judecătorilor fiind pe atunci abia la etapa de proiectare. Și, chiar dacă CSM nu mai avea niciun drept asupra terenului, [constată](#) Curtea de Conturi, autoritățile locale i-au eliberat autorizația de construcție, lucrările demarând în scurt timp.

Cam în aceeași perioadă în care au demarat lucrările, doritorii de a obține un apartament în blocurile de la Ciocana și-au depus dosarele la CSM. Iar bătălia pentru o locuință la preț simbolic a fost acerbă și a durat câțiva ani. Conform unor documente intrate în posesia noastră, în iulie 2021 CSM a respins peste 250 de cereri de la angajații din sistem, dintre care 55 erau judecători, pe motiv că nu întruneau criteriile de

selecție. În ce privește lista beneficiarilor, CSM a ținut-o în secret chiar și față de angajații din sistem, astfel încât nici aceștia nu cunosc exact numărul și numele colegilor care au contractat apartamente în complexul de la Ciocana.

BENEFICIARI

Acum câteva luni, președinta Maia Sandu [a refuzat](#) să prelungească mandatele a 13 judecători, pe motiv că „[ei nu merită](#)”, după cum a rezumat ea, într-[o emisiune la TV8](#). Printre cei 13 se numără și patru magistrați pe care i-am identificat drept beneficiari de apartamente la preț preferențial în blocurile de la Ciocana. E vorba de Lucia Bagrin, Dragoș Crigan, Victoria Hadîrca și Iurie Movilă.

Se cere de menționat faptul că decizia șefei statului nu este definitivă. În cazul în care CSM va propune repetat candidaturile lor, atunci Maia Sandu [va fi obligată](#) să-i numească în funcție „pe viață”.

„ARGUMENTE TELEVIZATE”

Victoria Hadîrca [a devenit](#) judecătoare în Chișinău în 2014, iar patru ani mai târziu a fost reținută în așa-numitul „[Dosar al magistratelor](#)”. Acuzată de trafic de influență și suspendată din funcție, în primăvara lui 2021 [este achitată](#) și [revine](#) în sistem. În același an, [contractează](#) un apartament de circa 65 de metri pătrați în blocurile judecătorilor de la Ciocana. O costă 27 de mii de euro, față de 60 de mii, cât e prețul de piață.

Tot în 2021, Hadîrca [devine](#) singura proprietară a unui apartament de aproape 70 de metri pătrați din centrul Chișinăului. Din 2012, ea deținea jumătate din locuință, cealaltă jumătate fiind a părinților, care i-au și donat-o în octombrie anul trecut. În același bloc, amplasat în preajma Academiei de Științe, Hadîrca [deține](#) încă din 2013 și două încăperi auxiliare, cu suprafața totală de 14 metri pătrați.

În trecut, actuala magistrată a mai avut un apartament de 45 de metri pătrați în sect. Botanica al capitalei. L-[a cumpărat](#) în 2008, pe când avea 24 de ani și era șefă de secție la [Institutul Național al Justiției](#), instituție care pregătește viitorii procurori și judecători. L-[a vândut](#) exact un an mai târziu, chiar înainte de a începe cursurile de formare ca judecător.

Am sunat în repetate rânduri la numerele de telefon de serviciu, precum și la cel mobil, dar nu am reușit să luăm legătura cu Hadîrca. Respectiv, i-am transmis mai multe întrebări în scris, însă, până la publicarea acestui material, așa și nu am primit un răspuns de la ea.

* * *

Judecătoarea Lucia Bagrin a fost [numită](#) în funcție în 2016, după ce, doi ani mai devreme, a fost vizată într-[un apel public](#), iar președintele Nicolae Timofti [i-a respins candidatura](#), de rând cu câțiva colegi, pe motiv „că aceste persoane nu corespund rigorilor Codului de etică al judecătorului”.

Atunci, în 2014, a participat la un concurs privind ocuparea unor funcții vacante de judecător, iar „pe motivele refuzului [președintelui Timofti] am depus explicații scrise la CSM”, explică acum Bagrin. Deja în 2016, „având la bază aceleași acte și materiale prezentate de mine și acumulate de organele de resort, în aceleași circumstanțe, ca urmare a participării la un nou concurs”, accentuează magistrata, a și fost numită în actuala funcție.

Din anul în care a devenit judecătoare în Chișinău, Bagrin a început [să declare](#) că folosește un apartament de 70 de metri pătrați. Locuința se află în sect. Ciocana al capitalei și [e deținută](#) de părinții magistrei, care locuiesc într-un orașel din nordul țării. Aceștia au cumpărat apartamentul din capitală încă în 2001, cu mult înainte ca Lucia Bagrin să devină judecătoare.

În blocurile de pe bd. Mircea cel Bătrân, Bagrin [a optat](#) pentru un apartament de 74 de metri pătrați, care o costă 31 de mii de euro. „Eu deja am înregistrat [la Cadastru], ca bun imobil viitor, apartamentul de pe Mircea cel Bătrân, dar apartament în Chișinău eu nu dețineam nici la momentul depunerii cererii, nici la momentul înregistrării [apartamentului la preț preferențial]”, a ținut să punteze magistrata.

Despre refuzul Maiei Sandu de a-i prelungi mandatul de judecătoare: Așteptăm procedurile legale, care sunt prevăzute de lege. Mai exact, timpul o să arate și o să vedeți tot.

* * *

Fiul unui fost procuror, Dragoș Crigan [a devenit](#) judecător în Chișinău în 2017. Din același an el a început să declare constant că locuiește în casa părinților, un imobil impunător din sect. Centru al capitalei.

Între timp, magistratul se însoară și, în 2021, cuplul [se mută](#) într-un apartament de aproape 90 de metri pătrați din sect. Buiucani al capitalei. Proprietarul locuinței – socrul magistratului. „Exact, el este tatăl soției”, ne-a confirmat magistratul.

Tot în 2021, Crigan [contractează](#) un apartament de 69 de metri pătrați în blocurile judecătorilor de la Ciocana. Noua achiziție îl costă mai puțin de 30 de mii de euro.

Despre refuzul Maiei Sandu de a-i prelungi mandatul de judecător: E decizia dumneaei, cum să o comentez. E dreptul ei constituțional. Dumneai a făcut rost

de atribuțiile pe care le are și deja urmează ca CSM să decidă, în cazul în care să trimită repetat candidatura mea sau nu.

* * *

Iurie Movilă [e judecător](#) la Orhei din 2017, iar spre finele aceluiși an a depus cerere la CSM pentru dreptul de a contracta un apartament la preț preferențial.

Tot în 2017, el a intrat în posesia unui apartament de 44 de metri pătrați din sect. Rîșcani al capitalei. L-[a obținut](#) în baza unei [decizii de judecată](#) și l-[a vândut](#) peste trei ani, cu 300 de mii de lei.

Însă totul a început „în anul 2014, dacă nu greșesc”, explică Movilă, când „am cumpărat niște drepturi litigioase de la o companie. [...] Era vorba despre un drept de ipotecă, un contract de ipotecă”. Iar „pe atunci nu eram judecător, și nici candidat la funcția de judecător. Eram audient la Institutul Național al Justiției”, accentuează actualul magistrat.

Între timp, în 2019, și-[a cumpărat](#) unul ceva mai mare, tot în Chișinău, cu aproape 600 de mii de lei. „Și sunt beneficiar al proiectului Prima Casă, Prima Casă 2 și Prima Casă 3. Beneficiez și de compensații lunare de la stat”, menționează Movilă.

Deja în 2021, [a contractat](#) și un apartament în blocurile judecătorilor de la Ciocana. De data aceasta, a optat pentru 88 de metri pătrați, care îl costă 37 de mii de euro.

Despre refuzul Maiei Sandu de a-i prelungi mandatul de judecător: Exact după ce am aflat, [...] am mers la Agenția Servicii Publice și am solicitat un cazier judiciar detaliat. [...] Este unul curat. Nu am figurat în nicio cauză penală, cum este indicat în scrisoare [a Maiei Sandu], și e clar că mă consider nevinovat. Pentru mine, ca pentru mulți alții, probabil, a fost o decizie surprinzătoare.

La fel, pot să vă spun că am solicitat de la Președinție să-mi fie furnizată informația privind cauzele penale în care sunt vizat și statutul meu procesual și dacă [ele] au avut până acum finalitate și dacă am fost declarat culpabil sau vinovat de săvârșirea unei infracțiuni. [...] [Răspuns încă] nu am primit și a trecut, de fapt, și termenul legal. Însă, văzând cum politicul joacă festa sistemului judecătoresc, nu am să contest. [...] Probabil că ei vor veni cu argumente televizate, precum o fac de fiecare dată.

„IMEDIAT AM VÂNDUT”

O situație oarecum similară e și la Eugeniu Beșelea. Fost procuror în Ungheni, în 2017 el [devine](#) judecător în Chișinău. În același an, familia magistratului solicită de la CSM acordarea unui apartament preferențial, „pentru că și eu, și soția, suntem din sistem; eu sunt judecător din 2017, iar soția e asistent judiciar”, explică Beșelea.

Dar pentru că un răspuns de la comisia de selecție a CSM întârzia să apară – „deja noi credeam că acolo nu o să mai fie nimic, fiindcă era vorba de niște litigii cu terenul” – magistratul [a investit](#) 44 de mii de euro în construcția unui apartament în care locuiește și în prezent. [Noua locuință](#) are 71 de metri pătrați și e situată în sect. Buiucani al capitalei.

Dar când, într-un final, „am aflat că primim apartament la preț preferențial, și el e cu trei odăi, noi [acum] suntem în două, corespunzător, am împrumutat de la rude, am mai luat alt credit, ca să ne mărim spațiul, având în vedere că avem doi copii”, motivează Beșelea. Apartamentul [contractat](#) de magistrat în blocurile de la Ciocana are 88 de metri pătrați și îl costă 37 de mii de euro.

* * *

Dmitrii Fujenco, judecător la Curtea de Apel Comrat, și-[a ales](#) și el un apartament de 88 de metri pătrați în complexul de la Ciocana. „Eu am avut planuri, am avut o ambiție, să încerc să ajung judecător la Curtea Supremă de Justiție, ceea ce prevedea că familia mea o să stea cu mine, la Chișinău”, ne spune magistratul condițiile în care a ajuns să solicite un apartament preferențial în capitală.

Doar că modul în care el a ajuns să fie inclus în lista beneficiarilor pare destul de confuz, din moment ce, până în august 2021, el a fost proprietarul unui apartament de 50 de metri amplasat pe bd. Moscova din capitală. Fujenco l-[a cumpărat](#) încă la mijlocul anilor ‘90 și l-[a vândut](#) anul trecut, cu 35 de mii de euro.

Potrivit judecătorului, el a solicitat o locuință preferențială și în cadrul [proiectelor anterioare](#) desfășurate de CSM, dar a fost respins. „Pentru mine era foarte simplu să vând apartamentul [de pe bd. Moscova] și să scriu cerere, dar eu nu eram sigur că o să fiu acceptat pe viitor, și rămân[eam] și fără apartament, și neacceptat”, explică Fujenco.

Respectiv, când a depus, „undeva în 2017”, din nou cerere, a ținut să precizeze că e „pentru îmbunătățire”, pentru că „apartamentul pe care eu l-am avut, cu două odăi, încă de pe timpul studenției, [...] nu era destul ca să trăim acolo [cu familia] permanent”. „Apropo, după ce a fost acordată această posibilitate (de contractare a unui apartament în complexul de la Ciocana – n.r.), eu imediat am vândut acel apartament cu două odăi”, a ținut să puncteze Fujenco, iar banii obținuți i-a investit în apartamentul preferențial.

Înainte de această tranzacție, familia magistratului a mai înregistrat una – [a vândut](#) și un apartament de 70 de metri pătrați pe care îl avea în or. Cahul, localitate în care Fujenco a lucrat judecător mai bine de 10 ani. [Prețul](#) tranzacției – aproape 50 de mii de euro.

„Am vândut acest apartament în scopul procurării” unei case nefinisate, ne spune Fuijenco, pas la care s-a decis pe când nu avea „nicio speranță că o să se primească ceva cu apartamentul” din blocurile de la Ciocana. [Noua casă](#) a judecătorului e amplasată în or. Cahul, are circa 200 de metri pătrați și l-a costat pe magistrat aproape 130 de mii de euro.

„Am candidat la Curtea Supremă de Justiție și [am fost respins](#). [Aceasta] Nu înseamnă că [mi-]am pierdut speranța, dar acum stau la răscruce. Vom vedea cum va fi pe viitor – ori rămân la Cahul, ori la Chișinău. [...] Că asta e vorba de concurs, nu depinde doar de voința mea”, a conchis Fuijenco.

„REVENIȚI CU ALT GEN DE ÎNTREBĂRI”

Eugeniu Pșenița e [judecător](#) în Edineț din 2003, instanță la care lucrează până în prezent. Altfel spus, dintre toți cei 45 de magistrați identificați de noi, el se află la cea mai mare distanță de Chișinău. Mai exact, la 200 de kilometri.

În blocurile judecătorilor de la Ciocana, el a ales un apartament de vreo 66 de metri pătrați, conform calculelor noastre, și îl [costă](#) circa 28 de mii de euro. Achiziția nu e singura tranzacție a magistratului care a marcat anul 2021.

În toamna anului trecut, familia Pșenița [a vândut](#) cu peste un milion de lei un apartament de 99 de metri pătrați [deținut](#) în or. Edineț încă din 2011. Peste o zi are loc o nouă tranzacție, [practic de aceeași sumă](#), doar că deja în sens invers – fiul mai mic al judecătorului, la acel moment [student în anul I](#) la Universitatea de Stat din Moldova, cumpără tot în Edineț [o casă](#) cu [suprafața](#) totală exterioară de aproape 300 de metri pătrați.

„Informația asta pentru mine e fleac. Eu, sincer, nu mă axează să memorizez așa tip de informație”, a reacționat Pșenița, când am încercat, pentru început, să precizăm perioada în care a depus cerere la CSM pentru acordarea unui apartament la preț preferențial, precum și cea în care a fost anunțat că se regăsește în lista beneficiarilor. Ulterior, a invocat că se află în concediu și ne-a îndemnat scurt: „Dacă puteți, reveniți la finele lunii august, cu alt gen de întrebări”.

* * *

Fost procuror în Bălți, Ghenadie Eremciuc a trecut de la acuzare [la judecare](#) în 2014. De atunci, continuă să activeze la Sediul central al Judecătoriei Bălți.

În complexul de la Ciocana, Eremciuc [a contractat](#) un apartament de 64 de metri pătrați, la preț de 27 de mii de euro. La nord, el deține [o casă](#) de [200 de metri pătrați](#), construită în 2003. E amplasată în satul Elizaveta, la 11 kilometri distanță de or. Bălți.

Începând cu anul 2000, familia Eremciuc a cumpărat constant terenuri extravilane și agricole, acumulând o suprafață totală de 26 de hectare, conform [declarației de avere](#) a magistratului pentru 2021.

„Sunt în concediu. Vă rog frumos, nu mă deranjați”, s-a rezumat să ne spună Ghenadie Eremciuc, după ce i-am explicat că îl sunăm în legătură cu apartamentul contractat în complexul de la Ciocana.

* * *

De la [mijlocul anilor '90](#), Dumitru Gherasim a activat constant la Judecătoria Bălți, mai târziu fiind numit de [trei ori consecutiv](#) și președinte al instanței. În Bălți, unde a devenit, în 2020, [cetățean de onoare](#) al municipiului, el deține [un apartament](#) de 68 de metri pătrați, privatizat în 2006, și [trei spații comerciale](#), cu o suprafață totală de 150 de metri pătrați, unde își are sediul cabinetul de avocatură al soției sale.

În blocurile judecătorilor de la Ciocana, Gherasim și-[a ales](#) un apartament de 70 de metri pătrați. El ne spune că „nu am avut noi planuri definitive, dar a fost o discuție, ca să trecem [cu traiul] în capitală”. Mai ales că, în 2020, [a și încercat](#) să ajungă judecător la Curtea Supremă de Justiție, dar fără succes.

Gherasim a contractat apartamentul preferențial în octombrie 2021 și, nici două luni mai târziu, a depus cerere de demisie. „Vârsta nu e în favoarea mea, [...] din motivul ăsta am decis [să plec]”, ne-a explicat Gherasim. Peste câteva zile, CSM [i-a acceptat](#) demisia, iar spre finele anului președinta Maia Sandu [i-a eliberat](#) oficial din funcție.

https://www.rise.md/articol/apartamente_pentru_judecatori/

Jaful de pe Bîc sau casa boierilor țării

O investigație despre cine și cum a edificat noua clădire a „Moldovagaz” și cum documentele cu privire la această construcție au fost ascunse ani în șir de către un șef de la procuratură

Pavel Păduraru

30.08.2022

Mulți dintre cei care trec pe lângă această interesantă construcție din Chișinău, situată pe str. Pușkin, aproape de râul Bîc, presupun că aici s-a deschis un hotel de cinci stele și nu le vine să creadă atunci când află că în clădirea respectivă deja de câțiva ani își are sediul compania moldo-rusă „Moldovagaz”. Nimeni

dintre muritorii de rând nu cunoaște dubioasa istorie a blocului în cauză, pentru edificarea căruia ar fi fost cheltuiți pe hârtie aproape 600 de mln de lei, nici câte dintre aceste milioane au ajuns în buzunarele mai-marilor țării. În schimb, toți cei implicați în schemele legate de această clădire sunt foarte scumpi la vorbă. O singură persoană a acceptat să ne vorbească deschis, pe când alții au rugat echipa noastră chiar să renunțe la realizarea acestui material.

„Casa lui Voronin”

Construcția noului sediu al „Moldovagaz” a început pe timpul guvernării PCRM, de aceea unii numesc această clădire drept „casa lui Voronin”. Într-adevăr, legătura comuniștilor cu întreprinderea moldo-rusă era evidentă. În anul 2000, în ajunul venirii la putere a lui Voronin, o comisie creată de Parlament a cercetat situația din sectorul energetic și a transmis rezultatele reviziei la Procuratura Generală. Legislativul a dispus și efectuarea unui control la acest capitol din partea Curții de Conturi. Însă în 2001, imediat după victoria comuniștilor la alegeri, conducerea Curții l-a obligat pe șeful echipei de control, Tudor Șoitu, să înceteze auditul înainte de termen. Mai mult, atunci Șoitu a fost suspendat din funcția de membru al Curții de Conturi și s-a ales cu un dosar penal pentru furt. El a reușit să-și facă dreptate tocmai în 2019, când a câștigat un proces la CtEDO.

Primele lucrări de construcție la acest obiect au fost realizate de compania „Moldconstruct Market”, la care activa Oleg Voronin, fiul președintelui, despre care se vorbea că ar fi fost și proprietarul neoficial al acestei firme.

„Nu vreau să fac presupuneri, dar această clădire nu este construită pentru conducerea administrativă a „Moldovagaz”. Scopul ei e cu totul altul. Care-i? Nu știu, întrebați-i pe cei de la Securitate”, afirmă Tudor Șoitu, expert în exergică și ex-vicepreședinte al Curții de Conturi.

În 2009, după căderea comuniștilor, se credea că noua putere va face ordine și la „Moldovagaz”, companie în care statul de bine de rău deține un capital de 35.33%. Ba chiar, în mai 2010, deputații au creat o nouă comisie pentru investigarea corectitudinii formării tarifelor la gaze, dar, ca într-un ceas rău, parlamentul a fost dizolvat și despre aceasta iarăși s-a uitat.

Peste doi ani, în 2011, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE), condusă pe atunci de Victor Parlicov, a descoperit multiple încălcări prin care prețul la gaze pentru consumatorii finali era majorat artificial. ANRE a exclus din tarif cheltuielile nejustificate și a transmis materialele procurorilor și „Gazprom”-ului. Dar, să vezi și să nu crezi, Procuratura Anticorupție nu a găsit motive pentru a intenta o cauză penală și nici concernul rus nu a avut obiecții.

„Am depistat delapidări de circa 200 și ceva mln lei la timpul acela. Materialele au fost transmise inclusiv la „Gazprom”. Ați văzut vreo reacție de la „Gazprom” în privința managementului?”, se întreabă Parlicov.

Dimpotrivă, la acea vreme, conducerea „Moldovagaz” insista pentru o nouă majorare a tarifului și situația a ajuns la un pas de tragedie. Într-o zi, automobilul lui Nicolae Răileanu, un alt director al ANRE, a fost aruncat în aer cu o grenadă, în timp ce acesta se afla la volan. Victima a supraviețuit prin minune și a recunoscut apoi că, înainte de atac, a refuzat să primească un million de lei pentru a accepta majorarea tarifelor la gaze. Nici dosarul cu privire la această tentativa de omor nu a fost dus la sfârșit.

În 2013, Tudor Șoitu, fiind deja vicepreședinte al Curții de Conturi, a insistat să continue auditul la „Moldovagaz”, fapt care, subliniază el, nu i-ar fi plăcut președintelui Curții, Serafim Urechean. „În momentul când am ajuns să descopăr niște lucruri mai mult legate și de clădirea asta nouă, dar și cea veche, am vrut să ne clarificăm. Și iată, cunoscând toate lucrurile astea, am planificat în cadrul să efectuăm un audit al complexului termo-energetic”, își amintește Șoitu.

Copiind parcă exemplul comuniștilor, majoritatea parlamentară a AIE l-a demis pe Tudor Șoitu. Mai târziu el a fost restabilit în funcție de către Curtea Constituțională, dar toate căile către dosarul „Moldovagaz” îi erau de-acum închise. „Nu mai puteam interveni la „Moldovagaz” și celelalte întreprinderi din complexul termo-energetic, pentru că Urechean s-a străduit să finalizeze auditurile respective la perioada demiterii mele. Le-a finalizat așa cum erau, le-a pus într-un cazan, le-a unit pe toate grămadă. Dar asta este imposibil, din cauza că responsabilitatea pe fiecare agent economic în parte o poartă conducătorul fiecărui agent”, menționează fostul vicepreședinte al Curții de Conturi.

Ex-președintele Curții de Conturi, Serafim Urechean, a negat în repetate rânduri acuzațiile aduse de Tudor Șoitu.

„Casa AIE”

În timp ce noua guvernare și procurorii erau dezinteresați de a scoate la ivleală situația de la „Moldovagaz”, așa-numita „casă a lui Voronin” putea fi rebotezată drept „casa AIE”, pentru că, din 2009, lucrările de construcție au continuat aici la turajii mai mari. Compania „Moldconstruct Market” a fost scoasă din cărți, iar în locul ei au fost selectate, prin intermediul licitațiilor, mai multe firme pentru fiecare gen de activitate în parte, dar fără a fi găsit un antreprenor general. Or, în lipsa unei coordonări la nivel central, șefii acestor firme erau nevoiți să-și asigure pe căi proprii relații bune cu responsabilii de la „Moldovagaz”.

Echipa noastră a discutat cu șefii câtorva dintre aceste companii. Unii ne-au mărturisit, sub protecția anonimatului, că, pentru a câștiga licitațiile, li se cerea să-i mulțumescă financiar pe cei de la „Moldovagaz” sau pe unii interpuși chiar din banii pe care îi primeau pentru lucrări. Adică, era vorba despre comisioane sau, după cum se mai spune la noi, otkaturi.

Un singur om dintre cei vizați a acceptat să vorbească deschis în fața camerei. Este vorba despre fostul om de afaceri Vladimir Drobot, pe timpuri prieten cu Victor Mândru, ex-deputat comunist și secretar executiv al PCR. Drobot relatează că inițial nu era membru de partid, dar făcea parte din echipa lui Mândru, alături de Eugen Nichiforciuc și Alexandr Dobjanschi, care activa la „Moldovatransgaz”. „Din această echipă făcea parte Jenea Nichiforciuc, Sașa Dobjanschi și eu. Iată așa o structură informală. Fiecare ștab de la partid avea persoane de încredere”, lămurește Drobot.

Vladimir Drobot a intrat în PCR tocmai în 2010, după ce Marian Lupu și alți foști comuniști, printre care și Nichiforciuc, au părăsit partidul. Peste un an, în 2011, el a devenit consilier local în orașelul Codru, mun. Chișinău. Cât ține de afaceri, era fondatorul și administratorul firmei „Climavent”, care se ocupa de instalarea sistemelor de ventilare, încălzire, apă și canalizare. Tot în 2011, precizează el, aflând că „Moldovagaz” organiza o licitație pentru astfel de lucrări, ar fi cerut sprijinul lui Mândru. În semn de recunoștință, i-ar fi promis deputatului că-l va ajuta cu bani pe Igor Dodon, pe atunci candidat comunist la funcția de primar al Capitalei.

„La cine puteam să mă adresez pentru a găsi o soluție? M-am adresat șefului. „Mândru, zic, aș putea să câștig ceva și să ajutăm la alegeri. Decât să cheltuim bani din buzunarul nostru, ar fi mai bine să facem alți bani, chiar dacă nu va fi ușor.” Ne-am înțeles că el se va ocupa de aceasta. Problema a fost discutată și cu candidatul de atunci al partidului la alegerile locale”, precizează omul de afaceri.

Ulterior, subliniază interviueatul nostru, Mândru i-ar fi transmis numărul de telefon al lui Vitalie Șeptefraț, consilier al vicepreședintelui „Moldovagaz” Iacov Cazacu și i-a spus să discute cu acesta. Atunci, spune Drobot, ar fi aflat că „Moldovagaz” alocase o sumă mult mai mare decât costul real pentru lucrările pe care el urma să le facă. Așa își amintește Drobot despre ceea ce a urmat:

„Mi s-a spus să iau legătura cu Vitalie Șeptefraț și mi s-a dat numărul lui de telefon. Din câte am mai auzit, el era responsabil de casieria neagră. Mi s-a explicat ce trebuie să realizăm în clădire și mi s-a spus o cifră. Adică, pentru instalarea sistemelor inginerești erau investite aproape 25 sau 26 mln. de lei. Am analizat proiectul, era foarte interesant. M-am consultat cu producătorii și furnizorii de

echipamente, m-am interesat cât ar costa aceste lucrări în Moldova, inclusiv cu TVA, impozite și salarii. Am adăugat și un profit de 20 la sută și am ajuns la 14 mln. de lei. Adică, între 14 mln. și 25-26 mln., este o diferență. Și atunci ce să faci cu restul banilor, dacă câștigi licitația? Acești bani au reprezentat mulțumirile pentru licitația câștigată. Mai întâi, am împărțit o parte din ei cu șeful meu, a fost cumpărat un automobil Toyota Camry pentru Victor Mândru. Am înscris această mașină de pe numele firmei pe numele fiului lui Mândru. Apoi fiecare și-a primit mulțumirea în felul său.”

Astfel, dacă proiectul costa 14 mln. de lei, iar „Moldovagaz” investea în el aproximativ 26 de mln., diferența de preț sau banii destinați comisiunilor constituiau 12 mln de lei - aproape jumătate din costul total. Potrivit lui Drebot, Șeptefraț i-ar mai fi cerut să ia în calitate de subantreprenori două companii, printre care și „Laiola”, căreia să-i achite chas o parte din această sumă. Într-o scrisoare către fostul procuror general Alexandr Stoianoglo, Drebot nota că ar fi cheltuit în acest mod 300 de mii de lei pentru mașina lui Mândru, căruia i-ar fi dat pe deasupra și alte 825 de mii de lei. Aceeași sumă ar fi fost transmisă și pentru Dodon. Peste 9 mln. de lei ar fi ajuns la Șeptefraț și peste 2 mln de lei – la compania „Laiola”. „Acestea erau condițiile pe care trebuia să le respect. Nu erau comisioane, ci mulțumire”, atenționează Drebot.

Cum au fost retrase în numerar peste zece milioane de lei? Pentru aceasta, „Climavent” ar fi efectuat tranzacții fictive cu firme specializate în astfel de operațiuni, achitând pentru unele bunuri sau servicii pe care de fapt nu le primea. Banii îi erau restituiți chas, minus impozitele pentru presupusele tranzacții și costul acestor servicii, explică directorul firmei.

„Pentru a ridica atâția bani în numerar, există anumite operațiuni financiare, care de asemenea costă anumiți bani. Dar totul a fost făcut oficial. Adică, cumperi unele servicii de la o firmă, le vinzi altei firme și în cele din urmă primești facturi cu toate cînsecințele de rigoare. Dacă ai niște bani în plus după astfel de tranzacții, primești banii chas. Din toate aceste operațiuni, se plătesc impozite. I-am relatat despre aceasta procurorului general Stoianoglo și el știe cum au stat lucrurile”, menționează omul de afaceri.

A trecut numai un an după această licitație și, în 2012, la „Moldovagaz” au obținut funcții importante și alte persoane din anturajul deputatului Victor Mândru. Fiul său, Vitalie Mândru, a devenit specialist coordonator în Secția asigurare tehnico-materială a companiei. Iar Alexandr Dobjanschi a fost numit director interimar și apoi director la „Moldovatransgaz”. În schimb, lui Drebot i s-ar fi promis un loc important în lista PCRМ pentru parlamentarele din 2014, cu o singură condiție. La o întâlnire cu Mândru și Nichiforciuc, care făcea deja parte din Partidului

Democrat, i s-ar fi propus câteva sute de mii de euro pentru a părăsi partidul lui Voronin în cazul în care va deveni deputat.

„Suma era scrisă pe hârtie. Era o sumă în euro, să zicem așa, formată din cinci cifre. Condițiile erau următoarele: la momentul potrivit, când voi primi comanda, să trec dintr-un partid într-o altă structură formată în parlament. Cu alte cuvinte, nu era vorba de niște condiții, ci de o propunere, pe care am refuzat-o”, afirmă Drebot.

Se știe că, în 2015, însuși Victor Mândru s-a numărat printre cei 14 transfugi din PCRM, care au creat așa-zisa Platformă social-democrată „Pentru Moldova”, care a reprezentat o punte de trecere în Partidul Democrat. Amintim că Vladimir Voronin și regretata deputată comunistă Elena Bodnarenco, declarau că anume Nichiforciuc s-ar fi ocupat de coruperea deputaților comuniști care au trecut la PD.

Tot în 2014, lucrările de construcție a noului edificiu al „Moldovagaz” au fost stopate. La acel moment, era în desfășurare și un conflict între firmele „Climavent” și „Laiola”, care a trezit și nemulțumirea companiei-beneficiar. Drebot afirmă că subantreprenorii cereau de la el alte milioane de lei în plus pentru unele lucrări neexecutate, iar ulterior au acționat firma sa în judecată. Procesul s-a tergiversat ani buni în instanța de judecată. Tocmai în 2018, judecătorii au obligat „Climavent” să achite 5 mln de lei companiei „Laiola”, ceea ce a condus la falimentul întreprinderii lui Drebot.

„Cei de la „Laiola” umblau după mine și cereau alte trei milioane de lei în plus. Situația aceasta dat m-a extenuat. La sfârșitul lui 2014, am rugat Inspekția de Stat în Construcții să realizeze un audit independent al lucrărilor realizate de către noi. Acest act există, cu semnătura și ștampila lor, și el arată că nu eu le eram dator, ci ei urmau să-mi restituie vreo jumătate de milion, deoarece au primit mai mulți bani decât prevedea contractul”, remarcă fostul șef al firmei „Climavent”.

Compania „Laiola” a fost fondată în 1998 și se ocupă cu montarea instalațiilor tehnico-sanitare, de alimentare cu gaze, de încălzire și aer condiționat. În opinia lui Drebot, firma era controlată de controversatul Vladimir Andronachi, fost deputat PD, implicat în mai multe scheme oculte la „Moldovagaz” și anunțat astăzi în căutare, fiind acuzat în dosarele Frauda Bancară și Metalferos. Solicitat de noi, unul dintre fondatorii firmei „Laiola”, Ion Comanac, a infirmat categoric acuzațiile lui Drebot și ne-a dat asigurări că nu a avut vreo legătură cu Andronachi. Comanac însă a refuzat ca discuția noastră să fie înregistrată.

„Casa lui Plahotniuc și Dodon” și planul Tatiane

În situații mai complicate, Vladimir Drebot a sperat și la sprijinul unei alte persoane, și anume al surorii lui Vlad Plahotniuc, Tatiana. Cei doi s-au cunoscut

încă în 2005, când femeia i-ar fi propus să acorde servicii de întreținere a aparatelor de aer condiționat la hotelul Aeroportului Internațional Chișinău. Omul de afaceri își amintește astfel despre acea zi: „Eram la birou și am primit un telefon. O femeie se interesa dacă putem acorda servicii de întreținere a complexului hotelier de la Aeroport. Am mers acolo, i-am spus cât ar costa aceste servicii și ea s-a arătat foarte mulțumită de prețul nostru. Mai târziu, ea mi-a prezentat și ofertele altor companii care au lucrat acolo, dar nu au făcut nimic pentru acești bani. M-a întrebat dacă accept, am fost de acord și am semnat contractul. Așa ne-am cunoscut”.

Potriviți lui Drebot, Tatiana Plahotniuc ar fi fost cenzorul tranzacțiilor efectuate în interesul fratelui său. Acesta dă de înțeles că ea ar fi rămas uimită de prețurile mult mai accesibile pe care le cerea el, în comparație cu alți agenți economici. Și astfel Drebot ar fi devenit consilierul din umbră al surorii oligarhului. Mai exact, aceasta îl ruga uneori să o ajute cu verificarea unor proiecte care veneau la GBC.

„Acolo, la GBC, erau oameni apropiați și persoane de încredere. Nu existau funcții de consilieri sau responsabili de anumite domenii, totul se făcea pe bază de înțelegere. Mai târziu, Tanea s-a adresat la mine pentru a o ajuta să înțeleagă unde au loc furturi. Îmi prezenta diferite calcule și, în temeiul acestora, făceam unele analize. Apoi se efectua o analiză economică și apăreau componentele de corupție. Și atunci ei trăgeau concluziile necesare. Având în vedere că ea s-a adresat la mine cu o rugăminte, acesta era un ajutor, nu un serviciu”, relatează Drebot.

Interesul Tatiane Plahotniuc față de „Moldovagaz” ar fi apărut după 2015, când Alexandr Gusev, șeful companiei, a fugit din R. Moldova, iar fostul său adjunct Iacov Cazacu i-a luat locul, în calitate de director interimar. Acesta a condus întreprinderea până în 2017, când în fruntea „Moldovagaz” a fost numit Vasile Botnari – un acolit al lui Plahotniuc și cumătru cu Dodon. Noul director a decis să reia construcția clădirii de pe str. Pușkin sau, ipotetic vorbind, deja „casa lui Plahotniuc și Dodon”. Atunci, în premieră, aici a fost ales un antreprenor general: compania „RCF-Prim”, fondată și administrată de către Gheorghe Andronachi, moșul lui Vladimir Andronachi.

De fapt, nu s-a întâmplat nimic nou, pentru că și expertul Victor Parlicov confirmă legătura fostului deputat PD cu „Moldovagaz”: „Din câte cunosc, din partea GBC, coordonator pe sectorul energetic era Andronachi. Asta cred că știe toată lumea, nu-i mare secret și pot să o confirm și eu”.

Odată cu aceste schimbări, Drebot a fost invitat la o întâlnire cu Botnari, Șeptefraț și Cazacu. Ultimul i-ar fi propus să primească de la „Moldovagaz” datoria de 2,6 mln. de lei pentru lucrările realizate și să se retragă din proiect. Drebot spune că nu

a fost de acord, simțind că ceva nu e curat la mijloc. Și atunci sora lui Plahotniuc i-ar fi sugerat să pună ceva la cale, pentru a verifica integritatea lui Vasile Botnari.

„Tanea avea acest interes, căci misiunea ei era să optimizeze cheltuielile. În primul rând, era vorba de ordine. În al doilea rând, din câte știu, ea avea neînțelegeri cu Vasea Botnari încă de la AIR Moldova. Adică, el era o persoană dezagreabilă pentru Tanea. Și s-au creat două tabere: pe de o parte, era banda formată din „Moldovagaz”, Andronachi și Botnari, iar pe de altă parte, eram eu cu Tanea și interesele GBC”, explică Drebot.

Pentru realizarea acestui plan, era nevoie de însciarea unui nou contract cu „Moldovagaz”. Astfel, Vladimir Drebot a propus să automatizeze sistemele de inginerie din clădirea în construcție. Omul de afaceri povestește ce a urmat:

„Înainte de aceasta, i-am invitat pe partenerii mei din Kiev. Ei au văzut clădirea, au studiat proiectul meu și mi-au spus că lucrările, plus TVA și cheltuielile aferente, ar costa aproape 50 de mii de euro - echivalentul unui million de lei. Am calculat și eu impozitele, și profitul meu, și mi-a ieșit suma totală de 2,6 mln. de lei, ca să fie toți mulțumiți: și eu, și ucrainenii, și statul, și lumea întreagă. Am prezentat această cifră la GBC și le-am spus că aceasta este costul real. Acolo am vorbit cu un tovarăș pe nume Eugen Baleca.”

Eugen Baleca, ex-director la „Franzeluța” și ex-vicepreședinte al Consiliului de administrare al „Victoriabank”, a fost coleg de facultate cu Vlad Plahotniuc. Unele surse ne-au spus că acesta a fost și responsabil pentru relațiile cu Guvernul la GBC. În orice caz, după întâlnirea cu Baleca, Drebot i-ar fi aruncat mânușa lui Cazacu, propunându-i pentru acest proiect un preț de 10 ori mai mare. Iată ce s-ar fi întâmplat după aceasta:

„Iacov Fiodorovici, îi zic, hai să instalăm sistemul de automatizare. Putem câștiga ceva.” Știind că lucrările costă 1 mln. de lei, i-am spus că ar fi vorba de 10 mln. Și-i mai zic: „Pe deasupra poți să adaugi cât vrei, eu voi semna”. În fine, l-au chemat pe Șeptefraț la GBC și i-au spus că „Climavent” trebuie să se ocupe de automatizare. El le-a dat de înțeles că nu mai vrea să colaboreze cu această firmă. A fost întrebat ce propune în schimb și el le-a adus la cunoștință că a găsit o altă firmă, care execută lucrări de acest fel. Ei s-au interesat cât vor costa serviciile firmei în cauză și el le-a spus suma de 7,6 mln. de lei, care deja era investită de „Moldovagaz” pentru acest proiect. „În calcule este inclusă și matematica, adică mulțumirile?”, a mai fost întrebat. Șeptefraț i-a asigurat că cifra e reală și a subliniat: „Pe deasupra puteți să adăugați cât vreți, noi vom semna”. Adică, a repetat fraza mea, dar suma era alta. Atunci i-au spus să-și caute de treabă, dar până pe 18 septembrie să semneze contractul cu suma de 2,6 mln, care era propunerea mea.”

Dacă și în acest caz costul proiectului a fost majorat de aproximativ trei ori – de la 2,6 la 7,6 mln. de lei, dubiile cu privire la cheltuielile exagerate pentru edificarea întregii clădiri par a fi destul de întemeiate. Oricum, bucurându-se de suportul GBC, Drebot aștepta data de 18 septembrie 2017, când urma să semneze noul contract cu „Moldovagaz”. Dar n-a fost să fie. „Pe data de 16, seara, m-au telefonat de la „Moldovagaz” și m-au invitat să vin la ei cu ștampila pe data de 18, pentru a semna contractul și a începe lucrul. Dar în dimineața de 18 septembrie, aproape de ora 6:00, am fost arestat, fiind acuzat de trafic de copii”, afirmă omul de afaceri.

Vladimir Drebot a fost reținut în scandalosul dosar Sandler, fiind acuzat de trafic de ființe umane. Nu am investigat acest caz, pentru că nu are legătură directă cu „Moldovagaz”, în afară de data arestului și de faptul că, în timpul reținerii sale, după cum susține el, i-ar fi fost sustrate toate actele privind conlucrarea firmei sale cu întreprinderea moldo-rusă, care nu i-au mai fost restituite. În 2018, Drebot a fost condamnat la 17 ani de închisoare de prima instanță, însă Curtea de Apel a întors dosarul la rejudicare. El se declară nevinovat și susține că astfel Vasile Botnari s-ar fi răzbunat pe el. Pentru că într-adevăr peste câteva luni, noul șef al „Moldovagaz” a plecat din această funcție, cu toate că în mai 2018 parlamentul l-a numit director al SIS.

„Nu e pe fiu... E pe fiu”

Am încercat să discutăm și cu persoanele la care s-a referit Vladimir Drebot, dar i-am găsit pe puțini dintre aceștia. Andronachi, Plahotniuc, Gusev și Dobjanschi sunt fugari. Vasile Botnari, în prezent acuzat de îmbogățire ilicită, și Igor Dodon, învinuit de aceeași infracțiune, dar și de trădare de patrie, se află în arest la domiciliu și nu ne-au răspuns la telefon. Nu au reacționat la apelurile noastre nici Eugen Baleca, nici Eugen Nichiforciuc. Mai receptiv s-a dovedit a fi Vitalie Șeptefraț, care a infirmat toate acuzațiile aduse de fostul șef al firmei „Climavent”.

„Eu nu răpundeam de licitații, nu eram organizator de licitații, categoric nu. Nu m-am întâlnit cu dl Drebot, deloc nu am discutat pe baza licitațiilor. El licitația a câștigat-o nu știu cum și de la cine a venit”, a spus Șeptefraț. Întrebat dacă a avut la GBC o întâlnire cu Eugen Baleca, acesta ne-a asigurat că nu știe cine este această persoană.

Menționăm că în anii 20016-2020, Vitalie Șeptefraț a condus Direcția patrimoniu și investiții a „Moldovagaz”. La rândul său, fostul său șef, Iacov Cazacu, care până în martie curent a fost și consilierul actualului director al companiei Vadim Ceban, ne-a rugat să revenim a doua zi. De atunci a trecut mai mult de o lună, timp în care l-am sunat pe Cazacu de zeci de ori, dar întotdeauna telefonul său este închis.

Apropo, și Victor Mândru, actualmente consilier municipal PD, a îndeplinit până acum o lună și funcția de consilier al lui Vadim Ceban. Pentru că nici el nu ne-a răspuns la apeluri, l-am găsit la o ședință a CMC. El ne-a spus că toate acuzațiile pe care i le aduce Drebot sunt minciuni și aberații. A recunoscut că deține un automobil Toyota Camry, dar ne-a dat asigurări că l-a cumpărat din salariul său și că l-a indicat întotdeauna în declarațiile de avere. Întrebat de ce automobilul cu pricina a fost înregistrat mai întâi pe fiul său, el a negat acest lucru, apoi s-a răzgândit și ne-a spus că totuși așa este.

În realitate, documentele arată că Victor Mândru deține acest automobil din 2011, dar l-a înscris în declarația de avere tocmai în 2014. Și că mașina în cauză a fost cumpărată pe numele fiului său cu numai o zi înainte de a-i fi transmisă lui. Menționăm că, la finele anului trecut, ANI a constatat că fostul deputat deține și alte bunuri în afară de cele indicate în declarația de avere și a sesizat despre aceasta Procuratura Generală.

Faptul că Victor Mândru și Iacov Cazacu au devenit consilieri ai noului președinte al „Moldovagaz”, Vadim Ceban, n-ar trebuie să ne mire, pentru că actualul director a fost membru al Consiliului de Observatori al companiei moldo-ruse încă în anii 2008-2009 și 2010-2014. Adică, este de-al casei aici.

Tatiana Plahotniuc nu a confirmat, nici nu a infirmat că-l cunoaște pe Drebot. Ea doar ne-a rugat să nu-i punem întrebări. „Nu mă interesează, vreau liniște și pace. Dvs. înțelegeți în ce situație sunt eu acum? Și vreți să-mi adăugați deranjuri, probleme. Vă rog frumos, am nevoie de liniște și pace”, ne-a spus sora oligarhului fugar.

Soluția „Flacăra Albastră”, în loc de 599 mln. de lei

Noua clădire a „Moldovagaz” a fost dată în exploatare în 2018, lucrările fiind finalizate de firmă „RCF-Prim” a lui Gheroghe Andronachi. Complexul are trei blocuri, zece etaje și o suprafață totală de 13459 de metri pătrați, dintre care până acum o lună 2000 de metri pătrați erau nefolosiți. Directorul general Vadim Ceban ne-a spus că spațiul liber va fi dat în locațiune întreprinderii „Chișinău-Gaz”. Potrivit altor surse din cadrul companiei, lucrările de construcție și amenajare a edificiului ar fi costat în jur de 570 de mln. de lei, conform evidenței contabile. Această sumă trezește mari suspiciuni atât pentru cei care au muncit aici, cât și pentru conducerea „Moldovagaz”, care s-a adresat și la CNA în această privință.

„Ne-am adresat la CNA în 2019, în legătură cu toată documentația ce ține de construcția acestei clădiri administrative. Am considerat că sunt anumite suspiciuni în privința anumitor documente și anumitor activități, lucrări care au fost desfășurate în clădirea respectivă la etapa de finisare”, susține Vadim Ceban.

La rândul său, Vladimir Drebot consideră că edificarea acestei clădiri nu putea să coste mai mult de 250 de mln. de lei. În opinia sa, diferența de preț va fi inclusă în tariful la gaze pentru consumatorii finali.

Și într-adevăr, toți ca unul: Gusev, Cazacu și Botnari au încercat să stoarcă acești bani din buzunarele noastre, ale consumatorilor. Ei au solicitat an de an de la ANRE să introducă cheltuielile respective în prețul la gaz. În această perioadă, a avut loc și atentatul la viața lui Nicolae Răileanu, despre care vorbeam devreme. Surse din cadrul ANRE ne-au comunicat că, până în 2012, „Moldovagaz” a cerut includerea în tarif a investițiilor în noul edificiu în valoare totală de 267,9 mln. de lei, iar din 2012 până în 2018 – în valoare de 331,5 mln. de lei. Un simplu calcul ne arată o sumă totală de 599,2 mln. de lei, cu aproape 40 de mln mai mult decât costul clădirii.

Din fericire, ANRE a respins aceste solicitări. „Noi n-am acceptat clădirea asta nouă, pe care ei au luat-o în arendă. Clădirea lor nu figurează nicăieri la noi”, a spus Veaceslav Untilă, directorul general al ANRE.

Singurul director al „Moldovagaz” care nu a solicitat includerea în tariful final la gaze a costurilor acestei grandioase construcții este Vadim Ceban. „N-am solicitat, pentru că noi avem răspunsurile Agenției și, respectiv, până nu clarificăm care este valoarea reală a acestui obiectiv și nu ne clarificăm cu dosarele care sunt și nu sunt finalizate, cred că nu este necesar să solicităm acest lucru”, precizează directorul.

Totuși, pentru a diminua din pierderi, „Moldovagaz” a transmis noul edificiu în gestiune SRL-ului „Flacăra Albastră”, o întreprindere-fică a companiei, de la care ia în locațiune spațiul ocupat. Cel puțin, acești bani sunt incluși în tariful pentru gaze.

Tainița procurorului Busuioc

Cât timp am lucrat la acest material, unii responsabili de la „Moldovagaz”, fiind întrebați despre licitațiile organizate în perioada construcției noii clădiri, afirmau că toate aceste acte le-au fost sustrase în anii 2015-2016 de către CNA sau au fost arse în urma unui incendiu. Explicația suna foarte ciudat, deoarece nicio instituție de drept nu preia originalele documentelor de care are nevoie, ci solicită copiile autentificate. „Asta-i o problemă inventată, în opinia mea, suptă din deget, inclusiv procedural, inclusiv pt a acoperi tot felul de matrapazlăcuri”, este de părere și Victor Parlicov.

Căutând explicații la CNA am aflat că, în 2021, Procuratura Anticorupție a pornit un proces penal cu privire la construcția noii clădiri a Moldovagaz, care de asemenea nu a avut finalitate. Acesta se pare că este, de fapt, rezultatul adresării din 2019 la

această instituție a lui Vadim Ceban. „E soluție de neîncepere a urmăririi penale din 8 noiembrie 2021, ne-a spus Elena Cazacov, fost procuror-șef Anticorupție. Procesul a fost sub aspectul abuzurilor de serviciu al factorilor de decizie de la „Moldovagaz” la contractarea lucrărilor de construcție și înstrăinarea edificiului. De la „Moldovagaz” sunt ridicate un set de acte, fapt confirmat cu ștampila lor. Originalele nici nu le-am ridicat.”

În cele din urma am aflat șmecheria legată de dispariția documentelor. Astfel, începând cu 2014, înainte de fuga din Moldova a lui Alexandr Gusev, fostul director al „Moldovagaz”, și până în 2017, când la conducerea companiei a venit Vasile Botnari, au fost intentate opt dosare penale contra factorilor de decizie ai întreprinderii. Între timp, aceste dosare au fost conexeate într-o singură cauză penală și au ajuns în gestiunea lui Vitalie Busuioc, pe atunci procuror la PCCOCS. În 2016, acesta a efectuat o așa-numită percheziție la „Moldovagaz”, dar nu a ridicat documentele cu privire la construcția noii clădiri, ci le-a sigilat într-o încăpere din vechea clădire a companiei, fără să le folosească în cadrul urmăririi penale. Or, nu putem exclude că, prin aceste dosare, s-a urmărit doar intimidarea lui Gusev, pentru a-l face să părăsească țara, și tăinuirea actelor, dacă avem în vedere că mai târziu Busuioc a suspendat urmărirea penală pe unele episoade, iar pe altele le-a trimis în judecată nedocumentate. Mai ales că, pe de o parte, din declarațiile pentru presă, făcute la acea vreme de Busuioc, se înțelegea că principalul beneficiar al ilegalităților de la Moldovagaz mitei era nimeni altul decât Gusev, iar, pe de altă parte, acesta nici nu a fost pus sub învinuire.

În dosarul care a ajuns în instanță, este descrisă aproape aceeași schemă de mituire, ca și cea folosită în cazul Drebot, dar fără dovezi. În atare condiții, pe 20 ianuarie 2020, judecătoarea Stela Bleșceaga de la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, i-a achitat pe cei șase inculpați, inclusiv pe Alexandru Dobjanschi, care la acea oră era deja fugar în SUA. Magistrata a argumentat în sentință munca pur formală și neproductivă a procurorului. Apropo, tot Busuioc a dispus un control al Inspecției Financiare la „Moldovagaz”, care nu a depistat încălcări, deși a constatat că unele materiale de construcție ajungeau la compania moldo-rusă la un preț de două sau de trei ori mai mare decât erau importate în R. Moldova. În actul de revizie, se mai arată că o parte din documente au dispărut în urma unei inundații la „Chișinău-gaz”. Or, e de-a dreptul caraghios ca o întreprindere importantă să-și piardă actele în asemenea hal.

Din păcate, la apelurile noastre repetate, fostul procuror Vitalie Busuioc nu a răspuns.

La sfârșitul anului trecut, Parlamentul a obligat prin lege Curtea de Conturi să efectueze un audit la „Moldovagaz”. Acum câteva luni, surse de la această instituție

recunoșteau că originalele foarte multor acte lipsesc. Despre tainița lui Busuioc s-a aflat tocmai în iunie, când procurorul Alexandru Zgureanu de la PCCOCS, astăzi șeful grupului de urmărire penală în dosarele „Moldovagaz”, a dispus desigilarea documentelor.

Iată ce relatează și Vadim Ceban despre documentele ascunse până acum: „În clădirea ceea, noi știam că este încăperea ceea sigilată. De aceea, după un schimb de informații între Curtea de Conturi, CNA și Procuratura Generală, s-a hotărât de a ridica sigiliu și de a vedea ce acte sunt acolo. Consider că deja pentru auditorii Curții vor fi destule documente pentru a verifica sau a reflecta în actul de audit problematica respectivă”.

Colegi de muncă sau complici la infracțiune?

Documentele de care am făcut rost arată că, la construcția noii clădiri a „Moldovagaz”, în anii 2009-2018, au lucrat cel puțin vreo 20 de companii. Unele dintre acestea sunt cunoscute în spațiul public ca fiind protejate odinioară de către guvernarea Plahotniuc. De exemplu, firma de construcții „Aria-Grup”, fondată de Nelea Rotaru și administrată de soțul acesteia, Constantin Hâncotă. Cei doi sunt cunoscuți ca prieteni ai familiei ex-premierului Pavel Filip, fiind implicați și în cazul înstrăinării ilegale a Cantinei Guvernului și a Casei Presei, operațiune care a avut loc pe ultima sută de metri a guvernării PD. Aceeași firmă a încasat zeci de milioane de lei pentru reparația centrelor multifuncționale ale Agenției Servicii Publice, în perioada în care instituția respectivă era condusă de Sergiu Răilean, nașul fiului lui Filip. „Aria-grup” a realizat și alte proiecte de construcție și reparație bine plătite din harnaua statului, inclusiv la Serviciul Unic pentru Apelurile de Urgență și la Pensiunea de la Holercani. La „Moldovagaz”, compania a muncit probabil până în 2018, pentru că semnătura Nelei Rotaru figurează și pe actele de recepție ale lucrilor.

Pe aceleași documente este aplicată și ștampila firmei „Bass Systems”, una din cele mai mari companii IT din R. Moldova, care astăzi se numește „S&T IT Services”. Și acesta a câștigat pe timpul guvernării PD contracte de sute de milioane cu statul. Până în 2019, compania era deținută de cetățeanul român Onisim Popescu, care o și administra, și de o firmă cipriotă, și avea un capital social de aproape 3 mln. de lei. După fuga lui Plahotniuc

din Moldova, 51% din capitalul statutar al firmei au fost cumpărate de către compania austriacă „S&T AG”. Potrivit lui Viorel Morari, fostul șef al Procuraturii Anticorupție, Plahotniuc ar fi beneficiat de 8-9 mln. de euro din „Bass Systems”. Presa mai anunța că, prin intermediul unei scheme de spălare a banilor, Onisim Popescu și fostul deputat PD, Vladimir Cebotari, ar fi delapidat miliarde de lei din bugetul R. Moldova.

O altă companie este „Blanconstruct”, care aparține lui Leonid Nichifor, fost coleg de bancă cu Plahotniuc și fratele interlopului Adrian Nichifor, condamnat pentru omucidere. Amintim că relațiile dintre cei doi frați s-au rupt în 2006, după ce Leonid a fost ținta unei tentative de omor pusă la cale de către Adrian. Deși este membru al PD și se cunoaște din copilărie cu Plahotniuc, Leonid Nichifor ne-a spus că și-a făcut conștiincios munca la „Moldovagaz” și nu a avut conexiuni cu GBC. Ba chiar, ne-a atras el atenția, l-ar fi supărat pe fostul său coleg de bancă după ce a făcut unele declarații publice despre „Viktoriabank”. Dar și el a refuzat ca discuția noastră să fie făcută publică.

Sistemele de monitorizare video și stingere a incendiilor în această clădire au fost montate de „Argus-The”, companie lichidată în 2018, care se afla pe aceeași adresă cu firma de pază „Argus-S”, controlată de Dorin Damir, finul oligarhului. Fondator al firmei era compania lui Plahotniuc, „Otive Prime Services”, iar administrator - Vladimir Dnestrean. Soția acestuia, Olga Dnestrean, a fost implicată în mai multe companii afiliate fostului lider al PD. O investigație jurnalistică arată că ea ar fi achitat aproape 100 000 de dolari pentru niște haine pe care Plahotniuc și le-ar fi cumpărat înainte de a fugi din Moldova. În timpul guvernării PD, „Argus-The” a vândut sisteme de monitorizare video de zeci de milioane de lei mai mult întreprinderi de stat.

Despre o altă firmă, „Telprod-com”, administrată de Mihail Lazarev, presa scria că ar fi avut mai multe conexiuni cu Alexandru Dodon, fratele fostului președinte. Iar cândva, „Moldovatransgaz” încheia cu această companie aproape toate contractele de achiziții, la un preț de circa 35-40% mai mare decât prețul de piață. În dosarul trimis în judecată de procurorul Busuioc, Lazarev declara că, pentru a câștiga licitațiile, a dat mită de 5 mln. de lei sau plătea comisioane de la 5 la 20% din suma contractelor.

În aceeași listă, există și firme destul de suspecte. De exemplu, „Speranța-PF-Com”, astăzi în proces de insolvență, care oficial făcea comerț cu ridicata a lemnului și a materialelor de construcție. Ultimul director și fondator al firmei este Kazbek Abdulaev. În schimb, fostul director al firmei, Ion Budu, a fost învinuit într-un dosar penal de evaziune fiscală, pentru că, în anii 2010-2012, ar fi efectuat din

numele acestei companii tranzacții de milioane cu firme-fantomă și a inclus în documente cheltuieli din operațiuni inexistente. Schema se aseamănă cu cea povestită de Vladimir Drebot, cu privire la ridicarea în numerar a banilor primiți de la „Moldovagaz”.

La construcția noii clădiri a „Moldovagaz” au mai lucrat firmele: „Arhstudio Cub”, „Reprolux”, „Astudio Design”, „Montajautomatica”, „Matimax-com”, „Geoavangard”, „Cantina Mag”, „Azurit”, „Lumgrupmaș” și altele. Acest lucru este confirmat și de către directorul companiei moldo-ruse Vadim Ceban: „Aici foarte multe firme au lucrat. Nu a fost un antreprenor general, care să construiască de la început, cap-coadă, la cheie. Doar în 2017, a fost ales un antreprenor, care până la urmă a finalizat lucrările interioare și, respective, a pregătit documentele pentru darea în exploatare”.

Primul audit din istoria „Moldovagaz”

Auditul la care lucrează în prezent Curtea de Conturi ar putea intra în istorie, dacă va fi scos la bun sfârșit, fiind primul control de acest fel la „Moldovagaz”. Este interesant și care va fi reacția „Gazprom”-ului în cazul în care Curtea va constata că noua clădire a costat de două sau de trei ori mai puțin decât s-a investit în ea. Experții nu exclud riscul ca diferența de preț ar putea fi adăugată la datoria uriașă pe care concernul rus o cere astăzi de la R. Moldova, în sumă de 700 de mln. de dolari și de 7 mlrd. de dolari pentru Transnistria.

„Când spunem că avem o datorie istorică față de „Gazprom”, care trebuie numaidecât recuperată prin intermediul tarifelor, evident e și datoria din contul căreia s-a construit clădirea asta. Nu e altceva”, consideră Todor Șoitu.

„De facto, lucrările le-a finanțat „Gazprom”-ul, prin faptul că nu a primit o parte de bani, care trebuia să-i vină pentru gaze. Că de unde s-a luat datoria asta de 700 de mln. de dolari, calculată de dâșii cu tot cu penalități?”, se întreabă Victor Parlicov.

Auditul Curții de Conturi urmează să fie finalizat până la sfârșitul lui noiembrie. După ce PCCOCS a descoperit documentele dispărute de șase ani, să sperăm că nimeni nu va mai evoca lipsa acestora. Și nici în încăperile unde ele se află nu vor avea loc incendii, inundații, vreun cutremur de pământ sau alte calamități.

„E foarte dubios acest lucru, sperăm la o finalitate. Și, în acest sens, cred că va fi un imbold foarte bun și din partea Curții de Conturi, care acum anume pe acest caz verifică toate documentele și cred că, în actul de control, va apărea și acest capitol”, se arată destul de încrezut Vadim Ceban.

„Audituri la „Moldovagaz” de către instituțiile statului, mă refer la Curtea de Conturi și ANRE, n-au fost făcute niciunul din cauza că nu s-a dorit. Absolut

toate lucrurile care s-au întâmplat la „Moldovagaz” s-au făcut cu buna cunoștință a conducerii Guvernului R. Moldova, indiferent cine se perinda la putere în toată perioada aceasta. Vă spun acest lucru cu lux de amănunte, cunosc toate lucrurile. Și tare mă tem să nu se intre în aceeași oală și actualul guvern, chiar mă tem”, își manifestă neîncrederea Tudor Șoitu.

SA „Moldovagaz” a fost fondată în anul 1999. „Gazprom” deține în această companie 50% din acțiuni, în valoare de 145,3 mln. de dolari, Agenția Proprietății Publice a R. Moldova, reprezentată de Ministerul Economiei deține 35,33% sau 102,7 mln. de dolari, iar regiunea trasnistrează - 13,44% sau 39 mln. de dolari. 1,23% sau 3,5 mln. dolari revin unor persoane fizice și juridice.

În acest an, prețul la gaz a crescut considerabil în urma invaziei Rusiei în Ucraina. Din cauza că autoritățile de la Chișinău nu salută acest război, R. Moldova riscă să fie deconectată de la conductele rusești sau să fie pusă în situația de a achita un preț uriaș pentru aprovizionarea cu gaze.

<https://www.jurnal.md/ro/news/457205e995ccdbb4/video-jaful-de-pe-bac-sau-casa-boierilor-tarii-construcția-cladirii-moldovagaz-de-la-voronin-la-andronachi-investigatie.html>

Ilan Șor, răsfăț în ascunziș

Felicia Crețu

12.09.2022

În ultimele luni, am analizat sute de fotografii și filmulețe postate pe rețelele de socializare de familia deputatului penal Ilan Șor, tot el – liderul Partidului „Șor”. Majoritatea imaginilor sunt făcute astfel încât să nu trădeze locul aflării, ținut în mare taină, de altfel. Totuși, am surprins câteva detalii care, puse cap la cap, ne-au ajutat să identificăm vila de lux din Israel în care politicianul și-a găsit refugiul în ultimii trei ani.

Ilan Șor a fugit, în iunie 2019, din Republica Moldova, unde riscă ani grei de închisoare.

Din acest cadru aproape idilic, în martie anul trecut, Ilan Șor transmitea un mesaj de felicitare. Ne atrage atenția șemineul suspendat din stânga sa, o piesă de decor exclusivistă. Același șemineu îl găsim și într-o fotografie, postată în octombrie 2019, pe Instagram, de soția sa, interpreta din Federația Rusă, Jasmin.

Dacă alăturăm cele două fotografii, vedem că, pe lângă șemineu, mai multe detalii coincid, inclusiv distanța de la podea până la nișa din perete, grosimea plantei.

Priveliștea de după geam, însă, ne duce cu gândul la o vilă. Mai mult, teracota, geamurile mari de tip perete, bulina albastră cu margine albă – sunt detalii pe care le găsim și în alte fotografii, postate pe rețelele de socializare de Jasmin și cei doi copii ai familiei Șor.

Observăm bulina albastră cu margine albă și într-o fotografie în care apare Ilan Șor, publicată, de data aceasta, chiar pe contul său de Instagram, în februarie 2022.

Dacă analizăm și alte poze și video-uri de pe rețelele de socializare, reușim să vedem aproape în întregime somptuoasa vilă în care familia Șor s-a fotografiat în ultimii trei ani. Aceasta are cel puțin două etaje, iar în curte observăm un bazin dreptunghiular cu terasa din jurul lui din lemn. Grădina este una generoasă, are mai mulți copaci de măslini, câțiva palmieri, un balansoar și niște trepte distinctiv din piatră. Exact din această curte și Ilan Șor a publicat o fotografie, în luna iunie 2022.

Filmulețele și fotografiile mai dezvăluie o terasă destul de mare, mărginită de o balustradă de sticlă, iar la linia orizontului se vede marea, semn că proprietatea se află aproape de plajă. Cât despre interiorul proprietății, vedem spații generoase, o bucătărie modernă și niște scări mărginite de un perete de sticlă. Câteva detalii din vilă le observăm chiar în unele videoclipuri publicate de Ilan Șor online.

Primele poze din această locuință, interpreta Jasmin le-a postat în data de 9 iulie 2019, la doar trei săptămâni după ce soțul ei, deputatul Ilan Șor, a fugit din țară, traversând, potrivit Procuraturii Generale, ilegal frontiera de stat. Se întâmpla după schimbarea clasei politice de la Chișinău, marcată de căderea regimului oligarhic al lui Vladimir Plahotniuc.

Șor, la acel moment, avea interdicție de a părăsi țara, deoarece era condamnat în primă instanță la șapte ani și jumătate de închisoare pentru spălare de bani și cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, în dosarul numit generic „Furtul miliardului”. Sentința, însă, nu este executorie, deoarece nu este definitivă. De atunci, deputatul fugar, dat în căutare internațională, a comunicat cu alegătorii săi, dar și cu jurnaliștii, exclusiv online. Ne-a salutat la conferințe de presă de pe ecrane LED. Iar la prezidențialele din 2020 a revenit virtual pe străzile orașului Orhei, unde între anii 2015 – 2019 a fost primar, pentru a o susține în campania electorală pe candidata Partidului “Șor”, Violeta Ivanov.

Unde, totuși, s-a ascuns Ilan Șor în toată această perioadă? În spațiul online au apărut două filmulețe cu el într-un mall din orașul de pe malul mării Mediterane,

Netanya, din Israel și la o terasă dintr-un alt oraș, la fel de pe litoral – Herzliya. Și ultimele informații publice, oferite de autoritățile din Republica Moldova, îl localizează pe Ilan Șor în Israel.

Reamintim că deputatul moldovean s-a născut, de fapt, la Tel Aviv, prin urmare, este cetățean al Israelului. Așa că am început căutările anume aici, în cartierele cu vile de lux din regiunile unde a fost văzut. Deoarece în mai multe poze se vede marea, am ales să analizăm proprietățile de pe litoral, care au în curte bazin dreptunghiular, poziționat perpendicular în raport cu casa.

Am examinat vilele atât în imaginile din satelit, cât și în anunțuri imobiliare. După zile de căutări, într-un final, am reușit să identificăm vila în care familia Șor s-a fotografiat în ultimii trei ani. Nu se află nici în Netanya, nici în Herzliya sau Tel Aviv, dar în Caesarea, un oraș cu doar câteva mii de locuitori, dar care impresionează prin lux și opulență.

Din informațiile publicate pe un site de booking, aflăm că imobilul are două etaje, cinci dormitoare și o suprafață de 800 de metri pătrați. Terenul, pe care este amplasat, este de aproape 3000 de metri pătrați și se află la trei minute distanță de plajă. Vila este descrisă ca fiind o „proprietate unică, într-o zonă râvnită, ce oferă un nivel neîntrecut de lux și izolare”. Pozele coincid până în cele mai mici detalii cu cele postate de familia Șor pe rețelele de socializare.

Locuința este una exclusivistă și a început să fie promovată pe rețelele de socializare pentru a fi dată în chirie sau vândută în primele luni ale lui 2019. Proprietarul din acte este o firmă imobiliară din Israel, fondată, la rândul ei, de o altă companie cu sediul în Elveția. Într-un schimb de email-uri cu reprezentanții companiei, care deține direct dreptul de proprietate al vilei, suntem informați că, în prezent, aceasta nu se dă în chirie, ci doar se vinde. Iar pe site-urile imobiliare prețul de vânzare este de 45 de milioane de șecheli israelieni noi sau circa 13,2 milioane de euro. Chiria, însă, ar fi de circa trei mii și jumătate de dolari, informație pe care am extras-o de pe aceleași site-uri imobiliare. Care e prețul pe care îl achită familia Șor? Nu știm cu exactitate.

* * *

Israel. La o distanță de circa 50 de km, la nord de Tel-Aviv, pe malul mării Mediterane, se află orașul Caesarea. Regiunea este faimoasă pentru faptul că aici dețin vile luxoase unii dintre cei mai bogați oameni din această țară. Cartierul rezidențial în care se află vila, închiriată de familia Șor, are accesul restricționat.

Jurnalista americană din Israel, Orly Halpern, este cea care, la solicitarea redacției CU SENS, a mers la fața locului pentru a vedea proprietatea și cine se află acolo.

Când a ajuns în fața vilei, mai întâi a văzut o femeie în curte, iar în scurt timp, un bărbat a ieșit din casă, care s-a prezentat drept șofer. Acesta nu i-a oferit informații despre Ilan Șor, însă un cuplu, care locuiește în vecinătate și tocmai trecea prin preajmă, ne-a spus că dacă nu vedem paza în fața vilei, atunci, cel mai probabil, Ilan Șor nu este pe loc.

În timp ce Ilan Șor își petrecea timpul în vila de lux de pe malul mării Mediterane din Caesarea, autoritățile de la Chișinău l-au dat în căutare internațională și au solicitat extrădarea acestuia din Israel. O cerere în acest sens a fost trimisă încă acum doi ani și jumătate, însă fără succes, deocamdată.

SERGIU LITVINENCO, ministrul Justiției: *Din partea Republicii Moldova s-au făcut toate procedurile corespunzătoare. A fost expediat un demers de extrădare, după care au fost transmise informații suplimentare. Am impresia că ultima dată a fost în august și, ulterior, în noiembrie 2021. Acum așteptăm răspuns din partea autorităților statului Israel. Mingea este în terenul autorităților statului Israel.*

Reporter: *Dar care dintre autorități, mai exact? Dați-ne mai multe detalii.*

SERGIU LITVINENCO, ministrul Justiției: *Bine, este sistemul juridic specific al statului Israel și procedurile care sunt prevăzute acolo, care nu neapărat sunt asemănătoare cu ceea ce avem noi. Este un alt sistem de drept acolo. Din nou, mingea este în terenul autorităților statului Israel. Republica Moldova, Ministerul Justiției a făcut tot ce a fost nevoie să facă.*

Reporter: *Luăți în considerare că s-ar afla și în alte țări sau doar în Israel?*

SERGIU LITVINENCO, ministrul Justiției: *Nu, din câte cunoaștem este în Israel.*

Am vrut să aflăm de la Ilan Șor cât plătește pentru vila în care el și familia sa își petrece timpul, dar și din ce bani își permite acest lux? Așa că i-am solicitat purtătoarei de cuvânt a partidului a cărui lider este să ne ajute să realizăm un interviu online cu Șor.

ALINA ȘARGU, purtătoare de cuvânt, Partidul „Șor”: *El mie nu-mi răspunde. Eu înțeleg că voi vreți să faceți un interviu cu dânsul. Eu lui i-am dat solicitarea voastră. El mie nu mi-a răspuns. Poți să-mi dai toate întrebările și eu... Poți să-i scrii lui personal pe Facebook, că dânsul citește mesajele și răspunde.*

I-am scris și un mesaj pe Facebook, direct lui Ilan Șor, dar, deocamdată, nu am primit un răspuns. În schimb, peste două zile din momentul în care i-am trimis mesajul, Șor a publicat următorul video pe pagina sa de Facebook în care, în premieră, recunoaște că se află în Israel.

ILAN ȘOR, deputat, președintele

Partidului „Șor”: *Dragi prieteni, mă aflu în țara în care m-am născut, în Israel. Recent, în casa în care mă aflu și de unde vorbesc acum, au sunat la ușă reprezentanții unei oarecare organizații, așa-numită CU SENS. Deși, înțelegând cu ce se ocupă, vă pot spune că e fără sens. Și, acum, ei pregătesc o investigație la comandă despre locul în care mă aflu.*

Nu trebuie, e fără sens. Dragi prieteni, prețul chiriei locului în care mă aflu este de 0,1% din ceea ce a fost investit de noi în Moldova: în iluminarea satelor, construcția parcurilor, a drumurilor.

În acest video, Șor lasă să se vadă mult mai multe piese de mobilier pe care le-am tot observat în pozele postate, anterior, de Jasmin, cum ar fi tabloul de pe perete, canapeaua gri, dulapul cu rafturi.

În Republica Moldova, deputatul este cercetat penal de procurori în mai multe dosare, majoritatea fiind deschise după ce politicianul a fugit din țară. Pe lângă implicarea în dosarul fraudei bancare, unde este acuzat de escrocherie și spălare de bani, Șor mai este anchetat pentru fals în declarații pentru că nu a raportat la Autoritatea Națională de Integritate toate bunurile pe care familia sa le deține, dar și pentru delapidarea averii străine, abuz în serviciu, crearea și conducerea unei organizații criminale, conectată la fostul lider al Partidului Democrat din Moldova, Vladimir Plahotniuc, și la controversatul om de afaceri, Veaceslav Platon. Pentru aceste acuzații, Legislativul i-a ridicat lui Șor deja de câteva ori imunitatea, pentru ca Procuratura să-l poată aresta și să trimită dosarele în judecată, eventual, în lipsa învinuitului.

Doar un singur dosar se află pe masa judecătorilor. E vorba de cel în care Șor a fost condamnat, în 2017, de primă instanță la șapte ani și jumătate de închisoare. Doar că sentința nu este executorie, deoarece nu este definitivă. Examinarea la Apel a cazului este tergiversată, avocații deputatului fugar reușind în lipsa lui să mute dosarul de la o instanță la alta. Ce crede despre dosarul Șor, am întregat-o pe noua șefă a Procuraturii Anticorupție, Veronica Dragalin.

VERONICA DRAGALIN, șefa Procuraturii Anticorupție: *Până când încă nu am avut șansa chiar să mă familiarizez cu toate dosarele care sunt la noi în instituție. Eu știu că în societate sunt unele care sunt discutate foarte mult și eu le consider importante, dar eu vreau, ca procuror, să înțeleg și eu care sunt cele de*

rezonanță și care e planul ca instituție și ce o să facem noi mai departe. Deci când am șansa să mă familiarizez cu dosarele penale, vreau să continuăm discuția atunci și să vă spun ce cred eu.

Alte declarații despre dosarele în care este vizat Ilan Șor, procurorii refuză să facă. Iar până la Guvernarea va reforma justiția și va băga „hoții la pușcărie”, așa cum a promis de nenumărate ori în campania electorală, Ilan Șor continuă să facă politică din vila de lux de pe malul mării Mediteraniene. Pentru cât timp? Rămâne de văzut.

Varianta integrală a articolului: <https://cusens.md/ro/investigatii/ilan-sor-rasfat-in-ascunzis/>

Vila de lângă Geneva a unei studente

Iurie Sanduța

19.09.2022

În dreapta este Franța. În stânga – Elveția.

Din spate vine ploaia, iar în față mai sunt vreo 2 km până la vilă.

Casa pe care o căutăm se află în localitatea Les Mermes, Veigy-Foncenex, Franța. Curtea este păzită, marcată cu semne „proprietate privată” și însoțită de mai multe imagini cu câini.

De câteva ori, am înconjurat complexul “Les jardins d’Hermance”. La intrarea în curte, un detaliu important ne-a atras atenția. Rosca A. scrie pe o căsuță poștală. Numele complet este Ana Roșca, iar după căsătorie – Ana Budilivski. Ea este fiica fostului secretar general al Partidului Liberal Democrat din Moldova (PLDM), Victor Roșca, fostul cumnat al lui Vladimir Filat.

În spatele cutiei poștale se ascunde un dosar de corupție și spălare de bani.

Am început documentarea acestei anchete în 2016. Atunci, am aflat că fostul prim-ministru Vladimir Filat ar fi obținut o casă în Franța de la o corporație străină. Informațiile apăruseră în urma perchezițiilor la sediul IPTEH, făcute în cadrul dosarului „Furtul Miliardului”. Astfel, am creat în calculator un dosar electronic cu denumirea generică: „Monaco – Filat”.

Ion Mășu

Mai târziu am obținut detalii noi: persoanele de legătură în acest caz au fost Ana Roșca și Ion Rusu, fostul naș al lui Filat. Ulterior, am intrat în posesia unei copii a contractului de vânzare-cumpărare a imobilului din Franța, am avut acces la tranzacții bancare, email-uri și alte documente importante care ne-au ajutat să localizăm vila din Les Mermes.

Între timp, o parte dintre informațiile despre tranzacția vilei au fost publicate și de către alte instituții media, asta după ce fostul avocat al lui Filat a făcut publice mai multe date, fiind în conflict deschis cu fostul său client.

Acest text conține informații actuale pe care le-am obținut din surse diferite, atât din Moldova cât și din Franța.

Mulțumesc tuturor surselor care ne-au oferit informații importante pentru acest subiect de interes public.

CALENDARUL NOROCULUI

Vladimir Filat a devenit prim-ministru în 2009, păstrându-și fotoliul până în 2013.

Mai jos vă prezentăm evenimentele cheie din acea perioadă și scoatem în evidență interesul personal al lui Filat pentru cea de-a 371-a hotărâre de guvern din 2011, an în care cabinetul de miniștri condus de fostul lider PLDM a aprobat peste o mie de hotărâri.

22 Februarie 2011. La Chișinău este creată compania cu capital străin Amaya Group SRL. Fondatoarea ei este o firmă canadiană – Amaya Gaming Group Inc., înființată în 2004 și care între timp și-a schimbat denumirea de șapte ori.

24 Mai 2011. Trei luni mai târziu, guvernul condus de prim-ministrul Vladimir Filat aprobă o hotărâre de guvern prin care schimbă jocul norocului în Moldova. Este creată Loteria Națională a Moldovei (LNM) care are monopolul statului în jocurile de noroc – o societate pe acțiuni, deținută exclusiv de Ministerul Finanțelor. Detalii, *AICI*

Reporter: *Propunerea de a crea LNM a venit de la Dvs., de la Filat sau de la alte persoane?*

Veaceslav Negruța, fost ministrul al Finanțelor (*actual consilier al Președintelui Republicii Moldova în domeniul economic*). [...] Dacă nu greșesc era un demers/ indicație de la Cancelaria de stat sau de la Curtea de Conturi, prin care se atrăgea atenția că statul nu-și exercita dreptul de monopol prevăzut în lege. Respectiv, a fost creată o întreprindere – SA Loteria Națională a Moldovei, prin Hotărâre de Guvern pentru a exercita dreptul statului de monopol pe acel segment prevăzut de Lege. Nu

a fost propunerea mea sau a ministerului, dar procedural Ministerul Finanțelor era responsabil de monitorizarea domeniului respectiv, la acel moment [...].

Reporter: *Dvs. știți despre contractul dintre LNM (fondator cu 100% fiind Ministerul Finanțelor) și firma Amaya Group (societate cu capital canadian)?*

Veaceslav Negruța: LNM avea ca fondator Ministerul Finanțelor atunci (100%), iar conducerea și monitorizarea acesteia se face în baza legii cu privire la societățile pe acțiuni (SA), cu delegarea respectivă a persoanelor în consiliul de administrare. Deciziile manageriale se iau de conducerea SA, unele competențe le revin consiliilor. Despre contracte cu companii terțe pentru organizarea loteriilor naționale am aflat mult mai târziu. Personal nu am avut acces și nici competențe asupra deciziilor conducerii și nici la contractele semnate de LNM.

Reporter: *Ați avut întâlniri cu reprezentanții Amaya? Dar cu Ion Rusu pentru a discuta despre contractul dintre Amaya și LNM? Dacă da, v-au făcut anumite oferte, inclusiv de ordin financiar, legat de contractul cu LNM?*

Veaceslav Negruța: Nu, nu i-am cunoscut și nu am avut întreveneri sau discuții cu reprezentanți ai acestei companii canadiene. La fel, nici cu Rusu nu am avut întreveneri sau discuții privind contractele sau activitatea LNM. Respectiv, nici despre oferte financiare nu putea fi vorba.

19 August 2011. Loteria Națională a Moldovei, întreprinderea nou-înființată, încheie fără concurs public un contract de colaborare cu Amaya Gaming Group, specializată în administrarea platformelor electronice cu jocuri de noroc. Înțelegerea a fost de 50 la 50 din profitul direct obținut din jocurile de noroc.

VLAD, PM, BIG PARTNER

Începând cu luna următoare, au loc un schimb de e-mail-uri între Ion Rusu, fostul naș al lui Filat, și David Baazov, directorul Amaya Gaming Group. Din corespondența celor doi reiese că discută despre transferuri de sute de mii de euro, despre o posibilă vizită în Canada, fiind menționate și cuvintele „Vlad”, „PM” – (posibilă abreviere de la Prim-ministru) și „Big Partner”.

De fapt, unele mesaje erau redactate mai întâi în limba română apoi traduse în engleză.

„Referitor la vizita mea cu Vlad în Canada vă anunț că nu reușim să ajungem în perioada 1-15 decembrie. Azi am avut o întâlnire cu PM referitor la ...”, așa începe unul dintre mesajele expediate de Ion Rusu către David Baazov. În varianta engleză a aceluiași mesaj cuvântul „PM” este înlocuit cu „Big Partner”.

David Baazov
To: Ion Rusu
Re: EU court

October 4, 2011 1:53 AM

Hi Ion,

i did not set the conditions. It is for Brian to discuss with him. I am sure it will be fair.

I am now in Las Vegas and am back Thursday. The 250k euro is being sent to new company Friday. For you to know.

We will need to sign agreements to explain why we send this money. I will send you the contracts for that as they are consulting agreements.

How are things going? Please get SMS lottery approved so we can start this fast. Also we are preparing the big list of games for approval.

All the best for you and the family

David

Bună Ion,

Nu am pus condițiile. Este pentru Brian să discute cu el. Sunt sigur că va fi corect. Sunt acum în Las Vegas și mă întorc joi. Cei 250.000 de euro vor fi trimiși vineri unei noi companii. Ca să știi.

Va trebui să semnăm acorduri pentru a explica de ce am trimis banii. Voi trimite contractele pentru asta deoarece sunt acorduri de consultanță.

Cum merg lucrurile? Te rugăm să obții aprobarea loteriei prin SMS, astfel încât să putem începe rapid. De asemenea, pregătim lista mare de jocuri pentru aprobare.

Toate cele bune pentru tine și familia ta.

David

Documentele obținute de RISE Moldova, arată că firma din Canada – Amaya Gaming Group Inc, a transferat 750 de mii de euro către o companie cu acționariat opac – Earlsford Finance LTD, cu sediul în Belize. La rândul său, această firmă offshore avea contract cu o altă societate, cu sediul în Marea Britanie, ca să procure un imobil în Europa cu banii încasați de la Amaya.

Compania britanică se numește Superkey Gronit LLP și a fost creată la scurt timp după ce Amaya și Loteria Națională a Moldovei au încheiat contractul de colaborare. La mai puțin de doi ani de la înființare aceasta a fost lichidată.

Începând cu toamna anului 2011, Superkey Gronit LLP a încasat în total 1,3 milioane de euro, în mai multe tranșe.

750 de mii de euro au intrat pe cont de la Amaya Gaming Group și alții 550 de mii de la Kapital Invest Kompany SRL, controlată de fostul prim-ministru Vlad Filat.

Ulterior, banii au fost virajați pe contul unei companii notariale franceze care a autorizat vânzarea vilei din Les Mermes, Veigy-Foncenex.

STUDENTĂ, CU VILĂ DE PESTE UN MILION DE EURO

Contractul de vânzare-cumpărare a locuinței a fost încheiat între Ana Roșca și foștii proprietari, o familie din Emiratele Arabe Unite. RISE Moldova a aflat că o copie a acestui acord a fost găsită de procurorii moldoveni în urma perchezițiilor efectuate la sediul IPTEH SA din Chișinău.

Vila a costat 1,24 milioane de euro, însă, plus taxe, suma a urcat la 1,33 milioane de euro.

În perioada tranzacției de peste un milion de euro, Ana Roșca avea 25 de ani și era studentă în Elveția. Ea le-a prezentat notarilor francezi o adresa de domiciliu din Chișinău, fiind de fapt casa părinților ei, Victor și Rada Roșca.

GRĂDINELE HERMANCE

Ghidați de coordonatele GPS și informațiile cadastrale obținute de la autoritățile franceze, am reușit în această vară să ajungem la vila din Franța. Imobilul face parte dintr-un complex de vile din regiunea Lacului Lemman din Geneva. Proiectul a fost numit „Les jardins d’Hermance” și a fost finalizat în 2010.

Denumirea complexului este legată de râul Hermance care trece chiar pe lângă vila familiei Roșca, și se varsă în Lacul Lemman.

Pe site-ul companiei care a construit complexul este menționat că: „Proiectul a fost un succes instantaneu și ne-a accelerat afacerile cu Orientul Mijlociu. Acest lucru ne-a permis să introducem o nouă ramură de servicii pentru clienți, numită LB Privilege services. Obiectivul principal a fost gestionarea tuturor celor 40 de vile în lipsa proprietarilor acestora. Serviciile LB Privilege oferă soluții personalizate pentru a satisface cerințele proprietarilor, care includ gestionarea postului proprietarului, declarația fiscală, utilitățile și buna întreținere a caselor”.

Casele de aici seamănă una cu alta, iar gardurile fiind înalte ne-a luat ceva timp ca să identificăm care dintre ele este cea pe care o căutăm.

Are două nivele. Acoperită cu tencuială decorativă, în partea de deasupra poate fi observat finisajul din lemn. Locuința este compusă din două părți fiind semidetașată.

Pe interior, la fiecare dintre cele două părți, se află la parter un coridor care face accesul spre living și bucatărie, un WC, un garaj și o terasă acoperită. La etaj sunt trei dormitoare, un duș, un WC și o cameră care se poate utiliza ca mezanin sau dormitor.

Potrivit documentelor cadastrale, noua proprietară a vilei este deja o altă persoană. Se numește Svetlana Roșca. Cu toate acestea, pe căsuța poștală de la intrarea în curte am găsit numele Anei Roșca.

Recent, am contactat-o pe Ana Roșca pe un număr de telefon elvețian. Se afla în Italia.

Ana Roșca: „*Bună ziua! Eu știu la ce vă referiți. E ok dacă ne înțelegem să discutăm luni seara? Acum sunt în Milano, în metrou. Nu pot să mă concentrez ca să discut cu Dvs. mai detaliat. Putem vorbi luni seara după 7-8 sau marți. Putem și duminică doar că atunci o să fiu în tren*”.

Ulterior, am contactat-o pe Ana Roșca, mai multe zile la rând, însă a ignorat să mai discute cu reporterul RISE Moldova. I-am expediat o listă cu întrebări, le-a citit și atât.

PLECAREA

În 2015, Vladimir Filat a fost arestat într-un dosar de corupție și, ulterior, condamnat la 9 ani de închisoare. În același an, Amaya Gaming Group rupe contractul cu Loteria Națională și se retrage de pe piața din Moldova.

Doi ani mai târziu, Consiliul Concurenței a constatat că, Ministerul Finanțelor a oferit unele privilegii neprevăzute de lege companiei canadiene Amaya Gaming Group Inc. la încheierea contractului pentru activități în domeniul jocurilor de noroc prin intermediul societății pe acțiuni Loteria Națională a Moldovei. **Detalii, [AICI](#)**

RISE Moldova i-a contactat și le-a expediat mai multe mesaje lui Vladimir Filat și David Baazov însă aceștia nu ne-au oferit răspunsuri la întrebările noastre.

Contactați de RISE Moldova, procurorii Anticorupție susțin că pe acest caz au pornit un dosar penal în 2015 pentru infracțiuni de spălare de bani. Patru ani mai târziu, au deschis un nou dosar pentru acte de corupție, săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică. Ambele au fost conectate într-o singură cauză. În calitate de bănuțit a fost recunoscut Ion Rusu, nașul fostului prim-ministru Vladimir Filat. Însă urmărirea penală în cazul lui a încetat din motiv că „bănuțitul a decedat”.

Vladimir Rusu, fiul lui Ion Rusu ne-a spus: „Nu cunosc nimic legat de acest subiect”.

Procurorii anticorupție au făcut mai multe comisii rogatorii. În Franța, aceștia le-au cerut autorităților să aplice sechestru asupra casei pentru o eventuală confiscare specială.

Varianta integrală a articolului: <https://www.rise.md/articol/vila-de-langa-geneva-a-unei-studente/>

AJUTOR UE ÎN PLIC. UITE, E - UITE, NU E

Daniela Osipova

19.09.2022

Am mers la poștă și mi-a dat 1000 de lei.

Ce e o mie de lei, o cutie de medicamente?

Chiar nu știu după ce criterii s-a luat că de exemplu doamna e angajată, soțul îi angajat și de ce o venit banii ăștia, eu nu știu.

Prima dată văd să vie în primărie vreun ajutor și primarul să nu cunoască, asistentul social să nu cunoască.

Asistența UE va ajunge la cele mai vulnerabile categorii de populației.

Au fost și beneficiari care nu sunt cu adevărat cei mai vulnerabili. Din păcate, acesta a fost un risc pe care ni l-am asumat.

În căutare de senzațional, noi uităm imaginea de ansamblu și ne concentrăm pe niște cazuri care, de fapt nu descriu decât niște disfuncții, poate minore.

La începutul anului, zeci de mii de moldoveni au primit ajutoare financiare unice de 1000 de lei fiecare, direct prin poștă. Banii au fost oferți prin intermediul unui proiect finanțat de Uniunea Europeană. Ajutorul cu pricina a stârnit, însă, un val de nemulțumiri. Și asta deoarece, în unele localități, persoane cu venituri și averi s-au regăsit în lista beneficiarilor, iar altele, mai sărace - nu. Problema e că baza de date a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, folosită pentru a identifica cele mai vulnerabile persoane, conține erori. Cine se face vinovat de cele întâmplate și care sunt explicațiile? Detalii în ancheta ce urmează.

La începutul lunii februarie, s-a dat startul unui proiect amplu, în valoare de 5 milioane de euro, bani oferți de Uniunea Europeană, pentru a sprijini cetățenii Republicii Moldova să depășească efectele crizei energetice, care s-a abătut peste țara noastră.

GEORGIANA CREMENE, directoare de țară, PIN Moldova

Asistența UE va ajunge la cele mai vulnerabile categorii de populației, care vor fi identificate după criterii clare și transparente. Aici vorbim de vârstnici, în special cei care locuiesc singuri, familii cu venituri mici, familii cu mai mulți copii, persoane cu dizabilități.

Astfel, au fost selectate circa 40 de mii de persoane, dintre care în jur de 37 de mii au ridicat ajutorul unic de 1000 de lei fiecare. Am mers pe urma banilor ca să vedem dacă, așa cum ni s-a spus, au ajuns în buzunarul celor mai săraci.

Prima oprire - Brătuleni, raionul Nisporeni, o comună formată din două sate, în care își duc traiul aproape două mii de persoane. La primăria din localitate aflăm că două dintre angajatele instituției, care ridică lunar salarii de la stat, sunt în lista beneficiarilor. Cu alte cuvinte, dacă urmărim firul logic din spatele proiectului, angajatele la primărie sunt printre cele mai vulnerabile persoane din sat.

CRISTINA SANDU, asistentă socială, Primăria Brătuleni

Am considerat că a fost poate o loterie și am avut și eu noroc odată în viață. Asta-i.

Cristina Sandu este asistenta socială din Brătuleni și este responsabilă, de fapt, de întocmirea și actualizarea listelor persoanelor social-vulnerabile din localitate. De data aceasta, însă, nu ea a întocmit lista persoanelor eligibile pentru a primi cei 1000 de lei. Ajutorul unic a venit prin intermediul Oficiului Poștal. La modul practic, fiecare beneficiar a primit câte o scrisoare în care era înștiințat că poate ridica de la poștă banii. De ce a primit o astfel de scrisoare și asistenta socială, care are un salariu de circa 4 mii și jumătate de lei lunar, modest, de altfel, dar care nu o califică ca persoană vulnerabilă? Nu are nicio explicație.

CRISTINA SANDU, asistentă socială, Primăria Brătuleni

Eu nu știu, serios. Eu singură mi-am pus întrebarea asta, de exemplu, pentru că eu sunt salariată. Eu chiar nu știu după care criterii noi am fost aleși, asta și e problema. Eu nu sunt în listă. Odată ce am fost angajată, eu pot cât de cât să-mi întrețin familia. Avem persoane social-vulnerabile, care într-adevăr stau la evidență cu mai multe probleme. Mai bine le dădea lor, că sunt mai vulnerabile decât mine, credeți-mă, mai bine ar fi fost și pentru mine, mai liniștit.

Alături, e biroul Rodicăi Fărîmă, angajată în calitate de specialistă în cadrul primăriei. Și ea a primit 1000 de lei ca să facă față crizei energetice.

RODICA FĂRÎMĂ, specilistă, Primăria Brătuleni

A venit doamna de la oficiu poștal. Îmi aduce plicul și îmi spune că... Da eu o întreb: Pentru ce? Și ea spune: "Aici sunt niște bani" și eu am zis că nici nu cred că mie niciodată de când am, de 5 ani am grad de dizabilitate, niciodată nu mi s-a dat nimic. Nici la școală ajutor la copii, că am 3 copii care.. și noi peste hotare n-am plecat nici eu, nici soțul. Noi suntem bugetari ambii și muncim aici cum putem.

CRISTINA SANDU, asistentă socială, Primăria Brătuleni

Chiar nu știu după ce criterii s-a luat că de exemplu doamna e angajată, soțul îi angajat și de ce o venit banii ăștia, eu nu știu.

Pe lângă pensia de dizabilitate, Fărîmă ridică și un salariu de peste patru mii de lei. Soțul ei lucrează paznic la școală și are un salariu lunar de circa două mii de lei.

ION FĂRÎMĂ, locuitor, com. Brătuleni, r. Nisporeni

Vă considerați o familie social-vulnerabilă?

- Ei dapoi dacă lucrăm așa încetișor pentru noi nu mă consider că așa. Eu sunt iată vulnerabili care stau numa pe la magazine, cinstesc, nu vor să lucreze, iată aceia se socot da nu ... - E, da' pentru familie, avem copii, iată, am fata învățată la colegiu. Am, tot acolo plată.

SVETLANA CIORESCU, locuitoare, com. Brătuleni

Da' nu mai este persoană vulnerabilă. Da eu înțeleg vulnerabili care trăiesc greu, care au copii mulți, aceea îi socot oameni vulnerabili, da aceștea care au de toate.

Femeia din imagine locuiește gard în gard cu angajata de la primărie. La fel, a primit 1000 de lei, ajutor unic de la UE. Ne spune că este mama a șapte copii, dintre care doar doi locuiesc, în prezent, cu ea, fiind încă minori.

SVETLANA CIORESCU, locuitoare, com. Brătuleni

Mi-a venit o scrisoare și mi-a spus că să nu o rup, că asta o să primesc bani din poștă. Am mers la poștă și mi-a dat 1000 de lei.

Mergem împreună cu asistenta socială să ne arate casa în care locuiește și care se află la aproximativ zece minute distanță de primărie. Pe drum îi vine în minte o posibilă explicație pentru situația în care s-a pomenit. Își amintește că trei ani în urmă a figurat în lista beneficiarilor de ajutor social, doar că, între timp, veniturile ei au crescut.

CRISTINA SANDU, asistentă socială, Primăria Brătuleni

- Am beneficiat de ajutor social când aveam doi copii mici și nu lucram nicăieri.

Reportera: - În ce an?

- Atunci da. În 2020, nu în 2019.

Reportera: - Înainte de a vă angaja?

- Da, da. Trăiam mult mai greu, trăiam în casa bătrânească, noi abia anul acesta am stricat.

CRISTINA SANDU, asistentă socială, Primăria Brătuleni

Iată aici eu locuiesc. E casa bătrânească. A fost, adică noi anul trecut am început să o ridicăm. Avem mult de lucru, dar cum putem așa ne descurcăm, asta-i situația. Am fost învinuită că adică că noi, primăria, asistența socială, eu cu domnul primar, cu doamna, eu nu știu ce acolo, din primărie s-a făcut lista. Asta și a fost situația, că am fost învinuită pe nedrept.

Printre cele 38 de persoane care au primit ajutorul în plic de la UE se numără această femeie care locuiește într-o casă cu două niveluri și are în curte parcate două mașini;...

NATALIA CARAGANEV, locuitoare, com. Brătuleni

Pur și simplu mi-a venit scrisoarea și atât am înțeles asta pentru comunele ca să le achiți, dar altceva nu știu

... proprietarul casei din imagine, care de departe este una dintre cele mai arătoase din localitate;...

ALINA MOROCICA, soția beneficiarului de ajutor financiar unic

Nu știu cine a făcut listele acestea și nu pe mine nu m-a întrebat nimeni absolut deloc. Pur și simplu a venit scrisoarea și noi am rămas pur simplu așa un pic șocați

...dar și mama secretarei Consiliului local, care anterior, mai mulți ani la rând, a lucrat peste hotare, în Italia.

ELENA GALEA, locuitoare, com. Brătuleni

Da, m-am gândit că zic cum și eu am așa un ajutor? O dată în viață, de când sunt la pensie, n-am mai avut altul, m-am...un fel m-am bucurat că, am plătit lumina și nu știu ce-am mai făcut cu dâșșii. Am auzit că iată adică fata e la primărie și ea m-a introdus în listă, da chiar este de la poștă.

MARIANA GALEA, secretara Consiliului local Brătuleni

Inițial chiar mi-o fost așa suspect, fiindcă nu era nici ștampilă, nici semnătură și chiar am ridicat întrebarea un picuț mai sus. Am discutat cu... la Nisporeni la asistența socială am telefonat și dâșii au spus că nici ei nu erau la curent de lucru așa.

După acest tur al satului, în încercarea de a găsi beneficiari vulnerabili, așa cum am fost informați la conferința de lansare a proiectului, în sfârșit am dat de o pensionară care se încadrează în criteriile anunțate. Este vârstnică și locuiește singură.

ZINAIDA TURCULEȚ, locuitoare, com. Brătuleni

Numai 2 persoane din sat, adică de vârsta de asta au primit. A primit mult mai tineri, da așa da, de vârstă pensionară eu și o femeie, poate că cheltuim mai multă lumină eu știu.

În schimb, familia Conicov, care trăiește la limita sărăciei, într-o casă modestă și aparent corespunde criteriilor anunțate de implementatorii proiectului, nu a primit niciun ban, deși se află la evidența asistenței sociale din localitate, respectiv e social-vulnerabilă.

ANA CONICOV, locuitoare, s. Cîrnești, com. Brătuleni

Sunt care au primit da noi n-am primit nimic. - Avem nevoie, iată casa, să o mai reparăm, iată să mai cumpărăm și lemne. Că n-ai, n-ajung bani. Iată n-ajung bani. Iată mă mai rog și eu la nepoți, că am nepot peste hotare, îmi trimite cât de puțin, dar îmi trimite, fetei.

Cum se face că unele persoane care au venituri și averi au primit ajutorul financiar unic, în timp ce altele, cu adevărat vulnerabile, nu? Asistenta socială ne spune că o parte dintre beneficiarii ajutorului de la UE, nu se află în lista celor aproximativ 60 de persoane social-vulnerabile pe care le are ea la evidență. Mai mult, funcționara susține că actualizează de câteva ori pe an lista.

CRISTINA SANDU, asistentă socială, Primăria Brătuleni

De exemplu, eu la început de an sigură o actualizez. De exemplu, am familii cu 3 copii, unul a împlinit 18 ani, eu îl scot și tot așa. Ce ține de persoanele cu dizabilitate, vin, că sunt noi care depun cerere, formularul le fac când vin la mine, adică eu îmi adaug și îmi scot. Eu îmi duc evidența singură și când au nevoie ei de o listă sau... eu le dau informația care o am. -Cât de des? - De exemplu, persoanele cu dizabilitate, de mai multe ori pe an, da' ce ține de persoanele cu 3 copii, deja eu fac de la început până în aprilie o dau, dacă se mai naște sau pleacă, sau tot așa o dată, de două ori,

*adică când este necesar. -Ni se cere de la asistența socială adica care.. -Raională?
- Da, da, lor li cer de mai sus, au nevoie de o anumită informație, noi li-o dăm, localitățile dumnealor deja....*

NICOLAE CHERCHEJA, primar, com. Brătuleni

Prima dată văd să vie în primărie vreun ajutor și primarul să nu cunoască, asistentul social să nu cunoască. Știți, cum s-a împărțit, cine a făcut lista, nici în ziua de azi nu cunosc. Care într-adevăr, că sunt care o primit, care a meritat, nu, nu suntem împotriva, da' sunt care..., nu știu, nu cunosc.

O situație similară găsim și la nordul țării, în comuna Bulboci, raionul Soroca. O parte din suportul oferit în plic de UE a ajuns la persoane care, aparent, nu sunt cele mai vulnerabile din sat.

FILIP CRÎȘMAR, primar, com. Bulboci

Da, da mare probleme de cap ne-a făcut atuncea ajutorul acesta social, fiind că toți cetățenii ne învinuiau pe primar și asistent social, dar pe noi nu ne-a informat nimeni după ce criteriile au fost selectate aceste persoane. Sunt persoane din acestea că noi toți am rămas șocați. Să le explic la cetățeni, măi, nu sunt implicat, n-am nicio atribuție cu repartizarea banilor, nici n-am fost informat despre acești bani.

De exemplu, Alla Cebotari are o gospodărie bine aranjată, casă modernă și curte pavată.

ALLA CEBOTARI, locuitoare, com. Bulboci

Am primit 1000 de lei. Ce e o mie de lei, o cutie de medicamente? Eu am crezut că la toți dau, dar de obicei de câte ajutoare au fost eu n-am avut parte. Mie nu ni so dat niciodată. Casa am făcut-o când eram tânără și încă eram în putere și nu-s o bețivă și nu-s... la noi se da ajutor doar la cei bețivi.

Iar în cazul familiei Guțu, ambii soți au fost incluși în lista beneficiarilor și au primit fiecare câte 1000 de lei. Asta deși, conform autorilor proiectului, doar un singur membru al familiei ar fi trebuit să primească acest ajutor unic.

SERGHEI GUȚU, locuitor, com. Bulboci

Reportera: -Sunteți o persoană social-vulnerabilă?

- N-aș zice, dar sunt grupat din copilărie.

Reportera: - Dar ce dizabilitate aveți?

- Operație la inimă.

Reportera: -Primiți o pensie?

- *Primesc.*

Reportera: - Cum s-a întâmplat ca doi membri din familie să primească ajutor financiar?

- Ea nu lucrează nicăierea și eu nu lucrez nicăierea.

În altă parte a satului, vorbim cu Zinovia Coșciuc. Deși e pensionară solitară și corespunde criteriilor de selectare, nu se numără printre beneficiari.

ZINOVIA COȘCIUC, locuitoare, com. Bulboci

Am auzit că a venit ajutor să dea la toți oamenii care sunt săraci, să dea ajutor și eu m-am dus repede, dar ce folos că mi-a zis că nu-i niciun ajutor, nu-i nică. Iată, uitați-vă aici e crăpătură, ușa nici nu se închide ca lumea, în partea aceasta iară e așa. Iată uitați-vă și se vede “vagoncă” chiar din casă de la pod ea se duce, o apeși și ea se duce în jos.

Ne conduce la vecina ei, o altă bătrână solitară, care, însă, a primit scrisoarea care o anunța că va primi bani să facă față crizei energetice.

Ambianță: *Acum uitați-vă prin ce găuri, femeia asta a mai făcut reparație, a mai dezbârnat și a adus aici și s-a mai astupat, dar era Doamne ferește. E greu! -Hai la vecină! Maria Andreevna, hai, vino-ncoace!*

Ambianță: *Eu plicul nu-l găesc, dar mi se pare că ăsta e!*

MARIA TOPALĂ, locuitoare, com. Bulboci

Dacă nu știi rusește iată .. Acest ajutor este oferit datorită protecției, împreună să susținem proprietatea vulnerabilă, afectată de criză energetică financiară de Uniunea Europeană, implementată de organizația.. e mai în scurt ce citesc dacă voi știți, a? Puteți primi acești bani până pe data de 31 martie apropiat oficiu poștal în baza buletinului de identitate. Așa ș-o și fost și mi-a adus banii acasă și gata. Și mulțămită și bodaprote și mai vreau... Mi-am luat un balon de gaz și am dat 700 și am luat pâine și gata, am făcut pesmeți și buna ziua.

Întrebări multe, răspunsuri mai puține. Nemulțumită de cum au fost repartizate ajutoarele financiare unice este și Agnesa Panainte. Femeia, care are grad de dizabilitate, ne spune că a dat mai multe telefoane ca să afle cum s-a creat lista beneficiarilor în care ea nu a fost inclusă.

AGNESA PANAINTE, locuitoare, com. Bulboci

Numărul care era indicat în scrisoarea, n-a răspuns nimeni. A răspuns numai la Guvern, la anticameră când am sunat, doamna a ridicat și mi-a dat numărul de

telefon, de la Ministerul Muncii de la Chișinău. Am sunat și doamna zice: “banii s-au format în baza listelor, în baza listelor, date, în baza de date erau listele. Da mai departe cine o făcut baza de date și cum o făcut-o..aicea nu știu, la Soroca nu știu, banii vin de la Chișinău și totu-i bine și-i frumos.

Pentru a ne lămuri cum stau lucrurile, am mers la organizația căreia Uniunea Europeană i-a încredințat implementarea proiectului de 5 milioane de euro. Este vorba de People in Need Moldova, pe scurt PIN Moldova, un ONG cu sediul la Chișinău.

ANDREA QUADEN, șefă de urgență, PIN Moldova

Inițial, am vrut să creăm propria bază de date. Ținând cont de timp, asta ar fi fost imposibil. În al doilea rând, în calitate de organizație umanitară, noi trebuie să avem grijă să nu creăm sisteme paralele celor guvernamentale, deoarece ele creează mai multe probleme și tot Guvernul ne ajută într-un final. De aceea, colaborarea cu Ministerul respectiv este extrem de importantă, deoarece am putea crea mai multe probleme. A fost un eveniment de lansare, împreună cu donatorul și Ministerul, după care a fost semnat un Memorandum de Înțelegere (MOU) și un acord de partajare a bazei de date. În baza acestui acord de partajare a bazei de date, People in Need a primit o bază de date a familiilor social-vulnerabile, care sunt în baza de date a Guvernului și care sunt incluși în sistemul de asistență socială și sunt eligibili pentru diverse programe de asistență oferită de stat. Această bază de date are mai mult de 400.000 de persoane. Din păcate, nu avem suficiente resurse financiare pentru a oferi ajutor tuturor.

Reprezentanta PIN Moldova ne explică că baza de date care le-a fost pusă la dispoziție de Ministerul Muncii și Protecției Sociale le-a dat bătăi de cap.

ANDREA QUADEN, șefă de urgență, PIN Moldova

Informația pe care am primit-o se referă la vulnerabilități sociale, nu economice. Prin urmare eram conștienți că există probabilitatea ca un număr relativ mic ar putea fi persoane care nu sunt cele mai vulnerabile, deoarece au proprietăți sau un venit mai bun. Asta a fost, pur și simplu, situația cu care ne-am conformat și care a fost coordonat cu ceilalți actori implicați, deoarece neasumarea acestui risc ar fi avut consecință asupra celorlalte persoane. Nu voi nega că, probabil, da, există beneficiari care nu sunt neapărat cei mai vulnerabili. E un risc pe care ni l-am asumat. Vrem să ne învățăm lecția din asta, desigur.

Cum se văd, însă, lucrurile din birourile Ministerului Muncii și Protecției Sociale, ne spune chiar ministrul Marcel Spataru.

MARCEL SPATARI, ministrul Muncii și Protecției Sociale

Foarte des în căutare de senzațional, cer scuze că spun asta, în căutare de senzațional, noi uităm imaginea de ansamblu și ne concentrăm pe niște cazuri care, de fapt nu descriu decât niște disfuncții, poate minore, într-un sistem. Noi nu am validat listele. Sunt niște resurse care aparțin fundației. Fundația are libertatea să ajute pe cine dorește, pentru că sunt resursele Fundației, dar Ministerul intervine și le spune ajutați în baza acestor criterii, și se semnează un memorandum de colaborare. Mai departe cum implementează Fundația nu o să verifice nici Ministerul, nici Agenția, nici o Direcție de asistență socială, fiecare beneficiar din cei 40.000 în parte. Eu cred că înțelegeți corect.

Cât despre actualizarea informației în baza de date numită Sistemul Informațional Automatizat "Asistența Socială", creată acum 14 ani, Ministrul admite că sunt erori, dar pasează responsabilitatea pe asistenții sociali din teritoriu.

MARCEL SPATARI, ministrul Muncii și Protecției Sociale

Asistentul social din comunitate primește dosarul și introduce informația în baza de date este și responsabilitatea asistentului să se asigure că în această bază de date ajung doar persoanele vulnerabile. Faptul că s-au semnalat că de acest ajutor au beneficiat unele persoane care aveau venituri, lucrători la primărie, etc. Ne demonstrează încă o dată că informația din Sistemul de Asistență Socială nu este perfectă și într-adevăr sunt niște cazuri. Nu aș vrea să dăm prea mare importanță acestor cazuri dacă sunt semnalate 5-10 cazuri din 36.800 atunci ele trebuie semnalate către Inspekția Socială. Inspekția Socială va verifica cum a ajuns acea familie în baza de date și de ce este considerată vulnerabilă.

Cinci sau zece cazuri, cărora, așa cum ne sfătuie ministrul, nu ar trebui să le dăm importanță, le-am constatat doar în două localități în care am realizat filmările. Ajutorul financiar unic, însă, a fost distribuit în toate raioanele și municipiile din țară. Respectiv, și neregulile ar fi mult mai multe.

Dacă e să privim, însă, în curtea statului pentru a vedea modul în care acesta, deja prin intermediul instituțiilor sale, acordă ajutoare și prestații sociale, constatăm că și aici sunt probleme. De exemplu, ultimul raport al Inspekției Sociale din 2020, arată că ajutoarele sociale ajunse în vizorul instituției, inclusiv cele pentru perioada rece a anului, în sumă totală de peste 2,4 milioane de lei, au fost acordate ilegal. Adică, 30% din valoarea ajutoarelor verificate.

MARCEL SPATARI, ministrul Muncii și Protecției Sociale

Faptul că în sistemul SIAAS sunt beneficiari care n-ar trebui să existe, pentru că ajung dosare și pe cazuri de corupție dacă doriți, știm că au fost cazuri de corupție, iarăși, nu vreau să le dau importanță. Toată lumea știe că există beneficiari de ajutor sociali care n-ar merita să beneficieze de acest ajutor social. Deci oamenii aceștia sunt în baza de date, poate sunt falsificate anumite documente, de aceasta am fortificat Inspekția Socială. De aceasta, Inspekția Socială, astăzi poate pune sancțiuni ceea ce nu putea face anul trecut, de exemplu. Ne propunem ca pe viitor să îmbunătățim Sistemul Informațional Automatizat de Asistență Socială și posibil începând cu anul viitor să-l înlocuim cu un sistem mai performant.

ANDREA QUADEN, șefă de urgență, PIN Moldova

Suntem într-un proces de învățare pentru a înțelege cum putem ajusta următoarea rundă a proiectului din aceste lecții învățate și asta nu e doar o sarcină pentru noi, dar și pentru întreaga comunitate umanitară care se gândește și planifică să ofere suport familiilor vulnerabile din Moldova.

Uniunea Europeană este un partener de încredere al Republicii Moldova și se preocupă și de felul în care sunt gestionați banii care îi oferă cu atâta generozitate țării noastre. De aceasta dată, a apelat și la jurnaliștii de investigație care să monitorizeze acest proiect.

E.S. JĀNIS MAŽEIKS, ambasadorul Uniunii Europene în RM

Un proiect atât de mare, cum este acesta, este întotdeauna o provocare și, de fapt, situația în care sunt atât de multe persoane aflate în nevoie, și nu mă refer la numele organizației implementatoare, dar la persoanele care au nevoie de asistență, acest lucru este, de asemenea, o provocare. Unul dintre motivele pentru care noi i-am angajat pe ei [PIN Moldova] este că ei au un sistem intern de control, pot urmări ce s-a întâmplat și dacă sunt lecții care urmează a fi învățate. Republica Moldova trebuie să facă mai multe pentru a-și consolida independența energetică, pentru a-și rezolva problema cu eficiența energetică a clădirilor, care este de asemenea o problemă cu care se confruntă multe gospodării. În acest domeniu, de asemenea, vom continua suportul nostru și îl vom extinde în următorii ani.

<https://cusens.md/ro/investigatii/ajutor-ue-in-plic-uite-e-uite-nu-e/>

6,5 milioane de lei. Apartamentul de lux, cu vedere la parc, scos la vânzare de familia unei judecătore

Victoria Borodin

20.09.2022

Lilia Lupașco, judecătore la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și soțul ei, de meserie jurist, și-au scos la vânzare un apartament de lux, situat într-un cartier select din capitală, în regiunea parcului Valea Morilor, pentru care cer circa 6,5 milioane de lei.

În anunțul însoțit de mai multe fotografii care arată luxul în care locuiește familia judecătorei, este indicat că apartamentul cu vedere spre parcul și lacul Valea Morilor are o suprafață de 170 de metri pătrați. Un imobil cu o asemenea suprafață lipsește însă din declarațiile de avere și interese ale magistreatei. Imobilul scos la vânzare este compus din două apartamente comasate, unul din care procurat, în acte, de părinții magistreatei.

Lilia Lupașco susține că familia sa a scos locuința la vânzare pentru că are nevoie de bani pentru a continua construcția unei case, începută anul trecut, într-o suburbie a capitalei, unde pentru materiale de construcție și manoperă a cheltuit deja 2 milioane de lei.

După o discuție cu reporterul ZdG, în care magistrata afirma că averea pe care o deține familia ei este în strictă conformitate și corespunde cu veniturile pe care le are, anunțul despre vânzarea locuinței a fost șters de pe site-ul agenției imobiliare.

Apartamentul de milioane al familiei magistreatei Lupașco, scos în vânzare

Magistrata Lilia Lupașco, care face justiție la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, iar din aprilie 2020 exercită interimatul funcției de [vicepreședinte](#) al instanței, sediului Râșcani, și-a scos în vânzare apartamentul de lux în care locuiește cu familia sa. ZdG a constatat că imobilul, pentru care judecătoreia cere 330 de mii de euro, echivalentul a circa 6,5 milioane de lei, este situat într-un bloc dintr-un cartier select din Chișinău, în regiunea parcului Valea Morilor, este divizat în două în declarațiile de avere și interese personale ale judecătorei, și, pe jumătate, a fost cumpărat, în acte, de părinții ei.

Imobilul scos la vânzare prin intermediul unei agenții imobiliare impresionează prin lux și opulență, este amenajat în stil modern. Primul element de lux este văzut imediat cum ușa locuinței se deschide. În antreu, în față, este amenajată o comodă elegantă, iar deasupra ei o oglindă mare. În stânga, vedem o altă comodă, mai mică,

iar deasupra ei un tablou. Urmează bucătăria și livingul amenajate open space, de unde, prin geamuri de tip perete pot fi admirate parcul și lacul Valea Morilor. Elemente care surprind în cele trei încăperi neseparate de vreun perete sunt patru coloane.

Bucătăria elegantă este completată cu blaturi din marmură, iar în living, în fața unei canapele mari, se află un șemineu. Apartamentul dispune de trei dormitoare, de trei blocuri sanitare, de două balcoane, dar și de o garderobă.

În anunțul de vânzare este indicat că imobilul are o suprafață de 170 de metri pătrați și valorează 330 de mii de euro sau echivalentul a circa 6,5 milioane de lei. Un apartament cu o asemenea suprafață însă nu se regăsește în declarațiile de avere și interese personale depuse până acum de judecătoarea.

Imobilul declarat oficial pe bucăți

ZdG a constatat că judecătoria și soțul ei, Sergiu Dodon, jurist de profesie, dețin, în acte, două apartamente de 109 metri pătrați și, respectiv, 63 de metri pătrați, într-un bloc de locuințe dintr-un [cartier select din Chișinău, în regiunea parcului Valea Morilor](#). Cele două apartamente au fost amenajate în unul, doar că judecătoria nu declară asta. Iar acum imobilul de lux a fost scos în vânzare, pe un site al unei agenții imobiliare, cu 330 de mii de euro, echivalentul a circa 6,5 milioane de lei.

Potrivit datelor de la Cadastru, apartamentul de 109 metri pătrați este înregistrat pe numele Liliei Lupașco și a fost obținut, oficial, în decembrie 2021, prin moștenire. Apartamentul a ajuns în proprietatea familiei magistratei în 2015, părinții ei figurând în acte ca fiind cei care au semnat, în 2012, contractul privind investiția în construcție.

În [declarația de avere și interese personale pentru 2021](#), semnată de magistrata Lupașco, aceasta declară că apartamentul valorează 2 milioane de lei. Imobilul a fost trecut și în [declarația de avere și interese personale pentru 2020](#), doar că aici Lupașco scrie că a dobândit bunul în 2016, în baza unui „contract de determinare a cotei părți ideale” și ar avea o valoare de doar 980 de mii de lei.

Celălalt apartament, de 63 de metri pătrați, este înregistrat pe numele judecătoria și al soțului acesteia, Sergiu Dodon. În declarațiile de avere și interese personale ale magistratei, imobilul este trecut la valoarea de 509 mii de lei.

Prin intermediul aceleiași agenții imobiliare, soțul magistratei a scos la vânzare un spațiu comercial care îi aparține: o încăpăre din sectorul Buiucani al capitalei, recent renovată și amenajată modern, în care își au sediul firmele [„Nobil Lex Group” SRL](#) și [„Vizita Grup” SRL](#), care îi aparțin lui Sergiu Dodon. Încăpărea are o

suprafață de 78 metri pătrați și se vinde cu 117 mii de euro sau echivalentul a 2,2 milioane de lei.

Judecătoarea: „O perioadă de timp, mama a locuit împreună cu noi și le-am comasat pentru că al doilea apartament era prea mic”

Lilia Lupașco motivează comasarea apartamentelor prin faptul că unul din ele era prea mic (63 metri pătrați), spune că părinții ei au cumpărat apartamentul de 109 metri pătrați cu bani munciți și că acum vinde imobilul pentru a-și putea continua construcția unei case, ridicate în 2021.

„Părinții mei, ca și toată lumea, au muncit. Tatăl meu a lucrat peste hotare mai mulți ani. O perioadă de timp, mama a locuit împreună cu noi și le-am comasat pentru că al doilea apartament era prea mic. Din vânzarea apartamentului ne gândim să continuăm să construim casa, ca să o putem finaliza. Am avut o sumă de bani strânsă. Ne-am determinat să mergem la casă pe pământ. Alți bani nu avem și vindem apartamentul, pentru a putea finaliza casa”, a spus pentru ZdG Lilia Lupașco.

Judecătoarea susține că averea pe care o deține este în strictă conformitate și corespunde cu veniturile pe care le are, iar prețul cerut pentru apartament este unul de piață.

„Dar la noi este numaidecât ca un judecător să nu ai aibă un apartament sau să nu aibă posibilitate să... sau este ilegal să-și construiască casă, dacă veniturile sunt declarate și transparente? Eu știu că prețul de piață variază de la 1000 de euro metrul pătrat până la 1.200 de euro metrul pătrat”, a mai spus magistrata.

Cu referire la sediul soțului ei, scos în vânzare, Lupașco spune că *„el a avut o casă, până la căsătorie. A construit o casă, pe care a vândut-o, și din banii obținuți a cumpărat oficiul. A făcut reparație și s-a mutat la oficiul lui”.*

Familia judecătoarei îl are în calitate de vecin pe fostul deputat PSRM Ștefan Gațcan, care, l-a fel, și-a scos locuința în vânzare. Pentru imobilul de 165 de metri pătrați, Gațcan cere 360 de mii de euro.

După ce marți, 13 septembrie, am discutat cu judecătoarea Lupașco despre apartamentul pe care îl vinde și averea familiei sale, anunțurile de vânzare au fost șterse de pe site-ul agenției imobiliare.

Își construiește casă într-o suburbie a Chișinăului

Familia judecătoarei a cumpărat în 2021 un teren cu o suprafață de 12 ari, cu o casă nefinalizată pe el, pe care în declarația de avere și interese personale pentru

anul 2021 îl trece la valoarea de 580 de mii de lei. Ea declară că prețul de piață al terenului este de 500 de mii de lei, motivul diferenței fiind faptul că au fost suportate cheltuieli pentru demolarea construcției nefinalizate de pe teren și că terenul nu a fost evaluat separat de construcția nefinalizată și constituie o valoare unică. Pe terenul respectiv familia judecătoarei își construiește o casă cu o suprafață de 312 metri pătrați. Bunul imobil, aflat într-o suburbie a capitalei, este în construcție și doar materialele de construcție și manopera i-ar fi costat pe cei doi soți 2 milioane de lei.

Magistrata mai deține în orașul Călărași un apartament de 66.4 metri pătrați, pe care l-a moștenit în 2016 de la părinții ei. Ea declară și o casă cu o suprafață de 117 metri pătrați, cu o valoare indicată de 32,6 mii de lei, obținută în 2017. Casa a fost moștenită de fiul ei, născut în prima căsătorie.

„Afacerea” cu apartamente la preț preferențial

Deși deținea din 2008, împreună cu fostul soț, un apartament de 107 metri pătrați într-un bloc de locuințe de pe strada Profesor Ion Dumeniuc din sectorul Ciocana al capitalei, mantia de judecătoare i-a asigurat Liliei Lupașco, în 2015, două apartamente de circa 44 de metri pătrați la preț preferențial. Lupașco a fost membră a grupului de lucru care a decis repartizarea locuințelor. Imobilele se aflau într-un bloc de pe strada Hristo Botev din Capitală și au fost obținute în cadrul unui proiect de asigurare cu locuințe a magistraților Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. În 2017, ea a vândut unul din apartamente, dar a evitat să declare venitul obținut din tranzacție în declarația de avere și interese personale. Și celălalt apartament obținut la preț preferențial a fost înstrăinat în 2017, fără ca ulterior judecătoarea să declare venituri.

Judecătoarea motivează că nu a indicat vreun venit din vânzarea celor două apartamente, pentru că ar fi vândut imobilele la prețul cu care le-a cumpărat.

„Noi nu am vândut apartamentele. Venit din aceste apartamente nu am avut, pentru că nu am devenit proprietari la apartamentele acestea, dar am transmis cesiunea. Venit din apartamente nu am avut, pentru că noi cu cât am făcut contractul de ipotecă, cu tot atâția bani au fost vândute proprietarului unei cesiuni. Nu am obținut venit, prețul a fost același”, ne-a spus magistrata Lupașco.

Mașinile conduse „prin mandat”

Din 2018, Lilia Lupașco conduce un automobil BMW fabricat în 2014 și a cărui valoare indicată este de circa 595 de mii de lei. Mașina aparține firmei soțului ei „Nobil Lex Group” SRL, iar magistrata spune că i-a fost transmisă în folosință

gratuită. Iar soțul ei Sergiu conduce, din 2020, o mașină care aparține firmei sale „Vizita Grup” SRL: un automobil Mercedes E200 fabricat în 2016, trecut în declarația de avere a magistratului la valoarea de 590 de mii de lei.

„Se face în mod legal, obișnuit, nimic în asta nu văd ilegal sau ieșit din comun. Eu mă folosesc de acest automobil prin mandat. Nu am deocamdată posibilitate să cumpăr personal (un automobil - n.r.), pentru că am, poate, și alte priorități la momentul de față”, a spus magistrata.

Dosarul Platon și criticile lui Timoftei la adresa judecătorei

Lilia Lupașco a fost numită în mai 2008 în funcția de judecătoare la Judecătoria Râșcani, municipiul Chișinău, pe un termen de cinci ani. [În cea mai veche declarație de avere și interese personale](#), depusă în 2009, judecătoreea declara un apartament deținut împreună cu fostul soț, cu o valoare de 300 de mii de lei, un automobil Mercedes „Autocamion Furgon”, a cărui valoare declarată era de 30 de mii de lei și un salariu anual de circa 68 de mii de lei sau 5,6 mii de lei lunar. Între timp, salariul ei a crescut, ajungând în 2021 la circa 277 de mii de lei sau 23 de mii de lei lunar.

Lilia Lupașco a ajuns în atenția opiniei publice în februarie 2021, după ce magistrata Tatiana Bivol, care a decis rejudecarea dosarului în care controversatul om de afaceri Veaceslav Platon a fost condamnat la 18 ani de închisoare, s-a retras. Locul ei în completul de judecători i-a revenit magistratului Lupașco, [care a solicitat și a primit acceptul pentru reluarea cercetării judecătorești](#), deși Codul de procedură penală (CPC) permite să nu fie reluată etapa anchetei, după înlocuirea unui judecător din completul de judecată.

„CPC prevede expres reluarea cercetării de la început în cazul în care judecătorul nu intră în condițiile de sus. Da, prevede. De aceea, am reluat cercetarea, ca să nu facem încălcare de procedură”, a comentat judecătoreea pentru ZdG.

Ulterior, [printr-o sentință dictată la 14 iulie 2021](#), completul format din magistratule Lilia Lupașco, Olga Bejenari și Angela Vasilenko a acceptat cererea de revizuire a dosarului în care Veaceslav Platon a fost condamnat pentru escrocherie și spălare de bani și l-a achitat pe acesta în dosarul „frauda bancară”. Această sentință, care nu a fost ulterior contestată, i-a

permis ulterior lui Platon să poată părăsi R. Moldova, el fiind anunțat mai târziu în căutare, fiind cercetat penal pentru escrocherie și corupere activă.

Tot Lupașco a făcut parte din completul de judecată care, în noiembrie 2021, a admis solicitarea procurorii Elenei Ceruța de a o exclude pe magistrata Vasilisa Muntean din completul de judecată care examinează dosarul intentat fostului șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, în care Veaceslav Platon figurează în calitate de parte vătămată. Iar la Adunarea Generală a judecătorilor din 2014, președintele de atunci Nicolae Timofti o critica pe Lilia Lupașco că și-a permis să dea hotărâri, prin care s-a blocat activitatea Băncii Naționale a Moldovei. *„Doamna Lilia Lupașco de la Judecătoria Râșcani a capitalei a suspendat recent un act normativ al Băncii Naționale, cu titlul de măsură de asigurare”*, spunea Timofti.

Afacerile soțului

Cele două firme care dețin automobilele cu care se plimbă membrii familiei judecătoarei îi aparțin soțului acesteia. [„Nobil Lex Group” SRL](#) activează din anul 2017 și este specializată în servicii juridice, recuperarea datoriilor și asigurări. Pentru 2019, întreprinderea raportează venituri din vânzări în valoare de circa 1,16 milioane de lei. Iar [„Vizita Grup” SRL](#) are, printre genurile de activități declarate, comerțul cu amănuntul al băuturilor alcoolice și altor băuturi, comerțul cu amănuntul al produselor din tutun, hoteluri, restaurante, baruri, închirierea bunurilor imobiliare proprii, activități recreative și activități de întreținere corporală. Întreprinderea a fost fondată în 2010, iar în 2012 a fost preluată de către Sergiu Dodon.

Odată cu firma, a fost preluat și dreptul de arendă asupra a opt hectare de pădure de lângă Mănăstirea Condrița, peste drum de reședința de stat a președintelui R. Moldova. Ulterior, el a renunțat la arendă. Soțul judecătoarei Sergiu Dodon mai deține Biroul de Mediere „Mediator Dodon Sergiu”. Anterior, el a fost șef al serviciului juridic la Institutul Mamei și Copilului și detectiv particular. În 2016, Dodon a participat la concursul pentru suplinirea funcției de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, dar nu a trecut.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/65-milioane-de-lei-apartamentul-de-lux-cu-vedere-la-parc-scos-la-vanzare-de-familia-unei-judecatoare/>

Miliardul dispărut: Avionul oligarhului

Iurie Sanduța

30.09.2022

În timp ce banii zburau din cele trei bănci moldovene implicate în „Frauda bancară”, compania braziliană Embraer a livrat două avioane noi către doi beneficiari din Moldova.

O navă Embraer Legacy 650, din categoria business class, a ajuns la Ilan Șor și alta identică – pentru oligarhul Vladimir Plahotniuc.

RISE Moldova a urmărit traseul banilor și prezintă locația unde oligarhul Plahotniuc și-a ascuns avionul.

Kroll 2. Pista de plecare

În raportul Kroll 2 ne-a atras atenția, în mod special, partea în care anchetatorii privați au analizat companiile străine și conturile bancare din mai multe state, urmărind tranzacțiile mai mari de o jumătate de milion de dolari.

Bani suspecti proveniți din „Miliardul dispărut” s-au împrăștiat în zeci de țări printre care: Letonia, Cipru, China, Rusia, Estonia și Elveția. O parte din ei au ajuns și pe conturile unor firme offshore de la băncile din Moldova.

La Victoriabank, cea mai mare sumă suspectă a fost de 21 de milioane de dolari. Acești bani au intrat pe conturile firmei cipriote Seppota Services Limited. *„Extrasul de cont este în așteptare, iar destinația finală a acestor fonduri este în prezent necunoscută”,* menționa raportul Kroll 2 din 2018.

Destinația plății: avans pentru avion

RISE Moldova a aflat de unde au venit cei 21 de milioane de dolari și care a fost destinația lor finală.

Pe 24 noiembrie 2014, Banca de Economii a oferit un credit de 34 de milioane de euro către firma Dracard SRL, o companie din grupul Șor.

De aici, banii au trecut prin conturile altor 18 companii offshore, cu acționariat opac sau de tip fantomă, și în final, pe 12 decembrie 2014, suma de 21 de milioane de dolari a fost virată către compania cipriotă Seppota Services Limited. În aceeași zi, Seppota transferă aproape toți banii, 20,6 milioane de dolari, către uzina de avioane Embraer SA, iar la destinația plății indică *„plata în avans pentru avion”*.

Adresa IP: GBC-ul lui Plahotniuc

Conturile bancare ale Seppota Services Limited au fost gestionate de pe adresa IP: **46.55.111.110**.

Aceeași adresă IP a fost utilizată și la administrarea conturilor bancare ale mai multor companii controlate de Plahotniuc, inclusiv Finpar Invest SRL, Fundația lui Vlad Plahotniuc, Asociația Oamenilor de Afaceri din Moldova și General Media Group SRL.

IP-ul **46.55.111.110** a fost localizat pe adresa unde se află Global Business Centre, fostul sediul al oligarhului Vlad Plahotniuc.

În primele zile din acest an, Procurorii anticorupție au anunțat că, Plahotniuc este acuzat de un nou episod legat de „Frauda bancară”:

Noul episod incriminat lui Vladimir Plahotniuc are ca referință perioada 24.11.2014 – 29.06.2015, atunci când numitul acționând ca conducător al organizației criminale, fiind beneficiar efectiv și gestionar prin persoane interpuse al mai multor companii nerezidente, a primit în conturi, prin intermediul companiilor rezidente fondate de Ilan Șor, prin persoane interpuse, mijloace financiare în sumă de 21 000 000 USD, care aveau ca origine, credite bancare obținute fraudulos de la BC „Banca de Economii” SA.

Procurorul Anticorupție, Alexandru Cernei, ne-a spus că „în privința acestor acuzații, la 22.08.2022 a fost expediat un demers către Judecătoria Chișinău sediul Ciocana, prin care se solicită autorizarea finalizării urmăririi penale în lipsa învinuitului Vladimir Plahotniuc, în scopul de a expedia cauza în instanța de judecată”.

Reporter: *Care este poziția dl. Plahotniuc la învinuirea procurorilor precum că el a cumpărat un avion cu bani proveniți de la BEM?*

Lucian Rogac, avocatul lui Vladimir Plahotniuc: Nu avem o poziție oficială (legat de acest caz – n.r.). Nu țin minte... Poate am discutat acest moment, dar la moment nu cunosc...

Reporter: *Procurorii v-au invitat la procuratură ca să vă aducă la cunoștință noile acuzații?*

Lucian Rogac, avocatul lui Plahotniuc: În învinuire i-au adăugat ceva de genul acesta..., dar fără detalii și fără careva probe... [...] Dosarele care au apărut pe parcurs nu au fost aduse la cunoștința învinuitului sau a apărării după cum prevede procedura, dar prin comunicate de presă.

Avionul lui Plahotniuc

Este un Embraer Legacy 650 (ERJ135BJ), categoria business, cu viteza maximă de croazieră de 828 km pe oră. La bord pot urca 14 pasageri, iar scaunele pot fi transformate în loc de dormit. Bucătăria este spațioasă, cu frigider, cuptor cu microunde și sertar pentru gheață. Pasagerii au acces la internet și telefon prin satelit. Este o „limuzină executive sky” – așa o descrie MJET GmbH, o companie austriacă, cu angajați și asociați din Moldova.

În 2015, MJET GmbH a încasat aproape o jumătate de milion de euro de la compania controlată de oligarhul Plahotniuc – Rowallan Overseas SA. Bani ai fost transferați „pentru servicii de charter”.

Pentru servicii similare, MJET GmbH a primit bani și de la compania controlată de Ilan Șor – Hezburg LLP.

ROWALLAN OVERSEAS S.A.	17/02/2015	Outgoing Payments	De	146950	0	-146950	-146950	EUR	MJET	ATS-██████████	RLNWATWXXXX
ROWALLAN OVERSEAS S.A.	23/04/2015	Outgoing Payments	De	70900	0	-70900	-70900	EUR	MJET	ATS-██████████	RLNWATWXXXX
ROWALLAN OVERSEAS S.A.	02/06/2015	Outgoing Payments	De	21600	0	-21600	-21600	EUR	MJET	ATS-██████████	RLNWATWXXXX
ROWALLAN OVERSEAS S.A.	05/06/2015	Outgoing Payments	De	33800	0	-33800	-33800	EUR	MJET	ATS-██████████	RLNWATWXXXX
ROWALLAN OVERSEAS S.A.	15/06/2015	Outgoing Payments	De	87300	0	-87300	-87300	EUR	MJET	ATS-██████████	RLNWATWXXXX
ROWALLAN OVERSEAS S.A.	29/06/2015	Outgoing Payments	De	36000	0	-36000	-36000	EUR	MJET	ATS-██████████	RLNWATWXXXX
ROWALLAN OVERSEAS S.A.	07/07/2015	Outgoing Payments	De	47000	0	-47000	-47000	EUR	MJET	ATS-██████████	RLNWATWXXXX
ROWALLAN OVERSEAS S.A.	10/07/2015	Outgoing Payments	De	19000	0	-19000	-19000	EUR	MJET	ATS-██████████	RLNWATWXXXX
ROWALLAN OVERSEAS S.A.	10/08/2015	Outgoing Payments	De	34500	0	-34500	-34500	EUR	MJET	ATS-██████████	RLNWATWXXXX

În flota Mjet

Avionul lui Plahotniuc a ieșit din fabrică la finalul lui 2014 cu seria „14501192”, având numărul de înregistrare PR-LEJ. Aeronava a aterizat în flota Mjet și a fost re-înregistrată cu alte două numere (OE-LPV și OE-IIG).

În acea perioadă, avionul a fost fotografiat de mai multe ori pe aeroporturile din Elveția și Austria.

Peste aproximativ șase luni de la achiziție, aparatul de zbor a fost vândut unei companii offshore din Bermuda – Artjet Ltd, și de atunci acesta apare pe radare cu denumirea: M-ILAN. RISE Moldova a aflat că printre asociații Artjet Ltd sunt mai mulți cetățeni ruși.

Avionul lui Șor

Un avion asemănător cu al lui Plahotniuc, în aceeași perioadă – decembrie 2014, a ajuns și în flota lui Ilan Șor. Avea numărul de serie „14501191”, similar ca la cealaltă aeronavă, fiind diferită doar ultima cifră.

Aparatul de zbor a fost deținut de companiile controlate de Șor: Nobil Air și Classica Air, ulterior fiind vândut către o firmă austriacă – Avcon Jet.

Cu acest avion, în 2016, fostul președinte al Kârgâzstanului, Almazbek Atambaev, a călătorit la Chișinău pentru o vizită secretă cu oligarhul Plahotniuc. **Detalii, [AICI](#)**

RISE Moldova l-a contactat Ilan Șor și i-am expediat întrebările prin intermediul purtătoarei de cuvânt a Partidului Șor, Alina Șargu, însă nu am primit niciun răspuns.

„În cadrul cauzei penale „Frauda bancară” este în curs de investigare și circumstanțele cu referire la achiziționarea avionului de model Embraer Legacy 650 de către Classica Air SRL”, ne-a spus procurorul Anticorupție, Alexandru Cernei.

<https://www.rise.md/articol/avionul-oligarhului/>

Protestatari în chirie. Investigație ZdG sub acoperire: Ne-am infiltrat printre protestatarii lui Șor și vă arătăm, din interior, cum sunt plătiți oamenii aduși organizat la Chișinău și cum funcționează mașinăria de protest

Natalia Zaharescu, Daniela Calmiș, Vasile Ursachi, Anatolie Eșanu
30.09.2022

Patru reporteri ai Ziarului de Gardă s-au infiltrat în rândurile protestatarilor Partidului Șor în ajunul mitingului din 18 septembrie din Chișinău. Am pornit împreună cu protestatarii din mai multe locații din Orhei, aflate din timp, iar ulterior, timp de mai multe zile am documentat, din interior, modul cum sunt mobilizați, transportați organizat și plătiți ca să-și manifeste „atitudinea civică”.

Trei dintre reporteri, la câteva zile după ce au participat la protest, au fost remunerați de către persoanele responsabile de recrutarea protestatarilor, așa zisele „patratiste”, cu câte 400 de lei. Bani i-am primit în diferite locații din Orhei, iar tot procesul a fost filmat și documentat de ZdG.

Câteva mii de oameni au participat la protestele organizate în ultimele săptămâni de Partidul Șor în fața Președinției și a Parlamentului. Au mărșăluit pe străzile capitalei, au strigat lozinci împotriva guvernării, i-au aclamat pe Ilan Șor și pe Marina Tauber, iar unii dintre ei îngheață și acum în corturile partidului din așa-numitul „Orășel al Schimbării”.

Duminică, 18 septembrie – ziua primului protest organizat de Partidul Șor împotriva guvernării. Patru reporteri ai Ziarului de Gardă au devenit protestatari și au documentat totul cu ajutorul unor camere ascunse. Mai întâi, am aflat locațiile din Orhei de unde urmau să plece spre Chișinău protestatarii. Apoi, fiecare reporter și-a luat câte un nume de cod. Jurnalista Daniela Calmîș s-a transformat în protestatara Ana Bodi, Natalia Zaharescu a devenit Aliona Lazari, Vasile Ursachi și-a luat numele Ion Croitoru, iar Anatolie Eșanu a devenit Andrei Ciobanu.

Puncte prestabilite de întâlnire, liste și favorizări

Peste drum de zidul colorat al stadionului din Orhei, pe care este desenat chipul interpretului rus, Viktor Țoi, câteva femei în vârstă se adunaseră și așteptau lângă un microbuz pe care scria Chișinău – Taraclia. Unele – în picioare, altele – așezate pe niște trepte. Jurnalista ZdG, Natalia Zaharescu, s-a apropiat de grup, unde i s-a confirmat faptul că acolo este locul de pornire spre Chișinău. La scurt timp, se apropie o femeie în geacă roșie, echipată cu cizme groase, cu poșeta într-o mână și telefonul în cealaltă. Încă din mers începe să o certe, în limba rusă, pe o femeie corpulentă, așezată pe trepte, pentru că a venit, deși ea a anunțat-o să nu mai vină.

„Liudocika, doar ți-am spus că nu trebuie să vii. Liuda, ți-am zis ... Vrei să faci din nou infarct?”. Apoi se adresează și celorlalte femei adunate: *„Merg numai câțiva oameni. Eu aveam 68 de oameni și numai câțiva merg, că sunt puține locuri. Nu-s, nu-s deloc. Au arestat totul. Citiți în internet. Deschideți și citiți!”*

Pe femeie o cheamă Valentina și este una dintre „patratistele” din Orhei – așa cum sunt numite persoanele responsabile să adune oamenii din sectoarele orașului, pe care localnicii le numesc „pătrate”. Potrivit ei, poliția ar fi reținut autobuzele închiriate pentru a duce oamenii din Orhei la protestul din Chișinău.

La fel ca și Valentina, în mulțime se mai evidențiază câteva femei care organizează procesul de imbarcare în microbuz. Încep a circula zvonuri că vor mai fi două sau chiar trei microbuze. Dar oamenii se înghesuie la ușa microbuzului, cerând cu umilință un loc în el.

„Pentru azi s-au promis câte 400 de lei. Să știți, ca să nu vă amăgească”

Oamenii se înghesuie la ușa microbuzului. Alții, rămân pe margine, supărați că sunt trimiși acasă. *„Uite, își ia aleșii. Iaca, și pe aceea a chemat-o, tot „podrușkă” (prietenă), și pe asta a chemat-o că-i „podrușkă” (prietenă). Eu le știu, că trăiesc alături. Lasă, că o să mă mai cheme ea... Nerușinata! Mai mult nu mă mai duc, „vseo” (gata)! Nu-i frumos!”* – este indignată femeia certată de organizatoarea Valentina pentru că a venit.

În discuții cu reportera ZdG, Natalia Zaharescu, femeia povestește că a mai fost la proteste „de patru ori” și că a primit și bani pentru asta. *„Pentru azi s-au promis câte 400 de lei”*, mai adaugă ea. *„Să știți, ca să nu vă amăgească. Vă spun eu, că am lucrat în sistemul ăsta și știu. Dau peste o zi-două, nu dau deodată”*, mai spune femeia și, dezamăgită, se desprinde din mulțime mergând greoi și pleacă.

La un alt punct de întrunire, lângă Școala de muzică din Orhei – aceeași situație, la care asistă reportera ZdG, Daniela Calmîș. Aici oamenii au la dispoziție un autocar, dar locurile sunt deja ocupate strict de cei înregistrați în prealabil în listele organizatoarelor. Daniela încearcă să urce, dar primește un „NU” ferm. *„Nu, dragă, noi avem oameni care sunt scriși dinainte ca să meargă cu autobuzul acesta”*, i se explică. De un refuz s-a ciocnit și o altă femeie, care este, practic, alungată din autocar. Coborând, femeia s-a răstit indignată: *„Mai mult să nu ne suni. Mai mult să nu ne deranjezi, să nu suni!”*.

„Prima dată în viață am îngrămădit și eu 260 de oameni”

După mai multe insistențe, una dintre organizatoare, pe nume Natalia, care se plânge că a adunat 150 de oameni pentru a-i duce la protestul din Chișinău, dar i se dau numai 50 de locuri în autocar, îi promite Danielei un loc în autocar și în lista sa, dar numai după ce va primi aprobarea unei organizatoare ierarhic superioară. *„Nu ajunge transport nici pentru mulți oameni care vin mereu. Iată, omul la toate protestele a fost și el rămâne...”*

Și reporterul ZdG, Vasile Ursachi, asistă la o discuție a unei organizatoare pe nume Lidia, care se lăuda în fața oamenilor care așteptau să fie urcați în transport că a reușit să adune mai multe nume pe listă, decât i se ceruse. *„Prima dată în viață am îngrămădit și eu 260 de oameni, ca să acopăr pe ceilalți care nu au avut. Numai eu i-am îngrămădit. Cota era 150, dar eu zic: „Ia, să îngrămădesc mai mulți, ca să ajut la acei care nu au putut”*, se frâsue femeia.

Unele dintre organizatoare par să aibă mai multă putere de decizie față de celelalte. Astfel, în timp ce fiecare „patratistă” încearcă să-și strecoare oamenii săi pe locurile rămase libere în microbuzul parcat lângă stadion, Elena, o blondă în geacă albastră, anunță că mai sunt două locuri și o invită să urce chiar pe reportera ZdG, Natalia Zaharescu. Acest fapt stârnește nemulțumirea unei femei corpolente, cu liste în mână, Lidia. *„Stați olecuță! Cum familia (adică, numele) dumneavoastră?”*, întreabă ea, dar Elena insistă ca „protestatara” sub acoperire să urce, deși Lidia se indignează că alții înscriși în liste rămân.

„Aici v-ați urcat, aici vă întoarceți. Ori vă întoarceți din banii proprii!”

Organizatoarea Elena o invită pe jurnalista Natalia Zaharescu să urce în autocar. *„Doamnă, dar să nu vă pierdeți! Eu nu o să vă caut prin Chișinău și nimeni nu o să vă caute. Responsabilitatea o înțelegeți? Aici v-ați urcat, aici vă întoarceți. Ori vă întoarceți din banii proprii!”*, o instruieste Elena pe reportera ZdG, înainte ca aceasta să urce în microbuz.

După ce îi trece pe toți în lista sa, blonda coboară, nu înainte de a le ura călătorilor *„o zi bună, drum bun și o călătorie frumoasă, cu emoții pozitive”*. În urma ei, un bărbat nemulțumit de proasta organizare, îi strigă: *„Da, cu voi „srazu” (imediat) la „psihuškă” (spital de psihiatrie) poți să ajungi. Și după „psihuškă”, „srazu” în cimitir!”*

Aceeași femeie blondă, Elena, poate fi urmărită coordonând organizarea și în autocarul în care aștepta să urce Daniela, lângă școala de muzică. După ce a primit acordul ei, organizatoarea Natalia o invită pe jurnalista ZdG să urce în autocar și să meargă cu ei la protest. Pentru că suspansul a durat mai mult de 40 de minute, oamenii din autocar au primit această veste cu bucurie. Daniela primește și ea instruire din partea organizatoarei Natalia, care îi spune să se țină de doamnele care se aflau pe scaunele din față, atunci când ajung la Chișinău, ca să nu se piardă. Pentru că nu mai erau locuri în autocar, Daniela este trimisă să se așeze în *„brațele lui Andrușa, pentru că îi tânără”*.

De altfel, anume această organizatoare, pe nume Elena, a fost observată la protest de reporterii ZdG, mergând alături și discutând cu viceprimara orașului Orhei, Cristina Cojocar.

Reporterii Vasile Ursachi și Anatolie Eșanu au candidat pentru un loc la proteste în același microbuz. La cererea organizatoarelor, Anatolie a fost nevoit să cedeze locul unor protestatari „veterani”, astfel că numai Vasile a reușit să-și continue misiunea de documentare sub acoperire.

„Măi băieți, care îi stimează pe oamenii aceștia, că mereu ei au fost (la proteste), vă rog coborâți jos. Eu vă iau când vreți voi, numai că acum coborâți. Rămân oamenii aceștia care întotdeauna merg. Uite, eu vă rog din suflet”, le-a explicat Lidia, una dintre organizatoare. *„Mi-i până în gât guvernarea asta. Tare vreau să merg la protestul acesta, foarte tare”*, a fost afirmația cu care Vasile Ursachi și-a câștigat locul în microbuzul care ducea spre protest.

„Jurnaliștii umblă și întrebă: Cu ce scop? Cât vă plătește? Tu să le zici: „Du-te, nene”

Astfel, trei din cei patru reporteri ZdG au reușit să urce în două microbuze și un autocar care au luat direcția Chișinău. Pe drum, în discuții cu oamenii transportați organizat și cu șefele de grupuri, oamenii au aflat că trebuie să se manifeste activ, să scandeze împotriva guvernării, să nu răspundă provocărilor din partea jurnaliștilor, iar după manifestație, să aștepte să fie sunați pentru a-și primi cei 400 de lei promiși pentru două ore de „activism civic”, de la ora 15:00 până la 17:00.

În autocarul în care a urcat Daniela Calmîș oamenii sunt înregistrați în liste. Astfel, Daniela Calmîș a aflat de la un bărbat din autocarul său că o să primească 400 de lei pentru participarea la protest, dar este avertizată să nu spună asta în fața jurnaliștilor. *„Dacă întreabă cineva, spui că așa am venit, fără bani, nu cumva să audă cineva. Ei o să umble și o să întrebe, jurnaliștii. Jurnaliștii umblă și întreabă: Cu ce scop? Cât vă plătește? Tu să le zici: „Du-te, nene”. Nu trebuie să intri în vorbă. Te-ai întors și te-ai dus...”*

„A vrut să scrie pe listă că au fost 200 de oameni, dar să fie 100. 100 să „spisuiască” (elimine). Nu merge așa!”

Și în microbuzul în care era Natalia Zaharescu, oamenii vorbeau despre bani. *„Măine – nu. Marți trebuie să ne dea, cel târziu. Trebuie să facă achitarea”,* afirmă un bărbat, care este, însă, nemulțumit de proasta organizare, în contextul în care nu au ajuns locuri pentru toți doritorii. El dă vina pe „patratista” din sectorul lui, pe nume Nelea.

„Toată lumea vine la protest, și-a programat ziua, și ea, la urmă să sune cu o oră înainte să spună: Serioja, rămâi acasă, că protestul se anulează. Stai oleacă! Eu matematica o știu. Nu-s chiar luat de pe drumuri. Am sunat toate „pătratele” (sectoarele orașului Orhei) repede, la nordul Moldovei. Ce-i la voi? Tot normal, ne ducem! „Lăndul” – ne ducem! „Nordicul” – ne ducem! Zic: Ce, numai Centrul se anulează?”

„A vrut să-și ia ea banii? Sau cum?”, îl întreabă Natalia. *„Da. A vrut să scrie pe listă că au fost 200 de oameni, dar să fie 100. 100 să „spisuiască” (elimine). Dapoi, nu merge așa!”,* exclamă cel care s-a prezentat Serioja (Sergiu sau Serghiei, n.r.).

„Suntem microbuz de rută”

Șefele de grup au atenționat asupra riscului ca mijloacele de transport să fie oprite de poliție, astfel că, pentru a înșela vigilența polițiștilor, s-au împărțit bilete de călătorie. *„Ascultați-mă cu atenție! Vom spune că autobuzul nostru s-a stricat și a*

venit microbuzul acesta și ne-a luat. Suntem microbuz de rută. Ne ducem în oraș. Vă dau la toți bilete”, a anunțat organizatoarea Valentina, din microbuzul în care călătorea Natalia Zaharescu.

La fel s-a întâmplat și în microbuzul în care a urcat Vasile Ursachi. Oamenilor li s-a explicat legenda că ar fi transportați la serviciu și au fost puși să semneze într-o listă. Undeva la jumătate de drum, șoferul microbuzului a început să vorbească la telefon cu alți conducători auto, pentru a afla unde staționează colaboratorii poliției. În apropiere de Chișinău, puteau fi văzute tot mai multe autocare și microbuze care se îndreptau spre capitală. Unele erau oprite de poliție.

Zeci de autocare și microbuze au adus oamenii la protest

Ajunși la Chișinău, „protestatarii” sub acoperire ai Ziarului de Gardă constată că zeci de autocare și microbuze au adus oamenii organizat la manifestația Partidului Șor. Aproape o oră, șirul de oameni a rămas blocat la intersecția străzii Mihai Viteazul cu bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt.

La ora 15:00, când urma să înceapă manifestația, mulțimii i se permite, în sfârșit, accesul pe bulevard. Au început a mășălui cu toții spre Parlament și Președinție și cu cât se apropie, oamenii se dezmoțesc și încep a striga lozinci împotriva guvernării: „Jos Maia Sandu!”, „Demisia!”. Ajunși la destinație, unii își caută de treabă și se îndreaptă spre parc, căutând un loc la umbră. Un bărbat și-a instalat scaunul pliant pe care l-a adus cu el de la Orhei. În scurt timp, rândurile la toaletele ecologice devin foarte mari.

„Am venit să mă distrez, să mă uit și să mă plimb”

Reporterul ZdG, Vasile Ursachi, a decis să întrebe un protestatar despre suma promisă pentru participarea la protest. Acesta i-a răspuns că oamenii vor primi 200 de lei, după ce vor fi sunați „de la primărie”. Protestatarul a adăugat că li s-a transmis să nu divulge tuturor despre faptul că sunt plătiți. Și Daniela Calmiș a discutat cu un protestatar despre banii care urmau să le fie oferiți oamenilor pentru participare. „*Am venit să mă distrez, să mă uit și să mă plimb. Desigur că și să iau niște bani, firesc. Au zis 400 de lei, dar mai departe eu nu știu. Dacă nu o să ne dea, o să facem probleme*”, a răspuns acesta.

Și Natalia Zaharescu i-a abordat în mulțime pe mai mulți oameni veniți la protest din diverse localități. Majoritatea au confirmat că nu sunt prima dată la asemenea acțiuni organizate de Partidul Șor, anterior participând la mitingurile în susținerea Marinei Tauber, când aceasta fusese reținută. „*Banii – mai târziu. Peste două-trei zile, patru... Lista se face, să dă încolo, se fotografiază... Nu acum*”, explică niște

femei. Altele, care spun că au venit din Drochia, dau asigurări că lor nu li s-ar fi promis bani pentru participarea la protest, dar, cel puțin, li s-a dat mâncare. „*Câte o plăcintă și un „șip” (sticlă) de apă*”.

„Toate și-au luat „kvartire” (apartamente). O grămadă de-a bani trimite Șor să dea la lume și ei nu dau”

O femeie venită dintr-un sat din raionul Orhei a spus că lor li s-ar fi promis 200 de lei, față de cei 400 făgăduiți celor din orașul Orhei. „*Ei, de ce nu am stat eu acasă, ca o femeie...*” a oftat aceasta, după ce a aflat despre o asemenea nedreptate.

Că oamenii primesc bani pentru participarea la protestul organizat de Partidul Șor au confirmat și câteva manifestante venite de la Bălți. Și lor li s-au promis tot câte 400 de lei, dar „*cine știe?...*”, oftează nesigure femeile. Au pățit-o deja și știu că pot să rămână fără recompensă. Motivul: organizatorii locali își iau lor banii, susține una dintre protestatatoare. „*Toate și-au luat „kvartire” (apartamente). O grămadă de-a bani trimite Șor să dea la lume și ei nu dau. Își iau banii lor. De fiecare dată eu am venit. La ora 11 dimineața am ieșit și am venit înapoi la 11 noaptea și nu ne-au dat un pahar de apă, nu ne-au dat o „piceană” (biscuite), un „pirojoc” (pateu). Când o închiseseră pe dânsa (pe Marina Tauber, n.r.)*”, s-a plâns aceasta.

„*Lasă că îmi iau și singură mâncare, numai să-mi plătească ziua*” – adaugă o altă femeie. „*Au luat astea din „office” (oficiu). Se iscălesc pe tine și își iau lor. Cum ai tu dreptul să te iscălești?*” – se indignează din nou prima femeie. Povestește că, odată, când nu i s-au dat banii, a invocat argumentul suprem – că se duce la Marina Tauber să-i părăscă, și numai așa și-a primit ceea ce i se promisese.

Și tot ea explică structura organizațională la nivel local: „*Acolo sunt mai „starșii” (superiori), și-apoi mai „mladșii” (inferiori). Au în fiecare raion „șpisocul” (lista lor). Șor le plătește la toți „zarplată” (salariu), și „zarplată” bună. Lor nu le ajunge! Șor trimite să le dea și la oamenii care vin flămânzi, vin oamenii bolnavi. Nici apă nu dau*”, nu contenește femeia să se jeluie.

„Lăsați vorba! Strigați: Jos Maia Sandu!”

În grupul în care se afla Daniela Calmiș, supravegherea din partea organizatoarelor era mai strictă. „Protestarii” care arătau mai puțin entuziasm erau admonestați imediat. Ana, una dintre liderele grupului, îi reproșează autoritar uneia dintre participante: „*Tania, strigați „Jos Maia Sandu!”*”. Lăsați vorba!”.

Membrii grupului au fost instruiți să nu se îndepărteze de lidere, dar în pofida acestui fapt, câțiva dintre bărbați deja se făcuseră nevăzuți. Acest lucru a provocat o criză la nivel organizatoric. „*Eu am nevoie de oamenii mei. Fiecare răspunde de*

oamenii lui, pe care i-a scris. Paraziții dracului, îl iei să facă o „kapikă” (bănuț), dar el îți arată dracii!”, a exclamat organizatoarea Ana.

Totodată, ea a respins ideea ca cei care lipsesc să nu-și primească recompensa promisă. *„Ce să nu le dau? Bani? Cum să nu le dau? Dacă i-am luat de acasă eu. Eu i-am luat de acolo și trebuie să-i duc înapoi. Eu răspund de dâșșii. Idioții dacă îs idioți”*, exclamă cu năduf femeia.

„Când mergem înapoi?”

Pe la ora 17:00, deși de pe scenă mai răsunau discursuri înflăcărate, oamenii oboșiți și flămânzi au început a părăsi manifestația, îndreptându-se spre locul unde au fost parcate mijloacele de transport cu care au fost aduși. Reporterii ZdG au început să audă printre mulțime cum oamenii se întrebau între ei: *„Când mergem înapoi?”*. La ora 17:05, grupul din care făcea parte Vasile Ursachi s-a pornit spre microbuz.

Transportul cu protestatari a ajuns la Orhei în jurul orei 19:00, exact în același loc de unde a plecat spre Chișinău. După ce a coborât din microbuz, reporterul ZdG, Vasile Ursachi, a fost ajuns din urmă de Lidia, femeia care a însoțit grupul său de la început, până la sfârșit. Femeia l-a anunțat despre cum va primi banii pentru protest, menționând implicarea primăriei în această schemă.

ZdG: *Eu o să trebuiască să vin la primărie să iau banii?*

Lidia: *Nu, eu mă duc la primărie, mie o să-mi dea banii și apoi eu vă dau vouă.*

ZdG: *Și îi 200 de lei, am auzit?*

Lidia : *400, așa ne-au promis pe azi.*

„Cadoul” pentru ziua de duminică și cei „patru colăcei”

În următoarele zile jurnaliștii ZdG au fost sunați de organizatoare și chemați să participe din nou la proteste, cu promisiuni că își vor primi în curând banii pentru ziua de 18 septembrie. Femeile evitau să vorbească direct, iar întrebate despre bani îi atenționau că *„despre astfel de chestii nu se discută niciodată la telefon”*. Anatolie Eșanu, deși nu a reușit să participe la protestul din 18 septembrie, pentru că nu a încăput în autocar, a lăsat un număr de contact în lista unei organizatoare, care l-a sunat ulterior de mai multe ori, inclusiv seara târziu și i s-a promis, în limbaj codat, „patru colăcei”, adică 400 de lei, pentru a fi prezent la unul dintre protestele organizate pe parcursul săptămânii.

Joi, 22 septembrie, cei trei reporteri ZdG, Vasile Ursachi, Daniela Calmiș și Natalia Zaharescu au primit undă verde că pot să-și ridice banii de la Orhei. Șefele de grupuri au utilizat din nou termeni conspirativi: *„Am ceva pentru tine”*, i-a

spus una dintre acestea lui Vasile Ursachi. Daniela Calmiș a primit un SMS cu mesajul: „*Reveniți cu un apel la numărul 0692 ... referitor la cadoul pentru ziua de duminică*”, iar Natalia Zaharescu a fost anunțată la telefon, în rusă: „*Trebuie să-ți dau ceea ce trebuie să-ți dau*”.

Vasile și Daniela s-au întâlnit cu „oamenii lui Șor” în aceeași zi. Vasile s-a înțeles cu organizatoarea Lidia ca „tranzacția” să se desfășoare la un magazin unde se vând țigări, de lângă stadionul din Orhei. Vasile a trebuit să aștepte să plece toți cumpărătorii, apoi s-a apropiat de casă.

Femeia l-a întrebat dacă nu dorește să participe din nou la protest, duminica, 25 septembrie. Apoi a scos un plic cu bani în care erau cei 400 de lei, pe care i-a dat reporterului ZdG. Toată scena a fost filmată.

Daniela s-a întâlnit cu Tamara, șefa grupei sale, lângă casa unde locuia aceasta. Femeia i-a oferit banii practic îndată ce au început discuția. Organizatoarea i s-a plâns că a rămas în corturi pentru două nopți și că i-a afectat negativ sănătatea, sfătuind-o pe jurnalista ZdG să nu încerce să ajungă în corturi. Și acest episod a fost filmat.

Natalia a obținut banii în ziua următoare, pe 23 septembrie, de la Valentina, organizatoarea din microbuzul său, chiar lângă stadion, locul de unde a pornit la protest.

Banii i-au fost oferiți înveliți într-o hârtie, pe care scria numele său inventat, Aliona Lazari, cu care s-a infiltrat în rândurile protestatarilor plătiți. Reportera ZdG a întrebat-o pe femeie și despre cum se poate ajunge în corturile instalate în fața Parlamentului și a Președinției, și cât se plătește pentru asta. „*200 de dolari pentru două nopți. Dar trebuie să stai două nopți*”, a precizat femeia.

Reprezentanții Partidului Șor: „Oamenii pun mână de la mână, închiriază autobuze, urcă în ele și vin la miting”

La cel de-al doilea protest organizat de Partidul Șor pe 25 septembrie, Ziarul de Gardă le-a adresat deputaților și fruntașilor Partidului Șor întrebări legate de remunerarea protestatarilor. Toți au negat faptul că oamenii sunt aduși organizat la proteste și sunt plătiți pentru asta. Ei susțin că, deși afectați de prețurile mari, față de care protestează, cei care vin din diverse localități ale R. Moldova ar închiria din bani proprii autocare și microbuze pentru a veni la Chișinău.

Reghina Apostolova, deputată, Partidul Șor:

„Eu nu știu cine v-a spus, întrebați-i pe ei. Eu nu cunosc despre niciun fel de plăți. Oamenii vin singuri. Sună la organizațiile raionale ale Partidului Șor, întreabă. Mulți

vin cu transportul propriu. Oamenii nu pot fi impuși să facă ceea ce nu vor. Oamenii au dreptul să închirieze autobuze, să plătească pentru asta și să vină. Suntem într-o societate civilizată și se poate de făcut asta. Cine locuiește mai aproape, vine cu autobuzele de rută”.

Vadim Fotescu, deputat, Partidul Șor:

„M-am săturat de aceste provocări. Nimeni nu plătește nimănui nimic și dacă credeți că un asemenea număr mare de oameni poate fi adunat cu bani, vă înșelați amarnic. Eu nu cunosc nimic despre faptul că cineva ar fi plătit. Sunt resursele personale ale oamenilor. Noi, deputații, am cumpărat din banii noștri corturile. Mulți vin și aduc unele lucruri, saci de dormit”.

Valerii Klimenko, consilier în Consiliul Municipal Chișinău, Partidul Șor:

„Eu sunt președinte de onoare al Partidului Șor. Eu nu cunosc despre asemenea fapte. Și eu știu tot ce se întâmplă în cadrul partidului, credeți-mă. Oamenii pun mână de la mână, închiriază autobuze, urcă în ele și vin la miting. Pentru că le este mai ușor să protesteze decât să plătească pentru gaz. Poate cineva a împrumutat de la vecini, dar partidul nu plătește pentru asta”.

Pavel Verejanu, primarul mun. Orhei, Partidul Șor:

„Dar de ce Ziarul de Gardă se interesează cum sunt plătiți oamenii aceștia și nu se interesează oamenii aceștia din ce bani vor achita serviciile comunale, cum ar fi apa, energia electrică? Asta este cel mai dureros. Nu sunt achitați, sunt niște minciuni gogonate. Oamenii, cu durerile lor, vin să protesteze. Da, într-adevăr fac ture”.

Dinu Țurcanu, președintele raionului Orhei, Partidul Șor:

ZdG: *Oamenii sunt plătiți pentru ca să vină aici, e adevărat?*

D. Țurcanu: *Eu nu știu. Întrebați-i pe ei, eu nu pot să confirm, nici să infirm. N-am auzit.*

Radu Bușilă, primar al comunei Piatra (r. Orhei), Partidul Șor, tot el, numit și „primar” al așa-numitului „Orășel al Schimbării” din fața Parlamentului:

ZdG: *Ca să vină oamenii aici, toți oamenii ăștia, sunt plătiți pentru asta?*

R. Bușilă: *Mă întrebați pe mine acest lucru? Uitați-vă în ochii lor și încercați să ghiciți singură.*

ZdG: *Dumneavoastră sunteți numit primarul acestui orașel, din câte eu am înțeles.*

R. Bușilă: *Ei, mă rog, sunt numit... Așa, este o mică tradiție ca să fie cineva, cum să zicem, așa, peste acești oameni, care-i ajută, care-i îndrumă, care-i înțelege.*

ZdG: *Câte o sută de euro pe noapte li se plătește? Sau o sută de dolari?*

R. Bușilă: *Nu, nu se plătește. De ce insistați pe aceste întrebări cu plata? Altceva nu vă interesează pe dumneavoastră?*

Cristina Cojocari, viceprimară a mun. Orhei, Partidul Șor:

ZdG: Oamenii care vin de la Orhei sunt plătiți pentru asta?

C. Cojocari: Desigur că nu. Nu!

ZdG: Oamenii spun că primesc bani pentru a veni la protest.

C. Cojocari: Eu v-am răspuns la întrebare – nu.

ZdG: Dar ca să rămână aici, în corturi, li se dau bani?

C. Cojocari: Oamenii protestează.

Vicepreședintele CEC: Pentru încălcările cu privire la finanțarea campaniei electorale, Partidul Șor a fost privat de subvenții de la bugetul de stat până în 2023

Legislația R. Moldova nu prevede sancțiuni pentru oferirea unor plăți pentru participarea la întruniri publice sau mituirea protestatarilor. În ceea ce privește întrunirile publice, Codul Contravențional stipulează sancțiuni doar pentru „împiedicarea participării ori constrângerea de a participa la ele”, explică expertul în domeniul libertății de asociere al Asociației Promo-LEX, Florin Giscă.

Atunci când manifestațiile sunt organizate de partide politice, toate cheltuielile legate de acestea trebuie reflectate în rapoartele financiare, a explicat vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale, Pavel Postica. El a amintit că Partidul Șor, ca urmare a mai multor încălcări, nu beneficiază de subvenții de la stat pentru o perioadă de un an și jumătate, până în 2023.

„După alegerile parțiale din Bălți, din toamna anului trecut, pentru încălcările cu privire la finanțarea campaniei electorale, partidul politic a fost privat de dreptul de a beneficia de subvenții de la bugetul de stat pentru întreg anul 2022. Pentru încălcările admise în campania electorală din mai 2022, recent am aprobat o hotărâre și am privat Partidul Politic Șor de subvenții încă pentru jumătate de an, adică până în 30 iunie 2023”.

Pe lângă aspectul legal însă, există și cel moral, atrage atenția vicepreședintele CEC. *„Dreptul de a protesta pașnic este garantat de legislația R. Moldova, dar nu trebuie să uităm că este vorba de o libertate, deci libertatea de întrunire. Atâta timp cât această libertate este condiționată de anumite avantaje financiare, eu nu cred că noi putem vorbi, în esență, despre un drept realizat în conformitate cu prevederile standardelor legislației.”*

Partidul Șor – vizat într-o cauză penală privind finanțarea ilegală

Partidul Șor este vizat într-o cauză penală privind finanțarea ilegală a formațiunii. Potrivit datelor făcute publice de Centrul Național Anticorupție, în primul semestru al anului curent Partidul Șor ar fi efectuat plăți în sumă de 600 000 de euro, pe când cheltuielile raportate erau de puțin peste 228 000 de lei. Formațiunea ar fi acceptat conștient bani de proveniență dubioasă, din partea unei „grupări criminale”, care erau folosiți în interes de partid, precum onorarii pentru artiști, salarii pentru membri și organizarea de proteste, conform CNA. Potrivit aceluiași date, banii „grupului criminal” ajungeau în R. Moldova sub formă de transferuri și convertiri, inclusiv în criptomonede, iar pentru a camufla originea mijloacelor financiare, erau folosite diverse canale de finanțare precum Dubai, Viena sau Monaco.

„Din aceleași surse de proveniență infracțională, ar fi fost achitate salarii lunare membrilor partidului în sumă de 100 000 de euro, iar peste 3,5 milioane de lei ar fi fost folosite pentru transportarea participanților la protestele din Piața Marii Adunări Naționale”, mai nota atunci comunicatul CNA.

În luna iulie au fost efectuate mai multe percheziții, iar vicepreședinta formațiunii, Marina Tauber, a fost plasată în arest preventiv în penitenciar, la 23 iulie 2022. Ea este acuzată de „acceptarea cu bună știință a finanțării partidului din partea unui grup criminal organizat și falsificarea raportului privind gestiunea financiară a formațiunii”. La 14 septembrie 2022, Marina Tauber a fost transferată de la Penitenciarul nr. 13 din capitală în arest la domiciliu.

Ilan Șor, liderul Partidului Șor a plecat din R. Moldova în 2019. El a fost condamnat, în 2017, la șapte ani și șase luni de închisoare pentru escrocherie și spălare de bani în dosarul fraudei bancare. Din august 2021, dosarul se află la Curtea de Apel Chișinău, la etapa audierii martorilor. Până acum au avut loc 34 de ședințe de judecată.

<https://www.zdg.md/investigatii/ancheta/video-protestatari-in-chirie-investigatie-zdg-sub-acoperire-ne-am-infiltrat-printre-protestatarii-lui-sor-si-va-aratam-din-interior-cum-sunt-platiti-oamenii-adusi-organizat-la-chisinau-si-cum-fun/>

NEVOIAȘII DIN CERURI

Daniela Osipova

03.10.2022

Iată aici e mama (scoate coroana de pe cruce). Posibil lista a fost făcută până ea o decedat, iată, eu cum cred.

- Au fost scrisori trimise pe numele persoanelor decedate?

Da, a fost o singură scrisoare. Dacă omul e mort, cum o să ne ducem noi la cimitir?

-Un singur lucru vreau să zic, nu au fost repartizați corect banii. -Dar cum credeți, cine se face vinovat? - Cei care au selectat persoanele.

În general, în cazul distribuirii banilor cash și orice alt ajutor umanitar, întotdeauna sunt scăpări.

Acordând prea multă importanță acestui fenomen, că sunt nereguli în sistem, discredităm, de fapt, un ajutor important.

Peste 800 de persoane decedate au fost incluse eronat în lista beneficiarilor unui ajutor financiar unic de 1000 de lei. Banii nu vin de la stat, dar de la Uniunea Europeană și au fost prevăzuți pentru cei mai vulnerabili cetățeni ai țării noastre ca să facă față mai ușor efectelor crizei energetice. Am descoperit neregulile, atunci când am mers pe urma banilor, oferiți de UE. Care sunt explicațiile și cine se face vinovat de această situație, vă spunem imediat.

LILIA ȚURCAN, Locuitoare, com. Bulboci, Soroca

Aici e tata, Andonii Petru, în 2019 o murit. Iată aici e mama (Scoate coroana de pe cruce)

Suntem în cimitirul din satul Bulboci, raionul Soroca. Chiar la intrare, al Iuliei Andonii. Deși bătrâna nu mai e printre cei vii de aproape doi ani, numele ei a figurat în lista persoanelor care urmau să beneficieze, în această primăvară, de un ajutor financiar unic în valoare de 1000 de lei, bani de la Uniunea Europeană, destinați celor mai vulnerabile persoane din Moldova, pentru a face față crizei energetice. Cea care ne-a condus până la locul de veci al femeii este fiica răposatei - Lilia Țurcan. Vestea că mama ei a fost invitată, printr-o scrisoare, să se prezinte la Oficiul Poștal pentru a ridica banii, a primit-o neașteptat, prin telefon.

LILIA ȚURCAN, Locuitoare, com. Bulboci, Soroca

A sunat o persoană și m-a întrebat dacă sunt Andoni Iulia și eu - nu. Am spus că asta-i mama mea. Și mi-a spus că pe numele ei a venit o scrisoare venită la poștă și o

fost scrisoarea întoarsă înapoi și m-a întrebat din ce cauză? Și i-am spus că mama a decedat. Și încă el m-a întrebat, dumneavoastră nu aveți nevoie de așa ajutor? Da eu zic, în ziua de azi toți au nevoie de bani?! Dar ce o să mă coste pe mine asta?! Așa și i-am spus, niciodată n-am primit niciun ajutor. Și zice bine, noi o să vedem dacă ceva puteți să primiți dumneavoastră în locul mamei și așteptați dacă o să putem rezolva.

Apelul cu pricina, Lilia l-a primit înainte de Sărbătorile de Paști. De atunci, deși au trecut deja câteva luni, o altă scrisoare în care destinatarul să fie ea, nu a mai ajuns la Oficiul Poștal din Bulboci. Dar cum se face că numele mamei ei s-a strecurat printre cei vii? Fiica răposatei are o lămurire.

LILIA ȚURCAN, Locuitoare, com. Bulboci, Soroca

Posibil lista a fost făcută până ea o decedat, iată, eu cum cred. Da, ea era bolnavă, a fost operată de multe ori și poate de aceea a fost inclusă.

Numele defunctei s-a regăsit printre cele circa 50 de persoane din comună, care au fost selectate pentru a beneficia de ajutorul financiar. Am mers la primăria din localitate pentru mai multe detalii.

FILIP CRÎȘMAR, Primar, com. Bulboci, Soroca

Mare probleme de cap ne-a făcut atuncea ajutorul acesta social. Toți cetățenii învinuiau pe primar și asistent social, dar pe noi nu ne-a informat nimeni după ce criteriile au fost selectate aceste persoane. Un singur lucru vreau să zic, nu au fost repartizați corect banii.

-Dar cum credeți, cine se face vinovat?

-Cei care au selectat persoanele, cei care au prezentat la Ministerul Muncii.

- Cum se explică eroarea?

-Nu știu, nu pot să dau nicio informație. Asta la nivel de țară lasă-i să cerceteze, să vadă cine a prezentat, în baza la ce a prezentat.

Asistenta socială din Bulboci susține că nu a avut niciun rol în selectarea beneficiarilor. Cu toate acestea, ne dă o posibilă explicație pentru morții strecurați în listă. Totul s-ar datora, crede ea, unor erori la etapa de identificare a beneficiarilor din baza de date a Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

SILVIA CEBAN, Asistent social, com. Bulboci, Soroca

Când s-au selectat persoanele în proiectul dat, cred că a fost o comisie. S-a văzut acolo că persoana nu mai beneficiază sau cererea nu este activă, cerere e rejectată sau e

suspendată. Nu s-a ținut cont de chestiile acestea. Eu nu pot să vă spun concret, deoarece eu n-am nimic. Dacă vreți să verificați la oficiul poștal. Poștărițele știu mai bine.

DANIELA OSIPOVA, Reporter CU SENS

Vedem anunțul: “Dragi consăteni, Oficiul poștal nu va activa din data de 30 iunie din cauză tehnică”, încercăm să sunăm poștărița, poate ne oferă niște răspunsuri.

NATALIA RAILEANU, Șefa, Oficiul poștal, com. Bulboci, Soroca

Au venit 52 [de scrisori] și, pare-mi-se, patru am întors înapoi, fiindcă doi locuitori sunt plecați cu traiul deja în Rusia, două persoane sunt plecate cu traiul la Edineț.

- Așa, dar au fost scrisori trimise pe numele persoanelor decedate?

- Și a fost o scrisoare, da. A fost o singură scrisoare, dar nu țin minte pe cine. Eu tot am returnat înapoi că n-are..., adică omul e mort. Cum o să ducem noi la cimitir scrisoare? Și am returnat-o.

Scrisoarea s-a întors la Chișinău, la organizația neguvernamentală People in Need, pe scurt PIN Moldova - cea căreia Uniunea Europeană i-a încredințat implementarea unui proiect amplu de 5 milioane de euro, pentru a ajuta pe cele mai vulnerabile persoane din Moldova în contextul crizei energetice. Iar una dintre măsurile propuse pentru a atenua efectele crizei a fost și acest ajutor financiar unic de 1000 de lei. Organizația susține că a întocmit lista beneficiarilor, circa 40 de mii la număr, în baza informațiilor, puse la dispoziție de Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Cu toate acestea, în cazul a 2507 persoane, selectate pentru a beneficia de ajutor, plicurile n-au ajuns la destinație. Grav e faptul că o bună parte din aceste scrisori, mai exact - 803, au fost expediate persoanelor decedate. Astfel, un calcul simplu arată că, fiecare a 50-a persoană selectată, nu avea ce căuta în lista beneficiarilor, pentru că, pur și simplu, nu mai era în viață.

ANDREA QUADEN, Șef de urgență, People in Need

În general, în cazul distribuirii banilor cash și orice alt ajutor umanitar, întotdeauna sunt scâpări. De fiecare dată sunt persoane care fie nu primesc scrisoarea, fie au dificultăți la Oficiul Poștal sau, din diferite alte motive, nu pot încasa banii. Cu toate acestea, mecanismul pe care l-am avut a fost că, două săptămâni de la expedierea scrisorilor, verificam cine, de fapt, a primit banii și cine nu. Pe fiecare dintre cei care nu au încasat banii, i-am urmărit îndeaproape ca să înțelegem de ce nu i-au putut primi. Cele mai grave cazuri au fost atunci când scrisorile s-au întors din cauza că adresa nu era corectă, persoanele nu mai locuiau acolo sau persoanele au decedat. Și banii pe care i-am economisit, îi păstrăm pentru runda a doua a proiectului.

Datele PIN Moldova arată că cei mai mulți beneficiari decedați, dar prezenți în baza de date a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, au fost depistați la Chișinău. Mai exact, 56 de persoane. Câte 36 - la Călărași, Ungheni și Fălești, 35 - la Soroca, 33 - la Singerei și 32 - la Ceadâr-Lunga. De fapt, în fiecare raion au fost identificați morți în liste. Cei mai puțini, patru la număr - la Vulcănești.

ANDREA QUADEN, Șef de urgență, People in Need

În ceea ce privește persoanele decedate din listă, cine s-ar face vinovat și dacă PIN a sesizat autoritățile?

Deci, nu e rolul meu să spun dacă cineva e vinovat sau nu, fiind reprezentanta unei organizații caritabile. Comunicarea cu părțile interesate este în curs de desfășurare. Am expediat o listă de recomandări. Acest proiect s-a încheiat parțial și, pentru noi, monitorizarea după distribuirea banilor este foarte importantă. Încă avem încasări, pe care, când le vom finaliza, vom înmâna o listă cu recomandările și cu observațiile noastre către Minister.

Chiar dacă reprezentanta PIN Moldova a evitat să spună ferm unde e problema, cert e faptul că organizația a folosit Sistemul informațional automatizat de asistență socială, pe scurt - SIAAS. Este o bază de date, aflată în gestiunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care conține lista tuturor persoanelor din țară ce au depus, măcar o singură dată, o cerere pentru a beneficia de asistență socială. Respectiv, aici putem găsi: persoane cu dizabilități, bătrâni, familii cu mulți copii, familii cu venituri mici și altele. Cum se face că în această bază de date se regăsesc și persoane decedate, ne explică ministrul Muncii și Protecției Sociale, Marcel Spatari.

MARCEL SPATARI, ministrul Muncii și Protecției Sociale

Este o problemă de ordin tehnic care nu cred că a afectat pe cineva. Din păcate, persoanele care au decedat nu au putut să beneficieze de acest ajutor, dar banii sunt la fundație și vor fi distribuiți iarna următoare.

-De ce nu sunt scoase din listă persoanele care decedează sau persoanele care nu mai beneficiază de prestațiile sociale?

-Faceți o confuzie aici, în SIAAS beneficiarii de ajutor social sunt verificați conform listelor dacă sunt în viață sau nu. SIAAS are și un istoric, este un sistem care există din 2008. În istoric sunt toți beneficiarii care au fost în toți acești ani. Nu poți să-i ștergi, pentru că au un istoric, au fost acolo.

Care ar fi, totuși, soluția pentru ca persoanele decedate să nu ajungă, fie și accidental, în lista beneficiarilor unor ajutoare, atât din bani publici, cât și din cei ai donatorilor externi?

MARCEL SPATARI, Ministrul Muncii și Protecției Sociale

Toate aceste cazuri trebuie semnalate la Inspekția Socială. Există telefonul Inspekției Sociale se pot scrie petiții și Inspekția va verifica fiecare caz în parte. Dar vreau să atenționez că acordând prea multă importanță acestui fenomen, faptul că sunt nereguli în sistem, noi știm că sunt nereguli în sistem, discredităm, de fapt, un ajutor care este important. Mergeți și faceți interviu cu Inspekția Socială și eu sunt curios cum vor răspunde la întrebări.

La Inspekția Socială am discutat cu Alina Dașcov, șefa Direcției Inspekției prestațiilor sociale. Instituția este cea care verifică în toată țara cât de corect este oferită de către stat asistența socială, din bani publici. Celelalte ajutoare, oferite de organizațiile neguvernamentale din banii donatorilor străini, sunt trecute cu vederea.

ALINA DAȘCOV, Șefă, Direcția Inspekția prestațiilor sociale

Ajutorul respectiv despre care vorbiți nu ține de competența Inspekției Sociale, probabil că ceva de la Minister nu au înțeles unde să vă direcționeze, dar noi nu verificăm segmentul dat. Dacă suntem sesizați, răspundem că nu ține de competența noastră. Dar nu s-a întâmplat până în momentul de față, nu s-a întâmplat ca noi să fim sesizați referitor la... Sunete avem din teritoriu, îi informăm doar, direcționăm, oferim numere de telefoane a colegilor de la Minister. Dar cum calificați faptul că statul are o bază de date în care figurează persoane decedate, cât de grav este acest lucru? Eu nu pot să comentez pentru că nu știu dacă într-adevăr este așa cum spuneți, pentru că nu ar trebui să se regăsească persoane decedate. Nu ar trebui să existe așa cazuri, dar deja urmează de văzut.

În schimb, inspectorii sociali constată frecvent nereguli în felul în care sunt repartizați banii statului pentru asistența socială. De exemplu, în primul semestru al acestui an, au fost verificate 599 de cazuri, iar în 88 la sută din ele au fost constatate ilegalități. Suma prejudiciului se ridică la peste un milion de lei.

MARCEL SPATARI, Ministrul Muncii și Protecției Sociale

Toată lumea știe că există beneficiari de ajutor sociali care n-ar merita să beneficieze de acest ajutor social. Deci oamenii aceștia sunt în baza de date, poate sunt falsificate anumite documente, de aceasta am fortificat Inspekția Socială.

De aceasta, Inspekția Socială, astăzi poate pune sancțiuni ceea ce nu putea face anul trecut, de exemplu. Toate aceste cazuri trebuie să ajungă în atenția Inspekției Sociale și lucrurile se vor clarifica.

ALINA DAȘCOV, Șefă, Direcția Inspekția prestațiilor sociale

La moment nu a fost aprobat regulamentul Inspectoratului Social de Stat suntem în proces încă, dar urmează, sperăm să fie în timpul apropiat și la moment Inspekția Socială nu aplică amenzi, sunt înaintate doar recomandări în vederea remedierii situației create la nivel de entitate.

DANIELA OSIPOVA, reporter, CU SENS

Nu doar persoane decedate au ajuns în lista beneficiarilor de ajutor financiar unic de 1000 de lei de la Uniunea Europeană, dar și angajați la stat sau persoane care, de departe, nu sunt cele mai vulnerabile. Unele dintre ele au venituri și averi, dar figurează în baza de date a Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

<https://cusens.md/ro/investigatii/nevoiasii-din-ceruri/>

Transparency International – Moldova

31 August 1989 Str., 98, of. 205
Chişinău, Moldova, MD-2004
Tel.: (373-22) 203-484, 203-485

E-mail: office@transparency.md
www.facebook.com/transparency.international.moldova

